T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Gazetecilik Anabilim Dalı

146593

Doktora Tezi

Yerel Basın Yerel Siyaset İlişkisi
Örnek: Akdeniz Atılım Gazetesi

S. Hakan Yılmaz
2502010004

146593

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Edibe Sözen

İstanbul 2004

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüz **GAZETECİLİK** Anabilim Dalında **2502010004** numaralı **S.HAKAN YILMAZ'ın** hazırladığı **"YEREL BASIN YEREL SİYASET İLİŞKİSİ ÖRNEK AKDENİZ ATILIM GAZETESİ"** konulu **DOKTORA TEZİ** ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI **18.06.2004 CUMA** günü saat: **10.00'da** yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin .....'ne* **OYBİRLİĞİ /~~OYÇOKLUĞUYLA~~** karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ(*)	İMZA
PROF.DR. SUAT GEZGİN	Kabulü	
PROF.DR. EDİBE SÖZEN	Kabulü	
DOÇ.DR. ATİLLA GİRGİN	Kabulü	
PROF.DR. GÜL BATUŞ	Kabulü	
DOÇ.DR. SERRA GÖRPE	Kabulü	

Besim Ömer Paşa Caddesi Beyazıt-34452-İstanbul
Tel:0212 440 00 00 -Fax: 0212 520 85 04

ÖZ

Yerel Basın Yerel Siyaset İlişkisi Örnek: Akdeniz Atılım Gazetesi başlıklı tez çalışması yaklaşık olarak bir buçuk yıllık bir çalışmanın ürünü. İlk bölüm siyaset kavramına ve buradan yola çıkarak yerel siyasetin tanımlanmasına ayrılmıştır. Yine bu bölümde, yerel siyasetin merkezinde yer alan, yerel yönetimlerin temel özellikleri verilmiş, Yerel Yönetimlerin ülkemizdeki ve Avrupa'daki tarihsel gelişimi özetlenmiştir.İkinci bölüm yerel basının tanımlanıp temel işlevlerinin açıklandığı bölümdür. Kentleşme kavramı kapsamında kentsel yabancılaşmanın da anlatıldığı bu bölüm, Antalya'daki yerel basının ve Akdeniz Atılım Gazetesinin ele alındığı üçüncü bölüme geçiş özelliğini de taşımaktadır.Üçüncü bölümde Akdeniz Atılım Gazetesi'nin beş yıllık yayın süreci incelenmiştir. İncelemenin evreni gazetede yer alan Antalya Büyükşehir Belediyesi'yle ilgili yayın materyalleriyle sınırlı tutulmuştur. Gazetenin yerel yönetime yönelik yayın politikası ve politikanın ardında belirleyici olan ideolojik yapı bu bölümün ana eksenini oluşturmaktadır. Gazetenin öyküsü çıkartılırken monografi yöntemi, verilere ulaşılmasında ise söylem analizi içinde yer alan kesit alma yöntemi kullanılmıştır.

ABSTRACT

This dissertation which is named as "The Relationship with Local Pres and Local Policy: As a model , Akdeniz Atılım daily newspaper" is a production of study which lasted approximately 1.5 years. "Policy" as a concept and "Local Policy" as a reality is defined and the basic characteristics of local administrations which are in the center of the local policy and also the history of the development of local administrations in Turkey and in Abroad are analysed. In the second part local press is described and the basic functions of local press is analysed. In the third part Local Press in Antalya and the five years of Akdeniz Atılım daily is analysed. The analysis is limited with the publications which are about Municipality of Antalya. The main axis of the third part is the publication policy of Akdeniz Atılım daily on local administration and the ideological structure of this policy

ÖNSÖZ

Yerel Basın Yerel Siyaset İlişkisi Örnek: Akdeniz Atılım Gazetesi başlıklı tez çalışması yaklaşık olarak bir buçuk yıllık bir emeğin ürünü. Tezin ilk bölümü siyaset kavramına ve buradan yola çıkarak yerel siyasetin tanımlanmasına ayrılmıştır. Yine bu bölümde, yerel siyasetin merkezinde yer alan, yerel yönetimlerin temel özellikleri verilmiş, yerel yönetimlerin ülkemizdeki ve Avrupa'daki tarihsel gelişimi özetlenmiştir. İkinci bölüm yerel basının tanımlanıp temel işlevlerinin açıklandığı bölümdür. Kentleşme kavramı kapsamında kentsel yabancılaşmanın da anlatıldığı bu bölüm, Antalya'daki yerel basının ve Akdeniz Atılım Gazetesinin ele alındığı üçüncü bölüme geçiş özelliği taşımaktadır. Üçüncü bölümde Akdeniz Atılım Gazetesi'nin beş yıllık yayın süreci incelenmiştir. İncelemenin evreni gazetede yer alan Antalya Büyükşehir Belediyesi'yle ilgili yayın materyalleriyle sınırlı tutulmuştur. Gazetenin yerel yönetime yönelik yayın politikası ve politikanın ardında belirleyici olan ideolojik yapı bu bölümün ana eksenini oluşturmaktadır.

Çalışma sürecinde Akdeniz Atılım Gazetesi'nin 11 Ağustos 1995-7 Temmuz 1999 tarihleri arasında çıkmış yaklaşık 1500 sayısı incelenmiştir. Gazetenin yayın materyallerinin yanı sıra teknik özellikleri de inceleme konusu olarak ele alınmış gazetenin teknik açıdan geçirdiği dönüşüm de üçüncü bölümde verilmiştir.

Yerel Basın Yerel Siyaset Örnek: Akdeniz Atılım Gazetesi başlıklı tez çalışması sürecinde yardımlarını gördüğüm Prof.Dr. Suat Gezgin'e, Prof. Dr. Hikmet Seçim'e, Doç.Dr. Serra Görpe'ye, Doç.Dr. Atilla Girgin'e Yrd.Doç.Dr. Nejdet Ekinci'ye, Yrd.DoçDr. Aslı Yapar Gönenç'e, Sayın Mustafa Kıvrak'a, Zeynep Tuğçe Çiftçibaşı'na, Hasan Üstün'e, Cengiz Çiçek'e, Bilal Arık'a, Ayşe Cengiz'e ve Belkıs Ulusoy'a teşekkür ederim. Tez danışmanın Prof Dr. Edibe Sözen'e ise hem yardımlarından hem de dostluğundan dolayı teşekkür ederim.

Bugünlere gelmemde katkıları büyük olan başta annem Yıldız Yılmaz, babam Halil Yılmaz, kardeşlerim Okan ve Demet Yılmaz, sevgili dostum Şerife Türkkol Yılmaz'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışması sırasın da hem varlığıyla, hem de yardımlarıyla yanımda olan sevgili hayat arkadaşım Yasemin Gülşen'e ise özel olarak teşekkür ederim.

Eyüp 2004

İÇİNDEKİLER

ÖZ..... iii
ABSTRACT..... iii
ÖNSÖZ..... iv
İÇİNDEKİLER..... vi
KISALTMALAR..... x
TABLOLAR LİSTESİ..... x
GRAFİKLER LİSTESİ..... xi
GİRİŞ..... 1

BİRİNCİ BÖLÜM
SİYASET KAVRAMI VE YEREL SİYASET

1. SİYASET KAVRAMI..... 5
1.2.Siyaset Felsefesi Bağlamında Devlet..... 10
1.3.Yönetim Sistemleri..... 15
1.3.1. Merkezden Yönetim..... 17
1.3.2. Yerinden Yönetim..... 19
1.3.2.1.Siyasal Yerinden Yönetim..... 20
1.3.2.2.Yönetsel Yerinden Yönetim..... 21
1.3.2.3. Hizmet Yerinden Yönetim..... 21

1.3.2.4. Yer Yönünden Yerel Yönetim..... 22

1.4.Siyaset Kavramı ve Yerel Yönetimler..... 22

1.5.Dünya'dan Yerel Yönetim Örnekleri..... 29

1.6.Ülkemizde Yerel Yönetimlerin Tarihi..... 34

1.7. Merkezi Yönetimle Yerel Yönetim Örgütleri'nin .....

Karşılaştırılması..... 52

1.8. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Dayandığı Değerler..... 53

1.8.1.Yerel Yönetimler ve Demokrasi İlişkisi..... 57

1.8.2.Yerel Yönetimler ve Siyasal Katılım..... 64

1.8.2.1.Yerel Katılım Kentlilik ve

Kentsel Yaşam Kalitesi..... 75

1.8.2.2.Yerel Katılım ve Yerel Denetim..... 81

1.9.Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum..... 85

İKİNCİ BÖLÜM

YEREL BASIN

2. Modern Toplumlarda Basının Önemi ve Yeri..... 94

2.1.1. Tutucu Medya Kuramları..... 97

2.1.2. Eleştirel Medya Kuramları..... 98

2.2. Yerel Basın..... 102

2.2.1.Türkiye'de Yerel Basının Kökeni..... 104

2.2.2.Yerel Basının İşlevi..... 109

2.2.2.1.Katılım..... 112

2.2.2 2.Denetim..... 114
2.2.2.3.Takip..... 116
2.3.Yerel Basın ve Kamuoyu..... 118
2.4. Yerel Basın ve Kentlilik Bilinci..... 127
2.4.1.Yabancılaşma Kavramı..... 130
2.4.2. Kent ve Yabancılaşma..... 135
2.5. Alternatif Bir Haber Anlayışı: Yurttaş Gazeteciliği..... 140

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANTALYA İLİNDE YEREL BASIN VE AKDENİZ ATILIM GAZETESİ

3. ANTALYA İLİNDE YEREL BASIN..... 148
3.1.Antalya İli ve Kentleşme 148
3.2. Antalya'da Yerel Basın 150
3.3.Akdeniz Atılım Gazetesi..... 154
3.3.1.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Dönemsel Yayın Politikası..... 155
3.3.1.1.11 Ağustos-30 Ağustos 1995 Tarihleri Arasındaki Dönem..... 155
3.3.1.2.31 Ağustos 1995-18 Nisan 1999 Tarihleri Arasındaki Dönem..... 156
3.3.1.3.19 Nisan 1999-7 Temmuz 1999 Tarihleri Arasındaki Dönem..... 158
3.3.1.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin 11 Ağustos 1995 – 7 Temmuz 1999 Tarihleri Arasında ki Yayın Süreci..... 160
3.3.2.Akdeniz Atılım Gazetesinin Haber Analizi..... 182
3.3.2.1.Yerel Siyasete Katılım Açısından Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Haberlerinin Değerlendirilmesi..... .183
3.3.2.2.Akdeniz Atılım Gazetesinin Yerel Yönetimleri

Denetim Açısından Haberlerinin Değerlendirilmesi..... 187
3.3.2.3.Akdeniz Atılım Gazetesinin Haberde Takip Öğesi Açısından Değerlendirilmesi..... 191
3.3.2.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Yerel Yönetimin Uygulamalarını Tanıtımı Açısından Değerlendirilmesi..... 193
3.3.3.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Teknik Özellikleri..... 195
3.3.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nde 1995-1999 Tarihleri Arsında *ÖZEL HAT* Köşesinde Yayınlanan Okur Mektuplarının Sayısal Analizi..... 210
SONUÇ..... 222
KAYNAKÇA..... 228
EK 1..... 249
EK 2 278
EK 3 337

KISALTMALAR

Adı Geçen Eser:	**A.g.e.**
Aynı Eser:	**A.e.**
Sayfa:	**s.**
Hazırlayan:	**Haz.**
Çeviren:	**Çev.**
Derleyen:	**Der.**
Editör:	**Ed.**
Publishing:	**Pub.**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Akdeniz Atılım'da Ulaşım, Trafik, Kaldırım ve Otopark ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı..... 210

Tablo 2 Akdeniz Atılım'da Sivrisinek Problemi, Çevre Kirliliği ve Gürültü Kirliliği ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı..... 212

Tablo 3 Akdeniz Atılım'da Altyapı Çalışmaları,Su Kesintileri Belediye Denetimi ve Seyyar Satıcılarile İlgili Okur Mektupları Dağılımı..... 214

Tablo 4 Akdeniz Atılım'da Semt Pazarları, Sokak Hayvanları ve Parklarla İlgili Okur Mektupları Dağılımı..... 216

Tablo 5 Akdeniz Atılım'da Yayınlanan Okur Mektuplarının Konularına Göre Dağılımı..... 218

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1 Akdeniz Atılım'da Ulaşım, Trafik, Kaldırım ve Otopark ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı..... 211

Grafik 2 Akdeniz Atılım'da Sivrisinek Problemi, Çevre Kirliliği ve Gürültü Kirliliği ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı.....213

Grafik 3 Akdeniz Atılım'da Altyapı Çalışmaları, Su Kesintileri, Belediye Denetimi, Seyyar Satıcılar ile İlgili Okur Mektuplarının Dağılımı.....215

Grafik 4 Akdeniz Atılım'da Semt Pazarları, Sokak Hayvanları ve Parklarla İlgili Okur Mektupları Dağılımı..... 217

Grafik 5 Akdeniz Atılım Gazetesi Okur Mektuplarının Sayısal Dağılımı..... 219

Grafik 6 Akdeniz Atılım Gazetesi Haberlerinin Katılım, Denetim, Takip ve Tanıtım Açısından Değerlendirilmesi..... 221

GİRİŞ

Kentsel yerel siyaset, kentsel mekanlarda, belediyelerin yönetimlerine yönelik olarak yapılan her türlü siyasal eylemi kapsamaktadır. Genel siyasetle yerel siyaset arasında ki en önemli ayrım birinin belediye yönetimlerini hedefleyerek yapılıyor olmasıyken diğerinin ulusal ölçekte siyasal karar alma mekanizmalarını hedeflemesidir. [1]

Yerel Basın Yerel Siyaset İlişkisi Örnek Olay Akdeniz Atılım Gazetesi başlıklı doktora tez çalışmasının temel sorunsalı: Yerel basının kentleşme sürecinde yerel yönetimlere yönelik izlediği yayın politikasında, yeni kentlilerin kentle bütünleşmesine yardımcı olup olmadığıdır.

Kentleşme ülkemizin yakın tarihine damgasını vurmuş bir olgudur. Batının yaklaşık 200 yıllık bir sürede, sanayileşmeye paralel olarak yaşadığı bir süreci ülkemiz 50-60 yıl gibi oldukça kısa sayılabilecek bir zaman dilimine sıkıştırmak zorunda kalmıştır.

Kentleşme sürecinin sanayinin bir çekim merkezi olmasından değil, köylerin itmesi sonucu gerçekleşmiş olması, bir çok toplumsal problemin yaşanmasına neden olmuştur. Gecekondulaşmadan, işsizliğe, çevre kirliliğinden, sokak çocuklarına kadar uzanan bu toplumsal problemleri yaşamımızın her alanında gözlemlemek mümkündür.

Bu problemlerin ortaya çıkmasına neden olan kentleşme süreci, aynı zamanda yerel yönetimlerin gelişip kendisine siyasal bir çekim alanı yaratmasını da sağlamıştır. Yerel siyaset, kent merkezli kararların alınıp uygulamasında temel bir işleve sahiptir.

---

[1] Ayça Kurtoğlu, **Hemşehrilik ve Şehirde Siyaset,** İletişim Yayınları, İstanbul, 2004, s:20

Yerel siyasetin alanına giren konular kentlilerin genel gündelik hayatlarıyla doğrudan ilintilidir. Dinamik bir toplumsal süreci içinde barındıran kent aynı zamanda farklı sınıfların, toplumsal grupların, kimi zaman çatıştığı kimi zaman ise uzlaşma içinde hareket ettiği bir alandır.

Yerel siyasetin bir başka önemi ise genel siyasete hem girdi sağlaması hem de ulusal siyasete girmek isteyen bireyler için siyasal bir okul olma işlevini yerine getirmesidir.

Kentle ilintili bir başka kurum da basındır. Yerel basın kuruluşları yaygın basın kuruluşlarına göre daha zayıf bir kurumsal yapıya sahip olmalarına rağmen, kentlilik bilincinin oluşmasında ve demokrasinin yerelden, genele doğru güçlenip yaygınlaşmasında önemli bir konuma sahiptir.

Kent için önemli olan iki kurumun arasındaki ilişki aynı zamanda kentin ve kentlilerin bugünden yarına uzanan yaşam serüveninin belirli dönemeçlerinin de belirleyicisidir. Ulusal siyaset gibi yerel siyasette egemenlik ilişkilerini içinde taşır. Bu ilişkiler kentsel mekanlarda yeniden kurgulanılırken, kentsel rantın paylaşılıp, bu sürecin kendisini yeniden üretmesinin de alt yapısını oluşturur.

Yerel Siyasetle Yerel Basın arasındaki ilişki, kentte yaşanan rant paylaşımından ve bunun ardında bulunan egemenlik ilişkilerinden bağımsız düşünülemez. Bu noktada yerel basının yerel yönetimlerin hizmet politikalarına yönelik yaptığı yayınlarda, ne kadar kamusal çıkarları göz önüne aldığı önem kazanmaktadır.

Bu sorunun yanıtı da tez çalışmasının, kilit noktalarından birini oluşturmaktadır. Bu soruların yanıtlanmasına yönelik yapılan çalışmanın birinci bölümünde siyaset kavramının, siyaset felsefesi içinde nasıl tanımlandığına bakılmıştır. Yine aynı bölümde devlet yönetimi, kamu hizmeti, yerel yönetimlerin Avrupa merkezli tarihinin ülkemizle karşılaştırılması, yerel yönetimlerin demokratik sistemdeki yeri ve sivil toplumla olan ilişkisi incelenmiştir.

Tezin ikinci bölümü, yerel basın kavramının tanımlanıp açıklanması üzerine kurulmuştur. Genel olarak medya çalışmalarından da bahsedildiği bu bölümde, yerel basının ülkemizdeki kökenine değinilmiş, yerel yönetimlerle ilişkisi kapsamında katılım, denetim ve takip öğelerinin açıklanması yapılmıştır. Yine bu bölümde, yerel basının kentlilik bilincinin oluşmasındaki öneminin yanı sıra yerel yayıncılığın dil bağlamında nasıl bir kurgu yapması gerektiği tartışılmış ve kökeni Amerika Birleşik Devletleri olan Yurttaş Gazeteciliği anlayışına da yer verilmiştir.

Son bölümde, araştırma konumuz olan Akdeniz Atılım Gazetesi incelenmiştir. 11 Ağustos 1995 tarihinde Antalya merkezli bölgesel yayın yapma hedefiyle çıkan gazete 9 Temmuz 1999 tarihinde yayınına son vermiştir. Gazete yerel yayıncılıkta birçok ilke imza atmıştır. Akdeniz Bölgesi'nde ilk kez ofset baskı tekniğini kullanan gazete sermaye yapısı, haber merkezi örgütlenmesi ve yayıncılıkta önüne koyduğu hedefler ile yerel yayıncılıkta farklı bir kulvarda yer aldığını ilk günden hissettirmiştir.

Gazetenin çıktığı zaman dönemine ait yaklaşık 1500 sayıya bakılmıştır.Araştırma evreni Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik yaptığı yayıncılıkla sınırlı tutulmuştur. Bu sınırlar içinde gazetede yer alan haberler başta olmak üzere, kentle ilgili köşe yazılarına, yazı dizilerine, kentlilerin yerel yönetimle ilgili görüşlerinin yer aldığı, sokak röportajlarından, okuyucu mektuplarına, kadar bütün yayınlar incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken bir taraftan da gazetenin monografi yöntemiyle yayıncılık öyküsünün bir fotoğrafi elde edilmiştir. Bu kapsamda gazetenin yayın süreci içindeki künye bilgileri, fiyatı, sayfa sayısı, köşe yazarları, sayfaların dağılımı, verdiği ekler ve teknik özelliklerine ait bilgiler derlenmiştir. Gün, gün gazetenin geçirdiği evrim aynı zamanda politik çizgisinin anlaşılıp değerlendirilmesinde yardımcı olmuştur. Haber analizi yapılırken gazetenin haberlerinden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi içinde yer Genel Tarama Modelleri'nden Kesit Alma Modeli kullanılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca gazete de yer alan, yerel yönetimlerle ilgili haberler, katılım, denetim, takip ve tanıtım başlıkları altında toplanmış ve sayısal dökümü tablo halinde sunulmuştur.

Akdeniz Atılım Gazetesi'nde *ÖZEL HAT* başlığı altında yer alan köşede, okuyuculardan gelen ve kente ait sorunların yer aldığı, mektuplara ve telefonlara yer verilmiştir. Bu bölümde yer alan mektuplar, konularına göre gruplandırılmış sayısal döküm oluşturulmuştur. Bu dökümden kentle ilgili sorunlarının bir listesi elde edilmiştir. Özellikle kentin kenarında yer alan, yoksul semtlerinden gelen bu mektuplar kentin 'öteki' gündemini anlamak için önemli bir veri kaynağıdır. Buradan çıkan sonuçlar, yerel yönetimin şehircilik uygulamalarıyla ve gazetenin yerel yönetime ve kente yönelik yayınlarıyla karşılaştırılmıştır. Buradan çıkan karşılaştırma sonuçları da sonuç bölümünde kamusal yayıncılık bağlamında yorumlanmıştır.

Yerel demokrasinin güçlenmesinde, yerel basına önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu sorumlulukların başında, gazetecilerin mesleklerini yaparken, yerel demokrasinin güçlendirilmesini hedeflemesi gelmektedir. Yerel demokrasinin güçlenmesi ise kentlilerin doğru bir şekilde bilgilenmesiyle mümkündür.

BİRİNCİ BÖLÜM

SİYASET KAVRAMI VE YEREL SİYASET

1.1. SİYASET KAVRAMI

İngiliz dilinde **politics**, Fransız dilin de **politique** sözcükleriyle ifade edilen siyaset, sözcüğü Osmanlıca'ya Arapça'dan geçmiştir.[2] Arapça da *siyaset*, at terbiye etmek anlamına gelmektedir. Mısırlılara ait bir atasözü ise siyaseti un çuvalını toz kaldırmadan at arabasına koymak şeklinde ifade etmektedir.

Günlük halk dilinde *siyaset* sözcüğünün işbilirlilik, kurnazlık, manevra kabiliyeti anlamında kullanıldığını vurgulamaktadır Bülent Daver.[3] Gündelik kullanım da siyaset sözcüğü olumsuz anlam içerip gayri ahlaki çağrışımlara neden olsa da, üretim araçlarında meydana gelen değişimlerin üretim ilişkilerine yansıması ve iş bölümü sonucu, toplumsal hayatın karmaşıklaşmasıyla birlikte, kavram tarihsel bir olgu olarak varlığını her zamankinden daha güçlü bir şekilde hissettirmeye başlamıştır.

Üretim süreçlerinde ki sermaye-emek farklılaşmasının bir sonucu olaraktan ortaya çıkan, iş bölüşümü, ilkel toplumları daha karmaşık toplumsal ilişki biçimlerine doğru evrimleştiren ilk olgudur.[4] Mülkiyetin ortaya çıkması toplumsal farklılıkları derinleştirirken, insanlığın kominal bir toplumdan yöneten-yönetilen, sahip olan-olmayan gibi sosyal ayrımların olduğu, sınıflar arası ilişki ve çatışmaların belirleyiciliğinin öne çıktığı, bir toplumsal formasyona doğru evrimleştirmiştir.

---

[2] Pars Tuğlacı, "Siyaset Maddesi" **Okyanus Ansiklopedik Sözlük**, Cilt VI İstanbul 1972
[3] Bülent Daver, **Siyaset Bilimine Giriş**, Ankara, Sevinç Matbaası, 1968, s.4.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler sonucu yaşanan, sanayi devrimi üretim süreçlerini karmaşıklaştırmanın yanı sıra, pazara yönelik üretim de, toplumsal hayattı daha hızlı bir şekilde dönüştürmüştür. Maddi alanda, sanayi devriminin dolayısıyla, kapitalist ilişkilerin, felsefi alanda ise aydınlanmanın ve pozitivist düşüncenin, bir sonucu olan modern toplum, farklı sınıfların yanı sıra, farklı sosyal, etnik, dinsel gruplardan da oluşmaktadır.[5] Farklı toplumsal alanlarda yaşanmakta olan çıkar çatışmaları artık siyasal alanını da beslemektedir. Toplumsal sınıflar ya da farklı toplumsal gruplar, siyasal taleplerini iktidar erkine iletebilmek yada belli bir siyasal strateji doğrultusunda siyasal süreçleri etkilemek için örgütlü yapılar oluşturabilirler. Örneğin, siyasal partiler, siyasal erki kontrol etmek amacıyla belli bir program doğrultusunda oluşturulmuş örgütlü yapılardır. Baskı grupları ise siyasal erke sahip olmadan siyasal süreçleri etkilemeyi hedeflemektedirler.

Modern siyaset, örgütlü mekanizmalar çerçevesinde oluşmaktadır. Siyasal süreçlerin oluşmasında kanaat önderi olarak adlandırılan, toplumum saydığı, görüşlerine önem verdiği, bireylerde farklı kanalları kullanarak siyasal süreçleri etkileyebilirler. Siyasetin temel amaçlarından biri ise toplum tarafından üretilen maddi değerlerin toplumsal sınıflar arasında nasıl bölüşüleceğidir. Bu görüş kaynağını Marksizm'den almaktadır. Eroğlu'na göre siyaset belli bir üretim biçiminin varlığı ve gelişimi için gerekli olan koşulları toplumsal çapta sağlama uğraşıdır.[6]

19 yy.dan 20 yy.la modern siyaseti etkileyen akımlardan birisi de Marksizm'dir. Ortodoks Marksist görüşe göre siyaset bir sınıf mücadelesidir.[7] Kapitalist toplumlarda siyasal alan burjuvaziyle, proletarya arasındaki çatışmayla belirlenmektedir. Marksizm'e göre tarih ise sınıf savaşımlarının tarihinden ibarettir.[8] V.İ. Lenin ise siyaseti toplumsal sınıfların, siyasal partilerin, grupların sınıfsal

---

[4] Alaeddin Şenel, **Siyasal Düşünceler Tarihi**, 6. bs. Ankara, Bilim ve Sanat, 1997, s.40-45
[5] Süleyman Seyfi Öğün, **Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye,** İstanbul, Bağlam Yayınları, Nisan 1995, s.125-130
[6] Cem Eroğlu, **Devlet Nedir?,** Ankara, İmge Kitapevi, 1990, s38 ve sonrası
[7] Karl Marx, **Komist Manifesto**, Beşinci Baskı Ankara, Sol Yayınları, 1974 s:9
[8] Zubritski, Mitropolski, Kerov, **İlkel Topluluk Köleci Toplum Feodal Toplum**, Çev: Sevim Belli 4. bs Ankara, Sol Yayınları, , 1974, sayfa 75'ten sonrası

çıkarları doğrultusunda devlet organlarına ya da devletin toplumsal ve ekonomik yapılarına yönelik etkinliklerinin tamamı olarak tanımlamıştır.[9]

Siyaset biliminden bahsedebilmemiz için II Dünya Savaşı'nın sonrasına gelmemiz gerekir. Belli bir metodoloji doğrultusunda sistemleştirilen siyasal bilgi alanı bilimsel bir içerik kazanmıştır.Başta devlet olmak üzere siyasal kurum, yapı, süreç ve ilişkileri sistemli bir biçimde inceleyen sosyal bilim dalı olarak, siyaset bilimi tanımlanmaktadır.[10]

Türkçe de siyaset sözcüğü ile politika sözcüğü aynı anlamda kullanılmaktadır. Politika sözcüğü anlam köken olarak Eski Yunan şehir devleti polisten gelmektedir. Tarihte görülen ilk demokrasi uygulamaları bu şehir devletlerinde ortaya çıkmıştır. İlkçağ Yunan toplumu köleci sisteme göre şekillenmiştir. Şehir devletlerinde yurttaşlık hakkına sahip olan kişiler Agora adı verilen meydanlarda toplanarak kent meclislerini oluştururlardı. Yurttaşlık hakkından mahrum olan kadınlar, çocuklar ve köleler ise bu toplantılara katılamamaktaydılar. Devlet işleri genellikle yurttaşlar meclisi konseyi ve yöneticiler eliyle yürütülmekteydi.[11] Polisler doğrudan demokrasinin ilk örneklerinin görüldüğü yerlerdir. Halk tarafından alınan kararlar, uygulamaya geçirilmekteydi. Sokrates'ten, Platon'dan ve Aristo'dan öğrendiğimize göre ise demokratik bir şekilde çalıştığı düşünülen meclislerde yer alan belli gruplar, halkı aldığı kararlarda etkileyip, yönlendirmekteydi.'Demokrasinin' bu ilk örneklerinde görülen bu olumsuzluklara rağmen, politika sözcüğü halkın kendi, kendini yönetmesi anlamında kullanılmaktaydı. Yukarda da tanımladığımız siyaset sözcüğü ise bir yönetici elit tarafından halkın yönetilmesi anlamını içermektedir. Halk bu tanımda eğitilmesi gereken bir ata benzetilmiştir. Aslında bu iki ayrı tanımın farklılığının altında doğu ve batı toplumlarının sosyolojik, ideolojik ve siyasal farklılıkları gizlidir..

---

[9] **Politika Sözlüğü,** Çev. Mazlum Beyhan, İstanbul, Sosyal Yayınları, 1979, s:184
[10] AnaBritaninca Ansiklopedisi, "Siyaset Bilimi", Cilt 19, İstanbul,**Ana Yayıncılık**, 1989 s: 450
[11] AnaBritannica Ansiklopedisi. "Polis", Cilt :18, İstanbul, **Ana Yayıncılık**, 1989 s. 59

Günümüz toplumlarında siyaset tanımı her türlü yönetim pratiğini de içinde barındırmaktadır. Örneğin siyasal hedefleri olmayan örgütsel yapıların ya da örgüt içinde yönetici konumunda olan kişi veya kişilerin önemli konularda belirlediği tutum, davranış biçimleri de siyasetin alanı içine girmektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi örgütsel yapıların en büyüğü olan devletten, en küçük örgütsel yapılara kadar siyaset kavramı geçerlidir. Modern siyaset tanımlarına baktığımızda, toplumsal çatışma ve paylaşım kavramlarıyla karşılaşmanın yanı sıra, modern siyasetin, siyasetin alanını ve sınırlarını da yeniden belirlediğini görülür. Günümüzde hayvan hakları savunucularında, yeşil harekete, nükleer savaş karşıtlığından, eşcinsel hareketlere kadar klasik siyaset araçlarını ve stratejilerini kullanmayan yeni siyasal oluşumlar siyasal alanda varlık göstermektedir. Siyaset devlet katından gündelik hayatın sıradan ilişkileri arasına inerken, siyasal özneler de yeni araçlar ve retorikler kullanmaya başlamıştır. İletişim teknolojilerindeki hızlı değişim siyasetin biçiminin yanı sıra içeriğini de etkilemiştir.

Bu süreç içinde farklı ideolojik merkezler siyaseti farklı şekillerde tanımlamaktadırlar. Bu tanımlarda, çatışmanın ve paylaşımın öne çıktığını bir kez daha görmekteyiz. İnsanlar, yapısal özellikleri nedeniyle ya da sosyo-ekonomik nedenlerle değişik düşüncelere ve farklı çıkarlara sahiptirler. Bunun bir sonucu olarak, insanların ve insanların oluşturdukları örgütlerin ve toplumların arasındaki bu ve buna benzer farklılıklardan doğan çıkar çatışmalarının konusu, toplumun yarattığı maddi ve manevi değerlerin paylaşılması olup, amacı ise siyasi iktidarın ele geçirilmesidir.[12] Bir başka görüşe göre siyaset; toplumda birliği sağlamak, özel çıkarlardan çok genel çıkarları ve tüm toplumun iyiliğini gerçekleştirmek çabası ve uğraşıdır. Her iki görüşün birleştirilmesiyle politika ya da siyaset, hem bir çeşit çıkar çatışması, hem iktidar olma (siyasi iktidarı ele geçirme) kavgası, hem de bir ölçüde uzlaşma ve toplumun genel çıkarlarının gözetilme çabasıdır.[13]

---

[12] Ali Öztekin, **Siyaset Bilimine Giriş**, Ankara, Siyasal Kitapevi, 2000,.s.2

[13] **A.e,**s.2

* Tabi unutulmaması gereken bir başka nokta da siyasetinde hukuku belirlediğidir.

Tanımda geçen çatışma kavramı hukuksal yani Anayasal çerçeveyle çizilmiş kurallar bütünü içinde yapılan çıkar ve iktidar mücadelesi anlamına gelmektedir. Siyasetin temelini hukukun oluşturduğunun bir kez daha altını çizmek gerekir. Hukuksal çerçeve siyasal yaşamın meşruluk kaynağını oluşturur.*

Yaptığımız siyaset tanımlarına bir yenisini daha ekleyebiliriz.Bir başka görüşe göre de siyaset; toplumdaki çıkar gruplarının aralarındaki bir çeşit paylaşma, hak arama ve haklarını savunma çatışmasıdır. Böyle olunca siyaset, çatışmanın ortaya çıktığı anda başlar. Tersini düşünürsek, çatışmanın olmadığı yerde siyaset de yoktur. Çıkar çatışmalarının olmadığı toplumlarda siyaset tüm toplum için değil de olsa, olsa belirli bir azınlık için olabilir[14]

Toplum tarafından yaratılan maddi ve manevi değerlerin bir otorite merkezli olarak dağıtılmasıdır. Bu tanıma göre toplumdaki bireyler, bireylerin oluşturdukları gruplar, sınıflar ve örgütler, kendilerinin dolayısıyla, toplumun yarattığı değerlerden pay isteyeceklerdir. Bu gruplar ya da bireyler isteklerini hakları ölçüsünde elde edebilmek için bu değerleri paylaştıran kurum ve kuruluşlara yansıtacaklardır. Daha önce de vurguladığımız gibi bu istekler yasal sınırlar içinde olmalıdır.[15] Bu taleplerin iktidara aktarılması ve iktidarın bu talepleri karşılama şekli toplumun sahip olduğu sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapılara, siyasal gelenek ve kültüre, demokratik değerlere ve tarihsel birikime göre şekillenirken toplumdan topluma da farklılıklar gösterir ve bu farklılıklara göre de siyasal sistem yapılanır.

Bütün bu farklı tanımların dayandığı ortak özellikleri özetleyecek olursak. Siyaset günümüzde vatandaşların bireysel taleplerini her ne kadar içinde barındırsa da temelde örgütlü olarak yapılan eylemler bütünüdür. Toplumların dünden yarına uzanan tarihsel süreçlerinin biçimlenmesin de önemli rol oynar ve gündelik hayatın nasıl yaşanacağının belirlenmesin de siyasetin önemi bir kez daha ortaya çıkar. Siyaset bir toplumun ürettiği maddi değerlerin farklı ekonomik sınıflar arasında nasıl paylaşılacağına dair mücadele biçim ve pratiklerini de içermektedir.

---

[14] Gencay Şaylan, **Çağdaş Siyasal Sistemler,** Ankara, Sevinç Matbaası, 1981 s.3

Klasik siyaset tanımlaması devlet iktidarı üzerinden yapılırken, günümüz siyaset biliminde devletin dışında kalan sivil toplum merkezli siyaset tanımlamaları da öncelik kazanmaktadır.Siyaset Bilimi II. Dünya Savaşı sonrası diğer toplumsal disiplinlerden ayrılarak bağımsız bir bilimsel alan olmuştur. Siyaset Biliminin ilişki içinde olduğu diğer disiplinleri şöyle sıralayabiliriz; Sosyoloji, Psikoloji, Kamu Yönetimi, Ekonomi ve Tarih. Devlet kavramı ve yönetimi, Siyaset Biliminin en önemli alanıdır. Yerel yönetimler devlet örgütlenmesinin bir uzantısı olmasının yanı sıra disipliner olarak Kamu Yönetimi başlığı altında incelenir. Bu yüzden öncelikli olarak devlet kavramının tanımlanmasını yapıp sonra Kamu Yönetimi kavramını inceleyeceğiz

1.2.Siyaset Felsefesi Bağlamında Devlet

Devlet en basit şekilde insanların toplumsal yaşantılarını düzenlemek ve kolaylaştırmak için başvurdukları bir örgütlenme biçimidir şeklinde tanımlanır.[16] Kimi tanımlar devleti tanımlarken toplumu kontrol etme yeteneğini ön plana çıkarmaktadır.[17] Bu tanımın içinde bir ideolojik tercihi barındırdığının altını çizmek gerekir. Bu ideolojik tercih devleti toplumsal egemenlik ilişkilerinden bağımsız olarak bir hakem koltuğuna oturtmasıdır.

Devlet bir toplumdaki en yaygın ve en güçlü örgütlü yapıdır. Devlet bu gücünü yaygın örgütlülüğünün yanı sıra sahip olduğu silahlı kuvvetlerden alır. Bu silahlı kuvvetlerin başlıcaları ordu ve polistir. Devlet işlevlerini yerine getirirken dayandığı güçleri kullanarak zorlayıcı ya da uzlaşmacı bir tavrı ortaya koyar. Ekonomik, ideolojik, siyasal olarak kullandığı araçların toplamı bize siyasal sistemin bütünsel olarak işleyişini göstermektedir. Siyasal sistem aynı zamanda o ülkenin tarihselliği içinde biçimlenmiş olan siyasal kültürden de beslenmektedir. Siyasal kültür öncelikli olarak bir meşrulaştırma kaynağıdır. Siyasal topluluğun sembolik olarak inşa edilmesinde, gerekse topluluğa mensup aktörlerin algı çerçevelerinin

---

[15] Öztekin, **Siyaset Bilimine Giriş,**.s:3
[16] Server Tanilli, **Devlet ve Demokrasi**, 4.bs. İstanbul, Say Yayınları, 1985, s.9
[17] Ali Yaşar Sarıbay, **Siyasal Sosyoloji,** 3.bs. Bursa, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Eylül 1996, s.43

şekillenmesinde siyasal kültür öne çıkmaktadır. En geniş anlamıyla kültür, dünyayı nasıl algıladığımızı, sembolleri nasıl düzenlediğimizi ifade eder.[18]

Saydığımız etkenlerin çerçevesinde biçimlenen, devletten bahsettiğimiz zaman da somut olarak algılanan bu örgütlenmiş siyasal güç anlaşılır. Yine çağdaş devletlerin başlıca üç işlevi bulunmaktadır. Bu işlevlerinden ilki üretim araçlarının ve üreticilerin korunması ve gelişmeleri için gerekli koşulları sağlamaktır. Bu görevi yerine getirirken devlet, toplumun ortak çıkarına da hizmet etmiş olur.

İkinci işlevi, varolan üretim ilişkilerini koruyup, gelişmesini sağlarken de egemen sınıfların çıkarlarına hizmet etmiş olur. Üçüncü olarak da, devlet kendi gücünü korur ve geliştirmeyi sağlar, bunu yaparken de kendi çıkarlarına hizmet etmiş olur.[19] Bu üç işlev aynı zamanda devletin siyasal sistemin kendini yeniden üretmesine yönelik öncelikli görevine vurgu yapmaktadır.

Devlet sınırları diğer devletler tarafından da tanınan bir toprak parçası üzerinde egemenlik hakkına sahiptir. Çağdaş devletler bu egemenlik hakkını hukuksal kurallar çerçevesinde kullanır. Hukukun bu sınırlayıcı yapısı uzun yıllara dayanan bir toplumsal mücadeleler sonucu oluşmuştur. Yine çağdaş devletlerde kuvvetler ayrılığı ilkesi vardır. Buna göre bütün yetkiler tek merkezde toplanmamıştır.

Parlamento yasaları yapar, başını hükümetin (Bakanlar Kurulu) oluşturduğu bürokratik yapı bu yasaları uygularken yürütme gücünü kullanır, bu hukuksal kuralların uygulanmasında ya da bireylerin kendi aralarında ve devletle olan ilişkilerinde ortaya çıkan problemlerin çözümünde ise yasama organı devreye girer. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin, farklı bir anlatımla yürütme, yasama ve yargı ilkelerinin yerine getirilmesi daha önce belirttiğiniz devletin üç işlevinin yerine getirilmesini de sağlar.

---

[18] **A.e,** s.43
[19] Cem Eroğlu, **Devlet Nedir?,** Ankara, İmge Kitapevi,1990 s.36

Temel olarak, iki farklı devlet kuramından bahsetmek mümkündür. Bunlar burjuva ya da liberal olarak adlandırabileceğimiz devlet kuramıyla, Marksizm'in geliştirdiği devlet kuramıdır. Liberal kurama göre devlet, bir toplumsal uzlaşma sonucu anarşiyi ortadan kaldırıp hizmet merkezli görev yapmak için kurulmuş bir örgütsel yapıdır. Bu anlayışın teorik öncüleri arasında John Locke ve Jean Jacques Rousseau'yu sayabiliriz.[20] Jean Jacques. Rousseau ulusal egemenlik kavramını ilk kez tanımlayan kişidir. Ona göre bir toplumu yaşayan bireylerin ortak bazı istek ve çıkarları vardır. Bu ortak istek ve çıkarlar aynı zamanda toplumu da oluşturmaktadır. Toplumun egemenliği bu ortak istek ve çıkarların gerçekleştirilmesi, korunması ve geliştirilmesi yönündeki toplumsal istencin varlığına dayanmaktadır. Bu toplumsal istenç de tek tek bireylerin istencinin toplamından oluşmaktadır. Bütün bireyler de bu ortak istence bağlıdırlar. Bu yüzdende hem egemen hem de uyruk durumunda bulunmaktadırlar.[21] Rousseau burjuva demokrasilerinin gerçek kuramcısıdır. Locke'den Rousseau'ya kadar liberal düşünürlerinin önemi devlet kuramını tanrı katından indirip, sekilerleşmesini sağlamış olmalarıdır. XIII. Yüzyılda başlayan iktidarın sekilerleşmesi süreci, sivil toplumun otonomi kazanmasıyla birlikte gelişmiştir. Bu süreci besleyen tarihsel dönüşüm ise gelişen kapitalizm ile, burjuva sınıfının topluma kendi sınıfsal çıkarlarına uygun politik model getirme istemidir.[22]

Marksist teoriyi incelemeden önce bütün devlet kuramlarında geçen egemenlik kavramının açılımını yapmak gerekmektedir. Egemenlik kavramı buyurma, yönetme hakkı olarak açılabilir. İktidar ise, buyurma ya da yönetme erkidir. Buyurma gücünün kimde bulunduğu ise siyasal sistemden sisteme farklılık göstermektedir. Örneğin, sosyalist devletlerde bu güç teorik olarak proletaryanın olduğu halde, burjuva demokrasilerinde vatandaşların katılımının da sağlandığı bir siyasal sistem içinde erk burjuvaziyle birlikte diğer egemen sınıflarındır.

Otokrasilerde ise buyurma hakkı tanrınındır ve onu yeryüzünde hükümdar kullanır. Diktatörlüklerde bu hak doğrudan diktatöre aittir. Buyurganın meşruluğu peki

---

[20] Ayferi Göze, **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**,4.bs İstanbul, Beta A.Ş, Eylül 1987 s.153
[21] İlhan F.Akın, **Devlet Doktirinleri?,** İstanbul, Filiz Kitapevi, s.164
[22] Kürşat Bumin, **Sivil Toplum ve Devlet,** İstanbul, Yazko, 1981, s.21

nereden gelmektedir? Bu sorunun yanıtı şöyle verilebilir; iktidarın meşruluğu, onun topluluk üyelerinin tümü ya da çoğunluğu tarafından tanınmasıyla oluşur. Bu iktidar, ona itaat edilmesi konusunda bir uzlaşma varsa meşrudur. Değilse iktidar olmaktan çıkar; kaba güçten ibaret kalır. Bu durumda ise kendisine boyun eğilmesini sağlayabildiği sürece varlığını koruyabilir. Meşruluk ideolojik bir sürecin sonucunda oluşur.Toplumsal uzlaşma bir ideolojik yanılsama şeklinde kendini gösterebilir. Bu süreci teorize eden önemli isimlerden biri Louis Althusser'dir. Marksist görüşü savunan Althusser'e göre, devlet aygıtı birdir. Bu yaklaşım klasik yaklaşıma ait bir yaklaşımdır.[23] Bu oluş durumunu Althusser, devletin bastırıcı aygıtı olarak tanımlar. DBA olarak kısalta bileceğimiz bu aygıtlar içine Althusser hükümeti, bürokrasiyi, polisi orduyu ve yargı organları gibi kurumları da sokmaktadır. DBA'lar, baskı mekanizmalarını işletirler bundan dolayı da maddi ya da fiziki alanda şiddet olgusunu içerirler. Bu açıdan DBA her alanda şiddete başvurma potansiyeli taşımaktadırlar.[24] DBA'nın yanı sıra Althusser'de egemen sınıfa güç sağlayan ve onu hegemonik kılan birçok sayıda devletin ideolojik aygıtının mevcut olduğunu söylemektedir. Bunları şöyle sıralayabiliriz: Edebiyat, güzel sanatlar, kültürel DİA'lar, basın, radyo ve televizyon, haberleşme ve iletişim DİA'ları, dinsel ve eğitim sistemi. Bütün bu sıralananlar ekonomi dışı kalan DİA'lardır. DİA'lar ideoloji üzerine inşa edilmişlerken, DBA'lar şiddet üzerine kurgulanmıştır. Althusser'e göre DİA'ların fonksiyonu egemen ideolojiyi üretmek ve idame ettirmektir. Bu tüm üretim ilişkilerini diğer bir anlatımla kapitalist toplumsal formasyonun sınıf ilişkilerinin yeniden üretimini sağlamaktır.[25] Bu aynı zamanda egemen üretim ilişkilerinin idamesi doğrultusunda gerçekleşen çok kapsamlı bir dağıtım/tabiiyet sürecidir.[26]

Marksist siyasal teoriye göre ise devlet, üretim araçlarına sahip sınıfın, bu araçlara sahip olmayan sınıfları, egemenlikleri altında tutmak için kullandıkları bir baskı aracıdır ve burjuvazinin temel amacı ise devlet aygıtını kullanarak ekonomik

---

[23] L.Althusser, **Politika ve Tarih,** Ankara, V Yayınları, Mart 1987, s.144
[24] Nur Vergin, **Siyasetin Sosyolojisi,** 2bs., İstanbul, Bağlam Yayınlar, 2003, s: 82
[25] Louis Althusser, **İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları,** 5. bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2002, s.32-60

ayrıcalıklarını devam ettire bilmektir.[27] Kısaca Marx'a göre sınıflara bölünmüş bir toplumda devlet, ekonomik bakımdan egemen olan sınıfın siyasal gücünü ifade etmektedir.[28] Şunu da belirtmek gerekir ki, Marksizm içinde devletin toplumsal sınıflar karşısında özerkliğine ya da devletin sınıfsal çatışma sürecinde bağımsız yapısını yitirdiğine yönelik tartışmalar mevcuttur.[29]

Liberal devlet kuramında kuvvetler ayrılığı kavramı içinde saydığımız kurumlar farklı bir anlatımla parlamento, bürokrasi mahkemeleri, hapishaneler, gizli servisler, polis, jandarma ve ordu ise bu baskı aracının örgütlü güçleridir.[30] Yine Marksist anlayışa göre, sınıflı toplumlarda doğmuş olan devlet yine sınıf mücadelesi sonucu ortadan kalkacaktır. Onun varlığına son verecek sınıf ise proletaryanın öncülüğünde diğer ezilen sınıflardır.

Max Weber ise devleti şöyle tanımlamaktadır; belli bir ülke üzerinde, yöneticilerin fiziki kuvvete dayanarak hüküm sürdükleri sosyal ve siyasal organizasyon biçimidir.[31] Weber, Marksizm'in ekonomik alt yapı üst yapıyı belirler tezine karşı çıkarken, yazılarında ekonomik olana karşı siyasi olanın bağımsız etkisinin altını çizmiştir. [32]

Devletler üç asli unsura dayanır; toprak, nüfus ve egemenlik.[33] Bazı kaynaklar bu unsurlara siyasi rejimi de eklemektedirler.[34] G. Kessler ise, siyasi rejim yerine devletin dördüncü unsuru olarak hukuku saymaktadır.[35] Tarihte köleci, feodal ve burjuva olmak üzere üç devlet biçimine rastlamak mümkündür. Bunlara sosyalist

---

[26] Cem Behar, "Nüfusbilimin Nesnesi" **Toplum ve Bilim**,İstanbul, Birikim Yayınları, Bahar 1982, s.116-139
[27] Bertrand Russel, **History Of Western Philosophy**, London, Unwin University Books, George Allen & Unwın LTD,1961, s.748
[28] Ayferi Göze, **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, 4. bs., İstanbul, Beta A.Ş., Eylül 1987 s.24-30
[29] R. Miliband, N. Poulantzas, E. Laclau, **Kapitalist Devlet Sorunu**, Çev: Yasemin Berkman, İstanbbul, Birikim Yayınları, Ocak 1997, s.59-233
[30] Marx/Engels, **Devlet ve Hukuk Üzerine**, Çev: Rona Serozan, İstanbul 1977s.152
[31] Max Weber, The Theory of Social and Economic Organization, Glencoe, Free Press, 1947 s:154
[32]Anthony Giddens, **Max Weber Düşüncesinde Siyaset ve Sosyoloji,** Çev: Ahmet Çiğdem, 3 bs. Ankara, Vadi Yayınları, Eylül 1999, s:40
[33] Vakur Versan, **Kamu Yönetimi**,10. bs., İstanbul, Der Yayınları, 1990 s:9
[34] H. Musa Taşdelen, **Siyaset Sosyolojisi**, İstanbul, Kocav Yayınları, Mart 1997 s:56
[35] Gerhard Kessler, **Sosyolojiye Başlangıç**, İstanbul, İ.Ü. Yayını, 1985, s:242-253

devlet denemelerini de ekleyebiliriz. Siyasal sistemlerine göre ise devletleri ikiye ayırabiliriz; monarşiler ve cumhuriyetler. Bu ayrımı örgütlenme biçimlerini temel alarak yaparsak yine iki farklı yapıdan bahsedebiliriz, üniter ve federal devletlerden bahsedebiliriz. Bugün Dünya genelinde 220 üniter devlet bulunurken, federal devlet sayısı ise 20 civarındadır.[36]

1.3.Yönetim Sistemleri

Toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanması ve toplumsal hayatın belli bir düzen içinde gerçekleştirilmesi her çağdaş devletin öncelikli görevidir. Hizmet merkezli örgütlenmiş çağdaş devletler öncelikli olarak, milli savunma, milli güvenlik, milli eğitim, bayındırlık, sağlık, gibi alanlarda hizmet verme amacıyla örgütlenmişlerdir. Günümüzde sosyal devlet anlayışının yanı sıra liberal devlet anlayışı da varlığını sürdürmekte ve topluma yönelik hizmetlerin devlet yada özel sektör tarafından karşılanması, düşünsel bir tartışma şeklinde hem siyasal alanda hem de akademik alanda yaşanmaktadır.

Kamu hizmetini tanımlamadan önce kamu yönetimi kavramına bakmamız gerekmektedir. Geniş anlamda kamu yönetimi, düzenli toplumlarda kamu gücünün örgütlenmesini ve işleyişini içermektedir. Bu tanımın içinde her türlü devlet görevi ve örgütleri mevcuttur. Genel olarak ise kamu yönetimi dendiği vakit yasama, yargı ve belli ölçüde hükümet etmenin dışında kalan tüm kamusal kuruluşları ve işleri içermektedir.[37] Kamu yönetiminin aynı zamanda etkin ve verimli bir hizmet üretimi sağlamak amacıyla da kurulduğunun altını çizildikten sonra kamu hizmeti kavramına bakabiliriz.[38] Kamu hizmeti kavramı şöyle tanımlanmaktadır;

Devlet veya diğer kamu tüzel kişileri tarafından veya bunların gözetimi ve denetimi altında genel kolektif ihtiyaçları karşılamak, kamu yararı sağlamak için yürütülen,

---

[36] Birgül A. Güler, "Yerel Yönetimleri Güçlendirmek mi? Ademi Merkeziyetçilik mi?",**Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.9, S.2, Nisan 2000, s. 14-29

[37] A. Şeref Gözübüyük, Yönetim Hukuku, **Turhan Kitapevi,** 13 bs., Ankara, 2000, s:2

[38] Orhan Pirler, "Belediye Meclislerinin Kuruluşları ve Yetkileri" **Çağdaş Yerel Yönetimler**, C.2, S. 5, Eylül 1993, s.49-71

kamuya sunulmuş bulunan, sürekli ve düzenli faaliyetlere kamu hizmeti denilmektedir.[39]

"Kamu Hizmeti" kullanıldığı yere göre anlamı değişen, esnek bir kavramdır.[40] Kamu hizmeti bazen "faaliyet, uğraş, iş" anlamında kullanıldığı gibi, kimi zamanda bu kavramın "kamu kuruluşları" anlamında kullanılmaktadır.[41] Kavramın açıklanması genelde 'kamu yararı' ölçütüne dayandırılmaktadır. Ancak bazen toplumun, bir grubun veya sınıfın bazen de bireylerin belli yararı diye açıklanır, aslında kendisi belirsiz bir kavram olan kamu yararını ölçüt almak ve kamu hizmetini tanımlamak çok zor görülmektedir. Genelde kamu hizmetlerinin temel ilkesi; süreklilik, eşitlik, etkinlik[42] olarak değerlendirilmektedir.

Kamu hizmeti kavramının içinde yer alan faaliyetler için geçerli ve zorunlu iki temel koşul vardır. Bunlardan birincisi; "hizmetin kamuya yöneltilmiş ve kamuya yararlı olması"[43], diğeri ise "hizmetin kamu kuruluşlarınca yada ilgili kamu kuruluşunun sıkı denetimi altında özel kişilerce yürütülmesi" koşuludur.[44]

Kamu hizmeti yapılırken amaç öncelikli olarak kamusal yarardır. Kamu yönetimini organize eden kadrolar hizmetleri düzenlerken, bireyleri değil, bireyin içinde yer aldığı toplumu, ya da toplumun bir kesimini dikkate alır. Toplumsal çıkarla, bireysel çıkar çatıştığında kamu yönetimi toplumsal çıkardan yanadır. Kamu yönetimi, toplumu oluşturan bireylerin 'insanca' yaşayabilmelerini sağlamak amacını güder; görevlerini bu amacın ışığı altında yürütür.[45]

Kamu hizmetlerini daha etkili ve daha verimli şekilde topluma ulaştırılması da ayrıca üzerinde bilimsel çalışma yapılan bir konudur. Kamu yönetimi bir bilim olarak da şöyle tanımlanmaktadır;Siyasi iktidarların aldığı kararları topluma hizmet olarak

---

[39] Versan, **Kamu Yönetimi**, s: 72
[40] Tahsin Bekir Balta,**İdare Hukukuna Giriş**, Ankara, TODAİE Yayını, s.59
[41] Şeref Gözübüyük, **Yönetim Hukuku**, Anakara, S Yayınları, 1991, s.7
[42] Acar Örnek, **Kamu Yönetimi**, İstanbul, s: 59.
[43] A.Şeref Gözübüyük, **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, 6. bs., Ankara, s:7
[44] **A.e.** Örnek,s.59
[45] **Ae.**Gözübüyük. s:5

yansıtan ve bu hizmetin nasıl daha etkin olarak yapılabileceği, hakkında çalışanlarla birlikte araştırılıp incelenmesidir. [46]

Bir hizmetin kamu hizmeti olarak değerlendirilebilmesi için belli nitelikleri taşıması gerekir. Versan bu nitelikleri şöyle sıralamaktadır; kamu hizmetinin nitelikleri bunun devlet veya diğer kamu tüzel kişileri tarafından veya bunların gözetim ve denetimi altında kurulan ve işleyen bir teşebbüs olması; genel ve kolektif ihtiyaçları karşılaması, gidermesi ve kamu yararını sağlamak için kurulmuş bulunması; kamuya sunulmuş olması; düzenli ve sürekli bir şekilde işlemesi gerekir.[47]

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde devletler iki farklı yöntemi uygular. Bu yöntemlerin seçilmesi ve uygulanması toplumsal özelliklerin yanı sıra ülkede geçerli olan siyasal rejime göre de farklılıklar gösterir. Yine de günümüzde varlıklarını sürdüren bütün demokratik sistemlerde yönetim **merkezden** ve **yerinden** olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Kamu hizmetlerinin yalnız bir merkezden idare edilmesidir ki buna yönetim siyasetinde merkezden yönetim denir, öbürü ise kamu hizmetlerinin çeşitli merkezler arasında bölünerek her birinin ayrı bir merkez tarafından yönetilmesidir ki buna da yerinden yönetim ismi verilmiştir.[48]

1.3.1. Merkezden Yönetim

Merkezden yönetimde bütün kararların alımı tek bir merkezin elinde toplanmıştır. İktidar erki hiyerarşik bir yapılanma içinde en tepeden en aşağıya doğru örgütlenmiştir ve bütün idari kararlar en tepede bulunan yetkili kişiler tarafından alınır. Alt kademelerde bulunan memurlar bu kararları sadece uygulamakla

---

[46] Öztekin, **Siyaset Bilimine Giriş**, s.8
[47] Versan, **Kamu Yönetimi**, s:72
[48] **A.e.**, s.72

sorumludur. Alt kademelerdeki memurlar yaptıkları uygulamaları her zaman üst kademede bulunan memurlara danışıp gerekli onayı alarak yapmak zorundadırlar.[49]

Siyasi merkeziyetle, idari merkeziyet karşılıklı ilişki içindedir. İdari olarak merkezi bir yönetim için siyasal merkeziyetin de olması gereklidir. Merkezden yönetimin olabilmesi için kamu gücünün tek bir merkezde toplanması gerektiğini belirtmiştik. İdari yapıda görev alacak bütün memurlar merkez tarafından işe alınır ve görev yapacağı yerlere atanır. Karar alma yetkisi de merkezin kontrolündedir. Merkezin yetkileri geniş ve güçlüdür. Hizmetlerin sunumu daha az maliyete gelebilir. Yönetimde tarafsızlık her zaman önemli bir konudur ve merkezi yönetimde tarafsızlık daha kolay sağlanabilir. Ayrıca kaynakların tek bir merkez tarafından kullanılıp dağıtılması bölgeler arasındaki dengesizliklerin ortadan kaldırılması için daha elverişli olabilir.

Merkezden yönetimin yukarda saydığımız faydalarının yanı sıra, bazı dezavantajları da vardır. Bu dezavantajları şöyle açıklayabiliriz; Merkezden yönetim demokrasinin yaygınlaşmasına engel olabilir. İktidarın tek bir merkezde güçlü bir şekilde toplanmasından dolayı alınan idari ve siyasi karar süreçlerine yaygın katılım olamayacaktır. Oysa ki, demokrasinin öncelikli hedefi karar alma süreçlerine halkın katılımının yaygınlaştırılmasıdır. Merkezi yapının güçlü olması başka bir yönetim hastalığına da yol açar; oda bürokrasidir. Bürokrasinin artmış olması öncelikli olarak kaynak ve zaman israfına neden olmaktadır. Ama bu sonuçlardan daha önemlisi aşırı bürokratik yapının oluşmasıdır ki, bu vatandaşların idari yapıya karşı yabancılaşmalarına yol açar. Bunun sonucunda sistem kendini yeniden üretirken toplumsal meşrutiyet kaybına uğrayabilir.

Özellikle siyasal sistemin kendi geleneksel değerlerini üretip kurumsallaşamadığı durumlarda denetimsiz merkezi iktidar yapısını ellerinde bulunduran siyasi kadrolar partizanca davranışlar içine girebilirler. Bir kez daha hatırlatılması gerekir ki iktidar ne kadar çok denetlenir, paylaşılır ve katılım süreçleri desteklenirse demokratik

[49] Nuri Tortop, Eyüp Günay İsbir, **Yönetim Bilimi**, Bilim Yayınları, Ankara, s:45

sistem o kadar çok güçlenecektir.Devlet harcamalarının denetiminde ve kaynakların dağıtımında verimliliğin düşmesine neden olabilir. Merkezi yapının güçlü olması farklı siyasal düşüncelerin temsiline yönelik önemli problemlerin yaşanmasına yol açabilir.

Merkezi yapının güçlenmesinin tarihsel kökenlerine bakıldığında da burjuvazinin tarih sahnesinde rol almasını ve feodal krallara karşı mücadelesini görürüz. Fransız devrimi bunun sonucunda yaşanmıştır. Feodal devletlerde iktidar erkinin kralın dışında feodal beylere doğrudan yayılmış olması iktidar erkini zayıflatmaktadır.[50] Bu yüzden burjuva ulus devletlerde iktidar erki tek bir merkezde toplanmıştır.Bunun nedeni ise pazara yönelik yapılanan üretim süreçleri sonunda, ulusal pazarların gelişmesidir. Ulusal Pazar da ancak güçlü bir merkezi idari yapıyla mümkündür. Tek ulus, tek ideolojik yapı, kapalı ulusal pazar ve tekil bir siyasal sistem ulus devletlerin dayandığı alt yapıyı oluşturmaktadır. Sanayinin güçlenmesine paralel olarak kırdan kente doğru yoğun bir göç dalgası yaşanmıştır. Artık köylüler sanayi işçisi olmaya doğru bir dönüşüm sürecine girmişlerdir. Bu süreçte oluşan kentlerde bir çok problemle karşılaşılmıştır. Bunun sonucunda yerel idari yapının gelişimi hızlanmıştır.

1.3.2. Yerinden Yönetim

Kamu hizmetlerinin yapılması bakımından yönetsel kararlar alma yetkisinin merkez teşkilatına dahil olmayan bağımsız idarelere tanınmasına yerinden yönetim ismi verilmektedir.[51]

Yerinden yönetimler, siyasal yerinden yönetim ve idari yerinden yönetim olmak üzere ikiye ayrılır. Her iki yönetim biçiminde yetkiler de farklılıklar görülür. Federal devletlerde siyasal yerinden yönetim sistemi vardır. Örnek olarak, A.B.D.'yi ve İsviçre'yi gösterebiliriz. Yerel idarelerin yasama ve yargıyı da kapsayan özerklikleri vardır.

---

[50] Murat Sarıca, **Fransız İhtilali**, 3. bs., İstanbul, Gerçek Yayınevi, 1995 s.9

İdari yerel yönetimlerde ise sadece idari hizmetlerin yerinden görülmesi hedeflenmiştir. Bu yönetim biçiminde yasama ve yargı alanlarında özerklik yoktur. Merkezi yönetim idari hizmetleri görülmesine yönelik olarak bir özerklik tanıyabilir. Yerinden yönetim sistemlerini uygulamalarına yönelik olaraktan da yine ikiye ayrılmaktadır; yerel bakımdan yerinden yönetim ve hizmet bakımdan yerel yönetim.

Yerel bakımdan yerinden yönetim bir yörede oturan kişilere o yörede oturmalarından dolayı ile mevcut idari menfaatlerini bizzat korumak, yöneltmek konusunda tanınan özerkliktir. Hizmet bakımdan yerinden yönetim ise, belli bir hizmetin merkez teşkilatından ayrı ve hukuki bir varlığa sahip kurumlar yolu ile yönetilmesidir. Bu kurumlar merkezden yönetimin aksine kendi adlarına icrai kararlar alırlar.[52] Ülkemiz devlet yönetimi açısından üniter bir yapıya sahiptir. Bu yüzden siyasal yerinden yönetim uygulaması yoktur. Yerel hizmetlerin görülmesine yönelik olarak idari yerel yönetim vardır. Yerel yönetim örgütlerine, iller, belediyeler ve köyler örnektir.

Yerel yönetimler dünyası, kamu idaresi kimliğine sahip olan il özel idaresi, belediye ve köy türlerinden oluşur. Birlikler, bu idarelerin ortaklaşa varlık kazandırdıkları kamu kurumlarıdır.

İl özel idaresi ve köy, kendi içlerinde çeşitlenmez iken, belediyeler 1984 yılından bu yana, bir alt tür olarak büyükşehir belediyesi modeli getirilerek çeşitlendirilmiştir. Birlikler, 1930 yılından bu yana sistemde var olan kurumlardır; bununla birlikte önemleri ve sayıları 1980'li yıllardan bu yana artmış ve işlevleri aynı dönemden bu yana değişmeye başlamıştır.

1.3.2.1. Siyasal Yerinden Yönetim

Siyasal yerel yönetimin görüldüğü ülkeler federatif bir devlet yapısına sahiptir. Her bir federal yapı yasama ve yürütme yetkisini kendi kullanır. Federal yönetimler merkezi yönetime karşı özerk yada yarı özerk bir statüye sahiptir. A.B.D. bu tür

---

[51] Versan, **Kamu Yönetimi**, s.82

devletlere örnek verilebilir. Yerel yönetimler Federal devletlerin siyasal yapılarının içinde yerel hizmetleri yerine getirmek için örgütlenmiş yapılardır. İç yönetim yapılarında özerk olan bu yapılar dış ilişkilerinde merkezi iktidara bağlıdırlar. Federe devletler, egemenliğin belli ölçülerde kendilerine verildiği, içişlerinde tümüyle özerk, dış ilişkilerinde ise federal devletin dış politikasına bağımlı yarı egemen kurumlardır. Oysa yerel yönetimler, devletin egemenlik hakkına ortak değillerdir. Yasama ve yargı gücüne sahip olmamaları bunun başta delen kanıtlarıdır.[53]

1.3.2.2. Yönetsel Yerinden Yönetim

Yasamayla ilgili olarak her hangi bir özerkliğin tanınmadığı bu yönetimler sadece hizmet sunmak için kurulmuşlardır. Ayrıca bu hizmetlerin nasıl sunulacağı ve tanınan yetkilerin sınır ve kapsamı yasama organı tarafından belirlenmiştir.[54] Bu yönetim biçiminde amaç hizmet kalitesini artırmak ve hizmetin yerine getirilme koşullarını kolaylaştırmaktır.

1.3.2.3. Hizmet Yerinden Yönetim

Bazı hizmetlerin merkezi iktidar tarafından görülmesi bazı durumlarda hem teknik olarak hem de ekonomik olarak zor olabilir. Bu durumla karşılaşıldığı zaman da hizmetin görülmesine yönelik olarak bağımsız bir yapı oluşturulması yoluna gidilebilir. Böyle bir idari yapının ayrı bir yönetim yapısının yanı sıra ayrı organları da olacaktır. Belirli bir hizmetin merkez teşkilatından ayrı, kamu tüzel kişileri tarafından idare edilmesine Hizmet Yerinden Yönetimi adı verilmektedir.[55]

Hizmet yerinden yönetimi, teknik özellikler gösteren kamu hizmetlerinin özelliklerinden dolayı belli bir kamu kuruluşu tarafından yürütülmesi şeklinde de

---

[52] Versan,**Kamu Yönetimi**, s.83
[53] Ruşen Keleş, "Yerel Yönetimleri Özerkliği ve Bir Örnek Olay" **A.Ü. Siyasal Bilgiler Yayınları,** Sera L. Meray'a Armağan, Ankara, C.2, 1982, s.412
[54] Kemal Görmez, **Yerel Demokrasi ve Türkiye**, 2. bs., Konya, Vadi Yayınları, 1997, s.42
[55] Turan Yıldırım, **Türkiye'nin İdari Teşkilatı,** İstanbul, Alkım Yayınevi, T.Y. s.14

tanımlayabiliriz. Burada bir yetki genişliği söz konusudur.[56] Meslek Odaları (Ticaret Odaları), Eğitim Kurumları (Üniversiteler) ve TRT gibi kamu tüzel kişilikleri, bu tür hizmet yerinden kuruluşlarıdır.[57]

1.3.2.4. Yer Yönünden Yerel Yönetim

Yerel yönetimler başlığı altında toplanan kuruluşlardır. Belirli bir bölgedeki yöre halkının yerel hizmetlerini görmek için oluşturulmuşlardır fakat işlevlerini sadece hizmetle sınırlamak mümkün değildir. Yerel yönetimler aynı zamanda demokratik sistemin vazgeçilmez yapıtaşlarındandır. Bu tür yönetim örgütleri yasal çerçeveyle çizilmiş özerk bir yapıya sahiptirler. Çalışmamızın konusunu oluşturan yerel yönetimler bu başlığın altındadır ve aşağıdaki satırlarda daha kapsamlı olarak açıklanmıştır. Bunların ülkemizdeki örnekleri şöyle sıralanabilir:'il özel yönetimleri 'belediye yönetimleri' ve 'köy yönetimleri'.

1.4.Siyaset Kavramı ve Yerel Yönetimler

Yerel yönetim kavramını tanımlayıp dünyadaki ve ülkemizdeki gelişimini anlatmadan önce, **yerel** kavramına değinmek gerekmektedir. Yerelin ne olduğu özellikle son dönemlerde sosyal bilimlerin tartışma konularından biri olmuştur. Yerelin tartışmalı bir konu olarak gündeme gelmesinin en önemli nedenlerinden biri küreselleşme olgusudur Küreselleşmenin bir sonucu olarak yerelin tanımlanmasına yönelik bir tartışma süreci söz konusu olmuştur. Örneğin coğrafi alan temelinde yapılan tanımlara göre yerel sınırlı bir alandır. Bu sınırlılık somuttur. Bu tanımda yerel, insanların yaşadıkları, günlük çalışma ve diğer aktivitelerini sürdürdükleri, bazen üzerinde sadece oy kullanıp politik etkinlikler içinde yer aldıkları bir alandır. (Cooke, 1989)[58] Mekan merkezli tanımlar modern döneme ait tanımlardır ve kapitalist üretim ve bölüşüm modelinin ilk aşamalarında ki özelliklerine göre

---

[56] Nuri Tortop,"Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma" **Amme İdaresi Dergis,** Cilt 25, Sayı 3, Eylül 1992, s.38

[57] M.Akif Çukurçayır, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi,** Çizgi Kitapevi, Konya, Ocak 2002, s.92

şekillenmişlerdir. Sermayenin ulusal pazar için örgütlenmiş olması yerelin tanımlanmasında da coğrafi bir sınırlılığı getirmektedir.

Yine Victoria döneminin en önemli yazarı olarak kabul edilen İngiliz romancı Charles Dickens yereli günlük etkinliklerin, yüz yüze ilişkilerin ve çeşitli sosyal ve politik eylem ve işbirliklerinin gerçekleştiği bir bağlam olarak tanımlar. Bu aynı zamanda, tam da bu koalisyonlar ve eylemler vasıtasıyla sosyal sınıflar, cinsiyetler, mülk sahipleri ya da mülksüzler arasında olduğu gibi sosyal ilişkilerin sömürüldüğü ve değiştiği bir ortamdır .[59] Yerelin tanımlanmasında, mülk edinme, kimlik kazanma ve ortak fayda unsurları öne çıkmaktadır. Oysa ki günümüz modern toplumlarını sosyal ve coğrafi hareketlilik, küreselleşme ve buna paralel olarak değişen üretim ilişkileri ve sosyal ilişkiler bağlamında yeni bir yerel tanımı yapmak zorunlu olmaktadır.

Küreselleşme olgusu yerelin tanımını zorlarken, mekansal sınırlılığın ötesine geçen bir yerel tanımını da beraberinde getirmektedir. Örneğin, İngiliz sosyal bilimci Doren Massey yerelin emek pazarı ve sosyal ilişkiler merkezli alınarak tanımlanmasına karşı çıkarken, yereli daha dinamik çok sayıda farklı ancak birbirleriyle ilişkili etkileşim mekanları olarak tanımlamaktadır.[60] Küreselleşmenin yerel yönetimler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerine daha sonra değinmek üzere, tarihsel gelişimi bağlamında yerel yönetimlerin tanımlanmasını yaparsak.

Yerel yönetim yerel hizmetlerin doğrudan ve daha sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesine yönelik olarak başvurulan idari bir örgütlenme biçimidir.[61] Yerel yönetimlerde, yerinden yönetim ilkesi uygulanmaktadır. Yerel yönetimler, merkezi yönetim hiyerarşisi dışında ve ona karşı belirli ölçülerde bağımsız birimlerdir. Gözübüyük, yerel yönetim kuruluşlarını, halkın yönetime katılmasını sağlayan, il,

---

[58] "Yerel" üzerine bir tartışma, **WALD Yayın Birimi**, İstanbul, 1997 ,s. ii
[59] A.e., s.ii
[60] **A.e.** s.20
[61] Oya Çiftçi, "Yerel Yönetimlerde Temsil", **Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü**, Ankara, 1989, s.5

belediye ve köy şeklinde örgütlenmiş özerk hizmet kuruluşları şeklinde tanımlamaktadır.[62]

Fransız siyaset bilimcisi Alexis de Tocqueville'e göre, yerel yönetim kuruluşları özgür ulusların gerçek gücünü oluşturur. Tocqueville için ilkokulların bilime katkısı ne ise, yerel meclislerin özgürlüğe katkısı da odur. "Bir ulus özgür bir yönetim kurabilir, ancak yerel yönetim olmadan özgürlüğün sahip olamaz" der Tocqueville.[63]

Yerel yönetimler geleneksel olarak komünlere dayanmaktadır. Belirli bir uzam (mekan) üzerinde yaşamını sürdüren bir topluluğun birlikte yaşamaktan kaynaklanan sorunlarını çözümlemek ve toplu gereksinmelerini karşılamak amacıyla oluşturulmuş birlikteliklere ya da örgütlülüklere 'komün' adı verilmekte.[64] Komün geleneğinin genel izlerini bugün ki belediyelerde görmek mümkündür. Bir tüzel kişilik olan komünler, mülk sahibi olabilir, sözleşme yapabilir, üyeleri üzerinde çeşitli şekillerde yetki kullanabilirdi. Komünlerde en belirgin ortak özellik, kent halkının birbirlerini koruyup yardım edecekleri konusunda ettikleri yemindir.[65] Bu yeminde göstermektedir ki, o günkü komin halkı arasında bir ortak yaşam birlikteliğinin ötesinde ortak bir komün üyesi olmanın getirdiği karşılıklı sorumluluklarda vardı. Çağdaş kent anlayışı da vatandaşlara ortak sorumluluklar yüklemektedir. Çünkü demokrasi aynı zaman da bir ortak yaşama kılavuzudur.

Komün geleneğinde vurgulanması gereken bir nokta da komünlerin, kentsel sistemi güvence altına alıp, düzenlemekte, bunu yaparken de derebeyliğe karşı doğmuş bir örgütlenme biçimini geliştirmiş olmasıdır. Ortaçağda ki bir yerel örgütlenme biçimi olan komünlerin merkezin iktidarına karşı onun iktidarını sınırlayan yapısının altını çizmek gerekir. Yerel örgütlerin merkezi iktidara karşı özerk olma mücadelesi, bu örgütlerin oluşum felsefesinin içinde bulunmaktadır

---

[62] A. Şeref Gözübüyük, **Yönetim Hukuku,** 13. Baskı, Ankara, Turhan Kitapevi, 2000 s.9
[63] Selahattin Yıldırım, **Yerel Yönetim ve Demokrasi**, İstanbul, IULA-EMME, s.31
[64] Birol Ertan, " Komün-Demokrasi İlişkisi ve Yerel Yönetimlere Bakış", **Bilim ve Siyaset,** Sayı: 2, Kış 2001, s:5

Yerel yönetimlerin kentleşme olgusuyla birlikte geliştiği ve önem kazandığı bir kez daha karşımıza çıkmakta Bir saptama yapmak için kent kavramına değinmemiz gerekmektedir. Klasik olarak kent, nüfusu belli bir büyüklüğü ve yoğunluğu aşan, ekonomisi tarım dışı etkinliklerde yoğunlaşan ve kendi nüfusundan başka, etki alanı içinde yaşayanlara da hizmet sağlayan yerleşim yerleri olarak tanımlanır. Uluslararası istatistiklerde nüfusu 10 bini aşan yerleş kelere kent derken, sosyolojik araştırmalar için nüfus yoğunluğunun 50 binin üstünde olması gerekmektedir.

Ülkemizde ise yönetsel yapı içinde bazen il ve ilçe merkezleri, nüfus büyüklüğüne bakılmaksızın kent kabul edilmektedir.[66] Kentleşme kavramı kent kültürünün yaygınlaşması anlamında da kullanılmaktadır. Bu kentsel değerlerin, davranış ve tutumların kitleler tarafından benimsenmesi demektir.[67]

Gözübüyük'ün yerel yönetim tanımlamasında hizmet kavramı öne çıkmakta. Yerel yönetimler için hizmet kavramı önemli bir unsurdur. Yerel yönetimler bu anlamda hizmete dayalı birer yönetsel birim olmalarının yanı sıra birer siyasal birimlerdir.

TÜSİAD'ın Yerel Yönetimlerle ilgili olarak hazırladığı rapor yerel yönetimler belirli bir coğrafi alanda yaşayan, yerel topluluğun bireylerine kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, özel gelirler, bütçeye ve personele sahip, üstlendiği hizmetler için kendi örgütsel yapısını kurabilen, merkez yönetimi ile ilişkilerinde yönetsel özerklikten yararlanan kamu tüzel kişileridir, şeklinde tanımlanmaktadır.[68]

Yerel yönetimlerin tanımında özerklik kavramının öne çıktığını görmekteyiz. Özerkliği kurumların (burada yerel yönetimler söz konusudur) öz sorumlulukları altında ve ülke çıkarları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme hakları

---

[65] "Komün", **AnaBritannica Ansiklopedisi**, Cilt. 13, Ana Yayıncılık, 1989, s. 468

[66] Enis Yeter, "Kente Karşı Suç Kavramı Üzerine Düşünceler" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C. 2, S.5, Eylül 1993, s.43-48

[67] İlhan Tekeli-Yiğit Gülöksüz, "Kentleşme, Kentlileşme ve Türkiye Deneyimi" **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İletişim Yayınları, İstanbul, C.5 s.1223

anlamına gelmektedir. Bu hak anayasal güvence altındadır. Bu kuruluşlar, karar alma ve aldıkları kararları uygulama hakkına sahiplerdir. Karar alacak makamlar hiçbir baskı altında kalmaksızın karar organlarını oluşturabilirler.Türkiye temel bazı maddelerine çekinceler koymakla birlikte Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Antlaşması'na imza koyan devletlerden biridir. Bu antlaşma demokratik ülkelerin katılımı sonucu oluşmuş olan Avrupa Topluluğu'nun benimsediği ölçülere göre yerel yönetim özerkliği kavramının dayandığı ana öğeleri, ilkeleri ve kuralları içermekte olan bir antlaşma metnidir.[69]

Özerk bir yerel yönetimden bahsede bilmek için, bu kuruluşların kendilerinin işbaşına getirdiği organlarının bulunması, kendi kararlarını kendilerinin alabilmeleri ve yeterli gelir kaynaklarına sahip olması gibi koşulların varlığı gerekmektedir.[70] Mali özerkliğin bir başka boyutunda da yerel yönetimlerin harcamalarında herhangi bir baskı ile karşılaşmamalarıdır.[71] Yönetsel özerkliğin gerçekleşebilmesi için mali özerkliğin önemi vurgulanmaktadır. Mali özerklik, yerel yönetimlerin, merkezi yönetimin baskısı olmadan harcama yapmaya yetkili olmaları demektir.[72]

Önceki satırlarda siyaset kavramını tanımlarken siyasetin bir hizmet ve mal bölüşümü üzerinde şekillendiğinin altını çizmiştik. Yerel siyaset de temelde mal ve hizmetlerin bir merkezi güç tarafından bölüşümü ile ilgilidir. Bu bölüşüm kentsel alanlarda gerçekleşirken, kentleşme sürecide bu bölüşümün zamansal dilimini oluşturur.

Kentsel ve kırsal alanlarla ilgili sosyal veya ekonomik konular, yerel yönetimlerle devlet arasındaki ilişkiler yerel siyasetin alanın da yer almaktadır. Ruşen Keleş'e

---

[68] TÜSİAD, **Yerel Yönetimler, Sorunlar ve Çözümler**, İstanbul, 1992, s.21
[69] Cevat Geray, "Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi?" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.2, s.5, Eylül 1993, s.13-21
[70] Nuri Tortop, "Belediyelerimiz", **Amme İdaresi Dergisi,** C.5, S.1, Mart 1972 s. 76-78
[71] Nuri Tortop, "Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik"**Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.5, S. 5, Eylül 1996, s.3
[72] Nuri Tortop, "Özerk, Üretken ve Katılımcı Mahalli İdare Anlayışı", **Amme İdaresi Dergisi,** C.24, Sayı: 4, Aralık 1991, s.3

göre, bu başlık altında siyasal iktidarı ele geçirmek isteyen güçlerin, yerel düzeydeki güç odakları ile devlet arasındaki çelişkileri kullanmak arzuları da yer alabilir.[73]

Merkezi yönetimler özellikle kentleşme sürecinde ortaya çıkan problemlerin çözümünde ve yerel ölçekte gelen hizmet taleplerine karşılık vermekte etkisiz kalmaya başlamalarıyla birlikte yerel yönetimler idari yapılar olarak oluşturulmuştur. Bu açıdan yerel yönetimler, merkezi yönetimle birlikte çalışan, onun yan hizmetlerini yürüten yerel nitelikte hizmet üniteleri olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Yerel yönetimlerle merkezi iktidarla bütünlüklü ilişkisi, diyalektik bir ilişkidir. Birlikte var olma aynı zamanda karşılıklı olarak verilen bir çatışmayı da içermektedir. Bu çatışmada yerel yönetimler merkezin hegemonyasından uzaklaşmaya çalışırlarken, merkez özellikle ekonomik kaynaklar başta olmak üzere, siyasal açıdan da yerel yönetimler üzerinde denetim kurmayı hedefleyebilir.

Hükümetler gibi yerel yönetimler de demokratik sistem içinde yer alan kurumlardır. Bu açıdan da her iki yapı arasındaki ilişkinin biçim ve içeriğini içinde yer aldıkları ülkenin demokratik yapısının nitelikleri belirli olur. Yerel yönetimlerin çalışma alanları, yerel halkın günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olduğundan, her zaman kamu politikasının yoğun tartışma ortamında yer almaktadırlar.[74] Yerel yönetimler yerel bazda hizmet üretmesinin yanı sıra yerel demokrasinin ve yerel çapta toplumsal kalkınmanın da öncüsüdürler. Toplumsal dayanışmaya öncülük etmelerinin yanın da halkın kendi gündelik sorunlarına sahip çıkıp bunların çözümünde aktif olarak yer almalarına da aracılık ederler.[75] Merkezi yönetim ile yerel yönetimlerin arasında ki diyalektik ilişki aynı zaman da yerel siyaseti de biçimler. Yerel siyaset merkezi yönetimin politikalardan ve ulusal siyaset ortamından etkilenmektedirler. Yerel siyasal süreçlerde bu etkilerin gölgesinde biçimlenmektedir. Yerel yönetimler ulusal çapta politikalar üreten siyasal partiler içinde önemli birer siyasal *mevzilerdir*. Siyasal partilerin ulusal politikaları yerel siyasetten beslendiği gibi aynı zamanda kadrolarını yenileme olanaklarını da içinde

---

[73] Ruşen Keleş, **Yerinden Yönetim ve Siyaset,** İstanbul , Cem Yayınevi, 1992, s. 94-95
[74] Bilal Eryılmaz, **Kamu Yönetimi,** 2. bs., Ankara, Akademi Kitapevi, 1995, s. 246
[75] Cevat Geray, "İlçe Çapındaki Toplum Kalkınması Çalışmaları, Mahalli idare Birimleri ve Birkaç

barındırmaktadır. Bu bütünlük bazen parlamentoyla yerel siyasi oluşumlar arasında çatışmaya da dönüşebilir. Ama yine de partilerin politikalarını ve kadrolarını oluşturma süreçlerde yerel yapılardan aldıkları verileri önemli bir girdi olarak değerlendirilmek zorundadırlar.

Yerel yönetimler, il, belediye ve köy halkının yerel ortak ihtiyaçlarını karşılayan ve karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileridir.[76] Yerinden yönetim, kamu hizmetlerinin yönetiminin, merkezi yönetimden ayrı özerk kamu hukuku tüzel kişilerine verilmesidir.[77] Yerel yönetimlerin kavramlaştırılmasında bazı görüşler devlet aygıtı içindeki konumlarına öncelik verirler. Bu görüşe göre yerel yönetimler, devlet aygıtının ayrılmaz bir parçasıdırlar. Bu bağlamda yerel yönetimleri devlet aygıtının toprağa dayalı ve bir alanda kamu gücünün yerel toplumsal güçler tarafından doğrudan kullanıldığı örgütlenme biçimlerinden biri şeklinde tanımlamaktadırlar.[78] Yerinden yönetim, yetki genişliğine dayanmaktadır ve merkezi yönetime göre daha güçlü bir yönetim biçimidir. Yerinden yönetimde, yönetimin gücünü elinde bulunduran kişi ya da organ, kendiliğinden yürütme ile ilgili karar alma ve uygulama yetkisine sahiptir. Yerel yönetimlerde bu yetki, temsil edilen idari alan içinde kullanılmaktadır.[79] Yerel yönetimlerin ayırt edici özelliklerini de şöyle sıralayabiliriz;

1. Siyasal özellikleri;
   a. Devlet aygıtının ayrılmaz bir parçasıdır.
   b. Egemenlik hakkı bulunmaz, Buyurma gücünü yönlendirmez, ama devlet aygıtının buyurma gücünü kullanır.
   c. Buyurma gücünü kullanmasının bedeli, devletin temel siyasal işlevlerini gerçekleştirmesine katkıda bulunmaktır.

Örnek Olay" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 2, Sayı 2, Haziran 1969

[76] Zerrin Toprak Karaman, **Yerel Yönetimler**, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, 1998 s.10

[77] Nuri Tortop, **Mahalli İdareler**, Yargı Yayınları, 1999, s:11

[78] Rıfat Miser, "Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi" **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 2, Sayı 6, Kasım 1993, s.9

[79] Toprak, a.g.e s.9

d. Yerel yönetimler, yerine getirdiği görevler bakımından 'olmasa da olur' kuruluşlardır. Var olmasının temel nedeni, merkezin yerel otoriteleri yatıştırma istemidir.

2. Teknik özellikler:

a. Yönetsel özerklikleri vardır

b. Merkezin vesayet denetimi altındadırlar[80]

Bütün sayılan özelliklerden de anlaşılacağı gibi yerel yönetimlerde, devamlılık ve hukuki bir kişilik kazanmak, yani kurumsallaşmak söz konusudur.[81] Bunların dışındaki yerel yönetimlerin kurumsal özellikleri, her ülkede farklı siyasal sistemler tarafından ve o ülkenin siyasi gelenekleri ve idari mekanizmalarınca belirlenmiştir. Yerel yönetim pratiklerinin altında yatan farklı bir tarihsel geçmiş, siyasal sistem, toplumsal -ekonomik yapılara rastlamak mümkündür.

Ülkelerin siyasal tarihleri ve yaşama pratiklerinin yanı sıra gelişmişlik düzeyleri de yerel yönetimlerin örgütlülük biçimlerinin nasıl şekilleneceğini belirlemektedir. Bu açıdan yerel yönetimler bir çevrenin içinde yer almaktadırlar. Bu çevreyi üç alana bölüp tanımlayabiliriz. Yerel yönetimlerin içinde yer aldıkları genel ekonomi, eğitim düzeyi, sosyo-kültürel öğelerden oluşan genel kültürel yapı, yasal ve siyasal çevre ve bu etmenlerin yerel yönetimler üzerinde yapmış olduğu etki "makro çevreyi" oluşturur. Siyasal partiler, dernekler, baskı ve çıkar grupları "talep çevresi"ni oluşturmaktadır. Bu çevrelerden görev çevresi olarak adlandırılanı ise merkezi ve bölgesel kuruluşların, yerel yönetimlerin amaçları ve günlük işleyişi üzerindeki etkilerinden oluşmaktadır.[82]

1.5.Dünya'dan Yerel Yönetim Örnekleri

---

[80] Rıfat Miser, " Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 2 Sayı 6 Kasım 1993 s. 14

[81] İlber Ortaylı, "Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Yerel Yönetimler", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İletişim Yayınları, İstanbul, Cilt.1, s. 231

[82] Birkan Uysal Sezer, "Yerel Yönetimler Çevresi-Halkla İlişkiler ve Kanaat Araştırmaları", **Amme İdaresi Dergisi,** C.20, S. 1, Mart 1987, s. 16-17.

Yerel yönetimleri etkileyen çevreler içinde en fazla güce sahip olan siyasal sistemdir. Hiçbir yönetim kuruluşunun ülkenin genel siyasal yapısından ve sürecinden soyutlanması mümkün değildir.[83] Ülkedeki varolan sorunlara ilişkin olarak siyasal karar verme işlevi, çoğu zaman merkezi iktidar tarafından yerine getirilmektedir. Yerel yönetimlerinde siyasal karar verme sürecinde belli katkıları vardır. Bundan dolayı da yerel yönetimlerde de yerel yöneticilerin siyasal rolleri ortaya çıkmaktadır.[84]

Genel siyasal sistemler yerel yönetimler arasındaki ilişkilere birde dünyadaki örnekler üzerinden bakabiliriz. Örneğin Federal ve üniter devletlerde adem-i merkeziyetçi sistemler görülmüştür. Yine aynı şekilde Fransa'da uygulanan gözetmeci sistemin yanı sıra Sosyalist ülkelerde uygulanmış olan bütünleşmeci sisteme de yerel yönetimlerin gelişim tarihçesi içinde yer almaktadır.

Kuzey Amerika'da yerel yönetimler açısından güçlü bir kent yöneticisine (belediye başkanı) göre şekillenmiş bir sistem vardır. Ayrıca federatif devletlerle, üniter devletler arasında önemli farklılıklar vardır. Yukarıda bahsettiğimiz güçlü başkan örneğinde yürütme yetkisi oldukça geniş bir şekilde belediye başkanına verilmiştir. Aslında ülkenin yönetim biçiminin özelliklerinin yerel yönetim sistemlerini de etkilediğini bir kez daha görmekteyiz. 'Bireye' öncelik veren liberal ekonomik sistemlerde yerel örgütlerde bu felsefe tarafından biçimlenmektedir. Politikalar, yasama ve bütçeyle ilgili kararlar belediye başkanı tarafında oluşturulmuş olan meclis tarafından belirlenmektedir. Belediye başkanı geniş bir şekilde yetkili kılınmış ve yürütme organı işlevini yerine getirmektedir.Yerel meclis ise başkanın yönlendirmesi altında politika belirleyip ekonomik stratejilerin oluşturulduğu belediye bütçesini denetlemektedir.[85]

---

[83] H.Sami Güven, "İdare-Siyaset İlişkileri ve Personel Yönetimi Açısından Önemi",**Amme İdaresi Dergisi,** C.9, S.1, Mart 1976, s.53

[84] Turgay Ergun, Aykut Polatoğlu, **Kamu Yönetimine Giriş**, Ankara, TODAİE Yayını, , 1988, s. 246

[85] Selahattin Yıldırım ve Yiğit Gülöksüz, "Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Yapıları Araştırması", **Yerel Yönetimin Geliştirilmesi Programı Raporları Dizisi 4**, 1994

Bizim gibi üniter bir devlet olan, yönetsel sistemimizi benzer bir şekilde kurduğumuz Fransa'daki, güçlü bir yürütme yetkisine sahip olan belediye başkanlarına göre[86] İtalya ve İspanya'da bu yetkiyi belediye başkanları komisyonlar veya yönetim kurullarıyla paylaşır. Fransız yerel yönetim örneğini gelecek bölümlerde de, vurgulayacağımız gibi, bizim için önemlidir. Çünkü ülkemizdeki yerel yönetimlerin model olarak alındığı ülke Fransa'dır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Fransız modelini seçmelerinin bir nedeni o günkü ulusal ve uluslararası koşullardır. Fransız yerel idare modeli merkeze bağımlı bir modeldir. Hatta kimi uzmanlara göre Fransız yerel yönetim modeli hiçbir zaman gerçek anlamıyla bir yerel yönetim modeli olamamıştır.[87] Türkiye'deki merkeziyetçi yapının nedenlerinden biride, devlet sisteminin kökeninin Fransız modelinin alınmasıdır. Fransız örneğinin tersine İngiltere'de yerel yönetim örgütleri yetki açısından gerek finansman açısından, gerekse siyasal uygulamalar açısından oldukça özgür bir yapıya sahiptir. Özellikle finansman açısından sağlanan bu özgürlükler 1997 yılından itibaren yapılan reformlara dayanmaktadır.Bu genişlik yetki genişliğini de kapsamaktadır.[88]

Uzmanlık komisyonlarının devreye girdiği İskandinav ülkelerinde ise sistem daha karmaşık bir şekil almaktadır. Avrupa'daki diğer ülkelerde ve kuzey Amerika'da kent yöneticisi sisteminin yürürlükte olduğu kentlerde, yürütme yetkisi belediye başkanı ile kent meclisi üyeleri arasında paylaşılmıştır; belediye başkanı da genellikle çoğunluk partisinin lideri olduğu için meclisteki oyu bir önem taşımaz. [89] Belçika'da güçlü başkandan ziyade belediyeler arası işbirliği ile birlikler şeklinde bir örgütlenmeye rastlamak mümkündür. Su, gaz, elektrik, sağlık ve çöplerin işlenmesinde bu birlikler öne çıkmaktadır. Benzeri bir uygulama Lüksembourg içinde geçerlidir.[90]

---

[86] Çev: Ahmet Özer,"Fransa'da Valilerin Statüsünde Son Durum", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 2, Sayı 2, Mart 1993, s.25-28.
[87] Selçuk Yalçındağ." Değişen Koşullar ve Mahalli İdarelerimiz" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 1, Sayı 1, Haziran 1968, s. 18-31
[88] Mahmut Aydoğan, Oktay Ekinci, **Yerel Yönetimlerde Bir Karşılaştırma,** Antalya, Antalya Büyükşehir Belediyesi Yerel Demokrasi Yayınları:2, Nisan 2001, s:17
[89] Age, Yıldırım, Gülöksüz, 1994, 15
[90] Nuri Tortop,"Yerel Kamu Hizmetlerinin Yönetim Biçimleri" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 26, Sayı 2, Haziran 1993, 65-72

Bir uzak doğu ülkesi olan Japonya'da da yerel yönetim geleneği oldukça güçlüdür. Japonya'daki binlerce yerel yönetim birimi, kentsel ve kırsal nitelikteki bölgelerdeki yerleşme problemlerini çözmeye çalışmaktadır. Japonya'da ki yerel yönetim tarihi Meji dönemine uzanmaktadır. Bu dönemdeki yerel yönetimler feodal beylerin elinde bulunmaktaydı. Her iki ülkedeki yerel yönetimlerin tarihine baktığımız zaman, Japonya ile Türkiye arasında merkezi yönetimin yerel yönetimlere bakışı arasında bir benzerlik bulunmaktadır. Türk modernleşmesiyle, Japon modernleşmesi bir birine benzer özellikler taşır. Japonlarda Avrupa'daki siyasal gelişmeleri yakından izlemişler 'batılılaşmayı' bir hedef olarak benimsemişlerdir. Batılılaşmak demek, kapitalist bir sistemin kurulmaya çalışılması demektir aslında. Osmanlı Devleti Avrupa'ya yakın olduğu için emperyalizmin etkisi altında kalırken, Japonya bu etkiden coğrafi bakımdan uzak kalmıştır ve kendi ulusal ekonomisini kurabilmiştir. [91] Yerel yönetimlerle ilgili benzerliğine geldiğimizde Japonya'da da, ülkemizde de yerel yönetimler merkezi yönetimin bir uzantısı olarak görülmüştür.[92]

Genel olarak merkezi iktidarlar yerel yönetimlere karşı şüpheyle bakmışlardır. Fakat günümüzde Japonya'da yerel yönetimler özerklik açısından Anayasal güvence altındadır. Yerel yönetimler Japonya'da yalnız hizmet gereksinmelerini karşılayan kuruluşlar değillerdir. Aynı zamanda ulusal politikaların uygulanmasına da yardım ederler. Sanayileşmeye ve kalkınmaya yardım etme işlevleri de vardır. Yerel yönetimler yapısal olarak bütün ülkede aynı özellikleri taşımaktadır. Her ne kadar yerel yönetimler özerk kuruluşlar iseler de, bunlar üzerinde merkezi yönetimin geniş gözetim ve denetim yetkisi bulunmaktadır. Hem il düzeyinde, hem de belediye düzeyinde, iki düzeyli bir yerel yönetim dizgesi mevcuttur. Japonya'da yerel yönetimlere halkın katılımı da artan bir oranda mevcuttur.

Dünyadan verilen yerel yönetim örneklerini farklı kılan içlerinde biçimlendikleri ülkelerin siyasal sistemlerinin farklı yapısal özelliklerinin olmasıdır. Bir ülkedeki toplumsal sistem karşılıklı bağımlılık ve etkileşim içinde sürekli olarak değişen alt

---

[91] Doğan Avcıoğlu, **Türkiye'nin Düzeni**, Tekin Yayınevi, Cilt 1, 1987,s, 76-93

[92] Ruşen Keleş, "Japonya'da Yerel Yönetmler" **Amme İdaresi Dergisi,** Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Ensitüsü, Ankara, cilt. 17, sayı 3, Eylül 1984, s. 101-102

sistemlerden oluşmaktadır. Alt sistemlerin herhangi birinde meydana gelen değişmeler, diğer alt sistemleri etkilemektedir. Bu etkileşimden dolayı bütün sistem etki altında kalmaktadır. Toplumsal değişimde siyasal sistemden yönetsel sisteme doğru geçer. Kamu kuruluşları siyasal sistem içinde işlevlerini yerine getirmektedirler. Bundan dolayı her türlü yönetsel yapıyla siyasal sistem arasında bir ayrım yapılamaz. Siyaset ve yönetim birbirleri ile çok yakın ilişkidedir. Bu iki oluşum birbirlerini sürekli olarak etkilerken, bir taraftan da iç içe geçer.[93] Yerel yönetim uygulamalarından örnekler verdiğimiz Avrupa aynı zamanda yerel yönetimlerin ilk kez ortaya çıkıp kurumsal bir kimlik kazandığı coğrafyadır. Yerel yönetimler, siyasal, hukuki bir kavram ve sosyal-idari bir kurum olarak geç Ortaçağ Avrupası'na ait olma özelliğini taşımaktadır. Belediye sistemi antik çağda yapısal sistemle özdeşleşmiştir.[94]

Bununla birlikte şehirlerin merkezi idareye karşı özgürleşmesi diğer bir anlatımla mali-idari olarak "özerkleşmesi", şehirlerin kendileriyle ilgili mali ve idari kararları kendi oluşturdukları organlar tarafından alınması, olgusunun başlangıcı 12. yüzyıldır ve gelişimini günümüze kadar sürdürmüştür. Burada dikkat çekici bir durum şehirlerin özerkleşmesini aynı zamanda merkezi siyasi bir yapıya borçlu olmasıdır. Bu olgu, merkezle merkezin karşısında özerkleşen kentsel yönetimler arasında diyalektik bir bütünlüğün de işaretidir. Yani çağdaş anlamda bir yerel yönetimden ve yerel demokrasiden bahsedebilmek için, geniş bir alanda ve toplumun bütün kurumları üzerinde kontrol fonksiyonu yürüten bir merkezi idari örgütlülükten bahsedebilmesi gerekmektedir.

Burjuva sınıfının öncülüğündeki toplumsal devrimler yerel yönetimlerin dayandığı hukuksal zemine göre hazırlamıştır. Modern anlamda yerel yönetimler merkezi yönetimlerin varlığına rağmen vardır. Yerel yönetimlerin Avrupa'da varlığı krallara, cumhuriyetlere, ihtilallere rağmen devam etmiş, günümüzde aldığı örgütsel yapılara yönelik olarak gelişmiştir. Burada genel bir gelişimden bahsetmekteyiz. Unutmamak

---

[93] Bülent Ardanınç, Turgay Ergun, "Siyasal Nitelikli Yüksek Yönetici Atamaları", **Amme İdaresi Dergisi,** C. 13, S. 2, Haziran 1980, s. 53

gerekir ki her ülkede bu gelişim, o ülkenin siyasal, sosyal ve ekonomik özelliklerine göre biçimlenmiştir. Yerel demokrasilerin gelişimi bugünkü burjuva demokrasilerinin oluşum süreçleri için önemli bir kaynak oluşturmuş ve katılım öğesinin yaygınlaşıp zenginleşmesini sağlamıştır.[95] Yukarıda altını çizdiğimiz yerel yönetimlerin ortaya çıkma sürecinde merkezi iktidar yapılarının olması olgusunu benzer bir şekil de ülkemizdeki yerel yönetim tarihinde de gözlemlemek mümkün.

1.6.Ülkemizde Yerel Yönetimlerin Tarihi

Osmanlı imparatorluğu'nda modern anlamda yerel yönetimlerin oluşması ve idareye katılması Tanzimat döneminde olmuştur. Bu döneme kadar, Osmanlı şehirlerinin yerel yönetiminde vakıflar, bazı cemaatler ve esnaf teşkilatları gibi ekonomik ve sosyal kuruluşların büyük ölçüde etkisi vardır. Bununla birlikte, bugünkü anlamıyla bir belediye kavram ve kurumu olmadığı gibi, sözünü ettiğimiz kuruluşların yönetime katkısı sürekli bir mahiyette değildi.[96]

Yerel yönetim kavramı Osmanlı İmparatorluğu'na 19.yy.da 'getirilmiştir' fakat bir not düşmek amacıyla "mahalli idare" kavramının sınırlı bir şekilde merkezden bağımsız olarak gelişmesinin ilk tohumları 17.yy da tarih sahnesine ayanların çıkıp şehir ve köylerin idaresinde söz sahibi olmasıyla başladığını söyleyebiliriz.[97] Bu yüzyıl da şehir yönetimlerinin geleneksel yapıları değişmiş ve önemli yenilikler yaşanmıştır. Bu değişim batıdaki gibi belirli kuvvet gruplarının etkisi ile olmamıştır. Dış dünyanın baskısından dolayı ülkenin sosyo-ekonomik yapısında bir değişim süreci yaşanmıştır.Bu değişim şehirlerin yapısında, yönetim kurumları ve beledi fonksiyonların yerine getirilmesi üzerinde etkili olmuştur.[98]

---

[94] Henri Pirenne, **Ortaçağ Kentleri,** Çev: Şadan Karadeniz, 2. bs., İstanbul, İletişim Yayınları,, 1991, s:51

[95] İlber Ortaylı, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı, İletişim Yayınları,** 1.bs, İstanbul, 1999, s. 156-157

[96] Yılmaz Daşcıoğlu, "Belediyecilik" **Osmanlı Ansiklobedisi,** İstanbul, 1996 C 7, s.180

[97] İlber Ortaylı,"17.Yüzyıl Sonlarında Orta Anadolu Vilayetlerinim Toplumsal-Ekonomik Durumu Üzerine" **Toplum ve Bilim,** İstanbul, Birikim Yayınları, Güz 81/ Kış 82 s.53-60

[98]İlber Ortaylı, "Türk Belediyesinin Denetim Yetkisisnin Tarihi Gelişimi ve Günümüzdeki Durumu",

Yerel yönetim kavramı, modern bürokrasinin de ilk temellerinin atıldığı Tanzimat döneminde vilayetler kanunuyla, Osmanlı yönetimine girmiştir.[99] Gülhane iktisadi bünyesi ve toplumsal kurumlarıyla endüstri çağına ayak uyduramayan bir imparatorluğun aydın bürokratlarının iç ve dış baskılar sonucunda zorunlu olarak ilan ettirdikleri bir belgedir ferman[100] Tanzimat yönetimi devlet yönetiminin, etkin ve hızlı işleyebilmesi için yerel yöneticilere yeterince eylem özgürlüğü ve yetki tanır. Tanzimat yöneticileri bunu politik olaraktan da istemektedir. Yöneticilerin bu isteminin altında, ayrılıkçı eğilimlerin kök saldığı geniş bir imparatorluk üzerinde merkezi birlik ve denetimi sağlama hedefi yatmaktadır.[101]

Bu tarihsel dönüşümü anlayabilmemiz için, özellikle 17yy, dan itibaren başlayan merkez çevre çatışmasına bakmamız gerekmektedir. Bu çatışma, çevreyi merkeze karşı hiçbir zaman bağımsız olmasını sağlayamamıştır. Osmanlı Devleti'nde merkezi temsil eden bürokratik yapı yerel seçkinleri her zaman kendi amaçları doğrultusunda kullanmak istemişlerdir. Örneğin, merkezin gözünde ayan daima bir "mütegalibe güruhu" olarak kalmıştır. Merkezin, 'devlet anlayışı ve *kenar*'a karşı tutumu on dokuzuncu yüzyıl boyunca da değişmemiştir.[102] Bu anlamda Osmanlı'da yerel siyasetin varlığından bahsetmemiz mümkün değildir.

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Batılılaşma hareketlerinin 18.yy.ın ikinci yarısında yoğunlaştığı hem tarihçiler, hem de toplum bilimciler tarafından yapılan ortak bir saptamadır. 18 yy.ın ikinci yarısında görülen modernleşme hareketleri ancak Tanzimat Dönemi'nde sistemli bir şekil alarak devlet politikası olmuştur. Batılı kurumların Osmanlıya adaptasyonunu gerçekleştirmek isteyen Tanzimat aydınları böyle bir değişim sonucu dağılma sürecine giren İmparatorluğu kurtara bileceklerini

---

Amme İdaresi Dergisi, C 6, S. 4, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Aralık 1973 s. 17

[99] Bülent Tanör, "Anayasal Gelişmelere Toplu Bir Bakış",**Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi"** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S.24

[100] A.e. s 20

[101] Muzaffer Sencer, "Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimat Sonrası Siyasal ve Yönetsel Gelişmeler" **Amme İdaresi Dergisi,** C.17 S.3 Eylül 1984 s. 46-70

[102] Metin Heper, "Osmanlı Siyasal Hayatında Merkez-Kenar İlişkisi" **Toplum-Bilim**, İstanbul, Birikim Yayıncılık, Bahar-Yaz 1980 s.3- 35

düşünüyorlardı.[103] Tanzimat aydını, devleti kurtarmanın batılı kurumları özelliklede batıda yer alan eğitim kurumlarının ülkeye getirilmesiyle mümkün olabileceği inancını taşımaktaydılar. Eğitim yoluyla batılılaşma politikası cumhuriyet rejimine Tanzimat Dönemi'nden miras kalmış bir yaklaşım biçimidir.

Yazar Kemal Tahir, "Batılılaşma" adlı çalışmasında bu dönemin eleştirisini şöyle yapmaktadır: Batılılaşma, sermayeyi sanayide verimli kılmak, önünü kesen, eski üstyapı kurumlarını değiştirmek için uygulamaya konmuş bir değişim politikası değildir. Batıda meydana gelen ekonomik ve siyasal değişimi istemeden kendi egemenlik alanında da hisseden ve siyasal birliği dağılma tehlikesiyle karşı karşıya kalan bir toplumun, devlet eliyle en kestirmeden yıkılmayı nasıl önlerim diye katlanmayı göze aldığı, tepeden inme, tepedekilerin de, halkların da duydukları tedirginlik yüzünden mümkün mertebe geç, mümkün mertebe az hesabıyla giriştikleri bir denize düşmüşün yılana sarılması halidir şeklinde özetlemektedir.[104]

Kemal Tahir'in de vurguladığı gibi Tanzimat döneminde getirilen kurumlar ülkenin iç dinamikleri sonucunda kendi sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik geleneği içinde gelişip biçimlenmiş kurumlar olmayıp tepeden inmeci politikalar sonucu oluşturulmuş kurumlardı ve amaç devleti çöküş sürecinden kurtarmaktı. Osmanlı devleti Reform ve Rönesans hareketlerinin ışığında sanayi devriminin ardında yoğun kapitalist ilişkileri yaşayıp, emperyalist bir yapıya ulaşan batı karşısında askeri alandan başlayıp diğer alanlara doğru yayılan bir çözülme sürecini yaşamaktaydı. Bu değişim sürecinde içinde oluşan Fransız Devrimi ile yaygınlaşan milliyetçilik akımları da çok uluslu bir yapıya dayanan Osmanlı İmparatorluğu'nu dağılma sürecinin eşiğine getirmişti. Tanzimat aydını bu ortam içinde devletin varlığını sürdürmek, dağılmakta olan imparatorluğu yeniden ayağa kaldırmak için bu düşünsel ve eylemsel çaba içine girmiştir. Oysaki, batı modernleşmesi yani üst yapıdaki değişim, alt yapıda (üretim ilişkilerinde) ve yüzyılların birikimiyle meydana gelen ekonomik ve felsefi birikim sonucunda oluşmuştur. Batının günümüzdeki uygarlık

---

[103] Taner Timur,"Osmanlı ve Batılılaşma" **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1 s.139

[104] Kemal Tahir, **Notlar/Batılılaşma,** Ankara, Bağlam Yayıncılık, Eylül 1992 s. 24

düzeyi, son çözümde üretim biçiminde oluşan teknolojik değişikliklerin değişik nitelikteki ürünleri olarak karşımıza çıkmaktadır.[105] Tanzimat dönemini **'Batıya rağmen batılılaşmak'** şeklinde özetleyebiliriz.

Tanzimat aydınları arasında iki farklı ekonomik yaklaşımdan bahsedebiliriz: Birinci grupta yer alan aydınlar ekonomik yaşam üzerindeki bütün kısıtlamaları reddederken o günün deyimiyle 'serbest ticaret' diye adlandırılan liberal ekonominin yanındadırlar. İkinci grupta yer alan aydınlar ise yine ülkenin kalkındırılmasını kapitalist ilişkilerin gelişimiyle olacağını düşünürlerken, Osmanlı gibi geri kalmış ekonomilerde, serbest ekonomi yerine devlet tarafından kontrol edilen korumacı bir ekonomiyi savunurlar.[106]

Ekonomik olarak iki farklı yaklaşımın yerel yönetimlere bakışlarında da farklılıklar içerir. Örneğin Sakızlı Ohannes, serbest ticaret yanlısı liberalizmi savunan bir aydındır. Ohannes'e göre, yerel yönetimlerin ve belediyelerin idaresi kural olarak kişilere ve kişilerden oluşan derneklere verilmelidir ve gerek görülmedikçe de merkezi idare bunlara müdahale etmemelidir. [107] Yine yerel yönetimlere liberal bir yaklaşımla bakan Prens Sabahattin tarihsel olarak II Meşrutiyet dönemine aittir. Sabahattin'e göre, İl Kurulları aracılığıyla ekonomik ve yönetimsel kontrol halka verilmelidir. Bireye dayanan liberal bir sistem için yerel yönetimleri ve yerel demokrasiyi zorunlu gören[108] Prens Sabahattin, Le Play tarafından kurulmuş olan Science Sociale'in Henri de Tourville, Edmoond Demolis ile yine bu grubun yayınlarını okuyup bunların fikirlerinden yararlanmıştır..[109]

Ahmet Mithat Efendi ise, korumacı bir ekonomiden yanadır ve belediye harcamalarının merkeze bağlı olarak kontrolü yani denetime tabi olarak yapılmasını

---

[105] Mehmet Ali Aybar, **Tanzimat**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 1989, s. 69
[106] Tevfik Çavdar,**Türkiye'de Liberalizmin Doğuşu,** 1.bs., İstanbul, Uygarlık Yayınları, Şubat 1982, s.72
[107] **A.e.,** s.120.
[108] M.Akif Çukurçayır, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi,** 1.bs., Konya, Çizgi Yayınları, 2000, s:166
[109] Hilmi Ziya Ülken, **Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi,** 3. bs., İstanbul, Ülken Yayınları, 1992, s.134

savunur.[110] Türkçe'ye önem veren bir aydın olan Ahmet Mithat Efendi'nin amacı, Tanzimat'la birlikte ülkeye girmeye başlayan batı düşüncesini memlekete yaymaktı. Kendi deyimiyle "Acem baskısı eski masal kitaplarının hurafeleri yerine halkın kafasına aydın fikirleri yerleştirmekti."[111]

Osmanlı İmparatorluğu'na yerel yönetim kurumları da bu politikaların bir sonucu olarak gelmiştir. Özellikle 17.'dan itibaren Osmanlı liman kentlerinde ticari ilişkiler gelişmiş ve Osmanlı toprakları batılılar için çok önemli bir pazar durumuna gelmiş ve bu ticari ilişkiler İstanbul, İzmir gibi liman kentlerinde bir dönüşüme neden olmuştur.[112] Bu kentler hinterlandleriyle birlikte hem ticari mal akışını Anadolu içlerine doğru çekerken aynı zaman da buralardan da hammadde gelişini de kolaylaştırmaktaydı.. 1838'de İngiltere ile yapılan ticaret antlaşması, batılı devletlere ticari ayrıcalıklar verilmesine neden olmuştur. Bunun sonucunda da Anadolu'dan başlamak üzere Osmanlı toprakları batılı devletlerin ticari etkisi altına girmiştir. Bu ekonomik dönüşümün sonucunda batılı devletler yukarda sayılan kentlerde başlıca belediye hizmetlerini talep etmişlerdir. Ayrıca bu liman kentlerinde yaşayan Hıristiyan azınlık batılı devletler için ticari ilişkilerde kolaylık sağlamıştır. Sanayileşmiş Batı'nın ticari akını ve geleneksel Osmanlı pazarının talepleri arasında kalan Hıristiyan azınlıklar, tüccar, işadamı ve üretici olarak, Batıyla Osmanlı Devleti arasında bir köprü işlevi görmüşlerdir.[113] Belediye hizmetlerini talep eden bir grupta yine azınlıklardır. Azınlıklar Avrupa kentlerine daha fazla seyahat yaptıkları için buralarda ki belediye hizmetlerini daha yakından görme fırsatını yakalamışlardı.

Başka bir etkende tercüme odalarından ve hariciyeden yetişmiş olan Tanzimat aydınlarının batılı yaşam tarzına karşı duydukları yakınlıktır. Birçoğu Avrupa'da elçiliklerde görev yaparken Avrupa kentlerinde uygulanmakta olan çağdaş belediye hizmetlerini görüp, yaşamışlardır. Benzer belediyecilik uygulamalarının özellikle İstanbul için pratiğe geçmesini istemek başlıca hedefleri olmuştur.Belediye

---

[110] **A.e.** Çavdar, s.172
[111] **A.e.** Ülken, s. 114
[112] İlhan Tekeli- İlber Ortaylı, **Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi,** Ankara, 1. Kitap Belediyecilik Araştırma Projesi Türk İdareciler Derneği Bilimsel Araştırma Dizisi.2, s. 16-17
[113] Augustionos Gerasimos, **Küçük Asya Rumları,** Ankara, Ayraç Yayınları, 1997, s.10

teşkilatının olmadığı Osmanlı İmparatorluğu'nda 'yerel hizmet' içinde anabileceğimiz hizmetlerin temel unsurlarını Kadı, Vakıflar, Loncalar ve Mahalleler oluşturmaktaydı. Yerel hizmetlerin başında bulunan ve denetleyen kişi kadıydı. 19. yüzyılın ilk yarısına kadar, mahalleri yönetenler de yine kadılardı. İmamlar padişah beratı ile tayin edilirdi ve aynı zamanda mülki ve belediye amiri olan kadının mahalle düzeyindeki temsilcileriydi.[114] Vakıflar, kentin hastane, medrese, han, hamam, çeşme, köprü gibi eğitim, kültür, sağlık ve sosyal yardım tesislerini yapıyorlardı. Birer meslek örgütü olan loncalar ise çarşı ve pazarların düzen, temizlik ve aydınlatma işlerine katılıyorlar, aynı mahallede oturan halkta, kendi bekçisini seçip mahallenin düzenini, temizliğini ve benzeri ortak işlerini karşılıyordu.[115] Bernard Lewıs'te, Modern Türkiye'nin Doğuşu adlı çalışmasında şeriat sisteminde hiçbir beledi kuralın olmadığını vurgulamaktadır. 1831 yılında kaldırılan Şehremini makamı şehirdeki hükümet binalarının kontrol ve bakım işlerinin yanı sıra sarayın yiyecek, içecek, giyecek vb. ihtiyaçlarını karşılamaktaydı. Kamu düzenini ise bu işle görevlendirilmiş alaylar tarafından yapılmaktaydı. Çarşı pazar denetimi ise muhtesiblerin göreviydi.

Çağdaş anlamda ilk belediyelerin oluşumunda Osmanlı Devleti'nin batılılaşma yönünde oluşturduğu reform hareketlerinin rolü vardır. Yeniçeri Ocağını bu doğrultuda ki reformlar çerçevesinde kaldıran II Mahmut, kendi dönemi içinde çağdaş belediye oluşumlarına yönelik ilk adımları da atmıştır. Örneğin ilk kez 1827 yılında İstanbul mahallelerine muhtarlık sistemi getirilmiştir.[116] Muhtarlıktan önce Kadılar nüfus yazımı, devir ve nakillerin naklini kaydı gibi işleri yapmaktaydı. Muhtarlara sonradan yardımcı olması için ihtiyarlar meclisi oluşturma yetkisi verilmiştir. İstanbul'da başlayan bu uygulama zamanla Anadolu'ya da yayılmıştır.

1854 yılında daha önceden kaldırılmış olan Şehremini makamının görevleri yeniden düzenlenmiştir. 1854 yılı, 1853-56 yılları arasında yapılan Kırım Savaşının son

---

[114] Zerrin Toprak Karaman, **Yerel Yönetimler**, 4. bs., İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s. 37
[115] Sadun Emrealp, "Türkiye'de Yerel Yönetimler",**Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1995, s.1482
[116] Musa Çadırcı,"Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Ülke Yönetimi", **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1, s.210

dönemine rastlamaktadır. Burada dikkat çekilmesi gereken konu Kırım Savaşı nedeniyle Osmanlı Devleti'nin, batı devletleriyle ilişkilerini artırmış olmasıdır.[117]

Şehreminin yeni görevi pazarların denetimi ve fiyatların kontrolüydü. Yine aynı yıl Şehreminine yardım etmesi amacıyla lonca ve tüccarlardan oluşturulan şehir meclisleri kuruldu. Bu değişimlerin ana nedeni batıyla gelişen ticari ilişkilerden dolayı yeni idari düzenlemelere ihtiyaç duyulmasıydı. 1842-1867 yılları arasında kalan dönemde yapılan reformlarda halkın yönetime katılımı sınırlıda olsa hedeflenmiştir. Örneğin, mahalle ve köy muhtarlarını seçebilen halk reformlar kapsamında yapılan bir yenilikle kaza müdürlerini de belirleme olanağına kavuşmuştur.[118] 1854 yılında yapılan reformların arasında belediye hizmetlerine yönelik olanlar da yer almaktaydı. Burada da temel amaç, Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'un güzelleştirilip, geliştirilmesidir. Buna yönelik oluşturulan komisyon dört yıl çalıştıktan sonra Meclis-i Al-i Tanzimat'a birçok belediye hizmeti konusun da ıslahat yapılmasını tavsiye eden bir rapor sunmuştur. Bunun ardından 9 Ekim 1857 günü alınan bir kararla Galata ve Beyoğlu'nun Avrupa mahallesinde pilot uygulama amacıyla belediye kurulması kararlaştırılmıştır. Bu belediyenin adı Paris'in Arrondissement'inden etkilenerek 6 daire olarak konulmuştur.[119] Altıncı belediye dairesinin kuruluş ve görevleri 7 Temmuz 1858 çıkartılan bir irade-i seniyle belirlenmiştir. İlk belediye örgütünün Beyoğlu semtinde kurulmasının başlıca iki nedeni vardır. Beyoğlu'nda yoğun bir Hıristiyan nüfus yaşaması ve Galata semtinin de bir ticari merkez olmasıdır. Kurulan ilk belediye örgütünün adının 6. daire olması ve Paris Belediyesi'nden alınmış olması da şaşırtıcı değildir çünkü Osmanlı Devleti'nde bir yerel yönetim geleneğinden bahsetmek mümkün değildir ve sadece batılı bir kurumun Osmanlıya adapte edilmesi yani 'taklitçi' bir yaklaşım söz konusudur. Yine de bu taklitçiliğin ardında saklı olan 19 yy.lın ikinci yarısında

---

[117] Korel Göymen, **Bir Yerel Yönetim Öyküsü,** Ankara 1983, s.26
[118] Musa Çaydıncı, "Osmanlı Döneminde Yerel Meclisler" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C. 2, S. 5, Eylül 1993, s.11
[119] Bernard Lewis, Modern **Türkiye'nin Doğuşu**, Çev: Metin Kıratlı, 3. bs., Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1988, s. 389-392

imparatorlukta görülen sosyo-ekonomik yapı değişikliği de kayda alınması gerekir.[120]

Bu değişimin eksenini batı kapitalizmine açılan pre-kapitalist ilişkilerin yaşandığı geleneksel toplumun kentinde meydana gelen toplumsal değişimlerdir. Kıyı kentlerindeki değişim kristalize bir şekilde biçimlenirken, Anadolu kentlerinde *diffusyonist* bir süreç yaşanmıştır.[121] Bu sürecin bir yansıması da sınıf ilişkilerin de gözlenmiştir. İmparatorluğun emperyal etkilere maruz kalması üretim süreçlerini etkilemiş kapalı üretim modeli pazara yönelik olarak değişime uğramıştır.

İlk belediye Beyoğlu semtinde kurulduktan sonra yerel örgütler İmparatorlukta yaygınlaştı ve özleri fazla değişmeden, Cumhuriyet dönemine kadar geldiler.[122] Bu arada belediye sözcüğünün etimolojik kaynakları incelenecek olursa. Belediye, bir insan topluluğunun yerleşme niyeti ile oturduğu yer anlamını taşıyan Arapça 'belde' sözcüğünden türemiştir.[123] Memleket, kasaba, şehir anlamına da gelmektedir. Yine Arapça 'medine' sözcüğüyle bağlantılıdır. 'Medine'; kent sayılabilecek yörelerdeki yaşam biçimiyle bu yerleşim alanlarının dışındaki yaşam biçimini, hem iktisadi faaliyet hem de yaşamın getirdiği ilişkiler bakımından birbirinden ayırtmak için kullanılmıştır.[124]

Beyoğlu'nda oluşturulan ilk belediye meclisi bir başkan ile on iki üyeden oluşacaktı. İlk meclis üyelerinin çoğunluğunun yabancılardan oluştuğunu ve yazışmaların Fransızca yapıldığının altını çizmek gerekir.[125] Başkanın süresiz atandığı mecliste, üyeler üç yıllık süreyle atanacağı irade-i seniye ile belirtildi. Meclis üyelerinin hiç birine maaş verilmeyecekti. Meclis, bir bayındırlık mühendisi ve bir mimarında

---

[120] Sevgi Aktüre,"Osmanlı Devleti'nde Taşra Kentlerindeki Değişimler" **Tanzimat'tan Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınevi, Cilt:4,S.891

[121] İlhan Tekeli, "Anadolu'daki Kentsel Yaşantının Örgütlenmesinde Değişik Aşamalar." **Toplum ve Bilim,** Bahar-Yaz 1980, s.63

[122] Korel Göymen, **Türkiye'de Kent Yönetimi,** 1. bs., İstanbul, Boyut Kitapları, Eylül 1997, s.19

[123] Korel Göymen, **Bir Yerel Yönetim Öyküsü,** Ankara 1983, s.17

[124] Zerrin Toprak Karaman, **Kent Yönetimi ve Politikası,** 3.Baskı, İzmir, 1995, s.6.

[125] İlber Ortaylı, **İmparatorluk Döneminde Mahalli İdarelerin ve Belediyeciliğin Evrimi,** İlhan Tekeli-İlber Ortaylı, Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi, Ed: Ergun Türkcan, Ankara, TİD Yayını, 1978, s.19

içinde yer aldığı birçok görevliyi atayacaktı. Belediyenin başlıca görevleri ise şunlardı; Rüsum ve vergi koymak, tarh etmek ve toplamak, belirli sınırlar içinde istikrazı artırmak ve bazı koşullarda kamulaştırma hakkına sahipti. Başkan, bütçeyi, tartışma ve inceleme için meclise ve ondan sonra onaylanması için Babı'aliye sunacaktı; bütçe bu onay olmadan geçerli olmayacaktı.[126]

Altıncı Daire-i Belediye daha sonra diğer belediyelere de örnek olacak birçok uygulamayı gerçekleştirmiştir. Örneğin, Beyoğlu bölgesinin kadastro haritası yapılmıştır. Bu yolla burjuvazi, kıt kaynakları kendi yöresinde toplayarak mülkiyet haklarına belirlilik kazandırmaktaydı. Aynı zamanda kenti Avrupa kentlerine benzetmek gibi bir amaçta taşınmaktaydı.[127] Yollar mümkün olduğunca genişletilmiş, taşla kaplanmış, kaldırımlar yapılmıştır. Mezarlıklar, Şişli'ye taşınarak bunların yerine Taksim ve Tepebaşı'nda parklar kurulmuştur. Hastane gibi sağlık tesisleri açılmış, mezbaha yaptırılmıştır. Bu dönemde belediye kurulmasında ki amaç yol, kaldırım, su, kanalizasyon, sokak aydınlatması, temizlik gibi kentsel yapı hizmetlerinin görülmesidir.[128] Beyoğlu bölgesinin batılı bir kent görünümü alması hedeflenmiştir. Ne yazık ki, kentin diğer bölümleri tam anlamıyla bakımsız ve kent denemeyecek şekildedir.[129] Beyoğlu'nda kurulan Altıncı Daire-i Belediye ve gerekse daha sonraki belediye örgütlenmesi örneklerinin bazı zayıf noktaları bulunmaktaydı. Örneğin bu, belediyelerin ekonomik kaynakları oldukça sınırlıydı, bunun sonucunda da hizmet üretme konusunda oldukça zayıf kalmışlardır.[130] Belediye organlarının oluşumunda halkın katılımına yönelik olarak önemli sınırlamalar vardı. Organlarda sadece kentin önde gelen seçkinleri bulunmaktaydı ve halkın katılımı ne yazık ki yoktu. Belediyelerin yanı sıra onlardan önce kentsel hizmetleri veren vakıflarda hala

---

[126] A.e, s.19

[127] Musa Çadırcı, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları,** Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1991, s.78-93

[128] İlhan Tekeli, " Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kentsel Dönüşüm", **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.4, 1985, s: 878

[129] Tevfik Çavdar, "Devralınan Sosyal Hayat", **Tanzimat'tan Cumhuriye'te Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C 1, 1985, s:828

[130] Özer Bostancıoğlu, "Türk Belediyeciliğinde Güncel Tarihsellik",**Amme İdaresi Dergisi,**Cilt 23, Sayı. 2, Haziran 1990, s.75-93

görev yapmaktaydı bunun sonucunda da birçok hizmette çakışmalar görülmekteydi.[131]

Aslında son maddede belirtilen eski kurumlarla, yeni kurumların birlikte yaşaması durumu birçok Tanzimat kurumu için geçerliydi. Bu yüzden Tanzimat modernleşmesi eskiyle, yeniyi bir arada yaşatmış bunun sonucunda da gündelik hayatta birçok çelişik olay yaşanmıştır. Devleti yaşatmayı hedefleyen Tanzimat aydınlarının stratejisiydi diyebiliriz, eskiyi yıkmadan, reform programlarını hayata geçirmek.[132] Bu olgu aynı zaman da Tanzimat Edebiyatı'nın da ele alıp işlediği konulardan biridir.[133]

Bu ilk belediye örgütü uygulamasından önce belediye hizmetlerini, aynı zamanda yargı ve yönetim görevleri olan kadılar yürütmekteydi. Kadılar, kentin imar işleri dışında, bütün sorunlarıyla da ilgilenirlerdi. Bazı büyük kentler de ise Mimarbaşılar ve Şehremininiler kentin imar işleriyle ilgilenmekteydiler.[134]

1858 yılının ardından belediyelere yönelik reform hareketlerinin bir yenisine 1868 yılında rastlamaktayız. 1868 yılında yine İstanbul'da fakat tümünü kapsayacak şekilde oluşturulmuş bir belediye 'nizamnamesi' oluşturulmuştur. Bu düzenlemeye göre şehrin her dairesi bir meclise sahip olacak ve belediye başkanı ile birlikte seçilmiş üç temsilcisini İstanbul'un bütünü için kurulan Cemiyet-i Umumiye-i Belediye'ye gönderecektir. Bu Cemiyet ise hükümet-i senniye tarafından atanan ve maaşları verilen altı kişiden kurulu bir Şehremaneti Meclisi ile birlikte, bir devlet memuru olarak kalan Şehremininin başkanlığında çalışacaktır. 1876 tarihinde çıkarılan Der Saadet Belediye Kanunu ile 1868 nizamnamesi yeniden düzenlendi. 1878'de ise daha kapsamlı bir nizamname yayınlandı.

---

[131] M.Akif Çukurçayır, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi,** 1.bs., Konya, Çizgi Yayınları, 2000, s:166

[132] Mümtaz'er Türköne, **Osmanlı Modernleşmesinin Kökleri,** İstanbul, Yeni Şafak Kitaplığı, 1995, s. 21

[133] Osman Gündüz, **Meşrutiyet Romanında Yapı ve Tema,** Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Cilt 1,1997, s.65

[134] Fehmi Yavuz, **Şehircilik Ders Kitabı,** Ankara, A.Ü. SBF Yayını, s:29-30

1878 Nizamnamesi, şehri on belediye dairesine ayılmıştır. Meclis ve komisyonlar kaldırılıp Şehreminine yardımcı olmak üzere bir Şehremaneti Meclisi ile on dairenin her birine hükümet tarafından atanan bir müdür konmuştur. 1908'e kadar süren bu sistem tam anlamıyla hükümdarın kontrolü altındaydı.

1908 yılında ise demokratik belediye kuruluşlarının oluşturulmalarına yönelik olarak çalışmalar yapılmıştır. 1912 yılında yapılan bir değişiklikle her biri bir hükümet memuru tarafından yönetilen dokuz şubeli tek bir İstanbul Şehremaneti kuruldu. Şehreminine, 9 şubenin her birinden seçilen altışar temsilcinin katılımı ile kurulan 54 üyeli bir Cemiyet-i Umumiye-i Belediye diye yardım edecekti.[135]

Temel olarak tüm bu reformlarda merkeze bağımlı bir yapı hedeflenmişti. Aslında Tanzimat aydınlarının amacıda artık verimli bir şekilde işlemeyen Osmanlı devlet aygıtını merkezileştirip, modern bir bürokratik yapılandırma eşliğinde yeniden işler duruma getirmekti. Bu anlamda yerel idare örneklerinin bu merkezileştirme doğrultusunda şekillendirilmeye çalışılmasına şaşırmamak gerekir.

Tazimat dönemi Osmanlı tarihi kadar Cumhuriyet tarihi açısından da çok önemlidir. Tanzimat dönemi Cumhuriyetin ve Cumhuriyet rejiminin modern bir ulus devlet projesinin öncüsü sayılır. Halkın yönetime katılma isteklerine yönelik mekanizmalar Tanzimat dönemiyle birlikte oluşmaya başlamıştır. Ayrıca bu dönemde, halka din farkı gözetilmeden siyasal erkten bazı isteklerde bulunabilmesinin olanakları tanınmıştı. Yasalardaki ve siyasal kurumlardaki değişmeler, yurttaşlara yeni fırsatlar tanımıştır. Halkın siyasal sistemin bir parçası durumuna gelmesi Osmanlı modernleşmesi açısından önemlidir. Osmanlı toplumunda artık bireyin oluşumundan bahsedebiliriz. Tanzimat döneminin başarısız yanı ise Mustafa Kemal Atatürk'ün de belirttiği gibi değişim için yüzeysel bir taklitçiliğe gitmesidir.[136] Oysa ki, değişim için değişimin özü kavranmalı ve olgular üzerinden hareket edilmeliydi.

---

[135] A.e.30

[136] Fethi Naci,"Atatürk'ün Temel Görüşleri" 6. bs., İstanbul, **Gerçek Yayınevi,** Nisan 1984, s. 59

Tanzimat döneminde yerel yönetimler açısından yapılan başlıca düzenlemeleri kısaca bir kez daha şöyle sıralayabiliriz; 1864 yılında Vilayet Nizamnamesi çıkartıldı, 1871 yılında İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi ve 1878'de Parlamento Der saadet ve Vilayet Belediye Kanununu kabul etmiştir. 1876'da çıkartılan Teşkilatı Esasiye Kanunu mahalli idareler için ilk yasal temel olmuştur.[137] Selanik, Beyrut ve İzmir gibi yerleşim merkezlerinde, belediye yönetimleri 1877 tarihli belediye kanunu çıkmadan önce Vilayet Nizamnamesi hükümlerine dayanılarak kurulmuştur.[138] Bu düzenlemelere göre halkın, her düzeyde temsil edilebilmesinin koşullarının sağlanması öngörülmüştür. Bu aynı zamanda kamu yönetiminin laikleşmesinin başlangıcı anlamına da gelmektedir.

Yerel yönetimlerin merkezi iktidar tarafından tepeden kurulması, onun algılanışını da belirlemiştir. Yerel örgütler merkezi iktidarın bir yardımcı unsuru olarak görülmüştür. Ayrıca yerel yönetim örgütleri de kendilerini demokratik kültürün gelişmesine katkı sağlayan bir siyasal platformlar olarak değil daha çok hizmet merkezli birer idari yapılar şeklinde algılamışlardır.

Yerel yönetimlerin ülkemizde gelişimiyle ilgili teorik araştırmalarda genel olarak merkezle yerel yönetimler arasında bir çatışmanın gelişimi açısından batıda olduğunun altı çizilmekte ve bunun ülkemiz için söz konusu olmadığı vurgulanmaktadır. Bu görüşe karşı çıkan yaklaşımlara da rastlamamız mümkündür. Batı merkezli yaklaşımın yanlış olduğunu, bu liberal bakışın teorik yanlışlıklar içerdiğini ve yerel yönetimlerin aslında merkeze karşı değil tam aksine onun bir uzantısı olduğu şeklinde eleştiri ve farklı görüşlere de bulunmaktadır[139] Aslında bu ilişki ne tam birliktelik ne de tam anlamıyla bir çatışmadır. Bu da, diyalektik bütünlüğü ve çatışmayı içeren karşılıklı bir etkileşim ilişkisidir.

---

[137] Nuri Tortop,"Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma", **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 25, Sayı 3, Eylül 1972,s 37

[138] Zerrin Toprak Karaman, **Yerel Yönetimler**, 4. bs., İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s.38

[139] Birgül Güler, "Yerel Yönetim Tarihine Yaklaşım Sorunu" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 26, Sayı 1, Mart 1993, s. 87-96

Yukarıda Osmanlı Devleti'nde yerel yönetimlerin oluşumu ile ilgili olarak yaptığımız saptamaya Metin Heper bir açıklama getirmektedir. Heper'e göre bunun temel nedeni Osmanlı yönetim biçimi içinde saklıdır. Osmanlı İmparatorluğu'nda çevre merkeze mutlak olarak bağlıdır. Bunun bir sonucu olaraktan da yerel güç odakları, ayan ve eşraflar mekansal bazda kalıcı yetkilere sahip olamamışlardır. Osmanlı toplumunda Batı tipi 'serbest kentlerin' bulunmayışı da bir başka nedendir. Heper'e göre, 19. yüzyılda başlatılan 'savunmaya dönük modernleşmenin' amacıda merkezi iktidarın güçlendirilmek istenmesidir. Bu hedef doğrultusunda yeni kurulmaya başlayan belediyeler, merkezde toplanan gücün paylaştırılacağı yeni bağımsız aktörler olarak değil, merkezin taşradaki uzantıları olarak görülmektedir. Böyle bir ortamda güçlü bir yerel hükümet modelinin oluşmasına yönelik koşullar bulunmamaktadır.[140]

Cumhuriyet dönemine geldiğimiz zaman yerel yönetimlere yönelik olarak önemli reformların yapıldığı ve modernleşmenin temelleri Tanzimat'la birlikte atıldığı görülmektedir. İttihat ve Terakki kadrolarından ortaya çıkan Cumhuriyet kadrolarının hedefi, modern bir ulus devlet kurmaktır. Tanzimat dönemiyle, Cumhuriyet dönemi arasında modernleşme politikaları açısından önemli benzerlikler olmasına rağmen, izledikleri stratejiler ve modernleşme politikalarının hedefleri açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır.

Tanzimat modernleşmesi batı karşısında askeri üstünlüğünü yitiren ve çöküş sürecine giren Osmanlı İmparatorluğu'nu yıkılmaktan kurtarmayı amaçlamaktaydı. Tanzimat aydınları reformcu bir anlayışa sahip oldukları için bu dönem sürecinde hem geleneksel, hem de modern kurumlar birlikte yaşamıştır. Oysaki, Cumhuriyet modernleşmesi modern bir ulus devleti hedeflemiş bunun sonucu olarak da *epistemolojik* bir kopuşu gerçekleştirerek, devrimci bir karakter ortaya koymuştur. Eski kurumlar ortadan kaldırılırken, yerine yenileri radikal bir program çerçevesince konmuştur.Yerel yönetimlerle ilgili olarak Cumhuriyet yönetimleri de bir çok yeni reform gerçekleştirmiştir fakat yerel yönetimlere yönelik düşünsel yaklaşım Osmanlı

[140] Korel Göymen, "Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Yönetişim: Gereksinmeler, Önermeler,

döneminden farklı olmamıştır. Bunun temel nedeni Cumhuriyetin kuruluş döneminde genç devletin karşılaşmış olduğu ciddi, sosyal ve ekonomik koşullar, savaşın toplumsal ve ekonomik etkilerinin giderilmeye çalışılması, yerel sermayenin ve girişimcilerin sınırlı olması ve rejime yönelik muhalefet hareketleri Cumhuriyet rejiminin kuruluş döneminde merkezi bir yönetim yapısını sürdürmesidir. Bu reformlar gerçekleştirilirken Cumhuriyetin ana hareket eksenini oluşturan devrimci öz hep kendini hissettirmiştir fakat devrimlerin uygulamaya konulma şekli tepeden yani devlet merkezli olup , topluma doğru yapılmıştır. Bu indirgemeci tavır rejimin ideolojik yapısını da belirlemiştir.

Cumhuriyetin ilk yılları olan 1923 ile 1950 arasında Cumhuriyetin yönetsel yapılanması oluşturulmuştur. Merkezi yönetim ve merkezi yönetimin taşra örgütü ile yerel yönetimler bu dönemde şekillenmiştir. Merkezi yönetim hiyerarşik ve merkeziyetçi bir yaklaşımı benimserken yerel yönetim kurumlarında tam bir yerinden yönetim ilkesi oluşturulmak istenmiştir. Bu yaklaşım Cumhuriyet tarihi açısından geçici bir yaklaşım olup, özellikle 1950'lerle birlikte Demokrat Parti iktidarı tarafından eski merkeziyetçi yapısına döndürülmüştür.

Özel İdare, Belediye ve Köy yasaları hemen her çeşit kamu hizmetinin bu yönetimler aracılığıyla verilebileceğini söylemektedir. Çeşitli yasalarla da buna olanak verecek maddi gelir kaynaklarının belediyelere ve diğer yerel yönetim birimlerine sağlanması amaçlanmıştır.[141] Cumhuriyetin bu politikasının altında yerel yönetimleri güçlendirmek gibi bir strateji yatmaktadır. Bu politikalar doğrultusunda özerklik acısından önemli kazanımlar elde eden belediyeler, sonraki yıllarda yine merkezin kontrolü altına alınmaya çalışılmıştır. Bunun altındaki amaç belediye gelirlerinin merkez tarafından kontrol edilmesi isteğidir.[142]

Yönelimler", **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 9, Sayı 2, Nisan 2000, s.3

[141] Firuz Demir Yaşamış, "Belediye Reformu" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 2, Sayı 2, Mart 1993, s.11-24

[142] İ.Tekeli- İ.Ortaylı, **Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi,** Ankara, 1978, s.32-37

Osmanlı döneminden güçlü bir yerel yönetim geleneği kalmamış, sadece 389 belediye Cumhuriyet yönetimine bir önceki yönetimden geçmiştir.[143] Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk anayasası 1924 Anayasası'dır ve bu anayasa ile illere kent, kasaba ve köylere ise tüzel kişilik verilmiştir. Yine bu Anayasa illerin yönetiminde yetki genişliği ve görev ayrımını öngörmektedir. [144]

1924 Anayasası'nda yerel yönetimlerle ilgili kısmın altıncı bölümünde 'Mevadd-ı Müteferrika' başlığı altında yer almaktadır. 89'uncu maddesi şöyledir; Türkiye, coğrafya durumu ve ekonomik ilişkileri bakımından illere, iller ilçelere, ilçeler bucaklara bölünmüştür ve bucaklar da kasaba ve köylerden meydana gelir. 90'ıncı madde de ise iller şehir, kasaba ve köylerin tüzel kişiliğe sahip olduğu belirtilmektedir. Madde 91'de ise illerin işleri, yetki genişliği ve görev ayrımı esaslarına göre idare olunduğu söylenmektedir.*[145] Türkiye Cumhuriyeti 1923 yılında kurulmuş olmasına rağmen, gerekli hazırlıkların yapılıp bir belediye kanunun hazırlanması 7 yıllık bir zaman dilimini almıştır. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi belediyeler kanunu Fransa'dan alınmıştır. Fakat kanunun ülkemize adaptasyonu sağlanılırken ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasal özellikleri dikkate alınmıştır.[146]

1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı belediyeler yasası hale yürürlülüktedir. Bu yasayla amaçlanan hem kırsal alanlarda, hem de kentlerde sağlıklı ve bayındır yerleşmelere ulaşmaktır.[147] Cumhuriyet rejimi zengin sayılmayacak bir yerel yönetim geleneği miras almıştır. Bu yüzden yerel yönetimlerin yenilenmesine önem verilmiştir. Bu yasayla planlı ve çağdaş ölçülerde kentlerin oluşumu hedeflenmiştir. Bu yasa belediyeleri tüzel kişilikler şeklinde tanımlamıştır. Ayrıca belediyelerin özerk yapılara sahip olduğunun altı çizilmiştir. Katılım ilkesine de vurgu yapılan yasa da belediyelerin halkı demokrasi konusunda eğiteceği vurgulanmıştır. Cumhuriyet

---

[143] Selçuk Yalçındağ, "Türk Yerel Yönetimlerinde Yeniden Yapılanma" **Amme İdaresi Dergisi,** Ankara, C.24, S.3, Eylül 1991, s: 125-152

[144] DDK, **Yerel Yönetimler: Sorunları ve Çözüm Önerileri**, Ankara, DDK Yayınları, 1996, s:11-12

* 1924 Anayasası 1945 yılında Türçeleştirilmiştir. Maddeler 1945 Anayasa metninden alınmıştır.

[145] **Türkiye Cumhuriyeti 1924, 1961, 1982 Anayasaları,** 4 bs., Ankara, Geçit Kitapevi, 1997, s: 38

[146] Y.Y, **Belediyeler El Kitabı (Belediyeciler İçin Temel Bilgiler,** Ankara, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, 1963, s.11

[147] Cevat Geray-Ruşen Keleş-Fehmi Yavuz-Can Hamamcı, "Şehircilik",**Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.9, 1983, s.2358

rejimi, Osmanlı döneminden oldukça kötü koşullara sahip bir ülke almıştır. Halkın çoğunluğu savaşların ve kötü yaşama koşullarının sonucu ölmüş, yoksulluk Anadolu'ya hakim olmuştur.

Kemalist seçkinler çoğunluğu köylü olan bir toplumdan modern bir topluma evrimi hedeflemişlerdir. Yeni rejim doğal olarak köylülüğü dönüştürmeyi hedeflerken, Kemalist devrimlerin oluşumunda ve köylülüğün özellikle eğitim yoluyla dönüştürülme çabasında kentli okumuş nüfusun oluşturduğu öncü kadroların desteğini almıştır. Kemalist kadrolar kentli küçük burjuva aydınlara dayanmaktadır. Bu anlamda da Kemalizm'in dayandığı sınıftan dolayı bir küçük burjuva ideolojisidir. Sınıfsal dayanaklarında kentsel mekanların geliştirilip, çağdaş anlamda yeniden kurgulanmasına öncülük etmiştir. Küçük bir İç Anadolu kasabası olan Ankara'nın modern bir kente dönüştürülmesinin altında bu tarihsel gerçekliğin de payı vardır.

1945 yılında kurulan Türk Belediyecilik Derneği önemli bir adımdır. Bu dernek kuruluşundan itibaren belediyelerin özerkliğini ve demokratikleşmesini savunmuştur. Cumhuriyetin ilk döneminde uygulanan belediye başkanlarının merkezi iktidar tarafından atanması yerine seçimi savunmuştur ve günümüzde de varlığını sürdürmektedir. 1946 yılında ise bir hafta süreyle yapılan belediye meclisi seçimleri bir güne indirilerek seçimin güvenliği sağlanmıştır.

1950'ler yeniden merkeziliğe dönülen bir dönem olma özelliğini taşımaktadır. Bu dönemde başlayan demokratik gelişme ve siyasal iktidarın genel oy ile belirlenmesi süreci; siyasal partileri, oy tabanlarını güçlü tutabilmek endişesiyle toplumsal yığınların hizmet taleplerine en fazla ölçüde karşılık vermek zorunluluğu ile karşı karşıya bırakmıştır.

9 Temmuz 1961'de kabul edilen 1961 Anayasası'nda ise yerel idarelerle ilgili düzenlemeler 116'ıncı madde de yer almıştır. Yerel idareler, il, belediye veya köy halkının müşterek yerel ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişilikleridir şeklinde tanımlanmıştır. Yine bu maddede

yerel idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanma ve kaybetmeleri konusundaki denetimin ancak yargı yolu ile olabileceği vurgulanmıştır. Yine bu madde de mahalli idarelerin kuruluşları, kendi aralarında birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir denmektedir. Yerel idarelerin gelirleriyle ilgili olaraktan da görevleriyle orantılı olarak gelir kaynağı sağlanacağının altı çizilmektedir.[148]

27 Temmuz 1963 yılında çıkartılan bir yasa ile belediye başkanlarının yasal durumları yeniden belirlenmiş, daha güçlü bir yapıya getirilmiştir. Ayrıca belediye başkanlarının tek dereceli seçimle seçilmesi düzenlenmiştir. Yine bu yasa ile belediye başkan seçimlerinin vali yada Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması kaldırılmış, ancak 'mensup' belediye başkanlığı ilkesi kaldırılmamıştır.[149]

Türkiye'de ise, 1982 Anayasası'nın 127. maddesi yerel yönetimlerin tanımlanmasıyla ilgilidir. Anayasa'da yerel yönetimler şöyle tanımlanmaktadır; "il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları, gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileri"[150]

Türkiye'de anasal çerçeveyle kurulmuş olan yerel yönetimlerin başlıca özellikleri tüzel kişiliğe sahip olmaları, özerk kuruluşlar olması ve kuruluşların genel karar organlarının seçimle işbaşına gelmesidir. Yine anayasada 'büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirilebileceği' hükmü yer alır. 127. Anayasa maddesi olan bu yasaya dayanılarak büyük şehir belediyesi modeli anakentlerde oluşturulabilmektedir. Yerel yönetim kuruluşları tüzel kişiliğe sahiptir, özerk bir yönetim yapısına sahiptirler ve genel karar organları seçimle işbaşına gelir.

Yerel yönetimler mikro ölçekte bir demokrasi pratiğinin yaşanmasına önem verir. Ulusal ölçekte birçok politikacı, yerel politika örgütleri içinden yetişmiştir. Yerel

---

[148] Age,s:121

[149] M.Akif Çukurçayır, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi,** 1.bs., Konya, Çizgi Yayınları, 2000, s:175

yönetimleri bir çeşit politika okulu olarak da görmemiz mümkündür. Yerel yönetimler başta barınma, ulaşım, çevre sağlığı, su gibi birçok farklı alanda hizmet vermektedirler. Hizmetlerin çeşitliliği ve niteliğinden dolayı vatandaşlarla yerel yönetim birimleri sürekli bir ilişki ve etkileşim içindedirler. Bu özellikleriyle yerel kuruluşları bireylerin günlük yaşamlarında ağırlıklı bir yere sahiptir.[151]

Mümtaz Soysal'a göre, ülkemizde tek yerel yönetim geleneği sadece köylerde vardır.[152] Mübeccel Kıray ise, Türkiye metropoliten alanları örgütlenemeyen kentler deyimini kullanmıştır.[153] Bu iki tespitten de anlaşılacağı gibi Türkiye'de ki yerel yönetim pratiği için de temel bir olumsuzluk barındırmaktadır. O da katılım ve dolayısıyla demokrasi eksikliğidir. Benzer bir tespiti İlber Ortaylı'da yapmaktadır. Ortay'lıya göre, Türk yerel yönetim geleneğinde eksik olan halkın kendi kendini yönetmesidir.[154] Tabi ki, yerel yönetimlerde katılım eksikliği Türkiye'deki siyasal sistemin demokratikleşememesiyle ilintilidir. En az bunun kadar önemli olan bir başka olumsuzluk yaratan neden ise yerel yönetim örgütlerinin ülkemize geliş biçimi içinde saklıdır.

Yerel yönetimlerin merkezi iktidar tarafından tepeden kurulması, onun algılanışını da belirlemiştir. Yerel örgütleri de, merkezi iktidarın bir yardımcı unsuru olarak görülmüştür. Ayrıca yerel yönetim örgütleri de kendilerini demokratik kültürün gelişmesine katkı sağlayan bir siyasal platformlar olarak değil daha çok hizmet merkezli birer idari yapılar şeklinde algılamışlardır. Cumhuriyet tarihine yerel yönetimlerle ilgili bazı gelişmelere baktığımız zaman da bunu görmekteyiz. Cumhuriyet dönemi'nin ilk belediyeler kanunu 3 Nisan 1930'da T.B.M.M' de kabul edilmiştir.[155] Cumhuriyetin ilk dönemlerin de belediye hizmetleri valiler tarafından yürütülmekteydi. Bu uygulamada da bir kez daha yerel örgütlerin merkezin

---

[150] **1982 Anayasası**, Serhat Yayın Dağıtım, İstanbul, 1982, s:92
[151] Korel Göymen, **Türkiye'de Kent Yönetimi**, 1. bs.,İstanbul, Boyut Kitapları, Eylül 1997, s:15
[152] Mümtaz Sosyal, Local Government in Turkey A Publication for the Insttute of Public Administration for Turkey and Middle East, Ankara, 1967, s:1
[153] Mübeccel Kıray, **Toplum Bilim Yazıları**, Ankara, Gazi Üniversitesi Yayınları,1982, s.268
[154] İlber Ortaylı, **Tanzimatdan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği**, Ankara, Hil Yayınları,1985, s.118
[155] Cumhuritet Ansiklopedisi 1923-1940, 4. bs., İstanbul, **Yapı Kredi Yayınları**, Cilt 1, Ocak 2003 s.152

güdümünde hizmete yönelik olarak algılandığını görülmekte. Ankara'da valiliğin belediye başkanlığından ayrılması 4 Şubat 1948'de kabul edilen bir kanunla olmuştur.[156] Yine 1 Mart 1956 tarihinde kabul edilen bir yasayla da aynı uygulama İstanbul için gerçekleştirilmiştir.[157]

Bu örneklerden günümüze baktığımız zaman merkeziyetçi yönetimin hala ağırlığını taşımakta olduğu görülmektedir. Yerel yönetimler ancak merkezi yönetimin istediği ve izin verdiği ölçüde yerel özerkliğe sahip olabildikleri bir konumda bulunmaktadırlar.[158] Oysaki, batı da yerel yönetim örgütleri çağdaş demokrasilerin gelişmesinde önemli işlevlere sahiplerdirler.

1.7. Merkezi Yönetimle Yerel Yönetim Örgütleri'nin Karşılaştırılması

Merkezi yönetimle, yerel yönetin örgütlerini karşılaştırması yapılmadan önce vurgulanması gereken bir konu her iki yönetim biçimi arasında diyalektik olarak bir varoluş ilişkisi olmasıdır. Güçlü işleyen demokratik bir merkezi yönetim sistemi olmadan sağlıklı yapılanmış yerel yönetim örgütlerinin olamayacağının altını çizmek gerekir. Benzer saptamayı Ortaylı da yapmaktadır.

Çağdaş yerel yönetim ve demokrasi ancak geniş bir alanda ve toplumun bütün kurumları üzerinde kontrol fonksiyonunu yürüten bir merkezi idarenin varlığı karşısında söz konusudur. Diğer bir anlatımla, modern devletin güçlenen erki karşısında; tarihin akışı içinde bir bölgenin veya şehrin mali-idari alanda özerklik elde edip bunu güçlendirmesiyle yerel yönetim denen hukuki oluşumlar ortaya çıkmıştır. Nihayet yeni çağın hukuki devrimi, bir yerde bu tip idarenin tüzel kişilik kazanmasını sağlamıştır.[159]

---

[156] Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941-1960, 4. bs., İstanbul, **Yapı Kredi Yayınları**, Cilt 2, Ocak 2003 s.143
[157] **A.e.**, s.298
[158] Firuz Demir Yaşamış,"Belediye Reformu",**Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 2, Sayı 2, Mart 1993, s. 11-24
[159] Ortaylı, **Tanzimatdan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği,** s.9

Aynı zaman da iki yönetim karşılıklı bir bütünlük içindedir. Yani çağdaş yönetim değerleriyle kurgulanmış bir merkezi yapı yerel yönetim örgütlerinin varlığının ihtiyacını duyar. Her iki yapı karşılıklı bir ilişki içindedir. Yerel yönetimler merkezle hem özerklik hem de bağımlılık ilişkisi içindedirler.[160] Keleşe göre, özekten yönetim ve yerinden yönetim, birbirlerinin karşıtı olan, birbirlerinin güçsüz yanlarını tamamlamayı amaçlayan yönetim biçimleridir. Her ikisinin de üstün yanları ve güçsüz yönleri vardır. Birinin güçsüz yanları, ötekini üstün niteliklerini oluşturur. Bu nedenle de, her ülkede, bu iki yönetim biçiminin her ikisinden de birlikte yararlanılır.[161]

- Demokratik bir sistemin kurumsallaşıp yaygınlaşması için siyasal erkin merkezden tabana doğru yaygınlaşması önemli bir güvencedir. Milli savunma, ekonomi vb. Konularda hizmetin yaygın olarak sunulması için güçlü bir merkezi idare gereklidir.
- Devlet sermayesinin (bütçe) ve idari imkanlarının merkezileşmesi kaynak savurganlığını önleye bilir.
- Özellikle memur atamalarında, yerel unsurların baskısı zayıflayacağı için partizanlık azalır.
- Hizmet maliyetlerin de azalma olacağı için vergilerde bir azalma söz konusu olabilir.

Merkezden yönetimin sakıncalarını da şöyle özetleye biliriz;

- Aşırı merkeziyetçilik demokratik katılımı azaltacağı için demokratik sistem için olumsuzluklara neden olabilir.
- Bürokrasinin güçlenmesine bu da sistemin tıkanmasına sebep verir.
- Memurların atamalarında ki merkezi yapı onları halka değil merkezdeki siyasal erke karşı sorumluluk duymaya itebilir.

Memur atamaları siyasal bir ranta dönüşebilir bunun sonucu olarak da gereksiz kadro şişkinlikleri ve ekonomik verimsizliğe yol açabilir. Aşırı merkeziyetçilik aynı zaman

---

[160] Ruşen Keleş, **Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütlenmesi ve Demokrasi,** Cahit Talas'a Armağan, Ankara, Mülkiyeliler Birliği,1990, s: 321-329

[161] Ruşen Keleş, **Yerinden Yönetim ve Siyaset,** İstanbul, Cem Yayınevi, 1992 s.15

da katı bir hiyerarşik yapılanmaya neden olur. Bunun sonucu olarak kararların alımın da ve uygulanmasın da 'isabetlilik' oranında düşme olabilir.[162]

1.8. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Dayandığı Değerler

John Dewey ve Michel Debre gibi düşünürlere göre yurttaşta, bir topluluğun üyesi olma bilinç ve sorumluluğunu, kısaca yerellik bilincini, ancak yerel yönetimler sağlayabilir.[163] John Stuart Mill ve Alexis de Tocqueville'ye göre ise yerel yönetimler bir demokrasi okuludur.[164] Yerel yönetimler merkezi iktidara karşı verilen özerklik mücadelesinin sonucunda kurulmuş örgütlerdir.

Demokrasilerde, erkin merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında bölünmüş olması, iktidarın denetlenmesini kolaylaştırır. Merkezin karşısın da, çevre güçler ne kadar çok güçlenirse, merkezin keyfi uygulamaları sınırlandırılmış olur. Siyasal iktidarın merkezden tabana doğru yaygınlaştırılması demokratik katılımı hem kolaylaştırıp hem de artıracak aynı zamanda da yapılan uygulamaları şeffaflaştıracaktır. Devlet mekanizmasının en önemli problemlerinden birsi önce ki sayfalarda da belirttiğimiz gibi bürokrasidir. Yerel yönetimlerin varlığı aşırı bürokratikleşmeyi de önleyecektir.

İktidarın merkezle, yerel yönetimler arasında bölüşülmüş olması, sistemin kendisini yeniden üretmesini de kolaylaştıracaktır. Merkezi iktidarın ülkenin herhangi bir bölgesinde yaşayan vatandaşlarının günlük kentsel problemlerini çözmesi ve onunla dolaysız bir şekilde iletişime girebilmesi zordur. Fakat yerel yönetim örgütleri vatandaşla doğrudan dolaysız iletişim kurma şansına sahiptir.Vatandaşlar sisteme ne kadar çok dahil edilebilirse, sistem 'yönetilenlerin' gözünde o kadar çok meşruluk kazanacaktır.

---

[162] Versan, **Kamu Yönetimi,** s.75, 76, 77.
[163] Ruşen Keleş, **Yerinden Yönetim ve Siyaset,** 3. bs., İstanbul, Cem Yayınevi, Haziran, 1988, s.43
[164] Ruşen Keleş, **Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar,** IULA-EMME, T.Y. s.3

Yerel yönetimlerin bölgesel nitelikteki kamusal hizmetleri sunması, kaynakların optimum etkinlikte kullanılmasını gerçekleştirir. Kısaca özetlenecek olursa, yerel yönetimler kıt kaynaklardan mümkün olan en çok faydayı sağlamaktadır.[165] Yerel yönetimler belli değerler üzerinde örgütlenmiş ve kurumsallaşmıştır. Bu değerleri şöyle sıralayabiliriz; *özgürlük, katılım, verimlilik, eşitlik.* Sıraladığımız bu değerler yerel yönetimlerin dayandığı kuruluş düşüncesini de biçimlemektedir. Bu değerleri sırayla tanımlayacağız;

a. **Özgürlük:** Özgürlük demokrasinin temel unsurudur. Yerel yönetimler de özgürlük dendiği zaman bu bireysel özgürlük anlamına gelmemektedir. Özgürlük kavramı yerel örgütlerin merkezi iktidar karşısındaki bağımsızlıklarını ifade eder. Bunu başka bir şekil de özerklik kavramıyla da ifade edebiliriz. Yerel örgütler hem idari hem de ekonomik olarak siyasal iktidar karşısında özgür olmalıdırlar. Ülkemizde de kimi zaman merkezi iktidara sahip olan partiyle yerel iktidarda çoğunluğu elde eden siyasi partinin farklı olması durumuyla karşılaşılabilmektedir. Bu durumlar da yerel iktidarlar merkezin hem siyasi, hem de ekonomik baskısının karşısın da kalmaktadırlar. Bu durum yerel demokrasinin önün de bir engel teşkil ederken yurttaşların siyasi tercihlerin de ipotek altına almaktadır. Yerel yönetimlerin özgür olmaması kurumsal yaratıcılıklarını da etkileyen bir faktördür. Yeni hizmet biçimlerinin geliştirilip yaygınlaştırıla bilmesi ve yerel siyasetin farklı alternatif modeller yarata bilmesi için bu örgütlerin tam anlamıyla bağımsız olmasını gerekli kılar. Ayrıca unutmamak gerekir ki yerel politikalar o bölgenin yerel farklılık ve zenginliklerinin tam anlamıyla ortaya konabilmesiyle gelişecektir. Bundan dolayı Avrupa Konseyi belgelerinde, yerel özerklikten, yerel yönetimlerin geleceğini belirleyen bir etmen olarak söz edilmektedir.[166] Unutulmamalıdır ki gerekir ki yerel özerklik aynı zaman da bireysel özgürlükler için de bir güvence oluşturur.
b. **Katılım:** Doğrudan demokrasi açısından yerel yönetim örgütler önemlidir. İlkçağlar da ve İsviçre'nin bazı kantonlarında görülen

[165] Halil Nadaroğlu, **Mahalli İdareler,** 7. bs., İstanbul, Betaş Yayınları, Ekim 2001, s. 31

doğrudan demokrasi uygulamasını gerçekleştirmek günümüz çağdaş demokrasilerin de mümkün değildir. Yerel yönetimlere doğrudan katılım için nüfusun belli oranın altında olması gerekmektedir. Birçok büyük kente yerel yönetimlere doğrudan katılımı sağlamak mümkün değildir. Ancak farklı katılım yöntemleri geliştirilmiş ve geliştirilmektedir. Bunlara aşağıda Demokrasi ve Katılım başlığı altın da detaylı olarak incelenecektir. Yerel yönetimlere katılım vatandaşların demokrasi kültürünün gelişmesi ve yönetim sorumluluğunu taşıması açısından da önemlidir. Katılımın bir yönü denetimin gerçekleştirilmesi, bir yönü ise siyasal yaratıcılığın yaygınlaştırılmasıdır. Katılımın tabandan, tavana doğru siyasal süreci belirlemesi bireylerin başta kendilerine olmak üzere, hayata, siyasal sisteme ve kentsel yapıya yabancılaşmalarını önleyecektir.

c. **Verimlilik:** Yerel yönetimlerin siyasal işlevlerinin yanı sıra birer hizmet kuruluşudurlar. Bu anlam da kamusal hizmet verirler. Belli bir coğrafya üzerinde verilen hizmetler, kısıtlı kaynaklarla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca kamusal hizmet verilirken kamu kaynaklarının finansman olarak kullanıldığını da unutmamak gerekir. Kamu kaynaklarının en verimli ve yaygın şekilde kullanılması yerel yönetimlerin dayandığı değerlerden birisidir. Yerel yönetimler vatandaşların günlük yaşantılarını doğrudan etkileyip onların yaşam standartlarının artırılmasında önemli bir yere sahiptir.[167] Emeklerini pazarda sunmak için kentlere gelen kitleler, kentlerin çevresinde sağlıksız ortamlarda yaşamaktadırlar. Özellikle yerel yönetimler kent yoksullarının yaşamsal sorunlarına eğilmek bu sorunları yakından takip etmelidir, bu hizmette verimlilik açısından da önemlidir.[168] Verimlilik kavramını liberal bir bakışla değerlendirmemek gerekir. İnsana yönelik kar kaygısı duymadan yapılan her türlü hizmette verimlilik başlığı altında değerlendirile bilir.

d. **Eşitlik:** Yerel yönetimlerin hizmetlerinden bütün vatandaşlar hiçbir etnik, dinsel, sınıfsal ayrımcılığa uğramadan eşit olarak yararlanır. Hizmette

---

[166] Keleş,**Yerinden Yönetim ve Siyaset,** s. 45
[167] Nadaroğlu, **Mahalli İdareler**, s. 32
[168] A.Ekber Doğan, "Kollektif Tüketim ve Kentsel Siyasetin Önemi", **Bilim ve Siyaset**, Kış 2001, s.33

eşitlik aynı zamanda demokratik sistem içinde önemlidir. Siyasal sistemin katılım ve hizmette eşitlik ilkesini uygulaması 18.yy.da ortaya çıkmış olup özünde kişiye güven ilkesini barındırmaktadır.[169] Kentlilik kavramı, burjuva demokratik değerleriyle birlikte gelişmiştir. Kentsel olanaklardan eşit olarak yararlanmanın yanı sıra yerel yönetimler karşısında hizmet talebinden, siyasal katılıma kadar geniş bir alanda ayrımcılığın reddedilmesi anlamına gelir. Çağdaş siyasal sistemler için temel bir ilkedir.

1.8.1.Yerel Yönetimler ve Demokrasi İlişkisi

Yaşadığımız tarihsel dönemin simgesi demokrasidir.[170] Demokrasi terimi, Yunanca'daki "demos" ve "kratos" sözcüklerinin bir araya gelmesinden oluşmuştur ve halkın kendi kendini yönetmesi demektir.[171] Başka bir deyişle halk iktidarı ya da halk yönetimi; halkın iktidarı elinde bulundurması demektir.[172]Amerikan Cumhurbaşkanlarından Abraham Lincoln demokrasiyi halkın, halk için, halk tarafından yönetilmesi şeklinde tanımlamıştır.[173] Demokrasinin tanımı ve uygulamasına yönelik çabaları ilk çağ kent devletlerine ve filozoflarına kadar götürmek mümkündür. Platon Devlet adlı eserinin sekizinci kitabında demokrasiden bahseder. Platon'a göre, oligarklar tarafından yoksullaştırılan halk zenginleri yenip iktidara gelirse demokrasi kurulur. 'Görünüşte' düzenlerin en güzeli olan demokraside herkes eşittir. Platon bu yönetim biçimde her çeşit sisteme rastlandığını söyler. Temelde etik değerlerin olmadığını söyleyip herkesin anlasa da anlamasa da her işe talip olabileceğini belirtir. Yine Plato'na göre, bu sistem de 'bilenler' sorumluluk almaktan kaçınabilirler. Plato'nun "Devlet" adlı eserinde çizdiği ortam anarşik bir ortamdır. Ve demokrasi Platon için birazda alayla anıp küçümsediği bir sistemi ifade etmektedir.[174] Benzer bir düşünceyi Plato'nun öğrencisi olan Aristo'da

---

[169] Esat Çam, **Siyaset Bilimine Giriş,** İstanbul, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, T.Y. s.174
[170] Ahmet İnsel, **Türkiye Toplumunun Bunalımı,** 3. bs., İstanbul, Birikim Yayınları, 2001, s:213
[171] Türkçe Sözlük, 5. bs., Ankara TDK,1969 s.192
[172] Ergun Özbudun, **Türk Anayasa Hukuku,** Ankara, Yetkin Yayınları, 1988 s:43
[173] Esat Çam, **Siyaset Bilimine Giriş,** İstanbul, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, T.Y.s.163
[174] Platon, **Devlet**, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimmoz, 6. bs., İstanbul Remzi Kitapevi, 1998, s.239

da görmek mümkündür. Aristo'ya göre devlet, yığınların anarşisidir.[175] Yine Aristo'ya göre, tek kişinin yönetimi krallık (monarşi)'dır. Bunun bozulmuş şekli ise tiranlıktır. Azınlığın genel yararı korumak için kurduğu yönetim biçimi aristokrasi bunun bozulmuş biçimi ise oligarşidir. Çoğunluğun yasalar çerçevesinde kurduğu yönetim, poletiya, bunun bozulmuş şekli ise demokrasidir.[176] Platon ve Aristo'nun demokrasiye olumsuz bakmalarına rağmen çağdaş Anayasal sistemlere dayanan demokrasilerin kökenin de Yunan kent devletlerinde uygulanan doğrudan demokrasilerin izleri vardır.[177]

Yerel anlamda ilk demokrasi uygulamalarının kökenini de aynı zamanda bu demokrasi uygulamaları oluşturmaktadır. Eski Yunan kent devletlerine polis adı verilmekteydi. Polislerin yasama organı agoralarda bir araya gelen bütün yurttaşlardan oluşmaktaydı. Kentlerin nüfusunun az olması, kölelerin, kadınların ve çocukların bu meclislere katılma haklarının olmaması bu meclislerde doğrudan demokrasi olarak adlandırabileceğimiz uygulamaların yapılabilmesini mümkün kılmıştır. Bütün kent yurttaşları yasama ve yargı konularında bu meclislere karşı sorumluydular. Yurttaşlar katıldıkları bu halk meclislerin de yasama ve yargı ile ilgili görevleri üstlenmekteydiler.

Günümüz de burjuva demokrasilerine varana kadar demokrasiler üç farklı değişim geçirmiştir. Doğrudan Demokrasi uygulamasını Klasik Yunan kent-devletinde görmek mümkünken Cumhuriyetçiği ise İtalyan Rönesans kent-devletlerinde görebiliriz. Siyasal alanda ki bu tarihi gelişmeler Batı'da temsili yönetim teorisini ortaya çıkarmış bu ise halk meclisleri düşüncesine öncülük etmiştir. Fransız Devrimi'nden kaynaklanan özgürlük, eşitlik ve insan hakları çağdaş burjuva demokrasilerinin temel ilkesi olmuştur. Bugünkü demokrasilerin içinde yer alan değişik toplumsal hareketler ve insan hakları için yoğun mücadeleler vermişlerdir ve vermektedirler.[178]

---

[175] Macit Gökberk, **Felsefe Tarihi**, İstanbul, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1961, s.93
[176] Toktamış Ateş, **Demokrasi,** 7. bs., Ankara, Ümit Yayıncılık, 1994, s. 44
[177] Özbudun, **Türk Anayasa Hukuku,** s:43

Burjuva demokrasilerine yönelik olarak iki farklı yaklaşımdan bahsetmek mümkündür. Bunlardan birincisi liberal bakış açısında varlık bulurken, ikincisi Marksizm'in burjuva demokrasilerine yönelik eleştirisin de somutlaşmıştır. Marksist teoriye göre gerçek demokrasi proletaryanın iktidarında kurulacaktır. Burjuva demokrasisini ve özgürlük anlayışını bir yanılsama olarak görmesine rağmen Marksist öğreti burjuva demokrasisinin insanlığa kazandırdığı olumlu değer ve kurumları yadsımaz. Bu olumlu kazanımları kendi siyasal sistemi içinde miras olarak alıp geliştirmeyi de vaat eder. Yine Marksizm içinde yer alan Demokratik Sosyalistler ya da sosyal demokratlar yoksulluğu kaldırmayı, sosyal devleti kurmayı, servetin eşit dağılımını, eşit istihdamı sağlamayı ve yoksulların refahını artırmayı demokratik kurumları kullanarak iktidara ulaşıp sağlana bileceğini savunurlar.[179] Marksist literatürde revizyonist olarak adlandırılan bu akımlar sınıf çatışmasını ve bunun sonucunda yaşanacak bir devrimi reddederler. Kapitalist sistemin reformlar aracılığı ile çalışan sınıfların çıkarlarına yönelik olarak yeniden kurgulanabileceğini ileri sürerler. Buna çağdaş burjuva demokrasilerinin olanak sağladığını vurgularlar.[180] Burjuva demokrasilerinin kriterlerine yönelik olarak S.Neumann şu saptamaları yapmıştır:

Egemenlik halka ait olmalıdır. Bu, hangi yol kullanılırsa kullanılırsın; doğrudan ya da plebisit yoluyla; sonuç fark etmez. Temsilcilere yetki sınırlı bir şekilde verilmiş olmalı ve her an geri alınabilmelidir.Halkın katılması kadar önemli bir husus farklı seçenekler arasından bir seçim yapma olanağının verilmesidir. Önderlik, demokrasinin bir başka önemli parçasıdır.

Demokrasi ancak bir hukuk devletinde yaşar. Yasaların üstünlüğü sağlanmalıdır. Siyasal partilerin ana ödevlerinden birisi, halka vatandaş olma bilincini vermek olmalıdır.Demokrasi salt seçimden seçime varlığını hatırlatan bir rejim değildir. Pluralizm, gündelik yaşantıda da kendini göstermelidir. Demokrasinin işlemi, siyasal kurumlarla sosyal güçler arasında bir denge sağlamaktan ibaret değildir. Bu ideal,

---

[178] Selahattin Yıldırım, **Yerel Yönetim ve Demokrasi,** İstanbul, IULA EMME, T.Y.
[179] İsmail Cem, **Sosyal Demokrasi Ya Da Demokratik Sosyalizm Nedir, Ne Değildir**, 7. bs., İstanbul,, Can YayınYayınları, 1998 s.33-54

bireylerin yaşantılarının her aşamasında bir ana ilke olarak göz önüne alınmalıdır. Kişisel özgürlükler ve girişim zedelenmeden, güvenlikler sağlanmalıdır. Demokrasi kişiye dayanan bir rejim olduğuna göre her şeyden önce kişiler rasyonel olmalıdır.[181]

A.D. Grazia'ya göre ise, demokrasinin yedi özelliği olmalıdır; Genel eylem ve düşünce özgürlüğü bu özelliklerin ilkidir. Demokrasilerde halkın yaşantısını yükseltmek için yoğun bir çaba harcanması gerekir. Yine bu sistemde yasallığın ve siyasal kontrolün yaygınlaşması gerçekleşmelidir. Sosyal ve siyasal hareketliliğin olması gerekirken siyasal önderler gerektiği zaman sert bir şekilde eleştirilebilmelidir. Demokrasilerde kişisel olarak hep iyiye yöneliş vardır. Yine demokratik sistemlerde, otoriterin sağlanması için güç kullanılması yerine, eğitim ve gelir düzeyinin yükseltilmesine çalışılır.[182] Çağdaş demokrasilerin kökeni ilkçağ kent devletlerine, polislere dayandırılmıştı. Ama, unutulmaması gerekir ki aradaki tarihsel dönemde, başta anayasalcılık akımı olmak üzere birçok değişim ve dönem yaşanmıştır. Demokrasilerde bireylerin yurttaşlar olarak temel hak ve özgürlükleri vardır. Bunlar yönetime katılma ve temsil ilkesi, sözleşme sistemi, hukuk devleti ilkesi, yapılan uygulamalara yönelik olarak hesap verme, hesap sorma ve açıklık kuralı ilkesi söz konusudur.

Yine çağdaş demokratik sistemler de yargı bağımsızdır. Özgür ve şeffaf bir biçimde yapılan seçimlerde her seçmen durumundaki vatandaşın eşit oy verme hakkı vardır. Bilgi edinme, bilgi toplanma, dernek kurma ve gösteri özgürlüğü ve çoğulculuk yine çağdaş demokrasilerin ana ilkesini oluşturur. Yine seçim döneminde, yöneticilerin kendilerine hiçbir özel kolaylık sağlamamalarını ve mümkün olduğu kadar rakipleriyle eşit şartlarda seçime girmelerini gerektirir.[183]

Liberal demokrasi anlayışının altıda bu düşünsel yaklaşıma rastlamak mümkündür. Liberal demokrasiler üç tarihsel olayın etkisi doğrultusunda biçimlenmiştir; Aydınlanma, Amerikan Bağımsızlık Savaşı ve Fransız Devrimi. Doğrudan

---

[180] Cahit Talas, **Toplumsal Politika,** 2.bs., Ankara, İmge Kitapevi,1995, s.128
[181] Toktamış Ateş, **Demokrasi**, 7. bs., Ankara Ümit Yayıncılık, , Ağustos 1995 s. 118
[182] **A.e.** s.119

demokrasiyi ulusal bazda çağdaş toplumlar da uygulamak mümkün görülmezken yerel siyaset alanları günümüzde de doğrudan demokrasi pratikleri için fırsatla sunmaktadır. Demokratik sistemlerde egemen devletin gücü sınırsız değildir. Tocqueville'ye göre, egemen devletin gücü, en iyi şekilde yerel yönetimler ve dernekler tarafından sınırlanabilir. Bu tür kurumlar onun için demokrasinin en güçlü garantisidir.[184]

Tarihsel yönden, yerel yönetimler ile demokrasinin nasıl ilişkili olduğu konusunda ortaya bir biriyle çelişen üç görüş vardır. Toulmin Smith ve mid-Victorian romantiklerinin görüşü, birincisine göre, yerel yönetimler, seçilmiş demokratik kurala tamamıyla karşı olarak benimsenmiş bir gelenekti. İkinci görüş demokrasi kurallarının çoğunluğun yönetimi, eşitlik ve herkes için aynı standart-mahalli idarenin dar fikirli, çeşitli, farklılıklar gösteren, potansiyel itibarıyla, oligarşi ve kokuşmuş iddialarını bünyesinde taşıyamayacağı şeklindedir. Üçüncü görüş, demokrasi ve mahalli kendi kendini yönetmenin (local self-government) kaçınılmaz olarak birbirleriyle ile ilişkili olduğunu savunan John Stuart Mill geleneğidir. Özgürlük şiddetle savunulmaktadır: Vergi yükümlülerine idarede söz hakkı tanınmalı ve danışmanlı; kendileri bilgi sahibi kılınmalıdır; halk kendi mahalli menfaatlerini yönetmek için aynı zamanda kasaba ve köylerinde hür olmalıdır.[185]

Özellikle John Stuart Mill demokrasi uygulamaları açısından yerel siyaseti önemli görmektedir. Yerel siyaset daha küçük alanlarda ve az nüfusla yapılıyorsa doğrudan demokrasi için önemli bir uygulama alanı olabilmektedir. Coğrafi büyüklük ve nüfus özellikleri uygun olmadığı durumlarda dolaylı ya da temsili demokrasinin yanı sıra yine alınacak kararların ve uygulamaların oluşturulmasında yerel ölçekte oluşturulmuş halk meclisleri önemli işlevler üslenebilmektedir.

Demokrasinin önemli bir ilkesi olarak karşımıza çıkan katılım ilkesi yerel siyasetin oluşum süreçlerinde de önemli bir işleve sahiptir. Burada altı çizilmesi gereken bir

---

[183] Maurgce Duverger, **Siyasal Rejimler,** Sosyal Yayınları, İstanbul, Birinci Basım 1986, s.23
[184] Fikret Toksöz, "Dernekler", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.2 Eylül, 1983

konu sağlıklı demokrasilerin tavandan değil, tabandan, tavana doğru yapılanmış siyasal sistemlerle kurulabileceğidir. Yerel yönetimler ve yerel meclisler demokrasiyi tabana yaymanın önemli araçlarıdırlar.Yerel yönetimler konumları açısından vatandaşlarla yakın ilişkiler kurabilme avantajına sahip kuruluşlardır. Çünkü yerel yönetimler gündelik ihtiyaçların karşılanmasında öncelikli bir konuma sahiptirler. Sınırlı olanaklara sahip olmaları, öncelikli olarak halkın desteğini almalarını zorunlu kılmaktadır. Aynı şekilde yerel meclislerde vatandaşlarla doğrudan ilişki kurabilme şansına sahiptirler. Burada kurulacak başarı genel demokrasiyi ve parlamenter geleneği güçlendirecektir.[186] Altı çizilmesi gerekli bir konu ise demokratik katılımla, ekonomik değerlerin paylaşımı arasındaki ilişkidir. Demokrasinin gelişimi somut olarak yoksullukla mücadele içinde önemlidir. Çünkü karar alma ve uygulama süreçlerinin demokratikleşmesi her alanda sosyal adaleti ve şeffaflaşmayı getirecektir.

Yerel yönetimlerle demokrasi arasında ki ilişkiye baktığımız zaman yerel yönetimlerin siyasal olgunluğun gelişmesi, demokratik anlayışın benimsenmesi ve ülke başına katkı yönünden önemli temel kuruluşlar olduğu görülür. Bu yönetimlerde gösterilecek başarı, demokratik anlayışın gelişmesinde başarıya ulaşmasına ve ülke düzeyinde yardımcı olacaktır.[187] Demokrasiyle katılım arasındaki ilişki, yerel yönetimlerin dayandığı değerlerden biridir. Kendi kendini yönetme ilkesi katılımın yani demokratik değerlerin yerel ölçekte pratiğe geçirilmesiyle doğrudan ilintilidir.[188] Yerel yönetim kurumunun kuruluş temelinde, yerel demokrasi değerleri bulunmaktadır. Bu değerler, yerel toplulukların kendilerini en çok ve yakından ilgilendiren konularda kendi-kendilerini özgürce ve demokratik yol ve yöntemlerle yönetmesi demektir.[189] Altı yüzyıldan beri Avrupa'da yerel yönetimler krallıklara, cumhuriyetlere, ihtilallere rağmen yapılarını korumuş ve geliştirerek yaşamışlardır.

---

[185] Halil Nadaroğlu, **Mahalli İdareler,** 7 bs., İstanbul, Beta, Ekim, 2001, s.18

[186] Nuri Tortop,"Demokratik Mahali İdare Anlayışının İlkeleri", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** TODAİE Yayınları, C:1 S:3 Mayıs, 1992 s.3

[187] Nuri Tortop, "Demokratik Mahali İdare Anlayışının İlkeleri", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** Ankara, TODAİE Yayınları, C:1 S:3 Mayıs, 1992 s.6

[188] Kemal Görmez, "Mahali İdareler ve Demokrasi" **GÜ İktisadi İdari Bilimler Dergisi,** C.3, S. 1, 1987 s.134

[189] Selçuk Yalçındağ, "Türk yerel Yönetimlerinde Yeniden Yapılanma" **Amme İdaresi Dergisi,** Ankara, C.24 S. 3 Eylül 1991 s.123-152

Bu kendi kendini yönetme sisteminin devamlılığı, kuşkusuz 20.yy Avrupa demokrasisinin varlığını sağlayan en büyük etkenlerden biridir.[190]

Türkiye'de yerel yönetim ve demokrasinin gelişmesini öngören, geçmişte ve zamanımızda eşi bulunmaz bir statü; Ankara'daki T.B.M.M.'in hazırladığı 1921 Anayasası'nın hükümleriyle getirilmiştir. 1921 Anayasası'nın 11-14. maddeleri; vilayetlerin mahalli işlerde manevi şahsiyeti ve muhtariyeti olduğunu ve vilayet halkının seçeceği vilayet şuralarının vakıflar, medreseler, eğitim, sağlık, ekonomi, tarım, bayındırlık ve sosyal yardımlaşmaya ilişkin konuları düzenleyip yöneteceğini belirlemektedir.[191]

Yerel yönetimlerin demokrasiye katkısını, halka siyasal eğitim verip pratik olanaklar sunmasıyla sınırlı tutamayız. Yerel yönetimler, siyasal önderlerin yetişmesi için de, bir kaynak, bir fidanlık, bir siyaset okuludur. Günümüzde de bir çok örnek verebileceğimiz gibi birçok devlet adamı, yerel yönetimlerdeki görevleri sırasında siyasal yetişkinliğe erişip, gelmişlerdir. Yerel yönetimler, ulusal siyasal görevler için, bir tür staj işlevi görmektedir.[192] Willy Brand, Jacgues Chirac, Richard von Weiszacker, Gaston Defferre, Ronald Reagan yurtdışında, Murat Karayalçın, Tayyip Erdoğan gibi yurt içinden öncelikle sayabileceğimiz isimlerdir. Bu örnekler özellikle ülkemizde son yıllarda artmaktadır. Bunun bir nedeni de kentsel siyasetin ülke siyasetini belirleyici bir güce dönüşmesidir. Çünkü özellikle büyük kentler, ulusal siyaset için hem bir oy deposu hem de siyaseti finanse etmek için ve rant paylaşımına yönelik olarak büyük fırsatlar sunmaktadır.

Küreselleşme sürecinin bir sonucu olarak yerel yönetimlerin küresel sermaye tarafından vurgulanıp öne çıkarılması yerel demokrasi için önemli gelişmedir. Ancak bunun altında küresel sermayenin dünya üzerinde egemenliğini yaygınlaştırırken ulus devletleri kendisine yönelik bir engel olarak algılaması yatmaktadır. Ulus

---

[190] İlber Ortaylı, "Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Yerel Yönetimler" **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1, S.231

[191] Gözübüyük-Kılı, **Türk Anayasa Metinleri (1839-1980),** , 2.bs., Ankara, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları,1982, s.62

devletleri bir anlamda 'bay pas' yapmak için, küresel sermaye, yerel yönetimlere ve yerel demokrasilere vurgu yapma ihtiyacı görmektedir. Bu bağlam da yerel yönetimleri ve yerel demokrasiyi kent yoksullarının ekonomik, kültürel ve gündelik yaşamsal sorunlarını çözmek için onların katılımını hedefleyerek yeniden kurgulayabilirsek küresel sermayenin oyununu da aynı zamanda bozmuş olabiliriz.

1.8.2.Yerel Yönetimler ve Siyasal Katılım

Çağdaş batı demokrasilerin önemli bir özelliği, siyasal süreçlere katılan halkın sistemin işleyişinde önemli bir unsur olarak görev almasıdır. Bu düşüncenin kaynağına 19.yy liberal düşüncesinde rastlamak mümkündür. Liberal düşünürlere göre çağın önemli bir siyasi problemi, halkın temsilini genişletmekti. Yine bu dönemde en önemli siyasal inançlardan birisi ise siyasal problemlerin çözümünde halkın oyuna başvurması düşüncesidir.[193] Hatta çağdaş siyasal rejimlerin meşruluğunun kaynağı, halkın sisteme katılımının sağlanmasıdır. 19. yy. liberal düşünürlerinin öncülüğünü yaptığı siyasal katılım kavramı, özellikle 20 yy. da nüfusun hareketliliği ve hızlı kentleşme sonucu demokratik sistemler için daha da önemli bir duruma gelmiştir. Kapitalizmin gelişimine paralel olarak toplum iktidar karşısında bir otonomi kazanmıştır. Toplumun otonomi kazanması iktidarın kaynağının da topluma dayanması anlamına gelmektedir. Yedi ve sekizinci yüzyıldan beri gelişen politik düşünce toplumdaki iktidarın kaynağını ne ortaçağ'da olduğu gibi ilahi bir katta aramış, ne de eski Yunan'daki gibi, onun doğayla uyuşmasını zorunlu kılmıştır. İktidarın kaynağı artık toplumda aranacaktır.[194] Yine bu dönemde, kapalı üretim birimlerinin büyük pazarlarla bütünleşme zorunluluğunda kalması, iletişim araçlarında ki gelişmeler ve insanların ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlarda aktif olmalarının istenmesi, toplumsal hayatta görülen en önemli değişikliklerdir.

---

[192] **Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütlenmesi ve Demokrasi, Cahit Talasa Armağan,** Ankara, Mülkiyeliler Birliği, 1990, s: 321-329

[193] Şerif Mardin "Devrimimizin Amme Felsefesi", **Türk Modernleşmesi,** İletişim Yayınları, 2000, s. 322

[194] Kürşat Bumin, **Sivil Toplum ve Devlet,** Yazko, İstanbul 1981, s:11

Bu değişimin sonucunda kitleler siyasal alana çekilmiştir. Bütün bu değişimin ürünü ise siyasal alanda, kendini siyasal katılım olarak göstermiştir.[195] Özbudun'a göre, modern devletlerin siyasal katılma olgusuna verdikleri önem hiç de rastlantısal olmayıp temel bir yaklaşımı ifade etmektedir. Çağdaş siyasal bilimler kuramına göre, modern devleti 'geleneksel devlet'ten ayırt eden özellik, bir toplumda halkın siyasete katılma ve siyasetten etkilenişinin artmış olmasıdır.[196]

Münici Kapani'ye göre ise, siyasal katılım, toplum üyesi kişilerin siyasal sistem karşısında durumlarını, tutumlarını ve davranışlarını belirler. Bunu sadece seçimlerde oy kullanmaktan ibaret sanmak eksik ve yanlış bir anlayıştır. Katılma, basit bir meraktan yoğun bir eyleme kadar uzanan geniş bir tutum ve faaliyet alanını kapsamaktadır.[197] Toplumsal kesimleri ve kurumsal işleyişi yönlendirecek siyasa ve önerilerin belirlenmesi ve alınması işlemine halkın aktif olarak dahil edilmesi şeklinde açıklayabiliriz katılım kavramını. Kavram demokrasiye daha çok hizmet etmek için geliştirilmiştir.[198]

Ulusal devletlerin özünü oluşturan katılım ilkesi, siyasal iktidarın kaynağının Tanrı iradesinden alınıp yönetilenlerin rızasına dayandırılmasının bir sonucudur.[199] Modern siyasal sistemlerde, katılıma dayanan toplum düzeni yaygın bir amaç şeklindedir. Bu eğilim, bazen tek partili bazen çok partili sistemler yoluyla, fakat daima halkın siyasal hayatın içine sokmağa yönelen bir kuramsal çerçeve içinde kendini göstermektedir.[200] Siyasal katılma, çeşitli yaklaşımlarla tanımlanabilecek bir kavramdır. Dar anlamda örneğin yalnızca seçimlere katılma olarak tanımlanabileceği

---

[195] Oya Tokgöz, "Siyasal Haberleşme ve Karar Verme", **Amme İdaresi Dergis**, 7. Baskı, İstanbul, Cilt 10, Sayı 4, Aralık 1977, s81.
[196] Ergun Özbudun, **Türkiye'de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma,** Ankara, A.Ü. Hukuk Fakültesi, 1975, s: 3
[197] Münici Kapani, **Politika Bilimine Giriş,** 14.bs., İstanbul, Bilgi Yayınevi, Eylül 2002, s: 130
[198] Şerif Öner, "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 10 Sayı 2 Nisan 2001, s. 51-67
[199] İlter Turan, **Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış,** 4 bs., İstanbul, Der Yayınları, 1996, s: 67
[200] Deniz Baykal, **Siyasal Katılma:Bir Davranış İncelemesi,** Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları,1970, s.3

gibi; geniş anlamda, bürokrasi ve siyasal karar alma sürecinin her aşamasına katılım olarak da tanımlanabilir.[201]

Siyasal katılım bireylerin birer vatandaş olarak siyasal ya da yönetsel kurumların düzenledikleri emirleri, tüzükleri yasaları, yaptıkları planları ve çeşitli kurumların aldığı farklı kararları etkilemek için eyleme başladıkları anda başlar.[202] Kalaycıoğlu'nun altını çizdiği bir konu çağdaş vatandaşlık tanımı açısından önemlidir. Günümüz demokrasilerinde vatandaş olmanın getirdiği en önemli sorumluluklardan birisi siyasal sisteme katılımdır. Bu anayasal çerçeveyle çizilmiş bir görev olmasının yanı sıra, ettik içeriğe de sahiptir. Çağdaş birey vatandaş olarak ülkesine ve diğer ulus taşlarına karşı bazı sorumlulukları taşımaktadır. Hatta bu sorumlulukları bir dünya yurttaşı olmaya kadar götüre biliriz. Katılım yoluyla sistemin işleyişinde demokratikleşmeye yönelik olarak rol aldığı gibi dünyanın sorunlu herhangi bir bölgesindeki sorunların çözülmesinde dolaylı olarak rol oynar. Bu bir açıdan Rus romancı Dostoyevski'nin de dediği gibi insanın kendine yüz çevirip dünyada olup bitenleri görmezlikten gelmeye hakkı olmadığını ifade etmesi gibidir.[203]

Tabi ki katılımı pozitif olarak düşündüğümüzü vurgulamamız gerekir. Burada ki katılım çağdaş, demokratik değerler doğrultusunda biçimlenmiştir. Unutmamak gerekir ki kimi zaman katılım öğesi baskıcı, otoriter yapıların ortaya çıkıp kendisini meşrulaştırması şeklinde de rol oynaya bilir. Buna bir örnek Almanya'da Nazi iktidarının halk katılımıyla gerçekleşmesidir. Yine yakın bir örnek vermek istersek Amerika Birleşik Devletleri'nde seçimle birlikte gelen Bush yönetiminin dünya ölçeğinde izlediği anti-demokratik politikaları gösterebiliriz. Bu yüzden bir katılım fetişizmi yerine katılımın hangi kültürel kodlar, nasıl bir siyasal sistem ve hangi ettik değerler üzerinde gerçekleşeceği önemlidir.

---

[201] M.Akif Çukurçayır,**Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, s:26
[202] Ersin Kalaycıoğlu, **Çağdaş Siyaset Bilimi,** İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınları,1984, s:199,
[203] Andre Gide,**Dostoyevski,**, Çev. Bertan Onaran, İstanbul, De Yayınevi, Aralık 1965, s.86

Siyasal katılımın özünde kapitalist ilişkilerin gelişmesi yatar. Toplumsal değişime toplumların üretim ve bölüşüm biçimleri yön vermektedir.[204] Feodal toplumda üretim ilişkileri feodal beyle, köylü arasında ki doğrudan ve gözle görülür baskı yöntemlerine dayanırken pazarın gelişmesi, kentlerin ortaya çıkması, egemenlik ilişkilerini de dönüştürmüş yeni bir biçime sokmuştur. Sistemin işleyişinde meta nasıl dolaşıma girmişse metalaşan emekte dolaşıma sokulmuştur. Yani feodal sistemin feodal beye bağımlı köylüsü artık Pazar koşulları içinde emeğini satan 'özgür' bir vatandaştır. Bu değişimin merkezleri de sanayinin ve pazarın geliştiği kentlerdir. Emeğin özgür dolaşımı emeğin sahiplerini de göreceli olarak özgür kılmıştır. Aynı zamanda burjuva demokratik devrimleri aristokrasiye karşı çalışan kesimleri saflarına katmak için siyasal katılım vaat etmiştir. Artık yeni sistem kendini üretirken yönetilenlerin katılımında gerçekleştirmektedir. Oy veren, sisteme çeşitli araçlarla katılan vatandaşlar aynı zamanda birer müşteridirler de. Bu süreçle birlikte refah seviyesinde görülen artışın yanı sıra kitlelerin eğitim seviyelerinde de önemli sıçramalar olmuştur. Katılım kitlelerin sisteme yabancılaşmasını önlerken sistemi onların gözünde meşrulaştırmaktadır da. Bu anlamda siyasal katılma ile modernleşme süreci arasında da bir ilişki mevcuttur.

Modernleşme süreci genel bir model olarak şöyle işlemektedir; Toplumdaki dağınık sosyal gruplar giderek yöresel ya da dar çevresel düzeylerinin ötesinde, tüm toplumsal platformda siyasal oluşumla ilgilenmeye başlarlar. Siyasal yaşama büyüyen ilgi, giderek bu katılmayı örgütlendirecek olan yeni siyasi kurumların, özellikle de politik parti'lerin doğuşunu gerçekleştirir. Uzun sürede, devletle olan ilişkiler kadar, onun ötesinde tüm devlet dışı iktidar ilişkileri'ni de kapsayan yepyeni dinamikler ortaya çıkar.

Çevre ve grup ilişkileri, çeşitli yörelerde ve kesimlerde bulunan insanlara, ender koşullarda siyasal yaşama doğrudan bir özerk katılmanın yanı sıra; başlangıç aşamalarında çeşitli çevre yönlendirmeleri altında istem dışı ya da sürüklenerek katılmayı da getirir. Bazen çevresel zorlamalar, bazen de etkin kurum ya da kişiler

[204] Karl Marx, **Kapital,** Çev: Alaatin Bilgili, 3. Baskı, İstanbul, Sol Yayınları, T.Y.s: 605

nedeniyle başlayan bu siyasal sürükleniş, en son aşamada, sürüklenen kesimin kendisi için ya da kendisi adına işleyecek olan çağdaş politik güdüleri bilinç üstüne çıkaracaktır. Bu süreç, uygar toplum açısından zorunlu ve kaçınılmaz olan modern politika'nın gerçek içeriğiyle başladığı noktadır.[205] Aslında yerel siyasetin önemi de çevrenin siyasal ve toplumsal istemlerini merkeze yansıta bilmesi noktasında ortaya çıkmaktadır. Modernleşme olgusunun sağlıklı olarak şekillenmesinde yerel siyasal istemlerin katılım yoluyla oluşup merkeze aktarılması önemli bir siyasal olgudur.

Siyasal katılım dendiği zaman ilk akla gelen oy vermedir. Oy vermenin yanı sıra birçok farklı yöntemde çağdaş demokrasiler de siyasal katılım için kullanılmaktadır. Siyasal katılım için kullanılan farklı yöntemleri hiyerarşik bir şekilde sıralayabiliriz. Gazete ve dergilerin yani kitle iletişim araçlarının siyasal bilgilenme açısından izlenmesi pasif katılım şekillerinden biridir.Yine bu pasif katılım listesini siyasal mitinglere katılma, siyasal konuların farklı platformlarda tartışılması, gündelik yaşam içinde siyasal olayların algılanıp yorumlanmasına yönelik olarak gösterilen çabaları da pasif siyasal katılım listemizde örnek olarak sıralayabiliriz. Deniz Baykal bu tür faaliyetler içinde olanları siyasal seyirci olarak tanımlarken, bunların bir şekilde siyasal haber tüketicisi olduklarını vurgulamaktadır.[206]

Pasif katılımın yanı sıra aktif olaraktan da siyasal katılım içinde bulunulabilir. Bir siyasi partiye üye olunması, yine bir siyasi partinin siyasal etkinliklerinde aktif olarak görev alma şeklinde olabilir.[207] Yine sivil toplum örgütlerinde aktif olarak çalışmakta bir siyasal katılım şeklidir. Sivil toplum örgütleri faaliyet amaçları doğrultusunda siyasal iktidarı etkileme çabası içindedirler. Örneğin hayvanları koruma derneği gündelik yaşam içinde hayvanlara yönelik yanlış uygulamalara karşı mücadele verirken aynı zaman da hayvan haklarıyla ilgili yasal düzenlemelerin yasama organından çıkmasına yönelik olarak çaba içine girebilir. Buna benzer her türlü sivil toplum örgütü benzer şekilde faaliyetler de bulunabilir ve üyelerde aktif şekilde siyasal süreçlerde rol alabilir.

---

[205] Ali Gevgilili, **Yükseliş ve Düşüş,** 2. bs., İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 1987, s: 198
[206] Deniz Baykal, **Siyasal Katılma : Bir Davranış İncelemesi,** Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1970, s.33

Amerikalı Siyaset Bilimcisi Laster Milbrath, siyasal katılım faaliyetlerini üç sınıfta toplamıştır;[208]

I. **Gladyatör faaliyetleri:** Hükümette ve partide mevki sahibi olma aday olma siyasal fonları İsteme önemli stratejik toplantılara ve siyasi parti toplantılarına katılma, siyasal partilerde faal üye olma, siyasal çalışma için zaman ayırma.

II. **Geçici Faaliyetler:** Siyasal toplantı veya gösteriye katılma, siyasal partiye veya adaya parasal yardımda bulunma hükümet yetkilisi veya siyasal parti lideri ile ilişki kurma.

III. **Seyirci Faaliyetleri:** Parti rozeti takma ve parti amblemini otomobilinde taşıma, başkalarıyla oy verme konusunda konuşma siyasal tartışmalara girme.

Siyasal katılımda bulunanların temel amacı gündelik yaşam kalitesini artırmak olabileceği gibi dinsel inançları, ideolojik duruşları ya da ülkenin geleceğinde aktif olarak rol alma, bu katılımın altında yatan ana amaç olabilir. Toplumsal aktörlerin katılımının sağlanması devletin halkla doğrudan iletişim kurmasını sağlar. Aksi taktirde devletle halk arasında iletişim problemleri yaşanacak siyasal sistem kendisini sağlıklı olarak yeniden üretemeyecektir.[209] Terör eylemleri yada yasa dışı siyasal faaliyetler, siyasal ayaklanmalar vb. girişimler siyasal katılım kavramı içine girmez.[210]

Yerel siyaset mikro anlamda bir siyasal süreci ifade eder. Ulusal siyasete göre coğrafi sınırlılığı vardır. Yerel siyasetin özneleri ulusal siyasete göre daha az hem de ideolojik olarak daha dar bir alanda gerçekleşir. Fakat yerel siyaset bu sınırlanmışlığının altında ulusal siyasete önemli girdi sağlarken aynı zamanda bireysel figürler de sunar. Yerel siyaset, Ulusal siyasetin makro yapılanmasına karşı mikro ölçekte kalsa da siyasal sistemin işleyişi açısından benzerlikler sergiler. Örneğin çağdaş yerel siyasette de katılım sistemin kendisini yeniden kurgulaya

---

[207] Turan, **Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış,** s:70
[208] Kapani, **Politika Bilimine Giriş,** A.e.s. s:145
[209] Ruşen Keleş, **Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar,** İstanbul, Yerel Yönetim Dünyası Yayınları, 1993 s. 21,22,23
[210] Kapani, **Politika Bilimine Giriş,** A.e.s. s:132

bilmesi için çok önemli bir unsurdur. Aslında yerel siyaset için toplumsal katılımın gerçekleşmesi daha eskilere dayanmaktadır. Siyasette katılımın öncelikli olarak yerel siyaset pratikleri içinde gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Bu anlamda çağdaş anlamda bir yerel yönetimden bahsettiğimiz zaman sadece bir organizasyon söz konusu değildir. Yerel yönetimlerin en önemli öğesi siyasal katılma bilincidir. Yerel yönetim örgütlerinin yönetilenlerdeki bu bilinçle birlikte, merkezi hükümet karşısında varolmaları gerekir. Merkezi yönetimin de yerel yönetimlerin varlığını tanıması gerekir.[211]

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 21. Maddesi vatandaşlara kamu işlerinde yönetime katılma hakkı tanımaktadır. Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 25. Maddesi her vatandaşın doğrudan doğruya ve özgürce seçilmiş temsilciler aracılığı ile kamu hizmetlerine katılımını öngörmektedir. Yerel yönetimlere katılımlı ilgili olarak yine uluslar arası metinlerde şunlara rastlanmaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı yerel halk katılımının kurumsallaşmasına yönelik olarak, "yurttaş meclisleri ve halk oylaması" (md.3/2) ve danışma (md. 4/6) maddelerinin uygulamasını öngörmektedir. Avrupa Konseyi tarafından 1992 tarihinde kabul edilen Avrupa Kentsel Şartı'nda de hemşeri katılımı demokratik işleyiş çerçevesinde hak ve ödev olarak ele alınmıştır.Yerel yönetimlere bireysel katılımın zorlukları örgütlü katılım yoluyla aşılmaya çalışılmaktadır. Yerel yönetimlere katılım 1990 Paris Şartı'nda yer almıştır. Yine Habitat toplantılarında kentsel katılımın önemi yerel demokrasinin gelişimi açısından vurgulanmıştır.[212]

Yerel siyasette farklı katılım pratiklerinden bahsetmek mümkündür. Öncelikli olarak kentlilerin yerel seçimler yoluyla yerel yönetimlerde görev alacak siyasal kadroları belirlemesi pasif ve yaygın katılım şeklidir. Seçimlere katılımın yanı sıra yerel yönetimler kentsel yaşamın oluşmasından, yaşamsal kent alanlarının kullanım şeklini belirlenmesine, sağlık hizmetlerinden, eğitime, çevrenin korunmasına kadar birçok

---

[211] İlber Ortaylı, **Tanzimatdan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği,** İstanbul, Hil Yayınları, 1985, s.19

[212] Şerif Öner, "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 10 Sayı 2 Nisan 2001, s. 51-67

konuda politika oluştururken kentli yurttaş katılımını öne çıkarır ya da çağdaş demokratik kent değerlerinin oluşması açısından çıkarmak zorundadır.
Kentteki değişik sosyal ve ekonomik grupların yaşamlarını çeşitli şekillerde belirleyen kararlar alırken, kentte yaşayanlar da öncelikle seçim olmak üzere değişik yöntemlerle kent yönetimine katılma ve yönetimi etkileme çabası içindedirler.[213] Bu doğrultuda, yerel siyasetin tarihsel oluşumuna paralel olarak oluşturulmuş katılım yöntemlerini şöyle sıralıya biliriz; Geri çağıma yöntemi, halk toplantıları, hesap verme, halk meclisleri, teknolojik olanaklar doğrultusunda katılım (kitle iletişim araçları, Internet gibi), mahalle ve mahalle kurulları, proje demokrasisi, kamuoyu araştırmaları gibi.[214]

Katılım için önemli bir uygulama da "Kent Meclis"leridir. Kent Meclisleri, kentin yurttaşlarını açık tartışılarak, karara bağlanacak konuların gündeminin oluşturulmasıyla birlikte ortak bir konsensüs ile varılabilecek meclislerdir.[215] Kent Meclisleri uygulamasına Antalya Kent Meclisi'ni örnek olarak göstere biliriz. Antalya Kent Meclisi'nin (Konseyi) amacı şöyle özetlenmektedir: Sürdürüle kalkınma ve sürdürüle bilir kent yaratma amacıyla Antalya Kent sorunlarını ele almak, yerel yönetimlere ve karar alma süreçlerine halkın katılımını sağlamak, yerel demokrasinin gelişim ve eylem planlarını hazırlamak, bu planların hayata geçirilmesini sağlamak, yerel demokrasinin gelişim ve yerleşimine katkıda bulunmak.Antalya Kent Konseyi'nin oluşum yapısı ise Büyükşehir Belediyesi, alt kademe belediyeleri, Antalya Valisi, Antalya Milletvekilleri, Antalya belediyeleri, meclis üyeleri, kentteki tüm sivil toplum üyeleri ve merkezi idarenin kentteki temsilcilerinden oluşmaktadır. Kent Konseyi'nin çalışma alanlarını ise şöyle sırlayabiliriz: Kent yönetimine ilişkin politikaların oluşumuna katkı sağlamak, kent yönetimine ilişkin kararların oluşumuna ilişkin katkı sağlamak.[216] Kentsel katılım oluşumlarından biri de Yerel Gündem 21 oluşumudur. Yerel Gündem oluşumunun en iyi örneklerinden birini de yine Antalya vermiştir. Yerel Gündem 21 oluşumunun

---

[213] **A.e.s.67**
[214] Yıldırım, **Yerel Yönetim ve Demokrasi**, s.101
[215] Gülser Öztunalı Kayır, "Yerel Yönetimlerde Katılım Modelleri" **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:123

temelleri 1992 yılında Rio Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda atılmıştır. Konferansta 21. yüzyıl kentlerinin sorunlarının çözümünde katılımcı mekanizmaların oluşturulması küresel ölçekte önerilmiştir. Bu bağlamda Yerel Gündem 21'in genel amacı şöyledir: Kentleri 21. Yüzyıla hazırlayacak, kalkınma strateji ve planlarının, sürdürülebilir kent kavramına uyumlu biçimde, çevresel faktörler ışığında, yerel sivil örgütlerin katılımı ile hazırlanma mekanizmalarının kurulması ve geliştirilmesi.[217]

Burada yerel katılım araç ve yöntemlerini bu şekilde sıralamak mümkündür.. Unutmamak gerekir ki kültür den kültüre, farklı siyasal sistem ve geleneklere ya da ekonomik modellere kadar farklı katılım araçlarının oluşturulup pratiğe geçirilmesi mümkündür. Bu olanakları o toplumdaki demokratik kurumların tarihsel geçmişi ve yaratıcılığı vatandaşlara ve yönetici elitte sunmaktadır.

Altı çizilmesi gereken bir konuda özellikle gelişmekte olan ülkelerde çağdaş katılım örnekleri ile geleneksel katılım örnekleri bir arada bulunabilir. Geleneksel katılım örnekleri hamilik (patronage) ve aracılık (cilentelism) kavramlarıyla ifade edilen katılım biçimleridir. Bu tür ilişkiler örneğin hami-adamı ilişkisi eşitsiz bir ilişkidir. Bu ilişkilerin altında farklı sosyal ve siyasi yapılara özgü siyasi katılma biçimleri vardır. Bu tür ilişkilere genellikle kapalı ekonomilerde, devlet müdahalesinin az olduğu ekonomik yapılarda görülmektedir. Ekonomik güç sahibi olan kişiler ağa, yerel tüccar servetleri aracılığı ile çevrelerinde bir etki alanı oluşturaraktan siyasal güç elde ederler. Bu yapıda sosyal güvenlik kurumları zayıftır, bundan dolayı insanlar kendilerin bir koruyucu ararlar. İlişkiler uzun süreli olaraktan yaşanır.

Devletin ekonomiye müdahalesinin arttığı ve tarımın pazar ekonomisine daha yoğun olarak katıldığı yapılarda farklı katılım biçimleri görülür. Burada sosyal güvenlik

---

[216] Osman Aydın, "Yerel Yönetimlerde Katılım Modelleri" **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:121

[217] Sema Nur Kurt, "Antalya'nın Kentleşme Sorunları ve Çözüm Önerileri", **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:150

sistemi çalışmakta, kaynaklar eşit ve uygulamalar eşit şekilde gelişmektedir. Bu tür toplumlarda çağdaş katılım örneklerine rastlamak mümkündür.[218]

Yerel katılımı kategorik bir şekilde ifadeleştirmeye çalışırsak katılımın dört ana boyutundan bahsede biliriz;

1. Kararlara katılma, neyin yapılacağına, nasıl yapılacağına, niçin yapılacağına, kimin/kimlerin yapacağına ilişkin karar alma sürecine katılma,
2. Alınan kararların uygulamasına katılma, yani kararların uygulamaya geçirilebilmesi için tutumsal, parasal, emeksel, araçsal unsurların biri ya da birkaçı ile katkıda bulunma
3. Uygulama sonuçlarına katılma, yani yararlarını ve olumsuz etkilerini paylaşma,
4. Karar, uygulama ve sonuçların değerlendirilmesine, değerlendirmelere dayalı yeni kararların oluşturulmasına, eski kararların düzeltilmesine, gerçekleştirilmesine katılma.[219]

Bir katılımdan bahsedebilmek için kentlilerin yukarda sayılan dört boyuttan birini gerçekleştirmesi gerekmektedir. Katılım eylemini gerçekleştiren yurttaşın bu eylemi kendi istemleri doğrultusunda yapması önemlidir. Kendi istemi derken katılımcının hiçbir yönlendirme, baskı yada herhangi bir zorlama altında kalmamasından bahsedilmektedir.

Katılım yurttaşların ya da toplumsal grupların kendi yaşama pratiklerini aktif olarak düzenleye bilmesidir. Bu anlamda katılım yurttaşları yada toplumsal grupları siyasetin bir nesnesi olmaktan çıkarır ve onların özneleşmesini sağlar. Siyasal süreçlerin zenginleşebilmesi de ancak özneleşe bilmiş yurttaşların varlığıyla mümkündür. Katılımın bir başka amacı ise var olan kaynakların doğru bir şekilde

---

[218] Ayşe Güneş Ayata, "Kasabada Politika ve Politikacı", **Toplum ve Bilim,** İstanbul, Birikim Yayınları, S.50, Yaz, 1990, s.98

[219] Rıfat Miser, "Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi" **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 2, Sayı 6, Kasım 1993

kullanılarak verimliliğin artırılmasıdır. Katılım kavramı insan merkezli demokratik bir anlayış çerçevesi içinde pratiğe geçirildiği zaman anlam kazanmaktadır.[220]

Katılımı sağlamaya yönelik eğitimsel desteğin içeriğini, birey ve toplumsal gruplarda yeni davranışların oluşturulması ya da varolan belirginleşmemiş davranışların geliştirilmesi oluşturur. Bireylerin ve toplumsal grupların davranışlarının değiştirilmesi şu etmenlerin değiştirile bilmesine bağlıdır;

a. Bilgilerinin, hünerlerinin,tutumlarının ve yeteneklerinin

b. İçinde bulundukları fiziksel ve toplumsal çevrenin

c. İçsel ve dışsal etmenlerin etkileşimi şeklinde sıralaya biliriz.

Bunların yanı sıra katılımı gerçekleştire bilmenin fiziksel ve toplumsal araçlarının aktifleştirilmesi de gerekmektedir. Katılım olgusunun hayata geçirilmesinde toplumsal kültürün ve siyasal geleneğin de önemini bu arada unutmamak gerekir. Demokrasiyi sadece bir siyasal araç olarak algılamak yanlıştır. Demokrasi bir toplumun tüm yaşama pratiklerinin içinde hayat bulduğu bir kültürel kodlama şeklinde de algılana bilir. Aile yapısı, eğitim sistemi, kuşaklar arası ilişki biçimleri, kadın erkek ilişkileri, toplumsal gruplar arasındaki ilişkiler ve farklı birçok toplumsal ilişki biçiminde somutlaşır.

Son olarak yerel yönetimlere halkın katılımını şöyle tanımlayabiliriz; yerel toplulukların kendi yaşam alanlarına ilişkin yerel yönetimlerin işlem ve eylemlerinde, karar alma ile sonuçların değerlendirilmesi sürecindeki aşamalarından birinde ya da tümünde etkin olarak yer almasıdır.[221]

Yerel toplulukların, yerel yönetimlerin işlem ve eylemlerinde etkin olabilmesi için; yeterli verilere sahip olduğundan doğru kararlar alabileceğine, uygulayabileceğine yerel yöneticilerin inanması gereklidir. Yerel topluluklar, zorlama ya da pazarlıkla değil, kendi istençleriyle katılma davranışlarında bulunmalıdır. Yerel topluluklar, katılımı gerekli kılan bir gereksinmelerinin bulunduğu ayrımında olmalıdırlar.

---

[220] Alan Duben, Sadun Emrealp, **Urban Management Development,** İstanbul IULA-EMME Publication, , 1993, s.17

[221] Rıfat Miser, "Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi" **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 2, S. 6, Kasım 1

Katılım, bireylerin ve kümelerin yüklenemeyecekleri siyasal, toplumsal ve ekonomik 'risk' taşımamalıdır. Katılma davranışlarını olanaklı kılacak eğitsel, tüzel, fiziksel ve toplumsal destekler sağlanmalıdır. Yerel siyasette, siyasal katılımı etkileyen bazı öğelerini de, yaş, cinsiyet dağılımı, eğitimin düzeyi ve yaygınlığı, gelir düzeyi ve gelir dağılımında ki toplumsal eşitlik düzeyi, dinsel ve etnik kimlikler şeklinde sıralayabiliriz.

1.8.2.1. Yerel Katılım Kentlilik ve Kentsel Yaşam Kalitesi

1975-1980 dönemi içinde kırsal alanlardaki yıllık nüfus artış hızı yüzde 1.3 iken kentsel alanlardaki nüfus artışı yüzde 4.4'tür.[222] 1980'lerin başında Türkiye vatandaşlarının yaklaşık olarak yarısı kentlerde yaşarken bu oran 1990'larda, Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde yetmişine, 2000'lerde ise yüzde seksenlere ulaşmıştır. Kırsal alanlardan kentlere doğru olan bu nüfus hareketinin temel nedenlerini yukarıdaki satırlarda açıklandı. Bu göç dalgasını etkileyen onun karakteristik özelliklerini biçimleyen birçok farklı sosyolojik, ekonomik, siyasal neden sayıldı ve yenilerini de bu listeye ekleyebiliriz. Ama burada, kırsal alanlarda yaşayan kitleleri kentlere doğru harekete geçiren önemli bir neden vardır ki, bu da kırsal nüfusun daha iyi yaşama standartlarını arzulamasıdır.

Kentler tarih sahnesinde ilk yer almaya başlamalarından günümüze kadar hep zenginliğin ve sosyal refahın birer merkezleri olarak algılanmışlardır. Bu zenginliğin üzerinde kültürel bir hayatın yanı sıra önemli sanatsal dönüşümler de gerçekleştiği gibi çağdaş üniversitelerin oluşum süreçlerinde de bu kentsel zenginliğin önemi görmezlikten gelinemez.

[222] Emre Kongar, **21. Yüzyılda Türkiye,** 19 bs., İstanbul, Remzi Kitapevi, Şubat 1999, s:549

Kırsal alanlardan kentlere göç eden nüfusa itici etki yapan gücün merkezinde daha iyi yaşama isteği olduğunu belirtmiştik. Bu istekleri, iyi bir iş, sağlıklı barınma, iyi eğitim ve sağlık koşulları şeklinde sıralayabiliriz.[223]

Kapitalizmin temel çelişkilerinden birisi eşitsiz ekonomik gelişimdir. Bu eşitsiz gelişim hem siyasal alanda hem de iktisadi alanda yaşanmaktadır.[224] Kapitalist sistemde ekonomik yatırımlar kar marjı yüksek alanlara toplanabileceği gibi yine kar marjlarını yükseltmek maliyet fiyatlarını düşürmeye yönelik olarak belli avantajlara sahip bölgelerde de yoğunlaşabilir. Ülkemizde sanayileşme politikaları da bu kapitalist gelişim yasasının olumsuzluklarından etkilenmiştir. Hem yoğun nüfusun yaşadığı, hem de dış pazara açılan limanlara sahip olan Ege ve özellikle Marmara bölgeleri Türkiye sanayinin merkezi olarak seçilmiştir. Otomotivden, tekstile, tekstilden, gıdaya kadar birçok sanayi kuruluşu bu bölgelerde toplanmıştır. Bunun bir sonucu olarak da bu bölgelerde ki kentler yoğun bir nüfusu, göçlerle çekmiştir. Sanayinin gelişimine paralel olarak yine bu bölgeler ara hizmetlerinde merkezi olmuştur. Bu bölgelerin kentleri özelliklede İstanbul ve çevresi milli gelirden en yüksek payı almaktadır.[225] 2000'li yılların başında altı büyük ilin Yurt İçi Ürünün üretimine katkısı şöyledir: İstanbul yüzde 22.02, İzmir yüzde 8.06, Ankara yüzde 7.28, Kocaeli yüzde 4.62, Bursa yüzde 3.56 ve Adana yüzde 3.21. Altı ilin toplam olarak katkısı yüzde 48.85'tir. Burada da görüldüğü gibi altı ilinin üretim payı Türkiye'nin kaba yurtiçi ürünün yaklaşık yarısına eşittir.[226]

Yurtiçi Kaba Ulusal Ürün'e en düşük katkıda beş il ise, Ağrı yüzde 0.21, Bitlis yüzde 0.16, Bingöl yüzde 0.13, Tunceli yüzde 0.12 ve Hakkari yüzde 0.08 olarak sıralanmıştır.Bölgeler arasındaki bu gelişmişlik düzeyi farkı hem göçü tetiklerken aynı zamanda kentler arasındaki refah farklarına dolayısıyla da yaşam standartları arasında bir farkın oluşmasına neden olmaktadır. Kentlerde çoğu zaman, kırsal alanlardan göç edenlerin yaşam koşulları zor olmasına rağmen hane gelirlerine

---

[223] Mustafa Şahin, **Kentlileşme Dayanışması,** Yayın Evi Yok, Ankara, 2002, s: 84
[224] Zubritski, Mitropolski, Kerov, **Kapitalist Toplum,** Çev: Sevim Belli, 6. bs., Ankara, Onur Yayınları, Mayıs 1979, s: 152
[225] Suavi Aydın, " Yeni göçer, yeni sorunlar, deprem ve çözüm yolu", **Birikim Dergisi,** İstanbul, Birikim Yayınları, sayı 156, Nisan 2002,s:84

bakıldığı zaman kentlerdeki hane geliri kırsal kesimin 4 katıdır. Kentlerdeki iş olanakları, işgücü artış hızının çok altında gelişmekle birlikte, yine de sanayideki yüksek ücretler, çekicilik konusunda önemli bir yere sahiptir. Sanayi kesiminde birey başına gelirin 4.5 katına ulaşmaktadır. Aynı zamanda kentler birçok yeni iş olanağını da içinde barındırmaktadır.

Kentleşme olgusunun en önemli nedenlerinden biri tarımsal alanda yaşanan hızlı çözülmedir. Ülkemiz her geçen gün çok hızlı bir şekilde bir tarım toplumundan, sanayi ve hizmet ağırlıklı bir topluma doğru dönüşmektedir.[227] Kentleşmenin çok hızlı oluşu yerel yönetimleri daha da önemli kılmaktadır. Özellikle sanayileşmenin kentleşme olgusuna paralel olarak gelişememesi, ara sektörleri istihdam açısından öne çıkarmaktadır. Gelir dağılımında ki adaletsizlikler, çarpık kapitalist ilişkiler ve küreselleşmeye paralel olarak yaşanan emeğin ucuzlaması gibi faktörler, yoksulluk olgusunu çok çarpıcı bir şekilde özellikle büyük kentlerin gündemine taşımıştır. Yerel yönetimler öne çıkarken, son yıllarda izlenen liberal politikalar sonucu, sosyal devlet uygulamalarından önemli ödünler verilmiştir. Kentler artık yoğun olarak yoksulluğun yaşandığı yerlerdir. Yoksulluğun neden olduğu maddi problemlerin dışında, en önemli problem yoksulların toplumsal yaşamdan dışlanmasıdır. Dışlanma süreci onları kentsel hayata yabancılaştırmakta çoğu zamanda marjinal oluşumların içine itmektedir.[228] Kırsal alandaki dayanışma olgusunun kentsel ilişkiler için geçerli olmaması, yerel yönetimleri bu açıdan da önemli kılmaktadır.

Kent yoksullarının en önemli problemi konuttur. Genel olarak konut problemi gecekondulaşma yoluyla çözümlenmeye çalışılmıştır. Gecekondulaşma olgusu çarpık yapılaşmaya neden olsa da özellikle buraların oy ve ucuz emek depoları olmasından dolayı, hem yerel siyasiler hem de ulusal siyaset tarafından başta gecekondu afları olmak üzere çeşitli şekillerde desteklenmiştir. Yine aynı olgu kapsamında kentsel rantın özellikle son yıllarda büyük kentlerde arsa spekülasyonları üzerinden

---

[226] Emre Kongar, **21. Yüzyılda Türkiye,**. s:559

[227] Enis Yeter, "Ülkemizde Büyükşehir Belediyesine ilişkin Görüşler" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt. 24, Sayı. 3, Eylül 1991, s.153

[228] Ahmet İnsel, "İki Yoksulluk Tanımı Ve Bir Öneri", **Toplum ve Bilim 89,** İstanbul, Yaz 2001, s. 62-72

paylaştırıldığını ve hatta buradan gelen rantla yerel siyasetin finansman edilmesi arasında bir ilişkinin ortaya çıktığını görmekteyiz.[229]Örneğin, Kapitalizmin gelişim süreçlerinde özellikle büyük kentlerde yaşanan konut problemi çalışan sınıflar için öncelik taşıyan bir problemdir.Yoksul kesimlerin yaşadığı sağlıksız yapılaşmış bölgeler birçok sosyal ve fiziki problemi içinde barındırmaktadır.[230] Bu problemin çözümün de kentsel yaşam standartlarının artırılmasına yönelik olarak yerel yönetimler ucuz arsa üretimi, toplu konut üretimi projeleri geliştirebilirler. Bunun örneklerine İstanbul ve Ankara'da (kent kop) rastlamak mümkündür.

Unutmamak gerekir ki, yerel yönetimlerin temel işlevlerinden birisi de yaşam kalitesini yükseltmektir. Yerel yönetimler hem yaşam, hem de istek ve ihtiyaçların doyumunu sağlayabilmek için etkin, verimli ve yerel koşullara duyarlı politikalar üretmelidir. Bu durum yerel yönetimlerin yerel halkla her an yüz yüze ilişkilerde bulunur bu yüzden de yerel ihtiyaçlar, beklentiler ve koşullar konusunda hem bilgi sahibi olurken hem de yerel yönetimler yerel halk tarafından güncel olarak denetlenir.[231] Kent yoksulları genellikle merkezin dışında kentin çevresinde yerleşmektedirler. İş merkezleri şehir merkezin de olduğundan dolayı kent içi ulaşım önemli bir maliyete neden olmaktadır. Bu konuda da yerel yönetimler toplu taşıma projeleriyle ve her mesafeye eşit ücret ilkesiyle kent yoksullarının yaşama standartlarının artırılmasına yönelik olarak önemli bir destek sağlayabilirler. Bu konuda yerel yönetimler önemli projeleri Türkiye genelinde gerçekleştirmişlerdir. Yine gecekondu bölgelerinin alt yapı sorunlarına öncelik verilmesi, ulaşım olanaklarının geliştirilmesi bu bölgelerde ki yeni kentlileri eski kentlilerle entegrasyona girebilmelerini, kentlileşme sürecini daha kolay bir şekilde aşmalarını sağlayacaktır.

Yerel yönetimlerin yapacağı hizmetler altı başlık altında toplanmıştır. 1580 sayılı Kanunun 15. maddesinde belediyeler için 76 çeşit hizmet sayılmıştır. Fakat çoğu

---

[229] S. Kemal Kartal,"Kent Toprağında Özel Mülkiyet Hakkının Doğurduğu Sorunlar", **Amme İdaresi Dergisi,** C.10, S.2 Haziran 1977, s. 17-46

[230] Friedrich Engels, **Konut Sorunu,** 2.bs., Ankara, Sol Yayınları, Ağustos 1992, s: 42

[231] İsmet Giritli, **Türkiye'nin İdari Yapısı,** İstanbul, Der Yayınları, 1999, s. 45

belediye özellikle kaynak yetersizliği yüzünden bu hizmetlerin çoğunu yerine getirememektedir.

Temel kentsel altyapı hizmetleri başlığı altında, belediyeler, yol ve meydan, kanalizasyon, park ve mezar, su, elektrik, havagazı, telefon hizmetleri verebilir. Listede yer alan elektrik ve telefon hizmetleri merkezi örgütler tarafından verilmektedir. Temel kentsel hizmetler ise şunlardır; çöp toplama, yol temizliği, itfaiye, polis (merkezi yönetim tarafından verilmekte), trafik, kamu ulaşımı, temizlik ve kontrol. İmar hizmetleri ise, mastır planı, ayrıntılı plan, plan değişikleri, imar ruhsatı, inşaat kontrolü, imar programlarıdır. Belediyeler ekonomik hizmetlerde verirler; hal, mezbaha, pazar yerleri, sanayi bölgesi çarşısı, otel ve dükkan yapmak, kiralamak, ticaret odaları organize etmek. Belediyelerin verdiği sosyal ve kültürel hizmetler ise şunlardır; eski eserleri korumak, kütüphaneler ve mesleki kurslar açmak, spor alanları ve ihtiyar ve çocuklar için bakım ve ucuz konut yapmak. Mali ve hukuki hizmetler başlığı altında şu hizmetleri sıralayabiliriz; yerel vergiler, belediye cezalarını toplamak, istimlak bedellerini vermek.[232] Belediyeler yukarıda da saydığımız hizmetlerin yanı sıra, insanların kültürel ve sanatsal ihtiyaçlarını, kısacası sosyal insanın tüm ihtiyaçlarını da gidermekle yükümlüdürler.[233]

Yerel yönetimlerin hizmet önceliğini kent yoksullarına doğru kaydırılması eski kentlilere yönelik bir hizmet dengesizliği anlamına gelmemektedir. Çünkü kent yoksulları sağlıklı bir kent yaşamının oluşmasında aşılması gereken en önemli kentsel bir problemdir. Bu problemin sağlıklı bir şekilde çözülmemiş olması eski kentlilerin de yaşamını olumsuz şekilde etkilerken genel olarak kentsel yaşam standartlarının düşmesine neden olacaktır.

---

[232] İlhan Tekeli-Yiğit Gülöksüz, "Belediye Sorunları" **Amme İdaresi Dergisi,** C. 9 No: 2, Haziran 1976, s. 12

[233] Mehmet Ali Bozkına,"Taban Demokrasisi", **Çağdaş yerel Yönetimler Dergisi,**C.1, S.6, Kasım 1992, s.57

Küresel politikalar sadece yoksulluğu artırıp gelir dağılımında uçurumlar açmamıştır.[234] Yerel yönetimleri, verdiği hizmetler açısından, son yıllarda başka bir olumsuz gelişmeyle de karşı karşıya bırakmıştır. Bu olumsuz etmen küreselleşme ve ona paralel gelişen neo-liberal politikalardır. "Küreselleşme" ile ilişkisi nasıl, hangi düzlemde kurulursa kurulsun, son dönemin neo-liberal politikalarının, kentlerde yerel yönetimlerin sunmuş olduğu imkan ve hizmetleri belirli ölçülerde etkilediğini söylemek mümkündür. Yeni sağ ideoloji, 1980 yıllardan itibaren yapısal politikalar adı altında özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ekonomik yaşamı dönüştürmüştür. Bu politikalarla amaçlanan, kamu sektöründe özelleştirmelere giderek bu alanları uluslararası sermayeye açmaktır. Bunun sonucun da ise dünya kapitalizminin tek pazarlı olması hedeflenmiştir.[235] Özellikle özelleştirmeler, pek çok kamu hizmetinin paralı hale getirilmesi, bu arada belediye hizmetlerinin taşeronlara verilmesi vb. işçi-emekçi kesimler bir yana, orta sınıfları bile etkileyecek bir durum yaratmaktadır. Bunun en önemli sonucu olaraktan, her geçen gün kentsel yaşam kalitesi düşmektedir.[236] Yine kamu hizmetleri çökerken yolsuzluk olayları yaygınlaşmış, çalışma koşulları zorlaşmış ve yerel hizmetler yoğun olaraktan ticarileşmiştir.

Burada belirtilmesi gereken önemli bir konuda her zaman ülkemizin gündeminde olan doğal afetlerdir. Özellikle deprem ülkemizin önemli bir coğrafi alanını tehdit etmektedir. Örneğin 1900-1984 arasındaki 85 yıllık dönemde 70 büyük deprem olmuştur.[237] Bu tarihlerin dışında 17 Ağustos, Bolu-Düzce, Afyon gibi depremlerini de bu listeye ekleyebiliriz. Özellikle 17 Ağustos depremi ülkemizin bir deprem bölgesinde yer aldığını çok acı şekilde bizlere hatırlatmıştır. Bu açıdan deprem güvencesi sağlayacak konutların yapımı, denetimi, ayrıca kentsel altyapının deprem

---

[234] Yeşim M. Oruç, "Küresel Yoksulluk ve Birleşmiş Milletler", **Toplum ve Bilim 89,** İstanbul, Yaz 2001, s. 73

[235] Birgül A. Güler, "Küreselleşme ve Yerelleşme" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 6, Sayı 3Temmuz 1997, s.62-77

[236] Metin Çulhaoğlu, "Büyük Kentler ve Sınıf Kısa Bir Durum Tespiti", htp//www.uzaklar.com.tr. 20. Ekim. 2003-11-23

[237]) Cumhuriyet Ansiklopedisi (1981-2000), **Yapı Kredi Yayınları,** Cilt 4, 4. Basım, İstanbul, Ocak 2003 s.73

gerçeğine yönelik olarak yeniden projelendirme çalışmaları yerel yönetimler için önemli ve öncelikli bir görevidir.

Yerel yönetimler halkın depreme yönelik olarak eğitilip hazırlanmasında gerçekleştirmelidir. Bu konuda İstanbul Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmalar önemli bir örnek oluşturmaktadır. Ayrıca doğal afetler sonrasında oluşturulacak kriz yönetimlerinde yerel yönetimlerin önemli görevleri vardır. 1959 tarihli ve 7269 sayılı 'Umumi Hayatta Müessir Kanun' yürürlüktedir. 1968'de yapılan yasal değişiklikle valinin yurttaşları görevlendirme, her türlü taşıtlara, araçlara, gereçlere el koyma, her türlü satın almaları yapma, özel, kamusal taşınmazlara el koyma yetkileri bulunmaktadır. Kriz anlarına yönelik planların yapılması ve gerekli tedbirlerin alınması doğal afetlerin verebileceği zararları en aza indirecektir. Bu açıdan yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin proje aşamasından pratiğe geçirilmesine kadar ki dönemde kentlilerin aktif katılımı kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik önemli bir stratejidir.[238] Son bir vurguyu da katılımın bireysel ve psikolojik boyutuyla ilgili olaraktan yapmak gerekmektedir. Bireyselleşme sürecinin en önemli unsurlarından biri kişinin kendini ifade edebilmesi ve kendi yaşamıyla ilgili karar verebilmesidir. Siyasal katılım kentlilik bilincinin yanında birey olabilme açısından da önemlidir.[239]

1.8.2.2. Yerel Katılım ve Yerel Denetim

Denetim, "bir işin ya da çabanın, genel ya da özel bir takım kurallara uygunluğunu araştırmak ve sağlamak amacıyla uygulamadan önce, uygulama esnasında ve uygulamadan sonra gözden geçirilmesi" faaliyetidir[240]. Yerel yönetimlerde denetimi ikiye ayrılabilir. Birinci sırada inceleyeceğimiz denetim şekli yargısaldır ve seçilmiş organların, organlık sıfatını kazanmaları ya da kaybetmelerine ilişkin denetim yargı

[238] İsmail Ceritli, "Yerel Kent Hizmetlerinin Verimli Sunumu Açısından En Uygun Kent Büyüklüğü ve Türkiye Ölçeği", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 11, Sayı 2, Nisan 2002, s. 7-2
[239] Teoman Ünüsan, "Yerel Yönetimler Reformu", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** Cilt. 3, S.2, Mart 1994, s. 3
[240] M. Emin Doğan, "Belediyelerin Denetimi", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 5, Sayı 5, Eylül 1996, s. 27-36

organlarınca yapılmaktadır. Bu organların görevleri yasayla belirlenmiştir. Genel yönetimin yerel yönetimler üzerinde yönetim bütünlüğünü sağlamak toplum yararını korumak amacı ile vesayet yetkisi bulunmaktadır. İdari vesayet, belediyelerin hareket serbestliğinin sınırlarını çizen hukuksal çerçevenin adıdır. Temel amacı da, ülke çapında hizmetlerde birliğin ve eşitliğin sağlanmasıdır. Bu yapılırken idarenin verimliliği sağlanır, vatandaşta korunmuş olur.[241] Vesayetin amacı sayılan amaçlar doğrultusun da sınırlı kalması özerkliğin zedelenmemesi açısından önemlidir.

İdari vesayetin sınırları yasayla çizilmiştir ve bunu gerçekleştiren bazen İçişleri Bakanı veya vali gibi kamu görevlileri olabilir. Burada "idarenin bütünlüğü" ilkesi ve yönetimin uyum içinde çalışması denetimin temel amacı olarak kabul edilmektedir.[242] Vesayet denetimi yasaya uygun olmak zorundadır. Vesayet denetimi kapsamında yapılan uygulamalara yönelik olarak belediyelerin yargıya ihtiraz hakları vardır. [243]

Yerel yönetim kuruluşları Bakanlar Kurulu'nun izni ile aralarında birlikler de kurabilmektedir.[244] Yerel yönetimlerin kuruluş ve işleyiş şekli anayasal çerçeveyle belirlenmiştir. Siyasal özgürlüklere dayanan demokratik bir rejimde seçimle oluşturulan bütün kurumsal yapılar hukuksal denetime tabidir. Hukuk devleti demokratik rejimi sınırlayan bir görüştür. Bu sınırlılığın temel amaçlarından birisi kurumların sağlıklı bir şekilde çalışmasıdır. Seçimlerle iş başına gelen meclislerin ve oluşturulan örgütsel yapıların, kurum ve kuruluşların hepsi de anayasal ve bazı durumlar da ise yasaların ve gerçekleştirilen uygulamaların anayasaya uygunluğunun yargısal denetimi ile sınırlandırılmıştır. Yerel yönetimlerin batı toplumlarında ki gelişimini anlatırken temel ilkenin özerklik kavramı olduğunun önemle altını çizmiştik.yerel yönetimlerin özerkliğinin sınırlarını İdari Denetim oluşturur.Fakat ülkemizde özerklik ilkesi gibi, İdari Denetim ilkesinin sağlıklı bir şekilde işlediğini

---

[241] **A..e.** s.36
[242] Bilal Eryılmaz,**Kamu Yönetimi,** İzmir, Üniversite Kitapevi, 1994, s.321
[243] Zühal Dönmez,"3030 Sayılı Kanuna Tabi Belediyelerin İşlemleri Üzerinde İdari Vesayet" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.2, S.6, Kasım 1993, s. 47-53
[244] Zeynep Tuğçe Çifçibaşı, **Türkiye'de Büyükşehir Belediye Yönetimlerinin Yapısal Sorunları Karar ve Yürütme Organlarının Oluşumu ve İşleyişi,** Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 2002 Yayınlanmamış Yükseklisans Tezi, s.16

söylememiz pek mümkün değildir.[245] Türkiye'de yerel yönetimlerin merkezi yönetim karşısında özerk olduğu söylenemez. Özellikle belediye başkanlarının içişleri bakanlığı kararıyla görevden alınabilmesi Ruşen Keleş'in de altını birçok kereler çizdiği gibi partizanca uygulamalara neden olabilmektedir.

Yerinden yönetim kuruluşlarının, merkezi yönetim tarafından denetlenmesine İdari Vesayet adı verilmektedir. İdari vesayet merkezi yönetimlere, yerel yönetimlerin karar ve işlemleri üzerinde denetim yetkisi tanımaktadır.[246] Merkezi yönetimlere tanınan bu denetleme yetkisi merkezi yönetimler tarafından, karar ve işlemleri uygun bulma, erteleme yada iptal etme şeklinde kullanılabilmektedir. İdari Vesayet merkezi yönetime atama yapma, emir verme ve onların yerine karar alma yetkisi vermemektedir.[247] Bu denetimin amacı, idarede birliğin ve kanuna uygunluğun sağlanmasıdır. Bir başka amaç ise, yerinden yönetim idarelerinin özerkliğinin kötüye kullanılmasının önlenmesidir.[248] Bu anlamda vesayet denetimi, özerklik kavramının sınırlanmasıdır. Bu sınırlama kanuna göredir ve yerinden yönetim idarelerinin özerklik derecesiyle sınırlıdır.

Özerk olan yerel yönetimler hiyerarşi denetimi mekanizmalarının dışında kalmaktadırlar. Hiyerarşi denetim ile vesayet denetimi arasındaki en önemli fark, vesayet makamlarının ve yetkilerinin kanunda tek, tek sayılmış olmasıdır. Başka bir ifadeyle, hiyerarşik denetimde, üstler astlarını diledikleri zaman denetleyebildikleri halde; vesayet makamları, ancak kanunda gösterilen durumlarda denetim yapmaya yetkilidir. Vesayet denetimi, yerinden yönetim kuruluşlarının organları ve işlemleri üzerine yapılmaktadır. Organlar üzerinde yapılan vesayet denetimi; görevlilerin seçilmesi, seçimlerin onaylanması, atanması yada görevlerine son verilmesi şeklinde olabilir.[249]İdari vesayetin kullanılmasında yerel en büyük idari yönetici, il ve ilçe

---

[245] **Yerel Yönetimler Reformu ve Büyükşhirlerimiz Antalya Buluşması 15 Eylül 2000,** Antalya Büyükşehir Belediyesi Yerel demokrasi Yayınları, s:78

[246] Halil Nadaroğlu, **Mahalli İdareler**, 7.bs., İstanbul, Betaş, 2001 Ekim, s. 26

[247] Nuri Tortop, **Mahalli İdareler**, 6. bs., İstanbul, Yargı Yayınları, s. 12

[248] Osman Meriç," Mahalli İdareler Üzerinde İdari Vesayet', **İller ve Belediyeler Dergisi,** Sayı 237 Ankara 1965 s.370-378

[249] Zerrin Toprak Karaman, **Yerel Yönetimler**, 4. bs., İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s:7

idare kurulları, İçişleri Bakanlığı, ilgili bakanlıklar, Danıştay ve Sayıştay yetkiye sahiptir.

Merkezi yönetimin mahalli idareler üzerinde ki vesayet denetimi yetkisine yönelik olarak olumsuz görüşler de bulunmaktadır. Bu görüşe göre, vesayet denetimi mahalli idareleri merkezin gözetimi altında tutarken aynı zaman da merkezin mahalli idareler üzerindeki egemenliğini sürdürmesini sağlamaktadır. Bu durum merkezi idarenin mahalli idarelere karşı bir güvensizliği olarak yorumlanmaktadır.[250] Başka bir görüşe göre ise mahalli idarelerin denetimi, özerklik kavramını zedelememelidir. Son yıllarda yaşanan teknik ve ekonomik gelişmeler, sosyal alandaki değişim ve devlet idaresi ile siyasal alanda görülen değişimler yeni toplumsal ihtiyaçları doğurmuştur. Bu değişimlere yeteri yanıtı veremeyen mahalli idareler merkezi yönetimler karşısında zayıf düşmüşlerdir. Bu zayıflıkları onları vesayet denetimi altında merkeze daha bağımlı olmalarına da neden olmaktadır.[251] Bütün bu olumlu ve olumsuz görüşlerin ışığında merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkiler işbirliği esasına göre düzenlemeli, merkez destekleyici, yol gösterici olmalı, teknik ve mali yardım sağlamalıdır.[252]

Yerel yönetimler birer hizmet kuruluşu olmanın yanı sıra yerel ölçekte halk katılımının sağlandığı birer demokrasi alanlarıdır. Yerel yönetimlerin denetiminin yasal çerçeveyle çizilmiş alanının dışında birde halkın aktif katılımıyla gerçekleşen bir denetim şekli ve olanakları mevcuttur. Bir yönetim birimi olarak yerel yönetimlerin gördüğü işlevler, yerel halkın yakın denetim ve katılımına olanak sağlamalıdır. Yönetim biriminin ölçeği, tek bir çıkarın egemen olamayacağı değin büyük, yerel halkın denetleyebileceği ve ulaşabileceği kadar küçük olmalıdır.[253] Yerel yönetimlerin şeffaflığı katılım ve halk denetimi kavramları ile iç içe

---

[250] Tahir Aktan,"Mahalli İdarelerde Vesayet Denetimi", **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 9 Sayı 3 Eylül 1976, s.4-24

[251] Tahir Aktan,"Mahali İdarelerin Bazı Sorunları Üzerine" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 7, Sayı 2, Haziran 1974, s.102

[252] Recep Yazıcıoğlu, "Yönetim Sistemimizin Yeniden Düzenlenmesi" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** TODAİE, Yayınları, C.1, S.3 Mayıs, 1992 s.22

[253] H.Sami Güven,"Değişen Yerel Hizmet Kavramı Ve Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu" **Amme İdaresi Dergis,** C.15, S.4 Aralık 1982,s. 27-48

bulunmaktadır. Buna bir örnek vermek gerekirse; yerel yönetimlerin karar verme ve uygulama süreçlerinde ne kadar açıklık sağlanırsa, halkın denetimi de aynı oranda daha etkili bir nitelik kazanacaktır. Katılımın etkin olması, şeffaflığı da beraberinde getirecektir. Halkın yerel yönetimleri daha yakından ve titizlikle denetleme istekleri, sonunda açıklığı ve katılımı zorlayacak ve belediyeleri bu yönde girişimleri yerine getirmeye itecektir.[254]

Denetim mekanizmalarının en önemli araçlarından biri hesap vermedir. Hesap verme belirli kişi veya davranışlara karşı sorumluluk taşıma görevidir. Bütün demokratik yönetimler için önemli bir siyasal kavram olarak yer alır. Hesap verme iki aşamadan oluşmaktadır. Bütün demokratik sistemlerde hangi görev ve yetkiye sahip olursa olsun bütün seçilmişler bir tür emanetçi konumundadırlar. Bu emanetin asıl sahipleri ise bu görevi onlara veren halktır. İkincisi, yetkiyi verenler ile yetkiyi alanlar arasında ki uyum sağlama zorunluluğudur. Hesap verme örnekleri olarak şunları sıralamak mümkündür; Bir hükümetin meclise yada belediye başkanının belediye meclisine hesap verme zorunluluğu vardır. Kamuoyunun yerel yönetimleri denetlemesi en sağlık denetim şekillerinden biridir. Kamuoyunun bu denetimi sağlıklı bir şekilde yapabilmesi için bütün demokratik kurumların sağlıklı bir şekilde işlemesi gerekir. Kamuoyu denetimi aynı zaman da en etkili denetim biçimidir de. Özellikle idari yargının ülkemizde de görüldüğü gibi tam olarak işleyemediği durumlarda kamuoyu denetimi daha da önem kazanmaktadır.[255]

İkincisi, *Ombudsman*'lık uygulamasıdır. Gelen şikayetler doğrultusunda inceleme yapma yetkisiyle hesap verme zorunluluğunun geliştirilmesidir.[256] *Ombudsman* sözcüğünü dilimize kamu-denetçisi şeklinde çevirebiliriz. *Ombudsman* gelen şikayetler üzerine harekete geçer ve yönetimin hukuka uymasını ve siyasal denetimi kamuoyunu bu amaçlar doğrultusunda harekete geçirerek yapar.[257] Bunların dışında sayabileceğimiz seçim, referandum ve benzeri yöntemler ise bütün demokratik

---

[254] Selçuk Yalçındağ, "Saydam ve Dürüst Belediyecilik" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.4, S.1, Ocak 1995, s. 26

[255] Nuri Tortop, Eyüp G. İsbir, Burhan Aykaç, **Yönetim Bilimi,** 3.bs., Ankara Yargı Yayınevi, Ağustos, 1999, s.188-190

[256] Selahattin **Yıldırım,Yerel Yönetimler ve Demokrasi**, İstanbul, IULA EMME, 1993s.108

sistemlerde hesap vermenin yanı sıra başta katılım olmak üzere sistemin sağlıklı olarak işlemesine yönelik olarak kullanılan en temel araçlardır.[258]

1.9.Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum

Sivil toplum kavramının kökenini Aristo'ya kadar götürmemiz mümkündür fakat bu gün kullandığımız sivil toplum kavramı, burjuva sınıfının tarih sahnesinde yerini almasıyla ilintilidir. Sivil toplum Kıta Avrupa'sına ait bir kavramken, baskı grupları kavramı, Amerikan kökenlidir. İlk kez Aristo da gördüğümüz sivil toplum kavramı Locke'den Hegel'e, Rousseau'dan Marks'a kadar bütün politik düşüncenin de merkezini oluşturmuştur.[259] Ülkemizde sivil toplum kuruluşları olarak adlandırılan (STK) örgütsel yapılara Avrupa'da Non Governmental Organizations'ın kısaltılmısı olan (NGOs) adı verilirken ABD'de Public Voluntary Organizations (PVOs) şeklinde isimlendirilmektedir. Kavramı Türkçe'ye devlet dışı kuruluşlar şeklinde çevirmek mümkündür. [260]

Sivil toplum devletin egemenliği dışında kalan toplumsal alan için kullanılmaktadır. Böyle bir yapılanma ise yurttaşların bireyler ya da gruplar olarak merkezi otorite karşısında söz ve karar hakkına sahip olmasını sağlar.[261] Bundan dolayı da demokrasi kavramıyla doğrudan ilişkilidir. Sivil toplumu, demokrasi üzerine, siyasal alandan ziyade toplumsal alanı merkez alarak düşünme çabasıdır şeklinde de ifade edebiliriz.[262] Aristo'da karşımıza çıkan sivil toplum kavramı devletle eş anlamlıdır ve devletin yerine de kullanılmaktadır. Sivil toplumun bir üyesi olmak demek devletin bir üyesi olmak demektir. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte burjuva sınıfı aristokrasiye karşı bir iktidar mücadelesi vermek zorunda kalmıştır. 18.yy.da başlayan iktidarın dünyevileşmesi süreci aynı zamanda sivil toplumun otonomi

---

[257] Şeref Gözübüyük, **Yönetim Hukuku,** Turhan Kitapevi,13. bs., Ankara,2000, s.312
[258] Scruton, R. A Dictionary of Political Thought, Pan Books, London, 1982,s.83
[259] Niyazi Öktem, **Devlet ve Hukuk Felsefesi Akımları,** İstanbul, Der Yayınları, 1993 s.149-208
[260] Fikret Başkaya, Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları Söylemi, http//www.özgüruniversite.com. 2.11.2003
[261] Murat Belge,**Sosyalizim Türkiye ve Gelecek,** İstanbul, Birikim Yayınları, s.74
[262] Nilüfer Göle, "Kamusal Alan ve Sivil Toplum Üzerine" **Sivil Toplum Düşünce ve Araştırma Dergisi,** Yıl 1, Sayı 2, Nisan Mayıs Haziran 2003-11-17

kazanmasıyla birlikte gelişmiştir. Bu yeni dönemde politik iktidar ekonomiye bağımlı bir şekil almaya başlamıştır. Liberalizmi oluşturan özellikse devlet ve sivil toplum ayrımı üzerinde hayat bulmasıdır.[263]

Sivil toplum, devletin denetiminden ve baskısından özerk bir alanda varlık bulmaktadır. Bu özerk alanda bireyler/gruplar devletten izin almadan, her hangi bir baskıya uğramadan ve ekonomik ilişkilerden bağımsız hareket edip tutum belirleye bildikleri, ilişkilerin gönüllü ve rızaya dayandığı, etkinliklerin ve kurumların oluşturulabildiği bir kurumdur.[264] Sosyal Bilimler Ansiklopedisi'nde ise sivil toplum kavramı insanların siyasi otorite olmadan içinde hayatlarını, ekonomik ilişkilerini, aile ve akrabalık yapılarını, dini kurumlarını, yaşayabilecekleri bir yapıdır şeklinde tanımlanmıştır. Sivil toplum analitik bir kavram olup siyasi otoriteden bağımsız olarak düşünülemeyeceği gibi yaşama olanağı da bulamaz. Bu tanıma göre sivil toplumla merkezi iktidar arasında ayrımda kolay çizilemeyecek bir ilişkidir. [265] Sivil toplum kavramının karşıtı askeri toplum değildir. Şehir ve şehirli olma sivil toplumun ortaya çıkışında önemlidir. Sivil sözcüğü şehir hayatının beraberinde getirdiği hakları ve yükümlükleri ifade etmektedir.[266] Kavram içinde üç farklı vurguyu taşımaktadır; batı Avrupa tarihinin önemli bir dönüm noktası olmasının yanı sıra bir medenilik anlayışıdır. Sivil toplum kavramı, felsefe tarihi açısından da önemli bir tartışma konusudur.[267] Sivil toplumun ortaya çıktığı Şehir aynı zamanda burjuva sınıfını da simgelemektedir. Aslında kapitalist sermaye birikimi, sanayi devrimi bu sürecin arakasında yer alan dinamiklerdir. Burjuvaziyle birlikte ulusal egemenlik, ulusal devlet, siyasal demokrasi ve en geniş anlamıyla sivil ve siyasal toplum serpilmiş, gelişmiştir.[268]

---

[263] Kürşat Bumin, **Sivil Toplum ve Devlet,** İstanbul,Yazko, 1981,s:21
[264] Altar Yavuz, "Demokratik Sistemde Sivil Toplumun Fonksiyonu ve Sivil Toplum Devlet Düalizmi", **Yeni Türkiye**, sayı 18, 1998
[265] Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Cilt 3 İstanbul, 1990, s:408
[266] Şerif Mardin, "Türkiye'de Toplum ve Siyaset" **Makaleler,** İstanbul, İletişim Yayınevi, 1989 s: 9
[267] Şerif Mardin, "Sivil Toplum" **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.7, 1983,s. 1918
[268] Antonio Gramci, Felsefe Politika Sorunları, İstanbul, Payel, 1975, s. 334

John Keane, "Sivil Toplum ve Devlet" adını taşıyan çalışmasında sivil toplumun gelişimini dört aşamaya incelemektedir. Birinci evrede, klasik sivil toplum ve devlet ağırlığı öne çıkmaktadır. Merkezi iktidarın egemenliğinde oluşan anayasa, devleti meşrulaştırma ve bunun karşısında yer alan, sivil toplumun içinde ki grupların gelişmesini ortaya koymuştur.İkinci evrede, toplum içindeki bağımsız grupların kendilerini devletin iktidarına karşı korumalarının meşruluğu vurgulanmıştır. Keane'nin ortaya koyduğu üçüncü evre de ise sivil toplumla, devletin karşıtlı zayıflatılmıştır.

Üçüncü evrede ise, düzenleyici devlet iktidarının sivil toplumu yavaş, yavaş kısıtladığı öne çıkartılarak çoğulcu kendi kendini örgütleyen devletten bağımsız bir sivil toplumu korumanın önemi vurgulanmıştır. Sivil toplum kavramı içinde birey, gönüllülük, devlet dışı, gibi ortak kullanılan terimlerin varlığı dikkat çekmektedir. Günümüzde genel olarak birey merkezli sivil toplum tanımlarına rastlamak mümkündür. Bu tanımlarda sivil toplum, bireyin devletten izin almadan girebildiği toplumsal ilişkileri, gerçekleştirip oluşturabildiği toplumsal etkinlikleri ifade etmektedir. Temelde bireyin kendi istemi doğrultusunda girdiği, siyasal erki etkilemeyi amaçlayan ilişkiler, örgütlenmeler ve etkinlikler sivil toplumu oluşturmaktadır. Sivil toplum, bağrında gelişen değişik güçler ve sosyal kesimler içinde sürekli bir etkileşim, çözümleme ve yeniden çatışma dinamiğine dayanmaktadır.[269]

Üç farklı düzeyde sivil toplumdan bahsetmek mümkündür. Siyasal düzeyde sivil toplum devletin kontrolünden özerkleşmiş bir toplumsal alanda varlık bulur. Bu bir devlet karşıtlığı anlamına gelmemelidir. Özerk bir alanın altını özenle çizmek gerekir. Kültürel alanda sivil toplumdan bahsede bilmemiz için devletin resmi ideolojisi ve resmi dininin olmaması, devletin din, dil veya ırk ayrımı yapmaması, belirli kültürel kodları dayatmamasıyla elde edilir, ekonomik düzeyde sivil topluma ise piyasa mekanizmasına ve mülkiyet hakkına devletin karışmaması sonucunda

[269] Ali Gevgilili, **Türkiye'de Yenileşme Düşüncesi, Sivil Toplum, Basın ve Atatürk,** 2.bs., İstanbul, Bağlam Yayınları, Aralık 1990, s:21

varılacağı liberal düşünce tarafından dile getirilir.[270] Sivil toplumu katılım açısından da niteliye biliriz; Bu açıdan sivil toplum düşüncelerin kitle iletişim araçlarıyla yayılmasının, mekan birliği olmaksızın, katılım oluşturabildiği toplum biçimidir.[271]

Sivil toplum devlet ilişkisi diyalektik bir ilişkisidir. Sivil toplum devlet erkinin gücünü kontrol edip sınırlarken, aynı zamanda varlığını da ona borçludur. Sivil toplum ancak devletle birlikte varolabilir. Sivil toplumu aslında burjuva toplumu şeklinde tanımlamamızda mümkündür. Liberalizm için sivil toplum **mülk** sahibi olanların toplumudur ve onların arasındaki ilişki, bir değiş-tokuş sözleşmesidir. Bu ilişki biçimi de devlet ile sivil toplum ilişkisini karşılıklı bir varlık ilişkisine dayandırmaktadır.[272] Liberal felsefenin öncü düşünürlerinden Locke göre, insanlar iki gruba ayrılmaktadır; "doğal durumda yaşayanlar" yani iş güçlerinden başka bir şeye sahip olmayanlar ve sivil toplumda yaşayanlar yani mülk sahipleri. İngiliz filozofu Locke devleti de sivil topluma dahil etmektedir. Locke görüşlerine karşıt bir şekilde Machiavel devletin özerkliğini esas almaktadır. Yine bir İngiliz filozofu olan Thomas Hobbes, ise sivil toplumdan doğa yasaları tarafından düzenlenmiş toplumun karşıtı olan, devlete ve hükümete sahip bir toplumsal düzeni kastetmektedir.[273] Aslında kapitalizmin gelişim aşamalarına ve değişen sınıf ilişkilerine paralel olarak sivil toplum kavramın tanımlanmasının da değiştiğini görmekteyiz.

Rousseau'ya göre ise, toplumsal sözleşme toplumun iktidarı geri almasıdır. Bu bir doğrudan demokrasidir. Toplumun iktidarı geri alışı ise, toplum ve sivil hükümet veya sivil toplum ve politik toplum veya toplum ve devlet ayrımının ortadan kalmasının belirtisidir. Marx ve Lenin, Rousseau'dan etkilenmiştir. Mark'a göre sivil toplum burjuva toplumudur ve sosyalist iktidarla birlikte ortadan kalkacaktır. Marx sivil toplumu Hegel'in aksine burjuva sınıfının egemenliğinin üretildiği bir alan olarak kabul etmektedir. Bu anlamda da sivil toplum devlet üzerindeki burjuva sınıfı

---

[270] Demir, Ömer- Acar, Mustafa, **Sosyal Bilimler Sözlüğü,** Sivil Toplum Maddesi, Ankara, 1997
[271] Toktamış Ateş, " Sivil Toplum ve Değerleri", **Sivil Toplum**, İstanbul, TÜSES Yayınları, s.35-36
[272] Kürşat Bumin, **"Sivil Toplum ve Devlet"** İstanbul, Yazko, 1981, s:21
[273] Fikret Başkaya, Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları Söylemi, htp//www.özgüruniversite.com. 2.11.2003

denetimini de üreten bir alan olmaktadır.[274] Gramsci ise, sivil toplumu burjuva devletini saran bir tabaka olarak düşünmektedir. Gramci için sivil toplum sosyalist iktidar için bir ideolojik mücadele alanıdır. Sosyalist aydınların ideolojik mücadelesi sonucu sivil toplumun ele geçirilmesi sosyalist iktidar için önemli bir aşamadır.

Özellikle 1980'li yıllarda ülkemizde sivil toplum kavramı tartışılmaya başlanmıştır. Bunun bir nedeni 12 Eylül askeri rejimi sonucu sol ideolojideki yenilgiyle birlikte yaşanan öz eleştiri süreciydi. Bir başka nedeni ise, 1980 yılların ortasında sosyalist blokta yaşanan sistemin hızlı bir şekilde liberalleşme ve buna paralel olaraktan uluslararası kapitalist sermayenin küreselleşmesi sürecidir.

Ülkemizde sivil toplumun ilk göstergelerine 19.yy. Osmanlı İmparatorluğu'nda göre bilmekteyiz. Sivil toplum sanayi devrimiyle birlikte gelişen bir toplumsal aşamadır. 19.yy. ikinci yarısından itibaren ve özellikle son çeyreğinde özel girişimi atölye ölçeğini aşarak sınai birimleri oluşturmaya başlar. Ancak sanayileşmeyle birlikte ilk modernleşme politikalarının devlet katında sistematik olarak yer alması ancak Tanzimat dönemine rastlamaktadır[275]. Sivil toplumun gelişi için demokratik kurumların varlığı önemlidir. Bundan dolayı özellikle Cumhuriyet dönemi ve 1950'den bu yana yaşadığımız çok partili demokratik yaşam bütün eksikliklerine rağmen sivil toplumun gelişimi için gerekli alt yapıyı sağlamıştır. Özellikle Cumhuriyet rejiminin kendisi ve onun yaşayışının temellerini düzenleyen anayasa, "sivil toplum" kavramına uygun toplumsal biçimlenmelerdir.[276]

Tabi bir konunun daha altını çizmemiz gerekmektedir. Yukarıda anlattığımız gibi sivil toplum aslında burjuva toplumudur. Osmanlıdan Cumhuriyete sivil toplum geleneğinin zayıf olmasının bir nedeni de sınıfsal nedenledir, burjuva sınıfının

---

[274] Ömer Çaha, **Aşkın Devletten Sivil Topluma,** İstanbul, Gendaş Kültür, Mayıs 2000, s:74
[275] **Türkiye Tarihi 3, Osmanlı Devleti 1600-1908**, 6. bs., İstanbul, Cem Yayınevi, 3.Cilt, Şubat 2000, s:247
[276] Murat Belge, "Sivil Toplum ve Türkiye", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul İletişim Yayınları, C.7, 1983, s.1920

olmayışıyla ilintilidir. Cumhuriyet rejiminin izlediği ana politikalardan biri olmayan burjuvaziyi devlet desteğiyle yaratma çabasıdır.[277]

Yerel yönetimlerde katılım ilkesine paralel olaraktan sivil toplum kurumlarıyla olan ilişkiler önem kazanmıştır. Bu çerçeve doğrultusunda "subsidiarite" ve "yönetişim" kavramları öne çıkmıştır.Yönetişim kavramı ulusal, bölgesel, yerel ve global ölçekte çoklu yönetim, birlikte yönetim anlayışını ifade etmektedir.[278] Bu konuda ki adımlar kent yönetimleri kapsamında Birleşmiş Milletler, İnsan Yerleşimleri Dünya Zirvesi, Habitat II (İstanbul 1966) sonrasında atılmaya başlanmıştır. Yine bu konuda Birleşmiş Milletlerin 1990'lar da başlattığı çalışmalar, özelliklede BM Yerel Gündem 21 uygulamalarıyla yerel siyaset güçlendirilmiştir.[279]

Yerel yönetimlere bireysel yada örgütsel olaraktan yerel unsurların katılımını desteklemektedir. Sivil toplum kuruluşları yerel siyasette katılım ilkesinin önemli bir unsurudur. Yerel farklılıkların, yerel kimliklerin, yerel renklerin yerel siyasal süreçlerde aktif olarak yer almasını ve demokrasinin sağlıklı bir şekilde işlemesini sağlar.

Yerel siyasetteki sivil toplum kuruluşlarıyla zenginleşen demokratik platform aynı zamanda ulusal demokrasinin hem güvencesi hem de zenginleştirici bir öğesi olmaktadır. Yerel yönetimler özellikle birçok Avrupa ülkesinde sadece hizmet merkezli kentsel ihtiyaçların kazanılmasına yönelik olarak örgütlenmemişlerdir. Yerel yönetimler hizmet sunmanın yanı sıra merkezi iktidara karşı sivil toplumun geleneksel olarak yaşatılması işlevini de yerine getirmektedirler. Bu işlev onların batıda halka dayalı bir model olarak yapılanmasından güç almaktadır.

Oysa ki, tarihsel pratiğin süzgecinden günümüzdeki uygulamalara baktığımız da ülkemizdeki yerel yönetimler için bunu söylemek mümkün görülmemektedir. Seçim

---

[277] Ayşe Buğra, **Devlet ve İşadamları**, İstanbul, İletişim Yayınevi, 1994, s. 74
[278] Şerif Öner, "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları", **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 10 Sayı 2 Nisan 2001, s. 51-67
[279] Ersin Kalaycıoğlu, **İyi Yönetişim ve Yerel Yönetimler**, İstanbul, İstanbul WALD Akademisi, Mart, 2003, s.14

dönemlerinde bireysel ölçekte "seçmen"lerle, toplumsal olaraktan da sivil toplum örgütleriyle kurulan ilişkiler, seçimlerin ardından aynı yoğunlukta sürmemektedir. Bunun en önemli nedeni ülkemize özgü yerel yönetim pratiklerinin yok denecek kadar zayıf olmasıdır.[280]

Özellikle 1980'li yıllarla birlikte yaşanan dışa açılma süreci ekonomik ve siyasal alanda bir dönüşüme neden olmuştur. Burada sivil toplum kuruluşları açısından bir olumsuzluğun saptamasını yapmak gerekmektedir. Küreselleşmeye paralel olarak gelişen, "emperyal" sermayenin egemenliğinin dünya üzerinde yayılması sermaye açısından bir egemenlik çatışmasına da neden olmuştur. Bu egemenlik mücadelesi içinde kimi zaman bazı sivil toplum kuruluşları varoluş nedenlerine aykırı olarak, egemenlik çatışmalarında bir mevzi görevi üstlene bilmektedir. Aslında bu durum sivil toplum kuruluşlarının kendi varoluş nedenleri açısından bir çelişkidir. Yine 80 sonrasında oluşan sivil toplum kuruluşlarının söylemine yönelik eleştirilerde mevcuttur. Devletle bağını koparamayan sivil toplum kuruluşlarının devlet söyleminden bağımsız bir söylem geliştirememelerinin bir sonucu olaraktan bunların resmi söylemi topluma taşımanın yanı sıra devleti göreve çağırmak gibi işlevler yüklendiklerini söyleyen eleştirilerde mevcuttur.[281]

Kapitalist kent durağan bir oluştan çok, bir sürece karşılık gelmektedir. Kapitalist toplumsal ilişkilerin sürekli dönüşümü, kenti ve kente ki ilişkileri de dönüştürür. Kent her an yeniden tanımlanmakta değişime uğramaktadır.[282] Sivil toplum kuruluşlarının çabaları ve kentsel dinamiklerin çıkarına yönelik politik güçleri bu değişimi ve tanımlamayı etkileyecektir. Özellikle günümüz metropol kentleri, küreselleşmeyle birlikte uluslar arası sermayenin yerel güçlerle girdiği ekonomik ranta dayalı iktidar mücadelelerinin birer alanlarına dönüşmüşlerdir.

---

[280] Metin Kazancı, "Yerel Yönetimler Üzerine Birkaç Not" **Amme İdaresi Dergisi,** C.16, S.4, Aralık 1983, s.36

[281] Stefanos Yerasmos, **Aktüel Dergisi**, Defne Asal ile şöyleşi, 12 Mayıs 2000

[282] Tarık Şengül, "Kapitalist Kentleşme Dinamikleri ve Türkiye Kentleri", htp//www.uzaklar.tr. 20 Ekim 2003-11-23

Yerel siyasetin tanımlanıp sınırlarının ve oluşum öğelerinin anlatıldığı bu bölümü sonlandırırken, kısaca şu saptamaları yapabiliriz:

Yerel siyasetin sınırları yerel yönetimlere yönelik olmasıyla çizilmiştir. Kökeni Avrupa merkezli olan yerel yönetimler 12 yy dan itibaren kentlerin iktidara karşı verdikleri özerklik mücadelesi sonucu gelişmiş, bu gün ki şeklini almış olmasına rağmen merkezi iktidarlarla diyalektik bir bütünselliğe dayanan ontolojik bir ilişki vardır. Ülkemizde bu sürecin doğal bir şekilde işlememiş olması ve yerel yönetimlerin merkezi iktidar tarafından "oluşturulması" yerel yönetimlerin iktidara karşı zayıf bir konumda kalmasına neden olmuştur. Yerel yönetimler merkezi iktidarın bir temsilcisi olarak algılanıp hizmet merkezli kuruluşlar olarak kurgulanmaları demokrasinin gelişip yaygınlaşması açısından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Daha güçlü bir demokrasi için yerel siyasetin katılım, eşitlik ve kamusal çıkarlar doğrultusunda yeniden örgütlenmesi hem siyasetin hem de ülkenin demokratik gelişimi açısından önemlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

YEREL BASIN

2.1. Modern Toplumlarda Basının Önemi ve Yeri

Basın günümüz toplumları için vazgeçilmez bir kurumsal yapıdır. Basının modern toplumlardaki işlevi sadece haber vermekle sınırlı değildir. Basın bir enformasyon kaynağıdır ve toplumsal kültürün yeniden üretilmesinde önemli bir işlevi vardır. Basının, en önemli görevi toplumsal bilincin oluşturulmasındaki gücüdür. Bugün gazeteler haber verme işlevinin yanı sıra birçok psikolojik ve toplumsal işlevi yerine getirmektedir. Bunlar arasında kamuoyu oluşturma, belirli bir konu da ikna etme, eğitme, eğlendirme, oyalama, reklam yapma da yer almaktadır.[283] Basının toplumsal barışın sağlanmasında, demokrasinin geliştirilmesinde de önemli bir işlevi vardır. Bu görevleri yerine getirebilmesi için basının kurumsal olarak, bağımsız demokratik örgütsel yapısını oluşturması ve meslek ilkelerine uyması gerekmektedir.[284]

Basının geniş tanımlaması periyodik olarak çıkan, her çeşit haberi ve fikirleri topluma ulaştırıp yayan tüm yayın ürünleri ve faaliyetleridir. Günlük olarak basılan ve dağıtılan yayın ürünleri gazete olarak adlandırılırken, haftalık, on beş günlük ve aylık periyotlar şeklinde basılıp dağıtılan yayın ürünlerine ise dergi adı verilmektedir.[285] Basın başka bir tanım da ise toplum içinde düzenli olarak yayınlanan, hedef kitlenin hizmetine verilmiş, haber ve bilgi öğelerinin, düşünce veya kanıların biçim ve koşulların somutlaşmış şeklidir olarak ifade edilmektedir.[286] Bu günkü anlamda haber verme işlevini yerine getiren ilk yığınsal iletişim aracı gazetelerdir. Sonraki yıllarda teknolojinin gelişmesine paralel olarak radyo ve televizyonun yayıncılık alanına girmesi yeni gazetecilik terimlerinin ortaya

---

[283] Oya Tokgöz, **Temel Gazetecilik,** 3. bs., Ankara, İmge Kitapevi, 1994, s:33-46
[284] İsmet Giritli, **Günümüzde Haberleşme ve Bazı Sorunları,** İstanbul, Filiz Kitapevi, 1984, s:42
[285] M.Nuri İnuğur, **Basın ve Yayın Tarihi,** İstanbul, Çağlayan Kitapevi, 1982, s. 19
[286] Ali Murat Vural, **Yerel Basın ve Kamuoyu,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999, s: 21

çıkmasına neden olmuş. Gazete ve dergiler için yazılı basın, radyo ve televizyonlar için sözlü, görsel ya da elektronik basın adlandırılması yapılmaya başlanmıştır. Bütün hepsine ise medya adı verilmektedir.[287]

Yazılı basın altında topladığımız, gazete, derginin yanı sıra yaygın kitle iletişim araçları radyo ve televizyon aynı zamanda birer ticari işletmelerdir. Büyük bir sermaye gücü tarafından örgütlenen bu örgütsel organizasyonlar toplumsal iletişimin oluşumunu organize ederler. Bu araçların kitlelere yönelik yayınları kitle iletişimi olarak adlandırılmaktadır.[288] Tüm kapitalist işletmelerde var olan kar etme arzusu basın işletmeleri içinde söz konusudur. Bu araçlar aynı zamanda varolan düzenin sürdürülmesi, kamuoyunun yönlendirilmesi, gerektiğinde maniple edilmesi için, iktidarın elindeki en önemli araçtır.[289]

Gazetenin öncüleri olarak sayılabilecek, XII. ve XIII. Yüzyıllarda ortaya çıkan, haber mektuplarından, günümüzdeki gazetelere kadar basın sektörü önemli gelişim evreleri geçirmiştir.[290] Özellikle son yıllarda basın sektöründe görülen gelişmelerin ardında saklı en önemli nedenlerinden biri ise iletişim teknolojilerinde görülen ilerlemelerdir. Bu gelişmenin ardında yatan toplumsal olgulardan biri ise okuma yazama oranlarında görülen artıştır.[291]

Yazılı basının ortaya çıkması kapitalist ilişkilerin ve ticaret burjuvazisinin gelişimiyle paralellik göstermiştir. Pazar ilişkilerinden kaynaklanan ticari muhasebe ihtiyacı, ticaretin yaygınlaşmasıyla uzaktaki gelişmeler hakkında daha sık ve doğru bilgi edinmeyi gerektirir kılmıştır. Bu bağlamda kapitalist ilişkilerin bir sonucu, aynı zamanda da bir nedeni olan kentleşme olgusu basının gelişiminde ve yaygınlaşmasında da itici etkendir. Hammadde ve yeni pazar ihtiyacının bir sonucu

---

[287]Feyyaz Bodur, **Yerel Basında Yönetim ve Örgüt Yapısı,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınlar,1997,s:1

[288] İrfan Erdoğan, Korkmaz Alemdar, **Öteki Kuram,** Erk Yayınevi, s:16

[289] Güventürk Görgülü, **Basında Ekonomik Bağımlılık,** İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Tezler Dizisi, s:103

[290] İnuğur, **Basın ve Yayın Tarihi,** s: 41

[291] Ersan İnal, **İletişim, Yığınsal İletişim Araçları ve Toplum,** 3. bs., İstanbul, Der Yayınları, 1995,s:38

olarak, ticaret burjuvazisi için denizcilik ve uzak ülkelerden haber akışı sağlıklı mal ve ham madde dolaşımı için önemli bir işleve sahiptir. Eski ticari mektup dolaşımı, 14.yy.dan itibaren bir tür profesyonel haberleşme sistemine dönüşmüştür. Bu süreçte büyük ticaret şehirlerinin haber dolaşımının merkezleri haline geldiklerini görmekteyiz.[292]

Pazarın sağlıklı olarak işlemesi için ortaya çıkan gazeteler, zamanla birer ticari metaya dönüşmüş, haber ve habercilik aynı zamanda bir ideoloji taşıyıcısı ve yayıcısı işlevini de yerine getirmeye başlamıştır. Çünkü, iletişim olgusu toplumsal bir süreci kapsamaktadır. Bu süreç içinde toplumsal ilişkiler yeniden üretilip kurgulanırken, mevcut sistem kendi ideolojik egemenliğini de zihinlerde yeniden oluşturur.[293] İletişim süreçleri bireysel olduğu kadar toplumsaldır da. İletişim toplumsallığı sağlayan bir insan etkinliğidir. Bu bağlamda bireyin olduğu kadar, toplumun kendini yeniden varoluşunu gerçekleştirmesi de iletişimle sağlanır.[294] İletişim aynı zamanda toplumsal bilimlerin bulgularının kullanıldığı bir uygulama alanıdır.[295]

Sosyal bilimlerin içinde medya araştırmaları özellikle son yarım yüzyılda yoğun olarak yapılmış ve kuramsal bir çerçeveye kavuşmuştur. Medya araştırmalarında temel iki farklı yaklaşımla karşılaşmaktayız. Bunlardan ilki, varolan toplumsal ilişkileri ve medya yapılarını olumlayan yaklaşımlardır. İkincisi ise varolan toplumsal ilişkileri ve medya yapılarını eleştirel bir bakışla ele alan yaklaşımlardır. [296] Varolan yapıları olumlayan teorik yaklaşımları tutucu kuramlar başlığı altında incelerken, eleştirel bir yaklaşımı ortaya koyan medya kuramını da değişimci kuramlar başlığı altında inceleye biliriz.[297]

---

[292] Jurgen Habermas, **Kamusal Yapısal Dönüşümü,** Çev: Tanıl Bora, Mithat Sancar, 5. bs İstanbul, İletişim Yayınları, 2003, s:76
[293] İrfan Erdoğan, **İletişimi Anlamak,** Ankara, Erk Yayınevi, 2002, s: 12-18
[294] Ertuğrul Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** Ankara, Tan Düşünce, Ocak, 1985, s:11
[295] Korkmaz Alemdar, **İletişim ve Tarih,** İstanbul, İmge Kitapevi, Nisan 1996, s:11
[296] İrfan Erdoğan, Korkmaz Alemdar, **Öteki Kuram**, s:16
[297] İrfan Erdoğan, Korkmaz Alemdar, **İletişim ve Toplum,** Ankara, Bilgi Yayınevi, Mayıs 1990, s:15-49

2.1.1. Tutucu Medya Kuramları

Bu tür kuramların üç temel özelliği mevcuttur; mevcut toplumsal yapı ve ilişkiler olumlanır, aynı zamanda bunların benzer şekilde sürdürülmesi istenir. İnsan toplumsal işleyişe uyum sağlamalıdır, bu bağlamda bireyin görevi toplumun bir parçası olarak kendini ifade edip, uyum içinde kendine bir iş edinmelidir. Bu medya kuramları esas olarak referanslarını liberal felsefeden almaktadır. Felsefi referansları doğrultusunda geçerli toplumsal sistem olarak kapitalizm önerilir ve bu öneri aynı zamanda gelişmekte olan ülkelere de ekonomik ve siyasal bir model olarak sunulur.[298]

Çoğulculuğa vurgu yapılırken, medya bu çoğulcu yapının en önemli savunucusu olarak tanımlanır. Demokrasinin vazgeçilmez güvencesidir medya. Medya işlevselci bir bakışla ele alınırken, medyanın ardında saklı olan egemenlik ilişkileri göz ardı edilir. Haberin oluşum ve sunum süreçleri üretim ve bölüşüm ilişkilerinden soyutlanarak değerlendirilir. Bu görüşe göre, kapitalist batı toplumları egemenlik ilişkileri doğrultusunda örgütlenmemiştir ve bu toplumlar rekabet halindeki bir çok farklı toplumsal gruptan oluşmaktadır. Medya ise bu toplumsal rekabeti yansıtırken çok sesliliğe, dolayısı ile de demokrasiye hizmet etmektedir.

Medya, halkın görüşlerini yönetenlere yansıtan ve bu açıdan da sistemin işleyişi açısından dördüncü güç işlevini gören bir kurumsal yapıdır. Temelleri ABD'de Shils ve Bell gibi toplum bilimciler tarafından atılmıştır. [299] Medyanın temel rolü siyasal bilgileri sistemi yönetenlere aktarmaktır. Medya bu işlevi yerine getirirken siyasal katılımı teşvik eder. Bir taraftan kamu bilgilendirilirken, bir taraftan da yönetenlere kamudan gelen talep ve istekler aktarılır.Liberal çoğulcu yaklaşım, izleyicileri pasif ve kontrol edilen bireyler olarak değil, iletişim sürecine katılan aktif bireyler olarak görür. Bu yaklaşıma göre, mesajlar alıcıları, birbirlerinden çok farklı ve havada uçuşan değişik mesajlar arasından kendilerine uygun olanı seçme yetisine sahip

---

[298] **A.e.** s.45

[299] Ersan İnal, **İletişim, Yığınsal İletişim Araçları ve Toplum,** 3. bs., İstanbul, Der Yayınları, 1995,s:48

bireylerdir. Kamunun temsilciliğini yapan gazeteciler, hükümete gözcülük ederek onu kontrol eder. Bu doğrultuda, iktidar medya ilişkisi bir bağımlılık ilişkisi olmayıp, bütünüyle bağımsız bir ilişki olarak karşımıza çıkmaktadır. [300]

Bu kuramın savunucularının görmezlikten geldikleri temel bir nokta vardır, o da manipülasyon gerçeğidir. Burada ki süreç tek yönlüdür. Kamuoyu bilgilendirilirken aslında yönlendirilmektedir. Bu yönlendirmeyi belirleyen etkenler ise bu araçları elerinde tutan sermayenin sınıfsal yapısı ve ekonomik-siyasi çıkarlarıdır. Kapitalist batı toplumlarında kitle iletişim araçları için en önemli toplumsal tehlike bu araçların arkasında ki tekelleşme sürecidir. Sermaye yapısı ikinci plana itilirken, bu araçların kurumsal yapılarından yola çıkarak çoğulculuğa vurgu yapılır. Bu vurgu doğrultusunda, medyanın demokrasi için vazgeçilmez olduğu çıkarımında bulunulur. Tabi gözden kaçırılan bir gerçeklik daha vardır ki sınıflı toplumlardaki her iletişim süreci içinde ideolojik bir yapılanmayı da barındırdığıdır.

Yine bu başlık altında inceleye bileceğimiz kitle toplumu yaklaşımıdır. Kapitalizm kentleşme sürecinde kentsel nüfusu bir birinden kopuk bireyler haline sokmaktadır. Toplumsal yabancılaşma, bireyleri iletişimden uzaklaştırırken onları bir kitle toplumuna dönüştürmektedir. Bu ortamda kitle iletişim araçları izleyicileri edilgen birer alıcıya dönüştürürken toplumda otoriter eğilimlerin siyasal meşrutiyet kazanmasına neden olabilir. Almanya'da Naziler böyle bir sürecin sonunda iktidara gelmişlerdir. Harold Laswell'in I. Dünya Savaşı üzerine yaptığı çalışmalar bu yaklaşıma teorik temel oluşturmaktadır.

2.1.2. Eleştirel Medya Kuramları

Eleştirel medya kuramları altında yer alan medya kuramları referans olarak kendilerine Marksist felsefi sitemi alırlar. Karl Marx ve Friedrich Engels'in birlikte, 1845-1846 tarihleri arasında formüle edip, yazdıkları Marksist kuramsal çerçeve

[300] L. Doğan Tılıç, **Utanıyorum Ama Gazeteciyim,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1998, s: 41

Alman İdeolojisi başlığı altında yayınlanmıştır. Bu çalışma Marksizm'in temel kavramlarının hazırlanma aşamasında kesin bir dönüm noktasını belirler. Bu eserde ortaya konan, egemen sınıfın düşünceleri, bütün çağlarda, egemen düşüncelerdir, başka bir söyleyişle, toplumun egemen maddi gücü olan sınıf, aynı zamanda egemen zihinsel güçtür de şeklindedir.[301]

Marx ve Engels düşüncelerini şöyle özetlemektedirler; maddi üretim araçlarını elinde bulunduran ekonomik sınıf (bu sınıf kapitalizmde burjuvazidir) zihinsel üretim araçlarını da emrinde bulundurmaktadır. Kendilerine zihinsel üretim araçları verilmeyen sınıfların düşünceleri de aynı zamanda bu egemen sınıfa bağımlıdır. Egemen düşünceler, sistemde egemen olan maddi ilişkilerin düşünsel olarak ifade edilmesinden başka bir anlama gelmemektedir. Başka bir şekilde burada ifade edilen düşünceler egemen olan sınıfın egemenliğinin düşünsel bazda meşrulaştırılmasından başka bir anlam ifade etmektedir. Egemen sınıfı meydana getiren bireyler, başka şeyler yanında, bir bilince de sahiptirler ve sonuç olarak düşünürler; bu bireyler, bir sınıf olarak egemen oldukça ve tarihsel çağı bütün genişliğince belirledikçe, bütün genişliğince de egemen olurlar. Bu aynı zamanda düşünce üretimi ve dağıtımı anlamında da bir egemenliği kapsamaktadır. Egemen olan sınıfın düşünceleri böylelikle çağın egemen düşüncesi şekline gelir.[302]

Toplumsal gerçeklik bağlamında, değer ve olguların anlaşılmasının ve algılanmasının ideolojiler tarafından belirlendiğini söyleyebiliriz.[303] Marx bireyler arasındaki iletişime de deyinmiş, bireyler arasındaki iletişimin sınırlarını, onların entelektüel sınırlarının belirlediğini vurgulamıştır.[304]

Marx ve Engels'in Alman İdeolojisi'nde ortaya koydukları düşünsel yaklaşım, Marksist medya çalışmalarında referans alınmıştır. Yine aynı eserde Marx ve Engels,

---

[301] K.Marx, F.Engels, **Alman ideolojisi,** 2 b.s., Ankara, Sol Yayınları, Kasım 1987, s. 70
[302] **A.e.** s.70
[303] Sadık Güneş, **Medya ve Kültür,** Konya, Vadi Yayınları, Ocak 1996, s: 116-117
[304] Etnienne Balibar, **Marx'ın Felsefesi,** Çev: Ömer Laçiner, 2. bs., İstanbul, Birikim Yayınları, 2000, s.66

egemen sınıfın düşüncesini oluşturan ve topluma yayan düşünürleri, filozofları ve tüm ideologları, bir gardiyanlar komitesine benzetmektedir.[305]

Bu satırların L.Althusser'den, Gramsci'ye oradan 'eşik bekçisi' kavramı için Noam Chomsky[306], rıza üretimi kavramına, Frankfurt Okulu düşünürlerine, Stuart Hall'a, Murdock'a, gibi Marksist kuram çerçevesinde medya çalışmaları yapan birçok toplum bilimciye referans açısından bir başlangıç noktası olmuştur.

Marx, Hegel'in tersine çevirdiği kuramında insanların yaşamını belirleyenin onların bilinçlerinin olmadığını, tam tersi bir şekilde bilinçlerini belirleyenin onların toplumsal yaşamları olduğunu vurgular. Kitle iletişim araçları mevcut üretim ilişkilerinden bağımsız olarak düşünülemeyeceği gibi birer ideolojik hegemonya aracıdırlar. Örneğin Athuser'e göre, kitle iletişim araçları, okul ve kilise gibi kurumsal yapılarla birlikte, toplumda ideolojik yapıyı somutlaştırıp yeniden üreten, devletin ideolojik aygıtlarıdır.[307]

Kapitalist üretim süreçleri, kendisini sadece üretim aşamalarında üretmez. Aynı zamanda üretim süreçlerinin dışında, çalışanların boş zamanlarında, kitle iletişim araçları ve kültür enstitüsü yardımıyla ideolojik yeniden üretimini sağlar. İkinci Dünya Savaş'ından önce bir araya gelen Frankfurt Okulu kuramcıları savaş öncesi ve sonrası, iletişim olgusu ile kültür ve baskı kavramları arasındaki ilişki üzerine teorik çalışmalar yapmışlardır.[308] Başını Harbert Marcuse, Max Horkheimer ve Theodor Adorno'nun çektiği düşünürler tarafından 1923 yılında Frankfurt'ta kurulan "Toplumsal Araştırmalar Enstitüsü" çevresinde toplanan "Frankfurt Okulu" kuramcıları kitle iletişim araçlarına karşı olumsuz bir bakışla teorik kuramlarını oluşturmuşlardır.[309] Frankfurt Okulu kuramcılarının düşüncelerinin oluşum aşamasında üç farklı toplumsal olayın etkisi vardır. Bunlardan ilki 1917 Rus devriminin Avrupa'ya yayılmaması sonucu oluşan düş kırıklığı, hepsi Yahudi olan

---

[305] **A.e.** s.72
[306] Noam Chomsky, **Medya Gerçeği,** İstanbul, Tümzamanlar Yayıncılık, Ağustos 1993,s.79
[307] Luıs Altuzer, **Devletin İdeolojik Aygıtları,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1991, s: 23-42
[308] Ertuğrul Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** Ankara, Tan Kitap ve Yayın, Ocak 1985, s. 17
[309] Phıl Slater, **Frankfurt Okulu,** Çev: Ahmet Özden, İstanbul, Kabacı Yayınevi, 1998, s.15-55

düşünürler Almanya'da Faşizmin yükselişini ve iktidara gelişeni yaşamışlardır, bu deneyimde onların karamsarlığında önemli etki yapmıştır. En son etkende 2. Dünya Savaşı sonrasında kapitalizmin Avrupa'da yaşadığı istikrarlı ortamdır. Adorno bu durumu insana cehenneme yakın bir ortamda yaşama hissi vermekte diye özetlemektedir.[310]

Frankfurt Okulu kuramcılarına göre burjuvazinin, proletarya üzerinde kurduğu egemenlikte kitle iletişim araçlarının önemli bir işlevi vardır. Bu araçlar toplumsal rızayı yeniden üretirken, kapitalizmin eleştirisine de olanak vermemektedirler. Bu araçların ideolojik bombardımanı altında tek boyutlu insanlar yaratılmaktadır. Bu tek boyutluluk ise düzenin sürmesini ve kendisini ideolojik olarak yeniden üretmesini sağlamaktadır. Frankfurt Okulu düşünürleri kitle iletişim araçlarının, zihinlerde bıraktıkları etkileri incelemişlerdir. Sanata da değinen düşünürler, sanatın kitle iletişim araçlarında yer almasıyla, eleştirel, sisteme karşı çıkan yönünü kaybettiğini vurgulamışlardır. Özellikle Adorno kapitalist toplumlarda sanatın üretimi ve işlevi üzerine durmuş, müzik üretimi ve dağıtımı üzerine araştırmalar yapmıştır. Adorno müzik üretimi ve dağıtımının kapitalist toplumlarda insanı kendi varoluşuna yabancılaştırıcı bir işleve sahip olduğunu söyler ve bu sürecin ardındaki egemenlik ilişkileri sorgulanıp değiştirilmedikçe bu yabancılaşmanın ortadan kaldırılamayacağını vurgular.[311]

Friedrich Engels, Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesi'nin Sonu adlı çalışmasında, ekonomik alt yapının, hukuk, din, sanat ve siyaset gibi üst yapı kurumlarını belirlediğini söylemektedir.[312] Aslında Marx, ekonomik alt yapıyla, üst yapı arasında bire bir belirleme kurarken hayatının özellikle son döneminde bu belirleyicilik üzerine ve üst yapının alt yapıdan özerk yanları olduğuna yönelik yeni düşünceler oluşturmaya başlamıştır ancak ömrü bu düşüncelerini tam olarak bütünsel bir şekle sokmasına yetmemiştir. Üst yapının, ekonomik alt yapı tarafından belirlendiği ve özerk olup olmadığı Marksist kuram içinde de tartışma konusudur.

---

[310] İrfan Erdoğan, Korkmaz Alemdar, **İletişim ve Toplum,** Ankara, Bilgi Yayınevi, Mayıs 1990, s.215
[311] Ünsal Oskay, **Müzik ve Yabancılaşma,** 3. bs., İstanbul, Der Yayınları, 2001, s. 30-84

Örneğin bazı düşünürler kitle iletişim araçlarının da sunulan kültürel ürünlere sadece birer ekonomik ürün olarak bakarken, bazı düşünürler ise bu kültürel ürünlerin ekonomik alt yapıya göre özerkliklerinin bulunduğunu belirtmektedirler.

Frankfurt Okulu'nun kitle iletişim araçları konusundaki karamsar yaklaşımlarının dışında yer alan bazı Marksist kuramcılar, değişen toplumsal yapılarda bu araçların olumlu, bilinçlendirici işlevler edinebileceğini söylerler. Kitle iletişim araçlarının dolaşıma soktuğu popüler kültürün içinde direniş öğeleri barındırıp, kitlelerin sınıfsız toplum, ilk doğal duruma dönme arzularını ifade ettiklerini belirtir ve olumlu öğeler bulan yaklaşımlar da vardır.[313] Eleştirel yaklaşımlar doğrultusunda, kitle iletişim ürünlerinin biçim ve içeriklerine yönelik yapısal ve göstergebilimsel yaklaşımlar doğrultusunda yapılan akademik çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar ekonomik tekelleşmenin kurumasal ve üretimsel sonuçlarını da bir inceleme konusu olarak ele almaktadır. [314]

2.2. Yerel Basın

Yerel basının özellikle Türkiye tarihi açısından önemli bir yeri vardır. Yerel basının önemi kurtuluş savaşında, toparlayıcı halkı emperyalist işgale karşı mücadeleye yönlendirici tavrından gelmektedir. Sıraladığımız nedenlerin bir sonucu olarak da yerel basın ülkemizde Anadolu basını olaraktan da adlandırılmaktadır.[315]

En basit şekliyle, yerel basın ülkenin değişik il, ilçe ya da yörelerinde basılıp, buralarda dağıtımı yapılan bölge ya da yerel basın ortamıdır şeklinde tanımlanır.[316] Girgin ise yerel basın tanımını, belirli bir bölgede yayınlanan ve okunan,

---

[312] Friedrich Engels, **Ludwing Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesi'nin Sonu**, İstanbul, Sosyal Yayınları, s.48-90

[313] Ünsal Oskay, "Popüler Kültürün Toplumsal Ortamı ve İdeolojik İşlevleri Üzerine", **Kitle İletişiminde Temel Yaklaşımlar**, Der: Korkmaz Alemdar, Raşit Kaya, Ankara, Savaş Yayınları, Eylül 1983, s:163

[314] Ersan İnal, **İletişim, Yığınsal İletşim Araçları ve Toplum,** İstanbul, Der Yayınları, Üçüncü Baskı, 1995, s.54

[315] Atilla Girgin, **Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi,** İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Kasım 1997, s.39

[316] A. Haluk Yüksel, Uğur Demiray, **Basının Toplusal İletişimdeki İşlevleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı, 1988, s.32

yayınlandığı bölgeyle ilgili haberlerin ve güncel konuların yer aldığı gazeteler, şeklinde yapmaktadır.

Girgin, yerel basınla ilgili olarak yaptığı başka bir çalışmasında ise yerel basını genel olarak bir kasaba ya da kentte yaşayan insanları ilgilendiren haberlerin yer aldığı ve o kentte yayımlanan gazeteler şeklinde açıklar .[317] Yerel basınla ilgili olarak başka bir konuya parmak basan Hıfzı Topuz ise, yerel basının ülke çapında satışının ve dağıtımının olmadığını vurgulayıp bu tür gazetelerin bölgesel gazeteler şeklinde örgütlenip, tanımlandıklarının altını çizmektedir.[318]

Farklı kaynaklardan alınmış olan bu tanımlarda ortak olan belli noktalar mevcuttur. Bu ortak noktaları şu şekilde sıralamamız mümkündür. Bunlardan ilki yerel basının içerik ve dağıtım yönünden, bir ülkedeki belli bir bölgeyle sınırlı olduğudur. Bir başka özellikse genel olarak yerel basınla kentleşme olgusu arasında ki ilişkidir. Yerel basın seslendikleri coğrafya ile sınırlanmış, daha dar bir okuyucu kitlesine seslenmektedir. Yerel gazetelerin okuyucu kitleleri ulusal basına oranla daha türdeş bir yapı göstermektedir. Yerel gazeteler yayın alanları ve stratejileri açısından okuyucuya daha yakın ve sıcak gelmektedir. Çünkü haberler ve olaylar tanıdık yakın bir çevre ile ilgilidir. İnsanın kendinden söz edilme doyumunu yerel basın daha kolay karşılayabilir. Yerel basın çıktığı bölgedeki insanları ilgilendiren bütün olayları okuruna iletmektedir.[319] Kendi yayınlandığı bölgeyle ilgili konulara öncelik vermektedir.[320]

Bütün basın faaliyetleri, kökeni açısından yereldir. Ülkemizde genel olarak İstanbul merkezli yayın yapan ve ulusal dağıtıma tabi olan basının dışında Anadolu'da çıkan bütün gazeteler yerel basın başlığı altında toplanmaktadır. Ancak burada bir konunun altını çizmekte fayda vardır. İstanbul merkezli yayın yapan ancak bütün ülkeye dağıtılan yaygın medya olarak adlandırılan kuruluşlarda, yayıncılık açısından

---

[317] Atilla Girgin, **Yerel Gazetecilik,** İstanbul, İnkilap Yayınevi, 200, s.160
[318] Hıfzı Topuz, **100 Soruda Türk Basın Tarihi,** İstanbul Gerçek Yayınları, s.235-236
[319] Feyyaz Bodur, **Yerel Basında Ve Örgüt Yapısı,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 1997,s. 39
[320] **Yerel Televizyonculukta Meslek İçi Eğitim**, Konrad Adenauer Vakfı, 26-27 Ekim 1999, Trabzon,s:105

yereldir.[321] Son yıllar da yaşanan kentleşme süreci yeni kentsel merkezlerin oluşmasını sağlamıştır.

Bunun başlıca iki nedeni vardır; birinci nedeni hızlı nüfus artışıdır, ikinci nedeni ise küreselleşme sürecine paralel yaşanan temelinde pazar ekonomisinin ve dayandığı ideolojinin yaygınlaşmasının olduğu kapitalist ilişkilerin yaygınlaşmasıdır. Oluşan yeni kentsel merkezler aynı zamanda hem yerel basın için hem de yaygın basın için cazip olanaklar sunmuştur. Özellikle belli merkezi temel alan bölgesel yayıncılık faaliyetlerin de hızlı bir artışı gözlemlemek mümkündür. Bu tür merkezlere örnek olabilecek bir kaç ilimizi şöyle sıralayabiliriz; Bursa, Antalya, Adana, İzmir vb. Bu saydığımız illerde son on yılda yerel yayıncılık alanında önemli gelişmeler gözlemlenmiştir. Bu gelişmeler yaygın basınında dikkatini çekmiş ve bu bölgelere özel ekler hazırlanıp verilmeye başlanmıştır.

Yerel basın kuruluşları sermaye yapıları ve kurumsal özellikleri açısından küçük kuruluşlar olmalarına rağmen ulusal iletişimin yaygınlaşıp güçlenmesi açısından önemli işlevleri yerine getirmektedirler. Bu açıdan ülkenin sağlıklı kentleşmesi, kaynakların doğru kullanılması, toplumsal bütünlüğün sağlanması ve en önemlisi demokrasinin tabandan, tavana doğru kurumsallaşması açısından yerel basının yeri ve önemi tartışma götürmez bir konuma sahiptir. Basının ve gazetecilerin olmadığı bir ortamda demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.[322]

2.2.1.Türkiye'de Yerel Basının Kökeni

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve önderi Mustafa Kemal Atatürk, yerel basını fazilet adaları olarak tanımlamaktadır. Yerel basının Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği önemli role gelmeden önce, yerel basının kökeninin Tanzimat Dönemi'nde yapılan yenilik hareketlerine kadar uzandığını belirtmek gerekir. Önemli bir nokta bütün modernleşme hareketlerinin aynı zamanda alternatif iletişim ağlarının oluşup

[321] Oya Tokgöz, "Türkiye'de Yerel Medyanın Yapısı ve Örgütlenişi" **İletişim,** Ankara, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Degisi, Bahar 2001/9, s:5

yaygınlaşmasına paralel bir şekilde işlerlik kazanmış olmasıdır. Türk modernleşmesinin en önemli aşamalarından biri hatta referans kaynağı Tanzimat modernleşmesidir. Tanzimat modernleşmesi 1839 Tanzimat Fermanıyla, I. Meşrutiyet'in ilanına kadar süren tarihsel dönemi ve bu dönemde yapılan devlet merkezli politikaları kapsamaktadır.[323]

1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanının ardından, Osmanlı yönetim sisteminin Avrupa'ya benzetilmesine yönelik bir dizi yeni uygulama yapılmıştır.[324] 7 Kasım 1864 tarihinde, eyalet sisteminden vilayet sistemine geçilmesine yönelik bir nizamname yayınlaşmıştır. Vilayet sistemi ile ilgili ilk uygulama ise vilayet nizamnamesi çıkarılamadan önceye dayanmaktadır. 8 Ekim 1864 tarihinde yayınlanan "Tuna Vilayeti Nizamnamesi" vilayet uygulamasının ilk adımıdır. Bunu 1865'te sırasıyla Bosna, Suriye, Erzurum, Halep, Edirne vilayetlerinin oluşturulması izlemiştir.[325]

Bu vilayetler oluşturulurken aynı zaman da kültür alanında da önemli bir adım atılmıştır. Bu adım her vilayete bir matbaanın kurulmasıdır. Valiliğe ait kırtasiye işlerinin basıldığı bu matbaalarda, resmi olarak yayınlanan vilayet gazeteleri çıkarılmıştır. Bu gazetelerin yönetimi valinin ya da mektupçu denen vali yardımcısı tarafından yönetilmektedir.[326] İlk uygulamada Tuna vilayetinde gerçekleştirilmiştir.[327]

Tuna vilayetinde yayınlanan ilk gazete Türkçe ve Bulgarca olarak iki dilde yayınlanmıştır. Uygulama sonraki dönemlere de yayılarak, 1897'den itibaren İstanbul dışındaki Osmanlı vilayetlerinde 29 gazetenin yayınlanmasına neden olacaktır 29 gazetenin 22'si vilayet gazetesidir. Beyrut'tan Girit'e kadar bulundukları

---

[322] N.Garnham, **Capitalism and Coomunication,** Global Culture and Economics of Informatıon, London, SAGE Publication., s.104
[323] "Tanzimat Maddesi"**AnaBritannica Ansiklopedisi,** İstanbul Ana Yayıncılık, Cilt:20, s:390
[324] Hülya Baykal, **Türk Basın Tarihi,** İstanbul, Afa Matbaacılık, 1990, s:33-98
[325] Atilla Girgin, **Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi,** İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Kasım 1997, s.16
[326] Hıfzı Topuz, **Türk Basın Tarihi,** 2 bs.,. İstanbul, Remzi Kitapevi, Kasım 2003, s.31
[327] Bülent Varlık, "Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S: 99

illerin adıyla yayınlanan bu gazeteler, çoğunlukla Türkçe-Arapça'ya da Türkçe-Rumca olarak yayınlanmıştır. Genellikle haftalık olarak çıkan bu gazetelerin tirajları 500 rakamını aşmamıştır. Basının İstanbul tekelinden çıkmasını sağlayan bu uygulamaya, yine yerel basının gelişmesi için sonraki yıllarda devlet tarafından son verilmiştir.[328]

Padişahla ilgili haberlere öncelik verilen vilayet gazetelerinde genellikle yayınlanan yazılar imzasızdır. Gazetelerde yasalar, yönetmelikler, kamu görevlilerine verilen ödüller, tayin, kolluk kuvvetlerinin başarıları, idarecilerin (genellikle valiler) konuşmaları ve yazıları, resmi bildiriler, kamu kuruluşlarının başarıları haber olarak yer almıştır. Bunların yanı sıra gazetelerde, şiirlere, incelemelere ve araştırmalara, tarih üzerine yapılmış çalışmalara rastlamak mümkündür.[329] Vilayet gazeteleri aynı zamanda yerel yönetimlere sözcülük görevini de yerine getirmişlerdir.[330] Günümüz yerel basınında görmemiz mümkün olan bir özellik bu gazetelerde de vardır. O da İstanbul basınından alınan haberlerdir.

Vilayet gazeteleri bugünkü yerel basının öncüleridir. Bu yayınlar kendi bölgelerinde yayıncılık açısından bir ilki gerçekleştirmişlerdir. Bölgede zamanla basın sektöründe çalışabilecek elemanların yetişmesine aracılık yapmışlardır. Bazı bölgelerde bu sektöre paralel sanat okullarının açılmasına neden olmuşlardır. Yine bu gazetelerin modernleşme sürecinde halkın eğitilmesine yönelik olarak önemli katkıları olmuştur. Yayınlandıkları yerlerde birçok gazetecinin yetişmesine aracı olmuşlardır. Yöredeki aydınların düşüncelerini halka aktarmalarını sağlamışlardır. [331]

Burada Kurtuluş Savaşı ve dönemindeki yerel basının işlevini aktarmadan önce bir konunun altının çizmemiz gerekir. Osmanlı döneminde yerel ya da genel olarak yayın yapan ilk basın örnekleri devlet eliyle kurulup yayınlanmıştır.. Aynı saptamayı

---

[328] Mehmet Faraç, "Yerel Basın Hakkında Genel Bilgi" www.jurnal.net (12.11.2003)
[329] Bülent Varlık, "Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S: 99
[330] Orhan Koloğlu, **Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın,** İstanbul, İletişim Yayınları,1994 s.20
[331] Atilla Girgin, **Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi,** İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Kasım 1997, s:18

yerel yönetimlerin kuruluş aşamasında da görmek mümkündür. Yine her iki kurumsal yapı, yerel basında, yerel yönetimlerde Tanzimat Dönemi'nde başlayıp Cumhuriyet'le birlikte sürdürülen modernleşme hareketlerinin bir parçasıdır. Her iki kurum arasındaki bu ontolojik benzerlik ileride yapacağımız bazı saptamalar için oldukça önemlidir.

Kurtuluş Savaşı döneminde yerel basının Anadolu'da önemli görevleri yerine getirdiğini önceki satırlarda vurgulamıştık. Bu dönemde yerel basının kurtuluş savaşına öncülük etmesinin yanı sıra, Anadolu halkının sesini, özellikle Ankara'da bulunan öncü kadroya duyurmuşlardır. Mustafa Kemal Atatürk'te Kurtuluş Savaşı'nın öncü kadrosunun sesini Anadolu insanına kıt olanaklar içinde çıkarmayı başardığı gazeteler aracılığı ile duyurmuştur.O'na göre basın milletin müşterek sesidir.[332] Çünkü başarıyla gerçekleştirilen her kurtuluş mücadelesinin ardın da başarılı bir iletişim organizasyonu mevcuttur. Bu dönemde haber geçmeye başlayan Anadolu Ajansı'nın hedefleri şöyle özetlenmektedir ve bu özetlenen amaç aynı zamanda yerel basının yayın hedefini de açıklamaktadır; "Türk kamuoyunun yanlış yollara sürükleyecek, milli birliği tehlikeye düşürmek amacıyla içten ve dıştan yapılmakta olan tahrik ve tezvirlere karşı milleti uyanık tutmak. Milli kurtuluşu sağlayacak karar ve hareketleri, halka vaktinde bildirmek."[333]

Örneğin, Sivas'ta çıkan ve Sivas Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin yayın organı olan İrade-i Milliye'nin[334] ilk sayısında bulunan yazıların tamamı Mustafa Kemal'in direktifleri doğrultusunda yazılmıştır ve gazetenin adı dahil, milli irade konusunda basının katkısına olan inancı bir kez daha göstermektedir. Yine aynı dönemde kentte Mücahede-i Milliye ve Gaye-i gazeteleri yayınlanmaya başlamıştır. Mustafa Kemal Ankara'ya döndüğünde ise Anadolu'nun Sesi gazetesini yayınlamıştır. Halktan kaynaklanan bir gücü, halkın sözcülüğünü ortaya koyan bir isimdir bu. 1920 yılında Meclis bahçesinde kurulan matbaada Hakimiyet-i Milliye'yi yayınlamaya başlamıştır ve bu isim bizzat Mustafa Kemal Paşa tarafından verilmiştir. Mustafa Kemal'in

---

[332] **Gazeteciler Cemiyeti ve 40 Yıl,** Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, İstanbul, Eylül 1987, s:46
[333] Safa Tekeli, **Atatürk ve Anadolu Ajans,** İstanbul, Anadolu Ajansı Yayınları, Nisan 2002, s.31
[334] K.Yust, **Kemalist Anadolu Basını,** Y:H:Orhan Koloğlu, Ankara, Nisan 1995, s.123

başyazılarını yazdığı 500 civarında ki gazete kuryeler aracılığıyla, İstanbul başta olmak üzere Anadolu'nun birçok kentine yollanmıştır. Gazetenin sloganı olan "Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir" sloganı, Cumhuriyet döneminin temel taşı durumuna gelecektir. Bu gazetenin ismi bir kez daha bize Mustafa Kemal'in halktan kaynaklanan iradeye, kamuoyu ile basın arasında kurduğu yakınlığı göstermektedir. Önceleri haftada sadece iki gün yayınlanan bu gazetenin başlığı altında "Gayesi, Milli İradeyi Hakim Kılmaktır" yazmaktadır. Bütün bu örnekler Mustafa Kemal'in milli iradeye dayalı Cumhuriyet Devleti amacına erişmek için basının katkısına olan inancının örnekleridir.[335]

Bu dönemde düşman işgaline karşı öncü yayıncılık yapan gazeteler arasında İzmir'de Hukuk-Beşer, Ankara'da Yeni Gün, Eskişehir'de Yeni Dünya, Milli Mücadele'ye destek verenler arasında ise Yeni Edirne, Erzurum'da Albayrak, Adana'da Yeni Adana, Balıkesir'de Ses gazetelerini saymak mümkündür. Bu gazetelerden Yeni Adana (1918), Antalya (1922), Bartın (1924), Yeşil Giresun (1925), Kayseri'de Ülker (1927), Elazığ'da Turan (1930) halen yayınlanmaktadır.[336]
Cumhuriyet dönemine geldiğimiz zaman yerel basının hızlı bir şekilde geliştiğini görmekteyiz. Ülkenin en büyük iki ili olan İstanbul ve Ankara dışında en çok yerel gazete şu illerde yayınlanmaktadır: Adana, Hatay, Balıkesir, Antalya, Aydın, Bursa, Çanakkale, Gaziantep, Erzurum, Denizli, İçel, İzmir, Kars, Konya, Mardin, Ordu, Tokat, Zonguldak.[337]

Türkiye'de yayın hayatını sürdüren en eski yerel gazeteler ise Adana'da yayınlanan Yeni Adana ve Selanik kurulup, yayınını İzmir'de sürdürmekte olan Yeni Asır'dır. En uzun tarihi geçmişe sahip yerel gazeteleri ise şöyle sıralayabiliriz; Antalya (1922); Bartın (1924), Trakya'da Yeşil Yurt (1925); Yeşil Giresun (1925); Ülker (Kayseri, 1927), Turan (Elazığ, 1930), Siirt (1937).[338]

---

[335] **Atatürk Döneminde Basın Ve Basın Özgürlüğü,** İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ocak 1982, s.18-19
[336] Mehmet Faraç, "Yerel Basın Hakkında Genel Bilgi" www.jurnal.net (12.11.2003)
[337] Oya Tokgöz, **Türkiye'de Yerel Gazetecilik Olgusu** Topuz Basın Yayın Tarihi, 2. bs., İstanbul, Remzi Kitapevi, Kasım 2003

Girgin tarafından tespit edilen Anadolu Basını'na ait üç temel özelliği de şöyle sıralayabiliriz:

Anadolu Basını Ulusal bir karaktere sahiptir. Parlamenter demokrasinin yerleşmesinde ve gelişmesinde önemli görevleri yerine getirmektedir. Anadolu Basını Türk toplumunun ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel özelliklerini yansıtan bir ayna gibidir. Anadolu gazeteleri, siyasal örgütlenmelerde, çoğu zaman siyasal partilerin temel alt yapılarını oluşturmaktadırlar. Anadolu gazetelerinin sahipleri ve yöneticileri, genel olarak yörelerinin toplum liderleri, toplumsal ve siyasal güç odakları konumundadırlar.[339]

Yerel basınla demokrasi arasındaki ilişkiyi ortaya koyarken, kentsel ekonomi politiği göz ardı etmememiz gerekir. Kentteki sermaye yapılanması, sınıfsal ilişkiler ve kentsel rantın bölüşümü yerel basını ve yerel basının kurumsal yapısını belirlemektedir. Yerel basın ekonomik olarak bağımsız bir kurumsal yapının üzerinde kamu çıkarlarını hedef alan bir yayıncılığı kurgulaya bildiği sürece demokrasinin güvencesi olabilir. Bunun tam tersi ise yerel basının kentsel rant paylaşımında bir aracı kurum olarak kalmasıdır.

2.2.2.Yerel Basının İşlevi

Basının temel işlevi haber vermektir. Yaygın basın gibi yerel basında öncelikli amaç olarak haber vermekle görevlidir. Yerel basının, genel basından ayrılan temel özelliği yayın ve dağıtımda görülen coğrafi sınırlılıktır. Yerel basın, bir ülke içinde kent, kasaba ya da köy gibi yerleşim alanını merkez alan haber toplamasında önceliği bu coğrafi alana veren yine dağıtımını bu alanla sınırlı tutan basın kuruluşlarıdır. Yerel gazeteler belirli bölgede yayınlanırken öncelikli olarak, yerel haberlere ve yerel konulara sayfalarında yer verir. Yerel halkın sorunlarını gündeme getiren yerel gazeteler, kente yaşayanların, kentle bütünleşmelerine aracılık yapar. Özellikle yerel

---

[338] Hıfzı Topuz, **Türk Basın Tarihi,** İstanbul, Remzi Kitapevi, 2. Basım, Kasım 2003, s:383

[339] Atilla Girgin, **Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi,** İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1997, s.39

gazeteler yerel yönetimlerle, yerel halk arasında bir iletişim köprüsünün kurulmasını sağlar. Bu bağlamda siyasal toplumsallaşmaya dikkat çekmek gerekmektedir. Basın siyasal toplumsallaşmanın önemli bir faktörüdür. Çünkü, basın, radyo, televizyon bilgisayar, özellikle de internet gibi kitle iletişim araçları, günümüzde dünyada ve ülkede olan tüm toplumsal, siyasal ve ekonomik olayları evlerimize taşır.

Yerel basının temel özelliğini şöyle özetleye biliriz; yayımlandığı bölgede, bireylerin sorunlarını çözmelerine yardımcı olur, bireyler arasındaki ilişkilerin olumlu yönde gelişmesini sağlar, yerel düzeyde kamuoyunun oluşmasına katkı yapar. Bu işlevlerini yaparken de yerel yönetimleri denetler, kamu oyunun eleştiri ve önerilerini yerel siyasete girdi olarak sunar.[340] Kent aynı zamanda topluluklar ve bireyler arası ilişkileri de içinde barındırmaktadır. Yerel basın sadece kurumlar arası ilişkilerin oluşmasını sağlamanın yanı sıra, kentsel mekanı paylaşan kişiler, toplumsal gruplar, dinsel cemaatler, sınıfsal yapılar arasında da iletişim süreçlerinin oluşmasını ve yaygınlaşmasını sağlar. Yerel basın, bulunduğu coğrafyada en fazla okunma olanağı, yöre halkının değerlerini tanıma, yörenin sorunlarını en ince ayrıntılarıyla bilme avantajına sahiptir.[341]

Yerel basının işlevleri toplumsal ve bireysel olmak üzere ikiye ayrılır:

Yerel basın öncelikli olarak yerel sorunlara öncelik tanır.[342] Toplumsal olarak yerel basın, kentsel ortam hakkında ortak bilgilerin paylaşımını sağlar. Kente yeni gelen yeni kentlilerin toplumsallaşması aşamasında oynayacakları rolleri öğretir. Kentsel kültürün oluşturulması ve yaşatılması doğrultusunda normların ve geleneklerin korunmasını sağlar. Basının eğlendirme, insanlara doyum sağlama, sanatsal aktivitelere yönlendirme gibi işlevleri, yerel basın içinde geçerlidir.

Kent sorunlarının çözümüne yönelik öneriler geliştirip bu önerileri kentsel siyasete girdi olarak sunar. Bu sürecin bir parçası olaraktan kentsel kamuoyunun oluşumunu

---

[340] Atilla Girgin, **Yerel Gazetecilik,** İstanbul, s: 161
[341] A.g.e
[342] **Anadolu Basınının Sorunları,** Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, 1975, s:8

sağlar ve. kamuoyunu kamu çıkarları doğrultusunda bilinçlendirip yönlendirir. Böylelikle kentsel mekanı[343] paylaşan farklı toplumsal yapılar arasında bir iletişim sürecinin yaşanmasına öncülük eder. Kent yönetimlerinin izleyecekleri politikalar doğrultusunda kamusal onay elde edilmesi, takip ve destek kazanılması, toplumsal davranışların kontrolünün oluşturulup, kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasının sağlanması da bu işlevler arasında sıralana bilir.

Yerel basın, yerel yönetimlerle, halk arasında bir diyalog kanalıdır[344] Yine yerel basının en önemli işlevi olarak şu noktayı da vurgulamak gerekir. Bir yerleşim birimi olarak kent tarihsel, ekonomik ve kültürel bir mirasın ürünüdür. Bu ürünün aynı zamanda bir miras şeklinde her dönemde yeni kentlilere aktarılması gerekmektedir Yerel basının işlevlerinden biri de bu kültürel mirası kentlilere aktarıp bir yaşama biçimi oluşturabilmesidir. Bu bağlamda yerel basın kentliler arasında ortak bir duyarlılık ve ortak yaşama alışkanlıkları oluşturur. Bölgesel alt kültürlerin ve farklı etnik yapıların yansıtılması da yerel basın aracılığıyla yapılmalıdır. Bu farklılıklarda toplumsal zenginliğin bir göstergesidir.

Bireysel olarak da şu işlevleri sıraya biliriz: Kentsel yaşama bilgisinin edinilmesi, kentsel mekanların sağlıklı ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanması, eğlenme dinlenme gibi bireyin temel ihtiyaçlarının giderilmesi ya da bunları gidere bilmesine yönelik olarak rehberlik işlevinin yerine getirilmesi. Bireyin siyasal bir özne olarak kent sorunlarına sahip çıkıp çözüm üretmede aktif konuma getirilmesi. [345]

Yerel basın yerel konulara öncelik verip kentlileri bilgilendirirken aynı zamanda ulusal demokrasinin gelişmesi ve toplumsal bilincin oluşmasına da katkıda bulunur.[346] Bunlar yerel basının temel işlevleri olmalıdır. Ancak sermaye ilişkileri

---

[343] **Yerel Gazetecilikte Meslek İçi Eğitim,** İstanul, Konrad Adenaur Vakfı, 29-30 Temmuz 1999, Konya, s:58

[344] **Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim,**İstanbul, Konrad Adenauer Vakfı, 9-10 Temmuz 1998, Isparta, s: 12

[345] A.Haluk Yüksel, Uğur Demiray, **Basının Toplusal İletişimdeki İşlevleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı, 1988, s.46

[346]Suat Gezgin, "Yerel Basın ve Değerlendirme Ölçütleri", **İ.Ü. İletişim Fakültesi Dergisi,** 1998, Sayı: 7, s:8

siyasetin rantsal bir ilişki biçimine dönüşmesi , gazeteciliğin yerel sermayenin çıkar ilişkileri için bir aracı konumuna gelmesi yerel basının yukarda saydığımız, aşağıda açıklayacağımız işlevlerini yerine getirmesine çoğu zaman engel olabilmektedir.

2.2.1.1. Katılım

Katılım olgusu yerel ve ulusal siyasetin oluşması ve demokrasinin işlerlik kazanması için en önemli unsurlardan birisidir. Katlım olgusunu yerel basın ve yerel yönetimler açısından ayrı, ayrı olarak ele alabiliriz. Yerel siyasetin oluşmasında kentlilerin katılımında önemli bir aracı olan yerel basın aynı zamanda kendi örgütsel yapısı içinde, kurum içi katılımı sağlayarak, haberin oluşum süreçlerinin demokratikleşmesini sağlamalıdır. Demokratik bir kurumsal yapılanmanın olmadığı bir örgütsel yapının demokrasinin gelişimine sağlaya bileceği katkılarda eksik ve sınırlı olacaktır.

Demokratik bir medya ortamının yaratılmasında bir aşamayı kurum içi katılım oluştururken diğer bir aşamayı da halkın yerel yayıncılığa aktif olarak katılabilmesi oluşturur. Kentliler kentsel sorunlarını, yerel yönetimlerden beklentilerini, yarına yönelik olarak yaşadıkları mekanın nasıl bir değişim doğrultusunda biçimlenmesi gerektiğini, yerel medyaya aktara bilmelidir. Bunun için medya izleyicilerinin katılımını geliştirici ve teşvik edici yöntemlerin oluşturulup yaygınlaştırılması gerekmektedir. Örneğin okuyucu mektupları, anketler, halkın ve yerel yetkililerin katıldığı toplantılar kentlilerin sorunlarını kent yöneticilerine aktarmalarını sağlarken, yerel basının da kentliler tarafından izlenmesini sağlayacaktır.

Toplumda potansiyel olarak bireyleri birbirlerinden ayıran çizgiler şeklinde tanımlanan sosyal bölünmeler, bunların parçalı olanları; ırk, dil veya dinsel farklılıklar, kültürel bölünmeler; genç-yaşlı, kent-kır, geleneksel-modern, otoriteryen-özgürlükçü, ekonomik bölünmelerde; sınıf, statü veya rol farklılıkları

şeklinde sınıflandırılmaktadır.[347] Kentsel mekanlarda bu bölünmeleri içinde barındırmaktadır. Yeni bir siyasal dilin oluşmasında yerel medyaya önemli görevler düşmektedir. Çünkü kentsel mekanları paylaşan farklı toplumsal grupların, bölünmüş sosyal yapıların istemlerini yerel siyasete aktarırken yeni bir *siyasal dilin* oluşmasına yönelik önemli katkılar yapabilir. Bu bağlamda yerel medya yaygın medya'ya göre katılım olgusunun gelişmesi ve demokrasi kültürünün zenginleşmesine yönelik önemli bir işleve sahiptir.

McLuhan'a göre, iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve elektronik çağı yoksulların seslerini duyurmasını sağlamıştır. McLuhan enformasyon hızının artmasının siyasal katılımı desteklediğini vurgulamaktadır. Bu çerçeve içinde yerel basının yeni iletişim teknolojilerinden yararlanması, yerel siyasette katılım olgusunu geliştirecektir[348]. Örneğin, internet yayıncılığı yerel basına yerelden evrensele yayılma olanağı sağlamaktadır.

Küreselleşme olgusu, yeni iletişim olanaklarını da içermektedir. Bu küresel çapta ki bir iletişim olanağıdır. Burada olumsuzluk olarak ele alabileceğimiz bir konu, küreselleşme olgusunun içinde barındırdığı ekonomik eşitsizliklerin, sağladığı olanakların toplumlar tarafından kullanılmasında da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Kanada ve ABD'de bu oran %55.9, Latin Amerika'da % 2.8, Afrika'da %0.9, Pasifik ülkelerinde % 18.7, Avrupa'da %23.5, Orta Doğu'da ise bu oran % 0.4 tür.[349]

Katılımın yerel basın tarafından geliştirilmesi, içinde kamusal bir zorunluluğu da taşımaktadır. Çünkü yaygın basına göre topluma daha yakın bir konumda bulunmaktadır yerel basın kuruluşları.[350]

---

[347] Scott C.Flanagan; "Models and Metods of Analysis" **Crisis, Choice and Change: Historical Studies of Polical Development,** Boston, Little Brown Company, 1973, s.63-64

[348] Haluk Geray, **Yeni İletişim Teknolojileri,** Ankara,Kılıçaslan Matbaacılık, Nisan 1994, s:92

[349] Jürgen Lauffer, "Medyanın Küreselleşmesi ve Kültürel Sonuçları", **Küreselleşme ve Modernleşme Sürecinde Kültürel Kimlik,** Ankara, Kondrad Adenauer Vakfı, 2001, s:41

[350] Nüket Güz, **Yerel Basında Gazetecinin Tanımı ve İşlevi Çalışma Koşulları ve Sorunları,** İstanbul, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları, 2-3 Ekim 1997, s:123

Siyaset dilinin zenginleştirilmesi aynı zamanda demokratik katılımın da geniş bir yelpazeye yayılması demektir. Yerel siyaset gündelik hayatımızın nasıl biçimlenip yaşanacağının belirlenmesinde önemli bir işleve sahiptir. Hayatımız hakkında söz sahibi olmak, bu kararların alınmasına katkıda bulunduğumuz ölçüde olanaklıdır.[351]

Sağlıklı işleyen kentsel bir siyaset için yerel yönetimlerle kentliler arasında belli iletişim kanallarının yaratılmış olması gerekmektedir. Bu kanallardan en önemlilerinden biri yerel basındır. Sistemin kentlileri tek boyutlu, sadece sistemin çıktılarını alanlar olarak algılaması, siyasal alanda görülen önemli bir yanlıştır. Oysa ki bugünkü siyasetin meşruluk kaynağı, bireylerin siyasal sisteme tek boyutlu olarak dahil olmayıp aynı zamanda sistemden bekledikleri saydamlık ilkesinin gerçekleşmesi ve meşruluk bulması için sisteme katıla bilmeleriyle mümkündür.

Bu anlamda gittikçe daha karmaşık bir yapıya bürünen toplumda, bireylerin güven ve saydamlık beklentisi, katılım olmadan yerine getirilemez. Bu beklentiler ise ancak güçlü bir şekilde oluşturulmuş bir iletişim ağıyla mümkündür.[352] Özgürlükçü, halkla bütünleşen bir yerel medyanın varlığı, Türkiye'deki demokrasinin gerçek anlamada kurumsallaşıp gelişmesini de sağlayacaktır. Türkiye'de gerçek anlamda demokrasi olacaksa, Türkiye'de ekonomi daha güçlenecekse, kesinkes sağlıklı bir şekilde yapılanmış bir yerel medyaya ihtiyaç vardır.[353]

2.2.2.2. Denetim

Bundan önceki satırlarda denetim kavramını bir işin ya da çabanın, genel ya da özel bir takım kurallara uygunluğunu araştırmak ve sağlamak amacıyla uygulamadan önce, uygulama esnasında ve uygulamadan sonra gözden geçirilmesi şeklinde

---

[351] Mine Güncel Bek, "Yerel Politika ve Yerel Medya" **Medya ve Toplum,** Der: Sevda Alankuş, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s.131

[352] Peter C. Dienel, Die Planungszelle, Eline Alternayive zur Establishment Demokratie, 4. Aufl, Westdeutsher Verlag, Opledan, 1997s.72

[353] **Yerel Gazetecilikte Meslek İçi Eğitim (29-30 Nisan 1999, Çorum)** İstanbul, Konrad Adenauer Vakfı, s:29

tanımlamıştık.[354] Yerel Yönetimler belli bir hukuksal kurallar bütünü içinde denetime tabidirler. Çağdaş toplumlarda gazeteciler toplum adına toplumu denetleyen kamu denetçisi konumundadırlar.[355]

Kamuoyunun oluşum süreçlerinde yerel basın kentlileri kent yaşamı hakkında bilgilendirir. Yerel basında yerel yönetimler ve kentsel yaşam konusunda yer alan haberler kamuoyunun bu konular tartışmasını ve belli görüşlerin oluşmasını sağlar.Yöneticilerin uygulamalarının yasalara uygunluğu, ekonomik kaynakların verimli kullanılıp kullanılmadığı, siyasal kayırmacılık yapılıp yapılmadığı, yerel yönetimlerin uygulamalarının kamusal yarara uygunluğu haber stratejilerinin oluşumunu belirler.

Burada yerel basının izlemesi gereken temel ilke, kamusal çıkarlar doğrultusunda yerel yönetimlerin uygulamalarını izleyip haber verirken dolaylı olaraktan da denetlenmesini yapmaktır. Yerel basın kamusal denetim araçlarından biridir ve siyasal katılımın sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlar.[356] Sağlıklı bir siyasal katılım ve siyasal denetim mekanizmasının ölçüsü kamusal çıkarların sağlanıp sağlanamadığıdır.Gazetecinin temel görevlerinden biridir kamusal çıkarları korumak. Kamusal çıkarların korunmasında yaygın basından daha önemli bir rol oynar yerel basın. Yerel yönetimlerin, kamusal çıkarlar açısından yerel basın tarafından denetlenmesi önemli bir görevdir.[357] Bu denetim halk adına, halkın çıkarları doğrultusunda yapılacak olan bir denetimdir. Fakat çoğu zaman yaygın basında olduğu gibi yerel basında da görülen sermaye yapısındaki olumsuzluklar bu denetimin halkın çıkarları doğrultusunda yapılmasını önlemektedir.[358]

---

[354] İsmail Ceritli, "Yerel Kent Hizmetlerinin Verimli Sunumu Açısından En Uygun Kent Büyüklüğü ve Türkiye Ölçeği" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** Cilt 11, Sayı 2, Nisan 2002, s. 7-2

[355] Oya Tokgöz, **Temel Gazetecilik,** Ankara, İmge Yayınevi, 1994, s: 52

[356] Suat Gezgin, "Yerel Basın ve Değerlendirme Ölçüleri", **İ.Ü. İletişim Fakültesi Dergisi** Sayı:7, 1998, s:5

[357] Nüket Güz, **Yerel Basında Gazetecinin Tanımı ve İşlevi Çalışma Koşulları ve Sorunları,** İstanbul, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları, 2-3 Ekim 1997, s:128

[358] Tarso Genro, Ubıratan de Souza, **Porto Alegre; özgün bir belediyecilik deneyimi,** İstanbul, Demokrasi Kitaplığı, 1999 s:39

Yerel basın yerel siyasal yapıları denetlediği gibi, kentin ulusal parlamentoya yolladığı temsilcilerin çalışmalarını da takip edip denetleme gibi bir işlevi vardır. Ulusal parlamentoda ki parlamenterler ile halk arasında bir iletişim köprüsü kurmalıdır.Yerel basının parlamenterlerin çalışmalarını yine kamu çıkarlarını öne çıkaran bir anlayışla denetleyip takip etmesi gerekir.[359]

2.2.2.3. Takip

Takip haberciliğin önemli unsurlarından biridir. Haber vermenin altında yatan temel ilke kamu yararıdır. Hatta kamu yararını ilgilendiren bir konu yoksa haber verme hakkı da yoktur. Aynı zamanda haber kamu oyunun ilgisini çekmelidir. Toplumsal ilgide kamu yararıyla birlikte ele alınmalıdır. Kamu yararı söz konusu değilse, toplumsal ilgide haberin dolaşıma sokulması için yeterli olamaz. [360]

Haberin oluşumu ve sunumunda öne çıkan kamu yararı kavramı haberin sonraki aşamalarında da yine ön plana çıkar. Kamu yararı, kamu çıkarlarının gözetilip kollanmasını gerektirir. Basının bu bağlamda görevi de toplumu kamu yararını ilgilendiren ya da ilgilendirmesi gereken konular hakkında aydınlatmaktır. Bu aydınlatma objektif ve gerçekleri yansıtacak biçimde olmalıdır. Yerel basın kentsel sorunları kamu oyunun gündemine getirip tartışmaya açarken, bir taraftan da kamu oyuna doğru bilgiler sunar ve onun sağlıklı bir şekilde kararlar vermesine yardımcı olur. Bu bir süreçtir. Haberin gelişimi aynı zamanda haberin ya da sorunların yerel yöneticiler tarafından algılanıp gerekli dönüşümün yapılamasını gerekli kılar.

Yerel basın kamu oyunun gündemine getirdiği haber ve sorunların çözümünü de takip etmek zorundadır. Bu takip siyasal sisteme girdi olarak sokulan sorunların sistem tarafından nasıl algılanıp, hangi yöntemlerle çözüldüğünü içerir. Haberin takibi aynı zamanda kamu çıkarlarının kollanıp, korunmasıyla da doğrudan ilintilidir.

---

[359] **Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim,** İstanbul, Kondrad Adenauer
Vakfı Yayınları, 24-25 Aralık 1997, Adana,s:44
[360] Atilla Girgin, **"Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etik'i"** İstanbul, İnkilap, Ekim 2000, s:87

Yerel basın takip sorumluluğunu yerine getirirken kamusal çıkarların sorumluluğuyla hareket etme zorunluluğundadır.

Yerel siyasetin kamu oyu adına yerel basın tarafından denetlenmesi, yerel demokratik yönetim anlayışını, geliştirici, yanlışları belirtip doğruyu ve iyiyi gösterici eleştiri ile yeni bir güç kazanır. Kentsel mekanı paylaşan toplumsal grupların ve bireylerin kentsel yaşamı geliştirip sağlıklı bir şekle sokma kaygısıyla yaptıkları eleştirilerin sözcülüğünü yapma işlevini yerel basın üstlenmektedir. Yerel siyasette bütün toplumsal yaşamın ve yerel siyaset kurumlarının denetimi eleştirisi, alternatif yorum ve değerlendirmek yerel basının önemli bir işlevi olarak ortaya çıkmaktadır.[361]

Yerel basının başlıca işlevlerini sıralarken temel kuramsal yaklaşımımızı liberal kuramdan aldık. Liberal kuram medyayı toplumsal bütünleşmenin ve çok sesliliğin sağlandığı bir yapı olarak görmektedir.[362] Medya bir noktaya kadar bu işlevleri yerine getirmektedir. Ancak medyanın sermaye yapısı, mevcut sınıf ilişkileri bağlamında oluşturulan ideolojik süreçler medyanın bu işlevlerini sağlıklı olarak yerine getirmesini engeller. Bu olumsuz tespit yerel basın içinde geçerliliğini korumaktadır.

Yerel siyasetin oluşum süreçleri ülkenin içinde bulunduğu demokratik yapıdan, uluslar arası ilişkilerden, tarihsel kültürel mirastan ve yaşama pratiklerinden bağımsız olarak ele alınıp değerlendirilemez. Ulusal siyasetle yerel siyasetin örgütlenme, yer ve siyasal gruplar açısından bir birinden farklılıklar taşısa da aralarında bir etkileşime dayanan ilişki mevcuttur.Bunların dışında yerel siyaset ulusal siyasete önemli etkilerde yapmaktadır.[363]

---

[361] A. Haluk Yüksel, Uğur Demiray, **Basının Toplumsal İletişimdeki İşlevleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi Ve Yaygın Eğitim Vakfı, Mart 1998, s.55

[362] Armand ve Michele Mattelart, **İletişim Kuramları Tarihi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1998, s:1-40

[363] Ayça Kurtoğlu, **Hemşehrilik ve Şehirde Siyaset,** İstanbul, İletişim Yayınları, 2004, s. 34,

Özellikle yerel medya kuruluşlarının zayıflığı meslek örgütlerinin yetersiz oluşu mesleki alanda görülen bu deformasyonu olumsuz anlamda desteklemiş yaygınlaştırmıştır. Bu yüzden çoğu zaman yerel medya yukarıda saydığımız işlevlerini sağlıklı olarak yerine getirememektedir.

2.3.Yerel Basın ve Kamuoyu

Demokrasiler kamu oylarının seslerini duyuran, onları bilgilendiren, yoğun iletişim ağları ile birbirine bağlayan sistemler şeklinde tarif edilmektedirler.(İçinde bir ideolojik yanılsama bulunmasına rağmen) En basit şekliyle halkın halk tarafından yönetimi biçiminde tanımlanan demokrasilerin işleyiş ve sürekliklerinde, ister özgür süreçlerde biçimlensin, isterse yapay süreçler tarafından biçimlensin kamuoyları, büyük rol oynamaktadır.[364]

Kamuoyunu, yönetenler ile yönetilenler arasında bir başka deyişle siyasi iktidar ile halk arasında karşılıklı etkileşimin kesişme noktasıdır[365] Demokratik olsun, otoriter olsun her siyasal sistemde, yönetenler yönetilenlerin, siyasal sistemle ilgili düşüncelerini merak ederler. Yönetenler ile yönetilenler arasında başka bir deyişle siyasal iktidar ile halk arasında karşılıklı bir etkileşim vardır. Kamuoyu bu karşılıklı ilişkinin temas noktasını oluşturmaktadır.[366] Bu merakın tarihsel kökenini Eski Yunan ve Roma'ya kadar götürmek mümkündür. Örneğin Forum, bugünün siyasal ortamında kamuoyunun düşüncelerini öğrenmek için önemli bir araçtır. Agora ise, bu iki kültür açısından forumla yaklaşık olarak aynı işlevi yerine getiren bir uygulamadır. Agorada bir araya gelen halk, yönetimle ilgili haberleri öğrenirken bir taraftan da kendi istemlerini dile getirmekteydiler. "Vox Populi, Dei-Halkın Sesi

---

[364] Yasemin Gülşen, **Uğur Mumcu'nun Ölüm ve Ölüm Yıldönümlerinde Türk Basının Gündeminde Kalmasının Haber Değer Kuramları Açısından İçerik Analizi Yöntemi İle Bir İnceleme,** Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

[365] Duygu Sezer, **Kamuoyu ve Dış Politika,** Ankara, A.Ü.S.B.F. Yayını No:339 Sevinç Matbaası, 1972, s:1-3

[366] A.g.e.

Tanrının Sesidir" sözü eski Roma'ya aittir. Buna benzer örnekleri Makedonya Krallığı'ndan, Mezopotamya uygarlıklarına kadar uzatabiliriz.[367]

Yöneticilerin merakının kaynağı daha iyi bir yönetsel ortam sağlamak olabileceği gibi sadece bir meraktan ibarette olabilir. Yine bu doğrultuda yönetilen kitlelerin talepleri, yöneticiler tarafından ciddiye alınıp sistem tarafından bir girdi olarak değerlendirilebilir. Yönetenlerin siyasal süreçlerin oluşum aşamalarında yönetilenlerin düşüncelerini öğrenmeyi istedikleri zaman kamuoyu kavramı oluşmaya başlamıştır

Kamuoyunun siyaset bilimi açısından önemi, onun siyasal karar alma sürecini etkileyen bir faktör olmasından kaynaklanmaktadır. Fransız devlet adamı Napolyon'a göre, kamuoyu korkunç kudretli; görünmez bir gizeme sahip ve bütün her şeyi aşıp geçen, karşısında hiçbir şeyin direnemeyeceği bir güce benzer; Napolyon için hiçbir şey kamuoyu kadar devingen, kaypak, bulanık ve inatçı olamaz; buna rağmen gene de kamuoyu O'na göre çoğu zaman gerçekçi, mantıklı ve adaletli bir güçtür.[368]

Yabancı dillerdeki ifade şekline bakmadan önce kamuoyunun Osmanlıca da ki anlamını vermek istersek, Efkarı Umumiye kamuoyudur. Yine Osmanlı Devleti'nde kamuoyunun oluşumunu ikiye ayrılabilir. Birinci dönem Tanzimat'a kadar olan dönemdir ve kamuoyunun oluşumu doğal yöntemlerle oluşmaktaydı. (fermanlar, Yeniçerilerin kazan kaldırması gibi) İkinci dönem Tanzimat sonrasıdır bu dönemde ise kamuoyunun oluşumu batılı yöntemlerle olmaktadır (örneğin basın gibi).[369]
Public Opinion şeklinde İngilizce ifade edilen kamuoyu kavramının Fransızca'daki karşılığı **Opinion Publiquie**, Almanca'daki karşılığı **Öffentliche Neinung** şeklindedir.[370]

---

[367] M.Alaeddin Asna, "Yönetim Halk İlişkileri", **Amme İdaresi Dergisi,** C. 1 S.3-4 Aralık 1968 s.55-68
[368] Atilla Tokatlı, **Tarih Boyunca Politika,** Hür Yayın, İstanbul, 1. Baskı, Şubat 1980, s. 211
[369] Erol Özbilgen, "Osmanlılar'da Kamuoyu" **Osmanlı Ansiklopedisi**, İstanbul, İz Yayıncılık, , C 6, 1996, s.60
[370] Şemseddin Sami, **Temel Türkçe Sözlük,** İstanbul, Tercuman Gazetesi Yayınları,1985, 3. Cilt, s.312

'Kamu' terimi İngilizce **public** sözcüğünden gelmektedir. Belli bir toplumsal sorun karşısında düşünce ve kanaat sahibi olan kişilerden meydana gelen bir grubu veya grupları ifade etmektedir. Kamu sosyolojik anlamda grup karşılığında kullanılmaktadır. Toplumsal olayların değerlendirilip bir düşünce oluşturulmasında tek bir merkezden ve bunun bakışından bahsede bilmek mümkün değildir. Farklı toplumsal gruplar, karşılaştıkları toplumsal olayları farklı şekillerde değerlendirirler. Bu bakımdan toplum sorunlarının çeşitliliği ölçüsünde, çeşitli 'kamular' dan söz etmek mümkündür.[371]

Oy kavramı ise oluşmaya başlayan bir eğilim, bir görüş anlamın da kullanılmaktadır. Oy kavramı hakkında ki tartışmaları Sokrates'e kadar uzanmaktadır. Sokrates'e göre, kanaat (oy) önemsenmeyecek bir şey değildir. Kanaat kavramına Kant'ta da rastlamak mümkündür. Kant'a göre kanaat (burada oy yerine kullanılmaktadır) hem öznel, hem de nesnel olarak yetersiz yargıdır.

Kamuoyu kavramı bir grubun yerleşik inançları için kullanıldığı gibi, bazen sonuçtan bağımsız olaraktan, görüşün oluşum süreci içinde kullanılmaktadır. Bazı durumlar da ise mantıksal düşünce süreci sonunda benimsenen görüşler içinde kullanılmaktadır. Yukarda yapılan tanımdan da anlaşılacağı gibi kamuoyunun oluşumu bir süreci içermektedir. Bu zaman dilimi içinde toplumsal tarafların özgür bir şekilde düşüncelerini oluşturmaları ve bu düşüncelerin toplumun önünde şeffaf bir şekilde tartışılması gerekmektedir. Çağdaş toplumlarda kamuoyunun oluşum süreçlerinde kitle iletişim araçlarının önemi belirgin bir şekilde kendini göstermektedir. Kamu yararı kavramıyla kamuoyu arasında da bir ilişki vardır. Kamu yararı belirli bir zaman süreci içerisinde oluşan düşünce ve eylemlerin, toplumsal grupların kendi içlerindeki etkileşimleri ve baskın düşüncelerinin çoğunluğa mal olmasıdır. Kamu çıkarlarının birleşmesi sonucunda da farklı yapılarda kamuoyları oluşur.[372]

---

[371] Münci Kapani,**Politika Bilimine Giriş**, 14. baskı.Ankara, Bilgi Yayınevi, 2002

[372]Orhan Alav, **İletişimi ve Yerel Medya**, Isparta, Fakülte Kitapevi , Aralık 2001 s:30

Bir görüşün ya da kanaatin kamuoyu görüşü olarak ifade edilebilmesi için şu koşulların bulunması gerekmektedir: İlk koşul, bir topluluğu ya da grubu ilgilendiren bir sorunun varolmasıdır. İkincisi, bu topluluktaki ya da gruptaki kişilerin iletişim içinde olması gerekir, üçüncü olaraktan da tek, tek kişilerin değil grubun ortaklaşa sahip olduğu düşüncenin ifade edilmesi gerekir. Sonuncusu ise dile getirilen düşüncenin bir karar mekanizmasını, bir kuruluşu veya değişik toplumsal kesimleri bir amaç doğrultusunda harekete geçirme arzusu olmalıdır.[373]

Kamuoyunun oluşum süreçlerinde çoğunluğun yanı sıra yoğunluk ve etkinlik unsurlarının da önemli bir yeri vardır. Kamuoyunun oluşum süreci aynı zamanda farklı düşüncelere sahip toplumsal grupların bir mücadelesini de içermektedir. Bu mücadele sırasında sayısal olarak daha az üyeye sahip bir toplumsal grup örgütlülük bakımından güçlüyse etkinliği de aynı oranda fazla olabilir. Aynı zamanda etkinliğin yaygınlaşıp güçlü olması için kitle iletişim araçlarını yoğun bir şekilde kullanmakta gerekir. Bu bağlam da başka bir kamuoyu tanımı yapmamız mümkündür.Kamuoyu kendini etkin olarak duyuran düşüncedir şeklinde de tanımlana bilir.[374]

Opinion sözcüğü doğruluğu ya da yanlışlığı kesin olmayan bir değerlendirmedir ve bir halk grubunun oydaşmasıdır.[375] Oydaşım düşünsel ortaklıktır. Bir grup içinde tartışmalı bir konu hakkında farklı düşüncelerin ortaya çıktığını gözlemlemek mümkündür. Bu anlamda kamuoyunun oluşumu sürecinde, farklı grupların yanı sıra bir grup içinde farklı düşüncelere de rastlamaktayız. Bu farklılıklar bir süreç içinde ortak bir "oydaşımda" buluşur.

Kitle iletişim araçlarının kamuoyunun oluşum sürecinde önemli bir işlevi bulunmaktadır. Kimi kez devlet organları, kimi kez halkın iletişimine hizmet eden basın gibi medya unsurları "kamusal organlar" arasında sayılmaktadır.[376]

---

[373] Nejdet Atabek, Erdal Dağdaş, **Kamuoyu ve İletişim**, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları,1998, s. 217

[374] Münci Kapani, **Politika Bilimine Giriş**, 14. bs.,Ankara, Bilgi Yayınevi, 2002 s:47

[375] Neumann, **Kamuoyu,** s.84

Habermas'ın kamusal organlar arasında sıraladığı basın, kamuoyunun oluşum sürecinde önemli bir işleve sahiptir. Bilgiye dayanarak oluşan kamuoyunun oluşum süreci aynı zamanda bir bilgilenme sürecidir de. Bu sürecin bir bilgilenme süreci olması basını önemli kılmaktadır. Basının bu süreçteki bilgileri topluma yaymasını birinci aşama olarak adlandırabiliriz. İkinci aşama ise basın tarafından kamuya aktarılan, toplumsal dolaşıma sunulan bilgilerin vatandaşlar tarafından alınıp, algılanmasıdır. Kamuoyu kavramı 17. yy.da modern anlamda basının ortaya çıkıp gelişmesiyle birlikte bugünkü anlamına ve içeriğine doğru evrim geçirmiştir.

Habermas'ın işaret ettiği gibi kamu dönemsel olarak aristokrasinin güdümünden burjuvaziye oradan da bağımsız olarak özerk bir yapı olmaya doğru gelişmiştir.[377] Bu açıdan modern siyaset için önemli bir unsur olan kamuoyunu yönlendirip siyasal etki altında tutmak için basının önemi büyüktür.[378] Bu önemden dolayı siyaset mekanizmasıyla basın arasındaki ilişkiler hep tartışma konusu yapılarak gündeme gelmiş, siyaset kurumu basını kendi kontrolü altında tutup kamuoyu üzerinde sürekli bir kontrol mekanizmasına sahip olmak istemiştir.[379] Modern siyasetin alanında yaşanan bu birliktelik siyasal iletişimin inceleme objesi olmuştur.

Çağdaş toplumlarda kamuoyunun ve medyanın kamuoyu oluşturma gücünün önemine vurgu yapan düşünürlerden biri de Ferdinat Tönnies'dir. Günümüz toplumlarında kamuoyunun ve onu harekete geçiren medyanın çok önemli bir yeri olduğunu belirten Tönnies'e göre kamuoyu, toplumu oluşturan bireylere dışsal bir güç olarak sunulmaktadır. İletişim araçlarının üretim biçimiyle toplum arasındaki ilişkide Tönnies'in üzerinde düşündüğü bir alandır ve bu ilişkiye örnek olarak gazeteyi vermektedir. Gazete için belirleyici olan, hızlı üretim, güncel olayların

---

[376] Jürgen Habermas **Kamusallığın Yapısal Dönüşümü,** Çev. Tanıl Bora, Mithat Sancar, 5. bs. İstanbul, İletişim Yayınları, 2003, s:59

[377] **A.g.e** s:1-60

[378] Arsev Bektaş, **Kamuoyu, İletişim ve Demokrasi,** 2. bs., İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 2000, s: 47

[379] Josef Kırschn,er, **Manipulasyon ama nasıl?,** Çev: Aydın Arıtan, 2. bs. İstanbul, Arıtan Yayınevi, Ekim 1994, s:26

dünyadaki öteki eğlendirici nesnelerine benzer hale gelmesi ve düşüncelerin yaymasıdır.

Tönnies'e göre, basın kamuoyunun oluşumunda gerçek aracı konumundadır ve kamuoyunun gücü ona göre devletin ordu, maliye ve bürokratik yönetim konusunda sahip olduğu güce benzer. Toplumun kendini aşmasında kamuoyunun önemli bir rolü olduğunu dile getiren Tönnies, kentsel uygarlığın bireyleri yalnızlaştıran tarafına vurgu yaparken, aynı zaman da kentsel uygarlığın kitle iletişim araçlarının baskısı altında kendini yenileyemediğinin de altını çizer. Tönnies'e göre, bundan tek çıkış yolu, kamuoyunun topluluk yaşamının kaynaklarına dönerek toplumu yeniden düzenlemesidir. Habermas gibi Tönniese'de düşünsel sisteminin merkezine kamuoyunu oturtmakta ve ondan devrimci bir işlev beklemektedir.[380]

Kamuoyu sivil toplumun bir parçasıdır ve burjuva toplumuna yani mülk sahiplerine ait onunla birlikte tarihsel evrim geçirmiş bir kavramdır.[381] Bu açıdan baktığımız zaman kamuoyu kavaramı şehre ve şehirle birlikte gelişen pazarla diyalektik bir ilişki içinde tarihsel olarak gelişip ortaya çıkmıştır. Habermas'ın da belirttiği gibi İngiltere ve Almanya örneklerinde kentsel merkezlerin gelişimi ticaretin gelişimine, ticaretin gelişimi burjuva sınıfının oluşumuna, burjuva sınıfının aristokrasiye karşı verdiği mücadelede kamuoyunun içerik değiştirmesine kadar bir dizi tarihsel süreç arkalarındaki ekonomik ve toplumsal dönüşümün diyalektik birlikteliğini içsel dinamiğinde taşır. Burjuva kelimesinin kentle birlikte anılması da bu süreç göz önüne alındığı zaman şaşırtıcı değildir.[382]

Kamuoyu kavramıyla demokrasi kavramı arasında gelişim yönünden diyalektik bir ilişkiden bahsetmek mümkündür. Tarihsel olarak kamuoyu kavramı, siyasal iktidarın gücünün yönetilenlerin rızasına dayandırılması ve dolayısıyla demokrasi fikri ile birlikte serpilip gelişmiştir.[383] Basının kamuoyunu oluşturması çift taraflı işleyen bir

---

[380] Ertuğrul Özkçk, **Kitlelerin Çözülüşü**, Ankara, Tan Düşünce, Ocak 1985, s. 332-333.
[381] Habermas, **Kamusallığın Yapısal Dönüşümü, s:**17-19
[382] Regine Pernound, **Burjuvazi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1991, s.29
[383] Sean MacBride, **Bir Çok Ses Tek Bir Dünya,** Ankara, Unesco Türkiye Milli Komisyonu, 1993, s:218

süreçtir. Basın bir taraftan toplumsal istenci açıklarken bir taraftan da toplumsal yaşama yön vermektedir. Parlamenter demokrasilerde, halk kamusal problemlere yönelik oluşturduğu görüşlerini demokratik eylem biçimleri olan, seçim döneminde oy vermek, grev yapmak, toplu gösteri yapmak şeklinde göstermektedir. Bu süreçte halkın görüşlerini açıkladığı en önemli kitle iletişim aracıda basındır.

Bu ilişkinin tam anlamıyla işlemesi toplumsal iletişim sürecinin oluşmasını sağlar. Başka bir söyleyişle, devlet yönetiminde bulunan yöneticiler, basın aracılığıyla, gelen tepki ve uyarılarla kendilerine çeki düzen vermektedirler. Sonraki uygulamalarında siyasal kuruluşlar bu verilere dayanarak düzenlerler. Basın böylelikle iletişim sürecinde yansıma görevini yerine getirmiş olur.[384]

Kitle iletişim araçlarının, kamuoyunu oluştururken bireylerle olan ilişkilerini açıklamaya yönelik iki farklı kuramsal yaklaşım bulunmaktadır. Bunlar, *Model alma ve Anlam* kuramlarıdır.

Model alma kuramına göre, bireyler, kitle iletişim araçlarında karşılaştıkları davranışları sık sık görmektedir. Kişiler bu davranışlarla kendilerini özdeşleştirirlerse, bu davranışları kendilerine uyarlamış olurlar.

İkinci kuramsal yaklaşım ise, *Anlam kuramı* olarak tanımlanmaktadır. Kullanılan simgelerle, bu simgelerin gönderimde bulunduğu sesler, imgeler ya da sözcüklerle kitle iletişim araçları bir gerçek oluşturmaktadır. Bunlarla da, izleyicilerin kendi aralarında, bu anlamları paylaşmalarını sağlar.[385]

Kamuoyunun durağan olmadığını sürekli bir değişim halinde olduğunu[386] belirten Gramsci'ye göre, egemen sınıfın hegemonyasını kurduğu sivil toplum ve dolayısıyla

---

[384] Feyyaz Bodur, **Yerel Basında Yönetim Yapısı Ve Örgüt Yapısı,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 1997, s:24
[385] Atilla Girgin, **Yazılı Basında Ve Habercilik Etik'i,** İstanbul, İnkılap Yayınevi, Ekim 2000 s:58
[386] L.Doğan Tılıç, **Utanıyorum Ama Gazeteciyim,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1998, s:44

kamuoyu bir rıza üretim mekanizmasının yanı sıra bir karşı ideolojinin kurumsallaşıp yaygınlaşmasına yönelik bir mücadele alanıdır da.[387]

Kitle iletişim araçları düşünme eylemini desteklerken, bireylerin yaşanan gerçekliği algılayıp onun üzerine düşünmelerini de sağlarlar. Bununla birlikte, medyanın en önemli unsurlarından biri olan gazeteciler, toplumsal sorumluluk anlayışı temelinde demokratik toplumlarda yurttaşların doğru ve rasyonel kararlar verebilmeleri için gerekli olan yaşamsal enformasyonu sağlamakla yükümlüdürler. Bu bağlamda da medya, önemli olaylar hakkında doğru ve tam bilgi sağlamak zorundadır.[388]

Uzmanlar kitle iletişim araçlarının sadece sorunları ortaya koymasının yeterli olmadığını vurgularken medyanın çözüm önerileri geliştirmesini ya da çözüme yönelik önerilerin oluşum süreçlerini desteklemesi gerektiğinin de altını çizmektedirler. Medya bu işlevini yerine getirdiği zaman, kamuoyunun tartışma, yargılama ve katılma eylemlerini gerçekleştirmesine öncülük etmiş olacaktır.

Bu eylemlilik süreci de demokrasinin yerleşip kurumsallaşması açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu sürecin tek yönlü değil de çift yönlü olarak yani kamuoyunun da geri dönüşümler şeklinde iletişim sürecine aktif olarak katılması hem sağlıklı hem de ideal olan iletişimdir. Bu sürecin olabilmesi içinde kitle iletişim araçlarının insanı merkeze alan yeni iletişim modellerini geliştirmesi gerekmektedir.

Kentsel alan üzerinde gelişen ve biçimlenen yerel siyaset bize mikro ölçekte bir demokratik sistem modeli sunmaktadır. Farklı toplumsal, kurumsal öğelerden oluşan bu mikro siyasal sistemin önemli bir unsuru kentlilerin oluşturduğu, yerel kamuoyudur. Yukarıda da belirttiğimiz gibi kamuoyunun ortaya çıkış ve gelişim süreçlerinde kentin özel bir yeri bulunmaktadır.
Kent mevcut makro sitemin bir alt birimi olarak sistemi besleyip onun kendini üretmesinin araçlarını yeniden kurgular. Kentsel alanlar kapitalist ilişkilerin yeniden

---

[387] Nur Vergin, **Siyasetin Sosyolojisi,** 2. bs., İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 2003, s:76
[388] Süleyman İrvan, "Medya ve Etik", **Medya Etik ve Hukuk**, Der: Sevda Alankuş, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:54

kurgulanma aşamasında farklı toplumsal grup ve sınıfların bir araya gelip kendi çıkarları doğrultusunda çatışma ve uzlaşmaları yaşadıkları bir alan konumundadır. Bu açıdan bakıldığı zamanda yerel siyasetin genel siyaseti beslediği, onu biçimlendirip girdi sağladığı görülmektedir.

Yerel medya bu denklem içinde yerel kamuoyunun oluşum sürecinde aktif olarak rol alır ve kentin yaşayan bir organizma olarak kendini yeniden kurgulamasını sağlar. Kentsel dinamikleri harekete geçirirken toplumsal farklılıkları kamuoyunun ortak bilincinde yeni bir dile dönüştürür. İletişimi, bireyler arasında ortak bir simgeler sistemiyle gerçekleştirilen anlam ve bilgi alışverişi olarak tanımlarsak, yerel medyada kentsel mekanda oluşan iletişim süreçlerinin simgesel kodlarını üretmekte ve bunu kent toplumuna sunmaktadır.[389]

Bu süreçte kişisel farklılıklar, sosyal kimlikler ve sınıfsal ayrılıklar korunurken yeni bir bütünlük içinde kentlileşmenin zemini olarak kurgulanır. Sözlü iletişime dayanan kişiler arası iletişim yerel basın tarafından yaratılan ortak değer ve duyarlılıklar yoluyla bir potada eritilmiş olur. Yerel basının aktardığı mesajlar, oluşturulan bu kentsel kültür içinde algılanır ve anlamlandırılır.

Kentsel kamuoyu aynı zamanda ortak bir duyarlılığın yaşanan ortamı birlikte hissedip ona sahip çıkmanın altyapısını oluşturur.[390] Bunu yaparken de birtakım öngörüşlerin doğrudan savunmasını ve propagandasını yapmadan, vatandaşın diğer uyarılarının da sınırlı etkisiyle kendi başına belli durumlar için belli görüşler geliştirmesine katkıda bulunmaktır.[391]

Kapitalist ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı kentsel mekanlarda, bireylerin hemen yanı başlarında olup bitenler dışındaki olayları.da önemsedikleri ve öğrenmek istedikleri su götürmez bir gerçektir. İyi enforme edilmiş eleştirel vatandaşlar olmak, yaşayan demokrasilerin ön koşullarından biri olarak görülmektedir. Çağdaş

---

[389] Ayseli Usluata, **İletişim,** İstanbul, İletişim Yayınları, Mayıs 1994, s: 11
[390] Doğan Cüceloğlu, **Yeniden İnsan İnsana**, 18. bs., İstanbul, Remzi Kitapevi, Haziran 1998, s:62

toplumlarda gazetecinin önemi de burada yatmaktadır. Gazetecilerin görevi, iyi bilgilendirilmiş ve eleştirel olabilen vatandaşların yaratılmasına hizmet etmektir.[392] Bu bağlamda gazeteciler, her türlü özgürlüğün yanındadır ve bu özgürlükleri savunmalıdırlar ve mesleklerini gerçekleştirirken özgürce düşünüp hareket etmeleri de toplumsal özgürlükler içinde bir güvence olacaktır.[393]

Gazeteci, başta barış, demokrasi ve insan hakları olmak üzere insanlığın evrensel değerlerini, çok sesliliği, farklılıklara saygıyı savunur. Irk, etnik kimlik dil, cinsiyet, milliyet, din, sınıf ve felsefi inanç ayrımcılığı yapmadan tüm bireylerin haklarını tanır ve savunur.[394] Sağlıklı bir kamuoyunun oluşumu ise güvence altına alınmış özgürlüklere dayanan bir siyasal yapıyla gerçekleştirilebilir.

2.4. Yerel Basın ve Kentlilik Bilinci

Kentleşme kavramı sadece günümüzü değil çağımızı belirleyen bir kavramdır. Bugün dünyada bir milyardan fazla insan kentlerde yaşamaktadır. Bu rakamın önümüzdeki on yıllık dönemde iki milyara çıkacağı tahmin edilmektedir.[395] Aynı kentleşme sürecini ülkemizde de bir olgu olarak gözlemlememiz mümkündür.

İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze kadar Anadolu köylerinden büyük şehirlere doğru kitleler halinde bir göç dalgası sürmektedir. Yaşanan ve göçe bağlı olarak biçimlenen bu toplumsal süreç ülkemizin geleneksel toplumsal örgütlenmesini değişime uğratmıştır. Bu süreçte yeni toplumsal kurumlar ortaya çıkmış ve köklü toplumsal biçimlerin ortaya çıkması içinde yeni bir zemin oluşturmuştur. [396]

---

[391] Feyyaz Bodur, **Yerel Basında Yönetim Ve Örgüt Yapısı,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 1997s.25

[392] Broddason, T, "The Secred Side of Prefessional Journalism" **London, European Journal of Communication**, Cilt 9, SAGE, s:236

[393] **Devlet ve Basın,** Ankara,ÇGD, Ekim 1993, s.131

[394] Türkiye gazetecileri hak ve sorumluluklar bildirgesi, **Medya Etik ve Hukuk,** İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:85

[395] Ruşen Keleş, **Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar (1975-1992),** IULA-EMME,İstanbul, 1993,s: 88A

[396] Alan Duben, **Kent, Aile, Tarih,** İstanbul, İletişim Yayınları, 2002, s:23

Kentleşme, iktisadi ve toplumsal değişme ile ilişkisini yansıtan öğelere dayanılarak tanımlanan bir olgudur. Bu bağlamda kentleşmeyi, sanayileşmeye ve iktisadi değişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında, artan oranda örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insanların davranış ve ilişkilerinde, kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim sürecidir.[397] Bu nüfus birikim süreci yani göç olgusu, şehir hayatını karmaşıklaştırırken, bir taraftan da sınıfsal hatlar bu sürçte yerine oturmaktadır. Bu dönem yeni değerlerle, eski değerlerin birbirine girdiği, toplumsal özgürlüklerin gelişip filizlendiği bir dönemdir.[398]

Kentleşme olgusunun oluşmasında başka ülkelerde gözlemlendiği gibi ülkemizde de tarımsal nüfusu şehirlere iten itici güçler, bu kitleyi kentlere çeken tarım dışı faaliyetlerin oluşturduğu çekici güçler ve kete göçmeye hazır kitleleri taşıya bilen iletici güçler bu süreçte birlikte rol oynamaktadır. Kentleşme olgusunun ortaya çıkışın da tarımın itici bir rolü olduğuna dair bir görüş birliği vardır. Aynı görüş birliği kentleşmenin ve sanayileşmenin çekiciliği konusunda bulunmamaktadır. Bir grup sosyal bilimci hızlı kentleşmenin sonucu olduğunu savunup bu kentleşmenin özendirilmesini ister. Başka bir görüşte buna karşı çıkarken, Türkiye'de sanayileşmenin, kentleşmeyi arkadan izlediğini, dolayısıyla da kentleşmenin, sahte, sağlıksız, ve çarpık olduğunu savunmaktadırlar. Bu görüşe göre şehirler bir sanayi merkezi olmaktan çok, bir ticaret ve siyaset merkezi olarak gelişmektedir. Bu tür gelişimin bir sonucu olarak şehre yeni yerleşen kitlelerde kentlilik bilinci görülmez.[399]

Ruşen Keleş ikinci görüşe doğruluk payı verirken aynı zamanda son 25-30 yılda Türkiye'de tarımsal nüfusun azaldığını bunun şaşırtıcı olmadığını fakat tarım dışı nüfusun sanayi yerine ara sektörlerde yoğunlaştığını söylemektedir. Oysa ki Keleş

---

[397] **"Kentleşme ve Kamu Yararı"**, Ekonomi ve Hukuk Kongresi, Türkiye Barolar Birliği, Ankara, 1975

[398] Can Kozanoğlu, **Yeni Şehir Notları**, 3. bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2001s: 28

[399] Cavit Orhan Tütengil, **Az Gelişmişliğin Sosyolojisi**, 4. bs., İstanbul, Belge Yayınları, Mart 1984, sf:162

gibi konunun uzmanlarının da belirttiği gibi sağlıklı bir kentleşme sanayileşmeye paralel olarak gelişmelidir.

Bu çarpıklık sonuçlarını sadece ekonomik alanda değil toplumsal alanın her bölümünde hissettirir. Kentlilik bilincinin oluşması ve kentlilerin kendilerini kent kültürü içinde tanımlayıp ifade etmelerini engeller. Kent yurttaşı olmak, kentlilik bilincine sahip olmak hem ekonomik hem de kültürel bir süreçtir.

Bu süreçte yerel basının rolü nedir? İlk önce yerel basın kente bir aitlik duygusu yaratmalıdır. Bunu ise ancak yerelin yani kentin hem kültürüne, toplumsal zenginliklerine sahip çıkıp kentlilik bilinci merkez alınarak kurgulanan bir habercilik anlayışıyla yapabilir.

Alexandra Yerolympos XIX. Yüzyıl Sonunda Selanik'te Kentlilik Bilinci ve Belediyeye İlgi adlı makalesinde, XIX. Yüzyılın ortalarına düşen otuz yıllık dönemde Osmanlı Modernleşmesi kapsamında Selanik ilinde belediye kurulmasıyla birlikte kentlileşme sürecini ve o dönem içinde Hermes adlı yerel gazetenin kentlilik bilincinin oluşmasına yönelik katkılarını incelemiştir. Makale aynı zamanda yerel basının kentlilik bilincinin oluşumu sürecinde işlevini açıklayan bir çalışmadır.[400]

Yerel basının kentlilik bilincinin oluşmasına yönelik ne yapması gerektiği, Hermes gazetesi örneğinden yola çıkarak ortaya koya biliriz. Ülkemizde kentlileşme süreci Türkiye'nin Tanzimat'tan günümüze kadar olan modernleşme sürecine paralel olarak ortaya çıkmış ve gelişmiştir.

- *Yerel basın gerekli kent alt yapılarını oturtarak kenti bayındırlaştıracak ve güzelleştirecek belediye düzeyinde etkili bir yerel yönetimin doğmasını ve işlemesini destekler. Habercilik yaparken bu konu doğrultusunda titiz bir şekilde takipçilik yapar.*

---

[400] Alexandra Yerolympos, "XIX. Yüzyıl Sonunda Selanik'te Kentlilik Bilinci ve Belediyeye İlgi", **Osmanlı İmparatorluğu'nda Yaşamak,** Çev: Maide Selen, 2. bs., İstanbul,, İletişim Yayınları 2000, s. 147

- *Yerel basın kent mekanı ve kent hizmetlerinin durumuyla ilgili sorunlar ve kent sakinlerinin bu konudaki düşünceleri hakkında hakkın da düşünceler oluşturup yayıncılık yapar.*

- *Yerel basın kenti oluşturan bütün toplumsal gruplara kent hayatının varlığını göstermeye çalışır.Kentlilerin ortak girişimlerin ve yaşama biçimlerine vurgu yapmalıdır. Bunun için kentin ekonomik kalkınması için kentsel potansiyeli harekete geçirir. Yeni bir kentsel hayatın modernleşme politikaları doğrultusunda oluşmasına yönelik yayın politikaları geliştirir. Böylelikle birbirinde bölünmüş farklı toplumsal grupların ortak bir kentlilik bilinci altında birleşip kendilerini ifade etmelerini sağlar.*

- *Yerel basın kentlilerin yerel siyasete katılıp taleplerini dile getirmesini destekler ve bu potansiyeli ortaya çıkaracak bir yayıncılık anlayışı geliştirir.Bunun için gazete sütunlarında eleştirici bir gözle yerel yöneticilerin uygulamalarını topluma aktarır. Günlük yaşam, yerleşme şekli, kentin sunduğu olanaklar hakkında verileri kentlilere sunar. Unutmamak gerekir ki kentlilik bilinci ve yerellik anlayışı, toplumsal çatışma uyuşmazlıkların aşılıp kentsel alanları dışına itilmiş grupların kente entegre edilmesiyle mümkündür.*

- *Kent problemlerini gündeme getirirken hiçbir çıkar grubuna dayanmayıp direk olarak kentlilerin taleplerini merkeze alan bir yayıncılık anlayışı geliştirir.*

2.4.1.Yabancılaşma Kavramı

Karl Marx, insanın kendi kendine yabancılaştıran tarihsel dönemi şu cümleyle özetlemektedir. "İçinde bulunduğumuz dönem, gerçekliği olmayan tutkuların ve tutkuları olmayan gerçeklerin çelişkili çığlıklarına bulanmış bir karışımı

içermektedir." Marx'ın bu cümlesi yabancılaşma kavramına imgesel bir boyut katmaktadır.[401]

Yabancılaşma sosyal bilimlerde karşılaşılan bir kavramdır. Çağdaş toplumların yaşadığı sorunların açıklanmasında ve sorunların çözüm aşamalarında yabancılaşma kavramıyla oldukça sık bir şekilde karşılaşırız. Yabancılaşmayı, insanın çevresinden, işinden, emeğinden, ürününden ya da benliğinden uzaklaşması ya da ayrılması şeklinde tanımlayabiliriz.[402] Aristoteles, dünya birbirinden kopuk bireylerin bir toplamı değildir; tüm bireyler bir şekilde birbirleriyle bağlantılıdır der.[403] Yabancılaşma, bireylerin kapitalist sistem tarafından bir birlerinden kopartılıp atomize edilmesi durumudur.

Yabancılaşma:

- Kişinin içinde yaşadığı topluma, kültürel değerlere ve rol dağılımına karşı ilgisinin kaybolması, değer ve normları anlamsız görmesi, kendisini güçsüz ve yalnız hissetmesi durumudur

Yine yabancılaşma;.

- İnsanın taşıdığı amaçlar ve benimsediği ilkelerle çelişir bir konum ve ilişkiler ağı içine düşmesidir

Yabancılaşma anlamında sıkça kullanılan bir terim olan anomi sözcüğü bir toplumdaki mevcut kültürel değer ve sosyal amaçlar ile, o toplumda yaşayan bireylerin söz konusu amaç, değer ve kurallara uygun olarak davranma ve yaşama istekleri arasında belirgin bir farklılaşmanın ortaya çıkması sonucu, toplumsal ilişkileri düzenleyen kural ve değerlerin aşınmasının doğurduğu, karmaşa ve

[401] Ertuğrul Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** Tan Düşünce, Ankara, Ocak 1985, s: 327
[402] "Yabancılaşma Maddesi" **AnaBritannica Ansiklopedisi,** İstanbul, Ana Yayıncılık, Cilt:22, s:244

[403] **http://www.marksist.com./kitaplık/online Kitap/AI/bolum 19.htm 8/3/2004**

kuralsızlık durumunu ifade etmektedir.[404] Anomi kavramını ilk kez Durkhem kullanmıştır.[405] Metron ise daha kapsamlı bir anomi tanımı yaparak kavrama daha geniş bir anlamsal alan kazandırmıştır. Metron için anomi kavramı bireyin öğrendiği kural ve değerleri birbiriyle ilişkilendiremediği için toplumsal bütünlüğü gerçekleştirememesi durumudur.[406] Alman filozofu Hegel'de felsefi sistemini "Mutlak Ruhun"un yabacılaşması üzerine inşa etmiştir. Hegel'e göre yabancılaşma, mutlak ruhun sürekli hareket halinde kendini gerçekleştirememesinde ortaya çıkmaktadır.Hegel, yabancılaşma kavramını, fiziki anlamda insanın var oluşu ile, ruhi anlamda varlığı arasındaki mesafeye dayandırmaktadır.[407]

Yabancılaşma kavramı 19. ve 20. yüzyılın klasik sosyoloji yapıtlarında ilk kez yer almıştır. Başta Karl Marx olmak üzere Emile Durkheim, Ferdinand Tönies, Max Weber ve George Simmel tarafından kullanılan bir kavramdır.

Yabancılaşma kavramını en iyi açıklayan ve bu konuda yaygın şekilde referans yapılan düşünür Karl Marx'tır. Marx kapitalist sistemde emeğin yabancılaşmasını formüle etmiştir. Marx'ın yabancılaşmış emek teorisini şöyle özetleye biliriz; Kapitalist düzende emek, klasik iktisatçıların ortaya koyduğu gibi yansız değildir ve yabancılaşmıştır. Çünkü ürün üreticiden ayrılmıştır ve artık onun değildir..[408] Burada bahsi geçen ekonomik süreç aynı zamanda insanlar arasında yaşanan ilişkiler bütünüdür. Marx, kendi özel emekleriyle sürdürdükleri toplumsal ilişkiler, üreticilere, insanlar arasındaki kişiliksiz ilişkiler ve kişiliksiz şeyler arasındaki toplumsal ilişkilermiş gibi gözükür demektedir Meta kapitalist sistemde mistik bir nesneye dönüşürken insanların hayatına hükmetmeye başlar. Nesneye adanan yaşam o yaşamı yaşayana karşı bir düşman güç haline gelir.[409]

---

[404]Demir.Ö.-Acar M., **Sosyal Bilimler Sözlüğü**, Ankara, Vadi. Y, 1996
[405] Vehbi Bayhan, **Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabacılaşma,** Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997, s.8
[406]Ertuğrul Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** Ankara, Tan Düşünce, Ocak 1985, s. 332
[407]Bayan, **a.g.e.**, 28.
[408] J.Ibarrola, **Ekonomi Politik Yabancılaşma,** 2 bs., İstanbul, El Yayınları, Ekim 1987, s:86
[409] Arthur Asa Berger, **Kitle İletişiminde Çözümleme Yöntemleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Şubat 1996, s.55

Marksizm yabancılaşma kavramını üç farklı başlık altında incelemektedir.

- Ekonomik yabancılaşma; bu yabancılaşma türü diğer yabancılaşmalara zemin hazırlar.

- Sosyal yabancılaşma; bireylerin kendilerini şeyleşmiş olarak hissetmeleri ve toplumsal ilişkilerin zayıflaması şeklinde kendini gösterir.

- Siyasal yabancılaşma ise sistemden beklentisizlik ve katılım eksikliği şeklinde ortaya çıkar.[410]

Kapitalist sistemde çalışmanın kendiliğinden değil bir zorunluluk olduğunu söyleyen Marx, işçilerin çalışma sürecini denetleyemediğini, emeğin ürününe başkalarınca el konularak işçiye karşı kullanıldığını ve işçinin de emek pazarında bir metaya dönüştüğünü belirtmektedir. Marx kapitalist ve işçi arasındaki yabancılaşmaya neden olan ilişkinin, temel niteliğini emekçinin emek gücünü her gün satmaya zorunlu olmasında bulur. Çünkü emek sahibi, öznel (geçim) ve nesnel (iş) araçlarından yoksundur; bunlar işçinin karşısında kapitalisttin mülkiyetinde bulunur. Marx'ın gençlik yapıtlarındaki yabancılaşma kavramının bilimsel dayanağı Marx'ın olgunluk dönemi yazılarındaki sömürü tezini de içermiştir.[411]

Marx yabancılaşmış insanın, insan olmanın gereğini yerine getiremediğini ve insanlığının özünü gerçekleştiremediğini, belirtir. Yabancılaşma özgürlüğün karşıtı bir durumdur. Özgürlük sorunu ile yabancılaşma arasında bir ilişki kuran Marx gerçek özgürlüğe ulaşmak için yabancılaşmanın aşılması gerektiğine vurgu yapar. [412] Bunun içinde işçi sınıfının mülkiyeti, sermayeyi, parayı ve ücretli emeği, kendi imgelemlerinin yaratığı şeyler olmadığı fakat varlıklarını da yabancılaştırdığı için insanın sadece düşüncede ya da bilinçte değil yığınsal varlığında da, yaşamda da

---

[410] Ayferi Göze, **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, 4.bs., İstanbul, Beta A.Ş., Eylül 1987 s. 294-295
[411] Jean –Pierre Durand, **Marx'ın Sosyolojisi,** Çev: Ali Aktaş Birikim Yayınları, , İstanbul , 2.Baskı, 2002, s: 98
[412] K.Marx, **1844 Felsefe Yazıları,** Çev: Murat Belge,İstanbul, Versoy Yayınları, 1986, s:74

insan olabilmesi için bunların tüm somut ve pratik biçimlerini kaldırması gerekmektedir.[413]

Yine Marx'a göre yabancılaşma, içindeki insanın eylemleri, onun tarafından yönetilmek yerine, onun üstünde, ona karşı işleyen yabancı bir güç durumuna gelmiştir.[414] Modern dünya Max Weber'in söylediği gibi, "büyüden arınmış" değildir; tam tersine o dünya, değerin nesnelerinin,nesneleştirilmiş değerlerin dünyası olduğu ölçüde büyülüdür.[415]

Erich From yabancılaşmayı, kişinin kendini bir yabancı olarak duyduğu deneyim biçimi olarak anlatmaktadır. İnsan bu durumdayken kendisine yabancı bir konuma gelmiştir. Böyle bir insan kendisini dünyanın merkezi, eylemlerinin yaratıcısı olarak göremez, tam tersine eylemleri ve bu eylemlerin sonuçları, onun boyun eğdiği, hatta tapındığı efendileri olmuştur. Yabancılaşmış insan, başka bireylerden kopup uzaklaştığı gibi kendi varlığından da kopmuştur. Herkes gibi o da nesneleri algıladığı gibi beş duyusu ve sağduyusuyla algılar fakat bir ilişki içine giremez.

Yabancılaşma sözcüğü psikiyatride psikozu tanımlamaktadır. Fransızca'daki *Aliene*, İspanyolca'daki *alienado* sözcükleri psikozu, bütünüyle kendisinden kopmuş insanı anlatmaktadır. Geçen yüzyılda Hegel ve Marx'ın kullandığı sözcük yukarıda da açıkladığımız gibi kendinden kopma anlamındadır. Bu durumdaki insan günlük olaylarda aklıyla davranır; oysaki toplumsal yaşamında çok büyük bir çarpıklık içindedir.[416]

Kapitalizm insanı bir robota dönüştürmüştür. Bu robotun tek amacı ise daha çok üretmek ve daha çok tüketmektir. Ekonomiye bağımlı tüm etkinlikler insanın

---

[413] K. Marx, F.Engels, **Kutsal Aile Ya Da Eleştirel Eleştiri'nin Eleştirirsi,** Ankara, Sol Yayınları, Üçüncü Baskı, 2003, s:79

[414] Erich Fromm, **Sağlıklı Toplum,**İstanbul, Payel Yayınevi, Çev: Yurdanur Salman, Zeynep Tanrısever, Şubat 1982, 135

[415] Etienne Balibar, **Marx'ın Felsefesi,** ,Çev:Ömer Laçiner İstanbul, Birikim Yayınları,2.Baskı, s.77

[416] Erich Fromm, **Sağlıklı Toplum,** Çev: Yurdanur Salman, Zeynep Tanrısever, İstanbul, Payel Yayınevi, Şubat 1982, 135

araçlarının, amaca dönüşmesine yola açmış, bu durumsa insani niteliklerin kaybedilmesine neden olmaktadır.[417]

Yabancılaşmanın kökeninde kapitalist ilişkilerin insanı ikinci plana iterek nesneleştirmesi, *"şeyleştirmesi"* yatmaktadır. İnsan kendi kontrol edemediği bir üretim sürecinin parçasıdır ya da pazara da tüketime teşvik edilen ve toplumsal statüsü tüketim ölçüsüne göre belirlenen bir öğeye dönüştürülmüştür. Artık tükettiğiniz veya tüketebilme potansiyeliniz kadar varsınızdır. Kapitalist ilişkilerin üstünde kurgulanmış olan her türlü toplumsal ya da kişiler arası ilişki içinde yabancılaşma potansiyelini taşımaktadır.

2.4.2. Kent ve Yabancılaşma

Kapitalizmin gelişimiyle diyalektik bir ilişki içinde varlık bulan kent durağan bir yapıdan çok bir süreci temsil etmektedir.Kapitalizm geliştikçe, toplumsal ilişkileri dönüştürdükçe kentte dönüşmektedir. Bu süreç içinde kent sürekli olarak yeniden tanımlanmakta değişime uğramaktadır.

Günümüzde kent, kapitalist ilişkilerin basit bir yansımasını temsil etmez. Kent artık kapitalist ilişkilerin yeniden üretilmesinin kurucu öğelerinden biridir. Kapitalizm kendini iş saatlerinin dışında "boş zaman" olarak adlandırılan zaman diliminde hem ideolojik hem de yaşama pratiklerinin içselleşmesine yönelik olarak yeniden üretir. Bir işçinin kendini yeniden üretmesinde eğitim ve sağlık kurumlarının yanı sıra ailenin de önemli işlevleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda kent bir üretim birimi olmanın yanında, konut, eğitim, sağlık, ulaşım ve benzeri birimlerin yoğunlaştığı bir alan, yeniden üretim mekanı olaraktan anlam ve işlevlik kazanmaktadır.[418]

Kapitalizm kenti sistemin genel mantığı içinde dönüştürürken, kenti sadece bir yaşama alanı olarak görmemektedir. Kapitalizm kenti bir değişim değeri alanı olarak

---

[417] Erich Fromm, **Sevme Sanatı**, Ankara, Öteki Yayınları,1993, s: 100-113

[418] Tarık Şengül, "Kapitalist Kentleşme Dinamikleri ve Türkiye Kentleri" **Evrensel Kültür Dergisi,** İstanbul, Nisan 2003, s:127.

önemini anlamış bunun sonucu olaraktan da kentsel taşınmazlar alınıp satılır bir meta olarak merkezi bir konum kazanmıştır.

Fransız Marksist düşünür Lefebvre'e göre, kapitalizmle kent arasındaki ilişki kapitalizm açısından kendini yeniden üretebilmesi için yaşamsal bir öneme sahiptir. Kapitalizm günümüze kadar kendini yenileyerek gelebilmişse bunun bir nedeni kent mekanını alınıp satılır bir meta olarak keşfetmesine borçludur.[419]

Kent mekanı birinci olarak emeğin yeniden üretiminde merkezi, ikinci olaraktan da sermaye birikim süreçlerinde oynadığı rol açısından önemlidir. Bu süreç bir taraftan Pazar koşulları tarafından belirlenirken bir başka taraftan da kentteki yerel ve ulusal yönetim örgütlerinin karşılıklı etkileşimi içinde oluşmaktadır. Bu etkileşimin yönü ise sermaye ile emek arasındaki çelişki biçimler. Bu çelişki kente yaşayanların çalışma ve konut koşullarından günlük hayatın her alnını yeniden kurgulayıp belirlemektedir.[420]

Marksist coğrafyacı David Harvey için kapitalizmin kent mekanını kullanış şeklini kendisine bir çalışma alanı olarak almıştır. Lefebvre'nin kapitalizmin sermaye birikimiyle ilgili olarak yaşanan krizleri kent mekanlarını kullanarak çözmesi Harvey'ın çalışmaları için bir çıkış noktası olmuştur. Harvey kentleşme sürecinde sadece sermayenin yoğunlaşıp kentleşmediğini aynı zamanda bilincinde kentleştiğini vurgulamaktadır. Kentleşme süreci emekle sermaye arasındaki çelişkiden farklı bir bilinci yaratmaktadır. Bu karmaşık yapılanmanın sonucunda çalışan sınıflar kentsel olguları sınıfsal bir bakışla değil, bir dizi bilinç odağını referans alarak anlamlandırmaya çalışmaktadır. Bu bilinç odakları birey, topluluk aile ve devlettir.[421]

Kapitalist toplumlarda asıl bilinç odağı sınıf ve sınıfsal ilişkiler olması gerekirken kentleşme süreçleri bu bilinci gölgeleyen yeni bilinç odakları yaratmaktadır. Bu

---

[419] Tarık Şengül, "Kapitalist Kentleşme Dinamikleri ve Türkiye Kentleri" **Evrensel Kültür Dergisi,** İstanbul, Nisan 2003, s:128

[420] A. Ekber Doğan, "Kolektif Tüketim ve Kentsel Siyasetteki Önemi" **Bilim ve Siyaset,** Ankara, Yıl:1, Sayı:2, Kış 2001, 30

durum kentsel mekanda oluşmuş olan sınıfsal çelişkilerin görünüp algılanmasını önlemektedir. Harvey'e göre bu durum bir *"yanlış bilinç"* durumu olmasa bile kentleşmenin yarattığı karmaşık yapıların ve ilişkilerin *"fetişleştirilmesine"* neden olmaktadır. Bu durum kent sorunlarının sermaye ile olan bağlantısını görmeyi engellemektedir. Sorunların yanı sıra sermaye bir kentleşme mantığını bu süreçte dayatır bu mantık kentlilerin çıkarlarını değil sermayenin çıkarlarını savunan bir mantıktır. Bu durumda kamu çıkarlarının yerini sermayenin çıkarları alır. Leferbvre'in söylediği gibi "günümüzde üretimin analizi göstermiştir ki, metaların mekanda üretiminden mekanın kendisinin meta olarak üretimine geçilmiştir" kent yoksulları ve emekçiler de farkına varamadıkları ilişkiler içinde kente yabancılaşmaktadırlar. Kentsel yabancılaşmanın nedenlerinden biri de göçler yoluyla eski çevrelerinden ayrılan bireylerin yeni mekanlarına hem maddi hem de kültürel olarak uyum sağlayamamasıdır.[422]

Sermayenin yoğunlaşması kentsel mekanları bölmektedir. Kentin içinde oluşan gettolarda çok zenginlerle, çok yoksullar arasında mekansal bir bölünme oluşmakta, küreselleşmeye ve kapitalist krizlere paralel bir şekilde orta sınıflarda kopmalar görülmektedir. Bu süreç yeni kent yoksullarını üretirken kente, kentsel kültüre yabancılaşmış yığınlar toplumsal patlamalara hazır bir duruma gelmektedir. Kentleşme olgusu 20. yy dönüşüm aşamalarında bireysel ilişkileri değişime uğratmıştır.

Amerikalı toplumbilimci C.H. Cooley toplumsal ilişkileri grupsal ilişkiler şeklinde incelemiştir. Cooley'e göre toplumlarda iki tür ilişki bulunmaktadır. Bu grupları *Birincil* ve *İkincil* gruplar olarak ikiye ayırmaktadır Cooley. Birincil gruplardaki ilişkiler yüzyüze olup, bireysellikler grup içinde erir. Böylelikle bireylerin kendi benlikleri biz içinde yer alır. Bu karşılıklı sempatiye ve özdeşleşmeye dayanan bir süreçtir.Bu tür ilişkiler sanayileşme ve kentleşme olgusunun yoğun olarak yaşanmadığı toplumlarda daha sık olarak görülmektedir.

---

[421] Harwey, D.**Consciousness and the Urban Experence,** John Hopkins UP, Baltimore;Bölüm 5. s:21

İkincil gruplar ise genellikle sanayileşme olgusuyla birlikte yoğun kentleşmenin yaşandığı toplumlarda sıklıkla görülmektedir. İkincil gruplar birincinin tam tersi özellikler taşımaktadır. İlişkiler soğuk, akılcı ve çıkara dayalıdır. İlişkiler kişisel olmayan bir özelliğe sahiptir. Bunlar soyut, işlevsel ve yüzeysel ilişkilerdir. Özellikle kapitalist ilişkilerin yoğunlaştığı ve kentleşme olgusunun hızlı bir şekilde yaşandığı toplumlarda insan ilişkileri parçalanmış ve kişisel olmayan bir nitelik kazanmıştır. Cooley'e göre çağdaş toplumların özelliği, ikincil gruplara dayanmasıdır. Çağdaş insan yalnızdır ve yabancılaşmıştır.[423]

A.M. Rose da, kentleşme sürecinde yabancılaşmayla birlikte ortaya çıkan bireyin yalnızlaşmasının üzerinde durur. Rose göre yalnızlaşma olgusunun nedeni, kentleşme sürecinde, ailesel ve toplumsal bağların zayıflamasıdır. Bu süreç anomik bir ekonomik pazarı ve mesafeli bir siyasal devleti ortaya çıkarır.Yeni kentli insan yaşadığı dünyayı algılayabilecek araçlardan yoksundur. Rose'un anlattığı kentli insanın yalnızlığı bireyle toplumsal bütün arasındaki belli bir kopukluğu anlatmaktadır.[424]

Mannheim'de kentli insanın telkinlere, patlamalara ve kendi içine kapanmaya uygun olduğunu söylerken, sanayileşmenin kişinin özel hayatında da çelişik durumlar doğurduğunun altını çizmektedir.[425]

Yine W. Kornhauser de kentleşmenin çok hızlı yaşanması durumunda çok sayıda insanı köklerinden kopardığını bunun ise toplumsal çözülmelere ve parçalanmalara neden olacağını vurgulamaktadır.[426] Ülkemizde kentleşme olgusu sanayileşmeye paralel oluşmadığı için Cooley'in bahsettiği her iki toplumsal ilişki biçimine büyük kentlerde rastlamak mümkündür.

---

[422] Vehbi Bayhan, **Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma,** Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997, s:9
[423] Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** s.43
[424] Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** s.334
[425] Leyla Erbruz, **Karl Mannheim ve Planlı Değişme,** Ankara, DPT Yay., 1982, s.109,

Hızlı kentleşme olgusu, sosyal politikaların yeterince uygulanamaması birincil ilişkilerin kentlerde varlık bulmasına neden olmaktadır. Bu tür ilişkiler bir tampon işlevi görmekte böylelikle hızlı kentleşmenin yarattığı sorunları azaltmaktadır. Yinede bu süreç içinde insanlar yalnızlaşmakta ve hem toplumsal sistemden, hem de siyasal sistemden uzaklaşıp yabancılaşmaktadır. Artık çağın insanı tatminsiz ve içe dönüktür.[427]

Kentler hızlı bir şekilde "lumpenproterya" olarak adlandırılan düzenli işi olmayan kesimlerin hızlı bir şekilde büyümelerine mekan olmaktadır. Bütünselliğini yitirmiş fragmanlaşmış kentsel hayatta bu yığınlar kolaylıklar radikal siyasal hareketlere katılmakta ya da amaçsız şiddet olaylarına neden olmaktadırlar. Sanayileşmeye dayanmayan hızlı göç hareketleri kentleri yoksulluğun egemen olduğu mekanlara dönüştürmektedir.[428] Kentsel yabancılaşma kendini siyasal sisteme karşı bir yabancılaşma ve güvensizlik şeklinde açığa vurmaktadır.

Bu sürecin en önemli nedenlerinden biri yeni bir siyasal dilin yaratılamamış olmasıdır. Yabancılaşmanın aşılması öncelikli olarak mülkiyet ilişkilerinin yeniden kurgulanmasıyla mümkündür. Fakat bu süreçte yeni bir siyasal dilin yanı sıra yerel basında "kentlilik bilincinin" oluşmasına yönelik yeni habercilik kurguları geliştirebilir.

Kentlilerin kentsel mekanlarla kurdukları ilişki dolaylı olduğu sürece yabancılaşma kavramı geçerliliğini koruyacaktır. Kentlilerle, kent arasında dolaysız bir ilişkinin kurulması için siyasete katılım olgusunun geliştirilmesi ve yukarıda da belirttiğimiz gibi genel ekonomik ve toplumsal sistemi sorgulayan siyasal bir dilin oluşturulmasıyla mümkündür. Yerel basın bir ideoloji üretim merkezi olaraktan da bu görevin temel unsurlarındandır.

---

[426] Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü**, s.353

[427] Niyazi Öktem, **Devlet ve Hukuk Felsefesi Akımları,** İstanbul, Der Yayınları, 1993, s.64-65

[428] Ruşen Keleş, "Kentleşme ve Kamu Yönetimi Sorunları", **Hızlı şehirleşmenin Yarattığı Ekonomik ve Sosyal Sorunlar,** İstanbul, SİSAV,1986, s.131-156

Yerel yönetimlerle kentliler arasında yaşanan yabancılaşmanın kaynağını yerel yönetimlerin özellikle son yıllarda kentsel rant paylaşımı üzerinden kendilerini kurgulamalarında yatmaktadır. Bu bağlamda yerel yönetimler yerel sermaye gruplarına dayanmakta ve böylelikle kentlilerle yerel yönetimler arasında bir yabancılaşma da yaşanmaktadır. Bu yabancılaşmanın aşılmasında da yerel basın her iki unsur arasında bir aracı görevini üstlenebilir.

2.5. Alternatif Bir Haber Anlayışı: Yurttaş Gazeteciliği

Liberal medya kuramına göre, günümüz demokrasilerinde basın, yasama, yürütme ve yargıdan sonra dördüncü kuvvet olarak sayılmaktadır. Gazetecilik mesleki olarak bir kamusal görevin yerine getirmesidir. Bu kamu görevi vatandaşlarla devlet arasında bir iletişim köprüsü oluşturulması şeklinde oluşur. Bu açıdan liberal kuramı savunanlar basının demokrasi ve diğer özgürlüklerin korunmasına önemli bir yer verirler.[429]

Basın genel egemenlik ilişkileri içinde kendini tanımlamayıp, meslek kurallarına ve etik öğeleri ön plana çıkaran bir yapılanma ve görev bilinci içinde hareket ettiği taktirde kamusal bir hizmeti yerine getirebilir.

Basını öncelikli görevinin haber vermek olduğunu önceki satırlarda vurgulamıştık. Peki haber nedir? Haber, gerçekle bağlantılı ya da gerçeğin ta kendisi olduğu sanılmasından dolayı, en etkili medya içeriğidir. Haber herhangi bir olayın okuyuculara, izleyicilere ya da dinleyicilere aktarılmasıdır. Bu haber tanımında olay kavramının öne çıktığını görmekteyiz. Olay ise çeşitli, belirli bir yer ve zaman içinde meydana gelmesi gerçekleşmesidir. Burada gerçekleşmiş bir durum söz konusudur. Olay, bir eylemin yanı sıra bir söylemde olabilir. Olay gözlemleyen varsa haber olmaya adaydır. Haber üretmekse, duyumları ve gözlemleri iletmektir.[430]

---

[429] Cevdet Perin **Tarih Boyunca Düşünce ve Basın Özgürlüğü,** İstanbul, Remzi Kitapevi, 1974, s:13
[430] Atilla Girgin, **HaberYazma Teknikleri "Haberci Adayının El Kitabı"**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 1998, s:73

Haber bir kurgudur aynı zamanda, Gazeteci olayı haber yaparken kendi bakış açısıyla yeniden esas çerçeveye sadık kalarak kurgular. Burada gazetecinin olayı nasıl algıladığı önemlidir. Gazeteci birikimi doğrultusunda olayı algılama biçimine göre haberi yeniden kurgular. Sürecin bu şekilde işlemesi kitle iletişim aracı izleyicileri için bir handikabı içinde taşımaktadır.

Haber tüketicileri haberin sunulum aşamalarında onun arkasında yatan amacı anlama yetisine sahip olamazlar. Haber, tüketicileri kendi seçmeli ilgilerine göre gazeteciler tarafından "haber olur diye seçilmiş, ayrılmış düzenlenmiş, haber olarak yazılmış olay veya olayların okunması, dinlenmesi, seyredilmesi şeklinde oluşmaktadır.[431]

Haber, okuyucusunu haberde anlatılan olayın gerçek olduğuna ikna etmeye yönelik bir anlatıdır. Oysaki, haberin oluşum süreçleri kapitalist ilişkilerle belirlenmiş bir ortamda şekillenmektedir. Her haber bir dile dayanmaktadır. Dilin kendisi bir iktidar mücadelesinin yansımasıdır. Bir güç ilişkisidir. Dil toplumsal bir pratiğin ürünüdür. Her toplumsal pratik ise içinde şekillendiği toplumun sınıfsal ilişkilerini içinde taşır ve egemen sınıf tarafından bir meşrulaşma aracı olarak kullanılmaktadır.Bu bağlamda muhabirden başlayarak, medya kuruluşlarına kadar uzanan yapıda içinde filizlenip şekillendiği toplumsal iktidar ilişkilerinden ve mücadelesinden bağımsız düşünülemez.[432]

Haberin ve kitle iletişim organlarının birer iktidar odağı haline gelmesi son yıllarda alternatif habercilik arayışlarının oluşmasına neden olmuştur. Kaynağını Amerika Birleşik Devletlerinden alan yurttaş gazeteciliğinin altında yatan temel Alexis de Tocqueville'nin "Demokrasi olmadan sizler gerçek bir gazete olamazsınız, gazeteler olmaksızın sizler de demokrasiye sahip olamazsınız" düşüncesidir. [433]

---

[431] Oya Tokgöz, **Temel Gazetecilik,** 3 bs., Ankara İmge Kitapevi, 1994, s.124

[432] Çiller Dursun, **"Haber ve Habercilik/Gazetecilik Üzerine Düşünmek"** Gazetecilik ve Habercilik, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s.25

[433] İncilay Cangöz, **"Yurttaş Gazeteciliği Ve Yerel Basın"** Gazetecilik ve Habercilik, İstanbul, IPS, İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:101

Yurttaş Gazeteciliğinin öncü isimlerinden Virginia Pilot gazetesinin editörlerinden Denis Hartig, yurttaş gazeteciliğini "Yurttaş yaratmak" olarak tanımlamaktadır. Yurttaş gazeteciliğin temel amacı bireylere yurttaşlık bilinci vermektir.

Yurttaş gazeteciliği ABD başta olmak üzere özellikle yerel basında uygulama alanı bulmuştur. Bunun başlıca nedeni yerel basının yaygın basından olan farklılıklarının bazı avantajlar yaratmasıdır. Yaygın basında görülen tekelleşme yerel basın için söz konusu olamadığı için farklı haberlerin yer alması daha kolaydır. Genel haber hiyerarşisinin dışına çıkıp yaygın basında söz hakkı bulamayan toplumsal kesimlerin yerel basında söz hakkı bulmaları daha fazla söz konusudur.[434]

Yurttaş gazeteciliğinin temel yaklaşımlarından biri, yeni bir dil yaratmaktır. Bu dil egemen söylemin tersyüz edilmesiyle ortaya çıkacaktır ve ideolojik bir tercihi içermektedir. Cinsiyetçi, ırkçı, şövenist ve militarist bir söylemin yerini eşitlikçi, demokrasiden ve barıştan yana bir dilin alması savunulmaktır.

Çünkü gazetecilik bir barış mesleğidir. Yurttaş gazeteciliği okurları pasif birer izleyici durumundan aktif kendi, kendini yöneten bir toplumda rol oynayan gerçek katılımcılar olarak değerlendirmektedir. Bu doğrultuda medyada , kent toplantılarında yurttaşlara söz hakkı verilmektedir. Vatandaşların istek ve talepleri gazetecilerin öncelikli haber konusudur.

Geleneksel gazetecilikten daha etkili olan yurttaş gazeteciliği, bütün günlük haberlerin okunup, izlenmesinden çok, haber tüketicileriyle iletişim kurmayı öncelikli olarak hedeflemiştir.Haber tüketicisi sayısı artarken, yeni yurttaşlık modelleri benimsetilmiş olur.Yurttaş gazeteciliği konusunda yerel basın, yurttaşları kamusal konuların tartışıldığı ortamlara çekmektedir. Gazetecilik uzmanların belirlediği gündemin değil sıradan insanın gündemini kendisine temel almaktadır.

---

[434]Nurdoğan Rigel, **"Kamu Gazeteciliği ve 2000'li Yıllarda Basın"** İletim Gazetzesi, İ:Ü. Iletişim Fakültesi,

Böylelikle haberler uzmanlardan aşağıya doğru değil, yurttaşlardan yukarı doğru taşınmaktadır.[435]

Haberler oluşturulurken, konuyla ilgili tüm kaynaklara ulaşılması, tüm kaynakların görüşünün alınması ve haberi resmi bakış açısıyla değil yurttaşların, toplumun, kamunun bakış açısıyla aktarmak, yurttaş gazeteciliğinin bir başka ilkesidir.[436]

Yurttaş gazeteciliğinde haberde takip önemli bir unsurdur. Haber takibi kamu çıkarları gözetilerek yapılır. Bu bağlamda gazeteciliğin militanca bir çerçevede yapıldığını söyleyebiliriz.. Yerel basında yapılan haber takibi aynı zamanda vatandaşların taleplerinin devlet bürokrasisine ve yerel yönetimler başta olmak üzere yerel siyasal kurumlara aktarılmasını içermektedir.

Amerikan kaynaklı olan yurttaş gazeteciliğine, benzer habercilik yaklaşımı ise ülkemizde mülksüzlerin medyası adı altında projeleştirilmiştir. Mülksüzlerin medyası projesi medya alanında mülk sahibi sınıfların ideolojik hegemonyasına karşı oluşturulmuş alternatif bir girişim örneğidir.[437] Mülksüzlerin ideolojisini toplumsal dolaşıma sokmayı hedefleyen proje kamu çıkarlarının özel çıkarlarına olan önceliğini vurgulamaktadır. Yasaklamalar yerine özgürlüğü, kölelik yerine bağımsızlığı, rekabet yerine, dayanışmayı, para yerine, emeği yüceltmeyi hedeflemektedir. Mülksüzler medyası, mülkiyet yapısı olarak da kamu mülkiyeti kavramını hayata geçirecek bir projedir. Kolektif mülkiyet yapısı ve okurlarının denetimi altında çalışması onun kamu çıkarlarını kollayan bir yayıncılık yapabilmesini sağlayacaktır. Mülksüzler medyası projesi özellikle kendine uygulama alanı olarak yerel basını seçmiştir. Yurttaş gazeteciliğinin de kendisine uygulama alanı olarak yine yerel basını seçtiği düşünülürse, yerel basının egemen tekelleşmiş yaygın medyanın karşısında asıl alternatif yayıncılık özelliklerine sahip olduğu bir kez daha görüle bilmektedir.[438]

---

[435] **Age.**
[436] Ragıp Duran, **"Yurttaş Gazeteciliği"**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s.85
[437] Ragıp Duran, "Mülksüzler Medyası", **Özgür Üniversite Forumu,** İstanbul, Sayı: 12, Ekim-Aralık 2000, s.152
[438] **A.e.**

Küreselleşmenin bir sonucu olaraktan üretim ve meta değişiminin temel unsurları olan para, teknoloji, insanlar ve metalar ulusal sınırları kolaylıkla aşmakta dünya batı kapitalizminin egemenliği altında biçimlen bir pazara dönüşmektedir. Bu süreçte ulus devletlerin egemenliklerinin sarsıntıya uğradığını gözlemlemek mümkündür. Ulus devletlerin egemenliği sarsıntıya uğrarken onun yerini yeni bir egemenlik biçimi almaktadır. Yeni egemen güç uluslar arası batı sermayesidir.Artık egemenlik yeni bir biçim almıştır. Tek bir hükmetme biçimi altında birleşmiş bir dizi ulusal ve ulus-ulus üstü organdan oluşmuştur. Bu yeni durumu bazı entelektüeller bir imparatorluk olarak adlandırmaktadırlar.[439]

Yeni küresel durum emperyalizmin kimlik ve şekil değiştirmesinden başka bir anlama gelmemektedir. Ekonomik alanda yaşanan küreselleşmenin bir boyutu kendini kültürel alanda da göstermektedir. Bugün medyada küreselleşirken hem de yerelleşme eğilimleri taşımaktadır. Bu durumu küresel yerelleşme olarak adlandıra biliriz.[440] Küreselleşme hem yayıncılık acısından hem de sermaye bileşenleri açısından kendi medyasını yaratmıştır. Hatta medyanın kendisi bir iktidar odağı olmuştur. Küresel medya kuruluşları yatay-dikey sermaye birlikleriyle, tekelleşmeyle uluslar arası yayıncılığı yönlendirip biçimlendirici bir duruma gelmişlerdir. Bu sürecin bir boyutunda ise ulusal medyanın uluslar arası medyayla bütünleşmesi olgusu kendini göstermektedir

Küresel yayıncılığa baktığımız zaman başlıca iki özelliği dikkat çekicidir. Küresel medya küreselleşme olgusunu desteklerken batı sermayesinin çıkarları doğrultusunda yayın yapmaktadır. İkinci bir özelliği de yerel yayıncılıkla kurduğu ilişkidir. Bugün küresel yayın kuruluşları dünyanın farklı bölgelerinde yerel sermaye ile ortaklıklar kurup yerel dille zenginleştirilmiş yayıncılık örnekleri vermektedir. Örneğin küresel yayıncılığın sembol kuruluşlarından olan CNN 20 yıl önce Atlanta'da yayına başlamış, yerel bir medya organizasyonuyken, bu süre içinde küresel bir medya gücü

---

[439] M.Hardt, A.Negri, **İmparatorluk,** Çev: Abdullah Yılmaz, İstanbul, Ayrıntı, 2001, s.18

[440] Sevda Alankuş "Altarnatif Olarak Yerel Medya ve bir Girişim: Bağımsız İletişim Ağı"**Özgür Üniversite Forumu,** İstanbul, Sayı.12, Ekim-Aralık 2000, s.132

haline [441]gelmiştir., CNN En Espanol, CNN Italıa, CNN Turk, CNN Sverige adlarıyla farklı ülkelerde yayıncılık yapmaktadır. Fakat bu yayınlar yerelden genele doğru bir yapılanmanın değil küresel sermayenin çıkarları doğrultusunda kapitalist ideolojinin yaygınlaştırılıp meşrulaştırılmasına yönelik yayınlardır. Bu bağlamda kapitalizmle bütünleşmiş yayıncılığın özgürlükleri ve yerel demokrasileri destekleyici bir yanı bulunmamaktadır. Egemen olan küresel medyanın varolan eşitsizlikçi, ayrımcı, söylemi yerelleri de içine alarak yeniden üretilmektedir. Söz konusu yerelleşme dikey bir yerelleşmedir.

Oysaki, yaygın medyanın egemen söyleminin karşısında, yerel medya alternatif olabilecek olanaklar taşımaktadır.Bunun içinde öncelikli olarak dikey bir örgütlenme içinde ideolojik bir sorgulama sürecine dayandırılmış bir habercilik anlayışı gerekmektedir.[442] Bunlardan dolayı alternatif iletişim ağları ve alternatif habercilik pratikleri iletişim alanının demokratikleştirilmesi için önemlidir.

Yurttaş gazeteciliği yapılırken gazetecilerin vatandaşların haklarına yönelik olarak neleri gözetmesi gerekmektedir?Buna örnek verebilmek için Avrupa Kentli Hakları bildirgesi'ne bakmamız gerekmektedir:

- *Bütün yerel yönetimlerin, doğrudan veya dolaylı olarak ekonomik kalkınmaya katkı konusunda sorumluluk sahibi olması.* Yerel basın bu konuda yerel yönetimleri destekleyip merkezi yönetime yerel yönetimlerin ekonomik taleplerini aktarabileceği gibi, yerel kaynakların ekonomik verimlilik doğrultusunda kullanımının takipçisi olabilir. Yapılacak projeleri kamuoyuna duyurup gerekli toplumsal tartışmayı ve desteği oluşturabilir.

- *Yeterli istihdam olanaklarının yaratılması. Ekonomik kalkınmadan pay alabilme şansının ve kişisel ekonomik özgürlüklerin sağlanması.* Yerel

[441] Rengin Ozan, "Kültürlerarası Ortamda Yerellik Olgusu", **Communicational in the Millenium: A Dialogue Between Turkish and American Scholars,** İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları No:26 2004, s.955

basın bu doğrultuda bireysel girişimleri destekleyip talep ve projeleri yerel siyasete girdi olarak sokabilir.

- *Dolaşım özgürlüğü*
- *İnsanca konut edinme ve sağlık, kültür hizmetlerinden yararlanma.* Yerel basın haber stratejilerinde kent yoksullarını ve sokaktaki sıradan vatandaşı merkeze alan bir yayıncılık yapması gerekmektedir. Sermayeden ya da devletten başlayan bir yapılanma yerine toplumdan siyasal yapılanmaya doğru bir habercilik anlayışı, kent yoksullarının sorunlarını öncelikli kılacaktır.Küreselleşme söylemlerinin egemen olduğu günümüzde dünyamız en zengin dönemlerinden birini yaşamakta. Bu zenginliğin öbür yanında ise küresel politikalar sonucunda gün geçtikçe sayıları artan yoksullar var. Yeterince beslenemeyen, temel sağlık ve eğitim hizmetlerini alamayan bu yoksullar bize küreselleşmenin sadece Silikon Vadisi, Internet cafeler ve cep telefonu olmadığını bir kez daha göstermekte. [443] Her göçen gün sayıları artsa da yoksullar seslerini özellikle egemen medyada yeterince duyuramamakta. Medyada yaşanacak olan bu alternatif yapılanmalar, milyonlarca yoksula yeni bir umut, yeni bir dil olabilir.

- *Yaşadığı kent çevresini demokratik koşullarda kontrol edebilme hakkı.* Yerel basının öncelikli hedeflerinden birisi yerel demokrasinin gelişip kurumsallaşmasını sağlamak olmalıdır. Bu ülkedeki demokratik sistemle de diyalektik bir ilişki içindedir. Yerel demokrasinin gelişmesi ülkenin demokratikleşmesine önemli bir katkı olacaktır.

- *Şiddetten, her türlü kirlilikten, bozuk ve çarpık kent çevresinden arınma hakkı;* Kentlilerin yaşadıkları mekana sahip çıkması onu toplumsal çıkarlar doğrultusunda biçimlendirmeye çalışması demokratik bir açılımı

---

[442] **A.e**

[443] Fikret Şenses, **Küreselleşmenin Öteki Yüzü Yoksulluk,** 2 bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2002, s:13-30

gerektirmektedir. Bu açıdan yerel basının sağlayacağı sağlıklı bir iletişim mekanizması yerel siyaseti zenginleştireceği gibi kentsel yabancılaşmanın aşılmasında da önemli bir işlevi yerine getirecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANTALYA İLİNDE YEREL BASIN VE AKDENİZ ATILIM GAZETESİ

3.1. ANTALYA İLİ VE KENTLEŞME

Coğrafi olarak Akdeniz Bölgesi'nin, Antalya körfezi'nde yer alan Antalya ilinin, kuzeyinde Burdur ve Isparta, kuzeydoğusunda Konya, doğusunda İçel, batısında Muğla, güneyinde ise Akdeniz kıyı şeridi bulunmaktadır. Yüz ölçümü 20.815 km^2 olan ilin ana ekonomik kaynağı tarımdır. Tarımın ardından ilin ikinci ekonomik kaynağı olarak turizm gelmektedir.

Antalya, Türkiye'nin en çok göç alan illerindendir. Antalya ilinin gelişim öyküsü Türkiye'nin kentleşme süreciyle paralellik göstermektedir. 1960'ların başında ülkenin ulaşım sisteminde yaşanan gelişmeler Antalya'ya da olumlu bir şekilde yansımıştır. İl, çevre illere ve ülkenin Marmara ve Ege gibi gelişmiş bölgelerine yeni yapılan yollarla bağlanmıştır. Şehrin büyümesi ve göç almasının ilk dönemi de bu yıllar içinde yaşanmıştır.[444] 1927 yılında 12.400 olan şehir nüfusu, 1965 yılında 71.000'e yükselmiştir. Yine 1950'lerde 50.000 olan nüfus 70'li yıllarda 100.000'e, 2000'lerde 650.000'e ulaşmıştır. Doğurganlıktan ve köyden kente göçten etkilenen şehrin nüfus hareketi Türkiye ortalamasının üstünde bir seyir izlemiştir. 1995 sonrasına gelindiğinde ise Antalya nüfus artış hızı, Türkiye'nin en yüksek ili olmuştur.[445] Antalya'nın nüfusu 1960'da 50 908, 1965'te 71 833, 1970'de: 200 464, 1975: 130 774, 1980'de: 173 501, 1985'te:261 114, 1990'da: 378 208, 1997: 512 086 ulaşmıştır. 1990-1997 arasında şehrin nüfus artış hızı %44'tür.Bu oran Ankara'da

---

[444] AnaBritannica, "Antalya" Ana yayıncılık, İstanbul, Cilt: 2, S.137

[445] Recep Esengil, "Antalya'nın Son Yüzyılı", **TMMOB Makina Mühendisleri Odası Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Kitapçığı 8-9 Eylül 2001** Yayın No: E/2001/283 s: 21

%22, İstanbul'da %32, İzmir'de %24, Diyarbakır'da %43, Bursa'da 36'dır. Görüldüğü gibi nüfus artış hızında Antalya birinci olurken, Diyarbakır ikinci, Bursa'da üçüncü sırada yer almıştır.[446]

Bu göç olgusunun en belirgin olumsuz sonucu kendisini kentsel alan gereksiniminde göstermektedir. Antalya'nın kentsel alanı ülkenin gelişimine paralel olarak değişirken, kent ülkenin gelişme hızının üstünde bir büyüme süreci yaşamaktadır. Bu süreçte teknolojik değişmeler sosyal ve ekonomik yapıyı dönüştürmüş, bunun bir sonucu olaraktan da fiziksel yapıda önemli ölçüde etkilenmiştir. Şehrin yoğun göç alması yeni konut alanlarının ve kentlilerin ortak kullanımlarına yönelik kentsel alan ihtiyacını önemli ölçüde artırmıştır

Kalkınma ve sanayileşme hızını aşmayan kentsel büyüme *Hızlı Kentleşme* olarak tanımlanırken, bu hızı aşan bir oranda bir büyüme söz konusu olursa beraberinde "Çarpık Kentleşmeyi" getirmektedir[447]. Antalya'da görülen kentsel gelişme de benzer özellikler görmemiz mümkündür. Kentte zamanla denetimsiz gelişmeler görülmeye başlanmış, bu gelişmeler de yıllar içinde artış gözlemlenmiştir. Nüfus hareketlerinde yaşanan aşırı yoğunluk, teknik altyapı yetersizliğini daha da artırmaktadır. Özellikle bir turizm kenti olan Antalya'nın nüfusu yaz aylarında ikiye katlanırken bu durum ulaşımdan sağlığa, alt yapıdan, güvenliğe kadar bir çok farklı alanda yeni problemlerin yaşanmasına neden olmaktadır.[448]

Kentsel alan ihtiyacı ve hızlı büyüme sonucu kentlilere ait olması gereken mekanların yerel-ulusal siyasal güçler ile yerel-ulusal sermaye gruplarınca paylaşılmasına neden olmuştur. Doğal dokunun gün geçtikçe bozulduğu kentte, kültürel açıdan da hızlı ve plansız gelişmenin olumsuzluklarını gözlemlemek mümkündür. Kentleşmede yaşanan bu olumsuz gelişmelere yerel yönetimin işlevini

---

[446] Kübra Cihangir Çamur, "Küreselleşme Sürecinin Bir Birleşeni Olarak Yabancı Sermaye Yatırımlarının Mekansal Anlamı : Türkiye ve Antalya İncelemesi" **TMMOB Makina Mühendisleri Odası Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Kitapçığı 8-9 Eylül 2001** Yayın No: E/2001/283, s: 88

[447] Mustafa Şahin **Kentli Dayanışması,** Yayın Evi Yok, 2002, s: 85

[448] Mehmet Tunçer, "Dünya Cenneti Antalya'yı Korumak" www. Yapiword.com/tuncer_antalya.htm

daha önemli kılmış izlenen kentsel politikaların bu süreçte kamu çıkarları paralelinde olup olmadığı da bir tartışma konusu olmuştur.

3.2.Antalya'da Yerel Basın

Antalya, Anadolu'da güçlü bir yerel basın geleneğine sahip kentlerdendir. 17 günlük 2'de haftalık olmak üzere 19 yerel gazetenin yayın hayatını sürdürdüğü Antalya ilindeki gazeteleri şöyle sıralayabiliriz: Yeni İleri, Ekspres, Son Haber, Ekonomi, Antalya, Hürses, İleri, Gündem, Gazete Bir, Akdeniz Manşet, Beyaz, Akdeniz Haber-Toros, Meydan, Söz Gazetesi, Bakış, Körfez ve Mercek Gazetesi, haftalık olarak da Yeni Akdeniz ve Çağdaş gazeteleri yayınlanmaktadır. Ulusal yayın yapan, Hürriyet, Sabah, Star, Türkiye, Cumhuriyet, Akşam, Dünya, Zaman ve Yeni Asya gazetelerinin de ilde temsilcilikleri bulunmaktadır. Ulusal yayın yapan Hürriyet, Sabah, Türkiye, Akşam, Milliyet ve Yeni Şafak gazeteleri de Akdeniz eki vermekte ya da gazete içinde Akdeniz Bölgesi'ne yönelik bölüm hazırlamaktadırlar. Kente yönelik yayın yapan televizyonların sayısı ise 4'tür. Bu kanallar: ETV; ART; VTV; 07 TV'dir. Bu kanalların dışında TRT Akdeniz Bölge Müdürlüğü de bulunmaktadır. Şehirde Anadolu Ajansı'nın Bölge Müdürlüğü, İhlas Haber Ajansı'nın Bölge Müdürlüğü, Ajans Bir, Reuters, Yurt Haber, Doğan ve Cihan Haber Ajansları'nın temsilcilikleri vardır.

Antalya'da yerel basın faaliyetleri 1920'lere kadar uzanmaktadır. Haydar Şükrü Öktem tarafından çıkarılmış olan Antalya'da Anadolu Gazetesi 533 sayı sonra, ülkedeki en eski gazetelerden biri olan ve günümüzde de yayın hayatını sürdüren Antalya Gazetesi'ne bayrağı 9 Eylül 1922 tarihinde vermiştir.[449] Antalya Gazetesi, 1 Haziran1927-7 Ağustos1939 tarihleri arasında 12 yıl süreyle yayınına ara vermiştir. Uzun geçmişi ile Bartın (1924), Yeşil Yurt (1925), Yeşil Giresun (1925), Ülker (Kayseri 1927), Turan (Elazığ, 1930) ve Siirt (1937) gazeteleri ile birlikte anılmaktadır.[450]

[449] www.Antalyagazeteciler.org.tr/3.2.2004

Şehirde çıkmış en eski gazeteler ise: Akdeniz (9 Mart 1925), Yeni Türkiye (1 Ocak 1926), Resmi Antalya (29 Ekim 1927), Zümrütova (21 Aralık 1927) ve Tenvir gazeteleridir.[451]

Haydar Rüştü Öktem tarafından 19 Aralık 1920 tarihinde çıkarılan ve Antalya'da yayınlanan ilk gazete olma özelliğini taşıyan Antalya'da Anadolu Gazetesi'nden günümüze kadar ki 83 yıllık dönemde yaklaşık olarak 300'den fazla süreli yayın yayınlanmıştır.[452]

Hasan Üstün, Antalya'da ki 'Basın Yayın' faaliyetlerini üç dönemde incelemektedir. Anadolu'nun batılı emperyalist devletleri tarafından işgal edilmesine karşı verilen Milli Mücadele Dönemi olan 1920-1923 arası birinci dönemi oluşturmaktadır.Bunun ardından gelen Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş sürecini de kapsayan, tek parti dönemidir. Bu dönemi sonlandıran tarih 1946 yılında yapılan genel seçimlerdir. Üçüncü dönem ise 1946'dan günümüze kadar uzanan süreçtir.

Birinci dönemde çıkan yayınların amacı Kurtuluş Savaşı'na ideolojik destek vermektir. Bu dönemde Antalya Anadolu Gazetesi (28 Mart 1919- 6 Temmuz 1921) ve Doğu dergisi yayınlanmıştır. 9 Eylül 1922'de ise günümüzde de yayın hayatını sürdüren Antalya gazetesi yayınlanmaya başlanmıştır.[453]

İkinci dönem başlığı altında incelenen 1923-1946 arasında, yayınlanan gazetelerin bir kısmı, Akdeniz (1925), Yeni Türkiye (1926), Tenvir, Zümrütova (1927), Resmi Antalya (1927) gazeteleri ve Ticaret (1927) dergisidir. 1928'de yapılan Harf Devrimi yayıncılık açışından bazı zorlukların yaşanmasına neden olsa da bu dönemde Çağlayan (1935), Türk Akdeniz (1937) dergisi ve Yeşil Antalya (1946) gazetesi yayınlanmıştır.[454] Üstün'ün son dönem olarak adlandırdığı 1946 sonrasında ise şu

---

[450] Hıfzı Topuz, **Türk Basın Tarihi,** Remzi Kitapevi, İstanbul, 2.Basım, Kasım 2003, s: 383
[451] www.Antalyagazeteciler.org.tr/3.2.2004
[452] Hasan Üstün, "Antalya Süreli Yayınlar Kaynakçası (Bibliografyası) ve Basın Yayın Olayları Kronolojisi Denemesi
[453] A.g.e
[454] A.g.e.
* Hasan Üstün tarafından hazırlanan Antalya Bibliografya Çizelgesi Ek 3'te verilmiştir.

gazeteler Antalya'da yayınlanmıştır: Şelale (8 Ocak 1947), Alanya Postası (1948), İleri (21 Ocak 1949), Antalya'da ki ilk mizah dergisi Kazan (10 Ocak 1952), Atayolu (1953 Mayıs) Elmalı Postası (1959), aynı gazete daha sonra Hürses olarak Antalya merkezli olarak yayınlanmaya başlanmıştır, Yeni Alanya (1 Eylül 1968), Antalya Kırat gazetesi (10 Haziran 1969), Hamle (1 Ocak 1972), Birlik (1982), Akdeniz (15 Ağustos 1983), Antalya Ekspres (12 Aralık 1983), Antalya Haber (20 Ocak 1984), Antalya Son Haber (20 Nisan 1987), Antalya Olay (18 Şubat 1989), Rehber dergisi (1989), Gürün Magazin (1 Temmuz 1991), Antalya Magazin Dergisi (Kasım 1993), Politika Dergisi (Mart 1994), Mizah Dergisi (1 Haziran 1994), Akdeniz Atılım (11 Ağustos 1995), Sommer Post (1997), Müdafaa-i Hukuk Dergisi (30 Ağustos 1998), Kent Günlüğü Dergisi (23 Nisan 2000).*

Üstün, Antalya'daki yerel basın kuruluşlarıyla ilgili olaraktan da şu tespitleri yapmaktadır: Genel olarak yerel basın sahipleri her hangi bir siyasi partiye angaje olmuş kişilerdir. Bu kişilerin siyasal ya da ticari beklentileri vardır. Çoğu zamanda her iki kaygı birlikte belirleyici olmaktadır. Siyasi kaygılar ticari alanda sağlanan yeni iş veya kredi olanaklarıyla karşılık bulmaktadır. Resmi ilan için matbaa sahibi olma kuralının kaldırılması, Antalya'da kısa aralıklar içinde nitelikli gazetelerin çıkmasına neden olmuştur.[455]

Antalya yerel basınında da, ülkedeki yerel basının yaşadığı problemlerin benzerlerini görmek mümkündür. Yerel basın çalışanlarının çoğu kadrosuz ve sigortasız bir şekilde çalıştırılmaktadır. Gazeteler tirajlarından çok, matbaalarda yapılan yan işlerle ayakta durmaktadır. Özellikle yüksek tirajlı ulusal gazetelerin 1987 yılından başlayarak kısa bir ara verilse de çıkardıkları Akdeniz ekleri yerel basının tirajını hem olumsuz etkilemekte, hem de haksız rekabete neden olmaktadır.

Antalya yerel basınında, genellikle profesyonel elamanlar çalıştırılmamakta, amatör kişiler ucuz iş gücü nedeniyle tercih edilmektedir. Bunun sonucu olaraktan da yapılan işin kalitesinde ve meslek kurallarının uygulanmasında problemler

[455] A.g.e.

yaşanmaktadır. Yukarıda da değinildiği gibi gazete sahipleri genel olarak başka mesleklerden gelmektedir. Gazete sahibi olmayı başka amaçlar için (ticari ve siyasi) istemeleri sonucu gazetelerin yayın politikalarında kamu çıkarları ve habercilik kaygıları ikinci plana itilmektedir.

Gazetelerde maliyeti düşürmek için az sayıda elaman çalıştırılmakta hatta bu durum habercilik açısından problemlerin yaşanmasına neden olmaktadır.[456]

Antalya yerel basınında, Anadolu'daki yerel basın da görüldüğü gibi kurumsallaşma açısından oldukça zayıftır ve bunun yanı sıra teknik alt yapı olanakları açısından da yetersizdir. En önemli problemlerden biri de özellikle genel ve yerel seçim dönemlerinde yayınlanan yeni yerel basın örnekleridir. Belli bir siyasi adayı veya siyasal partiyi desteklemek için çıkartılan bu yayınlar seçim sürecinin bitmesiyle kapanmaktadır. Meslek ilkelerinin uygulanması açısından olumsuz bir görüntü sergileyen yerel basında özellikle seçim dönemlerinde mesleki ilkelerin çiğnenmesi daha yoğun olarak görülmektedir.

Yerel basın maliyet giderleri açısından sınırlı ekonomik kaynaklara sahiptir. Bu sınırlılık gazetenin fiyatına olumsuz olarak yansımakta ve ulusal basına göre daha yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Fiyatların yüksek oluşu tirajlara olumsuz olarak yansımaktadır.

Başka bir problemde habercilik açısından, yerel yönetimlerle olan ilişkide yaşanmaktadır. Yerel gazeteler ile yerel yönetimlerin ilişkileri karşılıklı çıkar ortaklığı ya da çıkar çatışması şeklinde biçimlenmekte bunun bir göstergesi de yerel yönetimin gazetelere verdiği tanıtım, davet, kutlama gibi ilanlarda görülmektedir. Genel olarak bu ilanlar yerel yönetimlerin yerel basını kendi kontrolünde yayın yapmasına yönelik bir kontrol aracına dönüşmektedir.*

---

[456] Hasan Üstün, "Reis Haber Ajansı (RE-HA) gazeteciliğin dostu mu düşmanı mı?" **Çağdaş** Ankara, Mart-Nisan 2004, s:12-13

Antalya yerel basınında haber kaynakları açısından bir sınırlılık gözlemlenmektedir. Genel olarak kentle ilgili haber üretiminde yeterli haber ağı oluşturulmadığı için olumsuzluklar yaşanmaktadır.

Antalya yerel basını da Anadolu'daki diğer yerel basın örneklerinde görüldüğü gibi yayın stratejilerini ulusal basın örnek alınarak kurgulamaktadırlar. Bunun sonucu olaraktan da yerel basının içinde taşıdığı 'alternatif' yayıncılık olanakları yeterince hayata geçirilememektedir. 84 yıllık bir yayıncılık geçmişine sahip olan şehirde yerel basının kendisine miras olarak alabileceği bir birikimden bahsetmemiz mümkündür. Ancak bu mirasın yeterince değerlendirilebilmesi için gerekli arşivcilik ve akademik çalışma örnekleri oldukça zayıftır.

3.3. Akdeniz Atılım Gazetesi

Bu bölümde 11 Ağustos 1995 yılında yayın hayatına başlayan ve 7 Temmuz 1999 tarihinde son sayısını çıkartan *Akdeniz Atılım* Gazetesi, Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik olan yayın politikası ve Antalya ilindeki şehirleşme sürecine yönelik gerçekleştirdiği yayıncılık stratejileri açısından incelenecektir.

Akdeniz Atılım Gazetesi başlığının altında yer alan ilk alt başlıkta gazetenin yayın hayatı süresince Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik haberleri dönemsel özellikleri açısından ele alınacaktır.

İkinci, alt başlıkta gazetenin yayın hayatı süresince gün ve gün geçirdiği dönüşümün monografik öyküsü yer alacaktır.

Üçüncü alt başlıkta, gazetede yer alan Antalya Büyükşehir Belediyesi ile ilgili haberler katılım, denetim ve takip öğeleri açısından değerlendirilecektir

*Muratpaşa Belediye Başkanı Süleyman Evcimen'nin 27 Ekim 2003'te Akdeniz Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Yerel Medya Yerel Siyaset İlişkileri Sempozyumu'nda yaptığı konuşmadan.

Dördüncü ve son bölüm .ise gazetenin teknik özelliklerine ayrılmıştır. Bu bölümde gazetenin çıkış sürecinde geçirmiş olduğu teknik dönüşümün değerlendirilmesi bulunmaktadır.

Bu çalışma için Kıvrak Holding'in sahibi Mustafa Kıvrak'a ait *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nin 1303 sayılık koleksiyonu incelenmiştir.[457]

Yine bu çalışma kapsamında Mustafa Kıvrak ile özel bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

3.3.1.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Dönemsel Yayın Politikası

Akdeniz Atılım Gazetesi'nin yerel yönetime yönelik yayınları üç farklı dönem altında inceleyebiliriz:

1.11 Ağustos 1995-30 Ağustos 1995
2. 31 Ağustos 1995-18 Nisan 1999
3. 19 Nisan 1999-7 Temmuz 1999

3.3.1.1.11 Ağustos-30 Ağustos 1995 Tarihleri Arasındaki Dönem

Gazetenin yayın hayatına başladığı *11 Ağustos 1995*'ten *31 Ağustos 1995* kadar ki 20 günlük dönemde gazetenin genel yayın müdürü olan Prof. Dr. Çetin Yetkin'in ağırlığının belirleyici olduğu gözlemlenmektedir. Bu dönemde gazete, yerel yönetime karşı mesafeli ve kamu çıkarlarını esas alan bir bakışla yaklaşmıştır. Özellikle şehrin kenar semtlerinde yaşayanların sorunları bu dönemde gazetede yer bulmuştur. Gazete ulusal haber ağırlıklı bir yayıncılık yapmıştır. Ulusal gündeme yerel gündeme göre öncelik verilmiştir. Gazetecilik kaygısıyla hazırlanmış haber, yazı dizisi, köşe yazısı ağırlıklı olarak gazetede yer almıştır. *13 Ağustos 1995, 17*

[457] Akdeniz Atılım Gazetesi, 1303 sayılı nüshası, 7.Temmuz 1999

Ağustos 1995, 20 Ağustos 1995 ve *24 Ağustos 1995* tarihli gazete haberleri kamusal çıkarların öne çıkartılmasına örnek oluşturmaktadır. Bu haberler Ek 1'de verilmiştir.

Bu dönemde, gazetenin sonraki dönemlerinde pek rastlanmayacak bir şekilde dönemin Belediye Başkanı Hasan Subaşı'ya yönelik eleştiriler yer almıştır. Bu dönem, yine bölge haberlerinin de ağırlıklı olarak yer aldığı bir dönemdir. Bölge haberleri başlığı altında Antalya ve çevresi başta olmak üzere, Isparta, Burdur, Afyon ve Fethiye haberlerine yer verilmiş ve bölgede belirlenen bu il ve ilçelere gazete temsilcilikleri açılmıştır. Bu dönemin eleştirilmesi gereken özelliği, ulusal haberlerin bir yerel gazetede olmaması gereken ağırlıkta yer bulmasıdır. Yine bu dönemde. Çetin Yetkin başta olmak üzere köşe yazarları ulusal gündemde yer alan konular hakkında belli bir siyasal çizgiyi savunarak, ayrıntılı yazılar yazmışlarıdır. Bu da bir yerel gazete için olumsuz bir noktadır.

3.3.1.2.31 Ağustos 1995-18 Nisan 1999 Tarihleri Arasındaki Dönem

Akdeniz Atılım'ın *31 Ağustos 1995 – 18 Nisan 1999* tarihleri arası yaklaşık olarak dört yıllık bir dönemi kapsamaktadır. Bu dört yıl aynı zamanda gazeteye egemen olan yayın politikasının belirginleştiği bir dönemdir de. Bu dönemin dikkat çeken en belirgin özelliği, yerel haberlerin hem öncelik, hem de sayı olarak gazetede ağırlıklı olarak görülmesidir. Örneğin *14 Kasım 1998*'de Abdullah Öcalan İtalya'da yakalandığında bu haber 1'inci sayfada sol altta bir sütun olarak yer almıştır. Haberin Türkiye açısından önemi çok büyüktür ancak o gün yerel gündem gazetede öncelikli olarak verilmiştir. Ancak İtalya karşıtı gösteriler Antalya'da da yapılmaya başlandığı zaman gazete bu haberlere birinci sayfadan geniş olarak yer vermeye başlamıştır. *14 Kasım 1998* tarihli Abdullah Öcalan haberi Ek 1'de verilmiştir.

Gazetenin bu dönemdeki yayını, Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nı yürüten Hasan Subaşı'nın ikinci dönemine rastlamıştır. Bu dönemde özellikle gazetenin yayın politikasında, DYP yanlısı çizgi kendini belirgin olarak göstermektedir. Bu dönem içinde DYP Genel Başkanı Tansu Çiller yanlısı bir yayın

izleyen gazete, 1998 yılında DYP'den kopan muhaliflerin kurduğu DTP'sine de yakın durmuştur.

Gazete bu dönemde Yeni Sağ olarak adlandırılan liberal bir ekonomik politikayı savunurken toplumsal politik alanda milliyetçi muhafazakar bir çizgiyi savunmuştur. Bu çizgide *ekletik* bir şekilde Atatürkçü, modernleşmeci renklerde genel olarak kendini göstermektedir. Magazin sayfalarında sık, sık kadının bir meta olarak algılanmasına neden olan mayolu kadın fotoğrafları yer alırken, yine bu dönemde ramazan aylarında *ON BİR AYIN SULTANI RAMAZAN* sayfası hazırlanmıştır. Gazetenin ideolojik çizgisini gösteren en güzel örneklerden biri, *31 Aralık 1998* tarihli sayısında ki Ramazan sayfasında. görülmektedir. "İslam'da Hoşgörü" başlığını taşıyan sayfada *Ramazan Sofrası* adlı köşede Süleymaniye Pilavlı Hindi tarifi verilmiştir. *31 Aralık 1998* tarihinin yılbaşı akşamına denk gelmesi dikkat çekicidir.

Bu ideolojik çizgi.gazetenin politik tercihlerine yansırken, Antalya Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yayın politikasının biçimlenmesinde de belirleyici olmuştur. Örneğin belediyenin kentsel rant paylaşımına dayalı, uluslararası sermaye merkezlerince finanse edilen büyük projeleri desteklenmiş, Büyükşehir Belediyesi'nin 'ekonomik karlılığı' hedef alan ve kamusal çıkarları ikinci plana iten uygulanmaları olumlu bir sunumla gazete sayfalarında öne çıkarılmıştır.

Bu kapsamda yerel yönetimin yan kuruluşlarının özelleştirilmesi, kamusal hizmetler olan su, temizlik, gibi alanların özel şirketlere verilmesi, gazete tarafından desteklenmiştir. Büyükşehir Belediyesi'nin yatırımların ve hizmetlerinin şehrin merkezinde yoğunlaşmasına genel olarak karşı çıkılmamıştır. Hasan Subaşı'nın gazetenin kadrosunda, *KENTTEN* başlığı altında köşe yazısı yazması da Antalya Büyükşehir Belediyesi ile *Akdeniz Atılım* gazetesi arasındaki ilişkinin mahiyeti için bir başka gösterge teşkil etmektedir. Bunların yanı sıra gazete katılım öğesini destekleyen, yerel yönetimin bazı uygulamalarına eleştirel bakan, kamusal kaynakların kullanımını denetleyen ya da kentsel sorunların gündeme getirilip, çözümler üretilmesine yönelik yayınlar da yapmıştır.

Örnek olarak, gazetenin ilk yayınlandığı tarih olan *11 Ağustos 1995* yılında okuyuculara 5. sayfanın sağ üst köşesinden "Merhaba" diyen ve kentlilerin genel olarak yerel yönetime ilişkin istek ve şikayetlerinin yer aldığı, bunun yanı sıra kentsel sorunlara da değinilen, problemleri yetkililere aktararak çözümler arayan, ilk dönemlerinde Selma Kunt ile Nahit Katlan'nın sonra ki dönemlerde ise sadece Selma Kunt'un hazırladığı *ÖZEL HAT* toplumsal katılım açısından önemli bir işlevi yerine getirmiştir. *ÖZEL HAT*'ta gündeme getirilen konular EK 1'de verilmiştir. Yine kentsel sorunlarla ilgili olarak gazetenin kadrolu köşe yazarlarının yanı sıra bazen de konusunda uzman kişilerce de köşe yazıları yazılmıştır.

Bu dönemde dikkat çekici olan ve gazeteyle ilgili olarak not düşülmesi gereken bir haberde *4-5 Eylül 1998* tarihlerinde yayınlanmış olan Bekir Kumbul'un yasak aşkı başlığıyla birinci sayfadan, manşetten yayınladığı haberdir. Haberde o tarihte CHP Antalya Milletvekili olan Bekir Kumbul'un resmi olarak evli olmadığı bir bayanla olan birlikteliği ve bu birliktelikten olan kızı yer almıştır. Haberle birlikte gazete, Bekir Kumbul'a karşı bir kamuoyu yaratmaya çalışmıştır. Sokaktaki Antalyalılara bu durumu nasıl karşıladığı sorulmuş, verilen yanıtlarda çoğunluk ilgilenmediğini yada Kumbul'un özel yaşantısı olduğunu söylediği halde gazete "Halk onaylamadı" diye başlık atılmıştır. Yine değinilmesi gereken bir konu, bu ilişkinin gizli olmadığı ve uzun bir süredir Kumbul'un eşinden boşanmak için hukuksal bir süreci işlettiğidir. Bu haber gazetenin bazı durumlarda siyasal kaygılarla hareket edip meslek ilkelerini çiğneye bildiğinin bir örneğidir. Oysaki gazetenin künyesinde gazetemiz basın ahlak kurallarına uyacağı tahütünde bulunmaktadır.Habere konu olan Bekir Kumbul ise *18 Nisan 1999* Yerel Seçimlerin de CHP'den Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı kazanmıştır.

3.3.1.3.19 Nisan 1999-7 Temmuz 1999 Tarihleri Arasındaki Dönem

Yaklaşık üç aylık dönemi kapsayan gazetenin üçüncü dönemini belirgin kılan en önemli özellik, *18 Nisan 1999* Yerel ve Genel Seçimleri'nin sonucunda Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın DYP'li Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan

Subaşı'dan, CHP Antalya Milletvekiliyken Antalya Büyükşehir Bedlediye Başkanlığı'na aday olup kazanan Bekir Kumbul'a geçmiş olmasıdır. Bu dönemde öncelikli olarak yerel yönetimle ilgili haberlerde sayısal bir düşme gözlemlenmektedir. Fakat bu dönemin öncesinde, *21 Aralık 1998* tarihinde yayınlanan bir haber gazetenin hem bu döneminde hem de kapanma sürecinde etkili olmuştur. *Akdeniz Atılım* Gazetesi *21 Aralık 1998* tarihinde birinci sayfa manşetten 'Valiye mafya suçlaması' başlığıyla verdiği haberde Antalya Organize Sitesi esnafının kendilerine tapularını vermediği için Vali Hüsnü Tuğlu'ya mafya suçlamasında bulunduklarını haber yapmıştır. Ertesi gün ATSO Toplantı Salonunda bir toplantı düzenleyen Vali Tuğlu ise "Bana mafya diyen şerefsizdir" diyerek bir gün önce gazetede yayınlanan habere olan tepkisini 'göstermiştir'. Toplantıda bulunan iki gazeteciden birinin Atılım muhabiri olması ve kamuoyuna yankı getirici bir şekilde haberi duyuran gazetede yine *Akdeniz Atılım* olunca, gazete sadece Antalya gündemine değil bütün ülkenin gündemine de oturuvermiştir. Gazetenin *24 Aralık 1998* tarihli sayısında yer alan bir haberde, *Akdeniz Atılım*'ın yaptığı haberin Show TV, ATV, Kanal 6, TGRT ve Star başta olmak üzere tüm ulusal kanallarda yer aldığı yazılmaktadır. Sonraki dönemde Vali ve *Atılım* gazetesinin yönetimi arasında bir gerginlik yaşanmıştır. Vali Hüsnü Tuğlu'nun suç duyurusunda bulunması üzerine, haberi yapan muhabirle, yazı işleri müdürünün savcılıkta ifadeleri alınmıştır. *18 Nisan 1999* seçimlerinin ardından DYP'nin yerel yönetimdeki ve ülkedeki iktidarını kaybetmesi üzerine gazete bundan hem ekonomik olarak etkilemiş, hem de Antalya Valisi Hüsnü Tuğlu'nun gazete üzerindeki baskılarını artırmasına neden olmuştur. Bu dönemde yaşanan ekonomik kriz ve gazetenin sahibi görülen *Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş.*'nin içinde yer aldığı Kıvrak Holding'in içinde bulunduğu ekonomik olumsuzluklar gazeteyi kapanma sürecine götürmüştür.

Seçim öncesi DYP ağırlıklı bir yayın izleyen gazetenin yayınlarında dikkat çekici bir durumda MHP ile ilgili seçim haberlerindedir. Seçim sürecinde MHP haberlerinde bir artış gözlenmiş, MHP adayları daha önceki seçimlerde partilerinin ülke ve kent genelinde aldığı oy oranından daha fazla bir ilgi ve ölçüde gazetede yer almıştır. Gazeteye verilen parti ilanlarında DYP'nin ardından MHP'nin gelmesi de bir başka deyinilmesi gereken konudur. MHP'nin 18 Nisan seçimlerinin ardından ikinci sırada

yer aldığında kamuoyunda partinin ulusal basında yeterince yer alamadığı için yerel basını etkili şekilde kullandığı şeklindeki görüşler değişik çevreler tarafından dile getirilmiş ve seçim başarısının ardında bu kampanya taktiğinin olduğu vurgulanmıştır. Bu saptamanın doğru olduğu Antalya ve *Akdeniz Atılım* örneğinde karşımıza çıkan bir durumdur.

3.3.1.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin 11 Ağustos 1995 – 7 Temmuz 1999 Tarihleri Arasında ki Yayın Süreci

11 Ağustos 1995 tarihinde çıkan *Akdeniz Atılım* gazetesi 12 sayfadan oluşmaktadır. Renkli olan gazetenin ilk sayfasında Antalya ve ulusal haberler yer alırken Çetin Yetkin yazdığı baş yazıda okuyuculara "Merhaba" demekte.

15.000 TL fiyatla satılan gazetenin ikinci sayfası Akdeniz bölgesi ile ilgili haberlere ayrılmıştır. Üçüncü sayfada ise Antalya merkezli haberlerin ağırlıklı olarak yer aldığı gözlemlenmektedir. Gazetenin dördüncü sayfası ekonomi haberlerine ayrılırken haber yaklaşımında ulusal gazetelerin ekonomi haberlerine benzer bir tutum vardı. Beşinci sayfa *Gündem* başlığını taşırken yine altıncı sayfa bir haber sayfasıdır. Yedinci sayfa ise özellikle Çetin Yetkin döneminde ağırlıklı olarak yer verilen dizi yazılara ayrılmıştır. Sekizinci ve dokuzuncu sayfalar da tam sayfa olarak ilanlara yer verilmiştir. Tam sayfa olarak onuncu sayfada televizyon sayfası hazırlanmıştır. On birinci sayfa da reklam yer alırken, on ikinci sayfa magazin ağırlıklı ve renkli fotoğraflı olarak hazırlanmıştır.

İlk günkü sayıda *Akdeniz Atılım*'ın künyesinde şu isimler bulunmaktadır. Gazetenin imtiyaz sahibi Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. adına Mustafa Kıvrak, gazetenin genel müdürü ise Sezai Danabaş. *Akdeniz Atılım* Prof Dr. Çetin Yetkin'nin başında bulunduğu bir kadro tarafından çıkartılmıştır. Yetkin künyede genel yayın müdürü olarak görülmektedir. Gazetenin yazı işleri müdürü Dr. Haluk Üncel, Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Ümit Zehir, Görsel Müdür ise M. Kurtuluş

Babalıoğlu'ndan oluşmaktadır. Künyede *Akdeniz Atılım* Haber Ajansı Temsilcisi Ahmet Tek, istihbarat sorumlusu ise Bahadır Beşergil'dir. Malık Okçu spor sayfalarının sorumlusu olurken, ekonomi sayfalarından Deniz Akgün sorumludur. Seher Önalan magazin, Çoşkun Aydar İşletme ve İdare Müdür Yardımcısı, Ahmet Çelik İşletme ve İdari Müdür Yardımcısı olurken, Kemal Erol'un ismi Reklam Müdürü olarak yer alıyor. Gazetenin Satış Müdürü ise Osman Mutlu'dur.

Akdeniz Atılımın gazete merkezinin adresi ise şöyledir: Kışla Mahallesi Milli Egemenlik Caddesi Kent İş Merkezi No 24-26

Gazetenin dağıtımını ise Birleşik Basın Dağıtım Şirketi yapmaktadır. Gazetenin Afyon, Alanya, Ankara, Burdur, Fethiye ve Isparta'da temsilcilikleri bulunmaktadır. Gazete ilk sayısından itibaren 4 sayfalık renkli spor eki veriyor.

Gazete *3 Eylül 1995* tarihli sayısında 9 sayfalık renkli magazin ekiyle birlikte gazete bayilerinde yer almış.. *3-4 Eylül* tarihlerinde Falezlerde yaşanan bir trafik kazasını öne çıkaran gazetenin bu yayınlarına *6 Eylül* günü Hasan Subaşı'dan bariyer yapılacak açıklamasıyla yanıt gelmiş oluyor.

27 Eylül 1995 günkü sayısında musluklardan akan suyun sağlıksız olduğunu haber yapan gazetede ASAT Müdürü'nün konuyla ilgili açıklaması yer alıyor. Bu dönem içinde Çetin Yetkin'nin de genel yayın müdürlüğü görevinden ayrılmasıyla birlikte DYP yanlısı haberler dikkat çekici oranda artmaya başlıyor.

29 Eylül 1995 tarihinden itibaren gazete Antalya'da bulunan siyasi parti il başkanları ile yapılan söyleşileri yayınlamaya başlıyor. *9 Ekim 1995* tarihli gazeteye gelene kadar DYP Genel Başkanı Prof. Dr. Tansu Çiller ile ilgili haberlerde bir artışın olduğu gözlenmekte. Bir yerel gazete için bu gözlem oldukça dikkat çekici bir durum.

14 Ekim 1995 tarihinde ulusal haberlerin ağırlıklı olarak gazetenin gündeminde yer aldığı saptanmakta. Birinci sayfa manşetini Ankara'daki siyasi gelişmeler

belirlemekte. Bu sayıda Ankara'da ki siyasal gelişmeler ile ilgili olarak Antalya'da bulunan siyasi parti il başkanlarının görüşleri alınmış.

22 Ekim 1995 tarihli sayı Pazar gününe denk gelmiş. Pazar günleri gazetenin 11. sayfası Kültür ve Sanat sayfası olarak hazırlanmakta. Bu sayfada *TEĞET* adlı köşede Ali Cıvıl ve Süheyla Uysal'da isimsiz bir köşede yazı yazıyor.

28 Ekim 1995 tarihli Akdeniz Atılım gazetesinin 2. sayfanın sağ üst köşesinde, *ESİNTİLER* adlı köşesinde Nuri Tekeli yazmaya başlıyor.

30 Ekim 1995 gününe gelindiğinde dikkat çekici bir röportaj dizisinin sunulduğu yeni bir sayfanın yayınlanmaya başladığını görmekteyiz. *Mahalle Turu* ilk gün Nizamettin Özmen, Teomanpaşa ve Güneş Mahalleleri'ne gitmiş. Bu sayfada yer alan mahalleler şehrin kenarında yeni kurulan mahalleler olduğundan dolayı, şehirle ilgili başka bir dünyayı yansıtmakta. Göçle genellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinden gelen vatandaşların kurduğu mahallelerin ortak sorunları, işsizlik, çevre temizliği yetersiz alt yapı, su, sağlıksız barınma, okul ve ulaşım.Hasan Subaşı döneminde ulaşımın özelleştirilmesi özellikle kenar semtlerde ciddi bir ulaşım problemine yol açmıştır.

31 Ekim 1995'de ise *Mahalle Turu* sayfasında Muratpaşa ve Etiler Mahalleleri yer almış.

2 Kasım 1995 günkü sayıda 11. sayfa Antalya ve çevresi haberlerine ayrılmış. Gazetenin DYP ve Tansu Çiller yanlısı yayınına *1 Aralık 1995* tarihli sayısı iyi bir örnek oluşturmakta.

2 Aralık 1995 tarihine geldiğimizde şöyle bir haber düzeni karşımıza çıkmakta: Gazetenin birinci sayfası ağırlıklı olarak kentle ilgili haberlere ayrılmış. İkinci sayfa da ise Antalya ve çevresi haberleri var. Bu haberlerde çevre köyler ağırlıklı olarak konu edilmekte. Üçüncü sayfada Antalya ve çevresinde ki polis-adliye haberlerine yer verilmiş. Yine bu sayfada *ESİNTİLER* başlıklı köşede Nuri Tekeli yazmış.

Dördüncü sayfada ekonomi haberlerinin yanı sıra ulusal gündemi işgal eden haberler bulunmakta. Beşinci sayfa siyasal haberler ağırlıklı olmak üzere yurt genelinden haberlere ayrılmış. Bu sayfanın sol sütununda *Dünyada 24 saat* köşesi bulunmakta. Burada yurtdışından haberler kısa kısa verilmiş. Altıncı sayfada yurt haberleriyle bölge haberlerinin birlikte verildiğini görmekteyiz. Yedinci sayfada *Mahalle Turu* var. 8 ve 9 sayfalarda reklam ve ilanlar bulunmakta. Onuncu sayfada sırasıyla TV, bulmaca, çizgi roman yer almakta. On birinci sayfa bölge haberlerine ayrılırken, on ikinci sayfa magazin haberleri ile oluşturulmuş.

Gazete 4 sayfalık renkli *Atılım Spor* eki vermiş. Ofset olarak basılan gazetenin ekleri de zamanın ulusal basının verdiği eklerden hem kalite, hem de teknik açıdan bir fark bulunmamakta.

Gazete *3 Aralık 1995* tarihli sayısında yaklaşmakta olan genel seçimlerde siyasi parti adaylarının çalışmalarına yer vermiş.gazetenin dördüncü sayfası ise pazar günleri ikinci el otomobillere ayrılmakta. Yine gazete pazar günleri yarım sayfadan oluşan 10 sayfalık renkli kadın eki vermeye başlıyor.

4 Aralık 1995 tarihinde seçim haberleri ağırlıklı olarak yer almakta. Gazetenin ulusal basın formatlarında bir yayıncılık yaptığının altını çizmek gerekir. İzmir bölgesinde çıkan Yeni Asır gazetesinden sonra ofset olarak basılan ve içeriğiyle ulusal gazeteler ayarında olan bir bölge gazetesiyle karşı karşıyayız. Bu durum *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nin yerel basın tarihi açısından önemini ortaya koymakta.

6 Aralık 1995 tarihinde gazetede yayınlanan *Mahalle Turu* sayfası sona ermekte. Yine aynı sayıda ve aynı sayfada *Mahalle Turu*'nun yerine "Adaylarımızı Tanıyalım" sayfası yapılmış. İlk gün CHP adayı Bekir Kumbul ve MHP adayı İzzet Kırımlı var.

Genel seçim kararının alınmasından dört ay önce Tansu Çiller'in yerel basına verdiği destek kredilerinden yararlanarak kurulan *Akdeniz Atılım* gazetesi seçim süreci içinde

her geçen gün DYP yanlısı çizgisini biraz daha belirginleştirmekte.*10 Aralık 1995* sayısı da yine bu yayın politikası için iyi bir örnek olmuş.

18 Aralık 1995 tarihinde gazetenin 2'inci sayfasında tam sayfa renkli DYP ilanı bulunmakta. 4'üncü sayfada yarım sayfa renkli DYP ilanı var. 6'ıncı sayfada ise tam sayfa renkli tam sayfa DYP ilanı yer alıyor. Yine aynı sayıda 5'inci sayfada da yarım sayfa DYP ilanına rastlamaktayız.*19 Aralık 1995*'de 5,6,9'uncu sayfalarda tam sayfa olarak DYP ilanı varken 11'inci sayfada yarım sayfa DYP ilanı bulunmakta. *20 Aralık 1995* günü 5 ve 7'inci sayfalar tam sayfa DYP ilanlarına ayrılmış, 9'uncu sayfada ise yarım sayfa olarak DYP ilanına yer verilmiş. *21 Aralık 1995* günü 6 ve 7 sayfalar tam sayfa 9'uncu sayfa ise yarım sayfa DYP ilanı alınmış. *22 ve 23 Aralık* sayılarında da DYP ilanları devam etmekte. Toplam 6 tam, 1 yarım sayfa ilan mevcut.

25 Aralık 1995 tarihinde 6'ıncı ve 7'inci sayfalar seçim haberlerine ayrılırken 7'inci sayfada Antalya'nın yanı sıra bölgedeki seçim çalışmalarındaki durumda verilmiş. *31 Aralık 1995* tarihinde ise Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı gazetenin 3'üncü sayfasında yarım sayfa olarak yer alan bir ilanla Büyükşehir Belediyesi'nin bir yıllık çalışmalarını anlatmakta.

1996 yılının *2 Ocak* ayına geldiğimiz zaman gazetenin 3'üncü sayfasında yarım sayfalık ANET ilanı ile karşılaşıyoruz. Yine bu sayfada yarım sayfalık ANTEPE ilanı bulunmakta. ANET ve ANTEPE'nin belediyeye ait yan kuruluşlar olduğunu belirtmemiz gerekmekte.

23 Ocak 1996 tarihinde 7. sayfa karşımıza Ramazan sayfası olarak çıkmakta. Sayfanın adı *11 Ayın Sultanı Ramazan.*

6 Şubat 1996 tarihinde gazetenin verdiği Spor Eki'nin gazeteyle birleştirildiğini görmekteyiz. Gazete 12 sayfa olurken 3 sayfa spor sayfası olarak hazırlanmış.

19 Şubat 1996 tarihinde gazetenin ikinci sayfasında tam sayfa olarak Hasan Subaşı'nın Bayram Kutlaması ilanı bulunmakta.

20 Şubat 1996 tarihinde *Akdeniz Atılım* gazetesinin iki ek verdiğini görmekteyiz: *Yerel Haber* ve *Atılım Spor*

3 Nisan 1996 tarihinde Hasan Subaşı'nın bir toplantı düzenleyerek ANET ile ilgili iddiaları yanıtladığını öğreniyoruz. Burada daha sonraki yayınlarda da tekrar göreceğimiz bir durum söz konusu; ANET'le ilgili iddialar gazetede yer almazken iddiaları yanıt amacıyla yapılan toplantı haberinin içeriğinden öğrenmekteyiz. Bu durum birçok kereler tekrarlanırken gazetenin Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yayınlarında nasıl bir yayıncılık yaptığının göstergesi oluyor.

Gazetenin *6 Nisan 1996* tarihli sayısında Künye şu isimlerden oluşmakta: İmtiyaz sahibi Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. adına Mustafa Kıvrak, Genel Koordinatör, Mehmet Özkök, Genel Yayın Danışmanı, Erdoğan Örnek, Yayın Koordinatörü, Ümit Zehir, Yazı İşleri Müdürü M. Kurtuluş Babalıoğlu. Künyede Deniz Akgün, Haber Müdürü, Malık Okçu Spordan sorumlu, Gürsu Kunt Ekonomi, Selma Kunar Kültür Sanattan sorumlu olarak görülmekte. Bölge Müdürlüğünü Alev Aloğlu yaparken, İşletme ve İdare Müdürü olarak Ömer Yıldız yer almakta.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı, çarşamba günleri *KENTTEN* ismini taşıyan köşede yazı yazıyor. Subaşı yazılarında yerel yönetim, kent sorunları, gibi konularda yazı yazmakta. Fakat Subaşı çoğunlukla köşesinde ulusal siyasetle ilgili yazılar yazmakta. Yine *25 Nisan 1996* tarihli *Akdeniz Atılım Gazetesi*'nin 8'inci sayfasında "Sevgili Antalyalılar" başlığını taşıyan bir ilan yer almakta. Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın imzasını taşıyan ilanda belediyenin bir yılda gerçekleştirdiği hizmetler anlatılmakta.

2 Haziran 1996 tarihli *Akdeniz Atılım*'ın birinci sayfasındaki manşet haberi günün gündemini oluşturan haberlerden oluşmakta. Gazetenin ikinci sayfasında reklam var. Üçüncü sayfada haberler yer alırken konuk yazar Nahit Kaplan'ın köşe yazısı

bulunmakta. Dördüncü sayfada bulunan ekonomi sayfasında Antalya'da ki market fiyatlarıyla ilgili bir haber bulunmakta.Beşinci sayfa sırasıyla *DURUM* adlı köşede Deniz Som, Seyfettin Turan, sol sütunda bulunan *Dünya'da 24*'yurt dışı haberleri yer alırken sayfada ulusal haberlere ağırlıklı olarak yer verilmiş. TV haberleri altıncı sayfanın tamamında yer almış. Yedinci sayfada haberlere ayrılırken, sağ üst sütunda bulunan *ŞAİRCE* adlı köşede Abdullah Şanal yazmakta. Sekizinci sayfa ilan, dokuzuncu sayfa pazar günleri hazırlanan Kültür-Sanat, onuncu sayfa reklam on bir ve on ikinci sayfalar ise spordan oluşmakta.
29 Temmuz 1996 tarihinde gazetenin 10'uncu sayfasında Hasan Subaşı imzasını taşıyan ve Antalyalıları yeni otogarın açılışına çağıran bir ilan tam sayfa olarak yer almakta. *2 Ağustos 1996* tarihli gazetenin 4'uncü sayfasında yapılan otogar açılışının ardından Hasan Subaşı'nın imzasını taşıyan tam sayfa teşekkür ilanı var.

Gazetenin *7 Ağustos 1996* tarihli sayısında ki Künye şu isimlerden oluşmakta: İmtiyaz sahibi Mustafa Kıvrak, Genel Koordinatör Mehmet Özkök, Genel Yayın Danışmanı Erdoğan Örnek, Yazı İşleri Müdürü M. Kurtuluş Bablıoğlu, Uğur Keskin, Haber Müdürü Deniz Akgün, Spor Müdürü Malik Okçu, Ekonomi sayfası sorumlusu Gürsu Kunt, Kültür Sanat Selma Kunar, Bölge Sorumlusu Alev Aloğlu, İşletme İdare Müdürü Çoşkun Aydar, İlan ve Reklem Müdürü Ayfer Cömert, Satış Sorumlusu Turgay Aşula, Baskı Sorumlusu ise Kaya Aydemir'den oluşmaktadır.

12 Ağustos 1996 tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesini alan okurlar gazetenin 10 sayfa olarak çıktığını 4 sayfalıkta spor eki verdiğini görmektedirler. *13 Ağustos 1996* günü ise spor sayfaları tekrar gazeteye dahil edilirken televizyon sayfası renkli olarak basılıyor.

1 Eylül 1996 tarihinde 12 sayfalık bir gazete çıkıyor. Logonun altında 'Yeni bir gazete" sloganı yer alıyor. Gazetenin 2'inci sayfası Magazin haberlerine ayrılmış, 3'uncu sayfada istihbarat haberleri yer almakta. 4'uncü sayfada Pazar günleri Kültür Sanat sayfası yer alırken, diğer günler, bölge sayfası, çevre sayfası, eğitim sayfası, sağlık sayfası ve kadın dünyası şeklinde farklı konu başlıklarına göre hazırlanmış sayfalar bulunmakta.5'inci sayfa ekonomi 6'ıncı sayfa ise haber ve sol sütunda

Dünya'da 24 Saat başlığı altında dış haberlere ayrılmış. 7'inci sayfa haber, 8'inci sayfa seri ilanlar, 9'uncu sayfa TV, 10,11,12'inci sayfalar ise Spora ayrılmış.

Yine aynı sayıda künyeden yazı kurulu adında bir kurulun oluşturulduğunu öğrenmekteyiz. Kurul şu isimlerden oluşmakta:Abdullah Şanal, Giray Ercenk, M.Emin Değer.Yine künyeden Alanya ve Ankara temsilciliğinin kapatıldığını anlıyoruz.

Akdeniz Atılım'da 1,2,3,4,9,10,11 ve 12 sayfalarda renkli fotoğraf kullanılıyor. Gazetenin fiyatı ise 30 000 TL.

Gazetenin 3'üncü sayfasında Nuri Tekerli *ESİNTİLER* dönüşümlü olarak M.Emin Değer, *GÖRÜŞ, ŞAİRCE* adı altında Abdullah Şanal ve Mustafa Çalık köşe yazısı yazmakta.4'uncü sayfada Gonca Zeybek, 6'ıncı sayfada Serafettin Turhan, *DURUM*'da Deniz Som, 7'inci sayfada Kurtuluş Babalıoğlu, 12'inci sayfada Cengiz Altay, *KRİTİK*'te Serap Önal köşe yazısı yazmakta.

5 Eylül 1996 tarihli *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nde 7 sayfada kent rehberi bulunmakta. Önceki sayılarda da olan ve her gün yayınlanan rehber gazeteyle birlikte bir dönüşüm geçirmiş. Rehber bölümünde, İtfaiye, polis, Orman Yangını, Jandarma, Elektrik arıza, Su arıza telefonlarının yanı sıra valilik,belediye, emniyet, emniyet nöbetçi müdürlü, zabıta, temizlik işleri bölge müdürlüğü, devlet hastanesi, SSK, Akdeniz Tıp Fakültesi, Kepez Tıp, sağlık vakfi, belediye defin, adliye, Akdeniz Üniversitesi Rektörlük, turizm müdürlüğü, ulaşım şirketleri, gümrük müdürlüğü,Türk Hava Yolları, sahil güvenlik, liman, hava meydanları, DDY, denizcilik işletmeleri, nöbetçi hastanelerinin telefonları yer almakta. Rehberde Afyon, Isparta, Burdur, Alanya, Manavgat, Fethiye'de ki önemli telefonlara da yer verilmiş. Ayrıca Antalya'da ki sinemaların telefonları da burada bulunmakta.

6 Eylül 1996 tarihinde yayınlanan 387'ci sayılı gazetenin künyesinde Genel Yayın Müdürü olarak Mustafa Uysal'ın ismi var.

21 Eylül 1996 tarihinde ki yayınından bir kez daha gözlemlenen bir durumda genel olarak DYP'ye yakın bir çizgi izleyen gazetenin, DYP içinde yer alan bir gruba daha yakın durmakta olduğudur.

Kıvrak Holdinge ait olan diğer kuruluşların haberleri de gazete sayfalarında sık olarak yer almakta. İGS ve Antalya Kolejli gibi Özellikle Antalya Koleji ile ilgili haberler sık, sık görülmekte. Holdingin diğer kuruluşlarının etkinlik, tanıtım, ilan, reklam vb. gibi haber ve yayınları gazetede yer alıyor.
28 Eylül 1996 tarihli gazetenin 3'üncü. sayfasında yer alan haberler Antalya ile ilgiliyken, 6. ve 7. sayfalar ulusal haberlere ayrılmış.

6 Kasım 1996 tarihli gazetenin 4'üncü sayfasında Tülin Özkayasım *ÇEVRE* sayfası hazırlamış. *7 Kasım 1996* günü aynı sayfada Ergün Ayaz'ın hazırladığı *GENÇLİK* sayfası bulunmakta

Ülke gündemini belirleyen önemli haberler *16 Kasım 1996* tarihli gazetede ağırlıklı olarak yer almakta

26 Kasım 1996 tarihli gazetede yer alan bir haber dikkat çekmekte.Haber Antalya ilinde yaşanların en pahalı suyu içtiğiyle ilgili.19 Aralık 1996 tarihli gazetenin 7'inci sayfasında ASAT'ın tam sayfa KAMUOYU DUYURU başlığını taşıyan açıklaması yer almakta.

1997

5 Ocak 1997 pazar günü Kültür Sanat sayfasında tiyatro sanatçısı Defne Yalnız köşe yazı yazmaya başlıyor Köşenin adı *"Pembe Gözlük" 12 Ocak 1997* tarhinde ise Defne Yalnız 6'ıncı sayfada sağ sütunda yazıyor.

14 Ocak 1997 tarihli, Bölge Sayfası'nda, Burdur, Isparta ve Alanya'dan haberler yer almakta.

7 Şubat 1997 günün de çıkan gazetenin 1 sayfada sağ alt köşede Metin Göktepe haberi var. Ulusal haberlerde önem derecesine göre gazetede yer alıyor.*8 Şubat 1997* tarihine kadar yapılan belediye ile ilgili haberler bakıldığı zaman, genel olarak belediye başkanı merkez alınarak haber yapılmakta olduğu dikkat çekmekte.

10 Mart 1997 günü 1'inci sayfa *Pazartesi Yazıları*'nda Mustafa Uysal yazmış.Yine aynı gün 7'inci sayfada *Bakış Açısı*'n da Mehmet Harun Topay yazısını Yerel Gündem 21'e ayırılmış Künye'de, İmtiyaz Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdürü Hüsnü Okumuş, Genel Yayın Müdürü M. Kurtuluş Babalıoğlu, Yazı İşleri Koordinatörü: Uğur Keskin, Haber Müdürü: Deniz Akgün Spor Müdürü: Malik Okçu, Ekonomi: Gürsu Kunt Kültür Sanat: Selma Kunar, Teknik Yönetmen: Hakan Ersöz, Düzeltmen: Abdullah Şanal, İşletme ve İdare Müdürü: Coşkun Aydar, Baskı Sorumlusu: Kaya Aydemir

17 Mart 1997 tarihinde gazetenin aldığı ilan sayısında bir artış var. Televizyon haberleri yarım sayfa ve 7. sayfaya çekilmiş

Bu dönemde Antalya'nın simgesi olarak tanıtılan Cam Pramit'in 1997 yılında Antalya'da düzenlenen Dünya Ormancılık Kongresi'ne yetiştirilmesi için bir kampanya başlatılıyor. Bu kampanya sırasında gazetenin köşe yazarları Cam Piramit'le ilgili birçok yazı yazıyor. Gazetede Cam Piramit'le ilgili her gelişmede haber yapılıyor.Aşağıda gazete'de bu dönemde yeralan 1'inci sayfa piramitle ilgili manşetlerin bir listesi verilmekte:

11 Mart 1997 Cam Piramit Meclis'te
12 Mart 1997 Piramitin peşindeyiz
13 Mart 1997 Başkan imzaya gidiyor
14 Mart 1997 Nihayet imzalandı
19 Mart 1997 Piramit arapsaçı – tam sayfa –
20 Mart 1997 Antalyalının öfkesi sürüyor
23 Mart 1997 Piramit bitecek
29 Mart 1997 Piramit ittifakı

1 Nisan 1997 tarihinde gazetenin Künyesi şu isimlerden oluşmakta, İmtiyaz Sahibi:Mustafa Kıvrak, Genel Müdür: Hüsnü Okumuş, Genel Yayın Müdürü: Mustafa Uysal, Yazı İşleri Müdürü: M. Kurtuluş Babalıoğlu,Yazı İşleri Koordinatörü: Uğur Keskin, Haber Müdürü: Deniz Akgün, Spor Müdürü: Malik Okçu, Ekonomi: Gürsu Kunt, Teknik Yönetmen: Hakan Ersöz, Düzeltmen: Abdullah Şanal, İşletme ve İdare Müdürü: Coşkun Aydar, Baskı Sorumlusu: Kaya Aydemir,

Gazetenin dağıtımını ise: Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.tarafından yapılmakta.
9 Nisan 1997 tarihinde gazetenin 4'üncü sayfası ilk kez *ÇEVRE* sayfası olarak hazırlanmış.

18 Nisan 1997 gazetesinin 3'uncü sayfanın yarısı Ytong Fabrikasının açılışına davet ilanına ayrılmış. Yine aynı sayıda Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın hem bayram ilanı, hem de Antalyalılara Cam Piramit eyleminden dolayı yarım sayfa teşekkür ilanı var. "Sivil toplum kuruluşları" başlığı altında ise ANTTEPE'nin ve .Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin yarım sayfa ilanı bulunmakta

22 Nisan 1997'de 4. sayfada *SAĞLIK* sayfası Tülin Özkaya tarfından hazırlanmış. Yine aynı sayıda yeni bir köşe 5'inci sayfada okuyuculara merhaba diyor; *NEREYE GİDELİM.* Burada Antalya'da yapılan sosyal etkinlikler ve gidilebilecek yerlerin telefonlarıyla, adresleri bulunmakta.

21 Mayıs 1997 tarihli gazetenin 7. sayfasında *NEREYE GİDELİM* köşesi yapılmış. Kentteki sosyal ve sanatsal etkinliklerin nerede ve ne zaman olduğuna yer verilmiş

27 Mayıs 1997 tarihli gazetenin *KÜNYE*'si şöyle; Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdürü: Hüsnü Okumuş, Genel Yayın Müdürü: Mustafa Uysal, Yazıişleri Müdürü: M.Kurtuluş Kayalı, Yazı İşleri Koordinatöri: Uğur Keskin, Haber Müdürü: Deniz Akgün, Ekonomi: Gürsu Kunt, Kültür Sanat: Selma Pınar, Spor: Süleyman Ekin, Teknik Yönetmen:Hakan Ersöz, Düzeltmen: Abdullah Şanal, İşletme ve İdare:

Çoşkun Aydar Reklam ve Hakla İlişkiler. Ayfer Çömert, Satış ve Pazarlam: Turgay Aşula, Baskı Sorumlusu: Kaya Aydemir

Gazetenin *5 Ağustos 1997* tarihli sayısında bir süredir yazılarına ara veren Hasan Subaşı'nın tekrar *Akdeniz Atılım* 'a döndüğü ve sayfa 7'de *KENTTEN* köşesinde yazdığı duyurulmakta.

3 Eylül 1997 tarihin de ise *Günler ve Geceler* köşesinde magazin haberleri; gazette de dikkat çekici şekilde yer almaya başlıyor. Bu arada mayolu ya da yarı çıplak kadın fotoğrafi kullanımıda da bir artış gözlenmekte.
6 Eylül 1997'de 1'inci sayfada: haber, 2'inci sayfada: yarım sayfa haber, yarım sayfa ilan, 3 sayfa: Turizm Gezi, 4 sayfa ekonomi, 5'inci sayfa bölge haberlerine, 6'ıncı sayfa haberlere, 7'inci sayfa yarım sayfa yurttan haberler, yarım sayfa ilan, 8'inci sayfa TV, bulmaca ve yıldız falına ayrılmış, 9 ve 10'nuncu sayfalar ise spor sayfası.

Eylül ayında özellikle ASAT'ın yapmış olduğu alt yapı çalışmaları tartışma konusu oluyor. Çalışmala, halka verilen rahatsızlıktan dolayı tartışma konusu olurken, bir başka boyutu da projenin ne kadar doğru yapıldığı, bu boyutuda gazette bulunan köşe yazılarında tartışılıyor.

*Ekim a*yında şehirdeki çevre kirliği öne çıkmakata.Yine bu ayda gazetenin sayfalarında hızlı kentleşmenin yol açtığı problemler yer almakta. Kasım ayında ASAT'ın yapmakta olduğu alt yapı çalışmalarına yönelik eleştirilerde bir yoğunlaşma gözlemleniyor. Gazete bu dönemde yoğun olarak belediye ile ilgili haber veriyor. Şehir hızlı bir dönüşüm geçirirken kaynak arayışlarından, yetersiz kalan belediye hizmetlerine kadar birçok farklı alandan kentsel problemler gazetenin sayfalarında farklı formatlarda yer buluyor. Bu arada gazete oldukça dinamik bir yayıncılık yapıyor.

1 Ocak 1998 tarihinde gazetenin en son sayfasın da ASAT Genel Müdürlüğü tarafından Antalya Su ve Kanalizasyon Projesine ilişkin bir ilan verilmiş. Tam sayfa verilen ilanda proje hakkında kamuoyuna bilgi verilmekte ve projenin geldiği en son

aşama anlatılmakta. İlanda "sağlık altyapı, kent gelişiminin temel taşıdır" sloganı kullanılmış.

6 Ocak 1998'de yeni trafik düzenlemesiyle ilgili eleştiriler gazetede yer bulmadığı halde Subaşı'nın yanıt amacıyla düzenlediği basın toplantısının haberi gazetede yer almış. Yine aynı sayıda 10'uncu. sayfa *MAGAZİN* sayfası olurken, bu sayfada şehirdeki sosyal yaşamdan haberlere yer verilmiş. Bu sayıda *SPOR* sayfası iki sayfaya düşmüş

Yeni bir yazı dizisi: *Güzel Adetlerimiz Vardı 9 Ocak 1998* tarihinde başlıyor. Halil İbrahim Dişey eski Antalya'ya ait anılarını 7 günlük bir yazı dizisi olarak hazırlamış.

KENTTEN adlı köşesinde Hasan Subaşı *14 Ocak 1998*'de Siyasi Etik konusuna değinmiş.

20 Ocak 1998 Yoksul semtler ancak adli bir olay varsa gazetede yer buluyor yoksa gazetede yer almıyor. *29 Ocak 1998*'de ise ASAT'ın tam sayfa bayram ilanı gazetede var.

2-3-4 Nisan tarihleri arasında tam sayfa DYP ilanı bulunmakta.

27 Ocak 1998 tarihinde *KENTTEN* Köşesinde Hasan Subaşı belediyenin finansman sorunlarına değiniyor. Yazının başlığı "Şansız Antalya".

25 Mart'ta yine Hasan Subaşı'nın köşesinde başlık "Hukukun Kölesi Olmak", yazı 3'üncü sayfa sağ üst köşede yer alan *KENTTEN* bölümünde yeralıyor.

26 Mart 1998 tarihinde ise birinci sayfada manşetten sağ üstte şehrin sorunlarını dile getiren bir haber var. Haberde kentin en önemli iki problemi olarak trafik ve alt yapı olarak görülüyor.Yine aynı gün sayfa 7'de *BİR KONU BİR KONUK* köşesinde Gündem 21'e ayrılmış. Yazının başlığı "Gündem 21 nedir?"

14 Nisan 1998 tarihli gazetede Künye şu isimlerden oluşmakta: Sahibi: Mustafa Kıvrak Genel Müdür: Hüsnü Okumuş,Yayın Yönetmeni:Uğur Keskin,Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu): Deniz Akgün-Günsu Kunt, Haber Müdürü: Selma Kunar, Spor: Süleyman Ekin, Teknik Yönetmen: Murat Boyacıyılmaz, Muhasebe: Suat Okur, İşletme İdare: Hamit Uslu, Satış Pazarlama: Tugay Aşula, Web Baskı: Kaya Aydemir, Temsilcilikler: Alanya, Ankara

1 Mayıs 1998 tarihinde *YERİ GELİNCE* sayfa 3'te yer almakta, Köşede 'Daha iyi bir gazete için' başlığı var imzasız yazı gazetenin yazı işleri tarafından yazılmış. Yazıda bir yerel gazete olarak daha iyi bir gazete hazırlama çabası içinde oldukları belirtiliken okuyucularında *Akdeniz Atılımı* okuyup, önerlerini gazeteye yollamaları ve bu süreçe kayılmaları isteniyor.

7 Mayıs 1998 10 sayfada, Hasan Subaşı'nın tıranvay törenine katılanlara yönelik teşekkür ilanı tam sayfa olarak bulunmakta.

9 Mayıs 1998'te gazetenin fiyatı: 75 000 TL oluyor. 1'inci sayfada kentten haberler yer alırken, 2'inci sayfada: reklam var, 3'üncü sayfada: Antalya ile ilgili haberler bulunmakta yine aynı sayfada *GÖRECE*'de: Giray Ercenk yazmış, 4'üncü.sayfa: Sağlık sayfası olarak hazırlanmış, 5'inci.sayfa ise ekonomi sayfası, 6'ıncı.sayfada Antalya ve çevresi haberlerine yer verilmiş, sol sütun *Dünyada 24 saat*, yurtdışı haberleri yer almakta. 7'inci sayfada *Entalya*'da, Oğuzhan Özenci yazmış, Sol sütunda sırasıyla *Nereye Gidelim/Rehber/Künye* bulunmakta. 8'inci sayfada: Antalya .çevresinden haberler yer alıyor. 9'uncu sayfada, Antalya ve çevresi haberleri, sayfanın yarısı TV sayfası olmuş. 10'uncu ve 11'inci sayfalarda Antalya haberi var, 12'inci sayfada Antalya haberinin yanı sıra ulusal haberlerede rastlanmakta, 13'üncü sayfada Antalya'dan magazin,14, 15, 16'ıncı sayfalar Spor sayfası olarak hazırlanmış

3 Haziran 1998 sayfa. 12'de Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın tam sayfa ilanı var. *İZ BIRAKANLAR'IN ONURUNA DAVET* başlığını taşıyan ilanda Antalya'da iz bırakmış olan, eğitimcilere, okul yaptıranlara, kentin renkli simalarına,

mahalli, ulusal gazette, TV kurucularına ve eski belediye başkanlarına plaket verileceği açıklanıyor.

4 Haziran 1998'de birgün önceki ilan siyah beyaz olarak 4'üncü sayfada tekrar yer almış. *Akdeniz Atılımın* künyesi ise şöyle, Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür: Hüsnü Okumuş, Yayın Yönetmeni: Uğur Keskin, Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu): Deniz Akgün-Günsu Kunt, Haber Müdürü: Selma Kunar, İstihbarat: Gültekin Bursalı, Politika: Kamer Durdu, Spor: Süleyman Ekin, Teknik Yönetmen: Murat Boyacıyılmaz, GörselYönetmen: İslam Çelik, Muhasebe: Suat Okur, İşletme İdare: Hamit Uslu, Satış Pazarlama: Tugay Aşula, Web Baskı: Kaya Aydemir,Temsilcilikler: Alanya, Ankara

Aynı sayının7.sayfasının sağ alt sütunun da *Akdeniz Hıpodromda* köşesi var.

20 Haziran 1998'da ise, 1'inci sayfa, Antalya ağırlıklı haberler yer almakta, 2'inci sayfa: magazin haberlerine ayrılmış, 3'üncü sayfa, haber. Sol sutün'da yeni bir bölüm var, Polisten 24 saat, polis adliye haberleri kısa, kısa verilmiş. Sağ sütun *ÜÇÜNCÜ BOYUT*'ta Deniz Akgün yazmış. 4 sayfada: *Turizm/Gezi*-bölümü var aynı sayfada Turizm Haberlerine yer verilmiş. 5'inci sayfada: tam sayfa olarak ANAP ilanı var, 6'ıncı sayfada: Antalya ve çevresi haberleri,7'inci sayfa ise haber ve ilan ağırlıklı, 8'inci sayfada: yarım sayfa emlak ilanı ile Antalya ve çevresi haberi var, 9'uncu sayfada, yarım sayfa TV ve bulmaca, yarım sayfa şehirden haberler, sağ sütunda *YETMİŞİNDEN SONRA* Tarık Akıltopu yazmış, 10'uncu sayfada: şehirden haberler bulunmakta, 11'inci sayfada Antalya ile ilgili magazin haberlerine yer verilmiş, 12'inci sayfa tam sayfa ANAP il başkanı imzalı, kongre ilanı bulunmakta, 13 ve14'üncü sayfalar: Spor

8 Temmuz 1998 tarihli gaztenin künyesi şöyle; Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür:Süleyman Kıvrak, Yayın Yönetmeni: Uğur Keskin,Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu): Deniz Akgün-Günsu Kunt, Haber Müdürü: Selma Kunar, İstihbarat: Gültekin Bursalı Politika: Kamer Durdu, Spor: Süleyman Ekin, Teknik Yönetmen: Murat Boyacıyılmaz Görsel Yönetmen: İslam Çelik, Muhasebe: Suat Okur, İşletme

İdare: Hamit Uslu, Satış Pazarlama: Tugay Aşula, Web Baskı: Kaya Aydemir, Temsilcilikler: Alanya, Ankara

4-5 Eylül 1998 Akdeniz Atılım bu tarihlerde 1 sayfa manşetten "Bekir Kumbu'un yaşak aşkı" şeklinde yayın yapıyor

1 Ekim 1998
KÜNYE: Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür: Süleyman Kıvrak, Yazı İşleri Müdürü : Deniz Akgün, Haber Müdürü: Selma Kunar, İstihbarat: Gültekin Bursalı, Politika:Kamer Durdu, Spor: Süleyman Ekin,Teknik Yönetmen: Haldun Balkan, Reklam-Satış: Turgay Aşula, İşletme İdare: Hamit Uslu, Web Baskı: Kaya Aydemir, Temsilcilikler: Alanya, Ankara

3 Ekim 1998 tarihinde, *Akdeniz Atılım* 8 yarım sayfa olarak hazırlanmış bulmaca eki veriyor. *Beyin Fırtınası* Haz: Ahmet Aktaş

5 Ekim 1998' de 4 sayfalık spor eki vermiş

29 Ekim 1998 tarihinde *Akdeniz Atılım* Gazetesi Cumhuriyet Bayramı nedeniyle ek olarak dergi veriyor. Kapağında Atatürk'ün ve Türk bayrağının olduğu dergi birinci hamur kağıda basılmış. Eli sayfa olan derginin kapağı ise kuşe kağıda basılmış.
10 Kasım 1998 Antalya Büyükşehir Belediyesi'yle ilgili iddalar gazetede yer almadığı gibi, belediyeye yönelik açılan davalar ve dava sonuçları da gazetede yer almamakta. Buna rağmen iddiaların yanıtları genellikle Hasan Subaşı'nın ağzından verilmekte.

20 Kasım 1998 14 Kasım'da Abdullah Öcalan'nın İtalya'da yakalandığı haberi birinci sayfada küçük haber olarak yer almakta. Gazete bu konuyla ilgili haberlere az yer verirken yerel gündem maddeleri konusunda yayınını sürdürmekte. 20 Kasım'da ise İtalya'yı protesto gösterisi, Antalya'da yapılınca bu haber başlığa taşınıyor. Konuyla ilgili yerel haberleri ağırlıklı olarak vermeye başlıyor.

1 Aralık1998 VATAN UĞRUNA ŞEHİT OLANLAR yazı dizisi başlıyor. Hazırlayan: Gültekin Bursalı.

7 Aralık 1998 1'inci sayfa: Haber, 2'inci sayfa *Vatanı Uğruna Şehit Olanlar* yazı dizisi 3'uncü sayfa. Antalya haber sağ sütun *ÜÇÜNCÜ BOYUT/* Deniz Akgün,4'üncü sayfa: Kültür Sanat: Hz:Selma Kunar Köşe:Ali Cıvıl (Sadece Pazar Günleri), 5'inci sayfa,Ekonomi, Sağ sütun *İHALELER,* 6'ıncı sayfa: Haber Antalya ve çevresi/Solsütun *Dünya'da 24 saat,* 7'inci sayfada: Haber/Antalya/İlanda var, sol sutün/Nereye Gitmeli?/Rehber/Künye, 8 sayfa: Yerel Yönetimlerden Haberler, 9'uncu sayfa: Haber yarım sayfa/TV yarım sayfa bulmaca sağ köşe / OR'DA KİMSE VAR MI?/Nizamettin Özmen yazmış,10, 11, 12'inci sayfalar:Magazin

Gazete 4 sayfalık spor eki veriyor. Gazetenin fiyatı ise 75 000 TL Gazete magazin haberlerine ağırlık vermeye başlıyor. Ayrıca renkli fotoğraf kullanımında artış var özallikle Antalya'da yaşanşn gece hayatı, önceki sayılara göre daha fazla yer almaya başlıyor.

31 Aralık 1998 tarihinde Ramazan dolayısı ile sayfa hazırlanıyor. Başlık "İslam'da Hoşgörü" Ramazan sofrasında ise menu Süleymaniye pilavlı hindi

1999

1 Ocak 1999 yılın ilk günüde gazetenin fiyatı 75 000TL, 8'inci. sayfada tam sayfa ASAT'ın ve Büyükşehir Belediyebaşkanı'nın tam sayfa ilanı var. İlanda "Sevgili Antalyalılar" başlığı altında belediyenin ve ASAT'ın ayrı ayrı yaptığı çalışmalar anlatılmakta

1'inci sayfa: Haber/ Sol alt sütun günün içinden: Kısa Haberler, 2.sayfa:Antalya'dan haberler 3'üncü sayfa: Haber/sol alt sütun /sağ sütun *GÖRECE*:Giray Ercenk,4.sayfa: Kadın/ Hazırlayan:Songül Buldu, 5.sayfada: Ekonomi, sağ sütunda ihaleler bölümü var. Burada çeşitli illerde ve antalyada açılmış olan ihalelerden haberler ve duyurular var. 6'ıncı.sayfa: Haber,Antalya ve çevresi, sağ sutün: *Dünyada 24 saat*, 7'ıncı.sayfa,Haber, sol sutün: Nereye gidelim?/Rehber/Künye/sağ sütun: *Akdeniz*

Atılım Hipodrum'da, 8'inci sayfa, ilan, 9.sayfa: yarım sayfa Antalya haber, yarım sayfa TV,10.sayfada: 11 Ayın Sultanı Ranmazan sayfası hazırlanmış,11'inci ve 12'inci sayfalar: Spor

Gazetenin künyesi ise şu isimlerden oluşmakta: Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür:Süleyman Kıvrak, Yazı İşleri Müdürü : Deniz Akgün, Haber Müdürü: Selma Kunar, İstihbarat: Gültekin Bursalı, Spor: Süleyman Ekin,Görsel Yönetmen: İslam Çelik Matbaa Tesisleri Kordinetörü: Ahmet Önen, İşletme İdare: Hamit Uslu, Gece Koordinatörü: Ali Orhan, Web Baskı: Kaya Aydemir, Muhasebe: Suat Okur Temsilcilikler: Alanya, Ankara

3 Ocak 1999 'ta 4'üncü sayfada yeni bir köşe başlıyor.*Didem'in Seyir Defteri*: Hazırlayan: Didem Bozkurt köşede şiirler ve fikralar yer alıyor.

4 Ocak 1999 Gazete 12 sayfa olarak çıkarken yanın da 4 sayfalık spor eki veriyor.

11 Ocak 1999'de gazetenin fiyatı: 100 000TL oluyor. 8'inci.ve 9'uncu. sayfalarda Politika sayfası olmuş. Bu sayfada yerel seçimler de ve genel seçimler de aday olanlar tanıtılıyor.

27 Ocak 1999 gazetede DTP'ye olan sempati dikkat çekici bir boyutta.

8 Mart 1999 tarihinde ulusal basının promasyon rüzgarı *Atılım*'da da hissediliyor ve Atılım promosyon olarak "Porçöz" veriyor

16 Mart 1999 genel ve yerel seşimler yaklaştıkça DYP haberlerininin öne çıkartıldığı gözlemlenmekte

17 Mart 1999 tarihinde 8 ve 9. sayfalar "politika" sayfası bu sayfalarda çevre belediye başkan adayları tanıtılıyor. Bu uygulama seçim gününe kadar devam ediyor

26 Mart 1999 tarihli gazetede *Künye* şu isimlerden oluşmakta: Sahibi: Mustafa Kıvrak Genel Müdür: Süleyman Kıvrak, Genel Yayın Müdürü: Deniz Akgün, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ebru Yavuz, Yazı İşleri Müdür Yardımcısı: Hasan Alaybeyoğlu Haber Koordinatörü: Ali Orhan, İstihbarat Şefi: Gültekin Bursalı, Spor Sorumlusu: Süleyman Ekin, Görsel Yönetmen: İslam Çelik, Teknik Yönetmen: Hakan Kızılcabel Satış ve Pazarlama Müdürü: Melik Okçu, İşletme–İdare: Hamit Uslu, Muhasebe: Suat Okur, Web Baskı: Kaya Akdemir, Temsilcilik: Ankara, Alanya, Dağıtım: Birleşik Basın Dağıtım

2 Nisan 1999 Gazete her gün bir alt belediye vatandaşlarına belediyeden ne istediklerini soruyor. Ertesi gün istekler adaylarla birlikte tartışılıyor. Bu sayıda Muratpaşa belediyesi var.

6 Nisan 1999 Seçim haberleri ağırlıklı olarak yer alıyor. Adayların yaptığı çalışmalar haber olarak verilirken 5 ve 6'ıncı sayfalarda dönüşümlü olarak adayları tanıtmak amacıyla yapılan şöyleşilere yer verilmekte. Bu süreçte özellikle DYP öne çıkartılıyor. Dikkat çekici bir konu ise MHP adaylarınında önceki dönemlere göre dikkat çekici bir şekilde yer bulması. DTP'ye karşı sempatik bir yaklaşım var. CHP adayıda haber konusu edilmekte. Gazete genel olarak sağdan sola, bütün partilere yer veriyor. Örneğin sol bir parti olan ÖDP yaptığı etkinlik ya da eylemlerle gazetenin birinci sayfasından iç sayfalarına kadar farklı tarihlerde yer almakta. Sadece DEHAP haberlerine yerverilmemekte.

10 Nisan 1999, 9. sayfanın alt bölümünde *Akdeniz Atılım*'ın ilanı var. "Seçim kampanyanız için tek adres" başlığını taşıyan ilanda, ilan tarifesi de yer almakta

14 Nisan 1999 DYP'li adayların verdiği seçim ilanları dikkat çekici. Gazete 12 sayfa 2 sayfası spor Fiyatı 100.000 TL olan gazetenin renkli sayfalarında da siyah beyaz sayfalarında da baskı kalitesinde bir düşüş görülmekte. 1'inci sayfa: Haber, 2'inci sayfa: DYP ilanı, 3'üncü sayfa: Haber Antalya sağ üst sütun *ÜÇÜNCÜ BOYUT*, Deniz Akgün,4'üncü sayfa yarım sayfa DYP ilanı Alt belediyeler seçim haberleri 5'inci sayfa: Ekonomi, 6 ve 7'inci sayfalar: DYP adayı İsa Akdemir'in ilanına

ayrılmış, 8'inci sayfa: Antalya haber sol sütun: NEREYE GİDELİM? / REHBER / KÜNYE, sağ sütun: HABER TURU, 9'uncu sayfa: Politika 10'nuncu sayfa: Magazin 11ve 12'inci sayfa:

15 Nisan 1999'da DYP ilanları devam ediyor

17 Nisan 1999, *Akdeniz Atılım* pazartesi günü 4 sayfa *SEÇİM PAZARTESİ* veriyor. Sür manşette duyurulmuş.

20 Nisan 1999 köşe yazarları *18 Nisan Pazar* günü yapılan Milletvekili Genel ve Yerel Seçimlerin ulusal sonuçlarına değiniyor.
17 Mayıs 1999'de12 sayfa çıkan Atılım 4 sayfalık SPOR eki veriyor.

21 Mayıs 1999 1'inci sayfa: Haber, 2'inci sayfa: Magazin 3'üncü sayfa: Haber, 4'üncü sayfa: Yerel yönetim ve siyasi haberler, 5'inci sayfa: Ekonomi, 6'ıncı sayfa: Haber Antalya ve çevresi ile ilgili / sol sütun DÜNYADA 24 SAAT, 7'inci sayfa: Haber, sol sütun: NEREYE GİDELİM? / REHBER / KÜNYE sağ sütun: HABER TURU, ulusal ve yurtdışı haberler,8'inci sayfa: Haber, 9'uncu sayfa: ÖZEL'CE, Dündar Değirmenci, yarım sayfa televizyon, 10'uncu sayfa: Magazin, 11'inci sayfa: Spor, 12'inci sayfa: Spor

22 Mayıs 1999 Gazete pazartesi günleri ayrı spor eki veriyor.

29 Mayıs 1999 Gazetenin Künyesi Şöyle; Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür: Süleyman Kıvrak, Genel Yayın Müdürü: Deniz Akgün, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ebru Yavuz Yazı İşleri Müdür Yardımcısı: Hasan Alaybeyoğlu, Haber Koordinatörü: Ali Orhan İstihbarat Şefi: Gültekin Bursalı, Spor Sorumlusu: Süleyman Ekin, Görsel Yönetmen: İslam Çelik, Teknik Yönetmen: Hakan Kızılcabel, Satış ve Pazarlama Müdürü: Melik Okçu, İşletme-İdare: Hamit Uslu, Muhasebe: Suat Okur, Web Baskı: Kaya Akdemir

13 Haziran 1999 Gazete 8 sayfa çıkmış 2 sayfası spor

18 Haziran 1999, Gazete 8 sayfa çıkmış 2 sayfası spor, gazetenin baskısında görülen bozulma sayfa sayısına ve içeriğinede yansımış durumda. Gazete artık ek vermiyor. Köşe yazarlarında da azalma söz konusu

19 Haziran 1999 1'inci sayfa: Haber, 2'inci sayfa: Haber, 3'üncü sayfa: Haber, yarım sayfa ilan, 4'üncü sayfa: *Akdeniz Atılım*'ın ofset tesislerinin kullanıcıların hizmetinde olduğuna dair bir ilan 5'inci sayfa: Haber Bir köşe yazısı, *BİZBİZE* Yener Tekeli, 6'ıncı sayfa: İlan, 7'inci sayfa: Haber.8'inci sayfa: Spor
Gazetenin ekonomik bir kriz içinde olduğu artık sayısı oldukça azalan köşe yazılarında da yer almakta

5'inci yılında olan *Akdeniz Atılım*'ın 1285 sayılı nüshasının künyesinde yer alan isimler şunlar:Sahibi: Mustafa Kıvrak, Genel Müdür: Süleyman Kıvrak, Genel Yayın Müdürü: Deniz Akgün, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ebru Yavuz, Yazı İşleri Müdür Yardımcısı: Hasan Alaybeyoğlu, Haber Koordinatörü: Ali Orhan, Spor Sorumlusu: Süleyman Ekin Görsel Yönetmen: İslam Çelik, Teknik Yönetmen: Hakan Kızılcabel, Satış ve Pazarlama Müdürü: Melik Okçu, İşletme-İdare: Hamit Uslu, Muhasebe: Suat Okur, Web Baskı: Kaya Akdemir

20 Haziran 1999
Gazetenin sayfa sayısı azalırken bir taraftan da köşe yazarlarının sayısı azalıyor. Bu sayıda iki köşe yazarı var.*ÖZELCE* Dündar Değirmenci, *PAZAR KEYFİ* Oğuzhan Özenci 5'inci. sayfada.Yine 4'üncü. sayfada *Atılım Matbaacılık Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş.*'nin tam sayfa ilanı var

4 Temmuz 1999 çıkan 1300 sayılı *Akdeniz Atılım*'ın künyesinde ilk kez gazetenin imtiyaz sahibi Mustafa Kıvrak'ın adı görülmüyor

Künye ise şu isimlerden oluşmuş: İmtiyaz Sahibi: Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş.Genel Yayın Müdürü: Deniz Akgün, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ebru YavuzYazı İşleri Müdür Yardımcısı: Hasan Alaybeyoğlu, Haber Koordinatörü:

Ali OrhanSpor Sorumlusu: Süleyman Ekin, Görsel Yönetmen: İslam Çelik, Teknik Yönetmen: Hakan Kızılcabel, Alanya: Sadi Hergizdal, Satış ve Pazarlama Müdürü: Melik OkçuİşletmeİdareHamit Uslu, Muhasebe: Suat Okur, Web Baskı: Kaya Akdemir

Gazetenin adresi ise şöyle: Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. Milli Egemenlik CaddesiKent İş Merkezi No: 24/26 ANTALYA

7 Temmuz 1999 1303 sayılı Atılım kolleksiyonundaki son sayının fiyatı 100.000 TL. Logo mavi-kırmızı Bölgenin 1 numaralı gazetesi ibaresi var. Logonun iki yanında iki makdu ilan var.1'inci sayfa: Haber, 2'inci sayfa: Cennetin Silueti başlığı tam sayfa Kaleiçi fotoğrafı üzerine yazılmış, 3'üncü sayfa Haber / sağ sütunda Hasan Subaşı'nın *KENTTEN* köşesi var. Başlık "Kaynak bulmak zorunluluktur" 4'üncü sayfa Akdeniz Atılım ofset baskı tesislerinini tam sayfa ilanına ayrılmış, 5'inci sayfa Haber sol sütun / *NEREYE GİDELİM?* (sadece sinemaların telefonları ve gösterimdeki filmler var) *REHBER ve KÜNYE* var. Yarım sayfa televizyon 6'ıncısayfa: İlan, 7ve8'inci sayfa Spor

Gazete son döneminde artık ek vermiyor. Gazetenin sayfa sayısı 12 sayfadan 8 sayfaya inmiş durumda. Yine son sayıda Akdeniz Atılım Gazetesinin son sayıs olduğuna, artık yayın hayatına devam etmiyeceğine dayir her hangi bir bilgi yok. Atılım Gazetesi Gazetenin kapanma sürecini yaşadığı yayın döneminde, sürekli olarak dördüncü sayfadan Atılım ofset baskı testislerinin tam sayfa ilanını yayınlamakta. Gazetede ki haber sayısında düşme var. Aynı azalma renkli fotoğraf kullanımında da görülmekte.

Akdeniz Atılım Gazetesi'nin son sayısında künye şu isimlerden oluşmakta.:
KÜNYE
İmtiyaz Sahibi
Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. adına
Genel Yayın Müdürü: Deniz Akgün
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ebru Yavuz

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı: Hasan Alaybeyoğlu
Haber Koordinatörü: Ali Orhan
Spor Sorumlusu: Süleyman Ekin
Görsel Yönetmen: İslam Çelik
Teknik Yönetmen: Hakan Kızılcabel
Alanya: Sadi Hergizdal
Satış ve Pazarlama Müdürü: Melik Okçu
İşletme – İdare: Hamit Uslu
Muhasebe: Suat Okur
Web Baskı: Kaya Akdemir
Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş.
Milli Egemenlik Caddesi
Kent İş Merkezi No: 24/26 ANTALYA
Tel: 247 59 00 PBX Fax: 248 26 46
Matbaa
Altınova, Fabrikalar Mah.
Aspendos Bulvarı ANTALYA
Tel: 0 242 340 25 50
Pbx Fax: 0 242 340 09 31
Dağıtım: Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
Gazetemiz basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.
Bilgileri yer almaktadır.

Atılım Matbaacılık, Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. adına kimin imtiyaz sahibi olduğu ise gazetenin bu son sayısında belirtilmemektedir.

3.3.2.Akdeniz Atılım Gazetesinin Haber Analizi

Bu bölümde Akdeniz Atılım Gazetesi'nde 11 Ağustos 1995 ile 7 Temmuz 1999 tarihleri arasında çıkmış, kente ve Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik haber, mektup, şöyleşi, yazıdizisi vb: gazette metaryallerinin katılım, denetim, takip ve

tanıtım başlıkları altında incelemesi yapılacaktır. Bu başlıklar altında ki haberler örnek olarak Ek 1'de yer alan haber listesinden seçilmiştir.

3.3.2.1.Yerel Siyasete Katılım Açısından Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Haberlerinin Değerlendirilmesi.

Yerel siyasetin ortaya çıkış sürecini ve öğlerini anlattığımız birinci bölümde, siyasal katılımı bireylerin, birer vatandaş olarak, siyasal ya da yönetsel kurumların düzenledikleri emirleri, tüzükleri, yasaları, yaptıkları planları ve aldığı çeşitli kararları etkilemek için eyleme başladıkları anda başlar,[458] şeklinde tanımlamıştık. Katılım, kitlelerin sisteme yabancılaşmasını önlerken sistemi onların gözünde meşrulaştırmaktadır da. Bu anlamda siyasal katılma ile modernleşme süreci arasında da bir ilişki mevcuttur. Siyasal katılım dendiği zaman ilk akla gelen oy vermedir. Oy vermenin yanı sıra birçok farklı yöntemde çağdaş demokrasiler de siyasal katılım için kullanılmaktadır. Siyasal katılım için kullanılan farklı yöntemleri hiyerarşik bir şekilde sıralayabiliriz. Gazete ve dergilerin farklı bir anlatımla kitle iletişim araçlarının siyasal bilgilenme açısından izlenmesi pasif katılım şekillerinden biridir. Yine bu pasif katılım listesini siyasal mitinglere katılma, siyasal konuların farklı platformlarda tartışılması, gündelik yaşam içinde siyasal olayların algılanıp yorumlanmasına yönelik olarak gösterilen çabaları da pasif siyasal katılım listemizde örnek olarak sıralayabiliriz. Deniz Baykal bu tür faaliyetler içinde olanları siyasal seyirci olarak tanımlarken, bunların bir şekilde siyasal haber tüketicisi olduklarını vurgulamaktadır.[459]

Pasif katılımın önemli bir boyutunu medya tarafından bilgilenme ve yine medya aracılığıyla istem ve önerilerin aktarılabilmesi oluşturur. Bunun için kentliler kentsel sorunlarını, yerel yönetimlerden beklentilerini, yarına yönelik olarak yaşadıkları

---

[458] Ersin Kalaycıoğlu, **Çağdaş Siyaset Bilimi,** İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1984, s:199, 200, 201

[459] Deniz Baykal, **Siyasal Katılma : Bir Davranış İncelemesi,** Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, 1970, s.33

mekanın nasıl bir değişim doğrultusunda biçimlenmesi gerektiğini, yerel medyaya aktara bilmelidir. Bunun için medya izleyicilerinin katılımını geliştirici ve teşvik edici yöntemlerin oluşturulup yaygınlaştırılması gerekmektedir. Örneğin okuyucu mektupları, anketler, halkın ve yerel yetkililerin katıldığı toplantılar kentlilerin sorunlarını kent yöneticilerine aktarmalarını sağlarken, yerel basının da kentliler tarafından izlenmesini sağlayacaktır.

Akdeniz Atılım gazetesi 11 Ağustos 1995 - 7 Temmuz 1999 tarihleri arasında yer alan yayın yaşamında kentlilerin yerel yönetimlere yönelik, istek, öneri, eleştiri ve şikayetlerini aktarabilmesi için değişik yöntem ve biçimlerde gazete sayfalarında olanaklar sunmuştur. Şimdi gazetenin yaklaşık beş yıllık yayınının değişik dönemlerinden seçtiğimiz haberlere, katılım öğesini açısından bakabiliriz. Burada özellikle gazetede okuyucu mektuplarının yer aldığı *ÖZEL HAT* köşesi denetim, takip öğelerinin oluşmasında önemli görevleri yerine getirmiştir. Bu köşe aynı zamanda halkın yerel yönetimlerin oluşturduğu hizmet stratejilerinin ve kentsel politikaların biçimlenmesinde önemli bir aracı kurum olma işlevini de görmüştür.

Örneğin 3 Ocak 1996 tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesinin 5'inci sayfa sağ üst köşesinde yer alan *ÖZEL HAT* köşesinde "Sorunsuz Antalya için elele" başlıklı bir yazı yayınlanmıştır. Yazıda, Antalyalıların ve Antalya'da bulunan sivil toplum örgütlerinin kentin sorunlarının çözümü için bir araya gelmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bir araya gelen kentlilerin kentsel politikaların oluşumunda daha belirleyici olabileceği düşüncesi ağırlıklı olarak vardır. Yazıda önemli ve altı çizilmesi gereken bir başka konuda modern kentlerde kentlilik bilincinin, aslında kentlilerin örgütlü hareketlilğiyle ortaya çıkan politik bir süreç olduğudur. Burada gazete kentlilik bilincinin oluşmasında kentlileri katılıma çağırırken bir taraftan da kentsel politikaların oluşumunda ve kentsel sorunların çözümünde aktif olarak faaliyette bulunan sivil toplum örgütleriyle kentliler arasında bir köprü işlevini yerine getirmketedir.

Yine *7 Ocak 1996* tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesi'nin 1'inci sayfa sol alt sütunda yer alan "Ulaşım zammına tepki" başlıklı haberde Antalya'da toplu ulaşım aracı olarak

yaygın olarak kullanılan minibüsler ve otobüslere yapılan yüzde altmışlık zam karşısında halkın göstermiş olduğu tepkiye yer verilmiştir. Halk yerel yönetimin verdiği bir kararının hayatlarında yol açtığı olumsuzluğa tepki gösterirken bu süreçte yerel basında onların tepki ve görüşlerinin hem yerel yöneticilere, hem de yerel kamuoyuna duyrulmasında aracılık işlevini yerine getirmektedir. *7 Ocak* tarihinde gazetede çıkan haber *12 Ocak* tarihinde karşılığını bulmuş ve toplu ulaşım araçlarına yapılan zam geri alınmıştır.

Benzer bir durum *20 Ocak 1995* tarihinde ekmek fiyatlarına yapılan zammın ardından da yaşanmakta ve yine 4 Şubat tarihinde de bu sefer ekmek zammı geri çekilmektedir.

Yine halkın yerel yönetimin uygulamalarına yönelik tavır alış ve tutum geliştirmeleri bazen bir sürece yayılabilmektedir. Bu sürecin oluşumunda ve şekillenmesinde yerel yönetimle ile halk arasında bir iletişim köprüsü oluşturan yerel basın önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Örneğin *24/25/26 Ekim 1996* tarihlerinde Yeşilbayır Mahallesi halkı mahlelerine dökülen çöplere yönelik, eylemleri yapmışlardı. Yapılan bu eylem içinde politik bir süreci barındırmaktadır. Mahalle halkı üst üste mahallerine girmek isteyen çöp kamyonlarını durdurmuş ve hatta geceleri nöbet tutmuşlardır. Kentsel gündelik hayatın nasıl belirlenecği aslında bir politik tercihler süreci tarafından belirlenmektedir. Yatırımların nasıl yapılacağından kentsel alanların nasıl kullanılacağına, kensel rantın nasıl paylaşılacağına kadar uzanan bir süreçtir bu. Burada Yeşilbayır halkı yerel yönetimin genel politikası sonucu oluşan gündelik hayat içinde 'basit' görülen bir tercihi (kenar semtlere dökülerek çöpler merkezin temiz olmasıyla ilintili olduğu gibi, kentsel hizmet öncelikleri çöp yeniden dolaşım tesislerine önecelik verilmesi yerine, kent merkezinde yapılan rant getirici ve 'albenili' hizmetlere kaydırılmaktadır) tersine çevirebilmişlerdir. Onların eylemlerinin başarılı olmasında, ses getirmesinde yerel basın olarak *Akdeniz Atılım* gazetesi önemli bir işlevi gerçekleştirmiştir. Yeşilbayır Mahales'inde yaşayanların peş peşe yaptıkları eylemler kentsel artıkların ne yapılacağı konusunda da bir tartışma sürecinin yaşanmasına da yol açılmıştır.

21 Kasım 1996 tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesi'nin *ÖZEL HAT* köşesinde Teomanpaşa Mahallesi'nden telefonla gazeteyi arayan bir okur Büyükşehrin hizmet politikasından şöyle yakınmakta;

Bizim yollarda değişiklik yok
Teomanpaşa Mahallesi'nden İsmail Hakkı Kaya ilkokul güzergahında yolların bozuk olduğundan yakınıyor. "Gazetedeki bir haberde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı kentin tüm yollarının en kısa zamanda yapılacağını söylemiş.Ama bizim mahallede herhangi bir çalışma yok. Yollar adeta köstebek yuvası haline geldi. Antalya'da özellikle turistin yoğun olduğu semtlerde ki yolların yapıldığını söyleyen okur. "Kentin öteki yüzü Antalya'da yakışmıyor. Yollar asfaltlanmadığı için insanlar toz toprak içinde. Yetkililer bu semtleri görmüyor lar bile" diye konuşuyor.[*]

Teomanpaşa Mahallesi'nden arayan okurun altını çizdiği bir nokta önemlidir. Belediye hizmetlerinin özellikle turistin yoğun olduğu kent merkezinde toplandığını söylerken kentin kenar semtlerinin hizmetlerden aynı şekilde yararlanamadığını vurgulamakta Okur kentin kenar semtlerini 'kentin öteki yüzü' olarak tanımlarken aslında ardında bir ideolojik tercihi barındıran bir belediyecilik anlayışını belki de farkında olamadan sokaktaki adamın yakınma retoriği içinde ortaya koymakta.

Yine gazette *26 Nisan 1997* tarihli sayısında 1'inci sayfa sol altta yer alan bir haberde Kente yeni makyaj başlığı altında, Büyükşehir Belediyesi Kent Mobilyaları estetik kurulu tarafından alınan bir kararla trafoların boyanması ve Çallı'daki Atatürk heykelinin değiştirilmesi konusunda vatandaşların görüşlerini haberleştirmiş. Vatandaşlar bu uygulamaya olumlu tepki gösterirken yerel yönetimin bir uygulamasına yönelik düşüncelerinide belirtmiş olmaktadırlar. Buradan çıkan sonuç yerel yönetimin bu tarihten sonraki uygulamaları içinde örnek oluşturacaktır. Burada gazete katılım öğesini harekete geçirmiştir.

Katılım öyesinin bir başka boyutu da kentsel projelere oluşum sırasında halkın aktif katılımının sağlanmasıdır. Gazetenin bu doğrultuda yaptığı yayınlarda dikkat

[*] Ek:1'de gösterilmiştir.

çekicidir. Örnek olarak *16 Şubat 1996* tarihinde gazetenin 2'inci sayfası üstte yer alan haberi verebiliriz. Haberde kale kapısı projesini yenileme çalışmaları başlığı kullanılmış. Projenin esnafın talepleri doğrultusunda yenilendiği yazılırken, yenilenen proje için tarih verilmiyeceği belirtilmekte ve yapılaşmanın tüm kente yayılacağı belirtilmekte. Burada esnafın Kaleiçindeki proje uygulamsına katıldığı vurgulanırken, sürecin oluşum şekli gazette tarfından desteklenmektedir.

Yine sivil toplum örgütlerinin ya da siyasal partilerin yerel örgütlerinin, yerel yönetimin ya da yan kuruluşlarının uygulamalarına yönelik eleştiri, öneri ve ya farklı yaklaşımlar getirmeside gazette sayfalarında yer bulmaktadır. Örneğin *21 Aralık 1996* tarihinde MHP il başkanının ASAT'a yönelik eleştirileri bu tür yayın metaryaline sadece bir örnektir.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Fakat burada altı çizilmesi gereken bunların tek tek seçilmiş örnekler olduğudur. Oysa bu tek tek örneklerin dışında haber hiyarerşisi içinde, köşe yazarlarının yazılarında ya da haberlerin yer alış şekil ve kullanılan başlıklarda ortaya çıkan bir yayın politikası söz konusudur. Bunun değerlendirilmesi ise son bölümde yer alacaktır.

3.3.2.2.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Yerel Yönetimleri Denetim Açısından Haberlerinin Değerlendirilmesi

Yerel yönetimler birer hizmet kuruluşu olmanın yanı sıra yerel ölçekte halk katılımının sağlandığı birer demokrasi alanlarıdır. Yerel yönetimlerin denetimi yasal çerçeveyle çizilmiş alanının dışında, halkın aktif katılımıyla da gerçekleşen bir denetim şekli ve olanakları mevcuttur. Bir yönetim birimi olarak yerel yönetimlerin gördüğü işlevler, yerel halkın yakın denetim ve katılımına olanak sağlamaktadır.

Yerel yönetimlerin şeffaflığı katılım ve halk denetimi kavramları ile iç içe bulunmaktadır. Buna bir örnek vermek gerekirse; yerel yönetimlerin karar verme ve

uygulama süreçlerinde ne kadar açıklık sağlanırsa, Halkın denetimi de aynı oranda daha etkili bir nitelik kazanacaktır.Katılımın etkin olması, seffaflığı da beraberinde getirecektir. Halkın yerel yönetimleri daha yakından ve titizlikle denetleme istekleri, sonunda açıklığı ve katılımı zorlayacak ve belediyeleri bu yönde ki girişimleri yerine getirmeye itecektir.[460]

Denetim mekanizmalarının en önemli araçlarından biri hesap vermedir. Hesap verme belirli kişi veya davranışlara karşı sorumluluk taşıma görevidir. Bütün demokratik yönetimler için önemli bir siyasal kavram olarak yer alır.

Hesap verme örnekleri olarak şunları sıralamak mümkündür; Bir hükümetin meclise ya da belediye başkanının belediye meclisine hesap verme zorunluluğu vardır.

Kamuoyunun yerel yönetimleri denetlemesi en sağlıklı denetim şekillerinden biridir. Kamuoyunun bu denetimi sağlıklı bir şekilde yapabilmesi için bütün demokratik kurumların düzenli bir şekilde işlemesi gerekir. Kamuoyu denetimi aynı zaman da en etkili denetim biçimidir de. Kamuoyunun oluşum süreçlerinde yerel basın kentlileri kent yaşamı hakkında bilgilendirir. Yerel basında yerel yönetimler ve kentsel yaşam konusunda yer alan haberler kamuoyunun bu konular tartışmasını ve belli görüşlerin oluşmasını sağlar.Yöneticilerin uygulamalarının yasalara uygunluğu, ekonomik kaynakların verimli kullanılıp kullanılmadığı, siyasal kayırmacılık yapılıp yapılmadığı, yerel yönetimlerin uygulamalarının kamusal yarara uygunluğu haber stratejilerinin oluşumunu belirler.

Akdeniz Atılım Gazetesi'de yerel yönetimlerin denetimine yönelik yayınlar gerçekleştirmiştir. Yayın süreci içinde bu konu bağlamında gazette sayfalarında yeralmış birçok yayın metaryaline rastlamamız mümkündür. Biz burada bu başlık altında değerlendire bileceğimiz belli sayıda ki yayın metaryalini inceleyeceğiz.

---

[460] Selçuk Yalçındağ, "Saydam ve Dürüst Belediyecilik" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.4, S.1, Ocak 1995, s. 26

25 Ocak 1997 tarihinde gazetenin 1 sayfa manşetten girdiği haberde "Yine ASAT yine kavga" başlığını kullanmaktadır. Haberde yolsuzluk iddalarına maruz kalan ASAT yetkililerinin bu iddialar üzerine verdiği birifingin yeni tartışmalara neden olduğu vurgulanırken. Katılımcıların, ASAT tarafından verilen ihaleye yönelik olarak sordukları "kime, nasıl"sorularına ASAT yetkililerince yanıt verilmemsinin tepkiyle karşılandığı vurgulanmakta ve haberde bu bilgi başlığa çekilmektedir. Yerel yönetime bağlı bir kuruluşa yönelik yolsuzluk iddiaları önemlidir. Bu kuruluşun milyonlarca dolarlık ihaleler yapabilmesi ise kuruluşun hizmetlerini kamuoyu önünde daha önemli kılmaktadır. Bu açıdan gazetenin bu iddiaları ve doğurduğu sonuçları başlığa çıkarması yerel basının denetim işlevi açısından olumlu bir yaklaşımın bir göstergesidir.

16 Mart 1997 yılında gazetenin 1'inci sayfasında, manşetten yer alan haberde kentin içinde kalan akaryakıt istasyonlarını, gazette birer bombaya benzetmekte ve şu konun altını çizmektedir: Mevzuata göre bu istasyonların hiçbirisi ruhsat alamıyacak durumdadır.. Burada gazette bunlar nasıl ruhsat aldı diye soruyor ve yetkilileri bu konuda ihmalkar davranmakla suçluyor.

24 Ağustos 1995 tarhli haberde gazette 'Hizmet ayıbı' başlığını atmış. Haberde belediyenin toplu taşımacılıktan elini, ayağını çektiği vurgulanırken, vatandaşların iki yıldır halk otobüsü ve dolmuşcuların insafına bırakıldığının altı çizilmekte. Toplu taşımacılık önedmli bir yerel yönetim hizmetidir. Özellikle Hasan Subaşı'nın bu alanda izlediği özelleştirme yanlısı politikalar yoksul vatandaşların, mağduriyetine yol açmıştır. Çünkü özel araca sahip olma oranı alt gelir grubunda küçük orandadır ve bu grup genel olarak şehrin kenar semtlerinde otururken, şehrin merkezinde çalışmaktadır. Emekleriyle geçinen bu kesimin şikayetleri *ÖZEL HAT* köşesinde tüm çarpıcılığı ile sık sık yer almıştır.

Bu köşede yer alan vatandaş merkezli sorunlar tablosuna baktığımızda da ulaşım sorununun ilk sırada yer aldığını görmekteyiz.

Burada gazetenin denetimle ilgili olarak sık sık yaptığı olumsuz bir yaklaşımın altını çizmekte yarar vardır. Örnek olarak *2 Nisan 1996* tarihinde ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldır'an içme suyunun kirli olduğu idalarını yanıtlamakta ve içme suyu temiz demektedir. Yine *3 Nisan 1996* tarihinde de Hasan Subaşı ANET'in ithal ettiği canlı hayvanların hastalıklı olduğu şeklindeki iddialara yanıt vermekte. Her iki haberde yer alan iddialarda gazetenin önceki sayılarında yer bulmamıştır. Bir okuyucu olarak bizlerde iddiaları verilen yanıtın içinde geçtiği için öğrene bilmekteyiz. Burada hem haber alma hakkımız engellenmekte hem de gazete sadece iddialara verilen yanıtları yayınlayarak taraflı bir yayıncılık yapmaktadır. Yine iddialar halk sağlığını doğrudan ilgilendirdiği için gazette bu iddialara yer vermeyip konuyu tüm taraflarıyla haberleştirmediği için kamu çıkarlarını da görmemezlikten gelimiştir. Özellikle *Akdeniz Atılım* gazetesinin yayınlarını dönemselleştirdiğimiz, bundan önceki satırlarda ana gövdeyi *31 Ağustos 1995-18 Nisan 1999* tarihleri arasında ki dönemin oluşturduğunu vurgulayıp bu dönemde gazetenin Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yakın bir yayın politikası izlediğinin altını çizmiştik.

Denetim mekanizmasının sağlıklı olarak hayata geçirilmesi için denetleyen yapı ile denetlenen yapı arasında bir mesafenin olması ve ne çıkar ne de iş ilişkisinin bulunmaması gerekmektedir. Hasan Subaşı'nın köşe yazarlığı yaptığı *Akdeniz Atılım* gazetesi aynı zamanda Büyükşehir Belediyesi'nden ve yan kuruluşlarından önemli ilan almaktadır. Aynı zamanda gazetenin imtiyaz sahibi olan Mustafa Kıvrağın DYP'ye yakın olduğu ve gazeteyi Tansu Çiller'in başbakanlığı sırasında yerel basına dağıttığı krediler yoluyla çıkardığı bilinmektedir.[461] Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı'nın DYP'den seçildiğini de not olarak verirsek belediye ile gazete arasında ki ilişki daha iyi şekillenecektir. Gazetenin denetim görevini sağlıklı olarak yerine getirememesinin en önemli nedenlerinden biri sermaye yapısındaki bu ilişki trafiğidir.

[461] Hasan Üstün "Antalya Süreli Yayınlar Kaynakçası ve Basın Yayın Olayları Kronolojisi Denemesi"Yayınlanmamış Makale s:23

3.3.2.3.Akdeniz Atılım Gazetesinin Haberde Takip Öğesi Açısından Değerlendirilmesi

Haberciliğin temel öğelerinden biri haberde takiptir. *Akdeniz Atılım* Gazetesi 5 yıllık yayın sürecinde kimi zaman bazı haberi bütün boyutlarıyla gün ve gün gelişimini takip etmiştir. Özellikle yerel yönetimle ilgili haberlerde yetkilileri harekete geçirene kadar haberin takip edilmesi kamu çıkarlarının yerine getirilmesi açısından olduğu gibi haberciliğin temel kurallarından birinin de yerine getirilmesi anlamına gelmektedir.

Yine gazete belli konularda kamuoyu oluşturmaya yönelik bir dizi haberi belli bir zaman süreci içinde yayınlamış ve konu üzerinde duyarlılık göstemiştir. Bu anlamda düzenlediği kampanyalar doğrultusunda kamuoyunun oluşum süreçlerini belirlediği gibi toplumsal tepkiler ve toplumsal istemeleri de harekete geçirmiş, mobilize etmiştir.

Örneğin 1997 yılının Mart ayında Antalya'nın simgesi olarak tanıtılan Cam Pramit'in 1997 yılında Antalya'da düzenlenecek olan Dünya Ormancılık Kongresi'ne yetiştirilmesi için bir kampanya başlatılmış. Bu kampanya sırasında gazetenin köşe yazarları konu hakkında bir çok yazı yazarken, gazetenin haber merkezi Cam Piramitle ilgili gelişmelere özel bir ilgi göstermiş konuyla ilgili bir çok haber gazette sayfalarında öncelikli olarak yeralmıştır.. Bu kampanya Antalya geneline yayılan bir toplumsal hareketliliğe dönüşmüştür. *5 Nisan 1997 tarihinde* bir çok sivil toplum örgütünün destek verdiği, öncülüğünü Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın yaptığı ve yaklaşık 6000 Antalyalının katıldığı bir yürüyüş düzenlenmiştir.. Aşağıda gazetede bu dönemde Cam Piramitle ilgili olarak atılan manşetlerin bir listesi verilmekte:

11 Mart 1997 Cam Piramit Meclis'te
12 Mart 1997 Piramitin peşindeyiz
13 Mart 1997 Başkan imzaya gidiyor

14 Mart 1997 Nihayet imzalandı

19 Mart 1997 Piramit arapsaçı (tam sayfa)

20 Mart 1997 Antalyalının öfkesi sürüyor

23 Mart 1997 Piramit bitecek

29 Mart 1997 Piramit ittifakı

Burada altı çizilmesi gereken bir nokta Antalya'nın 'sembolü' ya da 'mili gururumuz' şeklinde gösterilen Cam Piramit'in yapım ve işletme aşamalarında çıkan problemlere yönelik gazetenin gösterdiği duyarlılığa bazen kenti ve kentlilerin daha birincil problemlerinde gösterilmediğidir. 1997 yılının Mart ve Nisan aylarında Cam Piramit'e yönelik yayınlar sürerken 1 Nisan günü gazetelerde bir gün önce kente yağan yağmurların yol açtığı karmaşa ve alt yapı problemlerinin yol açtığı olumsuzlukları sergileyen bir haber yer almaktadır. Alt yapısı olmayan bir kentin Cam Piramitle dünya kenti olmaya aday olması yeni sağ politikalar sonucu biçimlenen bir yerel yönetim anlayışının tipik bir örneği olarak karşımızda durmakta.*

Haberde takip öğesi için son olarak oldukça ilgi çekici bir örnek vermek istiyoruz. *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nin *4 Aralık 1996* tarihli sayısında *ÖZEL HAT* köşesi'nde 'Yolda Ölüm çukuru' başlığı ile verilen haberde 61 yaşındaki emekli bir işçinin alt yapı çalışmaları nedeniyle tedbir alınmadan açılan bir çukura düşerek hayatını kaybetiğini öğrenmekteyiz. *4 Aralık 1996* günü Mustafa Uysal köşe yazısında şöyle seslenmekte:

"Suçlu ayağa kalk
Yarını düşündün...İşçi arkadaşını düşündün, şemsiyen ters dönerken ve sunturlu bir küfür salladın gider ayak bu dünyadan.Sen ölmedin emekli işçi Hayri Aksu. Seni öldürdüler. Suçlu tekil değil çoğul. Sen, ben, biz, siz, onlar Sen çukura gömdüklerimiz Dünya Kenti Antalya"da yaşayan mutlu insanlar topluluğunun bir ferdiydin Biz seninle beraber "Dünya Kenti" sıfatımızı da, bugüne dek dinlediğimiz paravraları da, o çukurun karanlığına gömdük Hayri amca..."*

* Hatta konuyla ilgili ironik yazılara da gazetede rastlamak mümkün.Örneğin 4 Nisan 1998 tarihinde 3'üncü sayfa sağ üst sütunda Deniz Akgün'nün 'Milli gururumuz Cam Piramit'te nazar değdi' adlı Üçüncü Boyut'da çıkan yazısı örnek olarak verilebilir. Ek:1'de gösterilmiştir.

* Ek:1'de gösterilmiştir.

4 Aralık 1996'da ASAT'ın yaptığı açıklamayada yer verilmiş. ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran çukurun olduğu bölgedeki içme suyu şebekesini DSİ'nin yaptığını söylemekte.

5 Aralık 1996 tarihinde ise bir okur *ÖZEL HAT*'ta açtığı telefonda artık Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne güvenmediğini söylemekte.
Yine gazetenin aynı sayısının başlığı "Garip savunma" başlığını taşımakta. Haberde Büyükşehir Belediyesi'nin sorumluluk kabul etmediği söyleniyor

5 Aralık tarihinde ise 6'ıncı sayfada yer alan *ÖZEL HAT* köşesinde çukuru açan DSİ'nin çukurun çevresinde güvenlik önlemi aldığı yazılmakta. *ÖZEL HAT* 'Her çukura bri kurban mı gerekiyor' başlığını kullanmış.

Üç günlük bir yayında gazette hem kamuoyu tepkisini dile getiriken olayla ilgili gelişmeleride okuyucuyada aktarmakta. Gazete kamuoyu oluşumuna katkıda bulunurken bir taraftan da olaydan sorumlu olan kurumun ortaya çıkması için gerekli yayıncılığı yapıyor. Burada ki haberi takip öğesi yetkililerin belli bir duyarlık içinde hareket etmelerinde etkili olmakta.

3.3.2.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Yerel Yönetimin Uygulamalarını Tanıtımı Açısından Değerlendirilmesi

Yerel basının en önemli bir işlevide yerel yönetimlerle kentliler arasında bir iletişim köprüsü işlevi görmek olduğunu söylemiştik. Bu köprünün bir tarafında yerel basın kentlilerin yaşadığı kentsel problemleri, yerel yönetimden istek ve önerilerini yerel yönetimlere aktarırken, bir taraftan da yerel yönetimin uygulamalarını, kentsel projelerini kentlilere aktararak, hem kentlilerin bu süreçlere katılımını sağlamakta bir taraftan da yerel yönetimlerin önceliklerini belirlemede, kentin geleceğini planlamada önünü görebilmesine yardımcı olmaktadır. Yerel yönetimler ise kendi yönetim ve hizmet stratejilerini oluştururlarken yerel basının gücünden yararlanmaktadır.

Akdeniz Atılım Gazetesi'de yayın sürecinde yerel yönetimin bir çok uygulamasına kimi zaman proje aşamasında, kimi zaman ise proje bittikten sonra uygulama aşamasında halka duyurmuştur. Yine yerel yönetimin birçok farklı alanda pratiğe geçirdiği kentsel hizmetlerin ya kurumsal olarak ya da belediye başkanının 'kişisel kimliği' üzerinden kentlilere iletmiştir..

Örnek olarak *12 Aralık* 1996 tarihinde 3'üncü sayfa sağ altta yayınlanan haberde Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin başıboş sokak köpeklerine müdahale ettiği verilmekte. Haberde şehir içinde başıboş dolaşan köpeklerin tehlike yarattığı ve bu yüzden veteriner ekipler tarafından aşılanıp kontrol altına alındığı anlatılmakta.

Yine *4 Ocak 1997* tarihli gazetenin 2'inci sayfasında Selma Kunar'ın Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı ile yaptığı söyleşi yayınlanmış. Söyleşide Hasan Subaşı, Büyükşehir Belediyesi'nin bir yıl içinde yaptığı çalışamaları anlatmakta. Gazete yayın sürecinde Hasan Subaşı ile farklı tarih ve zamanlar da yapılmış şöyleşileri yayınlamıştır.

Bir başka örneği ise gazetenin *8 Ocak 1998* tarihli sayısından seçtik. 3'üncü sayfa sol orta da yer alan haberde Antalya Büyükşehir Belediyesi İtfaye Daire Başkanlığı'nın yeni bir uygulamasından bahsedilmekte. 'İtfayeden ilginç uygulama' başlığını taşıyan haberde itfayenin şehirin çeşitli bölgelerinde bulunan kavşak ve caddelere *'Alo İtfaye 110'* levhası yerleştirdiğini öğrenmekteyiz.

11 Ocak 1998 tarihli haberde ise kent merkezine uzak mahallelerde kurulacak olan Kültür Çadırı ile Antalya'nın her köşesine kültür ve sanat etkinlikleri götürüleceği duyurulmakta 'Muhteşem Proje' proje başlığını taşıyan haberde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın Çamlıbel Mahallesinde kurulan kültür çadırının diğer mahallelerede götürüleceğini söylediği demeci de yayınlamakta.

Akdeniz Atılım Gazetesi bir çok farklı yayınıyla 1995 ile 1999 tarihleri arasında yerel yönetimin uygulamaları hakkında haberler yayınlamıştır. Bu haberler de dikkat çeken özellikleri den biri şöyledir: Genel olarak gazette Antalya Büyükşehir

Belediyesi'nin projeleri ile ilgili olarak bir sorgulama yapmamış özellikle dış kredi ile yapılan ve şehrin geleceğini ipotek altına alan birçok proje 'Mega' 'Süper' ya da 'Büyük' sıfatlarıyla tanımlanarak sunulmuştur.

3.3.3.Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Teknik Özellikleri

Akdeniz Atılım gazetesi *11 Ağustos 1995* tarihinde "Yeni bir gazete" sloganı ile yayın hayatına başlamıştır. Gazetenin hedef kitlesi Akdeniz ve bölgesinde bulunan iller yer alırken yayın politikası da bölge ile ilgili haberleri hedef kitleye ulaştırmak şeklinde amaçlanmıştır.

Bu bölümde *Akdeniz Atılım* ile ilgili teknik bilgiler verilmesi amaçlanmaktadır. *Akdeniz Atılım*'ın logosu sayfanın sol üst köşesinde 6x4'lük bir boyutta yer almakta. Logo, mavi zemin üzerine sol üst köşede yer alan Türk bayrağı ve mavi zemin içinde yer alan kırmızı zemin üzerinde serifli font ile miniskül yazı karakteri ve beyaz renk ile yazılmış "atılım" logo type'ı ile sağa bloklu "akdeniz" yazısı yer almaktadır. Yine logonun alt bölümünde *yer* alan mavi zeminli barın sol bölümünde tarih ve gazetenin sloganı olan serifli, italik ve beyaz renkte "Yeni bir gazete" yazısı ve 15.000 T.L. olan fiyatı yer almaktadır.

Akdeniz Atılım'ın logosunun 1x4'1,k bölümünde ise, beyaz zemin üzerine mavi şeritlerden oluşan bir scala içinde beyaz Türkiye haritası ve serifsiz, bold ve kırmızı renkte *"TÜRKİYE İÇİN ELELE"* sloganı yer almaktadır.

Gazetenin logo type'ında mavi rengi kullanması, bölgenin konumunu gereği hedef kitleye Akdeniz'i ve deniz imgelerini hatırlatmak amaçlıdır. Yine logoda kırmızı rengin kullanımı ise hedef kitlenin ve Türk halkının kırmızı renge olan duyarlılığı belirtilmektedir. Türk bayrağı ve haritasının logoda yer alması ise yerelliğin yanında ulusal değerlere önem verildiği belirtilmek istenmektedir.

Atılım'ın logosunun yanında, maktu ilan ya da gazetenin promosyonu için ayrılmış 2x4'lük bölümde gazetenin her gün 4 sayfalık renkli spor sayfasının yer aldığını belirten ilan yer almaktadır.
Gazetenin spor sayfasının renkli olduğunu özellikle belirtmesi *Atlım*'ın yerel bir gazete olması ve teknik olanakların yerel bir gazete olarak hangi düzeyde olduğunu hedef kitlesine iletmek istediğinin bir göstergesidir.

Atılım sekiz sütuna çalışılarak hazırlanmış bir gazetedir. *11 Ağustos 1995* tarihli ilk sayısında manşet haberine 6x30 cm'lik bir bölüm ayrılmış olup bir renkli fotoğraf ve haber ile ilgili bir kupüre yer verilmiştir.

Gazetenin manşetinde serifsiz bold bir font kullanılmakta. Manşette kullanılan puntonun yüksek olmasına karşın yine de manşet başlığının altı gri bir zeminle çizilerek hedef kitlenin ilgisi manşet başlığının üzerine yoğunlaştırılmak istenmekte. *Atılım*'da üst başlık kullanılmazken manşet haberinin altında serifli bir fontla bir alt başlık yer almakta. Gazetenin manşet haberinin spotu, haberlerde kullanılan serifsiz fontun 4 punto fazlası ile sola bloklu olarak kullanılmış. Spotta kullanılan leadingin sıkışık olmasına karşın kullanılan fontun serifsiz ve plain olması nedeniyle okuma zorluğu yaşanmamaktadır. Haberin alt başlıklarında ise, başlıklarda kullanılan serifsiz bold font kullanılmış. Bu kullanılan font devam sayfası, mahreç ve fotoğraflarda kullanılan başlıklarda da kullanılmakta.

Manşet haberinin içinde haberle ilgili bir habere daha yer verilmekte. Ve fotoğrafın bulunduğu orta bölümde dişi zemin üzerine haber ile ilgili bir kupüre yer verilmektedir.

Atılım gazetesinin ilk sayısında sayfanın orta bölümünde 3x17 cm'lik bir renkli fotoğraf yer almakta.

Akdeniz Atılım'ın sayfa çalışmasında grid sistemi kullanıldığından sütunlar arasında yaşanacak sorunlar giderilmiş durumda.

Gazetenin manşet haberinden sonraki bölümünde 0.5'lik düz çizgiler kullanılarak haberler arasındaki geçiş sağlanmış.
Sol alt bölümde, tek sütunluk bölümde iç sayfalara gönderme yapan *"GÜNDEM"* bölümü yer almakta. Görsel olarak okurun görüş açısından uzakta kullanılan bir bölüm olmasına karşın kullanılan serifli fontla hedef kitlenin bakışı ters yedi tekniği ile çekilmek istenmektedir.

Gazetenin alt orta bölümünde yer alan iki haberden biri 0.5'lik bir çerçeveli bir alanda bir renkli fotoğrafla serifli fontla foto haber olarak verilirken diğer haber ise, bold serifsiz bir başlıkla ve iki satırlık bir spot kullanılarak 2 sütunluk yine renkli bir fotoğrafla tek sütunluk bir haberle verilmiş. Alt orta bölümde yer alan iki haber ise yine 1 cm'lik bir düz çizgi ile bölünerek verilmiş. Sol alt bölümde bir köçe yazarının fotoğraflı köşe yazısının bulunduğu bir bölüm yer almakta. Sağ alt bölümde de, bir köşe yazarının tek sütunluk fotoğrafsız içeriye yine gönderme yapan köşesinden bir bölüm yer almakta.

Atılım'ın sağ bölümü içeriye yapılan atıflar ve köşe yazarlarının tanıtıldığı ve bir renkli ilanın yer aldığı bir bölümden oluşmaktadır. On üç köşe yazarının tanıtıldığı bölüm, logo type'ın kuulanıldığı görsel ile birlikte 0.5'lik bir çerçeve ile yüzde onluk tramlı bir alan içinde kırmızı ve bold siyah fontların kullanıldığı iki sütunluk bir alan kullanılmıştır. Sağ bölümün kullanılması ile hedef kitlenin ilgisinin yoğun olduğu bir bölüm tercih edilmiş.

Gazetenin sağ alt köşesinde ise iki sütunluk bir ilan yer almakta.

Akdeniz Atılım'ın ilk sayısında ilk sayfada on haber ve iki köşe yazarı yer almakta. Gazetede maktu ilan ve başyazı yer almamakta. Sayfada altı tane fotoğrafa yer verilirken, sayfa içindeki siyah beyaz dağılımına dikkat edilmeye çalışılmış. *Atılım*'ın yerel bir gazete olması nedeniyle fotoğraflarda kadraj, netlik ve baskıdan kaynaklanan sorunlar yaşadığı gözlemlenmekte.

Sayfanın alt orta bölümünde kullanılan başlıklarda fontun bold olması ve puntonun yüksek değerde kullanımı okurun ilgisini çekmek için amaçlanmışken, sayfa içinde de bir göz yorgunluğuna neden olmakta.

Akdeniz Atılım'ın *11 Ağustos 1995* tarihli sayısının ikinci sayfasının disiplin başlığı "Haber" olarak belirtilmiş. Disiplin başlığı, 0.5'lik ve 1 cm'lik iki düz çizginin kullanımı ile sağlanmış. Sol bölümde *Atılım*'ı,yuvarlak kırmızı ve ortasından çapraz olarak geçen diğer düz kırmızı çizgi ve "A" görseli simgelemekte. Bu görselin yanında tarih yer almakta. Sayfanın disiplin başlığı ortaya bloklu olarak kullanılmakta. Sayfa numarası ise sağ üst bölümde yer almaktadır.

2. sayfanın sol üst köşesinde mavi zemin üzerine serifsiz, bold ve beyaz renk kullanılan dişi bir zeminde *"BÖLGE TURU"* yer almakta. Bu bölümde, bölgede yer alan illerle ilgili haberlere yer verilmekte. Bölge illerinin isimlerinden önce ters üçgen şeklindeki kırmızı görsel kullanılmış ve illerin isimleri diğer başlıklardan farklı olarak gri renk ve underline şeklinde kullanılmış. Bu bölümün başlıklarında serifli bold bir font ile haberler verilmekte. Başlıklar ve haberler sola bloklu olarak verilmekte. Mahreç içinde siyah kare şeklindeki bir imge kullanılmış. Bu bölümde bölge illerinden üç haber bulunmakta.

Bu sayfanın ana haberi sayfanın üst orta bölümde dört sütuna çalışılmış. Dört sütunluk renkli bir fotoğraf, fotoğraf altı ve haberin başlığı yer almakta. Haberin başlığının da bu sefer kırmızı bir düz çizgi kullanılmış. 2. sayfada yer alan diğer iki haber ise, sağ üst köşede birbirlerinden 1 cm'lik düz çizgi ve tramlı alan ile ayrılmış. Bu haberlerde kullanılan başlıklar serifli.

Sayfada yarım sayfalık renkli bir ilan yer almakta.

Akdeniz Atılım'ın 3. sayfasının disiplin başlığı yok onun yerine, tramlı bir alan içinde sol bölümde logo type'ın yer aldığı imsak saatlerini ve hava durumunu gösteren bir bölüm yer almakta. İmsak saatleri farklı tramdaki renk scalası ile sütunlar şeklinde verilirken, hava durumu ulusal ve bölgesel illerin yer aldığı bölüm beyaz zemin üzerinden verilmiş. Hava durumunu gösteren sembollere ve bir Türkiye haritasına

yer verilmiş. Sayfanın numarası tramlı alanı kaplayacak şekilde grinin tonu kullanılarak gölgeli bir sunumla verilmekte.

3. sayfanın ana haberinin başlığı yine altı çizili olarak verilmekte, spotun altında yuvarlak gri renkte bir yuvarlak görseli kullanılmış. Haberde, kullanılan dört fotoğraftan biri dekupe olarak verilmiş.

Sayfanın sağ üst köşesinde bir köşe yazarına yer verişmiş. Köşe yazarları için kullanılan format, 2 cm'lik düz çizgiler, köşe adı, yazının sağ üst bölümünde yer alan tramlı alanda yer alan yazar fotoğrafı ile verilmiş. Köşe yazısı iki tarafa bloklu, tireli olarak verilmiş.

3. sayfanın sol alt bölümünde sayfanın dörtte birini kaplayan bir ilan yer almakta. Yine sayfanın sağ alt bölümünde iki sütunluk bir ilan bulunmakta. Sayfada yer alan diğer üç haber ise 1 cm'lik düz çizgilerle birbirinden ayrılmış durumda. Başlıklarda serifli ve serifsiz fontlar kullanılarak ikinci bir ayrımda verilmekte.

Akdeniz Atılım'ın 3. sayfası siyah beyaz olarak çıkmış.

Gazete tek sayfa üzerinden çalışıldığı için sayfaların disiplin başlıklarında yer alan sayfa numaraları hep sağ üst bölümde yer almakta.

11 Ağustos 1995 tarihli Atılım'ın 4. sayfasının disiplin başlığı "Ekonomi" başlığını taşımakta.

"Ekonomi" bölümünün sol üst köşesinin 3 sütunluk bölümünde bir gün önceki borsa seanslarının yer aldığı *"BORSA GÜNLÜĞÜ"* bölümü bulunmakta. 1995 yıllarda borsanın ekonomide önemli bir yer alması nedeniyle yine sayfanın disiplin başlığının altında beş sütunluk tramlı bir alanda *"BORSA ENDEKSİ"* bölümü yükseliş ve düşüşü gösteren ok görselleriyle endeks verilmekte. Yine bu bölümde, bölge illerindeki dolar, mark ve altın fiyatları verilmekte. Bu bölümlerde kullanılan görseller yabancı paraları simgeleyen imgeler ve külçe altın şeklinde. Çapraz Kur ise,

siyah zemin üzerine beyaz fontla dişi olarak verilmiş, kurlar ise beyaz zeminde yer almakta.

Ekonomi sayfasının haberinin başlığında da gri şerit kullanılmış. Alt başlığın altında ise, yazı puntosunda düşük ve bold bir fontla iki sütuna spot verilmiş. Yine haberle ilgili olarak kesik çizgilerin kullanıldığı dört puntoluk bir çerçevede ek haber verilmiş. Bu bölümde mahreç için siyah kare kutu yerine 0.5'lik düz çizgiler arasında gri renkte bold olarak verilmiş.

Ekonomi sayfasında diğer üç sayfadan farklı olarak haberin girişinde drop cap kullanılmış. Haberle ilgili iki tablo ise çerçeveli bir alanda dişi bir zeminde verilmiş.

Sayfanın sol orta bölümünde, iki sütunluk köşe yazarının bulunduğu bölüm bulunmakta. Diğer köşe yazarlarında kullanılmayan drop cap sayfa bütünlüğü düşünülerek gölgeli olarak kullanılmış.

Köşe yazarının altındaki bölümde, yatırım fonlarının yer aldığı bölüm iki sütun olarak verilmiş. *"YATIRIM FONLARI"* başlığı dişi bir zeminde kullanılmış.

Sayfanın alt orta bölümünde üç sütunluk bir ilan yer almakta. *Akdeniz Atılım*'ın bu ekonomi sayfası da siyah beyaz olarak hazırlanmış.

Akdeniz Atılım'ın *11 Ağustos 1995* tarihli 5. sayfasının disiplin başlığı *"Gündem"*. Sayfanın sol üst köşesinde tek sütunluk siyah zemin üzerine dünya vinyetinin kullanıldığı dişi serifli ve gölgeli bir fontla *"Dünyada 24 saat"* başlığı bulunmakta. Bu bölümde, serifli italik bir fontla sola dayalı üç haber verilmekte.

Gündem sayfasının orta bölümünde yer alan haber başlığı serifsiz, bold, sola dayalı ve altı gri şeritle belirginleştirilerek verilmiş. Yine ekonomi sayfasında olduğu gibi haberde üç satırlık bir serifli bir fontla drop cap kullanılmış. Dört sütunluk haberin başlığının altında haberle ilgili iki sütunluk bir bölüm tramlı bir alanda ve başlığı da

siyah zemine dişi olarak verilmiş. Haberin leadingi diğer haberlere göre daha düşük tutulurken tramlı alanda verilen bölümde ise bu sorun görülmemekte.

Gündem sayfasının orta bölümünde yer alan diğer haberle geçilirken 1 cm'lik düz bir çizgi yine kullanılmış. Bu bölüm, dört sütunluk serifli, italik ve üst bölümde yer alan haberle aynı puntoda bir başlık kullanılarak haber verilmiş. Yine üç satırlık serifli bir fontla drop cap uygulanmış. Haberin üst bölümünde üç sütunluk bir çerçeveli bir alanla haber ile ilgili bilgi aktarılmış. Haberin uzun olmasından ve leadingin düşük tutulmasından dolayı ara başlıklar verilerek okurun haberi daha rahat okuması amaçlanmış.

Sayfanın sol orta bölümünde yer alan iki haber 1 cm'lik düz çizgilerle ayrılarak tek sütuna, üç satırlık serifli font kullanılarak drop cap ile sola dayalı olarak verilmiş.

Gündem sayfasının sol alt bölümünde üç sütunluk bir ilan ve yine sayfanın sağ alt köşesinde dört sütunluk bir ilan yer almakta. Bu sayfada siyah beyaz olarak hazırlanmış.

5. sayfanın sağ üst köşesinde bir köşe yazarına yer verilmekte. Diğer köşe yazarlarından farklı olarak bu köşede, yazarın tanıtıldığı kısım 1 cm'lik düz çerçeveli alanda telefon ve mikrofon vinyetlerinin kullanıldığı sol bölümde telefon ve faks numaraları yer almakta. Yazarın fotoğrafının altında kalan bölüm ise tramlı bir şekilde köşenin adının yer aldığı bölümün altında yine çerçeveli bir alanla italik ve serifli bir fontla yazarın giriş bölümü bulunmakta. Atılım'ın yerel bir gazete olması ve hedef kitlesinin sorunlarının bire bir yer alacağı bir köşe olması nedeniyle köşenin altında tramlı bir alanda hedef kitleye sorunlarını iletebileceklerinin anonsunun yer aldığı bir köşe ve iletişim adresleri yer almakta.

11 Ağustos 1995 tarihli *Akdeniz Atılım*'ın 6. sayfasının disiplin başlığı "Haber". Sayfanın sağ ve sol bölümlerinde iki sütunluk bölümü kaplayan tek sütunluk fotoğraf kullanılmayan düz çizgiyle çerçevelenmiş iki köşe yazarına yer verilmiş.

Sol üst köşede yer alan köşe yazarının altında kalan kısımda *"REHBER"* bölümü yer almakta. Akdeniz bölgesi ile ilgili okurların gereksinimleri olacağı düşünülen önemli telefon numaralarına ve nöbetçi eczanelerin iletişim adreslerine yer verilmiş. Bu bölümde görsel olarak kalın şeritlere ve yuvarlak siyah noktalar kullanılmış.

Haber sayfasının üst orta bölümünde yer alan üç sütunluk haberin ikinci sütunundan başlayan ve üçüncü sütuna kadar taşan fotoğrafın sağ tarafında sola dayalı normal spotlardan daha büyük puntoda spotun verilmesi. Bu haberin altında tek sütunluk ve üç sütunluk olmak üzere iki habere daha yer verilmiş. Tek sütunluk haberin başlığı italik ve serifli olarak verilirken diğer üç sütunluk haberin başlığı bold ve serifsiz olarak kullanılmış. Bu üç sütunluk haberin ikinci sütunun da bir fotoğraf yer almakta haberin spotu ise fotoğrafın altında sola dayalı olarak verilmekte. Haberin üçüncü sütununda tramlı bir alanda haber ile ilgili dişi başlık kullanılan ve kara siyah kutuların kullanıldığı ek bilgilerin yer aldığı çerçeveli bir alan bulunmakta. Bu haberin altında dört sütunluk italik font kullanılan bir haber yer almakta ve mahreç olarak yine siyah kare kutu kullanılmakta.

Haber sayfasının alt orta bölümünde dört sütunluk bir ilan ve yine yanında üç sütunluk başka bir ilan yer almakta. Bu sayfa da, siyah beyaz hazırlanmış durumda. Ve haber geçişleri çizgiler kullanılarak sağlanmakta.

Akdeniz Atılım'ın 7. sayfası "Dizi" disiplin başlığını taşımakta. Diğer sayfaların ana haber başlıklarında serifsiz bold font kullanılırken, bu bölümde büyük puntolarla kullanılan tırnaklar ile başlık serifli bold olarak kullanılırken yine diğer haberlerde olduğu gibi tramlı şerite de yer verilmiş. Dizi yazısını simgeleyen görsel başlığın altında sol tarafta verilirken, alt başlık ve iki sütunluk sağa dayalı spot ise başlıkla aynı font ile verilmiş. Sayfa sekiz sütun üzerine, siyah beyaz çalışılmış. Haberin altı sütunluk bölümü dört fotoğrafın kullanıldığı bölüm sayfanın yarısını kaplamakta. Haberin girişindeki tek sütunluk bölümde dokuz satırlık drop cap serifli fontla kullanılmış. Haberin uzun olmasından dolayı okuru sıkmamak amacı ile harbin içinde capital ara spotlar ve bold yazılara yer verilmiş. Sayfanın alt bölümünde tramlı bir alan ve devam sayfası dişi olarak verilmiş.

11 Ağustos 1995 tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesinin 8. ve 9. sayfalarında "Seri İlanlar" yer almakta. Seri ilanlar için kullanılan disiplin başlığı altı düz çizgi ve mavi boncuk vinyetinin kullanıldığı görsel ile birlikte ilanların verilebileceği bölgede yer alan illerin iletişim adresleri ve ilanların tarifelerinin yer aldığı kelime ve puntoların yer aldığı fiyat listesi yer almakta.

Atılım'ın 9. sayfasında tv programları, künye ve bulmacanın yer aldığı bir sayfa. 9. sayfanın sayfa numarası yer almamakla birlikte televizyon programlarının yer aldığını gösteren bölüm tramlı alan içinde dişi ve gölgeli büyük puntolarla yazılan "TV" yazısı ve italik formatta yazılmış "program" yazısı yer almakta.

Bu sayfada dokuz sütuna çalışılan sayfada yedi sayfalık ulusal kanalların ve yerel kanal olan ETV'nin yer aldığı televizyon kanallarının televizyon akışı sütunlar şeklinde verilmekte. Sayfanın sağ üst köşesinde günün filmlerinin bulunduğu köşenin başlığı film şeridi şeklinde kullanılan bir görselin içinde dişi bir font kullanılmış.

Yine aynı şekilde, sol orta bölümde pembe dizilerin yer aldığı köşede günün filmlerinde kullanılan format kullanılmış.

10. sayfanın sol alt köşesinde gazetenin künyesi yer almakta. Künye 0.5'lik bir çerçeve içinde logo type'ın kullanımı ile verilmekte.

Atılım'ın 10. sayfasının künyenin yanında bulmaca bölümü yer almakta. Bu sayfa da siyah beyaz olarak hazırlanmış.

11 Ağustos 1995 tarihli gazetenin 11. sayfası ilana ayrılmış. Renkli olan sayfada üç ilan yer almakta. Üstteki iki ilan yarım sayfalık alanı kaplamakta, sayfanın geri kalan yarım sayfası da tek bir ilan yer almaktadır.

Akdeniz Atılım'ın son sayfası olan on ikinci sayfanın sol üst köşesinde gazetenin logo type yer almakta. Logonun yanında tek sütunluk bir haber bulunmakta. Renkli olan sayfada başlıkların altında yer alan şeritler logo type da yer alan renkler kullanılmış. On ikinci sayfada beş haber bulunmakta. Sağ üst köşede yer alan haber çerçeve içinde ve büyük bir fotoğrafla verilmiştir.

Son sayfada yer alan ana haberde bir fotoğraf, bir vinyet ve bir tablodan oluşmakta. Sayfanın alt kesimde sekiz sütuna bir ilan yer almakta, sayfada yer alan diğer iki ilan ise sol orta ve sağ orta kısımda yer almakta.

Akdeniz Atılım'ın ilk sayısında kültür sanat, spor ve diğer bölümler yer almamakta.

13 Ağustos 1995 tarihli gazetenin 11. sayfasının disiplin başlığı "Sanat". Sayfanın sol üst köşesinde bir köşe yazısı, yine bu köşe yazısının altında kitap tanıtımının yer aldığı bir bölüm, bu bölüm tramlı bir alan üzerine dişi olarak *"KİTAP"* başlığı bulunmakta. Bu bölümün altında da *"SANAT GÜNLÜĞÜ"* bölümü bulunmakta ve sinema, tiyatro, sergi, dinleti başlıkları bulunmakta. Sayfanın sağ alt köşesinde yine bir köşe yazarına yer verilmekte. 11. sayfada dört haber yer almakta renkli olan sayfada üç fotoğrafa yer verilmiş.

İlk sayıda çok fazla fotoğrafa yer verilmezken ilerleyen sayılarda büyük boyda fotoğrafların kullanıldığı gözlemlenmekte.

Akdeniz Atılım'ın 1996 yıllarına ait sayılarında televizyon haberlerinin yer aldığı sayfada künyenin yanında burçların bulunduğu bölüm ve çizgi romanın bulunduğu köşe dikkati çekmekte.

Yine bu yıllarda gazete spor sayfalarının yer aldığı dört sayfalık ücretsiz renkli spor eki verilmeye başlanmakta.

Spor eki için sayfanın üst orta bölümünde altı sütunluk bir logo type kullanılmakta. Bu logoda *Akdeniz Atılım*'ın logosu ve logoda kullanılan mavi rengin kullanıldığı

büyük puntolarla serifsiz bold bir yazı karakteri ile *"SPOR"* başlığı yer almakta. Gazetenin logosunun altında ekin ücretsiz verildiği ve futbolu, basketbol ve voleybolu temsil eden topların vinyetleri yer almakta.

Spor sayfasında büyük fotoğrafların ve dekupe fotoğrafların ağırlıklı olarak kullanıldığı sayfalar yer almakta. Spor ekinin ikinci sayfasında, at yarışlarının bulunduğu bölüm iki sütunluk bir çerçeve içinde okura sunulmuş. Yine aynı sayfada basketbol ile ilgil haberlere yer verilmekte. Diğer sayfalarda ise futbol haberleri yer almakta. Spor ekinin renkli olması nedeniyle görsellik ağır basmakta ve büyük fotoğrafların yanı sıra renkli çizgilere yer verilmekte.

6 Şubat 1996 tarihli *Akdeniz Atılım* gazetesinde spor eki kaldırılmış onun yerine gazetede sporun yer aldığı üç sayfaya yer verilmeye başlanmıştır.

Bu dönemde gazetenin hafta sonu sayılarında ikinci sayfada bütün yerel gazetelerde yer alan sayfalarda olduğu gibi kentin gece yaşamına ve kentte tanınan kişilerinin yer aldığı bol fotoğraflı haberlere yer verilmekte. 6. sayfada ikinci el araba ilanlarının yer aldığı seri ilanlar sayfası da gözlemlenmekte.

Atılım gazetesi yılın bu dönemine gelen ramazan ayı ile ilgili olarak da ramazan sayfasına yer verilmekte. Bu sayfada *"11 AYIN SULTANI RAMAZAN"* başlıklı disiplin başlığı altında dini bilgilerin yer aldığı yazılara, iftar vakitlerine, iftar yemeklerine, ilahilere ve ramazan ayı ile ilgili çizgi romana yer verilmekte.

Akdeniz Atılım'ın ilk sayısında kullanılan logosunda *12 Ağustos 1997* tarihli sayısında bazı değişiklikler yapılmıştır. Temel olarak çok farklılık olmasa da, yeni logoda ilk sayıda kullanılan renkler baz alınırken *"Akdeniz atılım"*ın fontunda ve puntosunda da farklılık yoktur. Logo yine 6x4'lük bir boyutta sayfanın üst orta bölümünde yer almakta. Mavi zemin üzerine kırmızı bir zemin kullanılmıı olup, *"Akdeniz atılım"* yazısının yanına yuvarlak mavi beyaz scalalı ve siyah gölgeli bir alan içine "Bölgenin 1 numaralı gazetesi" sloganı kullanılmakta. "Bölgenin gazetesi"nde siyah serifsiz bold bir font kullanılırken "1 numaralı" ibaresinde beyaz

renk ve "1"de ise diğerlerine göre daha büyük bir font kullanılmıştır. Tarih mavi zeminli alanın diğer bir anlatımla logonun sol alt köşesinde yer alırken gazetenin fiyatı sağ alt bölümde beyaz bir renkle logoda yerlerini almaktalar.

Gazetenin logosunda yapılan bu değişim logonun sadeleşmesi ile birlikte bölgede çıkan diğer gazetelerden daha farklı olduğunun göstergesi olduğu gibi, ulusal gazetelerden Sabah'ın da logosunda kullandığı nazar boncuklu bir numarayı akıllara getirmektedir.

Logoda Türk bayrağının ve haritasının olmaması gazete yönetiminin farklı siyasal görüşler içinde olduğunu da göstermektedir.

7 Temmuz 1999 Çarşamba tarihli *Akdeniz Atılım* Gazetesi yayınlanan son sayı olması nedeniyle çalışma içinde önemli bir yere sahiptir.

Akdeniz Atılım'ın bu son sayısının logosu *11 Ağustos 1997* yılında değişen logodur. Logonun her iki yanında okura ulusal basında sadece Cumhuriyet'in kullandığı maktu ilanları anımsatan iki renkli ilan yer almaktadır.

Atılım'ın son sayısında, manşette yer alan haberin başlığı serifsiz bold ve sekiz sütun olarak kullanılırken, ilk sayılarda yer alan başlık altında yer alan şeritler artık kullanılmamaktadır. İki satırlık sekiz sütuna kullanılan spottan sonra haber için iki sütunluk bir alan ayrılmış olup konuyla ilgili bir de renkli fotoğraf kullanılmıştır. Haberde kullanılan punto ve leading okuma zorluğu yaşatacak şekilde düşürülürken satır arası genişliği ise bir o oranda arttırılmıştır.

Sayfanın ortasında yer alan haberin başlığında serifli bold bir font kullanılmıştır. Yine bu haberin altında yer alan bir haberde, kırmızı 1 puntoluk düz kırmızı bir çizgi ile birbirinden ayrılmıştır.

Manşet haberinin yanında yer alan sağ üst köşedeki mavi tramlı çerçeveli bir alan içinde dişi bir başlıkla iki sütuna bir haber ve bir fotoğraf yer almaktadır.

Bu haberin altında da yine aynı boyutta bir haber yer almakla birlikte, bu sayfada kullanılan en büyük fotoğraf bu habere ait olması da ayrı bir yayın politikası içinde yer alan bir *"Atılım"*ı sunmakta.

Gazetenin bu son sayısının sol alt köşesinde içeriye gönderme yapan haberlerin yer aldığı tramlı bir alan içinde dört haberin bulunduğu görülmekte.

Atılım'ın yaşadığı zor koşulları anlatır bir sayfa ile okurlarına veda etmekte. Haberler arasında yaşanan bir hiyerarşik olumsuzluğun yanında okurun kafasını karıştıracak karışıklıkta düzenli bir karmaşa yaşandığı gözlenmekte.

7 Temmuz 1999 Çarşamba tarihli Atılım'ın ikinci sayfasına gelindiğinde disiplin başlıklarının yine aynı olduğunu ve yine sayfaların tek sayfa üzerinden çalıştığı görülmekte. Sayfanın disiplin başlığı ise yoktur. İkinci sayfa, tam sayfa olarak çalışılmış olup Antalya'ya ait önemli görsellerin bir araya getirildiği bir kolaj tüm sayfayı kaplamaktadır. İlan havasında bir haber yer almakta, haber olarak adlandıra bileceğimiz yazının başlığı kullanılan görsellin içinde kaybolurcasına serifsiz bold sekiz sütuna kırmızı olarak uygulanırken fontun içinin transparan olması başlığın içinde de görselin yer alması. Okur için önemli bir okuma sorunu yaşatmakta. İkinci sayfada yer alan metni, iki sütun ve dokuz satırdan oluşmakta.

Atılım'ın üçüncü sayfasının üst bölümünde logonun, tarihin, ezan saatlerinin, ulusal ve bölgesel bazı illerin sıcaklıklarını gösteren bir tablo ile bölge haritası yer almakta. Ve yine ilk sayıda olduğu gibi sayfa numarası tramlı alanı kaplayacak büyüklükte bir font ve gölgeli olarak verilmekte.

Sayfanın ana haberi altı sütun olarak çalışılmış olup. Başlığında ise fontun deforme edilmesinden kaynaklanan nedenden dolayı harflerin birbirine olması gerektiğinden daha fazla yakın olmalarına hatta birbirlerine yaslanmalarına neden olacak bir yakınlaşma yaşamaktadırlar. Yine aynı sorun spot ile başlık arasında da yaşanmaktadır. Fotoğraf kalitesinin düşmesi ile siyah beyaz fotoğrafların

beyazlarının patlaması ve haberin puntosunun düşük olması ise yine okunma sorununu gündeme getirmekte.

Sayfanın sağ üst köşesinde çerçeveli bir alan içinde yer alan ve köşe yazarının 2 puntoluk gri bir çerçeveli alanda yer alan fotoğrafı ile verilmekte.

Üçüncü sayfanın orta bölümünde bir ilan ve bir haber yer almakta. Haberin yazısının puntosu ise ana haberde yer alan haberin puntosundan üç punto daha büyük olarak yer almaktadır. Yine bu haberde de başlık ile aynı boyutta üç satırlık sola dayalı tireli bir spot bulunmakta.

Sayfanın alt bölümünde ise yine bir ilan yer almakta.

7 Temmuz 1999 tarihli Atılım'ın dördüncü sayfasında gazetenin kendi ofset tesislerinin tanıtımını yapan bir ilan bulunmakta.

Beşinci sayfaya gelindiğinde disiplin başlığı "Haber" olarak belirtilmekte. Sayfanın sol iki sütunluk bölümü çerçeveli bir alanla ayrılmış ve bu bölümde *"Nereye Gidelim"* başlığı altında sinemaların telefonları ve gösterilen filmlerin isimleri yer almakla birlikte gösterim saatleri yer almamaktadır. Bu bölümün altında *"Rehber"* başlığı altında Antalya, Alanya, Manavgat'la ilgili önemli telefon numaralarına ve nöbetçi eczaneler yer almakta. Sayfanın sol at köşesinde ise gazetenin künyesi yer almaktadır.

Künye logonun bulunduğu çerçeveli bir alanda verilmekte.

Atılım'ın beşinci sayfasının üst bölümünde yer alan haberin başlığında da bir deformasyon sorunu yaşanmakta. Yine diğer haberlerde olduğu gibi spot başlıkla aynı boyutta ve sol dayalı olarak verilmiş. Haberin puntosu ise leadingine göre daha yüksek tutulmuş. Haberde yer alan dört sütunluk fotoğrafta da beyaz alanların patladığı görülmekte.

Haberin altında sağ orta bölümde üç küçük ilanın yer almakta. Sayfanın alt bölümünde kalan yarım alan ise televizyon akışlarına ayrılmış durumda. Yedi sütunluk alanda, altı ulusal kanala bir yerel kanala yer verilmiş. Yine sayfanın sağ alt bölümünde bir sütunluk bir alanda yerel bir radyo kanalının yayın akışı yer almaktadır.

Atılım'ın altıncı sayfasında tam sayfa bir ilan bulunmakta.

Sekiz sayfa çıkan gazetenin son iki sayfası spor haberlerine ayrılmış. Yedinci sayfanın alt yarım sayfasında yine bir ilan yer alırken. Sayfanın üst orta bölümünde sayfanın disiplin başlığı olan spor, kalın düz iki çizgi arasında ilk ve son harflerinin puntosu diğerlerinden daha yüksek olan "SPOR" yazısı ve yazının içinde Atılım'ın logosu bulunmakta ve günün tarihi de bu bölümde bulunmakta.

Spor disiplin başlığının iki yanında tramlı alanlarda yer alan iki sütunluk ve futbolun bir göstergesi olan futbol topu vinyetiyle iki haber verilmekte.

Spor sayfasının haberinin başlığı sekiz sütuna yer almakta ve diğer haber başlıklarında yaşanan deformasyon sorunu burada görülmemekte. Başlıkta serifsiz bold bir font kullanılmakta. Spot ve kullanılan dört fotoğrafla ve fotoğraf altları ve iki sütunluk haber ve haberlerin altı kırmızı düz çizgiyle kullanılan alt başlıklarıyla gazetede yer alan en iyi tasarım burada görülmekte.

7 Temmuz 1999 Çarşamba tarihli Akdeniz Atlım'ın son sayısının son sayfası yine spor disiplin başlığını taşımakta. Bu defa disiplin başlığının logosu sayfanın sol üst köşesinde yer alırken tarihin spor yazısına yaklaştığı ve rahatsız ettiği görülmekte. Disiplin logosunun yanında tramlı alanda iki sütunluk serifli bir başlığı olan ve yine futbol topu vinyetinin yer aldığı bir haber ve bu haberin yanında bir ilan yer almakta.

Sayfanın ana haberi sekiz sütuna çalışılmış olup, başlık ile spot arasındaki harflerin iç içe geçme sorunu yine görülmekte. Haberde kullanılan iki büyük fotoğrafın kullanımı ile birlikte haber için bir sütundan daha az alanın ayrılmış olması okumada

yaşanan güçlükleri gündeme getirmekte. Fotoğraf altlarında, mahreç ve foto muhabirlerinin isimleri için kullanılan puntoların farklı farklı olması bir karmaşanın yaşandığını gösterir nitelikte.

Spor sayfasının alt bölümünün sol bölümünün altı sütunluk bölümü bir habere ayrılmış durumda. Bu haberde görsel olarak gazetenin içinde yer alan iyi uygulamaya sahip haber sıralamasında ikinci yeri almakta. Serifli fontun kullanımı dışında, haber iki sütuna bir ana fotoğraf ve onu tamamlayan bir diğer haberle ve haberlerde kullanılan iki alt başlıkla verilmekte.

Bu haberin yanında iki sütunluk bir ilanla gazete yayın hayatına son vermektedir.

3.3.4.Akdeniz Atılım Gazetesi'nde 1995-1999 Tarihleri Arsında *ÖZEL HAT* Köşesinde Yayınlanan Okur Mektuplarının Sayısal Analizi

Akdeniz Atılım'da Ulaşım, Trafik, Kaldırım ve Otopark ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı	**Okur Mektubu Sayısı**
Ulaşım problemi	61
Trafik problemi	52
Otopark	15
Kaldırım ve kaldırım işgalleri	16
Toplam	**144**

Tablo 1 Akdeniz Atılım'da Ulaşım, Trafik, Kaldırım ve Otopark ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı

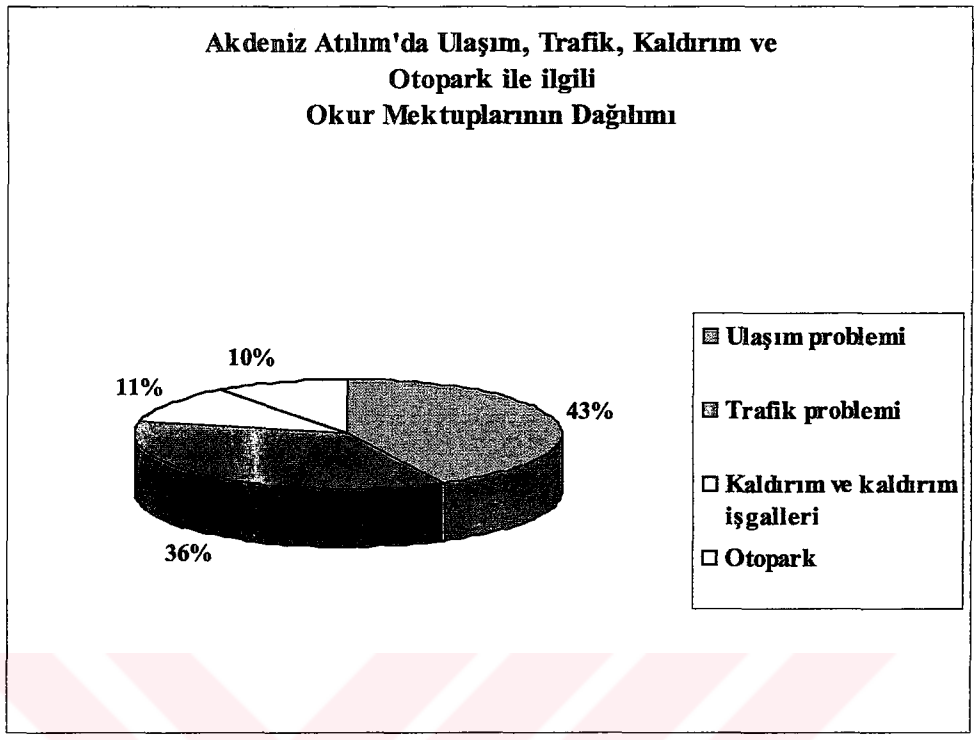

Grafik 1 Akdeniz Atılım'da Ulaşım, Trafik, Kaldırım ve Otopark ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı

Tablo 1 ve Grafik 1, *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nde *11 Ağustos 1995* tarihinden *7 Temmuz 1999* tarihleri arasındaki süreçte, *ÖZEL HAT* köşesine gazetenin okurlarının mektup yollayarak ya da telefon açarak ilettikleri ulaşım, trafik, otopark ve kaldırım işgalleri konusunda ki şikayetlerinin sayısal dökümü bulunmaktadır. Toplam olarak bu konular hakkında gazetedeki köşeye 144 şikayet ulaştırılmıştır. Bunlardan ulaşım sorunu %43 ile birinci olmuştur. Bu dönemi de içine alan ve günümüzde de devam eden zaman diliminde Antalya ili çok hızlı bir kentleşme süreci yaşamıştır. İl aynı zamanda Türkiye'nin en çok göç alan illerinden biri konumundadır.* Bu kentleşme süreci kenti mekansal olarak büyütmüştür. Yeni kurulan semtler iş merkezlerinin yoğun olduğu kent merkezine oldukça uzaktır. Kentin orta ve orta üstü sınıfları için yeni yerleşim merkezleri genellikle şehrin dışındaki alanlarda gelişmeye başlamıştır. Bu kesimler özel araba sahibi olma oranları açısından toplu taşıma araçlarını daha az kullanmaktadır. Bu yüzden daha çok geliri düşük kentliler toplu ulaşım talep

etmektedir. Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin ulaşım hizmetlerini özelleştirmesi bu alanda kentsel bir problemin yaşanmasına neden olmuştur. Aynı şekilde mevcut yolların yetersiz oluşu ve taşıt sayısında ki hızlı artışta şehirde önemli bir trafik probleminin yaşanmasına sebep olmuştur. Araç sayısındaki artış doğal olarak otopark probleminide doğurmaktadır. Ayrıca ticari ve kentsel olanakların, şehir merkezinde yığılması, kullanım alanı açısındanda mekansal daralmaya neden olmuştur. Bunun bir sonucu da otopark sorunudur.

Tabloda, kaldırım işgalleri de bir problem olarak karşımıza çıkmakta. Kaldırım işgallerinin yaygınlaşmasının iki nedeni bulunmakta. Birincisi kaldırımları işgal eden seyyar satıcıların artışıdır. Bunun nedeni ise göçle birlikte kente gelen nüfusu istihdam edecek iş olanaklarının olmaması ve bu kişilerin seyyar satıcılık gibi alanlara kaymasıdır. İkincisi ise bir turizm kenti olan Antalya'da lokanta, kafe, restoran gibi işletmelerin çokluğudur. Bu işletmeler özellikle yaz aylarında kaldırımlara masa koymaktadır. Bu yüzden yayalar büyük çıkıntı çekmektedir.

Akdeniz Atılım'da Sivrisinek Problemi, Çevre Kirliliği ve Gürültü Kirliliği ile İlgili Okur Mektuplarının Dağılımı	**Okur Mektubu Sayısı**
Sivrisinek problemi	21
Çevre kirliliği	62
Gürültü kirliliği	19
Toplam	**102**

Tablo 2 Akdeniz Atılım'da Sivrisinek Problemi, Çevre Kirliliği ve Gürültü Kirliliği ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı

* Ek:1'de gösterilmiştir.

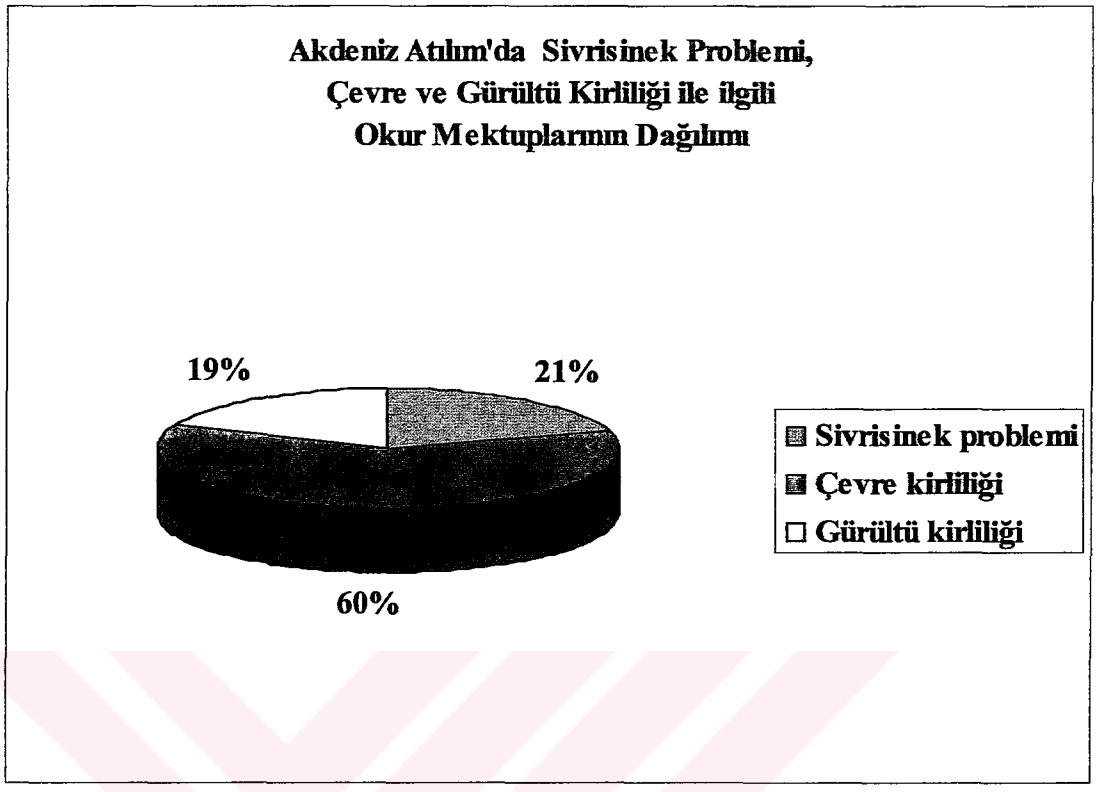

Grafik 2 Akdeniz Atılım'da Sivrisinek Problemi, Çevre Kirliliği ve Gürültü Kirliliği ile ilgili Okur Mektuplarının Dağılımı

Tablo 2 ve Grafik 2, *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nde *11 Ağustos 1995* tarihinden *7 Temmuz 1999* tarihleri arasında ki süreçte, *ÖZEL HAT* köşesine gazetenin okurlarının mektup yollayarak ya da telefon açarak ilettikleri Sivrisinek, Çevre kirliliği, Gürültü Kirliliği konularında ki şikayetlerin sayısal dökümü bulunmaktadır.

Toplam 102 şikayetten 62'si çevre kirliliği problemiyle ilgilidir. Kentleşmenin yoğun yaşanması hem doğal hayatı tahrip ederken hem de kentsel kirliliği artırmaktadır.

Belediyenin özellikle ikiye katlanan yaz nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir. Ekonomik yetersizliğe, personel ve araç-gereç yetersizliği de eklenince özellikle yaz ayları sıcak geçen Antalya'da çöplerin zamanında toplanmasında problemler yaşanmaktadır. Islah edilmemiş dere yatakları, bataklık alanlar ve alt yapı eksikliği yaz aylarının koşullarıyla buluştuğu zaman,

sivrisinek probleminin yaşanmasına neden olmaktadır. Kentleşmeyle birlikte oldukça sık görülen problemlerden biri de gürültü kirliliğidir. Bunun bir nedeni trafiktir. Bir başka nedeni hızlı kentleşmeyle birlikte artış gösteren inşaat sayısıdır, bir başka etken turistik eğlence tesislerinin varlığıdır,en son nedeni ise kentin sürekli bir hareket alanı olmasıdır.

Akdeniz Atılım'da Altyapı Çalışmaları, Su Kesintileri, Belediye Denetimi ve Seyyar Satıcılar ile ilgili Okur Mektupları	**Mektup Sayısı**
Altyapı çalışmaları	53
Su kesintisi	17
Belediye denetim	12
Seyyar satıcılar	8
Toplam	**97**

Tablo 3 Akdeniz Atılım'da Altyapı Çalışmaları, Su Kesintileri Belediye Denetimi ve Seyyar Satıcılar ile İlgili Okur Mektupları Dağılımı

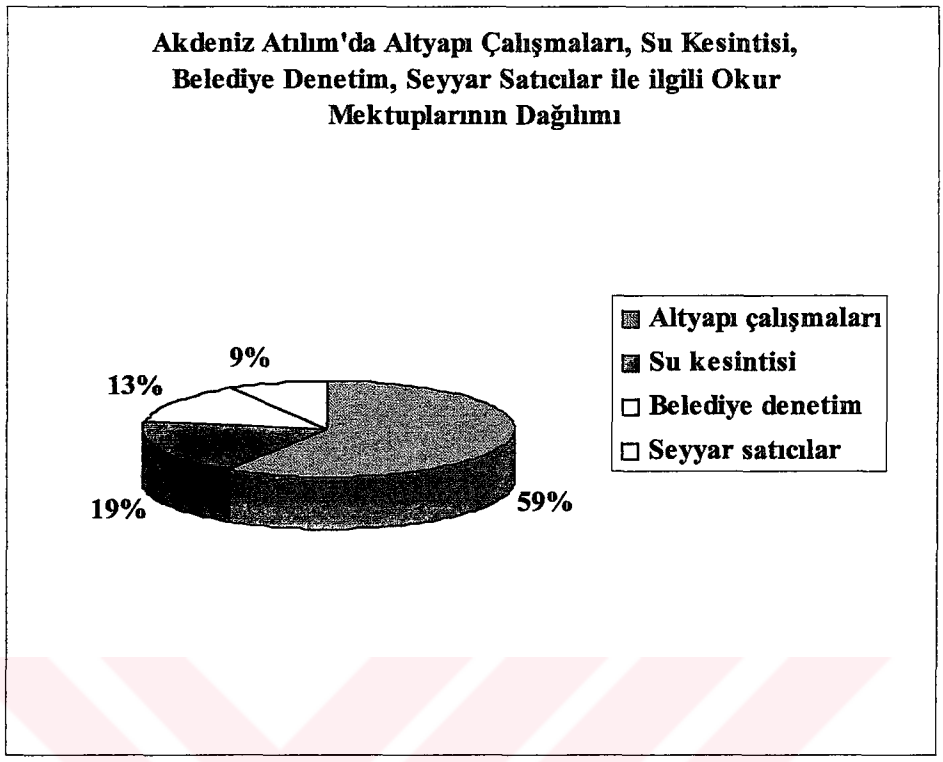

Grafik 3 Akdeniz Atılım'da Altyapı Çalışmaları, Su Kesintileri, Belediye Denetimi, Seyyar Satıcılar ile İlgili Okur Mektuplarının Dağılımı

Tablo 3 Grafik 3, *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nde *11 Ağustos 1995* tarihinden *7 Temmuz 1999* tarihleri arasında ki süreçte, *ÖZEL HAT* köşesine gazetenin okurlarının mektup yollayarak ya da telefon açarak ilettikleri Altyapı, Su kesintisi, Belediye denetimi, Seyyar satıcılar, gibi konularda ki şikayetlerinin sayısal dökümü bulunmaktadır.Bu başlık altında toplam 97 şikayet mektubuyla karşılaşmaktayız. Bunların içinde toplam 53 şikayetle altyapı sorunları birinci sırada yer almaktadır. Altyapı şikayetlerinide kendi içinde ikiye ayırabiliriz: Bunlardan ilki altyapı çalışmalarının neden olduğu sorunlardır. İkincisi ise alt yapı eksikliğinin neden olduğu sorunlardır. Antalaya ili önemli altyapı problemlerinin yaşandığı bir kenttir.

Gazetenin yayınını sürdürdüğü dönemde Antalya ili alt yapısı olmayan tek büyükşehir olma özelliğini taşımaktadır. Antalya Büyükşehir Belediyesi bu problemi çözmek için Dünya Bankası'ndan kredi alma yoluna başvurmuştur. Krediden yararlanan bilmek içinde çok yoğun bir şekilde alt yapı çalışmalarına ağırlık

vermektedir. Tabi o dönemde bu tür projelerin yoğunlaşmasının nedenlerinden biri de siyasal destek alanlarına sermaye aktarımı yapabilmektir. Bu yüzden şehir bir şantiyeye dönüşmüştür.Alt çalışmalara başlıca yapılan eleştiriler kordinasyonsuzluk, çalışmaların sağlıklı yapılmaması, eksik maazeme gibi sıralan bilir. Özellikle kentlilerin hayatını 'felç' eden bu çalışmalar önemli bir şikayet başlığı olarak karşımıza çıkmaktadır.Hatta Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın *18 Nisan 1999* Seçimlerini kaybetmesinin bir nedeni olarak bu çalışmalar da gösterilmiştir.*

Alt yapı problemlerinin ikinci nedeni ise şehrin belli aralıklarla karşı karşıya kaldığı şidetli yağmurlar sonucu yaşanan sel felaketleridir. Şehir bu dönemlerde tahrip olmakta, yaşam felç olmaktadır. Yine bu dönemde ASAT'ın çalışmaları ve su kesintileride önemli bir kentsel problem olarak karşımıza çıkmakta. Bunun yine bir nedeni su kaynaklarında ki yapılaşma iken bir başka nedeni alt yapıdaki yetersizliktir. Yine bu dönemde ASAT'ın özelleştirlmesi sonraki dönemlerde önemli bir problemi, pahalı su kullanımını kentlilerin gündemine yerleştirmiştir. Belediye denetimi ve seyyar satıcılarda yine hızlı nüfus artışıyla birlikte ortaya çıkan problemlerdendir.

Akdeniz Atılım'da Semt Pazarları, Sokak Hayvanları, Parklarla İlgili Okur Mektupları	**Mektup Sayısı**
Semt pazarları	11
Sokak hayvanları	5
Parklarla ilgili istekler	16
Diğer	18
Toplam	**50**

Tablo 4 Akdeniz Atılım'da Semt Pazarları, Sokak Hayvanları ve Parklarla İlgili Okur Mektupları Dağılımı

* Ek:1'de gösterilmiştir.

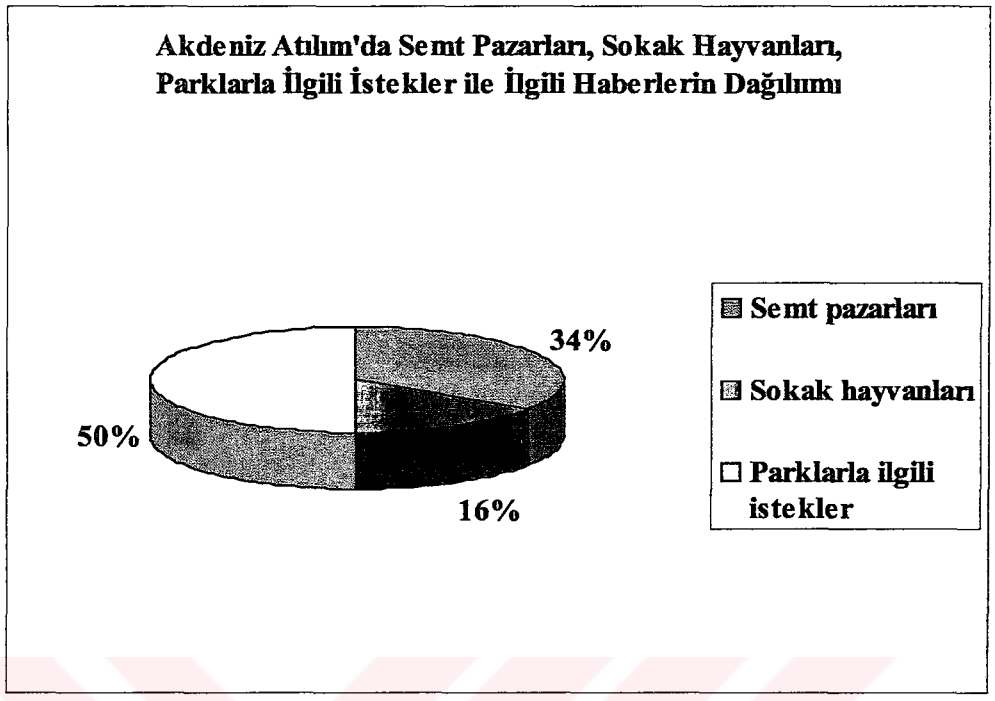

Grafik 4 Akdeniz Atılım'da Semt Pazarları, Sokak Hayvanları ve Parklarla İlgili Okur Mektupları Dağılımı

Tablo 4 ve Grafik 4, *Akdeniz Atılım* Gazetesi'nde *11 Ağustos 1995* tarihinden *7 Temmuz 1999* tarihleri arasında ki süreçte, *ÖZEL HAT* köşesine gazetenin okurlarının mektup yollayarak ya da telefon açarak ilettikleri Semt Pazarı, Sokak Hayvanı, Belediye Parkları ve diğer, konularda ki şikayetlerinin sayısal dökümü bulunmaktadır.Bu başlık altında toplam 50 şikayet mektubuyla karşılaşmaktayız.Bunların 11'i Semt Pazarları, 5'i Sokak Hayvanları, 16'sı ise Parklarla ilgilidir.Hızlı kentleşmenin sonucu yaşanan bu problemlerin çözümünde yerel yönetimin zayıf kaldığı görülmektedir.Bunla ilgili ayrı alt birimler ancak süreç içinde Antalya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde oluşturulmaya başlanmıştır.

Bu dönemde *ÖZEL HAT* köşesine toplam 386 kentsel şikayet söz konusu olmuştur. Bunların % 18'i çevre kirliliği, %16'sı ulaşım, %14'dü altyapı, %14'ü ise trafik problemiyle ilgilidir. Köşe editörü bu şikayetleri gazetede yayınladığı gibi, çoğu zaman da konuyla ilgili yetkililerle görüşrek sorunlara çözüm bulmaya çalışmıtır. Yine köşede birçok farklı şikayet konusu ile ilgili olarak yetkililerin yapmış oldukları

açıklamalara yer verilmiştir. Köşe kentlilerin problemlerini yerel yönetime aktardığı gibi, kentle ilgili çalışmalar yapan sivil toplum örgütlerinede, zaman, zaman yardımcı olmuştur. Kentlilik bilincinin oluşmasında, kentsel sorunların çözülmesinde, yerel yönetimlerin kaynak ve olanaklarının doğru yerlere yönlendirilmesinde ve en önemlisi de dolaylı da olsa siyasal katılımın oluşmasında *ÖZEL HAT* köşesinin önemli işlevi olmuştur. Hatta köşeyi örnek alan diğer yerel gazeteler sayfalarında benzer köşelere yer vermişlerdir.

Akdeniz Atılım'da Yayınlanan Okur Mektuplarının Konularına Göre Dağılımı	**Haber Sayısı**
Ulaşım problemi	61
Trafik problemi	52
Sivrisinek problemi	21
Çevre kirliliği	62
Altyapı çalışmaları	53
Su kesintisi	17
Belediye denetim	12
Gürültü kirliliği	19
Semt pazarları	11
Sokak hayvanları	5
Parklarla ilgili istekler	16
Otopark	15
Kaldırım ve kaldırım işgalleri	16
Seyyar satıcılar	8
Diğer	18
Toplam	**386**

Tablo 5 Akdeniz Atılım'da Yayınlanan Okur Mektuplarının Konularına Göre Dağılımı

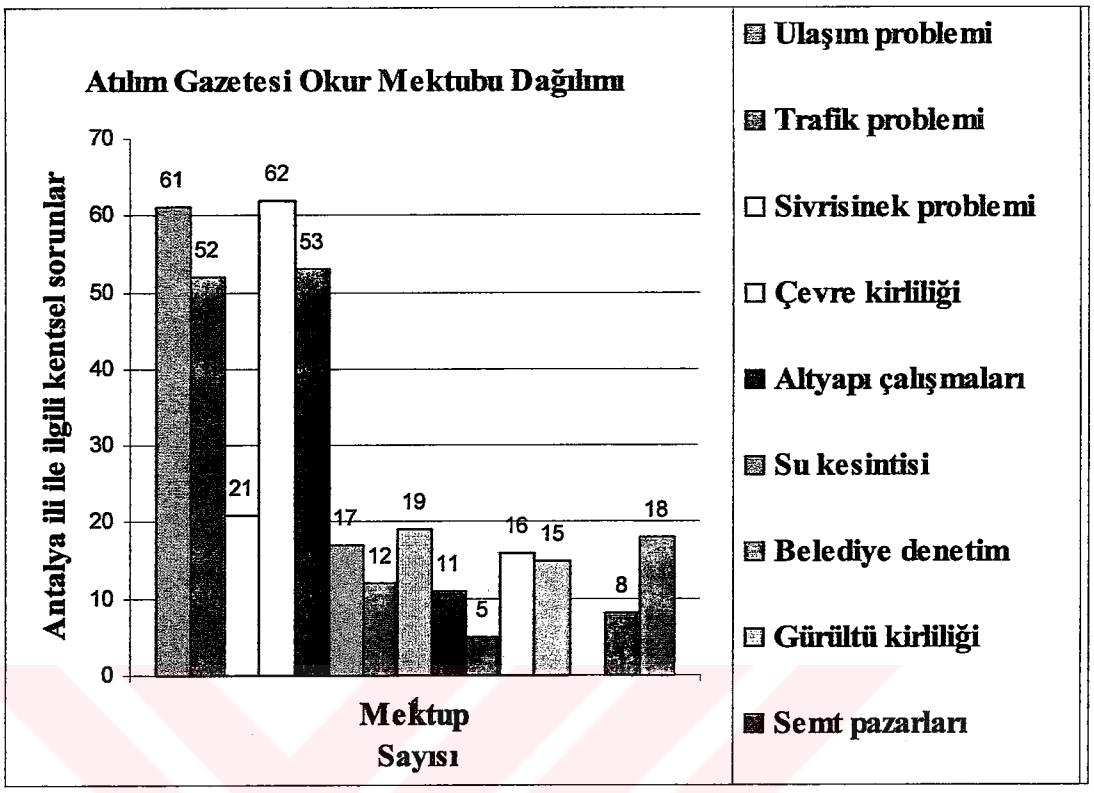

Grafik 5 Akdeniz Atılım Gazetesi Okur Mektuplarının Sayısal Dağılımı

Atılım Gazetesi Okur Mektubu Dağılımı

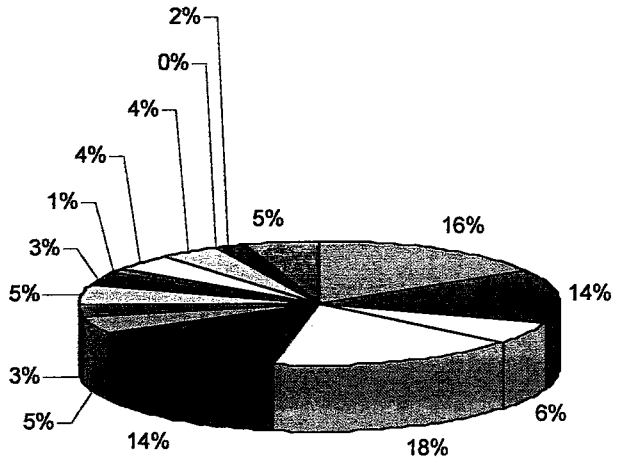

- Ulaşım problemi
- Trafik problemi
- Sivrisinek problemi
- Çevre kirliliği
- Altyapı çalışmaları
- Su kesintisi
- Belediye denetim
- Gürültü kirliliği
- Semt pazarları
- Sokak hayvanları

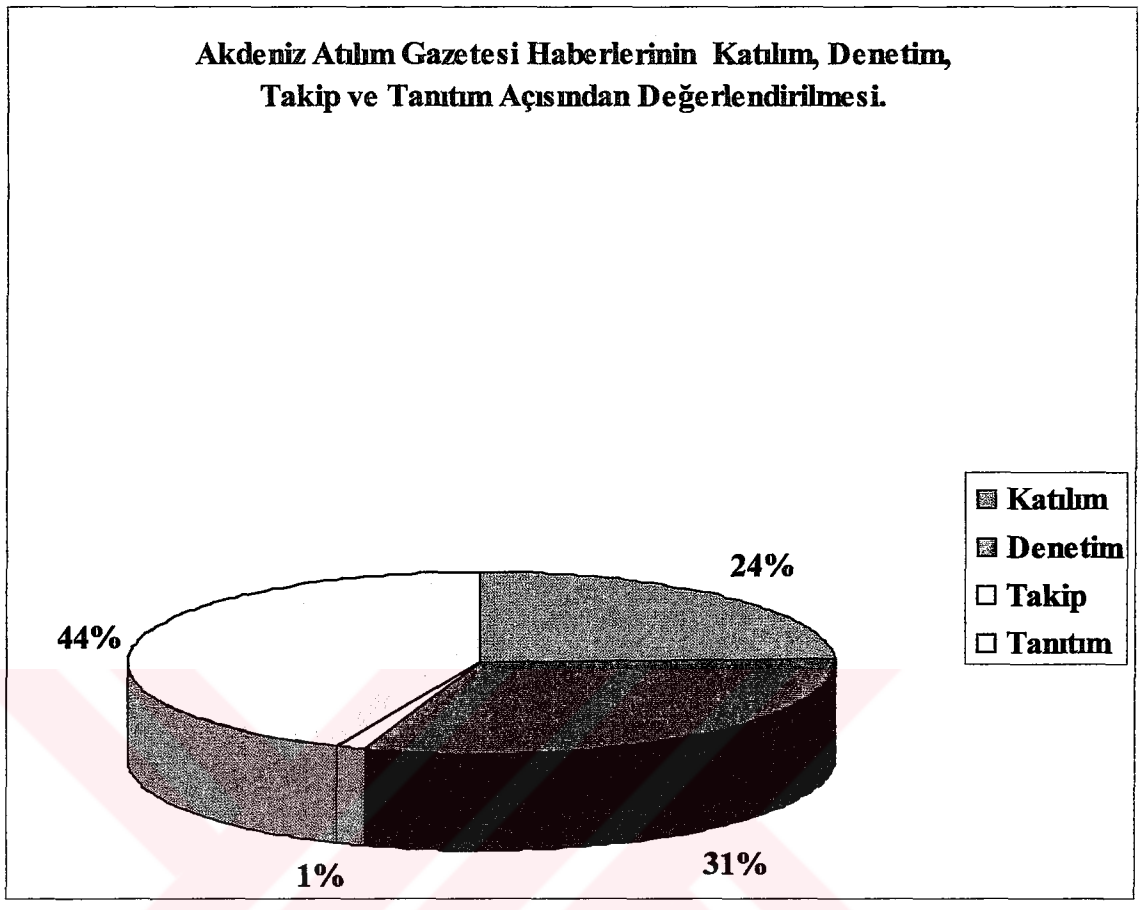

Grafik 6 Akdeniz Atılım Gazetesi Haberlerinin Katılım, Denetim, Takip ve Tanıtım Açısından Değerlendirilmesi.

SONUÇ

"Kentleşme sürecinde yerel basının işlevi ne olmalıdır?" ve "Kentsel yabancılaşmanın temelinde bulunan yerel siyasete katılım eksikliği ve kentlilik bilincinin oluşamaması gibi problemlerin aşılmasında yerel basına ne gibi bir rol düşmektedir" soruları, yaklaşık bir buçuk yıl süren bu tez çalışmasının ana eksenini oluşturmuştur. Bu sorunun yanıtına ulaşmak için ilk önce yerel siyasetin tanımlaması yapılıp temel özellikleri aktarılmıştır. Yerel basın tanımlaması ve ülkemizdeki gelişimi de ikinci bölümde verilmiştir. Kentsel yabancılaşma olgusunun anlaşılması için ikinci bölümde yabancılaşma kavramının kökenine inilmiş ve yabancılaşma kavramına yönelik farklı yaklaşımlar tanımlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise, Antalya'da 1995-1999 arasında yayınlanan Akdeniz Atılım Gazetesi, kentleşme ve Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik yayın politikası açısından incelenmiştir.

Yerel yönetim örgütlerinin tarihçesine ve siyasal işlevlerine yönelik yapılan literatür taramasında, temelde birbirinden ayrılan iki farklı yaklaşım biçimiyle karşılaşılmıştır. Bunlardan ilki referans olarak kendine liberal felsefeyi temel almışken ikinci yaklaşımı savunanlar kendilerini liberalizm karşıtlığı temelinde tanımlamışlardır. İkinci grup içinde yer alan ve liberal kuramlara eleştirel bakış getiren kimi sosyal bilimciler ise referans olarak Marksist felsefeye başvurmaktadırlar.

Yerel yönetimlerin gelişimine liberal bir bakışla yaklaşanlar, yerel yönetimlerin Avrupa'da 12'nci yüzyıldan itibaren, krallara, cumhuriyetlere, devrimlere karşın varlıklarını koruduklarını ve günümüze bir gelişim çizgisi içinde ulaştıklarını savunmaktadırlar. Bu görüşü savunanlar, yine bu örgütlerin merkezi yönetimlerin iktidarına karşı verilen bir mücadele sonucu ortaya çıktığını ve birer sivil toplum

örgütü olduğunu belirtmektedirler. Liberal yaklaşımı temsil eden toplum bilimciler yerel yönetimlerin oluşumuyla burjuva sınıfının tarih sahnesinde varlık bulması arasında bir bağlantı olduğunu vurgularlar. Liberal yaklaşıma göre, yerel yönetimler demokrasinin temel taşıdır ve yerel yönetimlerin varlığı, merkezi yönetimin iktidarı karşısında demokratik bir güvenceyi işaret etmektedir. Yerel yönetimlerin bir kuruluş değil, bir oluşum olduğu tespitinin ardında ise yerel yönetimlerin ortaya çıkışının tabandan tavana doğru oluştuğu şeklinde bir vurgu yapma isteği yatmaktadır. Burada önemli olan bir tespit de yerel yönetimlerle, kapitalizmin inşa süreci arasındaki ilişkiye yöneliktir. Liberaller için yerel yönetimler birer siyaset okuludur ve birçok siyasetçinin yetişmesini sağlamıştır. Kapitalizmin oluşmadığı, toplumlarda ise yerel yönetimler merkezi iktidarın bir uzantısı şeklinde sonradan kurulmuştur ve özerk değillerdir. Bu yüzden de demokrasinin kurumsallaşması için yerel yönetimlerin varlığını ve özerkliğini savunmak önemlidir. Liberaller için demokrasinin gelişiminde yerel yönetimler birer 'siyasal mevzi'dir. Yerel yönetimlerle demokrasi arasında kurulan bu ilişkinin belirleyici unsurlarından biri ise yine yerel yönetimlerin katılım olgusunun pratiğe geçirilmesine yönelik sunduğu olanaklarda saklıdır. Bu görüşü ülkemizde İlber Ortaylı, İlhan Tekeli, Bilal Eryılmaz, Selçuk Yalçındağ, Pertev Aksakal gibi sosyal bilimciler savunmaktadır.[462]

Liberal yaklaşımın düşünsel kaynağı Henri Pirene ve Max Weber'e uzanmaktadır. Her iki sosyal bilimci de kapitalizmin gelişimini kent merkezli ve evrimci bir bakış açısıyla incelemişlerdir. Her iki düşünür için de Avrupa merkezli toplumların gelişim süreçlerinin itici gücü kentsel yapılardır.[463]

Liberal yaklaşıma en önemli eleştiri Marksist düşünürlerden gelmiştir. Önemli isimlerden biri Cockburn'dür. Eleştirisini 'local state' ve 'dual state' kavramlarına dayandıran Cockburn, yerel yönetimlerle birlikte devletin taşra teşkilatlarını da merkezi iktidarın bir uzantısı olarak görür. Bu yapılar özgürlüğün birer savunucusu değil, kapitalist sistemin kendisini yeniden üretmesini sağlayan yapılardır ve merkezi

[462] Birgül Ayman Güler, **Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım** Ankara Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, 1992, s: 21
[463] A.g.e s: 22

iktidarla yerel yapılar bir bütünün iki ayrı parçalarıdırlar. Yerel yapılar sermaye birikiminin yeniden kendini üretmesini garanti altına almaktadır.Temsili demokrasi boyutu ise, ulusal ve yerel düzeyde aynı işlevi görmektedir. Bu işlev sınıf mücadelesini kurumsallaştırmak ve temsil ideolojisini yüceltirken de işçi sınıfına devlet içinde devletle birlikte oyun oynamak izni vermektedir. Böylelikle işçi sınıfının militan yönü törpülenmektedir.[464]

Yerel yönetimler alt yapı çalışmaları ya da büyük ölçekli kentsel projeler yoluyla kaynak aktarımı yapmakta, kentsel rantları yerel sermaye gruplarına aktarmaktadır. İşgücünün yeniden kendini üretebilmesi için temel ekonomik ve kültürel alt yapı ağlarının oluşumunu sağlamaktadır. İçselleştirilmiş yönetim olgusu düzenliliği ve düzeni koruma olgusunu yerine getirmektedir. Bu anlamda yerel yönetimler sadece hizmet merkezli yapılar değildir, aynı zamanda egemen ideolojinin yeniden üretiminde işleve sahip olan siyasal kuruluşlardır da. Bu bağlamda kentsel alanlar üzerinde görülen rant paylaşımı aynı zamanda yerel siyasetçilerle yerel basın arasındaki ilişkilerin oluşup biçimlenmesini de belirlemiştir. Yerel sermaye için yerel basın araçlarından birine sahip olmak çoğu zaman kamusal bir hizmet olarak algılanmayıp, sahip olduğu sermaye grubunun çıkarlarının yerel siyasal mekanizmalar içinde takibi için yönlendirici bir araç şeklinde görülmüştür.

Yerel basının öncelikli görevini kentlilik bilincinin oluşmasını sağlamak kentlileri kentsel siyasal mekanizmalara dahil etmek ve kentlilerle yerel yönetimler.arsında bir iletişim köprüsü işlevi görmek şeklinde özetleyebiliriz. Yerel basın bu işlevlerini yerine getirirken kentlileri yerel siyasal mekanizmalara katılım konusunda teşvik eder ve gerekli mekanizmaların oluşumuna yönelik alternatif olanaklar sunar. Ülkemizde yerel basın bu işlevlerini yerine getirmeye çalışırken, özellikle son yıllarda kentsel rant paylaşımında önemli bir güce dönüşmüştür.
Akdeniz Atılım Gazetesi incelenirken, yerel yönetimlere yönelik liberal siyasal yaklaşımın Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik yayınlarının üst ideolojik

[464] Birgül Ayman Güler, **Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım** Ankara Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, 1992, s: 21

söyleminde belirleyici olduğu görülmüştür. Bu ideolojik yaklaşım gazetenin genel yayın stratejisini de belirlemiştir. Bir taraftan da gazete yayınlarıyla Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetlerini kentlilere tanıtmış, belediyenin uygulamalarını ve uygulamalarının ardında belirleyici olan ideolojik yaklaşımı desteklemiştir. Tanıtım başlığı altında topladığımız yayınlar gazetenin incelendiği dönem olan 1995-1999 arasındaki, yayın materyallerinin %44'ünü oluşturmaktadır. Yine Atılım Gazetesi'nde yayınlanan yayın materyalinin %24'ü ise kentlileri siyasal mekanizmalara katılmaya teşvik etmeye yöneliktir. Katılım mekanizması içinde sivil toplum örgütlerinin, siyasal partilerin yerel örgütlerinin yerel siyasete yönelik geliştirdikleri politikalar da yer almaktadır. Atılım Gazetesi'nde yer alan yayın materyallerinin %31'i ise yerel yönetimin denetimine yönelik çıkan yayın materyalinin yüzdesidir. Akdeniz Atılım Gazetesi'nin yaklaşık 4 yıllık dönemine ait yayın materyalinin %6'sı ise yerel yönetimle ilgili haberlerin gelişiminin takibine ayrılmıştır.

Yerel basının kentlilik bilincinin oluşmasında ve siyasal katılım mekanizmalarının oluşturulup işlerlik kazanmasında önemli bir işlevi vardır. Katılımın desteklenmesi ve kentlilik bilincinin oluşması kentsel yabancılaşmanın aşılabilmesinde önemlidir. Metron için anomi kavramı bireyin öğrendiği kural ve değerleri birbiriyle ilişkilendiremediği için toplumsal bütünlüğü gerçekleştirememesi durumudur.[465] Bu bağlamda kentlilik bilincinin oluşması kentlilerin kentsel mekanla ve kent kültürüyle bütünleşebilmesini sağlayacaktır Yabancılaşmanın ortadan kalması için mülkiyet ilişkilerinin yeniden kurgulanması gerekir. Yine kentin ve kentsel yaşamın metalaştırılmasının ortadan kaldırılması gerekmektedir. Fakat Metron'nun da altını çizdiği gibi yabancılaşmanın bir boyutu toplumsal bütünlüğü sağlayamamasıyla ilintilidir. Bunun nedeni ise değer ve kural kaybıdır. Kentsel bilincin edinilmesi, 'kent'in gizlediği egemenlik ilişkilerinin açığa çıkartılabilmesi ile ilgilidir. Yerel basın'a bu noktada önemli bir görev düşmektedir. Akdeniz Atılım Gazetesi bu yönde olumlu yayınlar gerçekleştirmiştir. Fakat özellikle genel yayın stratejilerinde ki, ideolojik tercihleri kamusal yayıncılık yapmasında önemli bir engel oluşturmuştur.

---

[465]Ertuğrul Özkök, **Kitlelerin Çözülüşü,** Tan Düşünce, Ankara, Ocak 1985, s: 332

Akdeniz Atılım Gazetesi 1995-1999 yılları arasındaki yayınlarında, dönemin belediye başkanı Hasan Subaşı'yı Antalya Büyükşehir Belediyesi ile özdeşleştirmiştir. Belediye haberleri genellikle Hasan Subaşı'nın kişisel kimliği üzerinden okuyuculara aktarılmıştır. Hasan Subaşı kentin geleceğinde tek söz sahibi olan bir 'kahraman' gibi sunulmuştur. Projeler onun ağzından aktarılırken 'kentin hamisi' imajı oluşturulmuştur. Hasan Subaşı'nın kişiliğinde 'kent patronu' yaratılmıştır. Bu durum ideolojik bir tercihin göstergesidir.

Bu durumun ilk örneklerine 20'nci yüzyılın başında rastlamamız mümkündür. Örnek olarak verebileceğimiz Amerikan kentlerinde, kente Avrupa'dan göç eden kitleleri popülist politikalarla mobilize ederek kişisel ve buna bağlı olarak siyasal meşrutiyetlerini oluşturan belediye başkanları bulunmaktadır. Bu dönemde Amerikanın farklı kentlerinde bu duruma rastlanmaktadır Bu durum, 'kent patronu'(city boss) ve 'kentsel siyasal aygıt'(urban political machine) kavramlarıyla tanımlanmıştır. 20'nci yüzyılın başında New York Belediye Başkanı olan 'Boss Tweed' fakir kentlilere her gün ekmek dağıtırken onlara ücretsiz sirk gösterileri de düzenlemektedir. 'Boss Tweed' bu uygulamalarının yanı sıra, bir türlü bitmeyen yol ve inşaat çalışmalarına başlamış, bu çalışmaların karşılığını ise oyla almıştır.

Benzer bir durum son yıllarda ülkemizde yaşanmıştır. Siyasetin alanının özellikle dışardan yapılan müdahalelerle daralması, sol ideolojinin geçirdiği uluslararası bunalımın bir sonucu olarak yeni sağ politikaların egemen olması siyasal katılım mekanizmalarının eksikliği gibi etkenler kitleleri siyasal alandan uzaklaşmıştır. Bu boşluğu ise kişilikleri ve medya kullanımına dayalı imajları ile belediye başkanları doldurmuştur. Kentsel alana doğrudan müdahale eden başkanlar, kentin geleceğini dar bir grupla birlikte belirlemeye çalışmışlardır. Kent yönetimi kendini kaynak dağıtma mekanizması üzerinden meşrulaştırmıştır. Kent patronu olarak adlandırabileceğimiz belediye başkanları kentsel rantı dağıtan siyasal mekanizmanın başı olarak kaynak transferlerini gerçekleştiren kişi olmuştur. Belediyecilik hizmetleri insan merkezli olmaktan çıkmış, teknokratik bir yaklaşımın egemen olduğu bir işletme mantığıyla yeniden biçimlenmiştir.Yine bu bağlamda kentsel

planlamanın yerini 'mega', 'süper', 'ultra' sıfatlarıyla tanımlanan projeler almıştır. Bu projelerin dış finansal kaynağa dayalı olması kentlerin geleceğini ipotek altına almıştır. Planlama yerini kentsel rantın dağıtımına yönelik mühendislik projelere bırakmıştır, kentsel politikalar bütünlükten uzaklaşırken günlük politikaların ağırlığı belirginleşmiştir. Yine kentsel politikaların oluşmasında mülkiyet ilişkileri belirleyici olmaktadır. Belediyeler özelleştirmeler yoluna gitmiş genellikle hizmetler işletmecilik mantığı içinde, belediyeye ait yan şirketlere doğru kaydırılmıştır.[466] Başkanlar bunları yaparken arkalarına medyayı almayı ihmal etmemişlerdir. Medya özellikle belediye ile başkanın kişisel kimliğini özdeşleştirmiş, böylelikle kentin sorunlarını bilen, hızlı çözümler üreten ve kentin çıkarlarının savunucusu, dinamik, bilgili bir imaj çizmiştir. Kişisel karizma, katılıma dayalı siyasal mekanizmanın yerini almıştır

Akdeniz Atılım Gazetesi'nin yayınları da bu ideolojik yaklaşıma bir örnek teşkil etmektedir. Dönemin Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı bir kent patronuna dönüştürülmüş, belediyeye yönelik yayın materyalleri çoğunlukla Hasan Subaşı'nın kişisel kimliği üzerinden verilmiştir. Ayrıca fotoğraf kullanımında yapılan tercihler dikkat çekicidir. Hasan Subaşı çoğu zaman verilen haberden daha fazla alan kaplayan dekupe fotoğraflarla birinci sayfada yer almış, yapılan özel söyleşilerde belediyenin kurumsal kimliği yerine Hasan Subaşı'nın kişisel kimliği tercih edilerek okuyucuya sunulmuştur.

Bu sunum siyasal bir tercihin sonucudur. Gazete sermaye yapısı ile ve Antalya Büyükşehir Belediyesi'yle olan 'ilişkisi' ile bu yayın sürecini biçimlemiştir. Buradan da anlaşılabileceği gibi kamu çıkarlarını öne çıkaran bir yayıncılık ancak yeni bir dil ve ideolojik tercihlerin bir sonucu olarak yeniden kurgulanacak olan ve insanı merkeze alan bir anlayışla mümkündür.

---

[466] S.Zafer Şahin, "Yerelleşme yolundaki Türkiye'de kent patronlarının kentleri", Ankara, **Çağdaş** Mart-Nisan 2004, s:8

KAYNAKÇA

A. Şeref Gözübüyük, **Yönetim Hukuku,** Turhan Kitapevi, 13. Baskı, Ankara 2000.

"Kentleşme ve Kamu Yararı", **Ekonomi ve Hukuk Kongresi**, Ankara, Türkiye Barolar Birliği, 1975.

1982 Anayasası, İstanbul, Serhat Yayın Dağıtım, 1982, s:92.

Ahmad, Feroz: **Demokrasi Sürecinde Türkiye,** 2.Baskı, İstanbul, Hil Yayın, Mart 1996.

Akdeniz Atılım Gazetesi, 1303 sayılı nüshası, 7.Temmuz 1999

Akın, İlhan F.: **Devlet Doktirinleri?,** Filiz Kitapevi, İstanbul.

Aktan, Tahir: "Mahalli İdarelerde Vesayet Denetimi", **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 9 Sayı 3 Eylül 1976, s.4-24.

Aktan, Tahir: "Mahali İdarelerin Bazı Sorunları Üzerine" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 7, Sayı 2, Haziran 1974, s.102.

Aktüre, Sevgi: "Osmanlı Devleti'nde Taşra Kentlerindeki Değişimler" **Tanzimat'tan Türkiye Ansiklopedisi, İstanbul,** İletişim Yayınevi, Cilt:4,S.891.

Alankuş, Sevda: "Altarnatif Olarak Yerel Medya ve Bir Girişim: Bağımsız İletişim Ağı" **Özgür Üniversite Forumu,** İstanbul, Sayı.12, Ekim-Aralık 2000, s.132.

Alav, Orhan: **İletişimi ve Yerel Medya** , 1. Baskı, Isparta, Fakülte Kitapevi , Aralık 2001.

Alemdar, Korkmaz: **İletişim ve Tarih,** İmge Kitapevi, İstanbul, Nisan 1996.

Althusser, Louıs: **Politika ve Tarih,** V Yayınları, Ankara, Mart 1987.

Althusser, Louıs: **İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları,** 5.Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002.

Althusser, Louıs: **Devletin İdeolojik Aygıtları,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1991.

AnaBritaninca Ansiklopedisi, İstanbul, Ana Yayıncılık, 1989.

Anadolu Basınının Sorunları, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, 1975, s:8.
Anık, Cengiz: "Sistem Kuramı Açısından Baskı Grupları", **İletişim**, Ankara, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, S.14, 2002, s.61.

Ardanınç, Bülent ve Turgay Ergun: "Siyasal Nitelikli Yüksek Yönetici Atamaları", **Amme İdaresi Dergisi,** C. 13, S. 2, Haziran 1980, s. 53.

Asna, M.Alaeddin: "Yönetim Halk İlişkileri", **Amme İdaresi Dergisi,** C. 1 S.3-4 Aralık 1968 s.55-68.

Atabek, Nejdet - Erdal Dağdaş: **Kamuoyu ve İletişim**, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1998.

Atatürk Döneminde Basın Ve Basın Özgürlüğü, İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Ocak 1982, s: 18-19.

Ateş, Toktamış: "Sivil Toplum ve Değerleri", **Sivil Toplum**, İstanbul, TÜSES Yayınları, s.35-36.

Ateş, Toktamış: **Demokrasi,** 7. Baskı, Ankara, Ümit Yayıncılık, 1994.

Avcıoğlu, Doğan: **Türkiye'nin Düzeni**, Tekin Yayınevi, Cilt 1, 1987.

Ayata, Ayşe Güneş: "Kasabada Politika ve Politikacı", **Toplum ve Bilim,** Birikim Yayınları, S.50, Yaz, 1990, s.98.

Aybar, Mehmet Ali: **Tanzimat**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 1989.

Aydın, Osman: "Yerel Yönetimlerde Katılım Modelleri" **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:121.

Aydın, Suavi. "Yeni göçer, yeni sorunlar, deprem ve çözüm yolu", **Birikim Dergisi,** sayı 156, Nisan 2002, s:84.

Aydoğan, Mahmut ve Oktay Ekinci: **Yerel Yönetimlerde Bir Karşılaştırma,** Antalya, Antalya Büyükşehir Belediyesi Yerel Demokrasi Yayınları:2, Nisan 2001.

Balibar, Etnienne: **Marx'ın Felsefesi,** Çev: Ömer Laçiner, 2. Baskı, İstanbul, Birikim Yayınları, 2000.

Balta, Tahsin Bekir: **İdare Hukukuna Giriş**, Ankara, TODAİE Yayını.
Başkaya, Fikret: Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları Söylemi, htp//www.özgüruniversite.com. 2.11.2003.

Bayhan, Vehbi: **Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma,** Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.

Baykal, Deniz: **Siyasal Katılma : Bir Davranış İncelemesi,** Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1970.

Baykal, Hülya: **Türk Basın Tarihi,** İstanbul, Afa Matbaacılık, 1990.

Behar, Cem: "Nüfusbilimin Nesnesi" **Toplum ve Bilim**, Birikim Yayınları, İstanbul, Bahar 1982, s.116-139.

Bek, Mine Güncel: "Yerel Politika ve Yerel Medya" **Medya ve Toplum,** Der: Sevda Alankuş, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s.131.

Bektaş, Arsev: **Kamuoyu, İletişim Ve Demokrasi,** 2. Baskı, İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 2000.

Belge, Murat: "Sivil Toplum ve Türkiye", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.7, 1983, s.1920.

Belge, Murat: **Sosyalizim Türkiye ve Gelecek,** 1.Baskı, İstanbul, Birikim Yayınları.

Berger, Arthur Asa: **Kitle İletişiminde Çözümleme Yöntemleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Şubat 1996.

Bodur, Feyyaz: **Yerel Basında Yönetim ve Örgüt Yapısı,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınlar,1997.

Bostancıoğlu, Özer: "Türk Belediyeciliğinde Güncel Tarihsellik", **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 23, Sayı. 2, Haziran 1990, s.75-93.

Bozkına, Mehmet Ali: "Taban Demokrasisi", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.1, S.6, Kasım 1992, s.57.

Broddason, T.: "The Secred Side of Prefessional Journalism" **London, European Journal of Communication**, Cilt 9, Sage, s:236.

Buğra, Ayşe: **Devlet ve İşadamları**, 1. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınevi, 1994.

Bumin, Kürşat: **Sivil Toplum ve Devlet,** İstanbul, Yazko, 1981.

Cangöz, İncilay: "Yurttaş Gazeteciliği Ve Yerel Basın" **Gazetecilik ve Habercilik**, İstanbul, IPS, İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:101.

Cem, İsmail: **Sosyal Demokrasi Ya Da Demokratik Sosyalizm Nedir, Ne Değildir**, 7. Baskı, İstanbul, Can YayınYayınları, 1998.

Ceritli, İsmail: "Yerel Kent Hizmetlerinin Verimli Sunumu Açısından En Uygun Kent Büyüklüğü ve Türkiye Ölçeği", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 11, Sayı 2, Nisan 2002, s. 7-2.

Chomsky, Noam: **Medya Gerçeği,** İstanbul, Tümzamanlar Yayıncılık, Ağustos 1993.

Cumhuritet Ansiklopedisi 1923-1940, 4. Baskı, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, Cilt 1. Ocak 2003 s.152.

Cumhuriyet Ansiklopedisi (1981-2000), 4. Baskı, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, Cilt 4, Ocak 2003 s.73.

Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941-1960, 4. Baskı, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, Cilt 2. Ocak 2003 s. 143.

Cüceloğlu, Doğan: **Yeniden İnsan İnsana**, 18. Baskı, İstanbul, Remzi Kitapevi, Haziran 1998.

Çadırcı, Musa: "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Ülke Yönetimi",

Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1, s.210.

Çadırcı, Musa: **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları,** Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1991.

Çaha, Ömer: **Aşkın Devletten Sivil Topluma,** 1. Baskı, İstanbul, Gendaş Kültür, Mayıs, 2000.

Çam, Esat: **Siyaset Bilimine Giriş**, İstanbul, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, T.Y.

Çamur, Kübra Cihangir: "Küreselleşme Sürecinin Bir Birleşeni Olarak Yabancı Sermaye Yatırımlarının Mekansal Anlamı: Türkiye ve Antalya İncelemesi" **TMMOB Makina Mühendisleri Odası Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Kitapçığı 8-9 Eylül 2001** Yayın No: E/2001/283, s: 88.

Çavdar, Tevfik: "Devralınan Sosyal Hayat", **Tanzimat'tan Cumhuriye'te Türkiye Ansiklopedisi,** Cilt:3, İstanbul, İletişim Yayınları, 1985, s:828.

Çavdar, Tevfik: **Türkiye'de Liberalizmin Doğuşu,** 1. Baskı, İstanbul, Uygarlık Yayınları, Şubat 1982.

Çavdar, Tevfik: **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950-1995),** 2. Baskı, Ankara, İmge Kitapevi, Mart 2000.

Çaydırıcı, Musa: "Osmanlı Döneminde Yerel Meclisler" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C. 2, S. 5, Eylül 1993, s.11.

Çev: Ahmet Özer,"Fransa'da Valilerin Statüsünde Son Durum", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 2, Sayı 2, Mart 1993, s.25-28.
Çiçek, Cengiz: "Toplumsal İletişim Açısından Siyasal İktidar ve Türk Basını İlişkileri", Eskişehir, **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü** , (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) 1992, s.22.

Çifçibaşı, Zeynep Tuğçe: **Türkiye'de Büyükşehir Belediye Yönetimlerinin Yapısal Sorunları Karar ve Yürütme Organlarının Oluşumu ve İşleyişi,** Antalya, Akdeniz Üniversitesi, Yayınlanmamış Yükseklisans Tezi, s.16, 2002.

Çiftçi, Oya: "Yerel Yönetimlerde Temsil", **Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü,** Ankara, 1989, s5.

Çukurçayır, M.Akif: **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi,** 1. Baskı, Konya, Çizgi Yayınları, 2000.
Çulhaoğlu, Metin: "Büyük Kentler ve Sınıf Kısa Bir Durum Tespiti", htp//www.uzaklar.com.tr. 20. Ekim. 2003-11-23.

Daşcıoğlu, Yılmaz: "Belediyecilik" **Osmanlı Ansiklobedisi,** İstanbul, 1996 C 7, s.180.

Daver, Bülent: **Siyasal Bilime Giriş,** Ankara, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1968.

Daver, Bülent: **Siyaset Bilimine Giriş,** Ankara, Sevinç Matbaası, 1968.

DDK, **Yerel Yönetimler: Sorunları ve Çözüm Önerileri,** Ankara, DDK Yayınları, 1996, s:11-12.

Demir, Ö.-Acar M.: **Sosyal Bilimler Sözlüğü,** Ankara, Vadi. Yayınları, 1996.

Denhardt, Robert B.: "Yabancılaşma ve Katılma Sorunu", (Öz. Emine Örs) **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 5. Sayı 2, Haziran 1972,s. 92-101.

Dienel, Peter C.: Die Planungszelle, Eline Alternayive zur Establishment Demokratie, 4. Aufl, Westdeutsher Verlag, Opledan, 1997. (Aktaran Çukurçayır, 2002, s.72)

Doğan, A. Ekber: "Kolektif Tüketim ve Kentsel Siyasetteki Önemi" **Bilim ve Siyaset,** Ankara, Yıl:1, Sayı:2, Kış 2001, s. 30-33.

Doğan, M. Emin: "Belediyelerin Denetimi", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt. 5, Sayı 5, Eylül 1996, s. 27-36.

Dönmez, Zühal: "3030 Sayılı Kanuna Tabi Belediyelerin İşlemleri Üzerinde İdari Vesayet" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.2, S.6, Kasım 1993, s. 47-53.

Dönmezer, Sulhi: **Sosyoloji**, 10. Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayın, 1990.

Duben, Alan - Sadun Emrealp: **Urban Management Development,** İstanbul, IULA-EMME Publication, 1993.

Duben, Alan: **Kent, Aile, Tarih,** İstanbul, İletişim Yayınları, 2002.

Duran, Ragıp. "Yurttaş Gazeteciliği", İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:85.

Duran, Ragıp: "Mülksüzler Medyası", **Özgür Üniversite Forumu,** İstanbul, Sayı: 12, Ekim-Aralık 2000, s:152.

Durand, Jean –Pierre: **Marx'ın Sosyolojisi,** Çev: Ali Aktaş, 2.Baskı, İstanbul, Birikim Yayınları, 2002.

Dursun, Çiller: "Haber ve Habercilik/Gazetecilik Üzerine Düşünmek" **Gazetecilik ve Habercilik**, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s.25.

Duverger, Maurgce: **Siyasal Rejimler,** 1. Baskı, İstanbul, Sosyal Yayınları, 1986.

Emrealp, Sadun: "Türkiye'de Yerel Yönetimler",**Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1995, s: 1482.

Engels, Friedrich: **Konut Sorunu,** 2. Baskı, Ankara, Sol Yayınları, Ağustos 1992.

Engels, Friedrich: **Ludwing Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesi'nin Sonu**, İstanbul, Sosyal Yayınları.

Erbruz, Leyla: **Karl Mannheim ve Planlı Değişme,** Ankara, DPT Yay., 1982, s:!09,

Erdoğan, İrfan - Korkmaz Alemdar: **İletişim ve Toplum,** Ankara, Bilgi Yayınevi, Mayıs 1990.

Erdoğan, İrfan, Korkmaz Alemdar: **Öteki Kuram, Ankara,** Erk Yayınevi.

Erdoğan, İrfan: **İletişimi Anlamak,** Ankara, Erk Yayınevi, 2002.

Ergun, Turgay ve Aykut Polatoğlu: **Kamu Yönetimine Giriş**, Ankara, TODAİE Yayını, 1988.

Eroğlu, Cem; **Devlet Nedir?,** Ankara, İmge Kitapevi, 1990.

Ertan, Birol "Komün-Demokrasi İlişkisi ve Yerel Yönetimlere Bakış", **Bilim ve Siyaset,** sayı: 2, Kış 2001, s:5.

Eryılmaz, Bilal: **Kamu Yönetimi,** 1. Baskı, İzmir, Üniversite Kitapevi, 1994.

Eryılmaz, Bilal: **Kamu Yönetimi,** 2. Baskı, İzmir, Akademi Kitapevi, 1995.

Esengil, Recep: "Antalya'nın Son Yüzyılı", **TMMOB Makina Mühendisleri Odası Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Kitapçığı 8-9 Eylül 2001** Yayın No: E/2001/283 s: 21.

Faraç, Mehmet: "Yerel Basın Hakkında Genel Bilgi" www.jurnal.net (12.11.2003).

Flanagan, Scott C.: "Models and Metods of Analysis" **Crisis, Choice and Change: Historical Studies of Polical Development,** Boston, Little Brown Company, 1973, s.63-64.

Fromm, Erıch: **Sağlıklı Toplum,** Çev: Yurdanur Salman, Zeynep Tanrısever, İstanbul, Payel Yayınevi, Şubat 1982.

Fromm, Erich: **Sevme Sanatı,** Ankara, Öteki Yayınları,1993.

Garnham, N.: **Capitalism and Comunication,** Global Culture and Economics of Informatıon, London, SAGE Publication.

Gazeteciler Cemiyeti ve 40 Yıl, İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Eylül 1987.

Genro, Tarso - Ubıratan de Souza: **Porto Alegre; Özgün bir belediyecilik deneyimi,** İstanbul, İstanbul, Demokrasi Kitaplığı, 1999.
Gerasimos, Augustionos: **Küçük Asya Rumları,** Ankara, Ayraç Yayınları, 1997.

Geray, Cevat -Ruşen Keleş-Fehmi Yavuz-Can Hamamcı: "Şehircilik", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.9, 1983, s.2358.

Geray, Cevat: "İlçe Çapındaki Toplum Kalkınması Çalışmaları, Mahalli İdare Birimleri Ve Birkaç Örnek Olay" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 2, Sayı 2, Haziran 1969.

Geray, Cevat: "Nasıl Bir Yerel Yönetim Düzeltimi?" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.2, s.5, Eylül 1993, s.13-21.

Geray, Haluk: **Yeni İletişim Teknolojileri,** Ankara, Kılıçaslan Matbaacılık, Nisan 1994.

Gevgilili, Ali: **Türkiye'de Yenileşme Düşüncesi, Sivil Toplum, Basın Ve Atatürk,** 2. Baskı, Bağlam Yayınları, Aralık 1990.

Gevgilili, Ali: **Yükseliş ve Düşüş,** 2. Baskı, İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 1987.

Gezgin, Suat: "Yerel Basın ve Değerlendirme Ölçütleri", **İ.Ü. İletişim Fakültesi Dergisi,** 1998, Sayı: 7, s:8.

Giddens,Anthony: **Max Weber Düşüncesinde Siyaset ve Sosyoloji,** Çev: Ahmet Çiğdem, 3. Baskı, Ankara, Vadi Yayınları, Eylül 1999.

Gide, Andre: **Dostoyevski,** Çev. Bertan Onaran, 1. Baskı, İstanbul, De Yayınevi, Aralık 1965.

Girgin, Atilla: **"Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etik'i"** İstanbul, İnkilap, Ekim 2000.

Girgin, Atilla: **HaberYazma Teknikleri "Haberci Adayının El Kitabı"**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 1998.

Girgin, Atilla: **Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi,** İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Kasım 1997.

Girgin, Atilla: **Yerel Gazetecilik,** İstanbul, İnkilap Yayınevi, 2001.

Giritli, İsmet: **Günümüzde Haberleşme ve Bazı Sorunları,** İstanbul, Filiz Kitapevi, 1984.

Giritli, İsmet: **Türkiye'nin İdari Yapısı,** İstanbul, Der Yayınları, 1999.

Gökberk, Macit: **Felsefe Tarihi**, İstanbul, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1961.
Göle, Nilüfer: "Kamusal Alan ve Sivil Toplum Üzerine" **Sivil Toplum Düşünce ve Araştırma Dergisi,** Yıl 1, Sayı 2, Nisan Mayıs Haziran 2003-11-17.

Görgülü, Güventürk: **Basında Ekonomik Bağımlılık,** İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Tezler Dizisi.

Görmez, Kemal: "Mahali İdareler ve Demokrasi" **GÜ İktisadi İdari Bilimler Dergisi,** C.3, S. 1, 1987 s.134.

Görmez, Kemal: **Yerel Demokrasi ve Türkiye**, 2. Baskı, Konya, Vadi Yayınları, 1997.

Göymen, Korel: "Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Yönetişim: Gereksinmeler,

Önermeler, Yönelimler", **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Cilt 9, Sayı 2, Nisan 2000, s.3.

Göymen, Korel: **Bir Yerel Yönetim Öyküsü,** Ankara 1983.
Göymen, Korel: **Türkiye'de Kent Yönetimi**, 1. Baskı, İstanbul, Boyut Kitapları, Eylül 1997.

Göymen, Korel: **Türkiye'de Kent Yönetimi,** 1.Baskı, İstanbul, Boyut Kitapları, 1997.

Göze, Ayferi: **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, 4. Baskı, Beta, İstanbul, Eylül 1987.

Gözübüyük, A. Şeref: **Yönetim Hukuku**, 13. Baskı, Ankara, Turhan Kitapevi, 2000.

Gözübüyük, Kılı: **Türk Anayasa Metinleri (1839-1980),** 2. Baskı, Ankara, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1982.

Gözübüyük, Şeref: **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, 6. Baskı, Ankara.

Gözübüyük, Şeref: **Yönetim Hukuku,** 13. Baskı, Ankara, Turhan Kitapevi, 2000.

Gramci, Antonio: **Felsefe Politika Sorunları**, İstanbul, Payel, 1975.

Güler, Birgül A.: "Küreselleşme ve Yerelleşme" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 6, Sayı 3Temmuz 1997, s.62-77 .

Güler, Birgül A.: "Yerel Yönetimleri Güçlendirmek mi? Ademi Merkeziyetçilik mi?", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.9, S.2, Nisan 2000, s. 14-29.

Güler, Birgül: "Yerel Yönetim Tarihine Yaklaşım Sorunu" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 26, Sayı 1, Mart 1993, s. 87-96.

Güler, Birgül Ayman. **Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Yaklaşım** Ankara Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, 1992, s: 21

Gülşen, Yasemin: **Uğur Mumcu'nun Ölüm ve Ölüm Yıldönümlerinde Türk Basının Gündeminde Kalmasının Haber Değer Kuramları Açısından İçerik Analizi Yöntemi İle Bir İnceleme,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Gündüz, Osman: **Meşrutiyet Romanında Yapı ve Tema**, Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Cilt 1,1997.

Güneş, Sadık: **Medya ve Kültür,** Konya, Vadi Yayınları, Ocak 1996.

Güven, H. Sami: "İdare-Siyaset İlişkileri ve Personel Yönetimi Açısından Önemi",**Amme İdaresi Dergisi,** C.9, S.1, Mart 1976, s.53.

Güven, H. Sami: "Değişen Yerel Hizmet Kavramı Ve Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu" **Amme İdaresi Dergis,** C.15, S.4 Aralık 1982,s. 27-48.

Güz, Nüket: **Yerel Basında Gazetecinin Tanımı ve İşlevi Çalışma Koşulları ve Sorunları,** İstanbul, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları, 2-3 Ekim 1997.

Habermas, Jürgen: **Kamusallığın Yapısal Dönüşümü,** Çev. Tanıl Bora, Mithat Sancar, 5. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2003.

Hardt, M., A.Negri: **İmparatorluk,** Çev: Abdullah Yılmaz, İstanbul, Ayrıntı, 2001.

Heper, Metin: "Osmanlı Siyasal Hayatında Merkez-Kenar İlişkisi" **Toplum-Bilim**, İstanbul, Birikim Yayıncılık, Bahar-Yaz 1980 s.3- 35.

http://www.marksist.com./kitaplık/online Kitap/AI/bolum 19.htm 8/3/2004

Ibarrola, J.: **Ekonomi Politik Yabancılaşma,** 2. Baskı, İstanbul, El Yayınları, Ekim 1987.

İnal, Ersan: **İletişim, Yığınsal İletişim Araçları ve Toplum,** 3. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, 1995.

İnsel, Ahmet: "İki Yoksulluk Tanımı Ve Bir Öneri", **Toplum ve Bilim 89,** İstanbul, Yaz 2001, s. 62-72.
İnsel, Ahmet: **Türkiye Toplumunun Bunalımı,** 3. Baskı, İstanbul, Birikim Yayınları, 2001.

İnuğur, M.Nuri: **Basın ve Yayın Tarihi,** İstanbul, Çağlayan Kitapevi, 1982.

İrvan, Süleyman: "Medya ve Etik", **Medya Etik ve Hukuk**, Der: Sevda Alankuş, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s:54.

Kalaycıoğlu, Ersin: **Çağdaş Siyaset Bilimi,** İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1984.

Kalaycıoğlu, Ersin: **İyi Yönetişim ve Yerel Yönetimler**, İstanbul, İstanbul WALD Akademisi, Mart, 2003.

Kapani, Münici: **Politika Bilimine Giriş**, 14. Baskı, İstanbul, Bilgi Yayınevi, Eylül 2002.

Karaman, Zerrin Toprak: **Kent Yönetimi ve Politikası,** 3.Baskı, İzmir, 1995.

Karaman, Zerrin Toprak: **Yerel Yönetimler**, 4. Baskı, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, 1998.

Karaman, Zerrin Toprak: **Yerel Yönetimler**, 4. Baskı, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, 1998.

Kartal, S. Kemal: "Kent Toprağında Özel Mülkiyet Hakkının Doğurduğu Sorunlar", **Amme İdaresi Dergisi,** C.10, S.2 Haziran 1977, s. 17-46.

Kayır, Gülser Öztunalı: "Yerel Yönetimlerde Katılım Modelleri" **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:123.

Kazancı, Metin: "Yerel Metin Kazancı,"Yerel Yönetimler Üzerine Birkaç Not" **Amme İdaresi Dergisi,** C.16, S.4, Aralık 1983, s.36.

Keleş, Ruşen: "Japonya'da Yerel Yönetmler" **Amme İdaresi Dergisi,** Ankara, Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Ensitüsü, cilt. 17, sayı 3, Eylül 1984, s. 101-102.

Keleş, Ruşen: "Kentleşme ve Kamu Yönetimi Sorunları", **Hızlı Şehirleşmenin Yarattığı Ekonomik ve Sosyal Sorunlar,** İstanbul, SİSAV,1986, s: 131-156.

Keleş, Ruşen: "Yerel Yönetimleri Özerkliği ve Bir Örnek Olay" Ankara, **A.Ü. Siyasal Bilgiler Yayınları,** Sera L. Meray'a Armağan, C.2, 1982, s.412.

Keleş, Ruşen: **Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar,** İstanbul, Yerel Yönetim Dünyası Yayınları, 1993.

Keleş, Ruşen: **Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütlenmesi ve Demokrasi,** Ankara, Cahit Talas'a Armağan, Mülkiyeliler Birliği, 1990.

Keleş, Ruşen: **Yerinden Yönetim ve Siyaset,** 3. Baskı, İstanbul, Cem Yayınevi, Haziran, 1988.

Keleş, Ruşen: **Yerinden Yönetim ve Siyaset,** İstanbul, Cem Yayınevi, 1992.

Kessler, Gerhard: **Sosyolojiye Başlangıç,** İstanbul, İ.Ü. Yayını, 1985.

Kıray, Mübeccel B.: "Sosyal Yapı ve Nüfus Artışı Etkileşimi" **Amme İdaresi Dergisi,** cilt: 7, sayı: 4, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Aralık 1974, s.7.

Kıray, Mübeccel: **Toplum Bilim Yazıları** , Ankara, Gazi Üniversitesi Yayınları, 1982.

Kırschner, Josef: **Manipulasyon Ama Nasıl?,** çev: Aydın Arıtan, 2. Baskı, İstanbul, Arıtan Yayınevi, Ekim 1994.

Kışlalı, Ahmet Taner: **Siyaset Bilimi**, 5. Baskı, Ankara, İmge Kitapevi.

Koloğlu, Orhan: **Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1994.

Kongar, Emre: **21. Yüzyılda Türkiye,** 19. Basım, İstanbul, Remzi Kitapevi, Şubat 1999.

Kozanoğlu, Can: **Yeni Şehir Notları,** 3. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2001.

Kurt, Sema Nur: "Antalya'nın Kentleşme Sorunları ve Çözüm Önerileri", **Antalya'da Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı,** 8-9 Eylül 2001 Antalya, Yayın No: E/2001/283 s:150.

Kurtoğlu, Ayça: **Hemşehrilik ve Şehirde Siyaset,** İstanbul, İletişim Yayınları, 2004.

Lauffer, Jürgen: "Medyanın Küreselleşmesi ve Kültürel Sonuçları", **Küreselleşme ve Modernleşme Sürecinde Kültürel Kimlik,** Ankara, Kondrad Adenauer Vakfı, 2001, s:41.

Le Bon, Gustev: **Kitleler Psikolojisi,** 1. Baskı, İstanbul, Hayat Yayınları, 1997.

Lewıs, Bernard: **Modern Türkiye'nin Doğuşu**, 3. Baskı, Çev: Metin Kıratlı, Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1988.

MacBride, Sean: **Bir Çok Ses Tek Bir Dünya,** Ankara, Unesco Türkiye Milli Komisyonu, 1993.

Mardin, Şerif: "Devrimimizin Amme Felsefesi", **Türk Modernleşmesi,** 7. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2000, s. 322.

Mardin, Şerif: "Sivil Toplum" **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.7, 1983, s. 1918.

Mardin, Şerif: "Türkiye'de Toplum ve Siyaset" **Makaleler,** İstanbul, İletişim Yayınevi, 1989 s: 9.

Marx, K. - F.Engels: **Alman ideolojisi,** 2. Baskı, Ankara, Sol Yayınları, Kasım 1987.

Marx, K. F.Engels: **Kutsal Aile ya da Eleştirel Eleştiri'nin Eleştirirsi,** 3. Baskı, Ankara, Sol Yayınları, 2003.

Marx, K.: **1844 Felsefe Yazıları,** Çev: Murat Belge, İstanbul, Versoy Yayınları, 1986.

Marx, Karl: **Kapital,** Çev: Alaatin Bilgili, 3. Baskı, İstanbul, Sol Yayınları, T.Y.

Marx, Karl: **Komist Manifesto**, Beşinci Baskı Ankara, Sol Yayınları, 1974.

Marx/Engels: **Devlet ve Hukuk Üzerine**, Çev: Rona Serozan, İstanbul 1977.
Mattelart, Armand ve Michele: **İletişim Kuramları Tarihi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1998.

Meriç, Osman: "Mahalli İdareler Üzerinde İdari Vesayet'**, İller ve Belediyeler Dergisi,** Sayı 237 Ankara 1965 s.370-378.

Miliband, R. N. Poulantzas, E. Laclau: **Kapitalist Devlet Sorunu**, Çev: Yasemin Berkman, Birikim Yayınları, İstanbul, Ocak 1997,s. 59-233.

Miser, Rıfat "Yerel Yönetimler ve Halk Eğitimi", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 2 Sayı 6 Kasım 1993 s. 9-14.

Naci, Fethi: "Atatürk'ün Temel Görüşleri" Gerçek Yayınevi, 6.Baskı, İstanbul, Nisan 1984, s. 59.

Nadaroğlu, Halil: **Mahalli İdareler,** 7. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, Ekim, 2001.

Ortaylı, İlber: "17.Yüzyıl Sonlarında Orta Anadolu Vilayetlerinim Toplumsal-Ekonomik Durumu Üzerine" **Toplum ve Bilim**, İstanbul, Birikim Yayınları, Güz 81/ Kış 82 s.53-60.

Ortaylı, İlber: "İmparatorluk Döneminde Mahalli İdarelerin ve Belediyeciliğin Evrimi", İlhan Tekeli-İlber Ortaylı, **Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi**, Ed: Ergun Türkcan, Ankara, TİD Yayını, 1978, s.19.

Ortaylı, İlber: "Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Yerel Yönetimler", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1, s. 231.

Ortaylı, İlber: "Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Yerel Yönetimler" **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1, S.231.

Ortaylı, İlber: "Türk Belediyesinin Denetim Yetkisisnin Tarihi Gelişimi ve Günümüzdeki Durumu", **Amme İdaresi Dergisi**, cilt: 6, sayı: 4, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Aralık 1973 s. 17.

Ortaylı, İlber: **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı** , 1.Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 1999.

Ortaylı, İlber: **Tanzimatdan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği**, Ankara, Hil Yayınları, 1985.

Oruç, Yeşim M.: "Küresel Yoksulluk ve Birleşmiş Milletler", **Toplum ve Bilim 89,** İstanbul, Yaz 2001, s. 73.

Oskay, Ünsal: "Popüler Kültürün Toplumsal Ortamı ve İdeolojik İşlevleri Üzerine", **Kitle İletişiminde Temel Yaklaşımlar**, Der: Korkmaz Alemdar, Raşit Kaya, Ankara, Savaş Yayınları, Eylül 1983, s:163.

Oskay, Ünsal: **Müzik ve Yabancılaşma,** 3. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, 2001.

Ozan, Rengin: "Kültürlerarası Ortamda Yerellik Olgusu", **Communicational in the Millenium: A Dialogue Between Turkish and American Scholars,** İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları No:26 '2004, S:955.

Öğün, Süleyman Seyfi: **Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye,** İstanbul, Bağlam Yayınları, Nisan 1995.

Öktem, Niyazi: **Devlet ve Hukuk Felsefesi Akımları,** İstanbul, Der Yayınları, 1993.

Ömer, Demir - Acar, Mustafa: **Sosyal Bilimler Sözlüğü,** Sivil Toplum Maddesi, Ankara, 1997.

Öner, Şerif: "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Demokrasi ve Katılım Algılamaları", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 10 Sayı 2 Nisan 2001, s. 51-67.

Özbilgen, Erol: "Osmanlılar'da Kamuoyu" **Osmanlı Ansiklopedisi,** İstanbul, İz Yayıncılık, C 6, 1996, s.60.

Özbudun, Ergun: **Türk Anayasa Hukuku,** Ankara, Yetkin Yayınları, 1988.

Özbudun, Ergun: **Türkiye'de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma**, Ankara, A.Ü. Hukuk Fakültesi, 1975.

Özkök, Ertuğrul: **Kitlelerin Çözülüşü,** Ankara, Tan Düşünce, Ocak, 1985.

Özsoy, Osman: **Propoganda ve Kamuoyu Oluşturma**, 1. Baskı, İstanbul, Alfa Yayınları, Mart 1998.

Öztekin, Ali: **Siyaset Bilimine Giriş,** 2. Baskı, Ankara, Siyasal Kitapevi, 2000.

Pernound, Regine: **Burjuvazi,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1991.

Pirenne, Henri: **Ortaçağ Kentleri**, Çev: Şadan Karadeniz, 2. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 1991.

Pirler, Orhan: "Belediye Meclislerinin Kuruluşları ve Yetkileri" **Çağdaş Yerel Yönetimler**, C.2, S. 5, Eylül 1993, s.49-71.

Platon: **Devlet**, çev. Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimmoz, 6. Basım, İstanbul, Remzi Kitapevi, 1998.

Politika Sözlüğü,:Çev. Mazlum Beyhan, İstanbul, Sosyal Yayınları, 1979.

Rigel, Nurdoğan. "Kamu Gazeteciliği ve 2000'li Yıllarda Basın" İletim Gazetesi, İ:Ü. Iletişim Fakültesi.

Russel, Bertrand: **History Of Western Philosophy** , Unwin University Books, George Allen & Unwın LTD, London 1961, s: 748.

Şahin,S.Zafer:"Yerelleşme yolundaki Türkiye'de kent patronlarının kentleri", Ankara, **Çağdaş** Mart-Nisan 2004, s:8

Sami, Şemseddin: **Temel Türkçe Sözlük,** İstanbul, Tercuman Gazetesi Yayınları, 3. Cilt, 1985.

Sarıbay, Ali Yaşar: **Siyasal Sosyoloji,** 3. Baskı, Bursa, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Eylül 1996.

Sarıca, Murat: **Fransız İhtilali**, 3. Baskı, Istanbul, Gerçek Yayınevi, 1995.

Scruton, R.: **A Dictionary of Political Thought**, London, Pan Books, 1982.

Sencer, Muzaffer: "Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimat Sonrası Siyasal Ve Yönetsel Gelişmeler" **Amme İdaresi Dergisi**, C.17 S.3 Eylül 1984 s. 46-70.

Server, Tanilli**: Devlet ve Demokrasi**, 4. baskı, İstanbul, Say Yayınları, 1985.

Sezer, Birkan Uysal: "Yerel Yönetimler Çevresi-Halkla İlişkiler ve Kanaat Araçtırmaları", **Amme İdaresi Dergisi**, C.20, S. 1, Mart 1987, s. 16-17.

Sezer, Duygu: **Kamuoyu ve Dış Politika,** Ankara, A.Ü.S.B.F. Yayını No:339 Sevinç Matbaası, 1972.

Slater, Phıl: **Frankfurt Okulu,** Çev: Ahmet Özden, İstanbul, Kabacı Yayınevi, 1998. **Sosyal Bilimler Ansiklopedisi**, Cilt 3 İstanbul, 1990, s:408.

Soysal, Mümtaz: **Local Government in Turkey**, Ankara, A Publication for the Insttute of Public Administration for Turkey and Middle East, 1967.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Yönetişim "Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi Türkiye Ulusal Raporu, Tema III", IULA-EMME Yayını, Kasım 2002, s.36.

Şahin, Mustafa: **Kentlileşme Dayanışması,** Ankara, 2002.

Şaylan, Gencay: **Çağdaş Siyasal Sistemler,** Ankara,Sevinç Matbaası, 1981.

Şenel Alaeddin, **Siyasal Düşünceler Tarihi**, Altıncı Basım, Ankara, Bilim ve Sanat, 1997.

Şengül, Tarık: "Kapitalist Kentleşme Dinamikleri ve Türkiye Kentleri", htp//www.uzaklar.tr. 20 Ekim 2003-11-23.

Şengül, Tarık: "Kapitalist Kentleşme Dinamikleri ve Türkiye Kentleri" **Evrensel Kültür Dergisi,** İstanbul, Nisan 2003, s:128.

Şenses, Fikret: **Küreselleşmenin Öteki Yüzü Yoksulluk,** 2. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2002.

Tahir, Kemal: **Notlar/Batılılaşma**, Ankara, Bağlam Yayıncılık, Eylül 1992.

Talas, Cahit: **Toplumsal Politika,** 2. Baskı, Ankara, İmge Kitapevi, 1995.

Tanilli, Server: **Devlet ve Demokrasi,** İstanbul, Say Yayınları, 1982.

Tanör, Bülent: "Anayasal Gelişmelere Toplu Bir Bakış", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi"** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S.24.

Taşdelen, H. Musa: **Siyaset Sosyolojisi**, İstanbul, Kocav Yayınları, Mart 1997.

Tekeli, İlhan - İlber Ortaylı: **Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi,** 1. Kitap, Ankara, Belediyecilik Araştırma Projesi Türk İdareciler Derneği Bilimsel Araştırma Dizisi.2, s. 16-17.

Tekeli, İlhan "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kentsel Dönüşüm", **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** Cilt: 4, İstanbul, İletişim Yayınları, 1985, s: 878.

Tekeli, İlhan -Yiğit Gülöksüz: "Belediye Sorunları" **Amme İdaresi Dergisi,** C. 9 No: 2, Haziran 1976, s. 12.

Tekeli, İlhan, Yiğit Gülöksüz: "Kentleşme, Kentlileşme ve Türkiye Deneyimi" **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.5 s. 1223.

Tekeli, İlhan: "Anadolu'daki Kentsel Yaşantının Örgütlenmesinde Değişik Aşamalar." **Toplum ve Bilim,** Bahar-Yaz 1980, s.63.

Tekeli, Safa: **Atatürk ve Anadolu Ajans,** İstanbul, Anadolu Ajansı Yayınları, Nisan 2002.

Tılıç, L. Doğan: **Utanıyorum Ama Gazeteciyim,** İstanbul, İletişim Yayınları, 1998.

Timur, Taner: "Osmanlı ve Batılılaşma" **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt.1 s.139.

Tokatlı, Atilla: **Tarih Boyunca Politika,** 1. Baskı, İstanbul, Hür Yayın, Şubat 1980.

Tokgöz, Oya: "Siyasal Haberleşme ve Karar Verme", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 10, Sayı 4, Aralık 1977, s81.

Tokgöz, Oya: "Türkiye'de Yerel Medyanın Yapısı ve Örgütlenişi" **İletişim,** Ankara, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Degisi, Bahar 2001/9, s:5.

Tokgöz, Oya: **Temel Gazetecilik,** 3.Baskı, Ankara, İmge Kitapevi, 1994.

Toksöz, Fikret: "Dernekler", **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, C.2 Eylül, 1983.

Topuz, Hıfzı: **100 Soruda Türk Basın Tarihi,** İstanbul Gerçek Yayınları.

Topuz, Hıfzı: **Türk Basın Tarihi,** 2. Baskı, İstanbul, Remzi Kitapevi, Kasım 2003.

Tortop, Nuri, Eyüp G. İsbir, Burhan Aykaç: **Yönetim Bilimi,** 3.Baskı, Ankara, Yargı Yayınevi, Ağustos, 1999.

Tortop, Nuri: "Belediyelerimiz", **Amme İdaresi Dergisi,** C.5, S.1, Mart 1972 s. 76-78.

Tortop, Nuri: "Demokratik Mahali İdare Anlayışının İlkeleri", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, TODAİE Yayınları, C:1 S:3 Mayıs, 1992 s.3.

Tortop, Nuri: "Özerk, Üretken ve Katılımcı Mahalli İdare Anlayışı", **Amme İdaresi Dergisi,** C.24, S. 4, Aralık 1991, s.3.

Tortop, Nuri: "Yerel Kamu Hizmetlerinin Yönetim Biçimleri" **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 26, Sayı 2, Haziran 1993, 65-72.

Tortop, Nuri: "Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C.5, S. 5, Eylül 1996, s.3.

Tortop, Nuri: "Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma" **Amme İdaresi Dergis,** Cilt 25, Sayı 3, Eylül 1992, s.38.

Tortop, Nuri: "Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma", **Amme Üdaresi Dergisi,** Cilt 25, Sayı 3, Eylül 1972,s 37.

Tortop, Nuri: **Mahalli İdareler**, 6. Baskı, İstanbul, Yargı Yayınları, 1999.

Tuğlacı, Pars: "Siyaset Maddesi" **Okyanus Ansiklopedik Sözlük**, cilt VI İstanbul 1972.

Tunçer, Mehmet: "Dünya Cenneti Antalya'yı Korumak" www. Yapiword.com/tuncer_antalya.htm

Turan, İlter: **Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış,** 4. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, 1996.

Türkçe Sözlük, TDK, 5. Baskı, Ankara,1969 s.192.

Türkiye Cumhuriyeti 1924, 1961, 1982 Anayasaları, Geçit Kitapevi, 4. Baskı, İstanbul, 1997, s: 38.

Türkiye gazetecileri hak ve sorumluluklar bildirgesi, **Medya Etik ve Hukuk,** İstanbul, IPS İletişim Vakfi Yayınları, 2003, s:85.

Türkiye Tarihi 3, Osmanlı Devleti 1600-1908, İstanbul, Cem Yayınevi, 3.Cilt, 6. Baskı, Şubat 2000, s:247.

Türköne, Mümtazer: **Osmanlı Modernleşmesinin Kökleri,** İstanbul, Yeni Şafak Kitaplığı, 1995.

TÜSİAD: **Yerel Yönetimler, Sorunlar ve Çözümler**, İstanbul, 1992, s.21.

Tütengil, Cavit Orhan: **Az Gelişmişliğin Sosyolojisi,** 4. Baskı, İstanbul, Belge Yayınları, Mart 1984.

Usluata, Ayseli: **İletişim,** İstanbul, İletişim Yayınları, Mayıs 1994.

Ülken, Hilmi Ziya: **Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi,** 3. Baskı, İstanbul, Ülken Yayınları, 1992.

Ünlü, Barış: **Bir Siyasal Düşünür Olarak Mehmet Ali Aybar,** 1. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2002.

Ünüsan, Teoman: "Yerel Yönetimler Reformu", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** Cilt. 3, S.2, Mart 1994, s. 3.

Üstün, Hasan: "Antalya Süreli Yayınlar Kaynakçası ve Basın Yayın Olayları Kronolojisi Denemesi" Yayınlanmamış Makale s:23

Üstün, Hasan: "Reis Haber Ajansı (RE-HA) gazeteciliğin dostu mu düşmanı mı?" **Çağdaş** Ankara, Mart-Nisan 2004, s:12-13.

Varlık, Bülent: "Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S: 99.

Varlık, Bülent: "Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi,** İstanbul, İletişim Yayınları, Cilt 1, S: 99.

Vergin, Nur: **Siyasetin Sosyolojisi,** 2. Baskı, İstanbul, Bağlam Yayınları, Ekim 2003.

Versan, Vakur: **Kamu Yönetimi,** 10. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, 1990.

Vural, Ali Murat: **Yerel Basın Ve Kamuoyu,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

Weber, Max: **The Theory of Social and Economic Organization**, Glencoe, Free Press, 1947.

www.Antalyagazeteciler.org.tr/3.2.2004

Y.Y: **Belediyeler El Kitabı (Belediyeciler İçin Temel Bilgiler),** Türkiye Ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara, 1963, s.11.

Yalçındağ, Selçuk: "Değişen Koşullar ve Mahalli İdarelerimiz" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt 1, Sayı 1, Haziran 1968, s. 18-31.

Yalçındağ, Selçuk: "Saydam ve Dürüst Belediyecilik" **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** C.4, S.1, Ocak 1995, s. 26.

Yalçındağ, Selçuk: "Türk Yerel Yönetimlerinde Yeniden Yapılanma" **Amme İdaresi Dergisi,** Ankara, C.24, S.3, Eylül 1991, s: 125-152.

Yaşamış, Firuz Demir: "Belediye Reformu",**Çağdaş Yerel Yönetimler,** Cilt 2, Sayı 2, Mart 1993, s. 11-24

Yavuz, Altar: "Demokratik Sistemde Sivil Toplumun Fonksiyonu Ve Sivil Toplum Devlet Düalizmi", **Yeni Türkiye**, sayı 18, 1998.

Yavuz, Fehmi: **Şehircilik Ders Kitabı**, Ankara, A.Ü. SBF Yayını.

Yazıcıoğlu, Recep: "Yönetim Sistemimizin Yeniden Düzenlenmesi"**Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi,** TODAİE, Yayınları, C.1, S.3 Mayıs, 1992 s.22.

Yerasmos, Stefanos: "Defne Asal ile şöyleşi", **Aktüel Dergisi**, 12 Mayıs 2000.

Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim,İstanbul, Konrad Adenauer Vakfi, 9-10 Temmuz 1998, Isparta, s: 12

Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim, İstanbul, Kondrad Adenauer Vakfi Yayınları, 24-25 Aralık 1997, Adana,s:44.

Yerel Gazetecilikte Meslek İçi Eğitim (29-30 Nisan 1999, Çorum) İstanbul, Konrad Adenauer Vakfi, s:29.

Yerel Gazetecilikte Meslek İçi Eğitim, İstanul, Konrad Adenaur Vakfi, 29-30 Temmuz 1999, Konya, s:58

Yerel Televizyonculukta Meslek İçi Eğitim, Trabzon, Konrad Adenauer Vakfi**,** 26-27 Ekim 1999, s:105.

Yerel Yönetimler Reformu ve Büyükşehirlerimiz Antalya Buluşması 15 Eylül 2000, Antalya, Antalya Büyükşehir Belediyesi Yerel Demokrasi Yayınları, 2000. s:78.

Yerolympos, Alexandra: "XIX. Yüzyıl Sonunda Selanik'te Kentlilik Bilinci ve Belediyeye İlgi", **Osmanlı İmparatorluğu'nda Yaşamak,** Çev: Maide Selen, 2. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2000, s: 147.

Yeter, Enis: "Kente Karşı Suç Kavramı Üzerine Düşünceler" **Çağdaş Yerel Yönetimler,** C. 2, S.5, Eylül 1993, s.43-48

Yeter, Enis: "Ülkemizde Büyükşehir Belediyesine ilişkin Görüşler" **Amme İdaresi Dergisi,** Cilt. 24, Sayı. 3, Eylül 1991, s.153.

Yıldırım, Selahattin ve Yiğit Gülöksüz: Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Yapıları Araştırması, **Yerel Yönetimin Geliştirilmesi Programı Raporları Dizisi**; 4, 1994,

Yıldırım, Selahattin: **Yerel Yönetimler ve Demokrasi**, İstanbul, IULA EMME**,** 1993.

Yıldırım, Turan: **Türkiye'nin İdari Teşkilatı,** İstanbul, Alkım Yayınevi.

Yust, K.: **Kemalist Anadolu Basını,** Yayına Hazırlayan: Orhan Koloğlu, Ankara, Nisan 1995, s:123.

Yüksel, A. Haluk - Uğur Demiray: **Basının Toplusal İletişimdeki İşlevleri,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı, 1988.

Zubritski, Mitropolski, Kerov: **İlkel Topluluk Köleci Toplum Feodal Toplum**, çev: Sevim Belli 4. Baskı Ankara, Sol Yayınları, 1974.

Zubritski, Mitropolski, Kerov: **Kapitalist Toplum,** çev: Sevim Belli, 6. Baskı, Ankara, Onur Yayınları, Mayıs 1979.

atılım
Ekmeğimizle oynamayın!
Mirkelam, bugün Antalya'da koşu
atılım
TÜRKİYE İÇİN
Şin içinde iş var
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DOSYASI
Zorunlu eğitim 8 yıla doğru
Falez üstündeki binalar tehlikeli'
Su...Su...Su...
Şair Basacı...
CHP'de kongre heyecanı
EGEPEN
Uçaktan düşen hostes öldü
Subaşı'nın açıklaması
Kalecik'in savu kavakla taşınıyor
Burdur'da su alarmı
Biz İthal Malzemeyle Gerçek Bambu Üretiyoruz..
MOBİLYA DEKORASYON VE TİC.LTD.ŞTİ.
ANTALYA SHOWROOM
DAFLET MI? İHANET MİŞ?
ORÇOĞLU

Haber

Afyon'un gururu

Defterdarlara Bakan'dan uyarı

Demirel Antalya'ya geldi, gitti..

REHBER

(TED)
TEMEL EĞİTİM DERSANESİ
TÜRKİYE DİL BİRİNCİSİ
BEZEN BOYACIOĞLU'nu
Tebrik eder, başarılarının devamını dileriz...

Afyon Basınına Yeni Katılan "Atılım" Ailesine Başarılar Dileriz.
AFYON DYP İL TEŞKİLATI

Gündem

"Ben herkesle böyle konuşmam"

"Sizi sanının ve dürüst bildiğim için konuşuyorum"

REHBER

Akdeniz Spor

Şimşek Gerede yolcusu

Eskrimciler sponsor arıyor

Postacı ve Öcal Almanya'dan kovuyor

Akdeniz atılım

Herkesten daire almayın

Tramvaya zam

Sahiller canlandı

Ücretsiz cilt bakımı

ÇUNCU
DENİZ AKGÜN

...siyasilerden ...inciler

...Tansu Çiller
...yatırımı yapıyorum ! Bakan cenne, para da yakar.

...Mehmet Ağar
"Hakkımda bir suç yok"

...Necdet Menzir
"Yasal süreç edecek olanın sinirini karıştırırım"

...Bülent Ecevit
...bakanlık için Antalya'ya gidiyorum

...Osman Gökalp
"Uçmaya'da peygamber merak ediyorum"

...Deniz Baykal
Bakkalım yeniden aksilik olmam

...Mehmet Dikmen
Bakkalım bile yanında

...Kazım Saturoğlu
Rahmetli arkadaşlara başarılar dilerim"

Hadi bakalım kolay gelsin !

...ndan erdiklerin, canlar ve bunların ge... değil dediklerimiz bayutlara ulaşan hayal pa... ...ıdır. Öte yandan ihtiraslar, cimcet yarı... ...ve çıkarmasında kendini gösteren toplumsal ...

...diyorsak, partilerden biz bir partiden ibaret ...mıyız. Tüm manevralarla bu alışları ...tirlerine çevirmeye çalışıyorlar.

...ademin: *Önce siz buyurun...*

"Ne demek efendim ! Önce siz buyurun"

...ekonomik, sosyal ve siyasal krizde. İşte ...sarılı havada stratejibelirleyen Refah Partisi ...gelip oturmalarına kesin ikdar olmayı ...

...hadi bakalım kolay gelsin !"

Volkan Uysal

Başkan Manavoğlu'ndan ev sahibi Manavoğlu'na ceza

Yatıracağınız her kuruş verdiğiniz yol, su, elektrik ve köprü olarak geri dönecektir.

Muratpaşa Belediyesi Başkan Mehmet Manavoğlu da bu sözü adeta ilke edinmiştir.

Başkan Manavoğlu'nun çöp vergisi Komisyonda ne kadar duyarlı olduğunu herkes bilir. Manavoğlu çöp vergisi yatırma zamanı önceki kurum, kuruluşlar ve basına kendi imzasını taşıyan bülteler gönderir. "Çöp verginizi unutmayın !" yazar bültenlerde.

Ancak, Başkan'ın ihracatçı çöp vergisini yatırmayı unutur. Vergi sürekli katlanır. Daha sonra tazminat ödemesi için Başkan Mehmet Manavoğlu mutasıyla yazı gönderir.

"Verginizi şu tarihe kadar mutlaka ödeyin" Ecce vergi borcu bir ödemenin ardından ! Cesaili da olsa ödemeyecektir bu vergi borcu başka bütün borçlarımız. Ev sahibi Manavoğlu, birkaç yıl suz söylemeden hemen Muratpaşa Belediyesi'ne olan çöp vergisi borcunu öder. Ödev ateş bir rehbet sırasında ne tanıtı nitrandan anlatır. Gazeteci arkadaşımız ise olayın üstüne gider. **"Başkanım kaç para yatırdınız? Evinize mi? Kiracıya ibire verecek misiniz?"** Manavoğlu ne sayı hemen kapatmaya çalışır.

Başkan Mehmet Manavoğlu'nu, önceliklr başkanı bile olsa vergi cezasını affetmeyin.

Aşamalı politika

Aşamalı politika nedir? Önce... "PO" Sonra, "Lİ" Daha sonra ise, "TİKA" En sonunda ise "KA" diye yapılandır. Önemli olan ise pleşin son hecede Müslümanmasıdır.

Doğru yolu bulan adam

Hükümet kurulması için nafile turları devam ediyor. Önce günün DP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a verildiğini Hükümet kurulmamışsa ayın görev Başbakan DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e verildiğini, şimdi ise bu görev Yılmaz'da ! Ancak Mesut Yılmaz'ı düşündüren tek konu ise milletvekili sayısı. Milletvekili sayısı DYP'den 1 tane fazla olmasıydı sanırım yoktu. Bunun ise tek yolu transferden geçiyor. Bunun en çarpıcı örneği ise yemin töreni sürerken Meclis'te yaşandı. DSP Iğdır Milletvekili yemin töreninden hemen sonra ANAP'a geçtiğini açıkladı. Aradaki fark kapatılmaya başlıyordu. Bunu bazıları hamlelik bazıları ise yerinde bir karar olarak nitelendirdi. Bu olay transfer hala tartışılırken, partiler el altından milletvekili transfer atağını başlattı.

Çocuk, milletvekili olan babasına sorar

Baba, sizin partiden başka bir partiye geçerse ne olur?

Hain olur oğlum !

Peki, ya başka bir partiden sizin partiye gelirse ?

O zaman doğru yolu bulan adam olur!

Damlaya, damlaya su faturası kabarır

ÖZEL HAT

Köstebek yuvası gibi

100 Yıl Caddesi üzerinde yeni yapılan bir durumsuz yolların (yaya geçidi) yeniden yapılmasına ihtiyaç olduğu yönünde şikayetler geldi. Yetkililer konuyla ilgili olarak yeni bir yapım yapılmayacağını, sadece yamalama yapılacağını belirtti. Çok geçmeden yamalama işlemine başlandı. Ancak yapılan yamalamanın yetersiz olduğu ve yeniden yapılması gerektiği belirtiliyor. Yetkililer ise yamalamanın yeterli olduğunu ve yeniden yapılmasına gerek olmadığını belirtiyorlar.

Günler sonra gelen indirim kartları

Ödül Hotel'in yeni sahibi Ali Ekber Yıldırım'ın, otelin yeni sezonda yapacağı değişiklikleri açıkladığı toplantıda, otelin yeni sezonda yapacağı değişiklikler arasında, otelin indirim kartlarının da değişeceği açıklandı. Yıldırım'ın açıklamasına göre, otelin indirim kartları, sezon başlamadan önce değil, sezon başladıktan sonra verilecek. Yıldırım'ın açıklamasına göre, otelin indirim kartları, sezon başlamadan önce değil, sezon başladıktan sonra verilecek.

ATILIM SPOR

Kayseri maçını unutun

Futbolcular 2 gün izinli

Kemerspor, evinde nakavt oldu: 0-3

Adalya, ezdi: 76-116

akdeniz atılım

Yolda değil ama zamda hızlılar!

Otyam'ın, sanatçı kişiliği konuşuldu

Kaş ulaşımında arayışlar...

Aylan'da su sevinci

Motosiklet, taksiye rakip

ATILIM SPOR

Şimşek'e sevgi seli

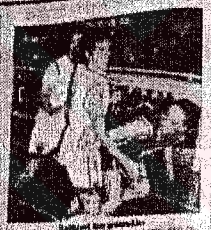

Kolej start alıyor

CLUB HOTEL SERA

Akademik

atılım

Haklarını arıyorlar

Tuzcu ve Özdemir görevden alındı

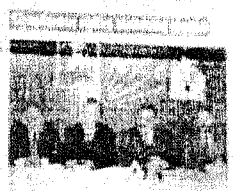

ANAP'ta seçim takvimi başladı

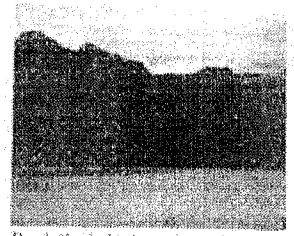

Boydağlar'ın nefti akşam bir başka güzel

Üniversiteler CHP masasında

Ramazan ayında sinirlenmeyin diktat

Sergi gelin çocukların

Politika

CHP'nin iddialı başkan adayı

Belediye başkanlığı görevi sorumluluk ve bilgi ister

SEÇİM HABERLERİ

Fazilet Partisi'nin adayları tamam

ANAP MKYK, bugün adaylarını belirleyecek

DTP Genel Başkan Yardımcısı Göksoy'dan maaş önerisi

"Cep Herkülü" politikaya atıldı

Politika 9

Enver Karataş, işini yarım bırakmayacak

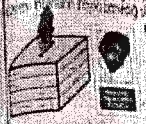

Enver Karataş kimdir?

DSP, bu kez yerel seçimlerde de iddialı

"Bağımsız aday olmak herkesin hakkıdır"

DYP adaylarını belirliyor

Yerel yönetim reformu gerekli

Söyleneçek çok şey var
92.5
RADIOBOX
RADYO
Müzik
DEĞİLDİR
Magazin
Testi tarlası

Hayvancılık; "s.o.s." veriyo
ALGAZ
"Çözümsüz Bırakmaz"
"Yürüyen Ekmek Fabrikası"
ALGAZ
ANTALYA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Hacaloğlu, şaibeli rapora destek verdi
Lara silbaştan
PAMUKKALE
Seyahat
Akdeniz Ateşim Gazetesine yayın hayatında başarılar dileriz...
SEZEN BOYACIOĞLU
Tebrik eder, başarılarının devamını dileriz...

BAŞARINIZI BÜTÜNLEYEN ÇÖZÜM BU ÜRÜNDE SAKLI !..
"BU ÜRÜNÜ TÜM
MESLEKTAŞLARIMA
TAVSİYE EDİYORUM."
PANJURMATİK
KALDERA
SPOR
Altınlar yine Kepez'in
Yoğurdumuz simdi cam kasede
ÜRÜNLERİMİZ DOĞALDIR
HİÇBİR KATKI MADDESİ ve
KORUYUCU MADDE İÇERMEZ

SİZİN RESİMLERİNİZ

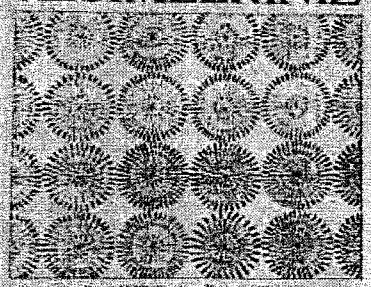

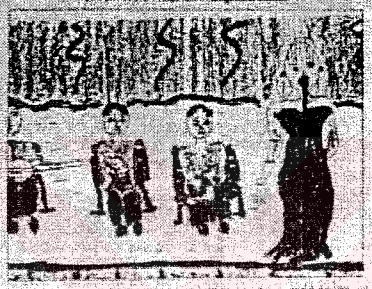

Bir yıldızın parlayışı

Öğretmenlik için Fransa'ya üç ay daha Orta, Lise, üniversite, fakülte... Bütün bunlar, öğretmenlerin gözü önünde, onların yönetiminde geçiyor. Bütün bu okullarda öğrenciler, öğretmenlerini değerlendirmeye alıyorlar. Onlar, öğretmenlerinin nasıl ders anlattıklarını, konuşmalarını ilgi derecesini nasıl ölçtüklerini, sınıf yönetimini, ödevlerini ve sınavlarını değerlendiriyorlar. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin yükselmesinde, ödüllendirilmesinde ve cezalandırılmasında önemli rol oynuyor.

Ama, öğretmenlerin öğrencilerden bu kadar kötü bir değerlendirme alacağından, onlara bu kadar kötü davranacağından değil, bu değerlendirmeyi yapan öğrencilerin, öğretmenlerini bu kadar iyi tanıdıklarından dolayı...

Bu, geçtiğimiz günlerde Fransa'da yapılan bir araştırmanın sonuçlarından biri. Araştırmayı yapan Fransız Milli Eğitim Bakanlığı'nın Değerlendirme Merkezi. Araştırmaya katılan öğrenci sayısı ise 1 milyon 200 bin. Bu rakamlar, araştırmanın ne kadar ciddi bir çalışma olduğunu gösteriyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrenciler, öğretmenlerinin ders anlatırken, konuşurken, sınıfı yönetirken, ödev ve sınav değerlendirirken, ilgi derecesini nasıl ölçtüklerini, sınıf yönetimini, ödevlerini ve sınavlarını değerlendiriyorlar. Bu değerlendirmeler, öğretmenlerin yükselmesinde, ödüllendirilmesinde ve cezalandırılmasında önemli rol oynuyor.

Bilim, genel olarak bir disiplinle ilgilenmeyi gerektiriyor. Bu disiplin, bir alanda bilgi edinmek, bilgiyi sistemleştirmek, yeni bilgiler üretmek için gerekli. Bu disiplin ise ancak bir öğretmenin yönlendirmesiyle gerçekleşebiliyor. Bu yüzden, bir öğretmenin, öğrencilerinin gözünde ne kadar iyi bir yeri olduğu, onun bilimsel çalışmalarını da etkiliyor.

Ülkemizde, öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi gibi bir uygulama yok. Ama, bu araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin, öğrencilerinin gözünde nasıl bir yer tuttuklarını bilmeleri açısından çok önemli.

Ozan Çınarlı Antalya Lisesi

KAREKOMİK

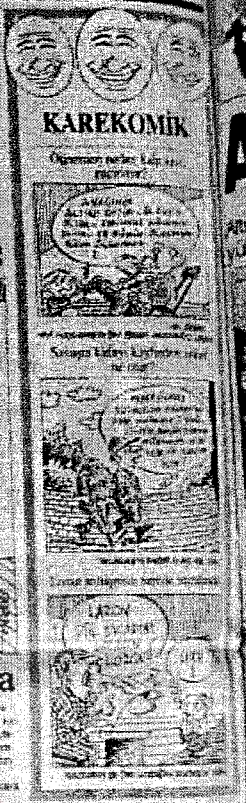

Zıpır Bilmeceler

- Suçlu olmayı asla istemem ama en az hangi suçtan bir kez hapse girdim?

Yedek kaçtığı

- İki arkadaşın yarışmalı çalışıp ne yaparlar?

Dört kol yüzü oynarlar

- Sayan, dayaz ve durulduğu nam şey nedir?

Bakan'ın yalan bir zaman

- Hızlı giden fakat hiç kimseyi ezmeyen?

Trafik polisi

Okuyan... Okuyan...

Kargadan Korkan Korkuluk

Pınar Canbazoğlu

Resimleyen: Pınar Canbazoğlu

Bazı arkadaşlar, duyduğu veya okuduğu olayları anlatmaktan çekinirler. Bu yüzden de, olayın etkisini ve ilginç özelliklerini kaybederler. Anlatılan olayın, anlatılış biçimi kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermek istediğimiz bu kez daha çekinmeden, cesaretle ve duygularını yansıtarak anlatan arkadaşlarımızdan birini tanıtıyoruz.

Alaca Baykuş

Ahmet Uysal

Resimleyen: Ayşen Sönmez

Özdeyişler

- Dalından ayrılan gül, insanın elinde kalmaz.

PLAUTUS

- Ölümsüz olmayan eser ölümsüzdür.

W.PEM

- Hayat, arkadaşlarımızın kalbinde yaşamaktır.

GOETHE

- Hayat, arkadaşlarımızın kalbinde yaşamaktır.

WOODROW WILSON

Barış Manço'ya

Hiç kimsenin gitti diyemediği, gittiğini bir türlü kabullenemediğimiz, gittiğini bir türlü inanamadığımız bir gün yaşıyoruz. Hepimiz, sanki ailemizden bir üyeyi kaybetmişiz gibi derin yıkıntıların içindeyiz. Gerçek hayatlarımızda nasıl olduğunu bir kez daha göstermek istercesine kalbimiz ve duygularımız yaralarımızla ve ıstıraplarımızla birlikte, ölümsüzlüğümüzü ellerimizden gelebildiğince ölümsüz eserlerimizle sağlayacağımızı düşünüyoruz. Hepimiz bir şeyler yapmak istiyoruz. Sanki gitti diyemediğimiz, gittiğini bir türlü inanamadığımız sanatçımız için bir şeyler yapmak, onun ölümsüzlüğüne katkıda bulunmak, onu bir kez daha yaşatmak istiyoruz. Hepimiz, sanki ailemizden bir üyeyi kaybetmişiz gibi derin yıkıntıların içindeyiz. Gerçek hayatlarımızda nasıl olduğunu bir kez daha göstermek istercesine kalbimiz ve duygularımız yaralarımızla ve ıstıraplarımızla birlikte, ölümsüzlüğümüzü ellerimizden gelebildiğince ölümsüz eserlerimizle sağlayacağımızı düşünüyoruz. Hepimiz bir şeyler yapmak istiyoruz. Sanki gitti diyemediğimiz, gittiğini bir türlü inanamadığımız sanatçımız için bir şeyler yapmak, onun ölümsüzlüğüne katkıda bulunmak, onu bir kez daha yaşatmak istiyoruz.

Cemil Çınarlı Antalya Lisesi

Bir demet şiir

TÜRKİYEM

ANTALYA'YA GELMİŞ ATAM

karikatürlü dünya

7 farkı bulunuz

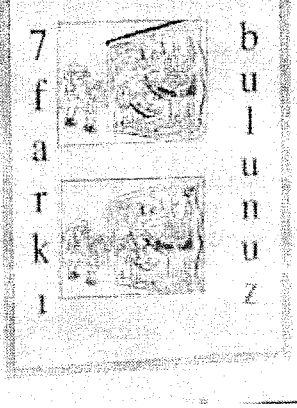

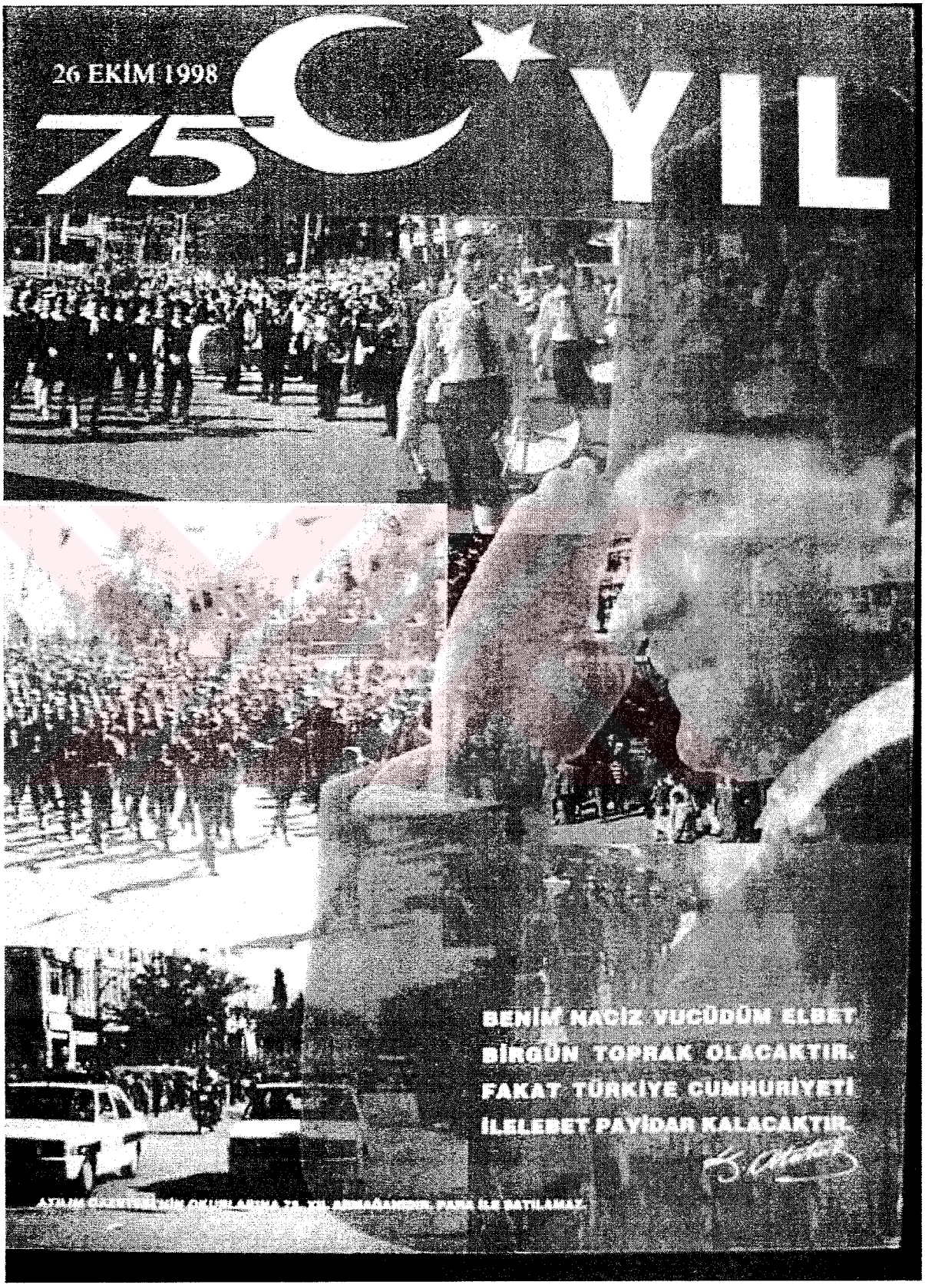
26 EKİM 1998
75 YIL
BENİM NACİZ VÜCÛDÜM ELBET
BİRGÜN TOPRAK OLACAKTIR.
FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLELEBET PAYİDAR KALACAKTIR.

atılım
TÜRKİYE İÇİN ÖZGÜR

Lara, silbaştan

Danıştay son anda yapılaşmaya el koydu

ANAYASA'NIN 138. MADDESİ

Denize 100 metre uzaklıkta

FOTOKOP: ALİ BULUT

Subaşı: İmar planı yeniden değiştirilir

Rıhtımlar iptal edildi

İnşaat sürdü

Top Muratpaşa'da

NASUHİ K. SAYYADA

Hergün 1 sayfalı sayfa SPOR

DGM Başsavcısı NUSRET DEMİRAL'ın Gizli İç Dünyası

Sizi samimi ve dürüst bildiğim için konuşuyorum

atılım

Yazıyanlar: Çetin Yetkin, Emin Değer, Cüneyt Ercenk, Fikret Otyam, Hakkı Devrim, Hayrani Aş, Hayrani Baş, Hayrani Aş, Sevinç Tuğrul, Süleyman Uysal, Selma Kınar, Nahit Kutlan

GÜNDEM

Antalya'da "Barış" rüzgarı

Demirel, geldi, gitti!

Cumhurbaşkanı Demirel, Özbekistan Cumhurbaşkanı İslam Karimov ile görüşmek üzere üç saatliğine Antalya'ya geldi

G. SAYYADA

Kırmızı ette kırmızı alarm

BASINDA ATILIM

ÇETİN YETKİN

Sektörde korkma ve tedbirden olmamızın yıkıcılarını son yıllarda hayvan sayısında görülmüş bir azalma görüyoruz

Talşık ANAP'ı şikayet etti!

OLTA

Paralı asker

MÜKEMMELİ İSTEYİN SAĞLIKLI GÜLÜMSEYİN
ORUCOĞLU
AYÇİÇEK YAĞINIZ

Haber

Tutkunun tragedyası

Türk tiyatrosunun ünlü sanatçıları Ayten ve Cüneyt Gökçer, Antalya Kültür Merkezi'nde sahnelemecek oldukları 'Maria Callas Ustalık' Sınıfı adlı oyun için Antalya'ya geldi

Ü

A

Seyirciye saygıyı hiç unutmadık

Bazen tolerans olmuyor

Bir Antalya vazife

Gün bitiminden bir enstantane

T

Antalya Kültür Merkezi'nden yeni hedefler

1998 yılı kültür ve sanat programı hazır

Antalya turizmini, AKM kimliğiyle bütünleşmiş olarak sürdüren Gürsoy Zeybek, kenti Avrupa'nın kültür merkezi haline getirmek için çalışmalarını sürdürüyor. Bu çerçevede 1998 yılı programları hazırlıklarına başl

A

Yenilik var

Her farklı anlayışa

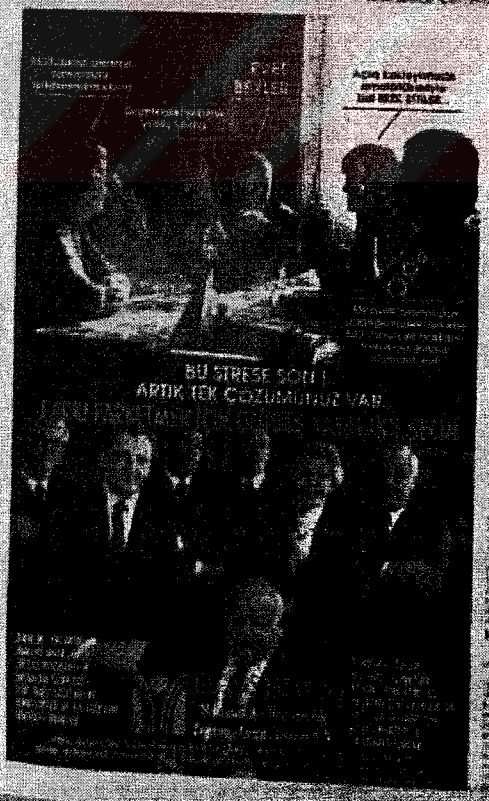

Yeni bestelenen eserler

Antalya Devlet

GAP sevdası

"Haydi, suyu bırakmaya gidiyoruz.."

Portakal+yapay selale= Finike
Afyon, termal suyla ısınacak
Dokunun!
AKAPEN
NESAŞ
Ölüme 10 dakika kala
Ayrılık intiharı
TELE CENTER
VİP TV
VIP AJANS
SUZUKI ANTALYA
PEUGEOT
SUZUKI ALANYA
ÖNERLER OTOMOTİV SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Hain Pusu; 4 ölü, 3 yaralı
Eski bakan, kaza geçirdi

Yarın bütün gözler onun üzerinde

ANTALYASPOR POSTERİ VERİYORUZ

akdeniz atılım

TÜRKİYE İÇİN ELELE

Seçim heyecanı

Ara yerel seçimlerde Antalya'nın 3 beldesinde heyecan son safhada... Yeşilbayır, Adrasan ve Yukarıkocayatak'ta seçmen yarın başkanını belirleyecek...

Antalya'da örgüt üyelerine darbe

Çok sayıda yere el yapımı patlayıcı madde koyduğları belirlenen 3 örgüt üyesi yakalandı

Türkçe Dünyaları kutlandı

Küçük yere bombalı kaymuşlar

Almanlar Antalya'da 2 dönem [illegible]

Şimdi, göç sırası anlara geldi...

Alanya, küçük Almanya oldu!

Türklerin "Acı Vatan" bilip, yıllarda "ekmek" peşinde düştüğü Almanya'nın emeklileri, Alanya'ya yerleşmeyi tercih ediyor

Hoşgeldin çocuklar Temel!

KAMPANYAYA KATILANLAR

'Kimsenin burnu kanamaz'

GÜNDEM

Çocuk parkına folklorlü açılış

Kıbrıs turizmine Antalya'dan destek

final FM BİZİ DİNLEYİN

akdeniz

atılım

'Usta Subaşı'ya güvenin

Antalya'dan 10 yıl önce güven oyu alan 'Acemi Subaşı', bugün 'Usta Subaşı' olarak kendisine bir dönem daha vize verilmesini istedi

Alevler korkuttu

Umutları yolda kaldı

Kredi kartında müthiş vurgun

Hiperaktif çocukları bekleyen riskler

Antalya geceleri doludizgin

Antalya'dan KKTC'deki kumarhanelere sefer

Vakıf Hastanesi'nde bir ilk daha

CHP Konyaaltı Adayı Döşeyen

Cumhuriyet Halk Partisi Konyaaltı Belediye Başkan Adayı tanıtımında pek çok farklı partiyi kurtaran Doktor Kubilay Döşeyen Konyaaltı'na aday gösterildi

İlk tepki Ersü'den

ESTEdenim
LAZER & ESTETİK MERKEZİ

Başbakanlık Kupası elde kaldı

SPOR
Şimşek nefes açıyor

Dün yorucu bir yolculuk sonrası Gerede'ye varan Antalyaspor ayağının tozuyla kros yaptı. Teknik Direktör Abramczyk, bugünden itibaren tempoyu artıracaklarını söyled

Sidespor üvey evlat

Başkan Hüsnü Şen: Side Belediyesi'nin milyarlarca liraya maledilerek sarı sayfalı salonun hizmetine sunulan sahaya sahip çıkmamasını eleştirdi

OLYMPOS
TEST
ARTIK
PAZARTESİLERİ DE
SİZLERİ SARACAK!

akdeniz atılım

Yolda değil ama zamda hızlılar!

Daha fazla yolcu alabilmek amacıyla kalçın yavaşlığında yol alan minibüsçüler, zam hızında kendilerine rakip tanımıyor. Yolcu taşıma ücretleri 2 ayda 2 kez zamlanarak, 60 bin liradan 80 bin liraya çıkarıldı

Zam yeterlimiş!

Söylesiye sanatçı da katıldı

Otyam'a hediye

Otyam'ın, sanatçı kişiliği konuşuldu

Kaş ulaşımında arayışlar...

Avlan'da su sevinci

Eskisi gibi

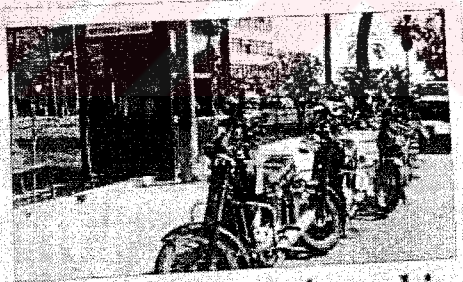

Motosiklet, taksiye rakip

GÜNÜN İÇİNDEN

ARANYA SAYFASI

altınpınar

KENTTEN

Futbolda Sorumluluk

Tam anlamıyla takım oyunu Futbol... Sadece sahaya atılan erler ile değil teknik heyeti, yöneticisi, basını ve taraftarıyla bütün oyunu...

Yedekte kalan futbolcular dahi bu gibi dahil.

En iyi transferden yapan kulüp, taraftarı yoksa ya da birinci lige hazır değilse istenen hedefe ulaşılamayacağı gibi, yetersiz kaynak ve sahiplenmeyen yoksulsa yine başarı fırlıyor.

Av. Hasan ŞUBAŞI

Milyonluk takımlarla aynı kulvarda **yarışan Anadolu** takımlarının başarısı, fesislerini tamamlayıp birinci ligde kökleşmeleridir. Bu noktaya gelmek zorlu bir mücadeledir. Ancak bundan sonra hem taraftarları ve basınıyla bütün oyunu gerçekleştirse hedef yükselecektir.

Motivasyon ve profesyonellik, takım çalışmasındaki başarının geleceği ve hedefe varmak için mutlak gerekli unsurlardır.

Motivasyon için yönetim, teknik heyetinin ve aynen yapmaları gereken futbolcularının arkasında durmalı, bu profesyonel kişiler kasıtlı hataları olmadığı ve görevlerini iyi niyetle yapmaya çalıştıkları sürece yönetimin bundan sakınacağını hissetmelidir. Kulübün bu konudaki istikrarı en büyük güvence ve motivasyon için temelidir. İyi niyetli çabalara rağmen yetersizlik söz konusu olduğunda tabi ki, yönetim de profesyonelce tedbir alacağı gibi çabucak hata ya da başarıdan da bu takım oyununca cezalandırır ya da ödüllendirir.

Kulübün kuralları olmalı. Ne zaman hangi olayda nasıl davranılacağının belli olması, kurumun kurumlaşabilmesi için gereklidir. Yönetimin desteğini hisseden teknik heyetin takımı motive etmesi, [illegible] sahiplenmesi kolaylaşır. En iyi hocalar dahi kötü yönetimin desteğini hissetmiyorsa başarı sansa bağlı hale gelir.

Teknik direktörlerin hatadan da olacaktır. Futbol da galerilerin, futbolcuların, hakemlerin, taraftarın yanı sıra, tüm ülkenin sayısız hatadan oluşacaktır ve değildir. Önemli olan en az hatalarla profesyonel bir duruşla kalabilmektir. Hatasız maçlar yapan hoca futbolcu da yoktur. En iyi hakemler de hatasız maç yönetmemiştir. Burada en az da olanlar Teknik Direktörlerdir. Çünkü yöneticiler genelde başarısızlığı hoca hakemine ya da futbolcuya çıkarmaktadır. Futbolcuda çok zorlanıyorsa hakeme veya hocaya küfür bulacaktır. Hoca bu motive edemiyor diyecektir. Burada yöneticiye düşen futbol adamları bir parçasına görev ve sorumluluğunu yüklemektir.

Yönetim hataları alt alta toplayıp bunu fatura kesmez. Futbolcu istemiyor diye Teknik Direktörün işine son veren Kulüp ayakta kalamaz. Çoğu gibi hoca istemiyor diye futbolcusuna da yok satamaz.

Takım oyunu başarısında sorumludur. Bu futbolcu ve teknik heyetin kasıtlı olmayan hatalarını dahi telafi edecektir.

Anadolu takımlarının zor şartlardaki mücadelesinde, takımın iyi ve kötü günlerinde destekleyeceğini öğrenmiş bir taraftar kitlesi büyük şanstır.

Yerel basın ise bu sektörde artısına olarak taraf olmak, kendisini takımın desteklemesi durumundadır. Kişileri değil, kurumları desteklemelidir. Eleştiriden doğabilir. Yöneticiler bu eleştirilerden paralanmalıdır. Ancak bu hoca gitsin ya da, şu hoca gelsin yolundaki eleştirilerin yoğunlaşması, baskı haline gelmesi ise doğru değildir.

Profesyonellik sizden sonra kalacaktır. İyi bir profesyonel görevini kusursuz yapmak için çaba gösterir, görevini yaptığı ölçüde ücretini artırır.

İşini yapan profesyoneller, bazıları taraftar veya teknik heyetten gelen olmasalardır varsa işe çok [illegible] Bu da [illegible] medya-yöneticiyi aşkta [illegible]

Yeterince profesyonel olmayan bir futbolcu, yetmeyeli daha olsa çevresinden çok çabuk etkilenmeyi için gittiği duygusuzluğu ve ilgisizliği sezebilir.

Futbolda yıldızlar, yıldızlar hep olacaktır. Artık görevini yapan profesyonelliği ve sorumluluk bilinci içinde olanları hayranlık bulmaya devam edeceklerdir.

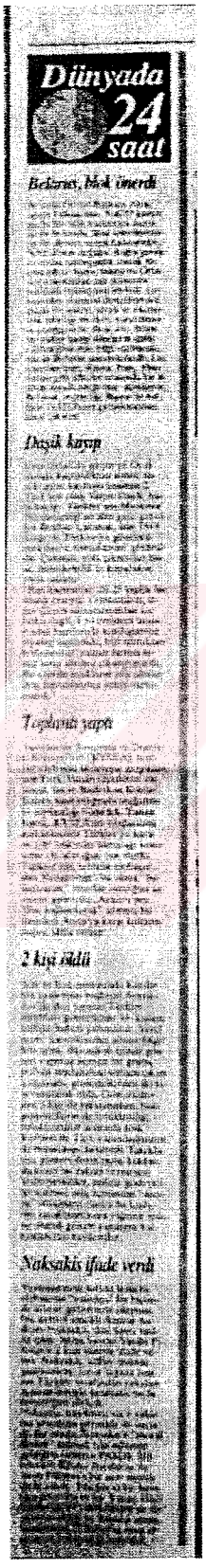
Dünyada 24 saat

Belarus, blok ümerdi

Dışişl kayıp

Teşkilatı yapı

2 kişi öldü

Naksakis ifade verdi

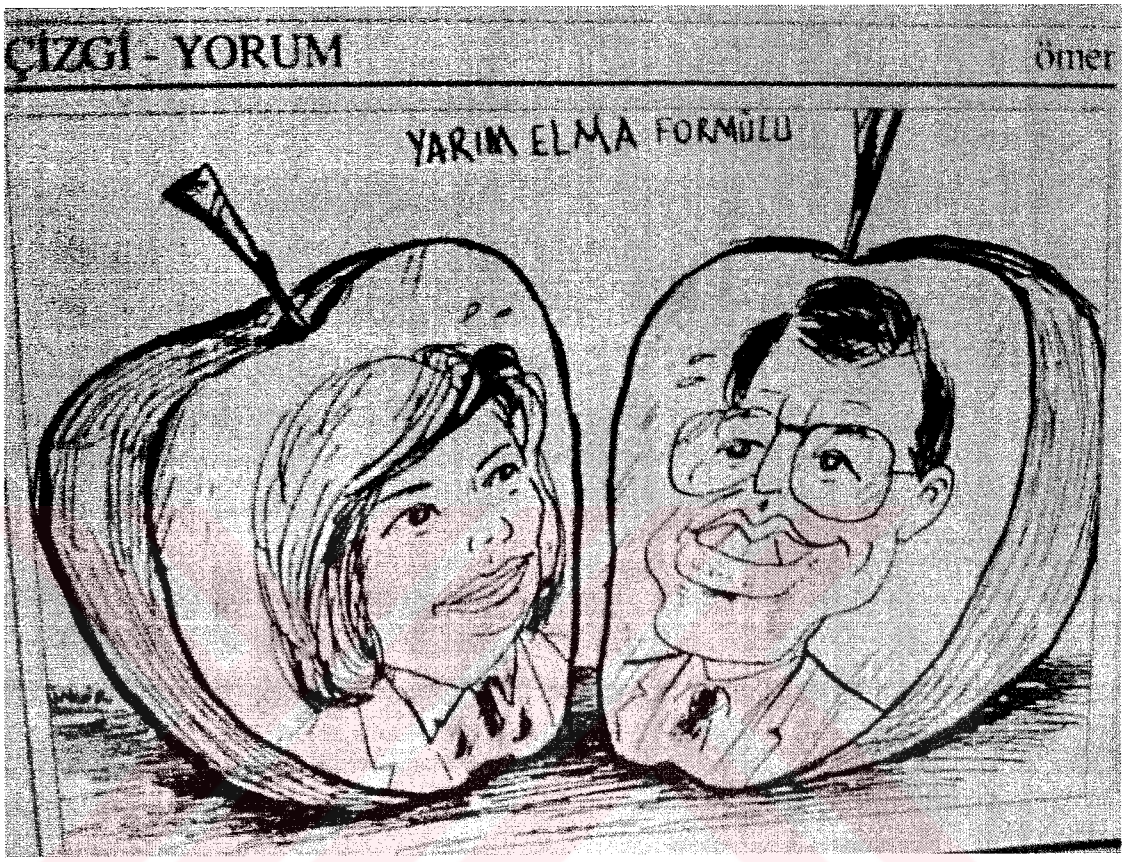
ÇİZGİ - YORUM
ömer
YARIM ELMA FORMÜLÜ

11 AYIN SULTANI

Ramazan

Oruç kimlere farzdır?

Bir Ayet

Bir Hadis

Değerli Eşim

Sol Cennet'in Irmakları

İFTAR VAKİTLERİ

İSPARTA	ANKARA	İSTANBUL	İZMİR
17.17	17.24	17.18	17.18	17.13	17.15

"O" yüzyıllara bedeldir

İFTAR SOFRASI

Hz. ÖMER

11 AYIN SULTANI

RAMAZAN

Cuma Namazı

Cuma, mübarek bir gün olup, Müslümanların bayramıdır. Cuma Namazı, kitap, sünnet ve icma ile sabittir.

RAMAZAN SOFRASI

İSLİM KEBABI

ZÜBEYR BİN AVVAM

Sevgili Antalyalılar...
Av. Hasan SUBAŞI
ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
geleceğe yatırım yapıyoruz.
Yapılan tüm çalışmalar
gelecek kuşaklara temiz ve sağlıklı
bir çevre bırakmak içindir.

Günler & Geceler

Adalya Tesisleri Halkla İlişkiler Müdürü Recep borsacı Öztürk hostes Klimya ve Yıkılmaz ile solist Başkal in dostlukları gıpta ediliyor.

Sosyete güzelleri birbirlerinden ayrılamıyorlar

A

H

triptizci güzel

C

Eğlencede bile politika var

ANAP eski Merkez İlçe Başkanı Nedim Sofuoğlu eğlenirken bile kendisini politikadan alamıyor

B

Eğitime hali saha gelin...

A

Natalia, iyi votka arıyor

A

Doyasıya eğlenc

Mavi gözlü erkeklerin spermine talep büyük

Dondurulmuş sperm ve yumurtalık satışları hızla artarken, uzun boylu ve mavi gözlü erkekler tarafından verilen spermlere ilgi çok daha büyük

Şeker hastaları fast food'a dikkat

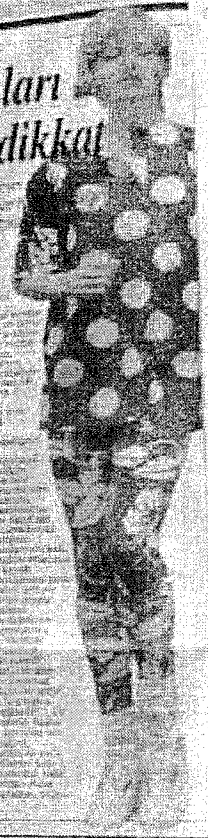

Stres verem yapıyor

Süper aspirin kansere ilaç

ANTALYA YTONG
Sanayi ve Ticaret A.Ş.

ECZA KOOP

ANTALYA ECZA-KOOP YENİDEN YAPILANIYOR

ESKİŞEHİR VE KONYA ECZA-KOOP'LA BİRLİKTE YAKLAŞIK 1400 ECZACI ORTAĞINA KALİTELİ VE ÇAĞDAŞ HİZMET GÖTÜRMENİN HAZIRLIĞI İÇİNDEYİZ.
BU AMAÇLA,
ANTALYA ECZA-KOOP'A

PALME D'OR-CANNES 82
YOL
"YOL" kendi ülkesinde
Güneydoğu'nun "Yol"u Batı'da

Toprağı ışıtan bilim adamı

Dünyada bazı ülkelerde büyükelçi statüsü bulunan, ağırlıklı bir amaç için kurulan tek bilim adamıdır Prof. Dr. Refik Ozan... Hacettepe Üniversitesi'nden ayrılıp yeniden çalışmak üzere Paris'e dönmüş ve 1976 yılında kapılan

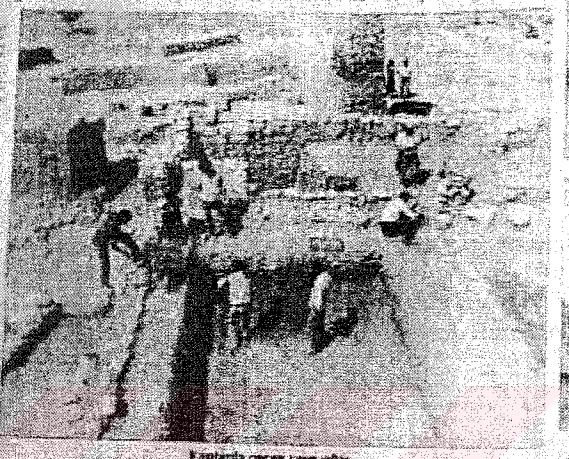

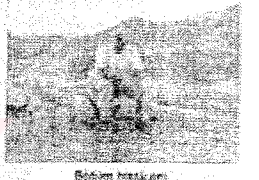

Maria Callas Antalya'da

Patara'ya özel konum

magazin

Antalya geceleri doludizgi

Antalya'da kış geceleri yaz sezonunu aratmıyor. Güneş'in Toroslar'a kasına çekilmesiyle birlikte gece perdesini çekince barlarda hayat ba

Otoracak yer yok

Müzik ziyafeti

Eğlencenin adı

The Northe Shield Pub Bar

Tekila Bar

Sadye Bar

Cayken

uyuttu

Kampanyanın

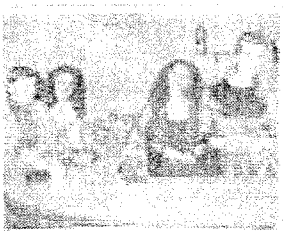

Gece eğlencesi
yeni bir

akdeniz atılım

İşte adaylarımız

Uzun süredir beklenen listeler sonunda açıklandı. DYP'de Hatice Salman, Murat Güngör, MHP'de Tuncay Toskay, ANAP'ta İbrahim Gürdal ve DSP'de Sancar Sayın listede sürpriz isim olarak yeraldı

Yolu Antalya'dan geçti

Manavgat'ta sel toplantısı

Altınova'ya çiçek borsası

YTONG'tan milyarlık proje yarışması

Öğrencilere yangın eğitimi

ANAP'ta istifa

ESTEDERM

MAHALLE TURU

HİZMETTİN ÖZMEN

Gülveren'de yol, toplu taşıma ve elektrik sorunları var

- Okul, ortaokul ve imam projesini olmasına karşın tek okulun bulunmadığı Gülveren'de öğrenciler Sarak Mahallesi'ne gitmek zorunda kalıyor.
- Elektrik sıkıntısı iki yeni trafo ile önümüzdeki yaz aylarında giderilmiş olacak.
- Ormanlık alandaki tahribat ise bir türlü önlenemiyor.

Bursa okul ve çocuk parkı yok

Pazaryeri için Belediye'den söz...

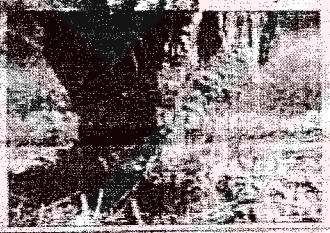

Ormanı kurtaralım

Yeşilyurt, komşu Gülveren'le aynı sıkıntıları paylaşıyor

Yollar açılıyor

Sanayi Sitesi girişi. Kaza yeri

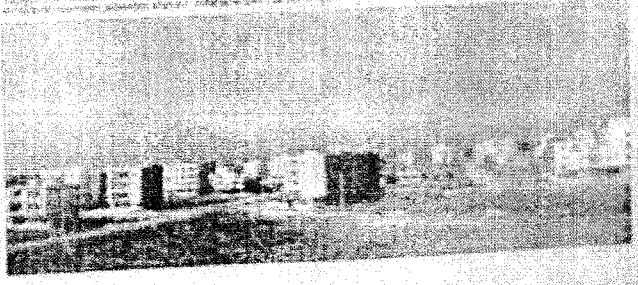

Gülveren ve Yeşilyurt kardeş mahalle

KADIN

6 bin yıldır aynı tutku

Kadının güzellik tutkusu tam 6 bin yıllık. Tıpkı Pelerin çağdan bu yana güzelleşmeye çalışan kadın, bunun için oldukça kimyasal maddelerden, tarihin hiçbir çağında bu kadar çok faydalanmadı.

Canavarlar kol geziyor

Anaların

Size, nasıl hitap edilir

Sağlıklı yaşamın sırla

Sevgilimin

Bunları biliyor musunuz?

Balın yararları

Kalınış peynirler

Fokgözden yararlanın

Kuşkonmazı yaparken

Dondurulmuş ürün daha vitaminli

Kahve kalp krizini önlüyor

Mayonezin tutması için

ÜRÜN

Açıld

Yaşamınız daha da renkleni

Tarih	Üst başlık, başlık, spot	S. No	Konum	Fotoğraf	Köşe Adı Yazarı
11 Ağustos 1995	Lara, silbaştan Danıştay son anda yapılaşmaya el koydu	1	Manşet		
11 Ağustos 1995	İlk sayıda Selma Kunar okuyuculara merhaba diyor. Telefon numarası köşenin üstünde yer alıyor. Yine Kunar okuyuculardan çevrelerinde gördükleri haksızlıkları ve sorunları anlatmalarını istiyor	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
12 Ağustos 1995	1. Lara-Güzeloba hattında halk otobüsleri kurallara uymuyor. 2. Kepezaltı Santra Mahallesinde telefonlar kesik 3. Deniz ve Sinan Mahallelerinde sinek sorunu Not: Köşede bu konularda yetkililer aranmış ve açıklamalarına da yer verişmiş.	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
13 Ağustos 1995	Burası Antalya Su ihtiyacını dereden karşılıyorlar Susuzluk – ASAD Genel Müdürü açıklamasından alınmış	10	Sağ üst	1 Büyük renkli dereden bidonlarına su dolduran kadınlar	
14 Ağustos 1995	Trafik problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Ağustos 1995	Yıldız Mahallesine müjde veriliyor Ulaşım sorunu olan mahalle sorunu Özel Hat'tın sorunu yetkililere aktarmasıyla çözülüyor. Çevre kirliliği	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
17 Ağustos 1995	ASAT'tan taviz yok Tüm yönetimlerin, "Oy" gözü ile bakıp, elektrik , su , yol götürerek teşvik ettiği gecekondulara, ASAT Genel Müdürü Kıldıran tavır koydu	1	Sağ alt	1 Genel Müdürün çalışma sırasındaki fotoğrafı	
17 Ağustos 1995	1. Işıklar'da su kesintisi 2. Minibüsçüler denetlensin (Santral Mahallesi)	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
17 Ağustos 1995	Antalya'da kentleşme sorunu	6	Sol üst		Konuk yazar Doç.Dr. Tuncay Heyişçi
18 Ağustos 1995	Kepezaltı Mahallesinin çöp sorunu	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
20 Ağustos 1995	Dünya kentiyiz ama hizmette fakiriz Antalya'yı ameliyat masasına yatıran siyasi partilerin il başkanları sorunları ve yapılması gerekenleri Akdeniz Atılım'a anlattılar	1	Manşet		
23 Ağustos 1995 Salı	Zerdalilik mahallesinde başıboş köpekler Gürültü kirliliği	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
24 Ağustos 1995	Hizmet ayıbı	1	Manşet	2	

	Belediye, toplu taşımacılıktan elini, ayağını çekti. Vatandaşlar iki yıldır, halk otobüsü ve dolmuşçuların insafına bırakıldı.			Garajdaki otobüsler Başkanın küçük vesikalık fotoğrafı	
24 Ağustos 1995	Seyyarsatıcılar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Ağustos 1995	Su problemi Seyyarsatıcıla	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
29 Ağustos 1995	Çevre kirliliği Trafik problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
31 Ağustos 1995	Hukukçu başkan Yeryüzündeki, en büyük mutluluğu "sevgi" olarak tanımlıyor. En hoşlandığı övgü "dürüstlük", sakin, kararlı olaraktan tanımıyor. Hoşgörülü, ancak onun da sınırı var. Güzel sanatlara ilgi duyuyor. Resim yapıyor. Evinini duvarlarında kendi yaptığı resimler asılı. Mimar olmayı düşlerken, hukukçu olmasını biraz da kadere bağlıyor	7	Tam sayfa	2 eşiyle siyah beyaz fotoğraf	Selma Kunar
1 Eylül 1995	Kepez'de Pazar yerlerinde denetim yok Selma Kunar kentteki belediye başkanlarıyla seri röportajlar yapıyor. Subaşı'nın ardından Kepez Belediye Başkanı İsa Aydemir'le konuşmuş.	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Eylül 1995	Muratpaşa Belediye Başkanı Özdemir Manavoğlu ile söyleşi	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Eylül 1995	Muratpaşa Belediye Başkanı Özdemir Manavoğlu ile söyleşi	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Eylül 1995	Silolar için hibe iddiası Hasan Subaşı tatilde	1	Alt	1 Hasan Subaşı mayolu deniz kenarında mangal yaparken	
5 Eylül 1995	Antalya'nın yaz nüfusu Antalya'nın yaz aylarında ki nüfus artışını ve bununla birlikte özellikle yerel yönetimlerin yaşadığı sorunlara değiniyor	3	Sağ üst		Görece Giray Ercenk
5 Eylül 1995	1. Konyaaltı varyantı pislik içinde 2. Memurevlerinde sivri sinek sorunu	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
6 Eylül 1995	Subaşı: Falezlere bariyer yapılacak BŞBB Lara yoluna bariyer yapımı için masrafları karşılamaya hazır olduklarını belirtti. Karayolları da "Bir protocol yapar hemen başlarız" dedi	1	Manşet	Başkanın açıklama yaparken fotoğrafı	
9 Eylül 1995	ANET atakta Antalya Entegre Et Tesisleri, şoklanmış paketler içinde salam, sucuk, sosis imalatı ve satışına geçiyor Tesisler çok amaçlı kesimhaneler de ilave edildi	1	Manşet	ANET tesisleri ve başkanın fotoğrafı	
13 Eylül 1995	Belediyeden öğrencilere kırtasiye yardımı… ABŞBB Güzeloba İlköğretim Okulu'nda bulunan öğrencilere okul araç ve gereçleri dağıttı	5	Alt orta	Siyah beyaz fotoğraf dağıtım sırasında	

				çekilmiş	
26 Eylül 1995	Bilinçsiz yeşillendirme Şehir girişinde ve şhir içindeki yolların arasında yapılan yeşillendirmenin birçok kazaya neden olduğunu belirten bir okur "Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün bilinçsiz olarak yaptığı yeşillendirme, özellikle kavaşaklarda araçların birbirini görmesini engelliyor ve birçok kazaya neden oluyor diyor." Park ve Bahçeler Müdürü Yardımcısı Ramazan Duman ise sorunun çözüleceğini söylüyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
27 Eylül 1995	Muslukardan mikrop akıyor Çamuru andıran suyun hastalıklara neden olabileceğini belirten doktorlar halkı uyarırken, ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran da olayı doğruladı ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran sorumlu ucuz malzeme kullanan mütahitler	1	Manşet	ASAT Müdürü	
3 Ekim 1995	Lokantalar denetlensin	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Ekim 1995	Minibüslere egzos kontrolü yapılmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
3 Ekim 1996	Lokantalarda denetimler yetersiz	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Ekim 1995	Taksiciler denetlenmiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Ekim 1995	Semt pazarları kaldırılsın diyor bir okur	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Ekim 1995	Bariyerler yapılıyor Lara yolunda yapılacak bariyerler için Karayolları ile Büyükşehir Belediyesi arasında bir protocol imzalandı. Gerekli para belediyece karşılanacak	1	Orta		
6 Ekim 1995	Trafik sorun	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
9 Ekim 1995	Dinar depreminden sonar Antalya'da yaşanacak bir depremin sonuçlarına dikkat çekiyor	3	Sağ üst		Görüş M. Emin Değer
9 Ekim 1995	Sanatçılar yerel yöneticilerden destek bekliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 Ekim 1995	Mevlana, Milli Egemenlik, Etiler'de ulaşım sorunu	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Ekim 1995	Belediyeden kış denetimi Kış mevsiminin yaklaşımıyla birlikte Büyükşehir Belediye Zabıta Müdürü kentin çeşitli kesimlerinde odun denetimine başladı	1	Sağ alt		
16 Ekim 1995	Dolmuşlardan şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR

17 Ekim 1995	ASAT'ın gelecek yüzyıl su projesi 1995 yılının başından itibaren 65 bin metre su borusu döşeyen ASAT Genel Müdürlüğü hedefin bu rakamı 100 bin metreye çıkmak olduğunu açıkladı.	1	Sol alt	1 ASAT Genel Müdürünün fotoğrafı	
17 Ekim 1995	Şehir toz içinde	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
19 Ekim 1995	Büyükşehir borsa zengini ABŞBB, büyük bir riske girdi. Borsada aldığı hisse senetleri değer kazanınca bu işten tam 50 milyar lira kazandı. SSK'ya borçlarını ödediler	1	Sağ orta		
19 Ekim 1995	Yüksek Mahallesi çocuk parkında trafodan şikayet ediliyor Kaldırımların işgaledilmesinden şikayet edilmiş. Zabıtayı arıyan Özel hat ekibi konuyu görüşmüş. Vatandaşlarada şikayet için gerekli numaralar verilmekte.	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
23 Ekim 1995	Yine dolmuşlardan şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
24 Ekim 1995	ANTKOP sakinleri üst geçit istiyorlar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
25 Ekim 1995	ANTKOP'ta sokak isimleri yok Sinyalizasyon eksik	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
27 Ekim 1995	Minibüsçülerden Belediyeye tepki Kendisine bir depolama yeri gösterilmediğini söyleyen Minibüsçüler Odası Başkanı Ramazan Istıl, "Göçmen kuşlara döndük" diye konuştu	10	Sol üst	Renkli toplu halde şoförler ve Minibüsçüler Odası Başkanın fotoğrafı	
29 Ekim 1995	Muhtarlar uyardı! Yerel yönetimin önemli bir kademesini oluşturan muhtar, Antalya milletvekilinin Antalya'dan çıkmasını istiyor. Partilere "ithal aday gelirse oy yok" uyarısı yapılacak	1	Manşet	Muhtarların toplu fotoğrafı	
30 Ekim 1995	Subaşı, "Milletvekilliğini düşünmüyorum" DYP Antalya milletvekilliğine kesin aday gözüyle bakılan BŞBB Subaşı, şok bir açıklama yaparak aday olmayacağını söyledi Vatandaş ne diyor? "Başkanlıkta başarılı"	1	Manşet	Vatandaşın ve Subaşı'nın renkli fotoğrafı	
31 Ekim 1995	Kaleiçinde çöplerin söylenen saatte alınmadığı şikayet konusu yapılmış	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
31 Ekim 1995	Mahalle Turu Bir zamanların muşmula, portakal, limon ve turunç kokan yemyeşil bölgesi "Molla Mehmet Bahçesi" şimdilerin Etiler'I Molla Mehmet mahallesi olması gereken ama anlaşılmayan adı gibi neden geciktiği anlaşılmayan hizmetleri Muratpaşa Belediye Başkanı Manavoğlu "muhtarlar bana gelmiyor" darken Öztürk'ün "kasıtlı bir şey değil, yıllardır gittiklerimiz seçim atmosferi dışında hizmet vermedi" yaklaşımlar sorunun anahtarı	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
1 Kasım 1995	Elmalı Mahallesi	7	Üst		MAHALLE

	Caddeler otopark gibi Bayındır Mahallesi İmarsız Bayındır				TURU. Nizamettin Özmen
2 Kasım 1995	Sütçüler Nüfus artışında en yoğun semt Yenigün Kent ortasında okulsuz mahalle	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
3 Kasım 1995	Yıldızda park ve yol sorunu En fazla seçim sandığı güvenlikte	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
3 Kasım 1995	Otopark problemi var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Kasım 1995	Fatih mahallesinde tapu sıkıntısı Karşıyaka suya hasret	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
5 Kasım 1995	Yağmurla gelen felaket... Antalya'da dün gece başlayan şiddetli yağış ve hızı saatte 60_70 km bulan rüzgarın şiddetinden köprüler yıkıldı. Yollarda çöküntüler meydana geldi	1	Manşet	2 Sel fotoğrafı	
5 Kasım 1995	Konukseverliler, hizmet istiyor Varlık mahallesi her yağmurda sular altında	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
6 Kasım 1995	Memurevleri'nde en büyük korku su baskını Balbey'in sokakları çok dar	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
7 Kasım 1995	"Barış" muhtarı Belediyesi ile "barışık" değil "Kanal" mahallesinin direkleri yolda kaldı	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
9 Kasım 1995	Çamlıbel'I kanal ıslah projesi kurtaracak Yenidoğan tapu bekliyor	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
9 Kasım 1995	Kaldırımlar esnaf tarafından içgalediliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Kasım 1995	Ahatlı, once altyapı bekliyor... Kültür'ün eksiği imar	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
10 kasım 1995	Gürültü problemi var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
11 Kasım 1995	Arapsuyu'nun telefon ihtiyacı	7	Üst		MAHALLE

	Kuşkavağı'nda yeşil alan var, yeşil yok!				TURU. Nizamettin Özmen
11 Kasım 1995	"Cumhuriyet Meydanı Projesi" start aldı ABŞBB Cumhuriyet Meydanı için iki yıl once hazırlattığı proje çalışmalarını başlattı	10	Sol üst		
13 Kasım 1995	Kışla semtinde eski, yeni içiçe Barbaros'un 40 yıllık muhtarı Salih Dede	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
14 Kasım 1995	Bahçelievler'de muhtar - aza dayanışması Bir zamanların Zeytinköyü "Gebizli"	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
14 Kasım 1995	Ulaşım problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
16 Kasım 1995	Deniz muhtarına gore, sorun yok Tarım mahallesi, betonlaşmaya ne kadar direnecek	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
17 Kasım 1995	Yeşilova elektrik kesintisi baş sorun Mehmetçik'te su arkları pislik içinde!	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
17 Kasım 1995	Çevre sağlığı Çöp problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
20 Kasım 1995	Altınova'da barış dolu günler Gündoğdu'nun derdi su baskınları	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
20 Kasım 1995	Ulaşım sorunu Gürültü kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Kasım 1995	Park sorunu şehir merkezinde önemli bir problem	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
22 Kasım 1995	Altyapı kazıları sorun	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
23 Kasım 1995	Sinan'da, kapatılan yollar otopark oldu! Demircikara kentin gözbebeği olacak	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
23 Kasım 1995	Kentin kalbine neşter attık!... Antalya'nın en büyük projelerinden biri olan Kalekapı Projesi için çalışmalar hız kazandı	10	Sol üst	Projenin maketi Ve Subaşı'nın küçük fotoğrafı	
24 Kasım 1995	Çöpler toplanmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar

25 Kasım 1995	Selçuk'taki sorunlar, trafik, itfaiye ve seyyar satıcılar Haşim İşcan mahallesinde "Sit" sıkıntısı...	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
28 Kasım 1995	Meltem üst geçit ve sinyalizasyon istiyor Fabrika mahallesinin en büyük derdi okul	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
1 Aralık 1995	Kepezaltı Santral Mahallesi 5214. sokakta sokak lambaları yanmıyor Çöpler toplanmıyor	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
1 Aralık 1995	Zümrütova'da, tarım artık karın doyurmuyor Bölge halkının uğraştığı tarım insanlara yaptığı masrafı bile geri vermiyor. Üretici banka faizi ve kabzımalın karşısında eziliyor Yenigöl'ün koruma bandındaki tapulu arazilere bina yapılıyor Havaalanının batı ve güney cephesini kapsayan Yenigöl mahallesi tam bir kıskaçta. 12 Eylül hükümetinin insanlara danışmadan alan çevresine 100_400 metre koruma bandı koyması ve kamulaitırmasının ardından şimdi de belediye burayı işmerkezi olarak gösteriyor ve ev yapıyor	7	Üst	3 fot.	MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
1 Aralık 1995	Kaleiçi "İtfaiye" istiyor Antalya'nın sit alanı içinde bulunan Kaleiçi'ndeki yerüstü yangın hidrantlarına kapak dayanmıyor. Mahalleli ise burada bir itfaiye birliğinin kurulmasını istiyor.	10	Sol üst		
2 Aralık 1995	Antalya sokaklarını levhalar tariff edecek Antalya Büyükiehir Belediyesi tarafından başlatılan uygulamayla, yerleştirilmesine başlayan ışıklı panolar, mahallelerde cadde ve sokakların isimleri ile numaralarını gösterecek	2	Sağ alt	Belediye ekiplerinin pano takarken görüntülendiği renkli fotoğraf	
3 Aralık 1995	Yeşilbahçe'nin en büyük derdi yol Özgürlük muhtarı, TEDAŞ'tan şikayetçi	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
4 Aralık 1995	Varlık mahallesinde semt pazarı yok	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Aralık 1995	Altınkum'un bayan muhtarı öğrenci Göksu mahallesi, imar planının uygulanmasını bekliyor	7	Üst		MAHALLE TURU. Nizamettin Özmen
4 Aralık 1995	İlk mecliste 18, son mecliste 6 kadın Erken genel seçim ile birlikte politika nabzı oldukça yüksekken, Antalya Kadın Platformu listelerinde kadın sayılarının az olması kınandı	10	Sol üst	3 renkli fotoğraf	
5 Aralık 1995	Ulaşım problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
6 Aralık 1995	Seçim haberleri	5	Üst	Muayene	

	Belediyeden sağlık hizmeti Antalya Büyükşehir Belediyesi Sağlık Şube Müdürlüğü'nce son bir haftada 178 hasta muayene edildi.			sırasında renkli fotoğraf	
6 Aralık 1995	Gülveren mahallesi oturanları park istiyor	1	Üst		
6 Aralık 1995	Ulaşım problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
7 Aralık 1995	Adaylarımızı tanıyalım ANAP ve DSP	7	2 fot		
7 Aralık 1997	Altyapı çalışmaları bıktırdı Yollar bozuk	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
8 Aralık 1995	Büyükşehirde mesai sıkıntısı ABŞBB mesaili çalışan itfaiye, sivil savunma ve toptancı hal personelinin iki aylık mesai ve ücretlerini vermiyor	10	Sol üst		
9 Aralık 1995	Adaylarımızı tanıyalım DYP YDH	7			
10 Aralık 1995	Adaylarımızı tanıyalım RP IP	7			
12 Aralık 1995	Adaylarımızı tanıyalım Adayların çalışmalarına ayrılmış	7			
12 Aralık 1995	Çöp problemi Seyyar satıcılardan şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
13 Aralık 1995	Bahçelievlere gece 21'den sonra gitmek mümkün değil	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Aralık 1995	Adaylarımızı Tanıyalım DYP	7			
16 Aralık 1995	İşte Antalya 2000 Akdeniz Üniversitesi'nde konferansta Antalya'nın 21. yüzyılda yeni projelerle bir bir dünya kenti olacağı belirtildi. Konferansa konuşmacı olarak katılan ABŞBB Hasan Subaşı Antalya'yı 21. yüzyılda yeni projelerle dünya kenti yapacaklarını belirterek, bunu belediye, vatandaş işbirliği ile sağlayacaklarını söyledi	1	Manşet	DYP ve YDH reklamları 2. sayfada tam sayfa DYP 7. sayfada yarım sayfa DYP	
16 Aralık 1995	Adaylarımızı Tanıyalım YDH adayı tanıtılmış	7			
21 Aralık 1995	Belediyeden mandıra baskını	10	Alt orta		
25 Aralık 1995	Seçim sonuçları Türkiye geneli DYP %19.48 134 ANAP %19.69 135 DSP %14.68 92 RP %21.06 156 CHP %10.64 66	1, 6, 7			

	Antalya DYP 3 CHP 3 ANAP 2 RP 1 DSP 1				
26 Aralık 1995	Vekillerimiz Antalya için el ele vermeil	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
26 Aralık 1995	Bölge milletvekilleri tanıtılıyor	7			
27 Aralık 1995	Siyasi partilerin il başkanları ile seçim değerlendiriliyor	7			
28 Aralık 1995	Yine yağmur yine sorun Yağmur sonrasında hala alıiamadıklarını söyleyen bir okur bu konuyu sizlerde pek çok kez gündeme getirdiniz ama hiçbirşey değişmedi yağmur yağdığı zaman Antalya'da hayat gerçekten felö oluyor, yolların durumu çok kçtü şehir merkezi göl haline geldiği gibi yağmur sonrası da ayrı bir dert yağmur yüzünden bozulan yollar, araç sahiplerinin en büyük sorunu. Araç sahipleri ayda bir kez sanayiye uğramak zorunda kalıyor" diye konuştu Antayla'nın artık tüm dünyanın tanıdığı bir dünya kenti olduğunu sçyleyen okurumuz böyle bir kente bu görüntüler hiç yakışmıyor anlayamadığımız bu konu neden bir an once çözülemiyor diyor.	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Aralık 1995	Gençlik kulübüne Büyükşehir desteği ABŞBB Hasan Subaşı, geleceğin güvencesi olan gençlere tam destek vereceğini açıkladı	10		Başkanın gençlerle fotoğrafi	
30 Aralık 1995	Subaşı ANET gururumuz oldu ABŞBB Hasan Subaşı yapımı bir sure once tamamlanan Entegre Et Tesisileri'ni inceledi Gazetecilerle bina içinde yaptığı gezide gazetecilerden bilgi aldı	1	Sol orta	Tesislerde Hasan Subaşı fotoğrafi	
2 Ocak 1996		5	Sağ üst		Hasan Subaşı Köşeyazısı
3 Ocak 1996	Antalya yağmura teslim Belediyenin yaptığı yollar delik deşik oldu	1	orta	Renkli sel fotoğrafi	
3 Ocak 1996	Sorunsuz Antalya için elele	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Ocak 1996	Araç sahipleri saygısız Kaldırımlara seramik döşenmesi israf	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Ocak 1996	Duraklarda dolmuşlar uzun sure bekliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Ocak 1996	Mevlana'dan üst geçit isteniyor Park sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Ocak 1996	Subaşı "Yeter" dedi Uzun süren yağmurlarda tüm kentlerin etkileneceğini söyleyen Subaşı "Ayrılan ödeneklerle altyapı hizmetlerş tamamlanamaz. Üstümüze düşeni yapıyoruz" dedi	1	Sol orta	Renkli Subaşı fotoğrafi	
7 Ocak 1996	Ulaşım zammına tepki	1	Sol alt		

	Antalya'da minibus ve otobüslerine yapılan yüzde altmışlık zam vatandaşın büyük tepkisine neden oldu Vatandaşın görüşlerine yer verilmiş				
9 Ocak 1996	Meclis açılışı Ulusal haber ağırlıklı	1	Manşet		
9 Ocak 1996	Ne minibus var ne otobüs Meltem mahallesine gece 21'den sonra ulaşmak mümkün değil	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
9 Ocak 1996	Eleştirmek Yazıda Antalya'nın betonlaştığını söyleyenler eleştirilirken şehrin hızlı kentleştiğini ve bunun da yeni konut ihtiyacını doğurduğu belirtiliyor Subaşı'na gore belediyenin görevi bu sorunun planlı bir şekilde çözülmesini sağlamak	6	Sağ üst		Hasan Subaşı Köşeyazısı
12 Ocak 1996	Zamlar geri tepti ABŞBB Hasan Subaşı'nın itirazı ve halkın tepkisi üzerine 18 bin olan halk otobüsleri 15 bin liraya, 19 bin lira olan minibus ücretleri 16 bin liraya düğürüldü Vatandaşın görüşleri	1	manşet	Minibüsçüler Odası Başkanı'nın küçük fotoğrafı ve Hasan Subaşı'nın minibüsçülerle birlikteki fotoğrafı	
12 Ocak 1996	Altınova ve Sinan Mahalleleri'ne minibus çalışmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Ocak 1996	Mevlana'da kontrolsüz kavşak var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Ocak 1996	Alevi kültürevi	6	Sağ üst		Hasan Subaşı Köşeyazısı
18 Ocak 1996	Kaldırımlara park ediliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
20 Ocak 1996	Ekmek zammına vatandaş tepkisi Dolmuş zammından sonar ekmek fiyatının da 12 bin liraya çıkması Antalyalıları kara kara düşündürmeye başladı. Halk belediyeden EDAH'ın fiyatlarını sabit tutmasını istedi	1	Sol orta		
23 Ocak 1996	Antayla yeşil cenneti oldu Antalya'da 6 yıldır sürdürülen yeşil alan çalışmaları sonunda kentin önemli bölümleri park haline geldi	10	Üst	Hasan Subaşı fotoğrafı	
23 Ocak 1996	Sinan Mahallesi'nde ulaşım zorluğu yine yer almış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
24 Ocak 1996	Çocuk parklarına önem verilmeli	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
25 Ocak 1996	Öğretmenevleri'de yollar asfaltlanmadı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT

					Selma KUNAR
26 Ocak 1996	Sivrisinek problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
29 Ocak 1996	Sivrisinek ilaçlaması yapıldı yetkililer açıklama yaptı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
30 Ocak 1996	Modeller	6	Sağ üst		Hasan Subaşı Köşeyazısı
30 Ocak 1996	ANET'in satış yeri hazır	1	Alt orta		
1 Şubat 1996	Başkandan iftar yemeği	10	alt	Başkanın şftar yemeği fotoğrafı	
1 Şubat 1996	Dilencilerden şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
2 Şubat 1996	Yeşiltepe mahallesinde çöpler mikrop saçıyor	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Şubat 1996	Ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Şubat 1996	Ucuz ekmek kuyruğu Ekmeğe gelen zamların ardından vatandaşlar EKDAĞ'ın önünde kuyruk oldu Piyasada 12 binlara olan ekmek EKDAĞ'da 7.500 lira	1	Alt orta	Vatandaşların kuyruk fotoğrafı	
6 Şubat 1996	En sağlıklı su Antalya'da ASAT Genel Müdürü'nün açıklaması	1	Orta sol	Müdürün fotoğrafı	
7 Şubat 1996	Drenaj rezaleti Her yağmurda sel baskınlarının yaşandığı Antalya'da ASAT tarafından yaptırılan yağmur suyu drenaj kanalları da çözün olmadı Trafik akışı sağlanamazken ev ve işyerlerinin yanı sıra bazı okullarda yağmura teslim oldu	1	Sağ orta	Sel fotoğrafı	
7 Şubat 1996	Altyapı kazıları bıktırdı Semtpazarlarının ardından temizlik yapılmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
8 Şubat 1996	Ulaşım problemi yeralmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
12 Şubat 1996	"Bitsin artık bu çile" Yağışlar nedeniyle delik deşik olan, köstebek yuvasına dönen caddeler vatandaşı çileden çıkardı.Sürücüler çukurların her an can veya mal kayıbına neden olabileceğini söyledi.	2	Sağ üst	Sel fotoğrafı	
12 Şubat 1996	Yollar bozuk	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Şubat 1996	Antalya'ya yeni itfaye filosu	1	Alt		
14 Şubat 1996	Doğrudan insana yatırım				Hasan Subaşı'nın yazısı

14 Şubat 1996	Ulaşım problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
16 Şubat 1996	"Kalekapısı projesini yenileme çalışmaları" Preje esnafın talepleri doğrultusunda yenileniyor.Yetikililer proje bitimi için tarih verilemeyeceğini belirterek yapılanmanın tüm kente yayılacağını söylediler.	2	Üst	Başkanın maket önünde	
17 Şubat 1996	Bedava süte hucum Büyükşehir Belediyesi ve Radyo Gold'un işbirliği ile halka ücretsiz süt dağıtımı sırasında izdiham yaşandı	1	Alt Orta	Dağıtım fotoğrafı	
28 Şubat 1996	Sinyalizasyon Seyyarsatıcılar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
29 Şubat 1996	Belediyenin Yavuz Özkan Parkına Gençlik Kulübü kurulacağı haberi	1	Sağ alt	Fotoğraf var	
1 Nisan 1996	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
2 Nisan 1996	İçme suyumuz tertemiz ABŞB ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran, kentin içme suyunun kirlendi iddialarını yalanlayıp, analiz raporlarını gösterdi	1	Üst	Renkli müdür ve su fotoğrafı	
3 Nisan 1996	Subaşı'dan, ANET savunması ABŞBB Hasan Subaşı, ANET'in ithal ettiği canlı hayvanaların hastalıklı olabileceüi yolundaki iddialara sert tepki gösterdi İşte kontrol belgesi fotoğraf altı ile kontrol belgesinin fotoğrafı	1	Sol orta	Subaşı'nın fotoğrafı	
3 Nisan 1996	Seyyarsatıcılar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Nisan 1996	Grev kapıda ABŞB ile Belediye İş Sendikası arasındaki toplu iş sözleşmesi görüşmesinin altıncısıda olumsuz sonuçlandı Her iki tarafta arabulucuya gidiyor Anlaşma sağlanamazsa grev yapılacak	1	Manşet	Fotoğraf	
5 Nisan 1996	Ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Nisan 1996	Subaşı ithal eti kendi pişirip yedi ANET'in ithal ettiği canlı hayvaknalrın hastalıklı olup olmadığı tartışması sürerken ABŞBB Hasan Subaşı, iddialara ilginç bir yolla cevap Verdi Başkan Subaşı ANAT tesislerinde ızgaranın başına geçip, hastalıklı olduğu iddia edilen etleri hem pişirdi hem yedi ANET'le ilgili suçlamalar gazetenin önceki sayılarında yer almadı	1	Orta	Subaşı'nın mangalbaşı dekupe fotoğrafı	
8 Nisan 1996	Yeşilalan isteniyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
10 Nisan 1996	Trafik ve altyapı sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma

					KUNAR
11 Nisan 1996	Büyükşehirden tıbbi atık önlemi ABŞB Temizlik İşleri Şube Müdürlüğü sağlık kurukuşlarına tıbbi atıkları ayrıştırıp toplaması için konteyner veriyor	1	üst	Tören fotoğrafı renkli	
11 Nisan 1996	Yazın su sıkıntısı çekilmeyecek ASAT Genel Müdürlüğü cezaevi karşısında kentin su gereksinmesine takviye olacak yeni kuyunun sondaj çalışmasına başladı	1	orta	Müdürün kuyubaşındaki fotoğrafı	
11 Nisan 1996	Memurevlerinden bir okur cam şişelerin cope atılmasından yakınıyor	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Nisan 1996	Kaleiçi'nde çöpkutusu yok	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
16 Nisan 1996	Ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
17 Nisan 1996	Çöp sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
18 Nisan 1996	Tapu sevinci ABŞB Ahatlı ve Kültür ve Yenidoğan mahallelerinde kamulaştırılan yerlerin tapularının burada dağıtılacağını açıkladı Fotoğraf altı: Başkanın payı büyük	1	Üst	Vatandaşların ve Hasan Subaşı'nın fotoğrafı	
25 Nisan 1996	Yollar asvaltlanmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Mayıs 1996	Gürültü kirliliği Şöförler yolları bilmiyorlar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
7 Mayıs 1996	Büyükşehir borç batağında Tüm parasını yatırımlara kanalize eden ABŞB SSK'ya olan 63 milyar liralık ve Maliye'ye olan 330 milyar liralık borcunu ödeyemiyor. Belediyenin borçlarını ödeyebilmesi için gayri menkul satması şart gibi görünüyor	1	Manşet	Belediye İşhanı'nın fotoğrafı	
8 Mayıs 1996	Subaşı'nın maaşına haciz gelebilir Elindeki parayı yatırımlara kanalize ettiği için borç batağında yüzen ABB SSK'ya olan pirim borcunu ödeyemezse, başkan Subaşı'nın maaşına da haciz gelecek.	1	Manşet	Subaşı'nın ve SSK Bölge Müdürünün Fot.	
9 Mayıs 1996	İşçi 36 milyonu beğenmedi Belediye İş Sendikası 26 milyon alan işçiler için ABB'nin teklif ettiği 36 milyon aylık maaşı Kabul etmedi, greve gidilebileceğini açıkladı.	1	Manşet		
9 Mayıs 1996	Sivrisineklerle mücadele yetersiz Şöförler para üstü vermiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
10 Mayıs 1996	Borcun faturası vatandaşa SSK'ya ve Maliyeye toplam 400 milyar lira borcu olan ABB toplu iş sözleşmelerinde de çıkmaza girince çareyi suya yüzde 30 ile yüzde 40 arasında zam yapmakta buldu.	1	Manşet	ASAT Genel Müd.	

11 Mayıs 1996	Güzelova Mahallesi'nin yolları asfaltlanmadı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
14 Mayıs 1996	Teomanpaşa Güdden Mahallerinde yollar asfaltlanmadı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
15 Mayıs 1996	Swedir Mahallesi'nde yollar asfaltlanmadı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Mayıs 1996	Zerdali Mahallesi'inde park yokolmak üzere	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
17 Mayıs 1996	Otübüs duraklarında dolmuşlarda yolcu alıyor bu durum karışıklıklara neden olmakta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
21 Mayıs 1996	Anafartalar Caddesi'nde çevre temizliği yetersiz.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
22 Mayıs 1996	Sular akmıyor Sivrisieneklerden kurtulamadık	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
23 Mayıs 1996	Kurtların dansı Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uzlaşamayan ABB ile Belediye İş Sendikası yeni sıtrateji belirliyor.	1	Manşet	Başkanın ve sendika başkanını dekupe fot.	
24 Mayıs 1996	ASAT insafa geldi Okulların yıllardır biriken 11 milyarlıralık su borcu faizlerini silen ASAT daha once yüzde 40 olarak belirlenen su zammınıda yüzde 25'e kadar indirdi.	1	Manşet		
25 Mayıs 1996	Altyapı çalışmaları bıktırdı Yollar asfaltsız	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
28 Mayıs 1996	Üst geçit isteniyor Dolmuşlar ve otobüsler yetersiz	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
30 Mayıs 1996	Ulaşım sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
2 Haziran 1996	Antalyalı başkanlar HABİTAT Zirvesi'nde Antalya'nın dört belediye başkanı bugün başlayacak HABİTAT Zİrvesi için İstanbula gitti.BBB Hasan Subaşı, Muratpaşa BB Mehmet Manavoğlu, Kepez BB İsa Akdemir ve Konyaaltı BB Hasan Talşık önemli zirvede bölgeleri ile ilgili projeleri anlatacaklar.	1	Alt Orta		
2 Haziran 1996	Tiyatro şenliği ABB Kültür Şb. Tarafından düzenlenen '3. Liselerarsı Tiyatro Şenliği' başladı. Oyunlar ücretsiz olarak izlenebilecek	9	Sağ Üst	Tiyatro fot.	
2 Haziran 1996	Bölge turu	9	Sol sütun		

7 Haziran 1996	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 haziran 1996	İşte SSK'nın yüzüsleri SSK Bölge Müdürlüğü, borçluların listesini bölge binasına astı BB ve Gazipaşa Belediyeleri listenin ilk sıralarında	1	Orta		
11 Haziran 1996	Sütçüler denetlensin Konyaaltı sahili seyyar satıcılarla doldu	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
12 Haziran 1996	Antalya'da çöp sepetsiz semt kalmayacak ABB Park ve Bahçeler Şübe Bş. Bağlı ekipler tarafından her semte çöp sepeti takılıyor.	5	Orta Küçük		
18 Haziran 1996	Çocukparkı isteniyor Çöp şikayeti var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
19 Haziran 1996	Güvenlik mahalesinde sivrisinek problemi	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
20 Haziran 1996	Belediye'ye grev için, 6 gün sure Haftalardır anlaşamayan Büyüşehir Belediyesi ile Belediye İş arasında ipler tamamen koptu				
20 Haziran 1996	Gürültü kirliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
21 Haziran 1996	İşçi grevi kapıda Uzlaşma sağlanamaması sonucunda Belediye İş Sendikası Genel Merkezi tarfından grev karar ilanı Büyükşehir Belediyesi'nin tüm birimlerine asıldı. Başkan Hasan Subaşı "İşçinin parasını esirgemiyorum ama bütçeyide düşünmek zorundayım" dedi.				
22 Haziran 1996	Sokak köpekleri öldürülüyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
26 Haziran 1996	Atıksular arıtılacak ASAT Genel Müdürü Kıldıran, ihalelerin yapıldığını belirterek "Eylül'de çalışmaya başlayacağız" dedi.	3	Alt kiçik haber		
26 Haziran 1996	Yeşiltepe Mahallesi'nde oyun alanları yok	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
27 Haziran 1996	Onlar anlaştı işçi rahatladı Grev kararından sonar ilk kez biraraya gelen ABBB Hasan Subaşı ile Belediye İş Sendikası Şub. Bş. Süleyman Sarıkaya prensipte anlaştılar. Bş. Subaşı "Anlaştık" darken, Sarıkaya "henüz değil" diye konuştu.	1	Orta	Başkanın odasında toplu fot.	
27 Haziran 1996	Semt pazarları temizlenmeli	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
1 Temmuz 1996	Antalya'dan hepimiz sorumluyuz Turizimin sorunlarına değinirken Antalya'ya herkesin sahip çıkmasını istemekte	7			KONUK YAZAR
3 Temmuz 1996	Su kesintisi kimin eseri ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran "elektrik kesintileri yüzünden şehre su veremiyoruz" derken, TEDAŞ Müd. Yaşar okşaşoğlu, "sıkıntının arızalarımızla ilgisi yok. Bizi alet etmesinler." dedi.	1	Orta		
10 Temmuz1996	Çöp kutuları yenilendi	1	orta	Vatandaşın fot	

	Atatürk Parkı, Ali Çetinkaya Cad. Karaalioğlu parkı ve Atatürk Cad. 105 adet yeni çöp kutusu yerleştirildi. Bu bölgelerde kısı aralıklarla yerleştirilen çöp kutuları vatandaş tarafından da beğenildi.				
10 Temmuz 1996	Sivrisinek sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 Temmuz 1996	Antalya 2000'ne kadar şantiye Antalya'nın en önemli sorunlarından biri olan alt yapının 2000 yılına kadar tamamlanacağını belirten ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran "Kenti geleceğe hazırlıyoruz" dedi.	7		Çalışmaların siyah beyaz fot.	
12 Temmuz1996	Antalyalılar Masa Dağı'na taşınacak Nüfusu hızla artan Antalya'da, çözüm uydu kentlerde bulundu. Masa Dağı'na 100 bin kişilik konut yapılıyor.	1		Başkanın projeyi maket başında anlatırken renli fot.	
13 Temmuz1996	Antalya'da yatırımlar durdu, ABB. Mega projeler parasızlık nedeniyle durma noktasına gelince. Yeni işletme ve proje modeli arayışı içine girdi. Önümüzde günlerde açılışı planlanan toptancı hali, Konyaaltı projesi ve fuar alanının ikinci bölümü finans yokluğu nedeniyle taamamlanamıyor.	1	Manşet	Hasan Subaşı'nın dekupe fot.	
13 Temmuz1996	Antalya'da Habitat'a varmısınız? 30 yıl önceki ve bugünkü Antalya'yı karşılaştırdığımızda Kaleiçi ile yeşilin arasına bir beton kuşağının yerleştiğini görüyoruz....Belki hala bir kısmını kurtara bileceğimiz bir yeşil kuşak bulunur.	2	Tam sayfa	Eski Antalya ile o günün Antalya'sının fot.	Giray Ercenk'in yazısı
19 Temmuz1996	ANET	5	Sağ üst		Hasan Subaşı'nın köşe yazısı
23 Temmuz 1996	Parksorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
25 Temmuz 1996	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
1 Ağustos 1996	Antalya'ya Ticaret ve Turizim Fuarı müjdesi Subaşı, ilk bölümü tamamlanan fuar alanında Ticaret ve turizm Fuarı yapılacağını müjdeledi	1	Orta	Subaşı'nın küçük boy fot.	
1 Ağustos 1996	Meltem mahalesi'nde çöpler toplanmıyor	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Ağustos 1996	Antalya'nın suyuna üç büyük şirket talip ASAT, içme suyunun kaynağından tahsil edilmesine kadar tüm hizmetleri özel sektöre veriyor. İhaleye yabancı ortaklı öç firma katıldı. Antalya'nın su işletmesi ihaleye çıkarıldı. Su işletmeciliğinin özel sektöre verilmesinin Türkiye'de ilkkez uygulandığını belirten ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran Antalya birçok konuda olduğu gibi bunda da bir ilki gerçekleştiriyor dedi. Kıldıran özelleştirmedeki amacın kurumu siyasetten arındırmak ve Antalyalılara daha iyi hizmet vermek olduğunu belirtti.	1	Manşet	Ihalenin renkli fot.	
2 Ağustos 1996	Cumhuriyet Meydanı'nın yeni yüzü BB'nin Kale Kapısı Projesi kapsamında düzenlenen Cumhuriyet Meydanı yeni haliyle	1	Alt orta	Renkli meydan fot.	

	dikkat çekiyor. İhaleye 1 milyar 200 milyon ile 2 milyar lira arsında kiraya verilen 16 dükkanın inşaatı tamamlandı. Çarşını önümüzdeki aylarda hizmete gireceği belirtildi.				
7 Ağustos 1996	Subaşı kimseye söz vermedik Fuar alanındaki restoran için ihale yapılacak	1	Logo yanı küçük haber	Subaşı'nın fot	
7 Ağustos 1996	İşçilerin hak savaı Yaklaşık dört aydır maaş farkı, mesayi ücreti ve özendirme ikramiyelerini alamayan işçiler sonunda isyan ederek ABB'nin binasını bastılar	1	Manşet	İşçilerin fot	
7 Ağustos 1996	Acıkta satılan yiyecekler	5	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
9 Ağustos 1996	Bir okur yolların asfallanamamasından yakınmış Bir başka okur ise ASAT faturalarının geç geldiğini ve cezalı ödemek zorunda kaldıklarını söylüyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
12 Ağustos 1996	Apartman bahçelerinde yapılan düğünler çevreyi rahatsız ediyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
13 Ağustos 1996	Halkotobüsleri kaolumbağa hızıyla giidiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
15 Ağutos 1996	1. Yaşımızı kutladık.	2	Manşet	Mustafa Kıvrak 1. yıl pastasını kesiyor.	
27 Ağustos 1996	Müdürler için sus emir BB ve Emliyet Müdürlüğü'nün bazı birimlerinde gazetecilere bilgi verilmesi yasaklandı	1	Manşet		
27 Ağustos 1996	Bahçelievler'de çöp kamyonları gürültü yapıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Ağustos 1996	Bir okur borcu olmadığı halde ASAT tarafından suyunun kesilmesinden yakınmakta. Bir başka okur ise yayaların kurallar uymadığını söylemekte	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar

29 Ağustos 1996	Başkanlar tatilde Turizmin merkezi Antalya'da ençok hizmet verilmesi gereken dönemde belediye yöneticileri yurtdışına tatile çıktı.	1	Manşet	Belediye başkanlarının küçük fot.	
29 Ağustos 1996	Başkan Subaşı birifing veriyor.	1	Orta küçük		
30 Ağustos 1996	Bir yıldır hizmet veriyor Özürlüler otobüsü günde 3 sefer yapıyor Özürlüler için sefere konulan belediye otobüsü hergün 19 semte aralıksız olarak çalışıyor.	3	Orta		
2 Eylül 1996	Özel günde sünnet "90 kere maşallah" Afyon belediyesinin de içinde yer aldığı 90 çocuğun sünnet haberi Antalya büyükşehir tarafından yapılmakta	4	Sağ alt	Bir foto	
3 Eylül 1996	Antalya deprem kuşağında Belediye başkanı Subaşı Konyaaltı'nda ki inşaat ruhsatlarını inceleyeceğini belirtiyor	1	Üst		
3 Eylül 1996	ABB Genel Sekreteri Taşkın Görünmez artık kış aylarında su taşkınlarının olmayacağını söylüyor	1	Orta		
3 Eylül 1996	Gürültü kirliliği Halk otobüs hatlarının uzunluğu (340 25 50 numaralı telefona gelen okuyucu şikayetlerini Selma Kunar köşesinde aktarmakta)	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Eylül 1996	Mahalenin yol isyanı Yollarını kamyonlar tarafından harap edildiyini ifade eden Sinan Mahalesi sakinleri dün öğle saatlerinden ihtibaren toplanarak yolu araç trafiğine kapattılar	1	Sol orta	Renkli foto	
4 Eylül 1996	İki şikayrt mektubu var Çöp suları caddeye akıyor Kepez'deki çöplük olarak kullanılan alana giden kamyonların taşıdığı çöpün suyunun yollara akması ve meydana gelen kokudan çevre halkının şikayet etmesi Banklar sökülmüş Bir okur, Aydın Kanza Parkı'nda bulunan bankların sökülmüş olması	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar

5 Eylül 1996	Muhtarlardan tepki Gecekondu semtlerinin muhtarları ASAT'a gelerek faturalarda düzenleme yapılmasını istedi. Genel Müdür Kıldıran, talepleri reddetti	1	Orta	1	
5 Eylül 1996	Havaalanı yetmiyor! Antalya'ya hava yoluyla gelen turist sayısında geçen yıla gore 1 milyon kişilik bir artış yaşandığı ancak, havaalanı kapasitesinin ihtiyacın çok gerisinde kaldığı ifade edildi	3	Üst	2	
5 Eylül 1996	Belediyeden arsa hizmeti Elmalı Belediyesi'nin arsa satışı duyurusu	3	Sol alt		
5 Eylül 1996	Çöp bidonlarının yetersiz olduğu vatandaşlarca dile getirilmesi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
6 eylül 1996	Çevre kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
7 Eylül 1996	Nihayet anlaştılar İşletmesi özel şirkete verilen Yeni Otogarda kiralara tepki gösteren otobüs şirketleri ile belediye arasında anlaşma saşlandı.	1	Orta		
8 Eylül 1996	Büyükşehirin yol atağı sürüyor Fen işleri Mevlana Caddesi ile Anadolu lisesi arasında ki yolun asfaltını tamamladı	1	Alt	1 adet fot	
9 Eylül 1996	Katledilen yeşile köylü sahip çıktı Gebiz beldesi Yunuslar mahalesi ağaçları, Orman işletme müdürlüğü tarafından kesilmek istenince mahale sakinleri ayaklandı	4	Sol üst	1 adet fot	
11 Eylül 1996	Çöp kavgasını bakan önledi! Kemer'de çöp dökme nedeniyle belediyeler ve köylü arasında adeta savaşa dönüşen çekişmeye Turizm Bakanı Bahattin Yücel el koydu	1	Üst	1 adet renkli	
11 Eylül 1996	Altyapı çalışmalarında şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
12 Eylül 1996	Altyapı çalışmalarından şikayet var Sinyalizasyon eksikliği var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
13 Eylül 1996	Ulaşım sorunu şikayet konusu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
17 Eylül 1996	"ANET zarar ediyor" Büyükşehir belediyesinin sürekli gururlandığı dev yatırımlardan biri olan ANET'in zararda olduğu belirtildi,.Subaşı "Bu tesis özelleşecek dedi"	1	Sağ alt	Subaşı fot	
17 Eylül 1996	Trafik sorunu Yaya geçidi isteniyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
18 Eylül 1996	Halk "Rant istiyoruz" Subaşı: Size vermem Kırcami bölgesinde bulunan 17 mahale muhtarı ve 500 vatandaş, 5000'lik Nazım İmar	1	Manşet	Büyükşehir önünde oturma eylemi	

	planına uygun olarak 3 kat verilmesini protesto ederek belediyeyi bastı				
18 Eylül 1996	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
19 Eylül 1996	Borca karşı ihale ABBB'nden 400 milyar alacağı olduğu belirtilen firmanın otogar ihalesini alması çeşitli spekülosyonlara neden oldu	1	Manşet	Otogar foto Subaşı foto	
19 Eylül 1996	"Yatırımlar benim evledım" Antalya halkı belediyesine güven duymuştur bu önemli bir konudur itibarlı bir belediye imkan demektir. Bir projeyle ortaya çıktığımız zaman halka bunu yapıyoruz dediyimiz zaman esnafımız, halkımızı bir ölçüde mağdurda etse artık halk projesini sahiplenmektedir.Hasan Subaşı belediye olarak yaptıklarını anlatırken gelecek projelerden de bahsetmekte.	2	Üst	3 renli foto	Haber Söyleşi Selma Kunar
20 Eylül 1996	Konyaaltı projesine tek talip Alke inşaat ABB Konyaaltı projesinde geldiği son aşama anlatılmakta	7	Üst	İhale fot SB	
21 Eylül 1996	Yat limanında çöp rezaleti	3	Sağ orta	SB çöp foto	
25 Eylül 1996	ASAT'tan müjde ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran su şebekesi yetersiz beş mahalenin alt yapı çalışmalarının tamamalanacağını ve Antalya'da susuz mahale kalmayacağını belirtti.	1	Orta	Renkli foto	
27 Eylül 1996	Çevre kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
28 Eylül 1996	'Beyin takımı' Çevre dersinde ABB'nin beyin takımı olarak adlandırılan 14 kişilik grup öğrencilere çevre dersi verecek	3	Orta	Grubun fot. R.	
29 Eylül 1996	Kaldırımlar Yazar kaldırımın sözcük olarak kökenine değindikten sonar Necip Fazıl'ın Kaldırımlar şiirinden bahsedip ardından Antalya'da ki kaldırımları kötüşüğünden bahsediyor. Örnek olarak Şarampol, Yüzüncüyıl ve Güllük gibi merkezi yerlerdeki kaldırımların kötü *durumunu gösteriyor.* Köşe yazısını ise kent insanı bakışlı bir bakışla elealıyor. "Dahası, bu yapılar (kaldırımlar) kent insanının ya da kente konuk gelenlerin ortaklaşa rahatça kullanabilecekleri yer olmasını ötesinde kaldırım kenarına dizili işyeri sahiplerinin baba mülkü gibi kullandıkları bir mekan. Kimi işyeri sahibi kaldırımın ortasına bird emir direk dikip tepesine tebelasını kondurmuş, kimi pazarlığı neyi var neyi yoksa dizmiş kaldırımın üstğne, kimi ayaklı tabelalar sıralamış yola, kimi bununla yetinmemiş, aarabasını park etmiş, yayalar mı? Onlar da kim? Onlar seöim günlerinde akla gelen oy için aranıp sorulan kocaman bir kalabalık" Yazar Dünya Kenti olarak tanımlanan Antalya'nın bu tanımlamayı hak etmediğini söylerken caddelerden başlayıp, sokaklarda da görülen çöplerden, çöp konteynırlarından bahsediyor ve çocukluğunun Antalya'sının daha temiz ve düzenli olduğuna dikkat çekiyor. "Sonra Antalya keşfedildi. Hızla büyüdü ve 'Büyük Kent' oldu. Bir anakent belediyesi ile her biri genişçe alanlara sahip üç ayrı belediyeye bölündü. Umduk ki Antalya'mız daha bakımlı, daha düzenli, daha güzel ve daha huzurlu bir kent olacak. Umduğumuz dağlara kar yağdı. Belediyelerimizin sayın başkanları, sayınbirim müdürleri ve adlarını saymakta zorlandığımızpek çok sayın yetkisinin kimbilir ne mazeretleri vardır. Ama biz hemşehrileri	3	Sağ üst		Hasan Kalkan köşe

	mazeret değil; huzurlu sağlıklı bir kent istiyoruz. Olumlu işler de yapılıyor elbette. Ama olumsuzluklar yanın da, ne yazık ki, pek göze çarpmıyor. Örneğin birkaç cadde kaldırımları, temizliği ve yeni kontenyerleriyle hemen göze çarpıyor. Bazen, seyrek de olsa, aydınlatma direklerindeki kağıtları birkaç görevli tarafından kazınıyor.Ana cadde kaldırımlarını keyfince kullanan esnafın uyarıldığı haberlerini okuyoruz.Kaldırımlara dikili tabela direklerinin söküldüğünü gözlüyoruz gelgelelim, takip edilmediğinden olsa gerek, o tabelalar kısa sure sonra yine yerlerini alıyor. Bu güzel kenti paylaşan, bu kenti soluyan kişiler olarak başta kent yönetimini üstlenmiş sayın başkanlar olmak üzere, beden ve ruh sağlığımızı bozan bu çirkinlikleri el birliği ile ortadan kaldıralım. Küçücük bir çöşpü bile yerlere atmayalım. Sokaklara tükürmeyelim, yol kenarlarına dikilen ağaçları, gönül açan güzel çiçekleri orasından burasından mıncıklamayalım, çekiştirp yolmayalım. Yaya geçitleri duruken çimlere basmayalım.Havasıyla doğasıyla hepimizin paylaştığı bu güzel kentimizi temiz tutalım.Hemşehriler olarak birbirimize sygı duyalım sevgi gösterelim. Bir birimize yardımcı olalım. Çöplerimizi çöp bidonlarının içine dökelim. Çöplerimizi dökdükten sonra bidonlarımızın kapağını kapatalım, oturduğumuz apartmanı, çevremizi ve sokağımızı temiz tutalım. Bir karış toprağımız varsa oraya bir fidan dikelim. O fidanları, sulayıp koruyalım Bu güzel kentin bizden sonra ki sakinleri olacak çocuklarımızı eğitip, onlara güzel bir çevrede yaşamanın hazını tattıralım. Birbirimizden gözlerimizi kaçırmayalım. Birmize gözlerimizle gülümseyip, birbirimizle tanışıp, selamlaşalım. Geliniz sayın başkanlar geliniz bu kentin üst yetkilileri işe caddelerin kaldırımların, sokakların, temizliği ile başlayarak hemşehrilerimizin rahatı için kollarınızı sıvayınız.Kent içini ve çevresini huzurla yaşana bilecek bir mekan yapınız.				
1 Ekim 1996	Yol kenarlarında kaldırım bulunmamkta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
9 Ekim 1996	Bir okur çöplerin alınmadığında şikayetçi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
10 Ekim 1996	Sivrisinekler ve çöpler birkez daha gündemde	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 Ekim 1996	Arapsuyu Toros Mahallesi'nde susuzluk çekiliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
12 Ekim 1996	Lokanta ve fırınların havalandırması yetersiz Trafik problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
15 Ekim 1996	Bir okur Pazar yerlerindeki fiyetlerın sabit olmadığında yakınmakta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Ekim 1996	Bir okur ASAT'ın gece yarısı çalışma yaptığını söylüyor ve ekliyor gürültüden uyuyamaz olduk Otogar ve çvresi alkoliklerin mekanı oldu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR

19 Ekim 1996	Soğuksu Yıldız Mahallesi'nde sokağı su basıyor Meltem Mahallesi Palmiye Sitesi'nde başıboş köpeklre teylikeli	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
22 Ekim 1996	Dolmuşlarda pozuk para üstü verilmiyor. Paralar şöförde kalıyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
23 Ekim 1996	Hız kesici bariyer isteniyor Dolmuş durağı yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
23 Ekim 1996	Sütçüler mahallesinde sokak lambaları ile TEDAŞ ilgilenmiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
24 Ekim 1996	Çöplük kavgası büyüyor Yeşilbayır halkı çöp kamyonlarını engelliyor. Subaşı ile görüşme istiyorlar	1	Alt orta		
25 Ekim 1996	Çöpe boğulduk Eylemden vazgeçmeyen Yeşilbayırlılar geceleri bile nöbet tutuyor. Başkan Subaşı çaresizlikten yakınırken, sokaklar çöplüğe döndü.	1	Manşet		
26 Ekim 1996	Çöp eylemi şimdilik bitti (26 Ekim 1996 tarihinde çöp eylemi bitiyor. Köylüler Subaşı'na 1 ay süre veriyor)	1	Manşet		
30 Ekim 1996	Teomanpaşa caddesi ile Yüzüncü yıl Bulvarı arasında sinyalizasyon isteniyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
1 Kasım 1996	Taksiciler belediyeyi bastı Yeni otogarda 200 taksinin çalışmasına izin verilmeyince taksiciler ABŞB'yi bastı	1	Manşet	2 fot	
1 Kasım 1996	Çevre kirliliği Sokak köpekleri şikayet konusu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
6 Kasım 1996	Servis araçları hızlı Çöp kutuları yetersiz	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
7 Kasım 1996	Çöp sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
8 Kasım 1996	Antalya'daki çarpık kentleşme Kentin geçmişi ile bugünü karşılaştırılıyor	3	Sağ üst		GÖRECE Giray Ercenk
8 Kasım 1996	Parklar bakımsız	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
9 Kasım 1996	Büyükşehir'den tarihi karar Beşbinlik nazım planı, Büyükşehir Belediye Meclisi'nce oybirliği ile kabul edildi	1	Manşet	Meclis üyeleri Fotoğrafı	
12 Kasım 1996	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
13 Kasım 1996	Başkan Subaşı maaş fakiri	1	Sağ alt	Subaşı fotoğrafı	
13 Kasım 1996	Yerel Basın	7	Sağ üst		Uğur KESKİN
14 Kasım 1996	Ne Antalya'nın sorunu bitiyor, ne de kredi geliyor Subaşı, dert babası gibi! ABŞBB Hasan Subaşı, mahallerde altyapı çalışmalarının büyük bir bölümünü tamamlarken mega yatırımlarda ise kredi sıkıntısı yaşıyor	1	Alt	2 fotoğraf Hasan Subaşı	

15 Kasım 1996	Sinyalizasyon veüstgeçit sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
20 Kasım 1996	Nazar değmesin Antalya merkezindeki belediyelerin harıl harıl çalışması vatandaşı şaşırttı. Büyükşehir Belediyesi bir trilyon lira şehir içindeki cadde ve sokaklar ödeyemediği 15 milyarı ödedi. Kepez Belediyesi Kuzeykent Projesi'nde aşama kaydetti. Konyaaltı Belediyesi ise kum ocaklarını yerle bir ediyor	1	Manşet	Antalya görüntüsü	
20 Kasım 1996	Altyapı sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
21 Kasım1996	Bizim yollarda değişiklik yok Teomanpaşa Mahallesi'nden İsmail Hakkı Kaya ilkokul güzergahında yolların bozuk olduğundan yakınıyor. "Gazetedeki bir haberde ABŞBŞHS kentin tüm yollarının en kısa zamanda yapılacağını söylemiş.Ama bizim mahallede herhangi bir çalışma yok. Yollar adeta köstebek yuvası haline geldi. Antalya'da özellikle turistin yoğun olduğu semtlerde ki yolların yapıldığını söyleyen okur. "Kentin öteki yüzü Antalya'da yakışmıyor. Yollar asfaltlanmadığı için insanlar toz toprak içinde . Yetkililer bu semtleri görmüyor lar bile" diye konuşuyor.				
26 Kasım 1996	"Su da Özelleşti" Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen bir uygulama ile ASAT'ın ihale ile ENKA İnşaat ile ortağı F ransız Lyonnaise Des Eaux firmasına verildi	1	Manşet	Anlaşma anının fotoğrafı	
27 Kasım 1996	Sinyalizasyon	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
28 Kasım 1996	Minübüslerden şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
30 Kasım 1996	Konyaaltı Projesi çıkmazda Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan ve geçtiğimiz günlerde ihale edilen Konyaaltı Projesi, hazine arazileri nedeniyle çıkmaza girdi Antalya Defterdarı Hasan Yaman ve Belediye Başkanı Hasan Subaşı'nın görüşleri alınmış	1	Manşet	Belediye başkanı ve Defterdar Hasan Yaman'ın fotoğrafı	
2 Aralık 1996	Fırtına ve sağnak Antalya'yı vurdu Fırtına Antalya ve çevresinde ulaşımı büyük ölçüde etkilerken ağaçlar devrildi, evleri su bastı, elektrikler kesildi	1	Manşet	3 Fot	
3 Aralık 1996	Antalya'nın simgesi olan parkta artık aileler güvenlik içinde gezemez oldu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Aralık 1996	Yolda ölüm çukuru Antalya'da alt yapı çalışmaları nedeniyle 2,5 metre derinliğinde açılan ve hiçbir önlem alınmayan su çukuru, 61 yaşındaki emekli işçinin mezarı oldu.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Aralık 1996	Suçlu ayağa kalk Yarını düşündün ....İşçi arkadaşını düşündün, şemsiyen ters dönerken ve sunturlu bir küfür salladın gider ayak bu dünyadan.Sen ölmedin emekli işçi Hayri Aksu. Seni öldürdüler. Suçlu tekil değil çoğul. Sen, ben, biz, siz, onlar,	1	Sol orta Devamı Sf:7		Köşe Yazısı Mustafa Uysal
4 Aralık 1996	Çukura gömdüklerimiz Sen" Dünya Kenti Antalya"da yaşayan mutlu insanlar topluluğunun bir ferdiydin... Biz seninle beraber"Dünya Kenti"sıfatımızı da, bugüne dek dinlediğimiz paravraları da, o çukurun karanlığına gömdük Hayri amca....				
4 aralık 1996	ASAT savunmada Ölüm çukurunun kendilerine ait olmadığını idia eden ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran	1	Orta	1 fot	

	" O bölge de içme suyu sebekesini biz değil DSİ yapıyor."				
5 Aralık 1996	Artık inanmıyorum diyen bir okur belediyenin duyarsızlığından yakınmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Aralık 1996	Garip savunma Büyükşehir Belediyesi, sorumluluk kabuletmiyor... Drenaj çalışmalarının devam ettiğini hatırlatan Genel Sekreter Taşkın Görünmez, ilginç bir açıklama yaptı:"su baskınları normaldir"	1	Manşet	1 fots	
5 Aralık 1996	Her çukura bir kurban mı gerekiyor? 61 yaşındaki Hayri Aksu'nun düşerek can verdiği ölüm çukuru" Can güvenliği için taylikeli"bulunduDSİ yetkilileri, çukurun çevresinde uyarı tabelası ve bandlarla önlem aldı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Aralık 1996	Işıklar Caddsi trafiğe kapanıyor Ulaşım Master Planı gereği Atatürk Caddesi'nin tek yöne çevrilmesinin ardından şimdi de Işıklar Caddesi'nin Öğretmen Evi kavşağından dönüş kısmı, Cumartesi gününden itibaren yasaklanıyor.				
5 Aralık 1996	"Ne zaman yağmur yağsa yollar hatta evler ve dükkanlar su içinde kalıyor. Bu sorunu bildiğini ve çözeceğini iddia eden Sayın Hasan Subaşı, birkaç gündür devam eden yağmurla birlikte yaşadıklarımız karşısında acaba ne söyleyecek Belediyeye inanmadığın söyleyen okur"vatandaşı düşünmeyen, kentin acil sorunlarına çözüm getirmeyen Başkana güvenmem için bir neden yok ki" dedi.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Aralık 1996	Minibüs sayısı azaltılacak Kent içindeki caddelerin yoğun trafiği kaldırmadığını belirten ABŞBBHS "Vatandaşların çevre yollarını kullanma alışkanlığı olmadığı için trafik kent içinde kilitleniyor" dedi.	7	Sol üst	1 fot	
5 aralık 1996	Belediyeden garip savunma Yıllardır Antalya'nın en önemli sorunu olarak bir türlü çözülemeyen su baskınlarına BŞB'nin ilginç bir savunma geldi.	7	Üst orta		
7 Aralık 1996	Tek yön uygulaması esnafı isyan ettirdi Işıklar Caddesi esnafı BSB binası önünde, kararı protesto etti	1	Manşet	1 fot	
8 Aralık 1996	Antalya DYP'den dürüstlük çağrısı DYP Antalya Teşkilatı, tüm partilileri dürüstlüğe davet ederken önümüzdeki hafta noter huzurunda servet beyanında bulunacaklarını açıkladı. DYP'liler kendilerine suçlamada bulunan CHP'ye de siyah çelenk koydu.	1	Manşet	1 fot	
9 Aralık 1996	Başkan Subaşı'ndan göstermelik yürüyüş Cumhuriyet Meydanı'ndan başlaması belirlenen sağlık yürüyüşü ilgi görmedi.BŞBBS ise bitiş noktasına araba ile geldi.				
10 Aralık 1996	Bir okur yine parkların bakımsızlığından yakınmakta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 Aralık 1996	Bir okur minübüslerin fazla yolcu aldığını ve bu durumun Ağustos sıcağında çekilemez olduğunu söylüyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
11 Aralık 1995	Muhasebecilik kurumlaşıyor Meslekte 20 yılını dolduran Mehmet Çelik'in yeni hizmet binasının açılışını Hasan Subaşı yaptı	3	Alt orta		
12 Aralık 1996	Yine ulaşım sorunu yer almakta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
12 Aralık 1996	Belediyeden başıboş köpeklere müdahale Şehir içerisinde özgürce dolaşan başıboş köpekler teylike yaratırken, veteriner ekipleri	3	Sağ alt		

	aşılama ile control altına almaya çlışıyor.				
13 Aralık 1996	Başıboş köpekler toplatılmalı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
13 Aralık 1996	ASAT, Hasan Subaşı ile İsa Akdemir'in arasını açıyor. Başkanlar kapıştı	1	Sürmanşet		
13 Aralık 1996	Kaçak suya sıkı takip ASAT Sayaç Bakım Sefliği'ne bağlı ekipler kent içinde yapmış oldukları çalışmalarda kaçak su kullananları tespit ederken, denetimlerin aralıksız sürdürüleceğini belirtti.	3	Üst		
13 Aralık 1996	Tüpler sık sık control edilmeli İtfaye yangın söndürme tüplerini denetliyorç	3	Sağ orta		
14 Aralık 1996	"ASAT'ın hesabını versinler" Kepez Belediye Başkanı İsa Akdemir, Subaşı'ya sert çıkarak "Beni ANAP'a yakıştıracaklarına ASAT'ın hesabını versinler. Bu parayla futbolcu alındığı söyleniyor"dedi.	1	Manşet		
14 Aralık 1996	"Ucuz kahramanlık yapılmaya kalkılmasın" ASAT Genel Kurulu'nda suya zam konusunda Kepez Belediye Başkanı İsa Akdemir ve Belediye Meclisi ile ters düşen Subaşı sert konuştu.	1	orta	1 fot	
15 Aralık 1996	Bir dosya da Antalya'da ANAP il başkanı Ahmet Çelebi'nin ASAT ile ilgili belgelerin olduğu dosyayı açıklayacağını belirtmesi üzerine BSBBBHS "Bildiği olupta açıklamayan serefsizdir" yanıtını Verdi.	1	Manşet	1 fot.	
15 Aralık 1996	Akdemir haraç istiyor Subaşı, Kepez Belediye Başkanı İsa Akdemir'in ASAT ile ilgili suçlamalarına, "Atıksu parasının yüzde 65'ni istiyor. Bunu adı haraçtır"dedi.	1	Manşet	2 fot	
16 Aralık 1996	ASAT kavgasına DYP'de karıştı ANAP'ın "ASAT'la ilgili elimizde belge var" açıklamasının ardından DYP savunmaya geçti. İl Başkanı Baysarı, ANAP'lıları iftira kampanyası başlatmakla suçaladı.	1	Sol alt	1 fot	
16 Aralık 1996	Fatura şikayetleri bitmiyor Son günlerde su faturalarındaki ücret fazlalığından şikayet edilmesi üzerine açıklam yapan ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran su kaçakçılarına dikkat edilmesi gerektiğini söyledi.	11	Sol alt	1 fot	
16 aralık 1996	Büyükşehirlerin yetkileri artıyor. BŞB yetkilerini artıran yasa teklifi Meclis Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edildi.	1	Sağ alt		
17 Aralık 1996	Gram düştü fiyat sabit Antalya Valisi Hüsnü Tuğlu, BSBBHS, Esnaf ve SOBB Orhan Tolunay, Fırıncılar Odası O:Bş. Musa Kazım Buhurcu ve yetkililerin katıldığı toplantıda ekmek fiyatı sabit kalırken gramaj düşürüldü.	1	Sol alt	Toplantı fot	
17 Aralık 1996	ANAP'ın bombası bugünmüş BSBBHS, dosyanın açıklamaması ile ilgili olarak "BŞ ve ASAT'ın ihalelerinde usulsüzlük olamaz"	1	Alt orta	1 fot	
17 Aralık 1996	Antalya'ya komik ödenek REFAH YOL Hükümeti, Antalya'daki yatırımlara adeta "üvey evlat" gözüyle bakıyor. Devam eden tarım, enerji ve hizmet sektörlerindeki projeler için 83 trilyon gerekirken 9 trilyon lira gönderileceği söylandi.	1	Manşet	2 fot	
17 Aralık 1996	Deniz Mahalesi, muhtarı hizmet alamamaktan yakınıyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
18 Aralık 1996	ASAT kavgası sürüyor Suya yapılacak zam için toplanan ASAT Genel Kurulu, belediye başkanlarını güç gösterisine	1	Manşet	3 fot	

	dönüştü.				
19 Aralık 1996	ANAP'ın belgesi gazette küpürleri ANAP teşkilatı'nın ASAT ile ilgili açıklayacağını söylediği belgeler Fransa'da yayınlanan bir gazetenin küpürleri çıktı.Çelebi "Fransa'dan belgeler gelmeye devam ediyor" dedi.	1	Manşet	1 fot	
20 Aralık 1996	Belediyelerde yetki isyanı Geçtiğimiz hafta gündeme gelen BŞN'lerin yetkilerini artıracak olan yasa tasarısı alt kademe belediyelerin de huzursuzluk yatatı. Tasarıya başkanlardan büyük tepki	1	Manşet	2 fot	
20 Aralık 1996	"Yetki karmaşası düzeltilecektir" ABŞBBHS, BŞB'leri ilgilendiren 3030 sayılı yasada aksaklıklar olduğunu belirterek "yetki ve sorumluluklar düzgün bir şekilde sergilenmediği için yasa da bir takım değişiklikler yapılması ve yerel yönetimlerin yetkilerinin ve kaynaklarının artırılması gereği artık hissedilmiştir."dedi.	1	Sol orta		
20 Aralık 1996	Temiz siyaset için sistemi sorgulamalıyız	7	Üst köşe		KENTTEN Av. Hasan Subaşı
21 Aralık 1996	ASAT'a tepkiler sürüyor Son günlerde BSBBHS ile Kepez BB İsa Akdemir kavgasına dönüşen ASAT'ın su zammı kararına tepkiler sürüyor. Konyaaltı BB Hasan Talşık MHP İl Başkanı Mustafa Gürsu ve İnşaat Mühendisleri Derneği, ASAT ile ilgili açıklam yaptı.	6	ortak		
22 Aralık 1996	ASAT tartışması Ankara'da Ankara'da yapılan DYP toplantısına katılan Subaşı ve Akdemir, Genel Başkan Tansu Çiller ile ayrı ayrı görüşecek "ASAT tartışması"nı dile getirmeye çalıştı. Yoğun program nedeniyle bu gerçekleşemedi	1	Manşet		
23 Aralık 1996	Subaşı heryerde ASAT'ı anlatıyor. Muhtarların kongresine katılan HS suya zam konusunda karalı olduğunu belirterek "fiyat ayarlamasının gerekliliğini herkese anlatacağım" dedi.	1	Alt	1 Fot	
23 Aralık 1996	ÖDP'den su zammına hayır ASAT'ın su zammı konuşunda ÖDP BSBBHS ve Kepez BB İsa Akdemir'i suçladı				
24 Aralık 1996	Bir okur dilencilerin arttığını söylüyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
24 aralık 1996	Başkan Subaşı "Baş Muhtar " oldu Muhtarlardan destek sözü! BŞBB'nı ziyaret eden Muhtarlar Derneği üyeleri "Başmuhtar" ilan ettikleri Subaşı'yı siyaset yaşamında her zaman destekleyeceklerini söylediler.	1	Sağ üst		
24 Aralık 1996	BSB'lerinin aldığı kararların zaman zaman engellediğini belirtirken Başkan Subaşı ABB olarak alt kademe belediyelerle mçözülmez sorunlar yaşandığını belirten Subaşı, bizimde farklı sorunlarımız oldu diye konuştu	7	Üst başlık		
25 Aralık 1996	Suya zam yok ASAT Genel Kurulu, dün yaptığı toplantıda suya zam yapmama kararı aldı. Su fiyatları aynı kalırken Çevre Temizlik Vergsis 2 ayda bir %7 artırılacak. ANAP'lılar bütçe toplantısını protesto ettiler....	1	Manşet	1 Fot.	
25 Aralık 1996	Itfayeye garip bağış ABSB İtfayeye Daire Başkanlığı'na ismi açıklanmayan bir tarafından bağışlanan 7 araç çeşitli spekülasyonlara neden oldu	3	Üst		
25 Aralık 1996	Açıkta satılan yiyecekler halk sğlığını olumsuz etkiliyor Park yeri önemli bir problem	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR

27 Aralık 1996	Yılın son toplantısı AKM'de gerçekleşti. Akdeniz Belediyeler Birliği'nin 3. Olağan Genel Kurulu Toplantısı AKM'de BSBBHS'nın başkanlığında gerçekleştirildi.	1	Sol	1 fot	
3 Ocak 1997	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Ocak 1997	1996 Hasat yılı oldu... Hasan Subaşı ile röportaj 1996 yılının değerlendirildiği bir röportaj	2	Üst	İki başkan fotoğrafı, 3 halk fotoğrafı, 1 Demirel fotoğrafı	Sema KUNAR
7 Ocak 1997	Altyapı sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
9 Ocak 1997	Sokak levhalarının yetersizliği dile getirilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
10 Ocak 1997	Fırtınanın bilançosu ağır 2 kişi öldü	1	Manşet	3 fot	
11 Ocak 1997	Otogar çatısı fırtınada uçtu	1	Sağ üst		
14 Ocak 1997	"Meclis üyesinden Başkan'a ihtar" ANAP'lı Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi Mustafa Gököz, ASAT ile ilgili araştırma komisyonu kurulması kararının uygulanmadığı gerekçesiyle Subaşı'ya ihtar gönderdi	1	Manşet	Başkan ve meclis üyelerinin fotoğrafı	
14 Ocak 1997	Ulaşım sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
15 Ocak 1997	Ulaşım sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Ocak 1997	Gürültüden bir okuyucu şikayet etmekte	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
17 Ocak 1997	Güllük'te kaldırımların otopark olarak kullanılmasından şikayet ediliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
22 Ocak 1997	Semn pazarlarının ardıdan temizlik yapılmıyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
25 Ocak 1997	Yine ASAT yine kavga "Yolsuzluk iddialarının dolaştığı ihale için ASAT'ın verdiği brifing yeni tartışmalara sahne oldu. Katılımcılar, ihalenin kime ve nasıl verildiği sorusuna cevap verilmemesine büyük tepki gösterdi	1	Manşet	Hasan Subaşı, Kepez Belediye Başkanı İsa Akdemir ve ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran'ın küçük fotoğrafı	
26 Ocak 1997	Onların amacı bağcıyı dövmek ASAT'ın brifingine katılmadığı için meclis üyelerinin tepkisini alan BŞBB Subaşı "Amaçları üzüm yemek değil, bağcı dövme" dedi	1	Orta	Hasan Subaşı	
27 Ocak 1997	Akdeniz Atılım'a Cemiyet'ten 5 ödül	1	Sağ üst logo yanı		
27 Ocak 1997	Antalya Gazeteciler Cemiyeti ödülleri "Basın Yayın ve Gazetecilik Ödülleri Yarışması" Akdeniz Atılım Yazı İşleri Müdürü Kurtuluş Babalıoğlu ve Giray Ercenk güncel yazılarda, Atilla Tur fotoğraf dalında, Selma Kunar ve Gürsu Kunt röportaj ve seri röportaj dalında	1	Üst		
7 Şubat 1997	Şehrin, su ve atık su hizmetleri ANTSU'da Türkiye'de ilk kez bir belediye tarafından su ve atık su idaresinin devri yapıldı. Fransız ve Türk şirketlerinin ortaklığı ile kurulan ANTSU, faaliyetlerine başladı	5	Manşet Ekonomi sayfası	Hasan Subaşı fotoğrafı siyah beyaz	

	ANTSU'nun amaçları açılan pencerede şöyle sıralanmakta • Kaliteli su kullanımının sağlanması • Su analizlerinin yapılacağı laboratuvarların kurulması • Pompa istasyonlarının, uzak mesafeden kontrolünün sağlanması • Tesislerin geliştirilmesi • Su kaçaklarının tespit edilmesi ve onarılması • Abonelere ödeme kolaylıklarının getirilmesi				
8 Şubat 1997	ASAT suyu devretti Fransız firması ANTSU tarafından 2 trilyon 360 milyar liraya ihale edilen, ASAT hizmetleri devredildi. ANTSU Genel Müdürü Henri Syleustre, Antalyalılara en iyi hizmeti vereceklerini söyledi	5	üst	İmza anının siyah beyaz fotoğrafı	
19 Şubat 1997	Büyükşehir Belediyesi'nden ağaçlandırma Turizm sezonunun açılmasına kısa bir süre kala ABŞB ağaçlandırma çalışmalarına hız Verdi	4	Alt orta	Siyah beyaz fotoğraf	Çevre sayfası
28 Şubat 1997	Kent Konseyi'nden halka söz hakkı... ABŞBB Hasan Subaşı "Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi" kurulduğunu her işte halkın da söz sahibi olabileceğini söyledi "Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi" sayesinde başta yerel yönetimlerin, hatalarını en aza indireceğini belirten Başkan Subaşı, çeşitli meslek dallarında görev yapan yaklaşık 500 kişinin katılacağı konsey her 3 ayda bir toplanacak. "Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi"nin ilki pazartesi günü Antalya Kültür Merkezi (AKM)'nde yapılacak	2	Sol üst	Antalya Yerel Gündem 21'in kitapçık kapağı Belediye Başkanı Basın toplantısının fotoğrafı	
4 Mart 1997	Kent konseyi harekete geçti "Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi" ilk toplantısını gerçekleştirdi. Başkan, başkan vekili, divan katiplerinin seçtiği toplantıda kamu ve sivil örgütlerin işbirliği içinde olacağı vurgulandı	7	Üst	Toplantının siyah beyaz fotoğrafı	
4 Mart 1997	Trafik sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
5 Mart 1997	Antalya'ya yakışmıyor Kış aylarında günlük atıkları 800 ton olan Antalya'nın yaz aylarındaki çöpü 2 bin tona kadar çıkıyor. Çöplüğün yetersiz ve sağlıklı koşullardan uzak olması, 'bir dünya kenti' sayılan Antalya için büyük bir tehlike yaratıyor Büyükşehir Belediyesi Temizlik İşleri Şube Müdürü İsmail Cefo'nun görüşleri alınmış belediyenin her türlü tedbiri aldığı söylenmiş Devamı 7. sayfada	1	Manşet	Çöplüğün fotoğrafı ve 1 fotoğraf	
5 Mart 1997	Kaldırımların esnaf tarafından işgali dile getirilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
8 Mart 1997	Yetkiye makas! BŞBM, 1997 yılı olağan toplantısında, Başkan Hasan Subaşı'nın belediye mülklerini satış ve tahsis yetkisini geri aldı. Toplantıya katılmayan Subaşı kararı öğrendiğinde, "Meclis galiba etkinliğini göstermek istedi" yorumunu yaptı	1	manşet	Dekupe Subaşı fotoğrafı	
8 Mart 1997	İnşallah sonu hayırlı olur! Kararın zamanlamasını eleştirmekte	7	Sağ üst		İĞNELİ FIÇI Uğur Keskin
11 Mart 1997	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR

13 Mart 1997	Başkan imzaya gidiyor Dünya Ormancılık Kongresi'ne ev sahipliği yapacak olan Cam Piramit Kongre Merkezi için gerekli 3 milyon dolarlık krediye onay nihayet çıkıyor Devlet Bakanı Fehmi Adak teşvik kredisi için imza atacağını söyledi	1	Manşet	Cam piramidin ve Belediye Başkanı Subaşı'nın dekupe fotoğrafları	
14 Mart 1997	Nihayet imzalandı Cam Piramit'in tamamlanması için gerekli olan 3 milyon dolarlık krediye, sonunda "Tamam" diyen Devlet Bakanı Fehim Adak imzayı attı	1	Manşet	Cam Piramit fotoğrafı	
19 Mart 1997	Piramit arapsaçı Aylardır kredi bekleyen Cam Piramit Kongre Merkezi için imza atıldığı haberi Antalya'da sevinçle karşılanmıştı. Ancak imzanın Antalya Müzesi Perge Salonu için atıldığı açıklaması başta Büyükşehir Belediye Başkanı Subaşı olmak üzere herkesi şok etti Zamanın Devlet Bakanı Fehmi Adak'la Abdullah Gül'ün küçük fotoğraf altı Adak için imzalamadı, Gül için doğrulamıştı Başkanın bunun hesabını soracağım açıklaması	1	Manşet	Başkanın tam boy dekupe fotoğrafı Piramit fotoğrafı	
20 Mart 1997	Antalyalının öfkesi sürüyor Dünya Ormancılık Kongresi'nin gerçekleştirileceği Cam Piramit Kongre Merkezi'ne beklenen kredinin gelmemesi üzerine kongrenin iptal edilebileceğinin açıklanması, Antalyalı işadamlarının büyük tepkisine neden oldu Subaşı'nın Piramit önünde renkli fotoğraf altı; Mutlaka tamamlanacak Meslek örgütlerinin açıklamaları	1	Manşet	1	
1 Nisan 1997	Antalya, yağmura teslim Yağmur, yine Antalya'yı felce uğrattı. Ağaçlar devrildi, evleri su bastı, elektrikler kesildi. Ve yağmuru bahane eden sorumsuz sürücülerin yol kenarlarına park ettikleri araçlar, trafiği arapsaçına çevirdi	1	Manşet	Sıkışan trafik ve sel görüntüleri 1 büyük, 2 orta boy renkli fotoğraf	
2 Nisan 1997	'Kent Konseyi'ne sahip çıkalım' Akdeniz Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hüseyin İnce, faaliyetlerine başlayacak Kent Konseyi için tüm Antalyalıların katılımının beklediklerini söyledi. İnce, Antalya Yerel Gündem 21 Kent Konseyi'nin alt çalışma gruplarının bugünden itibaren düzenlenecek toplantılarla, faaliyete geçeceğini belirtti Toplantı takvimi de haberde yer verilmiş	2	üst		
5 Nisan 1997	Hasan Subaşı'nın cam piramitle ilgili yapacağı basın toplantısı	1	orta		
6 Nisan 1997	Örnek dayanışma Cam Piramit Kongre Merkezi için, tüm Antalya seferber oldu. 40'ın üstünde sivil toplum örgütü, çeşitli kampanya ve organizasyonlarla, istendiğinde tek yumruk olunabileceğini kanıtladı. ABŞBB Hasan Subaşı beklenen kredinin gelmemesi üzerine Antalyalıların sergilediği dayanışmanın, Cam Piramit Kongre Merkezi'nden çok daha önemli olduğunu söyledi Subaşı teşekkür etti	1	Manşet	2 renkli kampanya fotoğrafı	
8 Nisan 1997	"Piramidi biz yaparız" BŞBB Hasan Subaşı, beklenen kredinin gelmemesiyle ilgili olarak, "Kurda boynun niye kalın	1	Sürmanşet	Hasan Subaşı'nın toplantı sırasındaki renkli fotoğrafı	

	diye sormuşlar, kendi işimi kendim yaparım da ondan diye cevaplamış" yorumunu yaptı				
8 Nisan 1997	Mesailerini aylardır alamadılar Belediye'de mesai isyanı Geçen yıl Ağustos ayı ve 1997 yılının ilk üç ayının mesai ücretlerini hala alamayan belediye işçileri Genel Sekreter Taşkın Görünmez ile görüştü	1	Sol üst		
8 Nisan 1997	Altyapı çalışmaları şikayet konusu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
9 Nisan 1997	Özel kredi arayışı ABŞBB Hasan Subaşı ve DYP İl Başkanı Mehmet Baysarı, Cam Piramit Kongre Merkezi için gerekli olan krediyi devletten alamayınca, özel kredi alabilmek için kolları sıvadı	3	Üst	Toplantının renkli fotoğrafı	
13 Nisan 1997	Tek yürek olduk Binlerce insan bir aradaydı Antalya Gazeteciler Cemiyeti tarafından düzenlenen ve 60'ın üzerinde sivil toplum örgütünün destek verdiği "Piramidimizi istiyoruz" yürüyüşüne yaklaşık 6 bin kişi katıldı. Aydın Kanza Parkı önünde toplanan kalabalık, Cam Piramit Kongre Merkezi'ne kadar ellerinde pankartlarla yürüdüler, türkü söylediler, halay çektiler Antalya, siyasilere demokrasi dersi verdi. CHP ile DSP'linin kol kola yürüdüğü, DYP, MHP ve ANAP'lının halay çektiği 'Piramidimizi İstiyoruz' yürüyüşünde yaklaşık 6 bin kişi, yaşadıkları kente sahip çıkarak tepkilerini gösterdi	1	Tam sayfa	Bol fotoğraf	
15 Nisan 1997	Trafik sorunu köşede yeralmakta Düden ve Teomanpaşa, Güneş mahalleleri'nden arıyan okurlar "Kentin merkezindaki çocuk parklarına oyun üniteleri yerleştirililirken, bizim mahallerde tek bir salıncak bile yok. Kentin hep görünen yüzü temizleniyor, cilalanıyor. Arka yüzü ise sefalet içinde.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
16 Nisan 1997	Kaldırım işgali ve ulaşım sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
17 Nisan 1997	Demirel'in tercihi Antalya Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in bayram tercihi Antalya oldu. Demirel, bayram süresince Antalya ve Kemer'de çeşitli açılışlar ve temel atma törenlerine katılacak Ytong Fabrikası'nın temelini atacak	1	manşet	Demirel fotoğrafı	
17 Nisan 1997	Piramit'e Kaş'tan destek Cam Piramit için başlatılan kampanyaya destek artarak devam ediyor. Kaş, 2 bin 100 imzasıyla, kampanyayı destekleyen ilk ilçe sıfatını aldı	5	Sol üst	Kampanyaya imza veren vatandaşların siyah beyaz fotoğrafı	
18 Nisan 1997	Ekonomiye taze kan Temelini Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in atacağı Ytong Fabrikası, Antalya ekonomisine yeni bir soluk kazandıracak. Fabrika 1998'de üretime başlayacak	1	Manşet	Fabrika arazisinin fotoğrafı	
21 Nisan 1997	Hasan Subaşı, iddialara sert çıktı "Hamburger mi satacağız?" Büyükşehir Belediye Başkanı, Fuar Alanı içinde yer alan kafeterya ve çay bahçelerinin özelleştirilmesini eleştirenlere, "Onu da mı biz işleteceğiz" dedi	1	Sağ	Başkanın renkli fotoğrafı	
21 Nisan 1997	Lara'da bisiklet yolu hala bitmedi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
23 Nisan 1998	Yollar bozuk ve trafik sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
25 Nisan	Bitsin bu çile	1	Manşet	Kuyruktakilerin renkli fotoğrafı	

1997	ANTSU vatandaşın su parası yatırmak için çektiği kuyruk sıkıntısına bir türlü care bulamıyor. Dün de, binlerce Antalyalı yağmur altında sıra bekledi.				
26 Nisan 1997	Piramit'e SAĞ desteği Refahlı devlet bakanı Fehim Adak'ın tamamlanmasına engel olduğu Cam Piramit Kongre Merkezi'ne işadamı Sakıp Sabancı sahip çıkıyor	1	Manşet	Sakıp Sabancı ve Hasan Subaşı'nın renkli fotoğrafi	
26 Nisan 1997	Kente yeni makyaj Büyükşehir Belediyesi Kent Mobilyaları estetik kurulu tarafından alınan kararla trafoların boyanması ve Çallı'daki Atatürk heykelinin değiştirilmesi vatandaşlardan olumlu tepki aldı	1	Sol alt		
30 Nisan 1997	Trafik sorunu şehrin enönemli sorunu olmayı koruyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
1 Mayıs 1997	ASAT, muhtarların sorunlarını dinledi ASAT'ın mahalle muhtarlarıyla yaptığı toplantıya katılan ABŞBB Hasan Subaşı, kentin 2000'li yıllara hazırlandığını söyledi	1	Sağ üst		
1 Mayıs 1997	Eski Lara yolunda sokak lambası yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
4 Mayıs 1997	"Antalya örnek olacak" BŞBB Hasan Subaşı Antalya Kent Konseyi'nin Türkiye'ye örnek olması için kolları sıvadıklarını açıkladı	1	orta		
6 Mayıs 1997	Suda büyük tehlike İnşaatlarda tek çukurla yetinilmesi, Antalya'nın suyunu tehdit ediyor... ASAT Genel Müdürü Kıldıran'a göre, duyarlı davranılmazsa içme suyuna atık su karışması önlenemeyecek	1	İnşaat ve ASAT başkanının fotoğrafi		
6 Mayıs 1997	Sivrisinekler sorun Bisiklet yolu bitmedi				
7 Mayıs 1997	Gürültü kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
8 Mayıs 1997	ASAT, BUSKİ'ye örnek oluyor... Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Yöneticileri, örnek aldıkları ASAT'ın özelleştirilmesi konusunda ABŞBB Hasan Subaşı'da bilgi aldı	7	Üst	Siyah beyaz toplantı fotoğrafi	
9 Mayıs 1997	Park sorunu Çöp kutusu yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Mayıs 1997	Büyükşehir'in olağanüstü meclis toplantısı sert tartışmalara sahne oldu Talşık'tan Subaşı'ya rest! Konyaaltı Belediye Başkanı Fuar Alanı İşletme şeklinin belirlenmesi için oluşturulan alt komisyonda ANAP'a iki üye ayrılmasına sert tepki gösterdi Cam Piramit kiraya veriliyor Meclis toplantısında alınan karara göre, Cam Piramit Kongre Merkezi'nin işletilmesiyle, kırkahvesi, kafeterya ve restoranlarıyla birlikte özel sektöre verilecek...	1	manşet		
14 Mayıs 1997	Kentleşmenin faturası ağır! Son yıllardaki hızlı kentleşmenin bedelini Antalya ağır ödüyor. Yetkililer, içme suyunun tehdit altında olduğunu kabul ederken, vatandaşlar musluktan temiz su akmasını istiyor	1	manşet		

	'Temiz suya hasret kaldık' 6 vatandaşın içme suyu ile ilgili görüşlerine yer verilmiş				
15 Mayıs 1997	Vergiden payımızı istiyoruz Büyükşehir Belediyesi, Antalya'da kazanıp vergisini başka şehirlere ödeyen şirketlerden yasanın belirleyici oranda 'pay' istiyor.	1	Manşetr		
15 Mayıs 1998	Çevre bilinci aşılanmalı Ulaşım çok problemli	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
16 Mayıs 1997	Kentiçi bombaları! Akaryakıt istasyonları Antalya'yı tehtit ediyor. " Yangın çıkarsa olacakları düşünmek bile kokunç" diyen MMO Başkanı Evcimene gore en büyük suçlu belediye meclisleri. "Akaryakıt istasyonlarının ruhsat alabilmesi için binalarla arasında en az 20 metrelik 'yeşil koruma bandı' bulunmaası şart. Ancak Antalya'da okula camiye bitişik istasyonlar var ve tümünün ruhsatı onaylı...'	1	Manşet	Büyük boy fot.	
16 Mayıs 1997	Belediye çalışanları duyarlı değil Hız kesici isteniyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
17 Mayıs 1997	ANET özelleştirildi Belediye başkanı işletmecilikte başarılı olmadığı gerekçesiyle, yaklaşık bir yıldır özelleştirme çelışmaları devam eden ANET'i özelleştirdi.	1	Alt orta		
22 Mayıs 1998	Gürültü kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
23 Mayıs1997	"Medya önemli güç" Akdeniz Atılımı ziyaret eden Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı, Genel Müdür Okumuş ve Genel yayın Müdürü Uysal ile Türk siyasetini ve medyayı konuştu. Medyanın toplumu eğitmek açısından önemli bir görevi olduğunu vurgulayan Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı "toplumu doğru bilgilendirmek ve eğitmek medyanın asıl görevidir" dedi. Yerel basının bu konuda etkin rolü olduğunu belirten Subaşı "medya artık günümüzde önemli bir güçtür" diye konuştu.				
27 Mayıs 1998	Denetimler sıklaştırılmalı Parklar temiz tutulmalı	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Mayıs 1998	Kurallara uyulmuyor Üst geçitler kullanılmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
30 Mayıs 1997	Bu kavga bitmez! Büyükşehir Belediye Meclisi'nin olağan üstü toplantısı olaylı geçti. Encümenin ihale yetkisinin komisyona verilmesi önerisi, hasan Subaşı ile Hasan Talşık arasındaki ipleri gerdi. Toplantıda 5000 lik imar planına yapılanb ihtirazlar da değerlendirildi. Büyükşehir Belediye Başkanı Hasan Subaşı ile Koyaaltı Beledişye Başkanı Hasan Talşık söz düellosuna giriştiler.	1	Manşet		
30 Mayıs 1997	Konyaaltı Plajına ulaşım sorunu Halk otobüsleri durakları geçiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
1 Haziran 1997	Antalya, üç yıl daha şantiye! Turizm kenti Antalya, halen inşaatı devam eden projeler, yol, su ve kanalizasyon çalışmaları ile şantiye gçrünümünden kurtulamadı. "Kenti 2000'li yıllara taşıyacak olan projelerin tamamlanması için Antalyalıların 3 yıl daha şantiye kente katlanması gerektiği belirtiliyor"	1	Manşet	Renkli çalışma fotoğrafı	
2 Haziran	Trafik problemi var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT

1997					Selma Kunar
3 Haziran 1997	Çevre kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Haziran 1997	Seyyar satıcılar problem olarak yeralmakta	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
5 Haziran 1997	Sivrineklerle yeterli mücadele verilmiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Haziran 1997	Çöp problemi sözkonusu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
11 Haziran 1997	Seyyarsatıcılar rahatsız ediyor, Kaldırımlar esnaf tarafından işgal edilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
12 Haziran 1997	Trafik problemi yeralmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Haziran 1997	Avrupa kredisi tamam Aylardır Avrupa İskan Fonu'ndan beklenen 8 milyon dolarlık kredi geliyor. Kredinin Kalekapısı Projesi ve Kültür Parkı karşılığında istendiğini belirten BŞBB Hasan Subaşı "Kredinin Türkiye'ye intikali sırasında aksaklıklar yaşanmıştı ancak şimdi problem çözüldü" dedi	1	Orta		
17 Haziran 1997	İşletmede karar aşaması ABŞB Cam Piramit Kongre Merkezi'nin işletmesine talip olan firmadan 1 milyon dolar avans talep etti	3		KOngre Merkezi'nin inşaatı	
18 Haziran 1997	Büyükşehir'in borç çıkmazı Dünya Bankası'ndan alınan kredi borcunu ödemeye çalışan ABŞB'nin Maliye ve SSK'ya olan borcu trilyonu aştı	1	Manşet		
18 Haziran 1997	Antalya sorunlar için el ele Verdi Yerel Gündem 21 Kent Konseyi'nde sorunlar masaya yatırıldıç Antalyayı ilgilendiren konuların ele alındığı toplantıda çözüm önerileri konuşuldu	1	Sağ alt		
18 Haziran 1997	Ulaşım problemi yeralmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
20 Haziran 1997	UKTAŞ temsilcileri Antalya'ya geldi Cam Piramit görücüye çıktı Kredi arayışlarıyla aylarca gündemde kalan Cam Piramit Kongre Merkezi tamamlanmasına 1,5 ay kala görücüye çıktı. İşletmeye talip şirketin temsilcileri Kongre Merkezi'ni inceliyor	1	Sağ üst	Renkli fotoğraf	
21 Haziran 1997	Sinyalizasyon Sivrisinek problemi	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
24 Haziran 1997	Belediyenin karlı birimi ABŞB Park Bahçeler ve İçhizmetler Daire Başkanlığı'na bağlı mezarlıklar şube müdürlüğü en fazla gelir getiren birim özelliği taşıyor	3	Manşet		
25 Haziran 1997	Antalya'ya bu yakışır Belediyeyle Mimarlar Odası kolları sıvadı. Eski öğretmen evi önündeki meydan, göletleri, dinlenme üniteleri, otoparkıyla kente renk katacak	1	Manşet	Çalışmanın renkli fotoğrafı	
25 Haziran 1998	Ulaşım sorunu gündeme getirilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
27 Haziran 1997	Trafiğe bir nefes Büyükşehir Belediyesi kent trafiğini rahatlatmak için bir dizi önlemler aldı. Yeni	1	Manşet	Şehrin krokisi	

	düzenlemenin ilki Işıklar caddesi				
27 Haziran 1997	Çöplerden dolayı kent merkezindeki bir okuyucu yakınıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
1 Temmuz 1997	Sivrisinek sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Temmuz 1997	Büyükşehirden cami ABŞB gerçekleştirdiği büyük projelerin ardından şimdi cami yapımına soyundu	1	Sağ alt		
9 Temmuz 1998	Çöp Trafik	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Temmuz 1997	Not: Bir süredir BŞBB Hasan Subaşı ile Kepez Belediye Başkanı İsa Akdenir arasında yaşanan bir tartışma devam etmekte Kavga bitsin artık ANtalyalılar başkanlarının her fırsatta gereksiz tartışmaları değil güç birliği içinde hizmet üretmesini istiyor	1	Manşet	Üç belediye başkanının ayrı ayrı renkli fotoğrafı	
12 Temmuz 1997	İlaçlama ihmal edliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
13 Temmuz 1997	Dilenci sayısında artış var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Temmuz 1997	Park sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
16 Temmuz 1997	İsa Akdemir ile Subaşı arasında tartışma Subaşı Akdemirin yetkilerini geri aldı. Başkanların tartışması büyüyor BŞBB Hasan Subaşı, Kepez Belediye Bş. İsa Akdemire verdiği ruhsat ve numarataş yetkilerini geri aldı.	1	manşet		
16 Temmuz 1997	Kentte hiç yakışmıyor Bir dğnya kenti olduğu her fırsatta dile getirilen Antalya'da özellikle Kale Kapısı civarında binaların çatıları tam bir mezberelik.	3	Üst		
17 Temmuz 1997	Işıklardan arayan bir okur sabit Pazar kurulmasını istiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
18 Temmuz 1997	Not: Birgün once Muratpaşa Bekediye sınırlarındaki kaçak inaat çöktü İnşaatlar denetlensin! Antalya'da inşaatlarda meydana gelen çökme olaylarına hergün bir yenisi ekleniyor. Son olarak geçtiğimiz gün bir turizim şirketine ait olan dev bina çöktü. İnşaat Müh. Odası Bş. İbrahim Koç: İnşaatlar yeterince denetlenmiyor denetlenmesini için bir mekanizma kurulmadı.	1	Manşet		
18 Temmuz 1997	Tolunay, Subaşı'na çattı Kent merkezinin canlandırılması görevinin BB ait olduğunu belirten AESOB (An. Esnaf Odası Bş.) Orhan Tolunay, BBB Subaşı'nın bu konuda daha duyarlı olmasını istedi.	5	Sağ üst	Hasan Subaşı ve Orhan Tolunay'ın SB Foto	
21 Temmuz 1997	Yine bina denetimi ve deprem				
24 Temmuz 1997	Hodri Meydan Partisiyle ilgili sıkıntıları dile getirdiği için eleştirildiğini belirten BŞBB Hasan Subaşı sert konuştu; "Eleştirilerden rahatsız olan olsun, zaten rahatsız olsunlar diye söylüyorum" Doğru bildiklerini söylemeye devam edeceğini belirten Subaşı, "özeleştiri yaptığınızda	1	Manşet	İki spot arasında Hasan Subaşı'nın dekupe fotoğrafı	

	hainlikle damgalanıyorsunuz. Umurumda değil. Partiye sadakat, kişilere sadakatla karıştırılmamalı" dedi.				
25 Temmuz 1997	Esnaf, Subaşı ile görüşecek BŞBB Hasan Subaşı'nın, kendi sorunlarıyla ilgilenmediğine inanan esnaf temsilcileri, 28 Temmuz'da Subaşı ile görüşecek	5	Üst		
26 Temmuz 1997	Söz var, Para Yok! Kredi arayışları ile aylarca gündemde kalan Cam Piramit Kongre Merkezi için söz verenlerin arasında yeni hükümetin Orman Bakanı Ersin Taranoğlu da eklendi. Kredinini hazır olduğunu belirten Taranoğlu, paranın ne zaman gönderileceği konusunda bir açıklama yapmadı.	1	Manşet	Piramit, Çiller, Orman eski Bakanı Halit Dağlı, Orman Bakanı Ersin Taranoğlu fotoğrafları	
29 Temmuz 1997	Sessiz meclis toplantısı Büyükşehir Belediyesi Temmuz ayı Olağan Meclis Toplantısına Subaşı, Akdemir, Manavoğlu ve Talşık katılmadı	8	Üst		
30 Temmuz 1997	Parkyeri ve sivrisinek sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
31 Temmuz 1997	Büyük yatırımlar, 7 trilyona sigortalandı... "Antalya'nın mega projeleri olarak bilinen Otogar, AKM ve Cam Piramit Kongre Merkezi toplam 7 trilyon liraya sigortalandı	1	Sol orta		
31 Temmuz 1997	Meltem'deki çocuk parkı bakımsız Gürültü kirliliği	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
1 Ağustos 1997	Toptancıya mega proje Antalya'da faaliyet gösteren her sektörden toptancı esnafın modern bir sitede bir araya getirmeyi planlayan projenin sözleşmesi, Talya Otel'de düzenlenen törenle imzalandı Subaşı yapılan yatırımların Antalya'ya yeni bir görünüm kazandırdığını söyledi	1	Manşet	Sözleşmenin imza töreninin fotoğrafı	
1 Ağustos 1997	Sokak çocukları	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
2 Ağustos 1997	Antalya'nın su sorunu bitecek Duacılar Köyü'nde temeli atılan toplam 5 bin metreküp kapasiteli su deposu ile Antalya'da su sorunu yaşanmayacak Kentin su depolarını besleyecek ve Masa Dağı çevresinde hizmet verecek olan yeni su deposunun temeli ABŞBB Hasan Subaşı ve Vali Hüsnü Tuğlu tarafından atıldı. Su deposu, 1999 yılının Mayıs ayında hizmete girecek	1	Manşet	Temel atma töreninin renkli fotoğrafı	
2 Ağustos 1997	Akdeniz Üniversitesi'nden yerel sorunlara çözüm Akdeniz Üniversitesi "Yerel sorunlar ve çözüm arayışları" konulu sempozyumları düzenleyecek	7	Alt orta		
2 Ağustos 1997	Özelleştirmeye MHP'den tepki! Antalya'nın içmesuyu depolarının denetimsiz bir şekilde kaderine terk edildiğini belirten MHP İl Başkanı Mustafa Gürsu, ANTSU'yu özelleştirenleri göreve çağırdı	8	Sol üst	MHP'lilerin su deposu önünde siyah beyaz fotoğrafı	
5 Ağustos 1997	Piramit'e görücü geldi Birleşmiş Milletler'den gelen bir heyet, Dünya Ormancılık Kongresi'nin yapılacağı Cam Piramit'te incelemelerde bulundu	1	Sürmanşet	Cam Piramit fotoğrafı	
6 Ağustos 1997	Antalya'ya dev yatırım 10 milyon dolarlık Uluslar arası Fuarcılık Merkezi Ekim 1998'de tamamlanacak yatırım bittiğinde Antalya, Kongre ve Fuar turizminin öncü kenti olacak Haberin devamı 5. sayfada	1	Sağ orta	Başkanın projeyi tanıtırken ve ANFAŞ Genel Müdürü Alparslan Akyüz'ün inşaat önünde fotoğrafları	
6 Ağustos	Sinyalizasyon	6	Sağ üst		ÖZEL HAT

1997					Selma KUNAR
7 Ağustos 1997	Ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
8 Ağustos 1997	Dönerciler Çarşısı yaşayacak BŞBB Hasan Subaşı, yapımı tamamlanan Dönerciler Çarşısı'nı ziyaret ederek, çarşının en kısa zamanda eski canlılığına kavuşacağını iddia etti	1	Sol alt	Başkanın döner keserken fotoğrafı	
8 Ağustos 1997	Kızılarık Mahallesi 1131 sokaktaki çöp sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
11 Ağustos 1997	3. Yaşa merhaba Üç yıl önce bugün yayın hayatına başlayan Akdeniz Atılım Gazetesi bölgemizin nabzını tutmayı sürdürüyor 11 Ağustos 1995 Cuma sabahı, insanlar yeni bir gazete ile karşılaştılar bayilerinde. Bu yayın organının adı Akdeniz Atılım'dı. Kamuoyunu ilgilendiren olayları ve gelişmeleri saptayıp, toplumu bilgilendirme amacıyla çıkılan yolda dün olduğu gibi bugün de gururla ve bilinçle büyüyor gazetemiz Akdeniz Atılım	1	Manşet	Farklı sayıların fotoğrafı	
11 Ağustos 1997	Sahiller paralı vatandaş nerede denize girecek	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR
12 Ağustos 1997	Çöp problemi var sular akmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Ağustos 1997	Parkyeri problemi ve çöp sorunu var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Ağustos 1997	Yollar bozuk	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
19 Ağustos 1997	ASAT'a veryansın CHP Antalya İl Başkanı Mustafa Çetinkaya, düzenlediği basın toplantısında ASAT'ı suçladı. Kaya, "Su faturaları el yakıyor" dedi	3	Orta	Kaya'nın fotoğrafı	
20 Ağustos 1997	Yüzde 50 faizli kredi! Orman Bakanı Ersin taranoğlu'nun Cam Piramit Kongre Merkezi için söz verdiği 1 milyon doların yüzde 50 faizle geri ödemeli kredi olduğu belirtildi	1	Sağ alt	Piramit fotoğrafı	
20 Ağustos 1997	Sivrisinek ve gürültü kirliliği problemi köşede yer almış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Ağustos 1997	Gürültü problemi şikayet konusu olmuş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
22 Ağustos 1997	Başkan Subaşı da faturalardan dertli... Son gelen su faturalarının yüksekliği karşısında vatandaşlar şok yaşarken, BŞBB Hasan Subaşı ANTSU'nun 6 aylık okuma sonucu gönderdiği faturalarda düzeltme yapılacağını söyledi	1	Manşet	Toplantı fotoğrafı	
22 Ağustos 1997	Kentin sorunlarına sahip çıkmalıyız Antalya Demokrasi Platformu Dönem Sözcüsü ve Tabib Odası Şube Başkanı Dr. Kubilay Döşeyen, gazetemizi ziyaret ederek Genel Yayın Müdürü Mustafa Uysal ve köşe yazarı Giray Ercenk ile görüştü	1	Alt orta	Renkli görüşme fotoğrafı	
22 Ağustos 1997	Ulaşım problemi köşede yeralmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
23 Ağustos 1997	Cam Piramit için kredi tamam Belediye Başkanı yüzyılın son büyük kongresine ev sahipliği yapacak olan Cam Piramit	1	Manşet	Başkanın renkli fotoğrafı	

	Kongre inşaatının tamamlanabilmesi için 3 milyon dolarlık kredi aldı				
27 Ağustos 1997	Cam piramit ihaleye çıkıyor	1	Üst		
29 Ağustos 1997	Trafik problemi var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
30 Ağustos 1997	Bir okuyucu kenteki gürültü kirliliğinden yakınıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Eylül 1997	Meltem mahallesinde temizlikten şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Eylül 1997	Değer miydi? 'Kentin yeni simgesi olan 1,5 trilyon lira değerindeki Cam Piramit Kongre Merkezi inşaatı için 3 milyon dolarlık destek veren işadamı Sakıp Sabancı'nın adı 4,5 m panolara yazılıyor Not: Haberde Sabancı'nın 400 milyar liralık destek verdiği yazılı	1	Manşet		
3 Eylül 1997	Koca Koca (SA)'LAR PİRAMİTE YAKIŞIRLAR(1) Mustafa Uysal Piramit'e Sakıp Sabanca adının verilmesini eleştirmesi	7	Sağ üst		Mustafa Uysal
4 Eylül 1997	Kentten manzaralar Denize karşı çöp bidonları Oldum olası tutmadım bu "konteyner" sözcüğünü. Onun için çöp bidonu sözcüğünü kullanıyorum Çöp toplama araçlarının günde bir ya da iki kez geçtikleri günün her saatinde atıklarını gönül rahatlığıyla boşaltabilmektidir. Sonra buralar çöp depolarına dönüşmekte, ağzı açık, çevreye koku ve pislik saçmaktadır	1	Orta	Çöp konteynırları	
5 Eylül 1997	Cam Piramit'e 3 firma talip Dünya Ormancılık Kongresi'ne evsahipliği yapacak olan Cam Piramit Kongre Merkezi'nin işletmesi için açılan 3 firma katıldı	1	Sol orta	Renkli ihale fotoğrafı	
5 Eylül 1997	Kentten Manzaralar Dur diyecek yok mu? Antalya'da belediye kontrolü altında çalışan 125 otobüs ile Minibüsçüler Odası'na bağlı 633 minibüsün yolcu kapma savaşı kentin çilesine yenilerini ekliyor	1	Alt orta	Trafik görüntüsü	
6 Eylül 1997	Mustafapaşa'ya yeni bir suçlama daha! CHP Antalya örgütü Mustafapaşa Belediye Başkanı Mehmet Manavoğlu hakkında pazartesi günü İçişleri Bakanlığı'na görevinin kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulunacağını açıkladı	1	Sol alt		
9 Eylül 1997	Adını verdikten sonra yatırıma da sahip çıktı Piramit Sabanca'nın mı? Toplam 11 milyon dolara mal olan Cam Piramit Kongre Merkezi inşaatı için sadece 3 milyon dolar destek veren işadamı Sakıp Sabancı gazete ilanlarında Kongre Merkezi'ni kendi VAKSA yatırımları arasında gösteriyor	1	Manşet	Belediye Başkanı, Sakıp Sabanca, Gazete ilanı,	
9 Eylül 1997	Ekdağ'dan 40 bin liraya ekmek Yarım kiloluk ekmek Büyükşehir Belediyesi'nin kuruluşu olan Ekdağ AŞ. 500 gramlık kepek ekmeğinin 40 bin liradan satılacağını açıkladı	1	Sağ orta		
9 Eylül 1997	Yeşilyayla birden	8	Sağ üst	Sadık Badak Erdoğan Kahya İbrahim Koç	Hasan Subaşı

				Turgay Alp	
10 Eylül 1997	Piramit Antalyanındır Cam Piramit Kongre Merkezi inşaat için 3 milyon dolar veren Sakıp Sabancı'nın burayı VAKSA'nın yatırımları arasında göstermesi Antayalya'da değişik yorumlara neden oldu...	1	manşet		
10 Eylül 1997	Sanatçı Başkan Bu yıl ilki gerçekleştirilen Taş Heykel Sempozyumu'na katılan heykeltraşlar, Karaalioğlu Parkı'nda çalışmalarına başladılar Açılışta Subaşı "Sanat büyük emek istiyor" diye konuştu	1	Sol alt	Subaşı'nın heykel yontarken çekilmiş fotoğrafı	
12 Eylül 1997	Antalya'da trafik	3	Sağ üst		GÖRECE Giray Ercenk
15 Eylül 1997	Raylı ulaşım sistemi isteniyor Trafik çıldırtıyor Antalya'da, Kızılırmak Caddesi üzerine dökülen moloz ve çöpler, "Dünya Kenti" olarak adlandırılan kentimizde bir utanç abidesi olarak yükseliyor	1	Manşet	Büyük cadde fotoğrafı ve mahallelinin belediyeye dilekçe verirken çekilen fotoğrafları	
18 Eylül 1997	Denizin kıyısında Kerbela "Dünya Kenti Antalya"nın en önemli turistik ilçelerinden Manavgat'a bağlı Sülek Köyü, suyun 3 kilometre yakınında susuzluk çekiyor. 2 bin 500 nüfuslu köyde, bir su kuyusu bile yok.	1	Manşet	Üç köy ve köylülerin fotoğrafı	
23 Eylül 1997	Başkan Subaşı'ya jest Muratpaşa Belediye Başkanı Mehmet Manavoğlu ve meclis üyeleri 400 dönümlük Fuar Alanı'na 'Hasan Subaşı Kültür Parkı' adının verilmesi için önerge Verdi	1	Orta	Subaşı'nın ve Manavoğlu'nun fotoğrafları	
26 Eylül 1997	İnşaat bitti, para yok Dünya Ormancılık Kongresi'nin gerçekleştirileceği Cam Piramit Kongre Merkezi 1 Ekim tarihinde açılışa hazırlanırken, Orman Bakanı Ersin Taranoğlu'nun söz verdiği 1 milyon dolar kredi hala gelmedi	3	Üst	Piramit fotoğrafı	
27 Eylül 1997	Otogarın çatısında kış öncesi teftiş! Saç ve silikon ile kaplanan yeni otogarın çatısında artık problem yaşanmayacağını belirten ABŞBB Hasan Subaşı "Her güzelin bir kusuru olur" dedi	1	Sol alt	Denetim fotoğrafı dekupe	
28 Eylül 1997	Ve final Çatısı gökyüzü ile kaplı bir bina aylarca gündemde kaldı. Ülkenin en büyük ikinci kongre merkezi olacaktı. Kredi arayışları ve Subaşı'nın kararlılığı ile Türkiye artık O'nu tanıyordu. Ve final günü geldi çattı	1	Tam sayfa	8 adet fotoğraf	
30 Eylül 1997	Umutlar sönmesin Yerel Gündem 21 Kent Konseyi'nin ikinci toplantısında projesi oluşturulan "Umut Evi" hizmete girdi. 50 sokak çocuğunun barınacağı üç katlı binanın açılışını BŞBB Hasan Subaşı yaptı	1	Manşet	Kent konseyinin fotoğrafı	
30 Eylül 1997	Kentten Manzaralar Umursamazlık Kent merkezinde trafik giderek daha çekilmez bir hal alıyor	1	Orta	Trafik fotoğrafı	
30 Eylül 1997	Antalya Kent Konseyi üçüncü kez toplandı	1	Sağ alt	Toplantı fotoğrafı	
30 Eylül 1997	Kentin ışıltılı yüzü Cam piramit'in çevresinin kısı sürede ışıklandırılıp yolların yapıldığını söyleyen bir okur, kenar semtlerin aynı hizmeti aylardır alamadığını söylüyor. 'Antalya'da iki ayrı dünyanın olduğunu belirten okurumuz' Birincisi kente gelen turistlere	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma KUNAR

	yönelik ışıltılı bir dünya ikincisi ise yolu olmayan, sağanak yağmurda sular altında kalan bir dünya. Gönül istiyor ki, önemli bir kongreye evsahipliği yapacak olan Piramit'te gösterilen ilgi, sevgi, duyarlılık kentin tamamına gösterilsin.				
2 Ekim 1997	PİRAMİT'e muhteşem açılış Açılış Süleyman Demirel tarafından yapıldı	1	Alt orta	Açılış fotoğrafı	
7 Ekim 1997	Kaçak emsale 'dur' önerisi Yerel Gündem 21 İmar Planlama Çalışma Grubu, kaçak emsal uygulamasının sona erdirilmesi için belediyelere öneri sundu	1	Sol alt		
7 Ekim 1997	Piramit üzerine	8	Sağ üst		Hasan Subaşı
12 Ekim 1997	Dünyanın gözü Antalya'da 1. Dünya Ormancılık Kongresi yarın Antalya'da Sabancı Kongre ve Fuar Merkezi'nde start alacak. Antalya, on gün boyunca 148 ülkeden 3 bin yabancı delegeye ev sahipliği yapacak Hasan Subaşı; "Ülkemizin gururu olacak"	1	Manşet	Kongre merkezi fotoğrafı	
17 Ekim 1997	Trafikte pembe tablo BŞBB Hasan Subaşı, kent içi trafik yükü her geçen gün artan Antalya'nın, 1998 yılında trafiği en sorunsuz kent olacağı iddia etti	1	Manşet	Toplantı fotoğrafı	
21 Ekim 1997	Belediye Sarayı start aldı Eski otogarın bulunduğu 18 dönümlük alanda inşa edilecek olan 22 katlı Belediye Sarayı ve iş merkezi 1999 yılında hizmete girecek	1	Orta	Maketin dekupe fotoğrafı ve Hasan Subaşı	
27 Ekim 1997	Görkemli açılış BŞBB Hasan Subaşı'nın adını taşıyan Kültür Park, görkemli bir törenle açıldı	1	Orta	Açılış fotoğrafı	
27 Ekim 1997	Kentin soluklandığı alan	2	üst		
29 Ekim 1997	Kente yeni bir alan "Cumhuriyet Parkı" ABŞB Vakıflara ait 3 bin dönümlük alanı, kamulaştırma işlemini tamamlayarak, dünyanın en büyük parklarından biri olarak düzenleniyor	1	Orta	Park alanının fotoğrafı	
30 Ekim 1997	Görsel kirliliğe belediye engeli Turizm kenti Antalya'da kente yakışmayan ve görsel kirlilik yaratan afiş ve elektrik direklerindeki levhalar kaldırılıyor	3	Üst		
1 Kasım 1997	Kütükçü Mahallesi'nde ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Kasım 1997	Otobüs firmaları Subaşı'yı kızdırdı Yeni otogarda bir yılı dolduran kiracı otobüs işletmeleri yüzde 80'lik artışın çok fazla olacağını belirterek "Bu parayı ödeyemeyiz" dediler	8	Üst	Siyah beyaz otogar fotoğrafı	
5 Kasım 1997	Düşünce özgürlüğü	3	Sağ üst		KENTTEN Hasan Subaşı
5 Kasım 1997	Öğretmenlere destek çağrısı BŞBB Hasan Subaşı, Yerel Gündem 21 Antalya Kent Konseyi'nin amacını Antalyalı öğretmenlere anlattı "Kent Konseyi'nin yerel demokrasi için desteklenmesi gerektiğini belirten Başkan Subaşı, "Bunun için elimden gelen her türlü çabayı gösteriyorum" dedi	3	Sol üst		

6 Kasım 1997	Solmaz, "Denetlemeye giden müfettişler yolda kayboluyor" "Belediyelerin çoğu Susurluk" Belediye –İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Solmaz, belediyelerin yüzde 90'ının Susurluk olduğunu iddia etti	1	Manşet		
6 Kasım 1997	Son dükkanlar kiraya veriliyor Yeni toptancı halde 35 ardiyenin daha yapımı tamamlındı. BŞB Başdanışmanı ve Teftiş kurulu Başkanı Faik Cesur, ardiyelerin 3 yıllığına 3 milyar liraya kiraya verileceğini belirtti	3	Üst	Hal ve danışmanın fotoğrafları	
6 Kasım 1997	Ayda 1 milyar lira geliyor BŞB Mezarlıklar Şube Müdürü, Ekim ayı içinde aile mezarı satışından ve diğer hizmetlerden 1 milyar 109 milyon lira gelir elde etti	1	Orta		
7 Kasım 1997	Kaleiçi'nin altyapı sorunu çözülüyor Kaleiçi'nin yıllardır çözülmeyen kanalizasyon sorunu ASAT Genel Müdürlüğü'nün projesi ile çözüme kavuşuyor	1	Sağ üst		
7 Kasım 1997	Meltem Mahallesi semt pazarından şikayet. Eski pazarın yerine kurulan belediye pazarında fiyatların yüksek olduğundan şikayet ediliyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
8 Kasım 1997	Antalya'nın altyapısı 99'da tamamlanıyor Altyapısı tamamlanmamış tek büyükşehir olan Antalya'da kanalizasyon çalışmaları aralıksız devam ediyor. Kentin belli bölgelerindeki çalışmaların ardından deniz deşarj için de ilk adım atıldı	1	orta		
8 Kasım 1997	Büyükşehir ceza yağdırdı BŞB ekipleri tespit edilen arıtma tesislerini daha önce birçok kez uyarırken ve eksiklerini gidermeyerek çevreyi kirlettiği belirlenen 7 tesisin cezalandırılması konusunda Valiliğe başvurdular	2	Üst	Çevre Sağlık Müdürü Hatice Lent'in fotoğrafı	
14 Kasım 1997	Subaşı'ya yetki yok! BŞB Kasım dönemi olağan toplantısında gergin saatler yaşadı. Meclis üyeleri, Başkan Subaşı'nın eski otogar ve stadyum projeleri ile ilgili encümene vermek istediği 10 yıllık yetkiyi reddetti	1	Manşet		
16 Kasım 1997	Gecekondu gerçeği "Antalya Ticaret ve Sanayi Odası'nın hazırladığı "Ekonomik Rapor"a göre, Antalya'da 50 bin gecekondu bulunmakta	1	Alt		
16 Kasım 1997	Subaşı'ya nostaljik yemek ABŞBB Hasan Subaşı gazetecilerin konuğu oldu. Düden Şelalesi Değirmen Restoran'daki yemekte konu yine medya-politika ilişkisiydi	2	Üst		
16 Kasım 1997	Çalışmalar start aldı Yaklaşık 8 bin dönümlük Hasan Subaşı Kültür Parkı'nın ikinci bölümünde çalışmalar start aldı	3	Alt	Parkın renkli fotoğrafı	
17 Kasım 1997	HS'nın hizmet isyanı "Kişisel kaprisler yüzünden meclisi işlemez duruma getirenlere sitem eden BŞBB HS "Atatürk Stadı için olumsuz oy kullananlar 4 yatırımı birden engellediler" dedi	1	Manşet	HS dekupe fotoğrafı	
18 Kasım 1997	Suya aralıkta zam geliyor İki ayda bir yapılan yüzde 14'lük su zammının kaderi 4 Aralık tarihinde gerçekleştirilecek olan ASAT Genel Kurulu'nda belli olacak	1	Manşet	Renkli toplantı fotoğrafı	
19 Kasım 1997	Muhalifler disipline HS'nın isteği ile DYP'li 5 muhalif meclis üyesi ihraç istemiyle il disiplin kuruluna sevk edildi. ANAP'lılarla ortak hareket ettikleri ileri sürülen meclis üyeleri hakkında kararı yetkili	1	Manşet		

	organlar verecek				
21 Kasım 1997	Suda kirlilik tehlikesi ABŞBB HS Kent Konseyi toplantısında Antalya'nın içme suyunun risk taşıdığını söyledi Antalya içme suyunun büyük risk altında olduğunu belirten Başkan Subaşı, "Şimdilik deniz ve içme suyu kontrol altında. Ancak bundan 1 yıl sonrasını garanti edemeyiz. Antalya'nın hızlı nüfus artışını düşündüğümüzde içme suyunun kirlenme tehlikesinin zor bir ihtimal olmadığı görülecektir" dedi	1	Sol orta		
21 Kasım 1997	Antalya alt yapıda örnek kent oldu Çeşme Belediye Başkanı ve Meclis üyeleri, Antalya'nın altyapı çalışmalarını incelemek ve bilgi almak üzere şehrimize geldi	3	Orta	HS ile birlikte toplantı fotoğrafı	
21 Kasım 1997	Antalya'da altyapı yok	3	Alt		
25 Kasım 1997	Temizlik operasyonu BŞB meltem Mahallesi sakinlerinin şikayeti üzerine harekete geçti. Adliye binası arkasındaki inşaat, moloz ve bahçe atıklarını temizlemeye başladı	1	Alt orta	Mahallelinin fotoğrafı	
1 Ocak 1998	Unutulmadılar BŞB yeni yılda sokak çocuklarını da unutmadı. Sosyal Hizmetler Şube Müdürü Abdil Karataş, 2Umutevi"nde barınan sokak çocuklarına giyecek armağan etti	5	üst		
6 Ocak 1998	Trafikten mucize beklenmesin Başkan Subaşı, yeni trafik düzenlemesine tepki göstermesine 'Antalya'da hiçkimse 70'li yılların özlemini çekmesinç Trafik bundan daha iyi olamaz' diye cevap Verdi	3	Üst	Trafiğin renkli fotoğrafı, HS'nın renkli il haritası önünde fotoğrafı	
7 Ocak 1998	20 şirketin borcu 5 trilyonu aştı Antalyadaki 20 kuruluşun vergi dairelerine 5 trilyondan fazla borcu var BŞB ise 1 trilyonu aşan borcuyla 2. sırada yer alıyor	1	Orta		
7 Ocak 1998	Şehirdeki hava kirliliği	2	Sağ üst		GÖRÜYORUM M. Kurtuluş Babalıoğlu
7 Ocak 1998	Otobüs çalışmıyor Gündoğdu Mahallesi'nden arayanbir okurumuz, ulaşım sıkıntısı yaşadıklarını belirterek, "sadece Varsak'tan gelen otobüsler ve ne zaman geleceği belli olmayan dolmuşlarla ulağım sağlanıyor. Mahalle halkı olarak ulaşımkonusunda büyük sıkıntımız var. Yetkililerden bir an once soruna çözüm getirmelerini istiyoruz. Antalya bir turizm kenti.Ayrıca bir dünya kenti olduğu idda ediliyor amah ala dolmuş otobüs geçmeyen semtler var. Bu durum bir dünya kentine yakışmıyor mu? Dünya kenti olmak için altyapısı, ulaşımı trafiğe ve tesisleri ile kentin bir bütün olması gerekiyor"diye konuştu.				
8 Ocak 1998	Başkan Subaşı'dan destek istediler Akdenizin kirlenmemesi için biyolojik arıtmanın hayata geçirilmesi gerektiğini belirten çeşitli dernek ve kurum temsilcileri Başkan Subaşı'dan destek istedi	3	Üst	Bir renkli fotoğraf	
8 Ocak 1998	İtfaiyeden ilginç uygulama Kavşak ve caddelerde Alo İtfaiye 110 levhası ABŞB itfaiye Daire Başkanlığı kentin yüz ayrı noktasında "Alo İtfaiye 110" yazılı levhalar yerleştirdi	3	Sol orta		
8 Ocak 1998	Çöplerin sokaklara döküldüğünden yakınan bir okurumuz, "Deniz Mahallesi sakinleri olarak büyük sıkıntı içndeyiz. Çöpler sokaklara atıldığı gibi, konteynırlardaki çöplerin suları da yollara akıyor. Sokaklar çöp kokusundan geçilmiyor."dedi.				

9 Ocak 1998	ASAT'ın çalışma yaptığı sokakların bazılarında sokak lambaları yanmıyor. Adeta teylikeye davetiye çıkarılıyor. Zaten altyapı çalışmaları devam eden sokakların girişinde bir uyarıcı levha yok. Bir de sokak lambalrı yanmayınca, çok yakında büyük bir facia yaşanması an meselesi.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Ocak 1998	Döşeme altına arazi piyangosu Bayındırlık Bakanlığı Antalya'nın Nazım İmar Planında BŞB Mücavir Alanı olarak belirlenen 40 bin dönümlük alanı Döşemealtı Belediyesine dahil etti. 2 bin hektarlık Döşemealtı Belediyesine 40 bin dönümlük bir arazinin devredilme işleminin usulsüz olduğunu belirten ABŞBB HS konuyla ilgili olarak yargıya gideceklerini bildirdi	1	Manşet	Başkanın ve arazinin fotoğrafı	
11 Ocak 1998	Kent merkezine uzak mahallelerde kurulacak olan Kültür Çadırı ile Antalya'nın her köşesine kültür ve sanat etkinlikleri götürülecek Muhteşem Proje BŞBB HS Çamlıbel Mahallesinde kurulan kültür çadırının diğer mahallelerede götürüleceğini söyledi	4	Üst	Mahalleli çocuklar ve başkanın fotoğrafları	
13 Ocak 1998	Akdeniz Atılım'a 6 ödül Antalya Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği 1997 yılı "Basın Yayın ve Gazetecilik Başarı Ödülleri Yarışması"nda gazetemiz Akdeniz Atılım 5 dalda ödüle layık görüldü	1	Sol üst	Ödül fotoğrafları	
13 Ocak 1998	ASAT'tan saygı bekliyoruz Arayan okur ASAT'ın şehiriçi çalışmalarında vatandaşa saygı göstermesini istiyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Ocak 1998	Meltem Mah. çöpler toplanmıyor....	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Ocak 1998	Siyasi Etik .	7	Sağ üst		KENTTEN Hasan Subaşı
15 Ocak 1998	Kent konseyi bugün toplanıyor "Akdeniz Belediyeler Birliği işbirliği ile Kent Konseyi 4. olağan toplantısı bugün Antalya Kültür Merkezi'nde toplanacak.	1	Alt orta		
16 Ocak 1998	Kepez hastane olmalı Yerel sorunların tartışıldığı Gündem 21 Kent Konseyi toplantısında Kepez Tıp Fakültesi eski Hastanesi'nin devlet hastanesi olarak hizmete açılması istendi...	1	Manşet	Bş ve Kent Konseyi fot.	
17 Ocak 1998	Baahçelievler, Teomanpaşa ile Yüzüncü Yıl Caddeleri arasına sinyalizasyon isteniyor Etiler mahalesinden arayan bir okursa yollarının yapılmamasından yakınmakta...	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
18 ocak 1998	ÖDP'lilerden ASAT'a çağrı ÖDP Antalya il eski başkanı ve Kent Konseyi üyesi Mustafa Şahin düzenlediği basın toplantısında ASAT Genel Kurulunun bir an once toplanmasını istedi. Su abonelerinin ASAT mızrağı altında yaşamak istemediğini belirten Şahin, "1997 yılında tahsil edilen ve edilmeyen para miktarı ne kadar? Bu toplanan paranın ne kadarı yatırımda kullanıldı?"diye konuştu.	1	Sol orta		
20 Ocak 1998	Kaleiçi köstebek yuvası Altyapı çalışmaları nedeniyle köstebek yuvasına neden olan Kaleiçi'nde esnaf ASAT'tan şikayet ederek "çalışmalar yüzünden müşteri gelmez oldu. Çünkü her taraf kazıldı ve çamur içinde"diye konuştu	2	Üst	2 fot.	
20 Ocak 1998	Büyükşehir Belediyesi'nden 10 milyarlık gıda yardım "B.B'si maddi durumu iyi olmayan 6100 vatandaşı ramazan ayı nedeniyle toplam 10 milyar liralık gıda yardımı yaptı.ı	2	Orta	Yardımın renkli fot	
20 Ocak 1998	Kent şantiye gibi artık katlanamıyoruz	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar

23 Ocak 1998	"Kurtarın bizi" Antalay'da dün felaket saatleri yaşandı gece şiddetini artıran yağmur, fırtına ve dolu yüzünden onlarca insan sel suları altında kurtarılmayı bekledi	1	Manşet Tam syfa	4 fot	
1 Mart 1998	Antalya'nın taşlaştığının altı çizilirken ABŞB'nin kentin yeşillendirilmesine öncelik vermesi isteniyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Mart 1998	Şişe toplayanların çöpleri dağıtıp yollara attığını bir okur şikayet etmekte.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Mart 1998	Iktidar savaşı	2	Sağ üst		KENTTEN Hasan Subaşı
4 Mart 1998	Lunaparklar denetlenmeli	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
5 Mart 1998	ASAT'tan takvimli su kullanım uyarısı Yaz aylarında su sarfiyatı artışını gözönüne alan ASAT Genel Müdürü hazırladığı 50 000 takvimle abonelrini su kullanımı konusunda uyardı	3	Sol orta	Toplantının renkl fot.	
6 Mart 1998	Yollar bakımsız	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
7 Mart 1998	Meclisten kavga sesleri BŞBB Hasan Subaşı'nın katılmadığı meclis toplantısı yine tartışmalı geçti ihracı istenen grupla Osman Doğaner ve Özden Yönter arasında gergin dakikalar yaşandı	1	Sol orta		
9 Mart 1998	Yerel Gündem 21 boş durmuyor Sorunları meclise götürecekler Antalya Kent Konseyi Üyeleri kadınların sorunlarına eyilmekte kararlı konsey önümüzdeki günlerde TBMM'ye bir rapor sunacak	1	Alt orta	Konsey üyelerinin toplu çekilmiş fot.	
12 Mart 1998	TRT Spikeri Rıfat Aras Antalya yıllar once yağmalanmıştır. "yerel yönetimler 1980 yılındaki darbeden sonra Antalya'nın adeta yağmalanması teşfik edilmiştir. Niyetleri belki böyle değildi ama bugün sonucu ortadadır."	8	Tam sayfa	2 fot	BAŞKENT"TEN Sedat Demir
17 Mart 1998	Şimdide halk oyunları kursu BŞB'nin sosyal hizmetleri sürüyor. BŞB'nin kırsal kesimde başlattığı eğitim ve kültür faaliyetleri tüm hızıyla devam ediyor.	9	Sağ üst	2 SB öğrenci fot.	
18 Mart 1998	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
19 mart 1998	Türkiye'nin ilk gençlik konseyi Kent Konseyi bünyesindeki gençlik alt konseyi üyeleri dün BŞBB HS ile biraraya geldi ve sorunları tartıştı.	1	Sağ orta	Toplantı fot	
20 Mart 1998	Yaşlılar Subaşı'ya sorunlarını anlattı Antalya Huzurevi sakinleri BŞBB HS ziyaret ederek verdiği destekten dolayı teşekkür etti.	3	Sağ üst	Ziyaret fot	
20 Mart 1998	Parklarda denetim yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Mart 1998	İhmal can aldı Güllük caddesinde önlem alınmadan sürdürülen asvalt çalışmaları bir cana mal oldu yolun karşısına geçmek isteyen 65 yaşındaki Aynur Günerten dozerin altında kalarak feci şekilde can verdi.Gerekli tetbiri almadığı için vatandaşların "ölüme sebebiyetle" suçladığı Büyükşehir Belediyesi İMA şirketine ait dozerin neden olduğu kazayla ilgili olarak soruşturma başlattı.	1	Manşet	Şöför ve ölen kadının fot.	
21 Mart 1998	Mecliste çöp tartışması BB Meclisi toplantısında masaya şok iddialar atıldı. ANAP'lı meclis üyesi Ertuğ'a gore	1	Orta sol	Toplantı fot	

	çöplükte kullanılan ilaç kanserojen madde içeriyor ve kent sağlığını tehdit ediyor.				
22 Mart 1998	Turistler süprize alışmalıdır Başkan Subaşı kentin adeta santiyeye döndüğünü belirterek "her tarafın kazıldığını gören turist şaşırmasın" dedi.	1	Orta	HS'nin renkli fot.	
24 Mart 1998	Halkotobüslerinden şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
26 Mart 1998	Kenttin sorunları dile getirildi Antalya 10 yıl içinde gelişti ANSİYAD Başkanı Sadık Badak, Antalya'nın kısa süre içinde gelişen bir kent olduğuna dikkat çekerek ekonomik kalkınma için sorunlara acil çözümler bulunması gerektiğini vurguladı.	1	Manşet	Toplantı renkli fot.	
26 Mart 1998	Çevre temizliği Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
29 Mart 1998	İçme suyuna iki trilyon ASAT Genel Müdürü Mehmet Kıldıran içme suyu altyapısı için çalışmaların aralıksız sürdürüldüğünü bugüne kadar da iki trilyon liralık harcama yapıldığını açıkladı. Kaldıran şu an şehrin 20 ayrı yerinde öalışma yapıldığını belirtti.	3	Üst		
30 Mart 1998	Mahalleliler cadırı sevdi BŞB Kültürel Hizmetler Daire Başkanlığınca Camlıbel Mahallesi'nde kurulan kültür cadırını mahalle sakinleri çok sevdi.	8	Üst	Mahhalle ve cadır fot.	
1 Nisan 1998	Güllük'te ASAT'ın altyapı çalışmalarından şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Nisan 1998	Tiriyonlar kovaya akıyor. Yağmur 1.4 tirilyonluk Cam Pramiti malüpetti 'guru kaynağımızın çatısını birtürlü onarmayan yetkililer sonunda çözümü buldu: Kovalar ve şemsiyeler!	1	Manşet	Renkli fot	
3 Nisan 1998	Altyapı çalışmaları plansız. Yetkililer duyarsız.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
4 Nisan 1998	Milli gurumuz Cam Pramite nazar değdi " Bugüne kadar Cam Pramit'i savunan kahraman bir halkın çocukları olarak Pramit akıyor demek vatan hayinliği olarak yorumlanabilir	3	Sağ üst		ÜÇÜNCÜ BOYUT Deniz Akgün
4 Nisan 1998	'Kent Park'a uzman desteği Uluslararsı Şehir ve Bölge Plancıları Birliği'nin toplantısına katılan şehircilik professor ve uzmanları Vakıf Zeytinliği'nin "Kent Park" olarak projelendirilmesine destek verdiler.	1	Manşet	Toplantının renkli fot.	
5 Nisan 1998	Katlı otopark projesi hazır ANTTEPE A.Ş. ABŞB Encümen'inin verdiği yetkiyle Büyük Postane Çarşısı karşısında katlı otopark ve çarşı inşaatına başlanıyor.	1	Alt		
11 Nisan 1998	Kurban kesimi Şehre zarar vermekte. Halk sağlığı olumsuz etkilenmekte	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Nisan 1998	Bir okuyucu Konyaaltındaki sivrisineklerden şikayet ediyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
15 Nisan 1998	Büyükşehirden bahar temizliği ABŞB Temizlik İşleri Şübe Müdürlüğü ile Park ve Bahçeler Şübe Müdürlüğü'nün ortak yürüttükleri bir çalışma ile surların temizliğine başlandı	2	Üst	Çalışmanın renkli fot	
15 Nisan 1998	Esnafın artık sabrı taştı Eski senayi sitesinde esnaf ASAT'ın altyapı çalışmalarına tepki gösterdi	2	Orta	Esnafın renkli fot	

15 Nisan 1998	Birgün once Konyaaltı'ndan yapılan sivirsinek şikayetei için belediyeden açıklama ve ilaçlama haberi yer almakta.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
17 Nisan 1998	Yerel Gazedtenize sahip çıkın	8	Sağ üst		BİR KONU BİR KONUK
18 Nisan 1998	Memurevlerinden arayan bir okur alyapı çalışmalarında uyarı işaretinin olmadığını söylüyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Nisan 1998	Yanlış kararı veto ederim Olağanüstü ASAT Genel kurulu'nda ucuz politika yapılarak yatırımların tehlikeye düşürülmemesini isteyen BBBBHS "Bütçe uygun olmazsa veto ederim" dedi.	1	Manşet	HS Fot.	
22 Nisan 1998	ASAT'ta yine olay var 1998 yılı ASAT bütçesini oluşturmak için gerçekleştirilen olağanüstü toplantı yine tartışmalı geçti. BBBHS'nin katılmadığı toplantıya başkanlık eden vekili Ali Zeybek salonu terketti.	1	Orta	Toplantı fot	
22 Nisan 1998	Alt yapı çalışmaları Kaleiçi'nde turistleri kaçırıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
23 Nisan 1998	Belediye İş Hanından bir esnaf reklam vergisi çok fazla	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
25 Nisan 1998	Halkotobüsleri ile dolmuşların aynı durakları kullanması sorunlara neden oluyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Nisan 1998	24 Nisan 1998 tarihinde park ihlali yapan sürücülere polisin ikaz etmediğinden bahsedilmiş. 28 Nisan 1998'de Antalya EMliyet Müdürü Natık Canca 'nın açıklaması köşede yeralmış Soğuksu'dan bir okurda alt yapı çalışmalarınad yakınmakta.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
1 Mayıs 1998	Çöp konteynırları temizlenmiyor Yaz aylarında koku ve sinek yapıyor. Ayrıca çöp kamyonları erken saatlerde gelip gürültü yapıyor. Yaşlı, hasta, bebek hiç düşünülmüyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Mayıs 1998	Raylı projeye ilk adım atıldı Kent trafiğinin önemli ölçüde rahatlatacağı belirtilen tranvay projesinde bir adım daha atıldı. ABB ile kardeş belediye olan Nürnberg Belediyesi projeye destek olarak iki çekici ile üç vagon gönderdi.	1	Manşet	Tranvay fot	
2 Mayıs 1998	Mahalle toplantıları başladı Yerel gündem 21 Antalya Kent Konseyi mahalle toplantılarının ilki Çamlıbel mahallesi'nde gerçekleştirildi.	3	Başlık		
5 Mayıs 1998	Minübüsler yaz aylarında çok yolcu alıyor ve kapıları açık olarak hareket ediyor. Buda kazalara davetiye çıkarıyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
6 Mayıs 1998	Hedef toplu taşıma Turizm kenti Antalya nostaljik tramvay ile tanışıyor. Bir yandan kente yeni bir görüntü kazandıracak olan tramvay diğer yandan da ulaşımın soluk almasını sağlayacak.	1	Manşet	Tören fot.	
6 Mayıs 1998	Bu ne biçim yıkım? Gecekondu sorununa değinirken her yıul Antalya'ya bir Burdur'un eklendiğini söylüyor.Belediyelerin bu sorunu başetmesinin zor olduğunu belirtiyor	3	Sağ üst		
6 Mayıs 1998	Kızılarık Cad altyapı çalışmaları trafiği olumsuz etkiliyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
6 Mayıs 1998	Kentin akçiğeri Vakıf Zeytinliği Kentin soluk aldığı önemli yeşil alanlardan biri olan Vakıf Zeytinliği'nde ki bir tek ağaç yılda 12 bin metreküp karbondioksit temizliyor. Yapılan araştırmaya gore Antalya'nın en önemli yeşil alanı olan Vakıf Zeytinliği'ndeki tek				

	ağacın yılda 12 bin metreküp karbondioksit, bir hektar ağaçlık alanın ise yılda 65 ton toz emdiği açıklandı. Aydın'a bağlı olarak üretilem yapan bir işletme olan Vakıf Zeytinliği bir zamanlar o kadar geniş bir alınmış ki, tam 135 bin hektar. Antalya'nın hızla büyümesine Vakıf Zeytinliği de karşı koyamamış bir sure sonra once küçük küçük parçalar koparılmış ve 135 bin hektarlık alan 90 bin hektara inmiş.Ardından da 40 bin'e küçük küçük koparmalar, büyük parçalar halinde devam edince günümüze sadece 4 bin dönüm yeşil alan kalmış.				
8 Mayıs 1998	Altıyüz metrelik resim yapacaklar. ABBB tarafından düzenlenen Resim Şenliği'ne 1500 öğrenci katıldı.	1	orta	1 Fot	
8 Mayıs 1998	Merkezdeki çöp kutuları yetersiz.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
9 Mayıs1998	ASAT'ın altyapı öalışmalarından şikayet var. Pazaryerlerinde denetim yetersiz	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
9 Mayıs 1998	Küçükbaşkan kendini savundu Antalya Gazeteciler Cemiyeti gazetecilere kurbanlık koyun hediye ettiği öne sürülen ANAP Milletvekili Sami Küçükbaşkan'ı söz konusu gazetecilerin isimlerini açıklamaması durumunda Cumhuriyet Savcılığı'na şikayet edeceğini açıklarken, Küçükbaşkan gönderdiği yazılı açıklamada haberin asısız olduğunu belirtti.	1	Sağ orta		
10 Mayıs 1998	Skandal büyüyor Hediyelik koyunlar, Antalya'yı karıştırdı. AGC Başkanı Kahya'nın Milletvekili Küçükbaşkan hakkında suç duyurusunda bulunacağını açıkladığı gece Cemiyet Lokaline mühür vuruldu.	1	Manşet	Toplantı fot Küçükbaşkan fot	
12 Mayıs 1998	Altyapı çalışmaları cıldırtı kurumlararsı koordşnasyon yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
13 Mayıs 1998	Belediyedendestek istiyoruz Antalyalı gençler paten pistğ istiyor	8	Sağ üst	1 fot	
14 Mayıs 1998	Kusura bakma Antalya Antalyalılar kentteki dev çukurlardan şikayetçi olurken, BBBBş. HS "Daha büyükleri açılacak. 260 milyon dolarlık yatırımımız var. Antalyalı kusura bakmasın" dedi.	1	Subaşının ve törenin fot		
15 Mayıs 1998	Minübüsçüler trafik kurallarına uymuyor Minibüsçüler odasına şikayetleri aktarmışlar	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
20 Mayıs 1998	Eleştirilere cevap Verdi BBBHS Kent Konseyi'ni etkilediği yolundaki eleştirilere sert yanıt verdi. " Hiçbir şey yapmamak en kolayıdır"diyen Subaşı, projelerle ilgili görüşleri olanları Ken Konseyi toplantısına davet etti. Not: Eleştiriler gazetede yeralmamakta.	1	Orta		
20 Mayıs 1998	Alt yapı gelecek yıla tamam Antalya Kent Konseyi Yerel Gündem 21 toplantısı Antalya Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Toplantıda aylardır devam eden alt yapı çalışmalarının önümüzdeki yıl da devam edeceği vurgulandı.	7	Üst başlık		
21 Mayıs 1998	Üçgen Mahallesi'nden arayan bir okur kaldırımların esnaf tarafından işgal edildiğini söyleyip apartman altında ki lokantalata neye gore ruhsat veriliyor diye soruyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Mayıs 1998	Turist için cazip bir Antalya için şunlar yapılmalı; Değişik aktivitelerin bulunduğu merkezler yaratmak Eskişehrin kaldırımlarını ve yollarını gözden geçirmek Eskişehre yapılaşma yaşağı koymak Otopark alanlarının sayısını artırmak	8	Sağ üst		BİR KONU BİR KONUK Mustafa Çalık

22 Mayısa 1998	İşçi greve hazırBüyükşehir, Muratpaşa, Kepez ve Konyaaltı belediyelerinde çalışan toplam 2 bin 533 işçi, aylardır çözülmeyen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde son noktayı bugün koyacak.	1	Manşet	Toplantı fot	
22 Mayıs 1998	Subaşı kardeş başlığını taşıyan başlıklı yazıda şehrin keldırmları elelaınmış	8	Sağ üst		BİR KONU BİR KONUK Tarık Akıltopu
22 Mayıs 1998	Güvenlik Mah alyapı çalışmalarında şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
25 Mayıs 1998	Konyaaltı projesi	6	Sağ üst		BİR KONU BİR KONUK Tarık Akıltopu
26 Mayıs 1998	"Antalya Sevdalıları" olarak kendilerini adlandıran bir grup, kent için destek veren, söz söyleyen ve bunları uygulayanlara teşekkür ediyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
27 Mayıs 1998	Yaşadığımız kente sahip çıkalım Altınkum'da 400. sokakta kaldırım ve refüjler bakımsız	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
29 Mayıs 1998	Etiler mahallesi'nden arayan bir okur altyapı çalışmaları bitiği halde 1 aydır asphalt yapılmamasınadan yakınırken, yetkilileri duyarsızlıkla suçlamakta.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
30 Mayıs 1998	Altyapı çalışmalarıyla ilgili uyatıcı levhalar yok	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
1 Haziran 1998	Tranvay projesine trafiği aksatacağı şeklinde eleştiri var	9	Sağ üst		Bir Konu BirKonuk Mustafa Yiğit
2 Haziran 1998	Sendika kararlı belediye susukun Turizm kenti Antalya'da grev yolu görülüyor. İşçi istediği zamda, belediye ise sesini hükümete duyurmakta kararlı. Işçi "geçinemiyoruz" belediye "devlet para vermiyor" diyor.	1	Manşet	HS'nin ve Bel.İş.Sen.Bş.Fot.	
2 Haziran 1998	Milli Egemenlik Cad. Bozuk kaldırımlar ve gürültü kirliliği şikayet konusu Kaldırımlar esnef tarafından işgaledilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
3 Haziran 1998	İşhanı kurtuldu Maliye bakanlığı, ABB'nin vergi borcu nedeniyle haczedilen Belediye işhanı'nın satışını 'şimdilik' kaydıyla durdurdu. Borcu 24 taksite bölen Bakanlık, para ödenirse işhanına dokunmayacak.	1	Manşet	HS, Antalya Deftardarı ve Dernek Bş. Foto	
4 Haziran 1998	Kaldırımlar esnaf tarafından işgal edilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
5 Haziran 1998	Ortak tavır alacaklar Kepez Belediye Bş. İsa Akdemir'in çağrısı üzerine BBB ve alt belediye başkanları toplu iş görüşmelerinde ortak tavır almak için dün biraraya geldi.	1	Orta	Toplu fot.	
5 Haziran 1998	Atılım ekibi ikinci Basın mensupları arasında düzenlenen bowlıng turnuvası sona erdi. Akdeniz Atılım ekibi ikinci oldu.	1	Sağ orta	Kupa ve ekip renkli fot	
5 Haziran 1998	Kaldırımda yürümek mümkün değil Tabelalardan yakınmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
5 Haziran 1998	Vakıf çiftliği Kent Parkı olsun Kent Konseyi Yerel Gündem 21 İmar Planlama Grubu, Vakıf Çiftliği'nin Kent Parkı'na dönüştürlmesi için imza kampanyası başlattı.	10	Orta	SB Fot	
7 Haziran 1998	ABBB Çevre konulu bilgi yarışması ABB Çev. Sağ. Müd. "Çevre Okulu" çalışması çerçevesinde bu yıl eğitim programını	4	Üst başlık	1 Fot	

	tamamlayan 21 okul arasında "Bilgi Yarışması" düzenledi.				
8 Haziran 1998	Atılım'a 7 ödül Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği "Gazeteci Başarı ve Hasan Özkaya Fotoğraf Yarışması"nda Akdeniz Atılım Gazetesi 7 ödül aldı.	1	Sağ üst	Ödül fot.	
8 Haziran 1998	Atılım farkı	3	Sağ üst		ÜÇÜNCÜ BOYUT Deniz Akgün
9 Haziran 1998	Soğuksu'da sular akmıyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
10 Haziran 1998	Bir gün önceki belediye meclisi toplantısı ve yapılan tartışmalar	3	Sağ üst		ÜÇÜNCÜ BOYUT Deniz Akgün
10 Haziran 1998	9 Haziran'da Özel Hatta yer alan Soğuksu'da sulat akmıyor şikayeti üzerine ASAT Genel Müdürü açıklama yapmış Ulaşım sorunu dile getirilmiş	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
11 Haziran 1998	Büyükşehirden yangın tatbikatı	1	Sol orta	1 Fot	
11 Haziran 1998	Turizmi olumsuz etkiliyor An. Es. Ve Sa. Od Bir. Bş. Orhan Tolunay şehir içindeki kanalizasyon çalışmalarının turizmi olumsuz etkilediğini belirterek bu çalışmalar ilkbahar kış aylarında yapılamlı dedi.	3	Üst başlık	1 fot	
11 Haziran 1998	Kızılsaray Caddesi'nde alt yapı çalışmalarından şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
12 Haziran 1998	Altyapı çalışmaları çikayet konusu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
13 Haziran 1998	ANTSU faturaları geç yolluyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
14 Haziran 1998	Konyaaltı sahili, bu yıl Mavi Bayraklı plajlar arasına girmeyi başardı. Ancak, kent sakinleri haklı gururu yaşayamıyor. Artıklarla dolu sahilde ciddi temizlik çalışması bile yok	1	Manşet	1 fot	
16 Haziran 1998	Trafik karmaşası	1	Manşet		
17 Haziran 1998	Trafik karmaşası	1	Manşet		
17 Haziran 1998	Ulaşım sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
18 Haziran 1998	Altyapı çalışmalarında şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
19 Haziran 1998	Ulaşım sorunu Kaldırmlar işgal altında	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
21 Haziran 1998	Konyaaltı sahiline Mavi Bayrak ödülü	1	Manşet	1 Fot	
21 Haziran 1998	Başkan Subaşı kredi arayışında ABBB HS toplam maliyetleri 250 milyon doları bulan projelerle ilg li olarak kredi arayışına başladı.	1	Sağ üst	1 fot	
23 Haziran 1998	Grev Aylardır yılan hikayesine dönen toplu iş görüşmelerinde arabulucunun son çabasıda fayda etmedi, İşveren belediyenin önerdiği zammı Kabul etmeyenm sendika kararını bugün	1	Manşet	2 Foto	

	açıklıyor.				
23 Haziran 1998	Kent Konseyi Kültür Çadırı'nda Yerel Gündem 21 Kent Konseyi bu kez Çamlıbel mahallesi'ndeki Kültür Çadırı'nda yapıldı.	8	Başlık	1 fot.	
24 Haziran 1998	Altyapı çalışmalarından şikayet var	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
25 Haziran 1998	Trafik sorunu	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
26 Haziran 1998	ASAT'tan şikayet Hüsnü Karakaş mah 3517 sokaktan bir okur akmayan sulardan şikayet ederken Antalya'da su sıkıntısı çekmenin zorluklarından bahsediyor ve herhalde, kent merkezinin dışındaki mahallleleri gözden çıkarmışlar diyor.	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
26 Haziran 1998	En pahalı taşımacılık Antalya'da Büyükşehi Belediyeleri içerisinde en pahalı toplu taşımacılığın Antalya, İstanbul Ankara'da en ucuz taşımacılığın ise Kayseri ve Diyarbakır'da yapıldığı belirtildi	8	Üst başlık		
27 Haziran 1998	26 Hazirandaki ASAT şikayeti üzerine Genel Müdür açıklama yapmış	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
28 Haziran 1998	Park alanları çöplük gibi Park alanı olarak belirlenen yere moloz ve çöp dökülmesi soğuksu mahallesi sakinlerinin isyanına neden oldu. Belediyeye defalarca başvurduklarını söyleyen mahalleli "artık çözüm istiyoruz" dediler	1	Manşet	1 Foto	
29 Haziran 1998	Belediyede imar soruşturması Aylarca bekletip onaylamadığı 1/1000'lik imar planının, Bşvkl Ali Zeybek'e imzalattırılmasına sinirlenen ABBHS, soruşturma açtırdı.	1	Manşet	HS fot	
30 Haziran 1998	Ankara'yı hiç sevmiyorum	2	Tam sayfa		Subaşı ile Söyleşi Selma Kunar
30 Haziran 1998	Arapsuyu sakinleri belediyenin yetersiz olduğunu söylüyor	6	Sağ üst		ÖZEL HAT Selma Kunar
2 Şubat 1999	21. Yüzyılın Antalya'sına kadın eli Yerel Gündem 21 Kent Konseyi'nin çalışma gruplarından biri olan kadın Meclisi, demokratik yöntemle ve özgür iradeleriyle temsilcilerini seçti.	13	orta	2 adet toplantı fot.	
3 Şubat 1999	Esnafın altyapı isyanı Antalya ve çevresinde etkili olan sağanak yağıştan ALTSO Çarşısındaki esnafta nasibini aldı . Dükkanlarına su dolan esnaf, sorunların bir an önce çözülmesini istedi.	6	Manşet	Çarşıdan iki adet fot.	
3 Şubat 1999	Kanalizasyon sorununa Büyükşehir'den çözüm B.B. Sağlık İşleri Daire Baş. Bülent kalaycı, Antalya'da kanalizasyon sisteminin olmaması nedeniyle B:B:'ne ait 3 vidanjör aracının konutlara yönelik atık su çekimlerine başladığını söyledi.	10	orta	1 foto	
3 Şubat 1999	Mahallelinin çukur isyanı Şirinyalı Mahallesi sakinleri, bir yıl önce açılan ve daha sonra kapatılmayan çukura isyan ediyor.	13	Orta	Mahallelinin toplu fot.	
6 Şubat 1999	Subaşı seçim turuna başladı BBB hasan Subaşı, seçim çalışmalarına başladı. İlk olarak Toptancı Hali'ni ziyaret eden Başkan Subaşı, "Toptancı halimiz Türkiye'yi besliyor" dedi.	7	Manşet	2 foto	

7 Şubat 1999	Subaşı asfalt çalışmalarını tamamladı Aspendos Bulvarı'nda yapımına yeni başlanan asfalt çalışmalarını denetleyen Büyükşehir Belediye başkanı Hasan Subaşı, daha sonra ünlü paçacı Şaban'da çorba içip yorgunluk attı.	7	Sağ orta	1 foto	
8 Şubat 1999	Çukur bir aracı daha yuttu Liman Mahalesi Boğaçay Caddesi üzerinde bulunan çukur, yağan yağmurlardan üzeri su ile kaplanınca, bir aracı daha yuttu.(ASAT tarafından açılmış.)	3	Manşet	1 Foto	
11 Şubat 1999	Adaylar trafiğe takıldı Türkiye'nin en büyük göç alan illerinin başında gelen Antalya'da vatandaşlardan sonra B:B:B adayları da trafiğe takıldı. Başkan adayları trafik sorununa herkesi şaşırtacak, ilginç çözüm önerileri getirdi.	1	Manşet	DYP; CHP ve DSP adaylarının fot.	
12 Şubat 1999	Tranvay ilk adımı attı!	1	Orta	Tören fot	
17 Şubat 1999	Antalya Akdeniz'in kültür kenti olacak ABBB HS Antalya'yı Akdenizi'in kültür ve sanat kenti yapmayı hedeflediklerini bildirdi.				
17 Şubat 1999	Çöp bidonlarında yangın teylikesi	2	Orta		
17 Şubatı 1999	Atılım siyasetin nabzını tutuyor CHP İl başkanı Mustafa Çetin Kaya, Akdeniz Atılım Gazetesi'nin Antalya siyasetini çok iyi takip edip, başarılı bir şekilde kamuoyuna sunduğunu söyledi.	13	Orta	Siyah beyaz fot	
18 Şubat 1999	Subaşı: Yollar kaymak gibi olacak ABBBHS, asfaltlama çalışmalarının büyük bir hızla sürdüğünü belirterek 'vatandaşımız sabah kalktığında, kaymak gibi asfaltla karşılaşacak'dedi.	7	Başlık	2 çalışma fot.	
20 Şubat 1999	Başkan Subaşı'ndan gazilere iş imkanı Vatan uğruna gzi olanlara, BB iş imkanı sağladı. Başkan Subaşı, uygulamanın diğer kamu kurumlarına örnek olmasını dilediklerini söyledi.	12	Sağ üst	1 Foto	
20 Şubat 1999	Büyükşehir adayından Hemşehri Evleri Projesi CHP BBB Adayı Doctor Bekir Kumbul, eski halk evlerine benzer hemşehri evleri, projesini hazırladıklarını belirtti.	13	Sol üst	Toplantı SB	
21 Şubat 1999	Başkan Subaşı sorunlara çözüm arıyor ABBB Hasan Subaşı Antalya'da yaşayanların sorunlarına Kent konseyi ve emekliler meclisinde yaptığı toplantıda çözüm aradı.	13	Üst başlık	3 Fot. Büyük.	
22 Şubat 1999	Subaşı'dan şöförlere teşekkür ziyareti ABBB HS Halk Otobüsücüleri Derneği'ni ziyaret ederek, altyapı çalışmalarına verdikleri destekten ötürü teşekkür etti.	13	Üst başlık		
22 şubat 1999	Katı atık projesi hayata geçiriliyor	13	Sol orta	1 foto	
23 Şubat 1999	Usta Subaşı'ya güvenin Antalyalı'dan 10 yıl once güven oyu alan 'Acemi Subaşı', bugün 'Usta Subaşı' olarak kendisine bir dönem daha vize istedi.	1	Manşet	! adet dekupe Subaşı fot	
24 Şubat 1999	Dr. Kumbul, Subaşı hangi konuda usta	1	Alt orta	Renkli fotoğraf	
24 Şubat 1999	Subaşı'dan seçim turları Seçim takviminin yaklaşması ile birlikte BŞBB HS'da seçim turlarına hız Verdi. Son olarak Ermenek mahallesini ziyaret eden Subaşı incelemelerde bulundu	12	Üst	Bir fotoğraf	
2 Mart 1999	Tarık Akan'la Yol filmi üzerine söyleşi	12	Tam sayfa		Ali Orhan

6 Mart 1999	ANAP'lı adaylar her yerde beraber Geçtiğimiz gün ANAP Kepez belediye Başkan Adayı Niyazi Öcal'ın yemeğinde buluşan adaylar bugğnde Pınarlı beldesinde buluşacaklar	1	Orta	Bir fotoğraf	
7 Mart 1999	Konyaaltı'na trilyonluk yol ABŞB Konyaaltı'na yapılan ve maliyeti 1 buçuk trilyonu bulan yol ve köprü çalışmalartını yerinde izledi	1	Manşet	2 fotoğraf	
8 Mart 1999	BŞA Güven seçim bürosunu açtı DSP ABŞBBA Osman Güven, Kazım Özalp caddesindeki seçim bürosunun açılıiını gerçekleştirdi	7	Sağ orta	3 fotoğraf	
11 Mart 1999	Arıtma tesisi hizmete açıldı BŞB tarafından başlatılan çevre projesi kapsamında yeni çöplük alanında 100 hektarlık bir Alana yapılan atık su arıtma tesisi hizmete açıldı	1	Alt orta	1 fotoğraf	
12 Mart 1999	HS yatırımlar için 10 kez yargılanmaya hazırım	1	Sağ orta		
12 Mart 1999	Başkan adayları halkı ziyaret etti DSP'nin BŞBBA Osman Güven ve Muratpaşa BBA Süleyman Evcimen işyerlerini ziyaret ederek sorunları dinledi	12	Üst	3 fotoğraf	
14 Mart 1999	Belediyede işçi olmak varmış Büyükşehir, Muratpaşa, Kepez ve Konyaaltı belediyelerinde çalışan toplam 2 bin işçinin maaşına yapılan zamla aylık ortalama ücret 250 bin lira oldu	1	Manşet	Bir fotoğraf	
14 mart 1999	"Üstünde elbise yokken şemsiye satın almam" Son meclis toplantısında konuşan ABŞBB HS yaptığı hizmetlerin sürekli eleştirildiğini belirterek "Kimse üstünde elbise yokken şemsiye almamı beklemesin" dedi	4	Üst	Meclis toplantısı fotoğrafi	
14 Mart 1999	DTP BBA'ları esnaf ziyaretinde	4	Sağ alt	Bir fotoğraf	
14 mart 1999	Subaşı, anti ANTGİD üyelerinin projelerini dinledi	5	Üst	Iki fotoğraf	
15 Mart 1999	Vur patlasın çal oynasın Seçimlerin yapılacağı 18 Nisan tarihi yaklaştıkça partilerdeki heyecan gittikçe artıyor bu heyecanla birlikte renkli tanıtımlarında dozu yükseliyor. Siyasilerin seçim bürosu açılışı oldukça renkli geçiyor	1	Manşet	Iki fotoğraf	
15 Mart 1999	ANAP adayları dert dinledi Şarampol esnafını ziyaret eden ANAP BŞ ve alt BBA esnafın derdini dinledi	7	Üst	Bir fotoğraf	
16 Mart 1999	Doğru anahtar elimizde Kumbul'dan kilitli kampanya	1	Sol alt	Iki fotoğraf	
16 Mart 1999	ANAP'lı adaylar "Arı" gibi ANAP'ın BŞ ve alt belediye ve milletvekili adayları seçim turlarına büyük bir heyecanla devam ediyor	12	Üst	Dört fotoğraf	
17 Mart 1999	Başkan Subaşı'ya sevgi seli	1	Orta	Bir fotoğraf	
18 Mart 1999	DYP'de Kumbul tartışması DYP'lilerin ziyaretinde Türk İş il temsilcisi Mustafa Şimşeği Büyükşehirde Subaşı yerine Kumbul'u destekleyeceklerini açıklaması üzerine tartışma çıktı	1	Manşet	Akdemir ve Şimşeğin dekupe fotoğrafları	
18 Mart	DTP adayları projelerini anlattı	7	Üst	İki fotoğraf	

1999	DTP BBA'ları Antalya Gazeteciler Cemiyeti'ndee düzenledikleri basın toplantısında projelerini anlattı				
19 Mart 1999	Subaşı'nın 10 yılı Subaşı dönemi anlatan kitapçık Cam Piramit'te tanıtıldı	1	Sağ orta	Renkli fotoğraf	
20 Mart 1999	Bayan Subaşı'dan eşine tam destek	1	Alt	Bir fotoğraf	
23 Mart 1999	Antalyalı ne istiyor Gazteniz Akdeniz Atılım Antalyalılarla, 18 Nisan'da seçilecek BŞBB'nından ne tür beklentilerinin olduğunu sordu. Verilen yanıtlardan şu sıralam çıkmakta 1. Altyapı sorunu çözümlensin 2. Trafik sorunu 3. Yeşil alan azlığı 4. Çocuk parkları yetersiz 5. Tramvay gereksiz 6. Otopark sorunu	1	Manşet	Beş fotoğraf	
23 Mart 1999	Gerçegin ve devrimcilerin partisi ÖDP başkanı Ufuk Uras'la söyleşi	14	Tam sayfa	Iki fotoğraf	Ali Orhan
24 Mart 1999	Antalya için elele Akdeniz Atılım gaztesi bu kez BŞBBA'larına sordu Adaylar Antalyalı ne istiyor sorusuna karşı tek cevapta birleşti. Antalya için elele. Adayların öncelikleri 1. Altyapı 2. Trafik 3. İmar planı 4. Yeşil alan	1	Manşet	ANAP, CHp, FP, MHP, DYP ve DSP adaylarının fotoğrafı	
24 Mart 1999	Subaşı'nın seçim stratejisi BŞBBA HS Antalya Sanayici ve İşadamları Derneği ANSİT tarafından düzenlenen toplantıda konuşurken rahatsızlık geçirdi	1	Orta	Bir fotoğraf	
24 Mart 1999	Subaşı'dan anlamlı ziyaret Falezlerden düşerek ağır yaralanan Önder Yurdagül'ün ameliyat masrafını karşılayan ABŞBB HS küçük çocuğu hastanede ziyaret etti	3	Üst	Bir fotoğraf	
24 Mart 1999	Görgülü, Subaşı'nın projelerini eleştirdi ANAP ABŞBBA'I Talha Görgülü Eczacılar Odası'nı ziyareti sırasında BİBB HS'nın projelerini eleştirdi	7	Sağ üst	Bir fotoğraf	
24 Mart 1999	Projelerini evlere taşıyor CHP BŞBBA Bekir Kumbul, eve v dolaşarak projelerini anlatıyor	7	Sol üst	Bir fotoğraf	
24 Mart 1999	Subaşı: Durmak yok Subaşı'nın seçim çalışmaları anlatılıyor Haber konusu olmadığı için genel bir haber yapılmış	7	Orta		
25 Mart 1999	Öğretmenler CHP adaylarıyla birlikte Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu üyeleri Antalya'da toplandı. ÖYKOOP üyeleriyle gerçekleşen toplantıya CHP adayları da katıldı	7	Orta	Bir fotoğraf	
25 Mart 1999	ANAP adayları otogarda	7	Alt	Bir fotoğraf	
26 Mart	Subaşı'dan "harçlığa hayır"	1	Manşet	SUbaşı dekupe fotoğraf ve işçi	

1999	BŞB'sinde çalışan işçilerin maaş dışı ödemelerden kaynaklanan 300'er milyon alacaklarından bir miktarını istemesine başkan Subaşı kızdı. Subaşı, ödemiyorsak sıkıntı var demektir. Kaldı ki maaşlarını hiç aksatmadık			fotoğrafı	
26 Mart 1999	Bekir Kumbul'a sendika desteği	8	Sol üst		
28 Mart 1999	Tramvaya Çiller makası Açılışa "Süleymancılar" diye bilinen cemaatin üyeleride katıldı	1	Manşet	Büyük boy fotoğraf	
1 Nisan 1999	Kumbul'dan Hal projesi CHP, BŞBBA'ı Drç Bekir Kumbul Antalya Sebze ve Meyve Tüccarları Derneğini ziyaret ederek. Yeni Hal için projelerini anlattı	8	Sağ üst	Bir fotoğraf	
1 Nisan 1999	Evcilmen'den mahalle toplantısı	9	Sağ üst	Bir fotoğraf	
2 Nisan 1999	Subaşı şehir turunda	1	Orta	Renkli fotoğraf	
2 Nisan 1999	Hizmetin sıkıntısı olacaktır BŞBB HS DYP Antalya Milletvekili adayı Kemal Çelik, DYP Konyaaltı BBA Osman Doğaner ile birlikte Çakırlar ve Pınarbaşı mahallelerini ziyaret etti	4	Sol üst	İki fotoğraf	
2 Nisan 1999	Kumbul, Altınova seçim bürosunu açtı	4	Sağ üst	Bir fotoüraf	
9 Nisan 1999	DSP, ziyaretlerden memnun dönüyor DSP BŞBBA ları esnaf ziyaretlerinde büyük ilgi ve destek görüyor	13	Orta		
9 Nisan 1999	"Bu cenneti mahvetmeyelim" ANAP ABŞBBA Talha Görgülü ve ANAP Kepez Belediye Başkan Adayı Niyazi Öcal, Altınova Mahallesinde kahve toplantısına katıldı	13	Sol orta		
10 Nisan 1999	Subaşı'dan işçilerine teşekkür ABŞBB HS, belediye personeli ile bir araya gelerek başarılı çalışmalarından dolayı teşekkür etti	8	Üst	Üç siyah beyaz fotoğraf	
10 Nisan 1999	Başkan Adayı Kumbul Halk Ekmek işçileriyle Belediye ekmek fabrikasını ziyaret eden CHP BŞBBA Bekir Kumbul, işçilerin sorunlarını dinledi	8	Alt	Üç siyah beyaz fotoğraf	
10 Nisan 1999	Turizmin kurtulması için yurtdışı tanıtımı gerekli Serbest Bölge esnafının sorunlarını dinleyen Talha Görgülü, turizm krizi nedeniyle işyerinin bomboş olduğunu görmekten üzüntü duyduğunu belirtti	9	Üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
11 Nisan 1999	Subaşı: "Hizmetin sanatkarıyız" BŞBB HS, 18 Nisan tarihihnde halkın karşısına hizmetlerini koyduğunu kaydederek "Hizmetin sanatkarıyız. Halkımız hizmetin bilincinde" dedi	4	Üst	Üç siyah beyaz fotoğraf	
11 Nisan 1999	Başkan Subaşı, satranç oyununda	4	Orta	İki siyah beyaz fotoğraf	
11 Nisan 1999	Başkan Subaşı'ndan emeklilere ziyaret	8	Orta	Bir siyah beyaz fotoğraf	
11 Nisan 1999	Görgülü: Söz turist şehre gelecek ANAP BŞBBA Talha Görgülü, Doğu Garajo Halk Pazarı'nı ziyaret etti. Bütün esnafın ve müşterilerin tek tek elini sıkıp, hatırlarını soran Görgülü yoğun bir ilgi ile karşılaştı	13	Üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
12 Nisan	CHP Turem'de salona sığmadı	11	Üst	Üç siyah beyaz fotoğraf	

1999	CHP'liler Konyaaltın'nda uzun araç konvoyu oluşturdu. BŞBBA kumbul, Konyaaltı Belediye Başkan Adayı Döşeyen, belediye meclis üyesi adayları ve çok sayıda partili Turem Otel'de bir araya geldiler		Yarım sayfa		
12 Nisan 1999	DSP adaylarına tam destek Demokratik Sol Parti adayları seçim ziyaretlerini birlikte sürdürüyor ziyaret sırasında vatandaştan tam destek alan adayların, keyfinini yerinde olduğu gözlemleniyor	11	Alt	İki siyah beyaz fotoğraf	
12 Nisan 1999	Başkan Subaşı'dan kooperatif ziyareti BŞBB HS Akdeniz Sanayi Sitesi'nde bulunan inşaat malzemeleri satıcıları kooperatifi ile hurdacılar kooperatifini ziyaret ederek sorunları dinledi	13	Üst		
12 Nisan 1999	Talha Görgülü Toptancı Hali'nde Toptancı Hal esnafını ziyaret eden Görgülü, "Antalya'da tarım var, her şey var ama bu şehri bilinçli olarak yöneten bir belediye başkanı yok" dedi	13	Orta	Üç siyah beyaz fotoğraf	
12 Nisan 1999	Çiçeklerle karşılandı CHP Adayı Kumbul pazarcı esnafıyla	13	Orta sağ	Bir siyah beyaz fotoğraf	
12 Nisan 1999	"Antalya'yı, onlarla birlikte yaşayacağım" DSP ABŞBBBA Osman Güven, "Haftanın bir gününü Antalyalılar arasında şehirde dolaşarak, onlarla birlikte yaşayacağım" dedi	13	alt		
13 Nisan 1999	Kumbul'a çiçekli karşılama	4	Orta	Bir siyah beyaz fotoğraf	
13 Nisan 1999	Talha Görgülü her an vatandaşla Seçim çalışmalarına ve Antalya halkı ile birebir sohbetlerine aralıksız devam eden Anavatan Partisi ABŞBBA Talha Görgülü, bir pazarda bir Ermenek'te, bir Kırcami'de	5	Üst	Beş siyah beyaz fotoğraf	
14 Nisan 1999	Miting gibi kahve toplantısı CHP Muratpaşa Belediye Başkan Adayı Hasan Eyiler, BŞBBA Bekir Kumbul ve milletvekili adayı Tuncay Ercenk'in katıldığı kahve toplantısı adeta bir miting havasında yapıldı	9	Üst	Dört siyah beyaz fotoğraf	
14 Nisan 1999	Görgülü'nün gözünde geleceğin Antalyası ANAP BŞBBA Talha Görgülü, hayal ettiği Antalya'yı anlattı	9	Sol alt	İki siyah beyaz fotoğraf	
14 Nisan 1999	Başkan HS'ya Kırcami'de büyük coşku BŞBB HS, önceki gün de Kırcami'de vatandaşlarla bir araya geldi	9	Sağ alt	İki siyah beyaz fotoğraf	
15 Nisan 1999	Başkan Subaşı iplik işçilerini ziyaret etti BŞBB HS, Antbirlik Aksu İplik Fabrikası'nı ziyaret ederek işçilerle biraraya geldi	9	Orta	İki siyah beyaz fotoğraf	
16 Nisan 1999	İşte seçim Türkiye'si Turizmin başkenti Antalya'da çarpık yapılaşmanın bir türlü önüne geçilemiyor. Bir taraftan mantar gibi gecekondular çıkmaya başlarken diğer taraftan yüzlerce tapu dağıtılıyor	1	Manşet	İki renkli fotoğraf	
16 Nisan 1999	Başkan HS'dan sohbet ziyaretlerine devam BŞBB HS, habersiz mahalle turları çerçevesinde Meltem mahalle turları çerçevesinde vatandaşlarla bir araya geldi	4	Üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
16 Nisan 1999	CHP Adayı, Kumbul Antbirlik işçileriyle Antbirlik Aksu İplik Fabrikası'nı ziyaret eden CHP BŞBBA Dr. Bekir Kumbul'a işçiler büyük ilgi gösterdi	4	Sağ alt	Siyah beyaz fotoğraf	
17 Nisan 1999	Subaşı'ya büyük ilgi Mahalle ziyaretleri	1	Orta	Renkli fotoğraf	
17 Nisan 1999	CHP Adayı Kumbul Baraj Mahallesi'nde CHP BŞBBA Dr. Bekir Kumbul, varoşları geziyor. Kepez bölgesindeki Baraj mahallesinde halka hitap eden Kumbul'a daha çok çocuklar ilgi gösterdi	7	Orta	Üç siyah beyaz fotoğraf	
19 Nisan	Çevre belediyeleri kazananların listesi	1	Sürmanşet		

1999					
19 Nisan 1999	Sandıktan demokrasi çıktı Antalya'da huzur ve güven ortamı içinde geçen oy kullanma işlemi, geniş halk kitlelerinin katılımıyla yapıldı. Aylardır devam eden seçim stresine, dün son nokta konuldu.	1	Manşet	ANAP, CHP, DSP, DYP adaylarının oy verme fotoğrafları	
20 Nisan 1999	Sevinç ve Hüzün 18 Nisan Pazar günü yapılan Milletvekili Genel ve Yerel Seçimler sonrasında hüznü ve sevinci yaşayanlar apayrı bir görüntü oluşturdu	1	Orta	CHP'li Kumbul ile DYP'li Subaşı'nın karşılıklı ayakta dekupe fotoğrafları	
22 Nisan 1999	Şahin'den Kumbul'a destek DSP Milletvekili Metin Şahin, DSP'nin hükümet kurması halinde Kumbul'un BŞBB seçilmesinden dolayı Antalya'nın hizmet alamayacağı söylentilerini yalanlayarak "Böyle düşünmek çok ayıp bir şey" dedi	1	Sürmanşet	Bir renkli fotoğraf	
22 Nisan 1999	Antalya Expo Center açıldı Subaşı ve Kumbul açılışı birlikte yapıyor	1	Manşet		
23 Nisan 1999	Görev zamanı BŞB ve alt belediyelerde devir teslim törenleri yapıldı. BŞB töreninde eski başkan Subaşı duygulanırken, Kepez'de ise gergin anlar yaşandı	1	Manşet		
24 Nisan 1999	Başkanlardan duygulu veda	4	Tam sayfa	Dokuz fotoğraf	
1 Mayıs 1999	Yol çalışmaları bıktırdı Antalyalılar yaklaşık 4 aydır devam eden altyapı çalışmalarının tamamlanmasını istiyor. Dükkanlarının önündeki kazı çalışmaları nedeniyle satış yapamadıklarını belirten esnaf "çalışması tamamlanıp kapattıkları yerleri tekrar açıp, tekrar kazıyor. Müşteriler dükkanın önüne yaklaşamıyor" dediler	3	Üst	Renkli fotoğraf	
1 Mayıs 1999	MHP'den seçimi kazanan Kepez Belediye Başkanı Mehmet Atay'la röportaj	10	Tam sayfa		Gültekin Bursalı
2 Mayıs 1999	Kumbul'a destek sözü Muhtarlar derneği Büyükşehir'i ziyaret etti	4	Orta	Siyah beyaz fotoğraf	
5 Mayıs 1999	Beton yeşili bitiriyor Büyük kentlerden kaçanlar, ya serin yayla köylerine ya da yemyeşil sahil beldelerine gelir oldu Bu kaçış, beldelerdeki yeşilin yerine beton blokların dikilmesine neden oldu	6	Orta	Siyah beyaz şehir fotoğrafı	
6 Mayıs 1999	Hep birlikte çelenk koydular Başkanlar bir arada İlk meclis toplantısı öncesi belediye başkanları Atatürk Anıtı'na çelenk koydu	1	Sağ alt	Başkanların toplu fotoğrafı	
6 Mayıs 1999	Romen gazetecilerden Başkan Kumbul'a ziyaret Menta Tour Seyahat Acentası'nın davetlisi olarak Antalya'ya gelen bir grup Romen televizyoncu ve gazeteci, Başkan Kumbul'u makamında ziyaret etti	8	Sağ üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
7 Mayıs 1999	Otogar esnafından Kumbul'a ziyaret Antalya Otogarı Eğitim ve Yardımlaşma Derneği Yöneticileri, Başkan Bekir Kumbul'a nezaket ziyaretinde bulundu	4	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	
8 Mayıs 1999	Komutanlar Kumbul'la	1	Alt	Renkli fotoğraf	
9 Mayıs	Kumbul'un odası boş kalmıyor	4	Alt	Bir siyah beyaz fotoğraf	

1999					
12 Mayıs 1999	Belediye ile güçbirliği Antalya Güçbirliği Holding Yöneticileri, CHP'li ABŞBB Bekir Kumbul'u ziyaret etti	1	Sağ orta	Bir fotoğraf	
12 Mayıs 1999	"Alo Başkanım" BŞBB Kumbul halkın sorunlarını kendisine ve belediyeye rahatça ulaşmasını sağlamak amacıyla özel bir telefon hattı tahsis edeceğini belirtti	3	Üst	Bir fotoğraf	
13 Mayıs 1999	Kumbul'dan özür turu BŞBB Bekir Kumbul, alt yapı çalışması yapılan Güllük esnafını ziyaret edip özür diledi	1	Orta		
14 Mayıs 1999	Tramvay hattı uzatılsın Atılım, yapımı tartışma konusu olan tramvayla ilgili olarak halkın görüşünü alıyor				
15 Mayıs 1999	Altyapı çalışmaları kaza nedeni Antalya D-400 karayolu üzerinde parke çalışmaları nedeniyle çift yönlü yolun tek yola indirilmesi kazalara neden oldu. Kontrolsüz yolda meydana gelen kazalarda bir kişi yaşam mücadelesi verirken ve Alanya Televizyonu Yayın Yönetmeni Baykal yaşamını yitirdi	3	Üst	Üç renkli fotoğraf	
16 Mayıs 1999	Başkanlar stres attı Muratpaşa ve Kepez Belediye Başkanları kentin üst üste yığılı sorunlarıyla uğraşırken, bu yoğun tempo arasında stres atmanın yollarını da buluyor			Bir fotoğraf	
18 Mayıs 1999	Başkan Kumbul anlayış bekliyor Altyapı çalışmaları nedeniyle trafiğe kapanan Ali Çetinkaya caddesinde incelemelerde bulunan BŞBB Dr. Bekir Kumbul, çalışmalar bitene kadar Antalyalılardan anlayış beklediğini söyledi	3	Üst	Bir fotoğraf	
19 Mayıs 1999	Büyükşehir komada Trilyonluk borcunu ödeyemeyen ABŞB'nin yatırım projeleri askıya alındı	1	Manşet		
21 Mayıs 1999	Başkan dert dinledi BŞBB Dr. Bekir Kumbul, Doğu Garajı'ndaki Festival Çarşısı ile Halk Pazarı'nda, esnafın sorunlarını dinledi	9	Üst	Üç fotoğraf	
22 Mayıs 1999	Başkan Kumbul yardım sözü Verdi Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Erkek Yetiştirme Yurdu öğrencileri, BŞBB Bekir Kumbul'u makamında ziyaret etti	4	Üst	Bir fotoğraf	
26 Mayıs 1999	Yeni başkanlar borç batağında Ekonomik kriz en fazla yerel yöntemleri vudu. 18 Nisan seçimlerinden sonra özellikle koltuğa ilk kez oturan başkanlar, milyarlık borçları ödemek için çözüm yolları arıyor	6	Üst		
28 Mayıs 1999	Kumbul'dan Vikinlere kardeş şehir teklifi Türkiye'nin İsveç Başkonsolosu Stre Theolin ve eşi, BŞBB Dr. Bekir Kumbul'u makamında ziyaret etti	8	Üst		
28 Mayıs 1999	Büyükşehir'in büyük ayıbı Büyükşehir Belediyesi önünde biriken çöpler çevre sakinleri tarafından büyük tepki topladı	9	Sol orta	1 siyah beyaz fotoğraf	
29 Mayıs 1999	ASAT'ta olağan genel kurul BŞB, ASAT Olağan Genel Kurulu, Belediye Kültür Salonu'nda toplandı	1	Sağ orta	Bekir Kumbul ve Mehmet Atay'ın fotoğrafları	
2 Haziran 1999	Dumanaltı olduk 5 gün önce şehir çöplüğünde çıkan yangın halen söndürülemezken, bölgeye yakın yerleşim birimleriyle kent merkezi de duman altında kaldı	1	Manşet	İki fotoğraf	
2 Haziran 1999	Kumbul'dan terör brifingi BŞBB Bekir Kumbul, ziyaretine gelen İngiliz Muhafazakar Parti Milletvekili Robert Water'a terror konusunda ayrıntılı bilgi Verdi	4	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	

5 Haziran 1999	Romanya'dan kardeşlik meajı Romanya'nın Valcea Belediye Başkanı Anton Mitaru BŞBB Bekir kumbul ile görüşecek, turizm alanında işbirliği yapmak istediğini açıkladı	4	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	
6 Haziran 1999	Güllük, haftaya açılıyor ASAT Genel Müdürü Fatih Ünal, Güllük Caddesi'ndeki çalışmaların planlanandan önce bitirildiğini belirterek, caddenin bir hafta sonra trafiğe açılacağını söyledi	4	Üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
6 Haziran 1999	Bozuk gıdalara imha BŞB zabıtası tarafından Doğu Garajı'ndaki kasaplarda yapılan denetim sonucu ele geçirilen bozuk gıdalar imha edildi	4	Orta	Bir siyah beyaz fotoğraf	
9 Haziran 1999	Donanma Komutanı Büyükşehir'de Denizkurdu 99 Tatbikatı nedeniyle Antalya'da bulunan Donanma Komutanı Oramiral İlhan Erdil, BŞB'ni ziyaret etti	4	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	
9 Haziran 1999	Antalya Nazım İmar Planı Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Antalya Şubesi'nin ortak açıklamasında, nazım imar planının hazırlanma sürecinde, teknik çalışma yapılabilmesi için uzman bir kurul oluşturulması ve bu kurulda da temsilcilerinin de bulunması gerektiğini bildirdi	4	Sağ orta		
9 Haziran 1999	Çöp yangınına tepkiler sürüyor Antalya Çevre Gönüllüleri Derneği, son çöplük yangınına olan tepkilerini göstermek ve bir daha yangın olmamasını istediklerini göstermek için bir toplantı düzenledi	9	Orta	Bir siyah beyaz fotoğraf	
10 Haziran 1999	Halk Pazarı'na sıkı denetim Büyükşehir Belediyesine bağlı ekipler Doğu Garajı Pazarı'nda gerçekleştirdiği denetimlerde 40 milyon lira para cezası kesti	5	Orta	Bir siyah beyaz fotoğraf	
11 Haziran 1999	Kumbul'un başağrısı: Çöp Antalya çöplüğüne hergün 14 belediyenin 150 kamyonundan çöp taşınıyor. Gelişigüzel bir şekilde Kepezüstü'ndeki alana dökülen bu çöpler, gün gelip yanınca ortalık karıştı. Antalya'da şimdi çöp kavgası başladı	1	Manşet	İki renkli fotoğraf	
11 Haziran 1999	Ruslar'dan iş teklifi ATSO'nun davetlisi olarak Antalya'ya gelen Rus işadamları, Antalyalı işadamlarını bölgelerinde yatırım yapmaya çağırdı	1	Alt	Bir renkli fotoğraf	
11 Haziran 1999	Çöp herkese sorun Antalay çöplüğünü her gün 14 belediyenin 150 kamyonundan çöp taşınıyor. Gelişigüzel bir şekilde Kepezüstü'ndeki alana dökülen bu çöpleri gün gelip yanınca ortalık karıştı. Antalya'da şimdi çöp kavgası başladı	10	Tam sayfa	Beş renkli fotoğraf	
13 Haziran 1999	Sivrisineğin kaynağı çöp	1	Alt orta	Bir fotoğraf	
13 Haziran 1999	Tramvay zararda BŞB Raylı Sistem İşletme Şube Müdürü tarafından verilen tramvayla yolcu taşımacılığı zararına yapılıyor	1	Sağ alt		
13 Haziran 1999	Göç Antalya'yı boğuyor Yoğun göç alan diğer şehirlerde olduğu gibi Antalya'da göçten kaynaklanan sosyo-ekonomik fiziksel etkiler şehrin gelişim hızıyla orantılı olmadığı gibi, şehrin tabii çevresini zorladığı hatırlatılarak, ulaşım, elektrik, su ve kanalizasyon gibi altyapı hizmetleri yanında okul ve hastane gibi diğer sosyal kurumların yatırımlarının zorlanmasına da yol açtığı kaydediliyor. Göç konusunda alınabilecek önlemlerle ilgili çeşitli öneriler de sunulan raporun son bölümünde şu ifadeler yer alıyor; "Şehirlerin sağlıklı büyüme sınırlarının belirlenebilmesi,	6			

	süren göçün üretilecek konularla uydu kentlere yönlendirilmesi, şehir rantlarının kontrol altına alınması, meslek sahibi olma, çalışma şartlarının denetimi, sertifikasyon sisteminin bütün meslekler için uygulanması göçün denetiminde kontrol araçları olarak değerlendirilebilir. Diğer yandan, hazine ve vakıf arazilerinin belediyelere devredilmesi, belediye sınırları dışında kalanların il özel idarelerine devredilecek konut için arsa üretimine öncelik verilmesi gerekmektedir				
16 Haziran 1999	Çöplük haritadan silinecek Uzun süreden beri devam eden yangın ve şehre yayılan kokusuyla günlerdir gündemin baş maddelerinden olan şehir çöplüğünün 10 dönümlük bölümü toprakla kapatıldı	1	Manşet	Çalışma fotoğrafi	
16 Haziran 1999	Sağlığımızla oynuyorlar ABŞB Sağlık İşleri Daire Başkanlığına bağlı ekiplerin yaptığı denetimlerde ele geçirilen 200 kilo bozuk gıda maddesi imha edildi	3	Üst	Renkli fotoğraf	
16 Haziran 1999	Şehir çöplüğü kapatılıyor Bir türlü kontrol edilemeyen yangın ve çevreye yayılan keskin kokusuyla Antalya'nın gündemine oturan şehir çöplüğünün killi toprakla örtülmesine başlandı	5	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	
17 Haziran 1999	Antalya Fırıncılar Odası Başkanı Kazım Buhrucu fırınların 2 yıldır denetlenmediğinden yakınarak "Antalya'da sağlıklı ekmek üretilmiyor" diye konuştu	1	Manşet	İki renkli fotoğraf	
17 Haziran 1999	Danışma Kurulu yaşama geçiyor BŞBB Bekir Kumbul, kentin ekonomik, sosyal kültürel gelişimine yön verecek perspektiflerin belirlenmesinde meslek odalarının desteğini istedi	1	Orta		
17 Haziran 1999	Muhtarlardan Kumbul'a ziyaret Konyaaltı sınırları içinde hizmet veren muhtarlardan 20 kişilik bir heyet BŞBB Bekir Kumbul'u makamında ziyaret ederek, sorunlara çözüm bulmasını istedi	3	Üst	Bir renkli fotoğraf	
21 Haziran 1999	Mutfaktan okuyucuya Yazıişleri, gazetelerin her zaman mutfağı olmuştur. Mutfakta eğer kaliteli malzeme varsa pişen yemeğin tadına da doyum olmaz. Gazetenin mutfağında da iyi malzeme olunca, baskı makineleri bir başka döner. Bir başka sevinir Kaya usta ile ekibi VEB'te dönen her merdane, bir tad verir okuyucusuna sonra merkezde koşuşturma başlar. Haberler bir bir yeniden okunur. Telefonlar çalar kimisi başarının habercisidir. Kimisi bir sistemi anlatır. Bugün belki sizlerin telefonu bir sitemi anlatacak. "Koca Çınar"a ne oluyor diye. Ama sanırız ki sizlerde bizlere hak vereceksiniz. Bu meslek her zaman dediğimiz gibi zor zanaattır. Gün olur kahramanı Genel Müdür'dür. Gün olur mesleğe daha yeni başlamış bir çömez. Ama her gün bir kahraman vardır. Bugün bu kahramanlardan birçoğu sonbahar rüzgarlarının savurduğu sarı bir yaprak gibi savrulup gitmiştir başka diyarlara. Geride gövde ile birkaç dal kalmıştır. Buna bir de tabiat şartlarını katarsanız zor durur. "Koca Çınar" kahverengili toprakta. Ama durmaya çalışır. Bir bakarsınız "Baltalar elimizde uzun ip belimizde" şarkısı gibi birileri "Koca Çınar"a yaklaşır vurur beline baltayı acımasızca. Bununla da yetinmez teknolojinin dev icadı el hızarını. Ve ağlamaklı olur "Koca Çınar". Göz yaşlarını döker yüreğine. Ama artık faydasızdır sızlanmalar. Sonra bir apartman yükselir "Koca Çınar"ın yerinde. Ne ağlamalar fayda eder, ne sızlamalar sonra oturup birilerini bilgisayarın başına döşenir bu dizeleri. Mutfaktan size sayfalarımızın eksikliği bundandır ve özrümüz sizedir.	3	Sağ üst		ÜÇÜNCÜ BOYUT Deniz Akgün
22 Haziran 1999	Belediyeler kaynak fakiri Antalya'da başlayan ve 35 belediye başkanının katıldığı "Belediye Finansmanı" konulu seminerde, kaynak bulmakta zorlanıldığı ve bu sorunu aşmak için "fon" oluşturulması gerektiği belirtildi	1	Manşet	Renkli fotoğraf	

23 Haziran 1999	İçme suyuna 400 milyon dolar kredi ASAT Genel Müdürlüğü tarafından 1997 yılında başlatılan içme suyu şebekesinin dijital haritalarını hazırlama çalışmaları için gerekli olan krediyi, Amerikan Ticaret Ajansı sağlıyor	6	Üst	İki siyah beyaz fotoğraf	
25 Haziran 1999	Bozuk et operasyonu Belediye ekiplerinin gıda operasyonu	1	Sağ orta	Bir fotoğraf	
25 Haziran 1999	Mahallelinin moloz isyanı Soğuksu Mahallesi sakinleri, yeşil alana sürekli moloz ve kireç artıkları bırakıldığını belirterek, bu durumun sorumlusu olarak gördükleri belediyeyi protesto etti	3	Üst	Bir siyah beyaz fotoğraf	
29 Haziran 1999	Orta denetimler aralıksız sürdürülüyor Bozuk ete geçit yok	1	Manşet	Bir renkli fotoğraf	
30 Haziran 1999	Kalekapısı masaya yatırılıyor Yaklaşık 10 yıl önce hazırlanan Kalekapısı Projesi'nin son durumu ile ilgili çalışma yapılıyor. Bu amaçla projeyi kabul eden yarışma jürisi Antalya'ya davet edildi. Jüri üyeleri projenin son durumu ile ilgili araştırma yaptı	3	Üst	Üç siyah beyaz fotoğraf	
3 Temmuz 1999	Otogar'da denetim BŞB ekipleri, Halk Pazarı'ndan sonra Otogar'da da denetimlere başladı	1	Sağ alt	Bir renkli fotoğraf	
7 Temmuz 1999	Tramvaya zam Yapımı büyük tartışmalara neden olan tramvayın taşıma ücretlerine zam geldi. 7 Nisan tarihinden itibaren bilet fiyatı 50 bin liradan tramvay taşıma ücreti yüzde 100'lük zamlanarak 100 bin liraya yükseltildi	1	Orta	Bir renkli fotoğraf	
7 Temmuz 1999	Yerel demokraside Antalya örnek il Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği ile BM Capasitu 21 Direktörü ve Dünya Bankası yetkilileri, BŞBB Bekir Kumbul'u ziyaret etti	5	Üst		

EK-3

ANTALYA YEREL BASIN KRONOLOJİSİ*

	YAYIN ADI	YAY.TÜRÜ	ÇIKIŞ T.	Y.YERİ	İLK YAYINCI	NİTELİĞİ	PERİYODU	KAPANIŞ T.	TOP.SAYI	Kaynak
1	Yeni Hayat	Dergi	00.10.1920	Antalya	Muallimler Cem.		15 günlük	?		M:Güçlü
2	Antalya'da Anadolu	Gazete	19.12.1920	Antalya	Haydar Rüştü Bey	Siyasi	Günlük	10.11.1922	553	M:Güçlü
3	Doğu	Gazete	1921	Antalya	Niyazi Recep	Edebi	Aylık	?	?	M:Güçlü
4	Antalya	Gazete	09.Eyl.22	Antalya	Mehmet Emin Bey	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	M:Güçlü
5	Akdeniz	Gazete	09.Mar.25	Antalya	Dr.Ferruh Niyazi	Siyasi	Günlük	?	?	M:Güçlü
6	Yeni Türkiye	Gazete	01.Oca.26	Antalya	Sabri Mağmumi	Siyasi	Haftalık	?	?	M:Güçlü
7	Zümrütova	Gazete	21.12.1927	Antalya	Enver Mazlum	Siyasi		?	?	M:Güçlü
8	Tenvir	Gazete	?	Antalya	Azmi Bey	Siyasi		?	?	H.Çimrin
9	Ticaret Mecmuası	Dergi	00.00.1927	Antalya		İktisadi				M:Güçlü
10	Resmi Antalya (29.10.1927)	Gazete		Antalya	Vali Arif Baytuş	Siyasi		00.10.1937		M:Güçlü
11	Çağlayan	Dergi	10.Ara.35	Antalya		Edebi-Kültürel	Aylık	00.00.1944	35	M:Güçlü
12	İnci (28.11.1935)	Dergi		Antalya	?	?	?	?	?	H.Çimrin
13	Türk Akdeniz	Dergisi	00.02.1937	Antalya	Antalya Halkevi	Siyasi-Kültürel	Aylık	00.00.1944	34	M:Güçlü

* Hasan Üstün'ün izni ile konmuştur.

14	Yeşil Antalya (1946)	Gazete	Şub.46	Antalya	Yusuf Ziya Öner	Siyasi	Haftada 2	?	?	H.Üstün
15	Şelale	Gazete	08.01.1947	Antalya	Sadri Tunca	Siyasi	Günlük	1990?	?	H.Üstün
16	Alanya Postası	Gazete	1948	Alanya	Cemal.Sarıkadıoğlu	Siyasi	?	?		M.K.
17	Akdeniz		00.00.1949	Antalya	?	?	?	?	?	M.K.
18	İleri	Gazete	21.01.1949	Antalya	Tevfik Türel	Siyasi	Günlük	Y.S.		H.Üstün
19	Kızılay Antalya (1952)	?		Antalya	Kızılay Derneği	Mesleki	?	?	?	M.K.
20	Teknik Zir. Sirk.(1953)	Sirküler		Antalya	?	Mesleki	?	?	?	M.K.
21	Kazan	Dergi	10.01.1953	Antalya	İbrahim Eriş	Mizah	İki haftalık	?	?	H.Üstün
22	Tek.Ziraat Teş.(1955)	Bülten		Antalya	Tekn.Ziraat Teşk.					
23	Elmalı Postası	Gazete	24.12.1957	Elmalı	Naci Uğural	Siyasi	00.04.1959	?	?	H.Üstün
24	Hürses	Gazete	00.04.1957	Antalya	Naci Uğural	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		
25	Emel	Gazete	20.04.1957	Korkuteli	Cezmi Gülçehre	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	B.Y.
26	Kırkgöz	Dergi	1959	Antalya	Ak.Böl.KöyÖğ.Der.	?	?		?	M.K.
27	Akdeniz	?	00.00.1959	Antalya	Adnan Tuzcuoğlu	?	?	?	?	M.K.
28	Elmalının Sesi	Gazete	00.00.1961	Elmalı	M. Raşit Yılmaz	Siyasi	?	?	?	M.K.
29	Yeşil Elmalı	Gazete	25.11.1963	Elmalı	Ömer Sivritaş	?	?	?	?	M.K.
30	Akdeniz	?	00.00.1966	Ant.,Fethiye	Ülkü Orhan	?	?	?	?	M.K.
31	Manavgat'ın Sesi	Gazete	05.04.1967	Manavgat	Ahmet Yılmaz	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		Man.Emn. Md.
32	Serik Postası	Gazete	04.09.1967	Serik	Ş.Oğuz Tunay	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		Yurt Ans.

33	Antalya İl Yıllığı	Yıllık	1967	Antalya	Antalya Valiliği	?	?	?	?	
34	Yeni Alanya	Gazete	01.09.1968	Alanya	Şadan Dim	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	A.Y.Dim
35	Antalya (1968)			Antalya	Yüksek Tahsil Dern.	?	?	?	?	M.K.
36	Manavgat Yankı	Gazete	00.00.1968	Manavgat	M. Ragıp Toros	Siyasi	?	?	?	M.K.
37	Çağlayan	Gazete	01.03.1968	Manavgat	?	?	?	?	?	Yurt Ans.
38	Alanya'nın Sesi	Gazete	00.00.1968	Alanya	Hasan Uysal	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	A.Y.Dim
39	Alanya Şafak	Gazete	00.10.1969	Alanya	Soydan Gönüllü	Siyasi	Haftalık	?	?	A.Y.Dim
40	Antalya Ziraat Odası	Gazete	00.00.1969	Antalya	Ziraat Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
41	Antalya Kırat	Gazete	10.06.1969	Antalya	Mehmet Gülsen	Siyasi	Aylık	?	?	H.Üstün
42	Alanya'da Lisesin Sesi	?	00.00.1969	Alanya	Kültür Edebiyat Kol.	Kültür	?	?	?	M.K.
43	Akdeniz Finike	Gazete	00.00.1971	Finike	?	Siyasi	?	Kapandı	?	Yurt Ans.
44	Gazipaşa	Gazete	17.12.1971	Gazipaşa	Yusuf Şanlı (?)	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		B.Y.
45	Finike	Gazete	00.00.1972	Finike	Bakiye Yaylalı	?	?	?	?	M.K.
46	Kalkınan Akseki	Gazete	00.00.1972	Akseki	Metin Namal	Siyasi	?	?	?	M.K.
47	Doğuş	Gazete	17.06.1972	Elmalı	?	Siyasi	?	?	?	Yurt Ans,
48	Manavgat	Gazete	27.07.1973	Manavgat	Metin Namal	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		M.K.
49	Kaş Postası	Gazete	00.00.1974	Kaş	Musa Bilgiç	Siyasi	?	?	?	M.K.
50	Kaş'ın Sesi	Gazete	00.00.1975	Kaş	Selim Engin	Siyasi	?	?	?	M.K.
51	Sesimiz	Gazete	00.00.1975	Serik	İbrahim Yumrukaya	?	?	?	?	M.K.

52	Akseki	Gazete	10.01.1976	Akseki	Abd. Aslan	?	?	?	?	M.K.
53	Özgür Akdeniz	Gazete	00.00.1976	Antalya	Gürkut Acar (CHP)	Siyasi	?	Y.Sürüyor	?	M.K.
54	Tarımda Bu Ay	Gazete	00.00.1976	Antalya	Teknik Ziraat Müd.	Mesleki	Aylık	?	?	H.Üstün
55	Demokrat Kaş	Gazete	10.10.1977	Kaş	?	?	?	Kapandı	?	M.K., YurtAns.
56	Özlem	Gazete	15.12.1977	Kumluca	?	?	?	Kapandı	?	Yurt Ans.
57	Köyler Postası	Gazete	00.00.1978	Korkuteli	Vedat Gülçehre	?	?	?	?	M.K.
58	Aspendos	Gazete	14.04.1978	Serik	?	?	?	?	?	Yurt Ans.
59	Alanya Tek	Gazete	00.00.1979	Alanya	Şadan Dim	Siyasi	?	?		M.K.
60	Alanya Ülkü Bir		00.00.1979	Alanya	Abdullah Uysal	?	?	?	?	M.K.
61	Kültür-Sanatta Ant.	Bülten	00.00.1979	Antalya	Antalya Kültür Der.	Kültür-Sanat	?	?	?	M.K
62	Antalya'79	Dergi	00.00.1979	Antalya	Antalya Belediyesi	?	?	Kapandı	1	H.Üstün
63	Cihan	Gazete	00.00.1979	Kaş	Nedim Kılıç	Siyasi	?	?	?	M.K.
64	ATSO Gazetesi	Gazete	00.00.1979	Antalya	?	Mesleki		Kapandı	?	T.İ.H.K.
65	Alanya'nın Sesi	Gazete	00.00.1980	Alanya	Nuri Malan	Siyasi	?	?	?	M.K.
66	Halk Eğ.Mrk. Haber	Bülten	00.00.1981	Alanya	Halk Eğitim Mrk.	Mesleki	?	?	?	M.K.
67	Antalya Barbaros		00.00.1981	Antalya	Ant.Barbaros İlk.	??	?	?	?	M.K
68	Birlik	Gazete	00.00.1982	Antalya	Vehbi Çelik	Siyasi	Günlük	Kapandı	?	H.Üstün
69	Alanya Folkloru		00.00.1982	Alanya	T. Hacıhamdioğlu	Kültür	?	?	?	M.K.
70	Akd. Üni. Tıp Fak.	Dergi	00.00.1982	Antalya	Akd. Üni. Tıp Fak.	Akademik	?	?	?	M.K.

71	Akdeniz	Gazete	15.08.1983	Antalya	Adnan Hisar	Siyasi-Mag.	?	Kapandı	?	H.Üstün
72	Antalya Kültür Bülteni	Bülten	00.00.1983	Antalya	İl Kültür Müdürlüğü	Kültür-Sanat	?	?	?	M.K
73	Antalya Ekspres	Gazetesi	09.12.1983	Antalya	Cevat Alp	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
74	Antalya Bayram	Gazete	00.00.1984	Antalya	Ant. Gaz. Cemiyeti	Siyasi	Bayramlık	Y.Sürüyor		H.Üstün
75	Elmalı Ekspres	Gazete	00.00.1984	Elmalı	Mazlum Alp	?	?	?	?	M.K.
76	Antalya Haber	Gazete	20.01.1984	Antalya	N. Karakol	Siyasi	Günlük	?	?	H.Üstün
77	Kırkmerdiven	Dergi	00.00.1984-85	Antalya	?	Edebi	?	?	?	M.K.
78	Pazar Haberleri	Bülten	00.00.1985	Antalya	Tarım İl Müdürlüğü	Mesleki	?	?	?	M.K.
79	Akdeniz'den Haberler	Bülten	00.00.1986	Antalya	Akdeniz Üniversitesi	Mesleki	?	?	?	M.K.
80	AKTİD (AKTOB)	Dergi	00.00.1986	Antalya	Akd.Tur.Otel. Der.	Turizm	?	?	?	M.K.
81	Doğuş		00.00.1986	Elmalı	?	?	?	?	?	M.K.
82	Zümrüt	Dergi	00.00.1986	Antalya	Orhan Tolunay	Siyasi	Aylık	Kapandı	6	H.Üstün
83	ATSO	Dergi	00.00.1987	Antalya	Osman Berberoğlu (?)	Mesleki	Aylık	Y.Sürüyor		H.Üstün
84	Yeni İleri	Gazetesi	01.04.1987	Antalya	?	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
85	Son Haber	Gazetesi	20.04.1987	Antalya	Orhan Tolunay	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
86	Alanya Magazin	Dergi	00.00.19 88	Alanya	Alanya Turistik Der.	Turizm	?	?	?	M.K.
87	Antalya Tabip Odası	Bülten	00.00.1988	Antalya	Ant.Tabip Odası	Mesleki		Y.Sürüyor	?	M.K.
88	Antalya Güney Haber	Gazete	00.00.1988	Antalya	Güney Haber Gaz.	Siyasi	?	?	?	M.K., H.Üstün
89	Antalya Piyasa	?	00.00.1988	Antalya	?	?	?	?	?	M.K.

90	İnşaat-Emlak	Gazete	00.00.1988	Antalya	Tamer Turhan	Ticari	?	?	?	Emn.Md.
91	İl Özel İdare Haber	Bülten	00.00.1988	Antalya	İl Özel İdaresi	Mesleki (?)	?	?	?	M.K.
92	A.Ü. Atatürk Arş. Merk.	Dergi	00.00.1989	Antalya	A.Ü. Atatürk Arş. Mrk.	Akademik	?	?	?	M.K.
93	Rehber	Dergi	00.01.1989	Antalya	Ant.Rehberler Der.	Mesleki	Aylık	?		H.Çimrin
94	Antalya Olay	Gazete	18.02.1989	Antalya	Enkay A.Ş	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
95	Mavi Akdeniz	?	00.00.1989	Alanya	?	?	?	?	?	M.K.
96	Antalya Barosu	Dergisi	1990	Antalya	Antalya Barosu	Mesleki	2 Aylık (??)	Y.Sürüyor		
97	Antkoop	Bülten	1990	Antalya	AntKoop	Mesleki	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
98	Kumluca		00.00.1990	Kumluca	?	?	?	?	?	H.Ü, M.K.
99	Manavgat Damla		00.00.1990	Manavgat	Seçkin Ajans	?	?	?	?	M.K.
100	Tatil	Dergi	01.09.1990	Antalya	Muharrem Koç	Tur.-Eko.	2 Aylık	??	??	M.K.
101	Akd. Üni. Ziraat Fak.	Dergi	00.00.1990	Antalya	Akdeniz Üniversitesi	Mesleki	?	?	?	M.K.
102	Bizden Bize	Bülten	00.00.1990	Antalya	Sheraton Otel	Mesleki	Aylık	?	?	Emn.Md.
103	Manavgat Damla		00.00.1990	Manavgat	Seçkin Ajans	?	?	?	?	M.K.
104	POYD Magazin	Bülten	00.00.1991	Antalya	POYD	Turizm	?	Y.Sürüyor		H.Üstün
105	07 Anons		00.00.1991	Antalya	Suat Ekiz	?	Aylık	Kapandı	?	Emn.Md.
106	Alanya Adalet	Gazete	00.00.1991	Alanya	?	?	?	?	?	M.K.
107	Gelişen Finike		00.00.1991	Finike	Finike Belediyesi	?	?	?	?	M.K.
108	Akdeniz Sanat	Dergi	00.03.1991	Antalya	H.Cahit Kerse	Kültür-Sanat	Aylık	Kapandı	5	H.Üstün

109	Grün Magazine (Alm.)	Dergi	01.07.1991	Antalya	M. Karabulut	Çevre-Turiz.	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
110	Triathlon	Dergi	00.00.1992	Alanya	Triatlon ve Tenis Kul.	Spor-Tur.	Yılık	??	?	H.Üstün
111	Merhaba Sağlık	Dergi	00.00.1992	Antalya	İl Sağlık Müdürlüğü	Mesleki	?	?	?	M.K.
112	Akdeniz	?	00.00.1992	Antalya	Ulus Yayıncılık	?	?	?	?	M.K.
113	Dentalya	Dergi	00.00.1992	Antalya	Diş Hekimleri Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
114	Side'nin Sesi	Gazete	00.00.1992	Side	Side Kuyum. Der.	?	?	?	?	M.K.
115	Antalya Tabip Odası	Dergi	00.00.1992	Antalya	Tabip Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
116	İnşaat Müh. Odası Bülteni	Dergi	00.00.1992	Antalya	İnşaat Müh. Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
117	TRAC	Bülten	00.00.1992	Antalya	Telsiz Amatör. Der.	Mesleki	?	?	?	Emn.Md.
118	Karganın Sesi	Dergi	00.00.1992	Antalya	TTKD(T.Neyişçi)	Doğa	Aylık	?	?	H.Üstün
119	Yerel Yönetim		00.00.1992	Antalya	Senal Utan	Siyasi	Aylık	Kapandı	?	Emn.Md.
120	Gölge	Dergi	00.00.1992	Antalya	Halil Özmen	Kültür-Edebi.	Aylık	Kapandı	?	Emn.Md.
121	Kedi Şiir	Dergi	00.00.1992	Antalya	H.Cahit Kerse	Edebiyat	Aylık	Kapandı	5	H.Çimrin
122	Ata.İlköğ.Oku.'nun Sesi		00.00.1993	Alanya	Ata.İlköğretim Okulu	?	?	?	?	M.K.
123	Antalya Mag. (İng.-Alm.)	Dergi	00.00.1993	Antalya	Yusuf Kozak	Turizm-Kültür	??	???	??	M.K.
124	Ant.Kültür Sanat Bülteni	Bülten	00.00.1993	Antalya	İl Kültür Müdürlüğü	Kültür-Sanat	?	?	?	M.K.
125	Bizim Alanya	?	00.00.1993	Alanya	?	?	?	?	?	M.K.
126	Nehir	Gazete	25.08.1993	Manavgat	Abdurahman Şahin	Siyasi	Günlük	??	?	B.Y.
127	Akdeniz Adalet	Gazete	05.06.1994	Manavgat	Hayrettin Barbaros	Siyasi	?			Man.Emn. Md.

128	Avcılık ve Atıcılık Bülteni	Bülten	00.00.1994	Antalya	Avcılık ve Atıcılık K.	Mesleki	Aylık	?	?	Emn.Md.
129	Atatürkçü Bilinç	Dergi	00.00.1994	Antalya	A.Ü.Atatürk Arş.Mrk.	Siyasi	?	?	?	M.K.
130	Atatürkçü Düşünce	?	00.00.1994	Antalya	?	?	?	?	?	M.K.
131	Antalya Sanat	Bülten	00.00.1994	Antalya	ANSAN	Kültür-Sanat	?	?	?	H.Üstün
132	İnsan	Dergi	00.00.1994	Antalya	Hüseyin Cahit	Kültür-Sanat	Aylık	Kapandı	?	H.Üstün
133	Nehir		00.00.1994	Manavgat	Nehir Tic. Ltd.	?	?	?	?	M.K.
134	Turizm Çalışanları	Gazete	1994	Antalya	Raşit Murat Soysal	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
135	ANSİAD	Dergisi	00.02.1994	Antalya	ANSİAD	Mesleki		Y.Sürüyor		
136	Politika	Dergisi	01.03.1994	Antalya	Ali Sanlı	Siyasi	?	Kapandı	4	H.Üstün
137	Antalya Ekonomi	Gazete	07.03.1994	Antalya	Özgün Matbaacılık	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
138	CaricaTurist Dergisi	Dergi	00.07.1994	Antalya	Yusuf Kozak	Turizm-Mizah	Aylık	Kapandı	1	H.Üstün
139	Güney Postası	Gazete	27.09.1994	Kemer	İlyas Uyumaz	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
140	Alternatif	?	00.00.1995	Antalya	Mehmet Rıza Ünlü	?	?	?	?	M.K.
141	Akdeniz Atılım	Gazete	11.08.1995	Antalya	Atılım A.Ş.-M.Kıvrak	Siyasi	Günlük	?	?	M.K.
142	ALTSO	Dergi	00.00.1995	Alanya	Tic. ve San. Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
143	ANSİAD	Dergi	00.00.1995	Antalya	ANSİAD	Mesleki	?	?	?	M.K.
144	Antalya Kültür-Sanat	Bülten	00.00.1995	Antalya	İl Kültür Müdürlüğü	Kültür-Sanat	3 Aylık	???	??	H.Üstün
145	ANTGİAD	Dergisi	00.00.1995	Antalya	ANTGİAD	Mesleki	Aylık	Y.Sürüyor		
146	Birlik	Dergi	00.00.1995	Antalya	Akd.Belediyeler Bir.	Mesleki	?	?	?	H.Üstün

147	Çağdaş Düşün	?	00.00.1995	Antalya	Ata. Düşünce Dern.	Siyasi	?	?	?	M.K.
148	Mosaik Turkei (Alm.)	Dergi	00.00.1995	Antalya	Gökçek-Tur	Turizm	?	?	?	H.Üstün
149	Morca	Dergi	00.00.1995	Antalya	ANSAN	Kültür-Sanat	?	?	?	M.K.
150	Paylaşım	Dergi	00.00.1995	Antalya	Akdeniz Üni.	Kültür-Sanat	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
151	Portakal	Dergi	00.00.1995	Antalya	TÖMER	Edebiyat	?	?	?	H.Üstün
152	Batı Akdeniz	?	00.00.1995	Antalya	Çakmak Gaz.	?	?	?	?	M.K.
153	Doğruyol'un Sesi	Gazete	00.00.1995	Antalya	Anadol Tangüner	Siyasi	?	Kapandı	?	Emn.Md.
154	İletişim Duvarı	Bülten	00.00.1996	Antalya	Çağdaş Gaz. Dern.	Mesleki	?	Kapandı	?	H.Üstün
155	07 Gençlik Spor	Dergi	00.00.1996	Antalya	Mustafa Candan	Spor	Aylık	?	?	Emn.Md.
156	Akdeniz Haber (19.02.1996)	Gazete		Manavgat	Ayşe Gelendost	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	Man.Emn. Md.
157	Antalya Ölçek	Dergi	00.00.1996	Antalya	İsmet Yeşilova	?	Aylık	?	?	Emn.Md.
158	Armoni	?	00.00.1996	Antalya	Mete Eyilik	?	?	Kapandı	?	Emn.Md.
159	Kepez'in Sesi	Bülten	00.00.1996	Antalya	Kepez Belediyesi	Siyasi	?	Kapandı	?	Emn.Md.
160	Scope	Dergi	26.03.1996	Antalya	Resam (Y.Kozak)	Kültür-Turizm	Aylık	??	??	H.Üstün
161	Cem Siyasi Haber	Gazete	00.00.1996	Antalya	Özdilek Ajans	Siyasi	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
162	ASMO	Dergi	00.00.1996	Antalya	Muhaseb.Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
163	İletkent	?	00.00.1996	Antalya	Şehir Plan.Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
164	Mavi Portakal	Dergi	00.00.1996	Antalya	TÖMER	Edebiyat-?	?	?	?	M.K.
165	Muratpaşa	Gazete	00.00.1996	Antalya	Mesut Kılcı	Siyasi	Aylık	?	?	Emn.Md.

166	ÖDP Antalya Bülteni (1996)	Bülten		Antalya	ÖDP Antalya	Siyasi	Aylık	?	?	H.Üstün
167	Akdeniz Hakimiyet	Gazete	08.11.1996	Antalya	Yusuf Demir	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
168	Akdeniz Haber (04.12.1997)	Gazete		Antalya	Özgün Matb.	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
169	Alanya Ekspres	Gazete	01.05.1997	Alanya	Kemal Bozoğlu	Siyasi	Günlük (?)	?		
170	MATSO	Dergi	09.06.1997	Manavgat	MATSO	Mesleki				
171	Antalya'da Emlak	Gazete	00.00.1997	Antalya	Ilgaz Yayıncılık	Reklam	?	?	?	H.Üstün
172	Antalya ve Sağlık	Dergi	00.00.1997	Antalya	Dr. Fuat Kıvran	Mesleki	?	Kapandı	?	H.Üstün
173	Antalya Tarım	?	00.00.1997	Antalya	Tarım İl Müdürlüğü	Mesleki	?	?	?	M.K.
174	Büyük Alanya	Gazete	00.00.1997	Alanya	Zaloğlu İnş. Tur.	Siyasi	?	?	?	M.K.
175	Çoban Yıldızı	Dergi	00.00.1997	Antalya	İşçi Partisi İl Örg.	Siyasi	?	?	?	M.K.
176	Gazete 07	Gazete	00.00.1997	Antalya	Mehmet Kesim	Siyasi	Günlük	?	?	H.Üstün
177	Memleketim Alanya	Gazete	00.00.1997	Alanya	Zaloğlu İnş. Tur.	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	B.Y.
178	Sommer Post	Gazete	00.00.1997	Antalya	Yalçın Bingöl	Siyasi	Günlük	??	??	
179	Toros Magazin	Dergi	00.00.1997	Antalya	Hüseyin Aydoğan	?	Aylık	?	?	Emn.Md.
180	Elmalı'dan Sesleniş	Gazete	13.01.1997	Elmalı	Ahmet Akalın	Siyasi	Haftalık	??		
181	Batı Antalya	Gazete	13.03.1997	Kumluca	Ahmet Kutlu	Siyasi	Haftalık	?	?	B.Y.
182	Congress News (İng.)	Gazete	00.10.1997	Antalya	DünyaOrman.Kongresi	Mesleki	Günlük	?	14	H.Üstün
183	Kongre Haber	Gazete	00.10.1997	Antalya	DünyaOrman.Kongresi	Mesleki	Günlük	?	14	H.Üstün
184	Manavgat Sahil	Gazete	01.10.1997	Manavgat	Kamil Atalay	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	Man.Emn. Md.

185	Demre'nin Sesi	Gazete	10.11.1997	Demre	Nusret Bayar	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		B.Y.
186	Klas	Gazete	10.03.1998	Manavgat	Melahat Avcı	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		Man.Emn. Md.
187	Akd.Üni.Hast. İletişim	Bülten	00.00.1998	Antalya	Akdeniz Üni.	Mesleki	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
188	Bahçe	Dergi	00.05.1998	Antalya	Mehmet Tosun	Kültür-Sanat	2 Aylık	00.05.2003	?	H.Üstün
189	Ferda'nın Sesi	?	00.00.1998	Antalya	A.Ferda Kah. İlköğr.	?	?	Kapandı	6	M.K.
190	İbradı	Gazete	00.03.1998	İbradı	Yusuf Doğaroğlu	Siyasi	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
191	Mavi Umut	Dergi	00.00.1998	Antalya	Umut Yayıncılık	Siyasi	?	?	?	M.K.
192	Antalya'da Tarım	Dergi	00.00.1998	Antalya	Tarım İl Müdürlüğü	Mesleki	?	?	?	TİHK
193	Öz Haber	Gazete	00.00.1998	Antalya	Talat Ayhan	?	Aylık	Kapandı	??	B.Y.
194	Yeni Ekspres		00.00.1998	Alanya	MaviDenizBasınY.	?	?	?	?	M.K.
195	Flight Light (İng.-Alm.)	Dergi	00.00.1998	Antalya	GTI Havayolları	Turizm	2 Aylık	??	??	
196	Müdafa-i Hukuk	Dergi	08.30.1998	Antalya	DumlupınarYay.	Siyasi	Aylık	Y.Sürüyor		H.Üstün
197	Alanya Harman		00.00.1999	Alanya	Yeni Alanya Matb.	?	?	?	?	M.K.
198	Anadolu Turizm	Dergi	00.00.1999	Antalya	Anadol Tangüner	Turizm	Aylık	Kapandı	1	Emn.Md
199	Gazete Bir	Gazete	00.00.1999	Antalya	Cemal Keseroğlu	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
200	Güney Haber	Gazete	16.03.1999	Kumluca	Ramazan Karakaya	Siyasi	Haftalık	??	?	B.Y.
201	Alanya Yankı	Dergi	1999	Alanya	Zeki Demir	Siyasi	Aylık	?		
202	Çınar	Dergi	00.00.1999	Antalya	Merkez İlk. Okulu	Edebi	?	?	?	M.K.
203	Elektrik Müh. Haber	Bülten	00.00.1999	Antalya	Elektrik Müh. Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.

204	Haber Aksiyon	?	00.00.1999	Antalya	Mehmet Küçük	?	?	?	?	M.K.
205	Kemer Ayışığı	Gazete	00.00.1999	Kemer	Sedat Köken	Siyasi	?	?	?	M.K.
206	Pircan	Gazete	00.00.1999	Antalya	Pircan Basın Yay.	Siyasi	?	Kapandı	?	Emn.Md
207	Antalya Sinemagazin	Dergi	00.00.1999	Antalya	Akıncılar Sinema.	Sinema	Aylık	?	?	M.K.
208	Şahit	Gazete	00.00.1999	Antalya	Fatma Aydın	Siyasi	?	Kapandı	?	H.Üstün
209	Alanya Damlataş	Dergi	00.00.1990	Alanya	Seçkin Ajans	?	?	?	?	M.K.
210	Tanık	Gazetesi	00.00.1999	Korkuteli	Dürdane Atalay	Siyasi	Aylık	?	?	H.Üstün
211	Manavgat Hayat	Gazete	23.06.1999	Manavgat	Hasan Yılmaz	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	Man.Emn. Md.
212	Alanya Yeni Ekspres	Gazete	00.00.2000	Alanya	Kemal Bozoğlu	?	?	?	?	M.K.
213	Akdeniz İletişim	Gazete	20.12.2000	Antalya	Hikmet Seçim	Siyasi	Aylık	Y.Sürüyor		
214	Ant. Kültür ve Sanat Reh.	Bülten	01.01.2000	Antalya	TÖMER Ant.Şb.	Kültür-Sanat	Aylık	??	?	H.Üstün
215	Belek	Bülten	00.00.2000	Belek	Belek Belediyesi	Siyasi	?	?	?	M.K.
216	Metropol	Gazete	10.11.2000	Antalya	Özgür Sarıkaya	Reklam	Haftalık	??	??	B.Y., H.Üstün
217	Türk Akdeniz	Dergi	00.00.2000	Antalya	İl Kültür Müd.	Kültür-Sanat	Yıllık	Kapandı	1	H.Üstün
218	Milli Eğitim	Dergi	00.00.2000	Antalya	Milli Eğitim Müd.	Mesleki	Aylık	?	?	M.K.
219	Özel Ufuk Koleji	Bülten	00.00.2000	Antalya	Özel Ufuk Koleji	?	?	?	?	M.K.
220	Softline	?	00.00.2000	Antalya	Ramazan Özsoy	?	?	?	?	M.K.
221	Sunny Times	Dergi	00.00.1991	Antalya	SunExpress	Turizm	Üç aylık	Y.S.	?	H.Üstün
222	Terazi		00.00.2000	Alanya	Bakkallar Odası	Mesleki				

223	Yeşil Elmalı'dan Sesleniş	?	00.00.2000	Elmalı	Ahmet Akalın	?	?	?	?	M.K.
224	Kent Günlüğü	Gazete	23.04.2000	Antalya	Yusuf Çelik	Siyasi	15 günlük	23.04.2001	24	H.Üstün
225	Akd.Üni.Eğit.Fak.Bülteni	Bülten	00.00.2000	Antalya	Hüseyin Korkut	Mesleki	Aylık	Y.Sürüyor		
226	Genç Akdeniz	Gazetesi	00.00.2001	Antalya	Cem Çon	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
227	Cemiyet Akdeniz	Gazetesi	00.00.2001	Antalya	AGC	Siyasi	Haftalık	Kapandı	?	H.Üstün
228	Adalya	Yıllık	00.00.2001	Antalya	AKMED	Tarih-Arkeoloji	Yıllık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
229	Akdeniz İİBF	Dergi	00.00.2001	Antalya	Akd. Üniversitesi	Akademik	6 aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
230	Derim	Dergi	00.00.2001	Antalya	Narenciye Arş.Ens.	Mesleki	3 aylık	Y.Sürüyor		TİHK
231	Yeni Gazipaşa	Gazete	22.03.2001	Gazipaşa	Yakup Kocabaş	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
232	Akdeniz News(Türk.-İng)	Gazete	25.04.2001	Antalya	Medya Tanıtım Ltd.	Turizm	Haftalık	?	?	H.Üstün
233	Akseki'nin Sesi	Gazete	19.07.2001	Antalya	Mevlüt İmamoğlu	Siyasi	?	Y.Sürüyor	?	B.Y.
234	Alanya Esnaf	?	00.00.2001	Alanya	Matbaacılar Odası	Mesleki	?	?	?	M.K.
235	Ant.Kültür-Sanat Reh.	Rehber	00.00.2001	Antalya	SO Halkla İlişkiler	Kültür-Sanat	Aylık	Y.S.		H.Üstün
236	Kaktüs	Dergi	29.12.2001	Antalya	Hasan Kütük	Siyasi-Mizah	Aylık	Y.Sürüyor		H.Üstün
237	Antalya Beach Park	Bülten	00.08.2002	Antalya	Alke Turizm A.Ş.	Magazin	?	??	?	H.Üstün
238	Antalya Gündem	Gazete	00.00.2002	Antalya	Cem Çon	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
239	Akdeniz Çağdaş	Dergi	00.01.2002	Antalya	Çağdaş Gaz. Dern.	Mesleki	Aylık	00.08.2003	3	
240	Akdeniz'de Eğitim	Dergi	00.03.2002	Antalya	Ömer Faruk Güder	?	?	?	?	B.Y.
241	Akdeniz Scoop	Dergi	01.08.2002	Antalya	Ramazan Kalkan	Magazin	2 Aylık	Y.S.	?	H.Üstün

242	CEV Özel HEP Lisesi	Bülten	00.00.2002	Alanya	Özel HEP Lisesi	?	?	?	?	M.K.
243	Haber Alanya	Gazete	00.00.2002	Alanya	Cevdet Zamanoğlu	Siyasi	?	?	?	M.K.
244	Haber Realite	Dergi	00.00.2002	Antalya	Ren Ajans	Siyasi	Aylık	Kapandı	1	H.Üstün
245	İklim	Dergi	00.00.2002	Antalya	ANASAM Akd. Şb.	?	?	?	?	M.K.
246	Antalya Life	Dergi	00.00.2002	Antalya	Ayla Çekiç	Siyasi-Mag	2 Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
247	Açık Pazar	Gazete	00.02.2002	Antalya	BM Yay. Ltd.	Ticari-Reklam	15 Günlük	??	??	H.Üstün
248	Gazete Alanya	Gazete	00.00.2002	Alanya	Mümtaz Gündüz	Siyasi	?	?	?	M.K.
249	Klas	Gazete	00.00.2002	Manavgat	Melahat Avcı	Siyasi	?	?	?	M.K.
250	Sky Magazin	Dergi	00.00.2002	Antalya	Sky Airlines	Turizm	?	?	?	H.Üstün
251	Özgünce		00.00.2002	Antalya	Özgün Eğ.Reh.Mrk.	?	?	?	?	M.K.
252	Resort	Dergi	01.01.2002	Antalya	AKTOB	Turizm	2 Aylık	Y.Sürüyor		H.Üstün
253	S'imge	Dergi	00.00.2002	Antalya	Emine Tutar	Edebi	İki aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
254	Söz	Gazete	00.00.2002	Manavgat	Hidayet Özcan	Siyasi	?	Y.Sürüyor	?	M.K.
255	Yeni Ufuk	Gazete	29.07.2002	Manavgat	M.Kemal Tuncer	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		Man.Emn. Md.
256	Tourism Today	Dergi	00.11.2002	Antalya	Pozitif Reklam Ltd.	Turizm	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
257	Portakal	Dergi	01.01.2003	Antalya	AKSAV	Kültür-Sanat	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
258	Antalyalılar	Dergi	01.01.2003	Antalya	Büyükşehir Beledi.	Tarih	2 Aylık	Y.Sürüyor	6	H.Üstün
259	Alanya'ya Bakış	Dergi	00.00.2003	Alanya	Orhan Danış	?	?	Y.Sürüyor	?	M.K.
260	Antalya Barosu	Bülten	00.00.2003	Antalya	Antalya Barosu	Mesleki	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün

261	Antalya High Life	Dergi	00.00.2003	Antalya	AB Medya	Magazin	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
262	Elma Kurdu	Dergi	00.00.2003	Elmalı	Akdeniz Üni.	Mesleki	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
263	Tourism World	Dergi	00.05.2003	Antalya	Bilal Çeliktaş	Turizm	Aylık	Y.Sürüyor		H.Üstün
264	Antalya Körfez	Gazete	09.07.2003	Antalya	Rasim Gündüz	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
265	Çağdaş Türkiye	Gazete	21.07.2003	Antalya	YTP Antalya	Siyasi	Haftalık	?	?	H.Üstün
266	Beyaz	Gazete	00.08.2003	Antalya	Ahmet Dökdök	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
267	Kemer Körfez	Gazete	11.08.2003	Antalya	Rasim Gündüz	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
268	Etkin Sanat	Dergi	00.00.2003	Antalya	Etkin Sanat Dern.	Kültür-Sanat	2 Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
269	Berberin Sesi	Bülten	00.00.2003	Antalya	Berberler Odası	Mesleki	Aylık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
270	Hür Çağdaş Akdeniz	Gazete	00.00.2003	Antalya	Mehmet Baktır	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
271	Objektif	Gazete	16.04.2003	Antalya	Veysi Sağlam	Siyasi	Haftalık	01.09.2003	21	H.Üstün
272	Raket	Dergi	00.00.2003	Antalya	Ant.Tenis Kulübü	Spor	?	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
273	Güneyden Bakış	Gazete	00.00.2003	Antalya	Mehmet Aydın	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
274	Antalya Mercek	Gazete	00.00.2003	Antalya		Siyasi		Yayını Sürüyor		
275	Kent	Gazete	00.00.2003	Antalya		Siyasi		??		
276	Toros	Gazete	23.01.2003	Antalya	Safinaz Özgünsür	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
277	Antalya Meydan	Gazete	00.02.2003	Antalya	Hüsnü Köksal	Siyasi	Günlük	Yayını Sürüyor		H.Üstün
278	Antalya Söz	Gazete	10.11.2003	Antalya	Yılmaz Basın-Yay.	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor		H.Üstün
279	Merhaba Şelale	Gazete	18.11.2003	Manavgat	Mustafa Kutun	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		Man.Emn. Md.

280	Manavgat Namal									
281	Bahçeli Haber	Gazetesi	?	Antalya		Siyasi	?	?	?	H.Üstün
282	Kemer Haber	Gazetesi	?	Kemer	Abdülkadir Kalender	Siyasi	??	??	??	H.Üstün
283	Son Söz	Gazetesi	?	Antalya	?	Siyasi	??	??	??	Basın-Yayın Md.
284	Bölge	Gazetesi	?	Antalya	?	Siyasi	Haftalık			Basın-Yayın Md.
285	Yeni Akdeniz	Gazetesi	?	Antalya	?	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor		H.Üstün
286	AESOB Haber Bülteni	Bülten	?	Antalya	Esnaf ve San.Odası	Mesleki	Aylık (?)	Yayını Sürüyor		H.Üstün
287	Batı Akdeniz Mimarlık	Dergisi	?	Antalya	Mimarlar Odası	Mesleki	Aylık (?)	Yayını Sürüyor		H.Üstün
288	Düşlük	Dergisi	?	Antalya	?	Edebiyat	?	?		H.Üstün
289	AK Haber	Gazete	?	Antalya	AKP Ant. İl Örgütü	Siyasi	?	?		H.Üstün
290	Kent Bülteni	Bülteni	?	Antalya	Büyükşehir Beled.	Siyasi	?	?	?	H.Üstün
291	Akdeniz Spor	Gazete	?	Antalya	Süleyman Ekin	Spor	Haftalık	?	?	H.Üstün
292	Kepez Hizmet	Bülten	?	Antalya	Kepez Belediyesi	Siyasi	?	?	?	H.Üstün
293	Tatbeach	Bülten	?	Antalya	Tatbeach Otel	Turizm	?	?	?	H.Üstün
294	TODOSK	Dergi	?	Antalya	Toroslar Doğa Spor. Kulübü	Spor-Gezi	?	?	?	H.Üstün
295	Antalya'da 8. Gün	Gazete	?	Antalya		Siyasi	Haftalık	?	?	H.Üstün
296	Başka Gazete	Gazete	?	Antalya	??	Reklam		??		H.Üstün
297	Çınar Şiir	Dergi		Antalya	Haldun Çağlayan	Edebiyat	?	?	?	H.Üstün
298	Gazete07	Gazete	?	Antalya	Mehmet Kesim	Siyasi	Günlük	?	?	H.Üstün

299	Akdeniz Manşet	Gazete	?	Antalya	Murat Çiçek	Siyasi	Günlük	Y.Sürüyor	?	H.Üstün
300	Elmalı Ekspres	Gazete		Elmalı	Hasan Akdemir	Siyasi	Haftalık	Y.Sürüyor	?	B.Y.

ÖZGEÇMİŞ

1970 yılında Erzurum'da doğan Süleyman Hakan Yılmaz liseyi Kabataş Erkek Lisesi'nde okudu. 1998 yılında ise İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı fakültede yüksek lisans ve doktora yaptı.

1996 – 1998 tarihleri arasında TRT İstanbul Radyosunda prodüktör ve haber merkezinde muhabir, 1999-2002 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı.

Halen Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.